BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XVI
B
59
NAPOLI

Digitized by Google

XVI
B
59

Digitized by Google

REGVLA
B. AVGVSTINI
EPISCOPI,

ET

CONSTITVTIONES FRATRVM Ordinis Prædicatorum,cum alijs vt in ſequenti pagina.

CVM LICENTIA SVPERIORVM.

Barcinone apud S.Catharinam Martyrem,

Anno Domini M.DC.XX.

Digitized by Google

Quæ in hoc codice continentur.

Regula B. Auguſtini Epiſcopi.

Conſtitutiones fratrum Ordinis Prædicatorum, cum declarationibus, atq; Indice.

Conſtitutiones Monialium eiuſdem Ordinis.

Regula fratrum, & ſororum de pœnitentia B. Dominici Patris noſtri.

Liber de inſtructione Officialium fratrum Ordinis Prædicatorum.

Tractatus de Iudicijs in Ordine faciendis. Et Indulgentia regularibus conceſſa.

Formularium principalium actuum ad officium Prouincialium, & Conuentualium Priorum pertinentium.

Modus celebrandi Capitula Generalia, Prouincialia, & quotidiana.

Breuia Chronica Generalium Magiſtrorum Ordinis.

In actis Capituli Generalis Vlyſſiponæ celebrati Anno Domini 1618. eſt comiſſio tenoris ſequentis.

Committimus Reuerendiſſimo Magiſtro Ordinis, vt Conſtitutiones noſtras cum declarationibus, & appendicibus, quas ipſe apponi mandauit, & nos in hoc Capitulo Generali cõmuni conſenſu approbauimus, & acceptauimus, quam primum prælo ſubijci, & in lucem prodire, in commune totius Religionis cõmodum, procuret.

Approbationem Diffinitorum cum ipſis ſubſcriptionibus, inferius in fine Conſtitutionum appoſuimus.

Frat

F. SERAPHINVS

SICCVS PAPIENSIS TOTIVS Ordinis Prædicatorum humilis Generalis Magiſter, & ſeruus, Vniuerſis, & ſingulis eiuſdem Ordinis Profeſſoribus ſalutem.

(✠)

SACRI Ordinis noſtri Conſtitutiones declarationibus illuſtratæ, & Actis Capitulorum Generalium cumulatæ anno ſalutis 1564. typis excuſſæ fuerãt Romæ, ſed exemplaria tã longi temporis diuturnitate adeò imminuta, vt cùm ex officij debito, tùm expoſcentibus omnibus ferè Prouincijs, eaſdẽ neceſſariò, vtiliterq. auctas adhibita grauiſſimorum Patrum opera denuò imprimi curauerimus. Ipſas itaq. Patres, & Fratres dile-

ctiſſimi læta fronte ſuſcipite, diurna atq; nocturna manu verſate, & vitam, mores, actionesq; veſtras ad ipſarū rationem efformare ſtudete, quæ vt cōmodiùs præſtare valeatis harum litterarum ſerie, præcipimus in meritum obedientiæ omnibus, & ſingulis Prouinciarum, Vicariarum, Congregationum, & Conuentuum Ordinis noſtri Preſidentibus, vt harum Conſtitutionum, quæ Barcinone in Conuentu noſtro S. Catharinæ Martyris ſunt impreſſæ, tot habere curent exemplaria, quot pro exacta obſeruantia fuerint in ſibi ſubiectis Conuentibus neceſſaria. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, Amen. In teſtimonium, & fidem præſentibus ſubſcripſimus Romæ in noſtro Conuentu B. Mariæ ſuper Mineruam die 26. Ianuarij Anno 1620.

Fr. Seraphinus Siccus Papien.
Generalis Magiſt. Ord. Præd.

F. VIN-

F. VINCENTIVS BANDELLVS DE CASTRONOVO totius Ordinis Prędicatorum, humilis Generalis Magiſter & ſeruus; Vniuerſis & ſingulis præfati Ordinis profeſſoribus ſalutem, & ſpiritum obedientiæ ſalutarem.

DEMANDATVM *humeris meis totius Ordinis noſtri regiminis honorem, ne onus dixerim, mea pro virili integerrimè adminiſtrare, Ordinique tantum prodeſſe (quantum Diuina opitulante gratia mihi dabitur) maximopere affectans, quid potiſſimum vt tã pium ſanctumq; deſiderium ad optata ducatur faciendum ſit, non planè video, niſi vt maiorum noſtrorum leges, inſtituta, atque ſanctiones quæ hactenus in Ordine emanarunt, ad vnguẽ illibaté impleãtur. Fieri enim tunc facillimé poterit vt antiquus ille Religionis noſtræ decor, maieſtas, & ſplẽdor, quem in priſcis illis Patribus qui Ordinis optima iecere fundamẽta, vera & conſtanti fama coruſcaſſe didicimus, etiam noſtris temporibus aliquã ex parte in nobis eluceſcat. Equidem etſi longè à priorum perfectione diſtemus, nullaque vel fermè modica (quod non ſine ingenti animi cruciatu ſcribo) noſtra tempeſtate Regulæ ac Cõſtitutionum obſeruantia in plurimis Ordinis profeſſoribus reperiatur, nõ ita tamen à recto exorbitauimus,*

quin reuerti in viam Patrum noſtrorum (modo pectus, animuſq; veram religionem ſitiat) è veſtigio valeamus. Ea propter vt obſeruantiæ candor, Diuini amoris feruor, ardens ad cõmune bonum, veramq; pacem flagrantiſſima charitas, ſine cunctatione obedientia, niueus, puruſq; mentis, ac corporis cœlibatus, atq; rerum omnium temporanearum exactiſſima nuditas, ſub meo regimine aliquãtulum reſtaurentur, dum Italiam, Galliam, Hiſpanias, parteſq; inferioris Germaniæ Ordinem pro cõmuni bono viſitando multis circundatus diſcriminibus peragrarem, multorũ Capitulorum Generalium Acta, & Ordinationes, quæ in diuerſorum Conuẽtuum ſcrinijs delitescebant Mediolanum detuli, atq; ex ipſis ſuper Conſtitutionum noſtrarum ſententijs dubijs, declarationes cõflaui, ipſaſq; Conſtitutiones plurimis in locis mutilatas, & truncas ad plenum, & perfectè correxi. Nõnullæ enim ordinationes, quæ tria continua Generalia Capitula ſortitæ fuerant, vim Cõſtitutionis habebant, quæ tamen Prælatorum inſcitia, & incuria in Cõſtitutionibus hactenùs haud erant inſerta. Quo igitur fratres omnes ad libitum, & emendatiſſimas Conſtitutiones, earumq; declarationes præ manibus habere poſſint, illas imprimi, in milleq; exemplaria traduci curaui, præcipiens in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis Conuentuum Ordinis noſtri Præſidentibus, vt ſuas Conſtitutiones cum his noſtris impreſſis conferant, emendentq; vbi emendatione opus fuerit. Iam finẽ faciã, ne Epiſtolæ modum excedam; ſi prius tamen vniuerſos, & ſingulos Ordinis fratres admonuerim, vt iugi meditatione attentiùs conſiderent quem in locum, & ad quid venerint. Facilè enim ſpreti mũdi illecebris Religionem amplexabuntur, ſi hæc diligentiùs cogitauerint, penſauerintq; Valete.

Incipit

INCIPIT REGVLA BEATI Auguſtini Epiſcopi.

ANTE omnia fratres chariſſimi, diligatur Deus; deinde proximus, quia iſta præcepta ſũt principaliter nobis data. Hæc igitur ſunt, quæ vt obſeruetis præcipimus, in monaſterio conſtituti. Primùm propter quod in vnum eſtis congregati, vt vnanimes habitetis in domo, & ſit vobis anima vna, & cor vnũ in Deo. Et non dicatis aliquid proprium, ſed ſint vobis omnia cõmunia. Et diſtribuatur vnicuiq; veſtrum à præpoſito veſtro victus, & tegumẽtum, non æqualiter omnibus quia non æqualiter valetis omnes, ſed potius vnicuiq; prout cuiq; opꝰ fuerit. Sic enim legitis in actibus Apoſtolorum, quia erant illis omnia cõmunia, & diſtribuebatur vnicuiq; prout cuiq; opus erat. Qui verò aliquid habebant in ſeculo, quando ingreſſi fuerint monaſterium, libenter velint illud eſſe cõmune. Qui autem non habebant, non ea quærant in monaſterio, quæ nec foris habere potuerunt. Sed tamen eorum infirmitati quod opus eſt tribuatur, etiam ſi paupertas eorum quando foris erant, nec ipſa neceſſaria poterat inuenire. Non tamen ideò putent ſe eſſe felices, quia inuenerunt victum, & tegumentum, quale foris inuenire non potuerunt. Nec erigant ceruicem quia ſociantur eis ad quos foris accedere non audebant, ſed ſurſum cor habeant, & terrena vana non quærant, ne incipiant monaſteria diui-

tibus eſſe vtilia non pauperibus, ſi diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflatur. Rurſus etiam illi qui aliquid videbantur eſſe in ſeculo, non habeant faſtidio fratres ſuos, qui ad illam ſanctam ſocietatem ex paupertate venerunt. Magis autem ſtudeant non de parentum diuitum dignitate, ſed de pauperum fratrũ ſocietate gloriari. Nec extollantur ſi cõmuni vitæ aliquid de ſuis facultatibus contulerunt, nec de ſuis diuitijs magis ſuperbiant, quia eas in monaſterio partiuntur, quam ſi eis in ſeculo fruerentur. Alia quippe quæcumq; iniquitas in malis operibus exercetur vt fiant, ſuperbia verò etiam bonis operibus inſidiatur vt pereant. Et quid prodeſt diſpergẽdo dare pauperibus, & pauperem fieri, cùm anima miſera ſuperbior efficitur diuitias contemnendo, quam fuerat poſſidendo. Omnes ergo vnanimiter, & cõcorditer viuite, & honorate in vobis Deum inuicem, cuius templa factis eſtis.

Orationibus inſtate, horis, & temporibus conſtitutis. In oratorio nemo aliquid agat, niſi ad quod factum eſt, vnde, & nomẽ accepit, vt ſi fortè aliqui etiam præter horas conſtitutas (ſi eis vacat) orare voluerint, non eis ſint impedimento, qui ibi aliquid agendum putauerint. Pſalmis, & hymnis cùm oratis Deum, hoc verſetur in corde quod profertur in ore. Et nolite cantare, niſi quod legitis eſſe cantandum. Quod autem non ita ſcriptum eſt vt cantetur, non cantetur.

Carnem veſtrã domate ieiunijs, & abſtinentia eſcæ, & potus, quantum valetudo permittit. Quando autẽ aliquis non poteſt ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum ſumat, niſi cùm ægrotat.

Cum

Cùm acceditis ad menſam, donec inde ſurgatis, quod vobis ſecundùm conſuetudinem legitur, ſine tumultu & contentione audite, ne ſolæ vobis fauces ſumant cibum; ſed & aures eſuriant verbum Dei. Qui infirmi ſunt ex priſtina conſuetudine ſi aliter tractantur in victu, non debet alijs moleſtum eſſe, nec iniuſtum videri eis, quos fecit aliqua conſuetudo fortiores. Nec illos feliciores putent, quia ſumunt quod nõ ſumunt, ipſi, ſed ſibi potiùs gratulentur, quia valent quod non valent illi. Et ſi eis qui venerunt ex moribus delicatioribus ad monaſterium, aliquid alimentorum, veſtimentorum, operimentorumue datur, quod alijs fortioribus, & ideo felicioribus non datur: cogitare debent quibus non datur, quantùm de ſua ſeculari vita illi ad iſtam deſcenderint, quamuis vſque ad aliorum qui ſunt corpore firmiores frugalitatem, peruenire non potuerint. Nec debent velle omnes quod paucos vident ampliùs (non quia honorantur ſed quia tolerantur) accipere: ne contingat deteſtanda peruerſitas, vt in monaſterio vbi quantum poſſunt fiunt diuites laborioſi, fiant pauperes delicati. Sanè quemadmodum ægrotantes neceſſe habent minùs accipere ne grauentur, ita & poſt ægritudinem ſic tractandi ſunt vt citiùs recreentur, etiam ſi de humillima ſeculi paupertate venerint, tamquam hoc illis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior conſuetudo. Sed cùm vires priſtinas reparauerint, redeant ad feliciorem cõſuetudinem ſuam, quæ famulos Dei tantò ampliùs decet, quantò minùs indigent, nec ibi eos teneat voluptas iam vegetatos, quos neceſſitas

Google

leuarat infirmos. Illos ſané exiſtiment ditiores, qui in ſuſtinẽda parcitate fuerint fortiores. Melius eſt enim minus egere, quam plus habere. Non ſit notabilis habitus veſter, nec affectetis veſtibus placere ſed moribus. Quando proceditis ſimul ambulate, cum veneritis quo itis, ſimul ſtate. In inceſſu, ſtatu, habitu, & in omnibus motibus veſtris, nihil fiat quod cuiuſquam offendat aſpectum, ſed quod veſtram deceat ſanctitatem. Oculi veſtri, etſi iaciantur in aliquam fœminarum, in nullam figantur. Neq; enim quando proceditis fœminas videre prohibemini, ſed appetere, vel ab ipſis appeti velle, criminoſum eſt. Nec ſolo tactu, & affectu, ſed & aſpectu quoq; appetitur, & appetit, cõcupiſcentia fœminarum. Nec dicatis vos habere animos pudicos, ſi habeatis oculos impudicos, quia impudicus oculus, impudici cordis eſt nuncius. Et cúm ſe inuicem ſibimet etiam tacente lingua, conſpectu mutuo, corda nunciant impudica, & ſecundùm concupiſcentiam carnis alterutro delectantur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit caſtitas ipſa de moribus. Nec putare debet qui in fœminam figit oculum, & illius in ſeipſum diligit fixum, ab alijs ſe nõ videri, cùm hoc facit. Videtur omninò, & à quibus ſe videri non arbitratur. Sed etſi lateat, & à nemine hominum videatur; quid faciet de illo deſuper inſpectore, quem latere nihil poteſt? An ideò putandus eſt non videre, quia tantò videt patientiùs, quãtó ſapientiùs? Illi ergo vir ſanctus timeat diſplicere, ne velit fœminæ malè placere. Illum cogitet omnia videre, ne velit fœminam malè videre.

Illius,

Illius namque, & in hac cauſa commendatus eſt timor, vbi ſcriptum eſt: Abominatio eſt Domino, defigens oculum. Quando ergo ſimul eſtis in Eccleſia, vel vbicumque fœminæ ſunt, inuicem veſtram pudicitiam cuſtodite. Deus enim qui habitat in vobis, etiam iſto modo cuſtodiet vos ex vobis.

Et ſi hanc de qua loquor oculi petulantiam in aliquo veſtrum aduerteritis, ſtatim admonete ne malè cœpta progrediantur, ſed de proximo corrigantur. Si autem, & poſt admonitionem iterùm, vel alio quoque die idipſum eum facere videritis, iam velut vulneratum ſanandum prodat, quicumque hoc potuerit inuenire. Priùs tamen eſt alteri, vel tertio demonſtrandum, vt duorum, vel trium poſſit ore conuinci, & competenti ſeueritate coërceri. Nec vos iudicetis eſſe maleuolos, quando hoc indicatis. Magis quippe innocētes non eſtis, ſi fratres veſtros quos indicando corrigere poteſtis, tacendo perire permittitis. Si enim frater tuus vulnus habet in corpore, quod velit occultari dum timet ſecari, nonne crudeliter à te ſileretur, & miſericorditer indicaretur? Quanto ergo potiùs debes manifeſtare, ne deteriùs putreſcat in corde? Sed antequam aliis demonſtretur per quos conuincendus eſt ſi negauerit, priùs præpoſito debet oſtendi, ſi admonitus neglexerit corrigi, ne forté poſſit ſecretiùs correctus, non innoteſcere cæteris. Si autem negauerit, tunc neganti adhibendi ſunt alii (etiam coram omnibus) vt poſſit non ab vno teſte argui, ſed à duobus, vel tribus conuinci. Conuictus verò, ſecundùm præpoſiti, vel etiam presbyteri (ad cuius diſpenſationem pertinet)

arbitrium, debet emendatoriam ſubire vindictam. Quam ſi ferre recuſauerit (etiam ſi ipſe nõ abſceſſerit) de veſtra ſocietate proijciatur. Non enim hoc fit crudeliter ſed miſericorditer, ne contagione peſtifera plurimos perdat. Et hoc quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, indicandis, conuincendis, iudicandiſq; peccatis, diligenter, & fideliter obſeruetur, cum dilectione hominum, & odio vitiorum. Quicumq; autem in tãtum progreſſus fuerit malum, vt occultè literas ab aliquo, vel quodlibet munus acceperit, ſi hoc vltrò confitetur, parcatur illi, & oretur pro eo. Si autem deprehenditur, & conuincitur, ſecundùm arbitrium Presbyteri, vel Præpoſiti grauiùs emendetur.

Veſtes veſtras in vnum habeatis ſub vno cuſtode, vel duobus, vel quot ſufficere poſſint ad eas excutiendas, ne à tinea lædantur. Et ſicut paſcimini ex vno cellario, ſic induimini ex vno veſtiario. Si fieri poteſt, ad vos non pertineat, quod vobis indumentum pro temporum congruentia proferatur, vtrum hoc recipiat vnuſquiſq; quod depoſuerat, an aliud quod alter habuerat, dum tamen vnicuique prout cuique opus eſt, non negetur. Si autem hinc inter vos contentiones, & murmura oriuntur, & conqueritur aliquis ſe deterius accepiſſe quam prius habuerat, & indignum ſe eſſe quòd non ita veſtiatur ſicut alius frater veſtiebatur; hinc vos probate quantum vobis deſit in illo interiori ſancto habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis. Tamen ſi veſtra toleratur infirmitas vt hoc recipiatis quod poſueritis, in vno tamen loco, ſub communibus

cuſtodibus

cuſtodibus habere quod ponitis: ita ſanè quòd nullus ſibi aliquid operetur, ſed omnia opera veſtra in vnum fiant, maiori ſtudio, & frequentiori alacritate, quàm ſi vobis ſinguli propria faceretis. Charitas enim de qua ſcriptum eſt, quod non quærit quæ ſua ſunt, ſic intelligitur, quia cōmunia proprijs, non propria cōmunibus anteponit. Et ideo quantò ampliùs rem cōmunē quàm propria veſtra curaueritis, tantò ampliùs vos profecere noueritis, vt in omnibus quibus vtitur tranſitoria neceſſitas, ſuperemineat quæ permanet charitas. Conſequens ergo eſt vt etiam cùm quis filijs ſuis, aut aliqua neceſſitudine ad ſe pertinentibus, in monaſterio conſtitutis, aliquam contulerit veſtem, ſiue quodlibet aliud inter neceſſaria deputandum, non occultè accipiatur, ſed ſit in poteſtate Prępoſiti, vt in rem cōmunē redactum, cui neceſſe fuerit prębeatur. Quod ſi aliquis rem ſibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur.

Indumenta veſtra ſecundùm arbitrium Prępoſiti lauentur, ſiue à vobis, ſiue à fullonibus, ne interiores animæ ſordes contrahat, mundæ veſtis nimius appetitus. Lauacrum etiam corpori cùm infirmitatis neceſſitas cogit, minimè denegetur. Fiat ſine murmure de conſilio medicinæ, ita vt (etiam ſi nolit) iubente Prępoſito faciat, quod faciendum eſt pro ſalute. Si autem velit, & fortè nō expedit, ſuæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim (etiam ſi noceat) prodeſſe creditur quod delectat. Deniq; ſi latens eſt dolor in corpore, famulo Dei dicenti quid ſibi doleat, ſine dubitatione credatur. Sed tamen vtrum ſanando illi

dolori

dolori quod delectat expediat, ſi non eſt certum, medicus conſulatur. Nec eant ad balnea, ſiue quocumq; ire neceſſe fuerit, minus quàm duo, vel tres. Et ille qui habet aliquo eundi neceſsitatem, cum quibus præpoſitus iuſſerit ire debet. Ægrotantium cura, ſiue poſt ægritudinem reficiendorum, ſiue aliqua imbecillitate (etiam ſine febribus) laborãtium; vni alicui debet iniungi, vt ipſe de cellario petat, quod cuique opus eſſe proſpexerit. Siue autem qui cellario, ſiue qui veſtibus, ſiue qui codicibus præponũtur, ſine murmure ſeruiant fratribus ſuis. Codices certa hora ſingulis diebus petantur. Extrà horam qui petierit, non accipiat. Veſtimenta verò, & calceamenta quando fuerint indigentibus neceſſaria, dare non differant ſub quorum cuſtodia ſunt quæ poſcuntur.

Lites aut nullas habeatis, aut quam celerrimè finiatis, ne ira creſcat in odium, & trabem faciat de feſtuca, & animam faciat homicidam. Sic enim legitis: Qui odit fratrem ſuum, homicida eſt. Quicumq; cõuitio, vel maledicto, vel etiam criminis obiectu; aliquem læſerit, meminerit ſatisfactione quantocyus curare quod fecit; & ille qui læſus eſt ſine diſceptatione dimittere. Si autẽ inuicem ſe læſerint, inuicẽ ſibi debita relaxare debent propter orationes veſtras; quas vtiq; quantò crebriores habetis, tantò ſanctiores habere debetis. Melior eſt autem qui quamuis ira ſæpe tentetur, tamen impetrare feſtinat, vt ſibi dimittat, cui ſe feciſſe agnoſcit iniuriam, quàm qui tardiùs iraſcitur, & ad petendam veniam tardiùs inclinatur. Qui autẽ numquã vult petere veniam, aut non ex animo petit,

ſiue

ſine cauſa eſt in monaſterio, etiamſi inde non proijciatur. Proinde vobis à verbis durioribus parcite. Quę ſi emiſſa fuerint ex ore veſtro, non pigeat ex ipſo ore proferre medicamenta, vnde facta ſunt vulnera. Quãdo autem neceſſitas diſciplinæ in moribus coërcendis dicere vos dura verba compellit, etiamſi ipſi modum vos exceſſiſſe ſentitis, non à vobis exigitur vt á vobis ſubditis veniam poſtuletis, ne apud eos quos oportet eſſe ſubiectos, dum nimiùm ſeruatur humilitas, regendi frangatur authoritas. Sed tamen petenda eſt venia ab omnium Domino, qui nouit eos quos plùs iuſto fortè corripitis, quanta beneuolentiâ diligatis. Non autem carnalis, ſed ſpiritualis inter vos debet eſſe dilectio.

Præpoſito tanquam patri obediatur, multò magis presbytero, qui omnium veſtrum curam gerit. Vt ergò cuncta iſta ſeruentur, & ſi quid minùs ſeruatum fuerit non negligenter prætereatur, ſed vt emendandum, corrigendumque curetur, ad præpoſitum præcipuè pertinebit, vt ad presbyterum, cuius eſt apud vos maior authoritas, referat, quod vires, vel modum eius excedit. Ipſe verò qui vobis præeſt, non ſe exiſtimet poteſtate dominante, ſed charitate ſeruiente fęlicem. Honore coram vobis Prælatus ſit vobis, timore coram Deo ſubſtratus ſit pedibus veſtris. Circa omnes ſeipſum bonorum operum prębeat exemplum. Corripiat inquietos, conſoletur puſillanimes, ſuſcipiat infirmos, patiens ſit ad omnes. Diſciplinam libens habeat, metuendus imponat. Et quamuis vtrumque ſit neceſſarium, tamen plus amari à vobis appetat,

quàm

quàm timeri, ſemper cogitans Deo ſe pro vobis redditurum eſſe rationem. Vnde & vos magis obediendo, non ſolùm veſtri ſed etiam ipſius miſeremini, qui inter vos quantò in loco ſuperiori, tantò in periculo maiori verſatur.

Donet Dominus vt obſeruetis hæc omnia tamquã ſpiritualis pulchritudinis amatores, & bono Chriſti odore de bona veſtra conuerſatione fragrantes, non ſicut ſerui ſub lege, ſed ſicut liberi ſub gratia conſtituti. Vt autem vos in libello hoc tamquam in ſpeculo poſſitis inſpicere, ne per obliuionem aliquid negligatur, ſemel in ſeptimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis, ea quæ ſcripta ſunt facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori. Vbi autem ſibi quicumq; veſtrum viderit aliquid deeſſe, doleat de preterito, caueat de futuro: orans vt ſibi debitum dimittatur, & in tentationem non inducatur.

EXPLICIT REGVLA BEATI Auguſtini Epiſcopi.

PROLOGVS IN LIBRVM CONSTITVTIONVM FRATRVM Ord. Prædicatorum.

CVPIENTES nonnulla loca Cõſtitutionum noſtri Ordinis Prædicatorum declarare; à titulo exordium ſumendum eſſe cenſemus: declarantes quòd hoc nomen Prædicatorũ fuit Ordini noſtro impoſitum, à Papa Innocentio III. per litteras quas direxit B.P. DOMINICO & Socijs eius; & ab Honorio III. fuit hoc nomen in confirmatione præfati Ordinis approbatum; & à Gregorio IX. in Bulla canonizationis Beatiſsimi Patris DOMINICI confirmatum; ac demùm ab alijs Pontificibus commendatum: qui mirandis laudibus, & præclariſsimis priuilegijs prædictum ordinem exornarunt. Vnde Dñs Alexander IIII. in laudem & commendationem præfati Ordinis ſic dicit: Cæleſtis ille Agricola ſummus auctor fidei, præcipuuſq. protector, ſacrum fratrũ Prædicatorum Ordinẽ, quaſi lig-

num fertile in Eccleſiæ Paradiſo inſeruit, vt delectaret amœnitate, vbertate ſatiaret, & fructuum ſuauitate mulceret. Hoc itaq́ ſpecioſum, fæcundum, ac dulce lignum imbre ſuperno irrigatũ pulchra plurima, ac dulcia poma profert, quorum odore ac ſapore confortantur, & conualeſcunt debiles, varijſq́. detenti languoribus liberãtur. In hoc vtiq. vitæ ligno mortales homines carnis infirmitatibus prægrauati pabulum ſalutis inueniunt, & internam recipiunt ſoſpitatem. Huius inquam ligni percepta fragrantia, vndiquè ad libamen ipſius concurrunt innumeri Profeſſores fidei; qui aſsiduè illo per fruentes, & eius ſalutaribus fructibus conueſcentes, de ipſorum prægustata dulcedine, miniſtrant & ipſi alijs ſuauia libamenta ſalutis. Hæc eſt illa generoſa plantatio, quæ ramos ſuos vndiq́. expandens flores plurimos honoris, & honeſtatis, fructuſq́. vberrimos doctrinæ profert, & virtutis, & odorem ſanctæ ac laudabilis conuerſationis longè lateq́. diffundit. Hic eſt Ordo ſacer Prædicatorum, honeſtate floridus, præclarus ſcientia, virtute fæcũdus, à Sede Apoſtolica meritò approbatus, qui inter alia plantaria Dominica, puritate conuerſationis, ſapiẽtiæ dono, & virtutis merito dignoſcitur ſpecialiter inſignitus. Huius ſacri, clari, conſpicui, & approbati Ordinis fratres, Sacrarum ſcripturarũ ſtudio inſtanter incumbunt, animarum profectibus, Diuinis officijs & orationibus inceſſanter intendunt, atq. Euãgelicæ prædicationi ardenter inſiſtentes, lumen Diuinæ doctrinæ vbiq. per orbẽ diffundunt. Hi ſunt viri doctrina clariſsimi, qui contemplationi cæleſtium feruenter inuigilant, & piæ vitæ ſtudio ſine intermiſsione deſudant. Hi ſunt viri probati, & plenè in lege Domini eruditi, efficaces quidem in opere, & in prædicatione potentes, quorum labia gratia cæleſtis edocuit ad propinãdam ſalubrem doctrinam aſijs, & commodum ac profectum animarum Chriſti fidelibus exponendum. Vnde vbiq. per mundum ora ipſorum intonant veluti tubæ, ac in omnem terram exit ſonus prædicationis eorum, & vſq́. ad fines Orbis ſua ſalutifera verba ſonãt. Hi ſunt viri præclari conſpicua religione fulgẽtes, qui tanquam lucentia

ſydera in Eccleſię fundamento ſuis ſplendidiſsimis documentis, viã cæleſtis vitæ mortalibus inſinuant. Hi ſunt phialæ aureæ plenæ odoramentis, qui ſua ſacra conuerſatione ſuauiter redolentes, hortantur per hanc alios, & inducunt à ſomno negligentię celeriter ſurgere,& excuſſa prorſus inertia,ad opera lucis & bonitatis feſtinãter properare. Hi ſunt dilecti Deo & hominibus fratres videlicet Prædicatores, morum honeſtate conſpicui, ſcientiæ titulis inſigniti, quos æterni Patris benignitas inter plurimas perſonas Diuinis obſequijs deputatas,pro ſui nominis attollenda gloria, & fidelium procuranda ſalute, ſpecialiter elegit,qui ſuum ſemper affectum ad amorem cæleſtium dirigentes, virtutem Diuini nominis vbiq. publicant, & pro Chriſtianæ Religionis ampliando cultu vigili attentione laborant. Hi ſunt qui vitam & merita Beatiſſimi Pauli Apoſtoli contemplantes,gloriantur in ſola cruce Domini noſtri Ieſu Chriſti, & mundi pompas ac ſolatia ſpernentes, ad ſolam cæleſtem patriam,& ad Paradiſi delitias recta intentione ſuſpirant.Hi ſunt qui propter Deum ſemetipſos ſalubriter abnegantes,elegerunt ſub arctiſsima paupertate Deo deſeruire, tanquàm nihil habentes,& omnia poſsidentes. Hi poſtremò ſunt qui quum omnia terrena propter amorem bonorum cæleſtium reliquerint,ſobriè,iuſtè, piè, & caſtè viuentes,ac exilia vitæ ſubſidia mendicantes, Chriſtum pauperem imitantur, perfectionem Euangelicam amplexando. Vnde clariſsimè conſtat eos in ſtatu perfectionis exiſtere,& per ſuæ Religionis obſeruantiam, quæ quidem ipſius Euangelicæ perfectionis cõtinet formam, in æternæ retributionis premio præcellẽtem gloriam promereri.

Quanti autem Ordinem noſtrũ fecerit, quidvè de ſucceſſoribus S. Patris DOMINICI præſagiuerit Honorius,ex Bulla confirmationis Ordinis certiſsimum eſt, quæ ita habet ad verbum. HONORIVS Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio fratri Dominico Priori ſancti Romani de Toloſa, & fratribus tuis regularem vitam profeſsis & profeſſuris, Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Nos attendan-

tes fratres Ordinis tui futuros pugiles fidei, & vera mundi lumina:cõfirmamus Ordinem tuum,cum omnibus Caſtris,& poſſeſsionibus habitis & habendis: & ipſum Ordinẽ eiuſq. poſſeſsiones,& iura ſub noſtra gubernatione & protectione ſuſcipimus. Dat.Romæ apud S. Sabinam xj. Kalend.Ianuarij.Pontificatus noſtri Anno primo.

TEXTVS I.

QVONIAM *a* ex præcepto Regulæ iubemur habere cor vnum & animam vnam in Domino, iuſtum eſt, vt qui ſub vna regula *b* & vnius profeſsionis voto viuim⁹, *c*. vniformes in obſeruantijs canonicæ Religionis inueniamur,quaten⁹ vnitatem quæ interius eſt ſeruanda in cordibus,foueat & repræſentet vniformitas exterius ſeruata in moribus.

a Quoniã ex præcepto Regulæ iubemur habere cor, vnum & animam vnam in Domino.) Declaramus, quòd vnitas cordium in his quæ Dei ſunt, ſecundum Regulam noſtram eſt in præcepto,ſicut & communitas rerum, ſed ratione diuerſa: Nã ad vnitatem cordis ſeruandam ex Diuinæ legis generali præcepto,de quo in Regula admonemur: ad communitatem autem rerũ ex ipſius Regulæ præcepto adſtringimur. Et ideò circa vnitatem cordium, & cõmunitatem rerum, magna diligẽtia adhibenda eſt.

b Et vnius profeſsionis voto viuimus.)Declaramus quod ideò ſub vnius profeſsionis voto viuere dicimur, quia ſub vnius Generalis Capituli, & ſub vnius Generalis Magiſtri obedientia regimur et gubernamur.Sicut enim vnitas Eccleſiæ ex vnitate capitis dependet,ita & vnitasOrdinis noſtri ex vnitate vnius Generalis Capituli,& vniusGeneralis Magiſtri, cui ſecũdũ vnã Regulam, & ſecundùm eaſdẽ Conſtitutiones ex voto noſtræ profeſsionis tenemur obedir

obedire,abſq. dubio dependere dignoſcitur. Quamobrem in Capitulis Generalibus Romæ celebratis 1589. 1601. 1608. 1612.& Venetijs 1592 & Pariſijs 1611. prohibitum fuit ſtrictiſsimè, ne diuiſionē Ordinis quocunq. modo fratres procurent.

c Vniformes in obſeruantijs canonicæ religionis inueniamur.) Declaramus quod ſicut ex voto noſtræ profeſsionis tenemur caſtè & ſine proprio, & ſub vnius Generalis Prælati obedientia viuere; ita & in exterioribus obſeruantijs, cæremonijs, ieiunijs, abſtinentijs, & in alijs ſtatutis quæ ad ornatum & decorem canonicæ Religionis,ſeu regularis vitę obſeruantiam pertinent, vniformes eſſe debemus. Ideò particulares conſuetudines præter Regulam, Conſtitutiones, & ordinationes Capitulorum Generaliũ fugiendæ ſunt, & amputandæ; & vniformitas exterius ſeruata in moribus, foueat & repræſentet illam vnitatem quam interius debemus ſeruare in cordibus. Quare in Capitulo Generali Valliſoleti 1605 fuit ordinatum, quod ſi quis in fundatione alicuius Conuentus, nouas cæremonias quæ non ſunt in Conſtitutionibus noſtris voluerit introducere, talis conuentus nulla ratione acceptetur. In Capitulo etiam Bouonienſi 1564. admonentur Prælati,vt diligenter attendant, ne contra Cōſtitutiones, abuſus aut conſuetudines præualere incipiant:ſuper quo Prouincialium & Viſitatorum conſcientias oneramus,vt ſi quos Priores aut Præſidentes inuenerint,qui abuſus inducant, aut conſuetudines noſtris legibus contrarias in communi tolerant,in pænam ab officijs abſoluant.

I I.

QVOD profectò eò cōpetentius & perfectius poterit obſeruari, ſi ea quæ agenda ſunt, ſcripto fuerint commendata; ſi omnibus qualiter ſit viuēdum ſcriptura teſte innoteſcat, ſi mutare, vel addere, vel minuere nulli, quicquam propria volũtate liceat:*d*.ne ſi mi-

nima neglexerimus, paulatim defluamus.

d. Ne ſi minima neglexerimus, paulatim defluamus.) Declaramus quod illa quæ ponũtur in noſtris Conſtitutionibus & non habent præceptum annexum, ſed ſunt purè ſtatuta ad ornatum & decorem Regularis vitæ pertinentia, videntur eſſe minima reſpectu illorum, quæ pertinent ad ſubſtantiam Religionis, vel quæ habent præceptum annexum. Tamen illorum tranſgreſſio ex negligentia non eſt ſine veniali culpa, quæ diſponit ad mortalem, vt docet S. Thom. 2. 2. quæſt. 186. art. 9. ad 1. Et ideo benè dicit Conſtitutio in textu, ne ſi minima neglexerimus paulatim defluamus. Nam vt eſt in Eccleſiaſt. 18. ca. Qui minima negligit, paulatim decidet Et S. Bernardus dicit: Neglectus ſemper culpabilis eſt. Et S. Hieronymus: Mens Chriſto dedita, inquit, ſic caueat minora quomodo & maiora, ſciens etiam pro verbo otioſo reddendam eſſe rationẽ. Et Iſidorus: Qui otioſa verba non deprimit, ad noxia citò trãſit. Paulatim creſcunt vitia, & dum parua non cauemus, in magna prolabimur.

I I I.

AD HAEC tamen in ſuo Conuentu *e. f.* Prælatus diſpenſandi cum fratribus habeat poteſtatem, cum ſibi *g.* aliquãdo videbitur expedire: in his præcipuè quæ ſtudiũ, vel prædicationem *h.* vel animarum fructum videbuntur impedire *i.* cum Ordo noſter ſpecialiter ob prædicationẽ, & animarũ ſalutem ab initio noſcatur inſtitutus fuiſſe, & ſtudiũ noſtrũ ad hoc debeat principaliter intendere, vt proximorum animabus poſſimus vtiles eſſe. *K.* Priores etiã vtantur diſpenſationibus, vt alij fratres.

e. Ad hæc tamen in ſuo Conuentu Prælatus diſpenſandi cum fratribus habeat poteſtatẽ.) Declaramus quòd Prælatus hìc vocatur ſolus ille qui habet curã animarũ, ſicut Prior in Ordine noſtro canonicè

electus,

electus, & per Superiores cōfirmatus, vt dicit Gloſ. Clement. ca. 1, de electio. Supprior verò, & Vicarius, cùm non habeant curā animarū niſi ex commiſſione Prioris, vel alterius ſuperioris, neuter eorum poteſt dici Prælatus, nec poteſt ſibi eligere Confeſſorem, nec Priore præſente in domo poteſt cum fratribus diſpenſare ex virtute Conſtitutionum, ſed ſolùm ex commiſsione Prælati: niſi fortè quando mortuo Priore, vel amoto, ipſe ſit quaſi Ordinarius vices eius in omnibus gerens. Et ideo in Capitulo Pariſienſi 1246. & Metis 1251. celebratis fuit ordinatū, quod cùm Priores ſunt præſentes in domo, Suppriores, & Vicarij diſpenſandi non habeant poteſtatem. Cæterùm cùm contingat Priorem à ſuo Conuentu abeſſe, declaramus Priorē teneri in primo Capitulo ſui Prioratus conferre authoritatem neceſſariā Supprióri, & in abſētia illius ſuo Vicario, pro omnibus caſibus neceſſarijs emergētibus, & præſertim pro pertinentibus ad forum conſciētiæ, quotieſcunq. & quomodocunq. ipſe Prior ſit extra Cōuentū, præſertim per dietā abſens. Et quāuis hoc non habeatur expreſſum in Conſtitutionibus, conforme tamē eſt diſpoſitioni earundem conſtitutionum.

f. In ſuo Conuentu.) Declaramus quod quilibet Prælatus poteſt in ſuo, non autē in alieno Conuētu, cum fratribus non ſolùm ſuis, ſed etiā alienis ex honeſta & rationabili cauſa diſpenſare in vigilijs, ieiunijs, abſtinētijs, & in alijs quæ diſpēſabilia ſunt, & quæ non ſunt ſibi expreſſe prohibita: dummodo hoc non regulariter faciat, nec de facili, ſed cùm rationabiles cauſæ id expoſcunt, ſicut fuit ordinatum Barcinone. 1261. Quare Magiſter Humbertus dicit, quod Prælatus honeſta rationabiliq. de cauſa poteſt compellere fratrem ſubditum, & etiam extraneum in ſuo Conuentu, ad recipiendam diſpenſationem in ieiunijs, & comedendis carnibus, alijſq. ſimilibus, vtpote in caſu in quo nō vti diſpēſatione illa eſſet peccatum, ac proinde contra Ordinem: aliter non poteſt compellere. Vnde S. Bernardus in lib. de diſpenſatione ſic ait: votum meum non augeat Prælatus abſq. mea voluntate, nec minuat ſine certa neceſsitate; alioquin remiſsio voti

abſq.

abſq.neceſsitate,non diſpenſa tio eſt ſed diſsipatio. Quando tamen Prælatus præcipit fratri in ſuo Conuentu, vt diſpenſationem accipiat,non debet de facili iudicare, quòd Prælatus non habeat cauſam rationabilem; quia fortè facit cauſâ humiliandi eũ, vel alia quam ipſe neſcit; videlicet quia probabiliter de eius debilitate dubitat; quamuis ſubditus ſibi fortis eſſe videatur.Et in hoc debet iudicium ſuum iudicio ſupponere Prælati,& ei obedire; quia ſæpè euenit, vt alij magis perpendant debilitatem alterius ex aſpectu, quàm ipſemet qui eã patitur. Et ideò in dubio tenetur ſubditus Prælato obedire; quia obedientia excuſat in dubijs 23.quæſt.1. cap. Quid culpatur. Item,declaramus quòd Priores in Conuentu ſuo, & in eorum abſentia Suppriores, & eorum Vicarij, omnes fratres noſtri Ordinis ad eorum Conuentus declinantes, ab omnibus peccatis & cenſuris, tàm à iure quàm ab homine generaliter prolatis,Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter non reſeruatis (vt infra magis explicabitur in cap. de profeſsione)poſſunt abſoluere,ac etiam eis Sacramentum Euchariſtiæ, & Extremæ vnctionis adminiſtrare;ſicut fuit declaratum Valentiæ 1332.& cõceſſum per priuilegiũ quod dicitur Mare magnum.

g Aliquando.) Declaramus quòd diſpẽſationes in ieiunijs & abſtinentijs nunquam ſunt faciendæ niſi ex magna cauſa cum toto Conuentu, etſi perſonis aliquibus merito interdum ſint indulgendæ: nec etiam ſemper fieri debent & aſsiduè,ſed ſolum aliquando iuxta quod Prælato propter aliquam vtilitatem vel neceſsitatem, vel honeſtã & rationabilem cauſam videbitur expedire, ſicut fuit declaratũ Valentię.1364. Barcinone. 1261. Mediolani. 1285. & Venetijs. Milleſsimo quingẽteſ. nonageſ. ſecundo.

h Cum ordo noſter ſpecialiter ob prædicationem & animarum ſalutem ab initio noſcatur fuiſſe inſtitutus.) Declaramus quòd illa Religio cuius inſtitutio & obedientia eſt eſſentialiter,principaliter & nominatim ordinata ad docendum & prædicandum ſeu ad illuminandum & ſaluandum animas per doctrinã

&

& prædicationis officium, eſt omnibus alijs excellentior & perfectior: quia prædicare & docere ſunt actus ex abundantia & plenitudine contemplationis procedentes: & vt dicit S. Gregorius, doctrina & prædicatio præfertur ſimplici contemplationi. Et ſicut maius eſt illuminare quam lucere ſolum, ita maius eſt contemplata alijs tradere quam ſolum contemplari. Et ſic Religio ad docendum & prædicandum principaliter & eſſentialiter ordinata, tenet ſupremum gradum in Religionibus, vtpotè inſtituto Chriſti Domini magis cōformis, vt docet S. Tho. 2.2. quæſt. 188. art. 6. in hæc verba. Summum gradum in Religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum & prędicandum; quę, & propinquiſſimę ſunt perfectioni Epiſcoporum: ſicut & in alijs rebus, fines primorum coniunguntur principijs ſecundorum, vt docet Diuus Dionyſius cap 7. de Diuin. nominib. Huiuſmodi autem eſt ordo noſter Prædicatorum: qui ex ſua prima inſtitutione eſt principaliter, eſſentialiter, & nominatim, ad docendum & prædicandum, ad communicandum alijs cō templata, & ad procurandam animarum ſalutē inſtitutus. Cùm itaq. finis Ordinis noſtri ſit prędicatio & ſalus animarum, ideò ſtatuta Ordinis non debent ita rigide ſeruari, quod impediant illud propter quod Ordo principaliter eſt inſtitutus: quia quod propter aliquid inſtitutum eſt, non debet contra illud militare: Et quæ ſunt ad aliquem finem ordinata, debent eſſe proportionata & commēſurata eidē fini, & regulari ſecundùm congruentiam ad illum finem. Eâ propter bene dicit Conſtitutio, quod Prælatus poterit in ſuo Conuentu cum Fratribus diſpenſare, in ijs pręcipue, quę ſtudium vel prędicationem, vel animarum fructum videbuntur impedire.

i Animarum ſalutem.) Declaramus, quod tria ſunt pręcipue, quę ſalutem impediunt animarum, licet nō ſint contra Ordinem. Primum eſt, quęſtus immoderatus. Mundus enim eſt auarus, & fugit queſtores importunos & immoderatos. Secundum eſt, officia odioſa, vt ſunt Inquiſitiones ad Tribunal Sancti Officij non pertinentes, viſitationes, correctiones violentę, executio-

cutiones Teſtamentorum, vel arbitrorum ſententiæ, & aliæ cauſę arduæ, & odioſę, ex quibus frequenter perturbatur hominum deuotio ad Ordinē & fratres. Tertium eſt nimia auſteritas in conſilijs, & opinionibus: terrentur enim homines ex hoc in tantum, vt ſalutem propriā negligāt. Quapropter parcēdū eſt ab importunitate notabilis quæſtus: fugiēda ſūt omnino officia odioſa, licet alicuius ſint vtilitatis: & relaxanda eſt (quātum fieri poteſt) rigiditas & auſteritas in conſilijs, ac homines benignè tractandi ſunt. Et ideò in Capitulo Pariſijs. 1234. ſic fuit ordinatum: Strictiſsimè prohibemus ne fratres ſuſcipiant commiſsiones cauſarū, arbitria ſiue iudicia, nec pignora, ſiue obſides, neq. per iuriſdictionem Epiſcopalem aliquos coerceant: & qui contra fecerint grauiter puniantur. Et Bononiæ. 1252. fuit prohibitum, ne fratres eſſent diſpēſatores alienarum pecuniarum, nec Teſtamentorum executores. Et Burdegalę. 1287. fuit diſtrictè prohibitum ne aliquis frater de cætero intromittat ſe de matrimonijs conciliandis, ſeu etiam de magnis & arduis negotijs ſęculariū pertractādis, & abſtineat à cauſis odioſis ſuſcipiēdis In Capitulo quoq. Generali Romæ. 1601. fuit diſtrictè omnibus noſtri Ordinis fratribus inhibitū vt neq. poſsint ſęculariū negotia litigioſa apud quęcunq. Tribunalia procurare, neq. ſe negotijs ſæcularibus, mercimonijs, aut alijs huiuſmodi, quæ vitio proprietatis vicina ſunt, immergere. Ne igitur ſalus animarum impediatur, debemus ab his omnibus odioſis negotijs abſtinere, & laborare vt noſtra conuerſatio ſit bona & ſancta, & ſummam diligentiam adhibere vt fama Ordinis & fratrum integra ſeruetur: ac ſtudendum eſt, vt in his quæ non ſunt reprehenſibilia amicabiles nos hominibus reddamus, ac humaniter & benignè cum eis conuerſemur.

K. Priores etiam vtantur diſpenſationibus vt alij fratres.) Declaramus quòd fratres noſtri inferiores & ſubditi non poſſunt propria auctoritate ſeipſos in his, quę ad Conſtitutiones pertinent diſpenſare: ſed debent à Prælatis, ſub quorum Iuriſdictione & foro ſunt, diſpēſationem accipere.

Super

Superiores verò & Prælati per iſtam Conſtitutionem,quando iudicauerint expedire,ſunt diſpenſati, & poſſunt,ſicut & cæteri,diſpenſatione vti.

IIII.

l. VT igitur vnitati & paci totius Ordinis prouideamus, volumus, & declaramus vt Regula noſtra,& Conſtitutiones noſtræ non obligent nos ad culpam,ſed ad pęnam. *m.* niſi propter præceptum, *n.* vel contemptum. Pœnis tamen abſolutionis ab officio, priuationis vocis actiuæ,vel paſsiuæ, grauioris culpæ, & alijs maioribus (quãtumcunq. tàm in Conſtitutionibus, quàm extrà,ipſo facto ſint incurrendæ) niſi ſit pęna Excommunicationis latæ ſententiæ, nullus ſit ſubiectus *o.* niſi ſuperueniat declaratio Prælati in particulari reſpectu huius,quã tũcunq. etiam notorium facti,vel iuris,aut vtriuſq. interueniat. Præceptum autem in Regula nullum (niſi quod de natura ſua eſt,ratione trium votorũ, vel Diuinæ,aut Eccleſiaſticæ legis)contineri volumus, & declaramus. Et idem in Cõſtitutionibus: niſi vbi ponitur ſententia Excommunicationis, aut formaliter exprimitur per verbũ(præcipimus in virtute ſanctæ Obedientiæ) & hoc idem in Ordinationibus,& Prælatorum verbis, & litteris intelligi volumus. Pœnam Excommunicationis & Excommunicationem latæ ſententiæ, per nulla verba tàm in Conſtitutionibus, quàm extrà in noſtro Ordine intelligimus, niſi vbi explicitè, & verbaliter pœna Excõmunicationis,& Excommunicatio latæ ſententiæ exprimitur.

V.

PORRO Prælati non faciant præcepta obligantia

gantia ad mortale peccatum, in ira exteriori: maximè contra ſubditos turbatos: & ſi fecerint, irrita ſint & inania: facta tamen valeant, quoad quaſcunq. pęnas temporales. Præcepta quoq. in ſcriptis facta, cenſeantur ſine ira facta. Nec faciāt præcepta quieto animo, niſi in ſcriptis, extrà neceſsitatis articulum, pręter commune pręceptum. quod fit à Viſitatoribus in viſitationibus: facta tamen valeant. Nec damnent aliquem ad pœnam grauioris culpæ, aut carceris, niſi in iudicio cõfeſſum, vel conuictum, & in ſcriptis. Et ſi ſecus factum fuerit, totum ſit irritum & inane.

V I.

STATVIMVS etiã, quod tàm in Conſtitutionibus quàm extrà, quicquid non ſecundum ſe mortale, mandatur, ſub quacunq pęna niſi excõmunicationis, ad ſolam pęnam obliget: non obſtante quod in Capitulo de grauiori culpa dicatur: vt qui membrum Diaboli culpam perpetrando non erubuit fieri &c.

l Vt vnitati & paci totius Ordinis prouideamus, volumus & declaramus quod Conſtitutiones noſtræ non obligent nos ad culpam, ſed ad pænam.) Declaramus quod cùm in ſtatutis maximè ſit attendenda intentio & voluntas ſtatuentis: & intentio ac voluntas eorum qui noſtras Conſtitutiones ediderunt fuerit, vt nos non obligarent ad culpam, ſicut patet ex Capitulo ſecundo Generaliſsimo Pariſijs celebrato, 1236. in quo iſta Conſtitutio propter pacem & quietem conſcientiæ fratrum fuit confirmata: Idcircò tranſgreſſores noſtrarum Conſtitutionum, quando ſunt purè Conſtitutiones, & non habent pręceptum annexum, & id quod

eſt in eis non eſt aliàs lege Diuina vel humana prohibitum, vel mandatum, non obligantur ad aliquam culpam, ſed tantum ad pœnam in Cõſtitutionibus taxatam, vel per Prælatos imponendam, vel taxandam: quam ſi facere recuſauerint, nõ euadent culpam. Nam, vt docet S. Thom. 2. 2. queſt. 186. art. 4. ad. 1. In Religione Ordinis fratrum Prædicatorum, tranſgreſsio vel ommiſsio (ſcilicet Regulæ ſiue Conſtitutionum) ex ſuo genere non obligat ad culpam, nec mortalem, neq. venialem, ſed ſolum ad pœnam taxatam ſuſtinẽdam: quia per hunc modum, ad talia obſeruanda obligantur. Qui tamen poſſent venialiter, vel mortaliter peccare, ex negligentia, vel libidine, ſeu contemptu. Et quamuis pœna non debeat infligi nolenti, ſine culpa: ei tamen qui voluntariè ſe obligauit ad aliquam pęnam, poteſt talis pœna ſine culpa infligi. Tales autem ſunt fratres Ordinis noſtri, qui voluntariè in ſua profeſsione huic legi ſe obligauerunt.

m Niſi propter præceptum.) Declaramus quòd Priores in ſuis Conuentibus poſſunt ex rationabili cauſa in his, quæ ad Regulam vel Conſtitutiones explicitè vel implicitè pertinent, præcepta facere: quæ tranſgreſſores obligabunt non ſolùm ad pœnam, ſed etiam ad mortalem culpam: quia ex voto noſtræ profeſsionis tenemur, Regulam & Conſtitutiones non contemnere, & præceptis Pręlati noſtri in his, quę ſunt ſecundum Regulam & Cõſtitutiones obedire. Nõ debent tamen Prælati eſſe faciles, nec pręcipitanter & indiſcretè præcepta & excommunicationes fulminare, ſed cum maturo conſilio, & ex diligenti deliberatione præhabita, & ex cauſa vrgenti & neceſſaria huiuſmodi præcepta diſcretè facere, ſicut fuit ordinatum Pariſijs. 1269. Oxonię. 1280. Ferrariæ. 1290. Cęterùm de excommunicatione ferenda, illud in mẽte habeant, quod decernitur à Conc. Trident. ſeſſ. 25. cap. 3. his verbis: Quãuis excommunicationis gladius, neruus ſit Eccleſiaſticæ diſciplinę, & ad continendos in officio populos valdè ſalutaris: ſobriè tamen, magnaq. circunſpectione exercendus eſt, cum experientia doceat, ſi temere aut leuibus de

cauſis

cauſis incutiatur, magis contemni quàm formidari,& perniciem potius parere quàm ſalutem. Vnde & in primo Capitulo Generali poſt Concilium Tridentinum Bononiæ celebrato,anno 1564. de ſententia excommunicationis ſic habetur: Et quoniam in huiuſmodi ſententijs ferendis Sancta Synodus moderamen eſſe voluit, deinceps attendāt Reuerēdi Prouinciales,& Diffinitores,vt niſi pro grauioribus cauſis,quę pręſentaneum exigunt remedium,non imponantur.Priores etiam Conuētuales quàm rariſsimè,& matura deliberatione cēſuris vti debent : & qui in hoc faciles inuenti fuerint,à ſuis Superioribus corrigantur. Præcepta etiam ad peccatum mortale obligantia,aut nulla,aut quā pauciſsima fiant:maximè circa eas ordinationes quæ longo tempore ſunt duraturæ. In alijs quoque omnibus quę ad releuandas ſubditorum conſcientias neceſſaria videbūtur, Prælati ſe benignos, & faciles exhibeant: memores illius, qui miſericordiam dilexit plus quàm ſacrificium.

n. Vel propter cōtemptū.) Declaramus, quod ſicut transgreſsio præcepti in Regula,vel Conſtitutione poſiti,ſiue à Prçlato facti, obligat ad culpam,ita & transgreſsio Conſtitutionis quantumcūq. minimæ ex contemptu facta obligat ad culpam mortalem, quia vt dicit S.Bernardus:Neglectus ſemper culpabilis eſt, contemptus verò damnabilis. Dicitur autem aliquis peccare ex contemptu iuxta doctrinam S.Thom. 2.2. quęſt.186. art. 9.ad 3. Quando voluntas eius renuit ſubijci ordinationi legis vel regulę, & ex hoc procedit ad faciendum contra legem vel Regulam.Quādo autem è conuerſo propter aliquam particularē cauſam (puta concupiſcentiam, vel iram) inducitur ad aliquid faciendum contra ſtatuta legis, vel Regulæ,non peccat ex cōtemptu,ſed ex aliqua alia cauſa: etiamſi frequenter ex eadē cauſa,vel alia ſimili peccatum iteret, ſicut dicit S. Auguſtinus in lib.de natura & gratia cap.29. quod non omnia peccata committuntur ex contemptu ſuperbiæ. Frequentia tamen peccati, diſpoſitiuè inducit ad contemptum: ſecundum illud Prouerb. 18. Impius cum in profundum venerit

nerit peccatorum, contemnit.

o. Niſi ſuperueniat declaratio Prælati.) Denuntiamus, iuxta declarationem factam Romæ 1515. quod pęnæ exigant declarationem ſuperioris in particulari, niſi ipſemet reus ſe ipſum declaret. Quod facere debet, humiliter cognoſcens errorem ſuum, ſi factum eſt publicum vel notorium. Si enim ipſe ſe declarauerit, alia non eſt opus declaratione. Et 1518. additum fuit declarãdo quod nullus Præſidens poteſt ſe ipſum declarare abſolutum ab officio ſuo propter quamcumq. tranſgreſsionem commiſſam.

V I I.

ET vt multitudo Conſtitutionum vitetur, *p.* prohibemus ne de cætero aliquid ſtatuatur, niſi per duo Capitula Generalia continua fuerit approbatum, & tunc in tertio Capitulo immediatè ſequenti poterit cõfirmari, vel deleri, ſiue per Priores Prouinciales, ſiue per alios Diffinitores vbicunque illud tertium Capitulum celebretur.

p. Prohibemus ne de cętero aliquid ſtatuatur.) Declaramus quod nec Prior Prouincialis, nec Magiſter Ordinis, nec aliquod Capitulum poteſt facere Cõſtitutionem: ſed oportet quod ad Conſtitutionem faciendam concurrant tria Capitula Generalia, & continua, vel vnum Capitulũ Generaliſsimũ, quod tribus Generalibus Capitulis cõtinuis æquipollet. Poſſunt tamen Capitula Generalia, & Magiſter Ordinis facere ordinationes, & admonitiones, quę perpetuò durabunt, quouſque fuerint reuocatę: & poterunt ſecundum ipſas Pręlati corrigere fratres, & etiam in ipſis ex cauſa rationabili diſpenſare, vt communiter tenetur Et idem dicimus de gratijs factis per Capitula Generalia, & Magiſtrum Ordinis.

V I I I.

INCHOATIONES autem quæ fiunt in Capitulis

pitulis Generalibus, non mandentur executioni vſquequò approbatæ fuerint per alia duo Capitula, & factæ ſint Conſtitutiones: niſi fortè eadem inchoatio fiat per modum ordinationis. *q.* Interpretationes Regulæ, vel Conſtitutionum, factæ à Generali Capitulo, *r.* non habeāt vim Conſtitutionis, niſi per tria Capitula Generalia continua, in modum aliarum Conſtitutionum, ſcilicet per viam inchoationis, & confirmationis continuatè fuerint approbatæ.

I X.

ORDINATIONES tam Capitulorum Generalium, quàm Magiſtri Ordinis, quoad vim præcepti & cenſurarum Eccleſiaſticarum, cum ipſis expirare volumus. Viſta verò Capituli vſquè ad ſequens Capitulum intelligitur. Quo ad reliqua verò quomodolibet per Generale Capitulum vel Magiſtrum Ordinis facta, durare volumus, donec fuerint reuocata per ſimilem poteſtatē: excepto ſi quē Magiſter Ordinis Vicarium totius Ordinis inſtituiſſet; hunc enim volumus cum ipſo expirare. Ab inferioribus autē Capitulis & Prælatis quomodolibet ordinata, cū ipſis tanquam ab homine ordinata, expirare volum⁹: exceptis Supprioribus, cōfeſſoribus tàm Fratrum quàm Monialiūm, Vicarijs Monialium, & Magiſtris perſonarū vtriuſque ſexus tertij habitus, & Officialibus Cōuentuū abſque iuriſdictione: hos enim volumus durare cum ea quam habebant auctoritate, donec reuocentur ab habēte poteſtatem deſtituendi eoſdem.

Porrò

X.

PORRÒ Prælati omnes á multitudine pręceprorum & ordinatiōnū abſtineant, ne laqueū animabus ſubditorū injiciant; nec propter defectum vnius, vel paucorū quem, vel quos non audent corrigere communitatem inuoluant. Nulla quoque poteſtate in ordine noſtro in communi, vel in particulari aliquid ordinetur, vel prohibeatur cum hac pœna, quod non poſsit abſolui à peccatis ſuis. ſ. Priores tamē poſſunt aliquos determinatos caſus peccati mortalis ſibi reſeruare, vt viderint expedire animabus.

q. Interpretationes Regulę vel Conſtitutionū.) Declaramus quod ſi in aliquo paſſu Regulę, vel Conſtitutionū occurrerit aliquod dubium, ſtabitur interpretationi, & declarationi Generalis Capituli, vel Magiſtri Ordinis; dummodo illa declaratio, non contineat manifeſtū errorem; quia in dubijs ſequenda eſt maiorum ſententia, & obedientia excuſat in dubijs. Et Iulius III. Pont. Max. Generali Magiſtro conceſsit, vt ambiguitates in Cōſtitutionibus, aut circa priuilegia, gratias, exemptionesq. à Sede Apoſtolica Ordini conceſſas, poſsit auctoritate Apoſtolica declarare Et ideò interpretatio, vel declaratio facta per Capitulum Generale, vel per Magiſtrum Ordinis, licet non habeat vim Conſtitutionis, à ſubditis tamen tenenda, & obſeruanda eſt. Et propterea in pluribus Capitulis Generalibus, à principio Ordinis vſq. ad hæc tēpora celebratis, ſæpiſsimè fuit ordinatum, vt admonitiones, ordinationes, ac declarationes Capitulorum Generalium, à ſingulis Conuentibus in aliquo libro debeant ſcribi, atq. ter vel quater in anno congregatis fratribus legi, neq. deleri debent, niſi fuerint reuocatæ, ſicut habetur in Capitulo Colonienſi 1245. In Capitulo etiam Biſuntino 1333. ſic dicitur. Impoſi-

ponimus diſtrictè omnibus & ſingulis Prioribus Prouincialibus, vt declarationes huius anni,& omnes alias prateritis tẽporibus factas quas habere poterunt, diligenter in vno volumine ſcribant,& cum alijs ſcriptis Prouinciæ cuſtodiant, & Conuentibus ſuis communicent,ac eas ſæpius legi faciant.Omnia autem acta Generalis Capituli, illico in toto ordine publicentur per Prouinciales, vel per Viſitatores,non expectato Prouinciali Capitulo, vt Romæ 1542. 1546.& 1547. & nouiſsime 1589. in hunc modum ordinatum, & Pariſijs 1611.confirmatum fuit.

Item conformiter ad ea, quæ in pluribus Capitulis Generalibus ſancita fuere declaramus non eſſe in poteſtate alicuius Prouinciæ prætextu cuiuſuis cõſuetudinis,aut priuilegij,non acceptare acta ſeu ſtatuta Capitulorum Generalium,ſed omnes & ſingulas Prouincias decretis & ordinatis in eiſdem Capitulis ita ſubiectas eſſe, vt vna quæq. earum teneatur ipſa acta in vnoquoq.Cõuẽtu publicare,acceptare,& inuiolabiliter obſeruare; vtpotè pro communi bono vniuerſitatis Prouinciarum, Conuẽtuum, & fratrũ facta. Et quatenus opus eſſet,auctoritate Apoſtolica reuocamus,& annullamus quamcunq. conſuetudinem, aut priuilegium quomodolibet prętenſum,aut in contrarium exiſtens.

Mandamus inſuper, vt ſingulis diebus nõ ſolemnibus cuiuslibet hebdomadæ per totum annum, lectioni menſæ, inſeratur lectio de Sacris Conſtitutionibus, & quater in anno acta Capitulorum Generalium coram toto Cõuentu publicentur & cum alijs ſcripturis exẽplaria eorum ad eum modum conſeruẽtur; vt vnum exemplar ſit penes Priorem,alterum in depoſito communi, tertium penes MagiſtrumNouitiorum. Romę 1532. 1580. 1589. 1601. 1608. & Barcinone. 1574.

r. Non habeant vim Conſtitutionis, niſi per tria Capitula Generalia continua in modum aliarum Conſtitutionum ſcilicet per viam inchoationis & confirmationis cõ tinua-

tinuatè fuerint approbatæ.) Declaramus non ſufficere ad conſtitutionem faciendam, vt ſint tria Capitula Generalia continuata quomodolibet idem ordinātia, & confirmātia: ſed oportere, vt primū Capitulum id ordinet per viam inchoationis & alia duo immediate ſubſequentia, eandē inchoationē cōfirmēt, vt apertiſsime textus Conſtitutionis inſinuat.

ſ. Priores tamen poſſunt aliquos determinatos caſus peccati mortalis ſibi reſeruare.) Denunciamus fel. recor. Clementem VIII. Apoſtolicam Conſtitutionem circa reſeruationem caſuū edidiſſe in hunc modum: Sanctiſsimus D. Clemens VIII. qui iam pridem accuràte perpendit quòd reſeruatio facultatis abſoluendi Religioſos pęnitentes à quibuſdam grauioribus delictis, niſi moderate fiat nonnullos infirmiores in æternę damnationis periculum & deſperationem inducere poſſet: ideo decreuit, vt nemo Superior regularis peccatorū abſolutiones ſibi reſeruet exceptis his quę ſequuntur, aut aliquibus illorum prout in Domino expedire iudicauerit.

Veneficia, Incantationes & Sortilegia.

Apoſtaſia à religione ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento, quando cò peruenerit, vt extra ſepta Conuentus fiat egreſsio.

Nocturna & furtiua à Cōuentu egreſsio, etiam nō animo apoſtatandi facta.

Proprietas contra votum paupertatis, quæ ſit mortale peccatum.

Iuramentum falſum in iudicio regulari, ſiue legitimo.

Procuratio, auxilium, ſiue conſilium ad aborſum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſecuto.

Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium Conuentus,

Furtum de rebus Cōuentus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale.

Lapſus carnis voluntarius opere conſumatus.

Occiſio, vulneratio, ſeu grauis percuſsiò cuiuſcunq. perſonę.

Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro conſcientię puritate reſeruandum videbitur, id nō aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura diſcuſsione, & aſſenſu. Non liceat Superioribus regularium confeſsiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum commiſerint, aut ipſimet ſubditi ſponte id petierint. Superiores in ſingulis domibus duos, vel tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero maiori vel minori deſignēt. Iįq. ſint docti, prudentes, & charitate prędıti, qui à non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit: in quo caſu debere committi, ipſe imprimis Confeſſarius iudicauerit. Tam ſuperiores pro tempore exiſtentes, quam confeſſarij, qui poſteà ad ſuperioritatis gradum aſſumpti fuerint, caueant diligentiſsime, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confeſsione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Licebit tamen Superioribus, determinare pęnitētias graues quibuſdam peccatis, etiam non reſeruatis, à Confeſſarijs imponendas: quæ ſubditos ab illis cohibere poſsint. Et ita mandat ſeruari ab omnibus. Non obſtantibus &c.

Librum autem iſtum diligenter cōſcripſimus, in quo duas diſtinctiones adnotauimus.

Explicit Prologus cum ſuis declarationibus.

PRIMA DISTINCTIO
continet viginti capitula.

PRIMVM. De Officio Eccleſiæ.
Secundum. De inclinationibus.
Tertium. De ſuffragijs mortuorum.
Quartum. De ieiunijs.
Quintum. De cibo.
Sextum. De collatione.
Septimũ. De infirmis.
Octauum. De minutione.
Nonum. De lectis.
Decimũ. De veſtitu.
Vndecimum. De raſura.
Duodecimũ. De ſilentio.
Tertiumdecimum. De recipiendis.
Quartumdecimum. De Nouitijs, & eorum inſtructione.
Quintumdecimum. De profeſsione.
Sextumdecimum. De leui culpa.
Decimumſeptimum. De graui culpa.
Decimumoctauum. De grauiori culpa.
Decimumnonum. De grauiſsimma culpa.
Vigeſimum. De Apoſtatis.

SECVNDA DISTINCTIO
continet decem, & octo capitula.

PRIMVM. De domibus concedendis, & conſtruendis.
Secundum. De electione Prioris Conuentualis & inſtitutione Supprioris.
Tertium. De electione Prioris Prouincialis.
Quartum. De electione Magiſtri Ordinis.
Quintum. De electione Diffinitorum Capituli Prouincialis & Generalis.
Sextum. De capitulo Prouinciali.
Septimũ. De capitulo quotidiano.
Octauum. De capitulo Generali.
Nonum. De ſolenni celebratione Capituli.
Decimum. De Capitulo Generaliſsimo.
Vndecimum. De Viſitatoribus.
Duodecimũ. De Prædicatoribus.
Tertiumdecimum. De itinerantibus.
Quartumdecimum. De ſtudentibus.
Quintumdecimum. De conuerſis.
Sextumdecimum. De Conſtitutionibus Capituli Perpiniani.
Decimumſeptimũ. De Conſtitutionibus Bonifacij. IX.
Decimumoctauũ. De Conſtitutione Alexãdri. VI. de electione Magiſtri Ordinis.

CONS-

CONSTITVTIONES F F. ORDINIS PRÆDICATORVM.

Prima Diſtinctio.

Cap. I. De Officio Eccleſiæ.

Conſtit. I.

a AVDITO primo ſigno, ſurgant fratres. *b.* & ſtando dicant Officium de B. Virgine. *c.* pro tempore. *d.* matutinas autẽ, & miſſam, & omnes alias horas Canonicas ſimul audiant fratres noſtri. *e.* niſi cum aliquibus Prælatus aliter diſpenſare voluerit.

a Audi-

a. Audito primo ſigno. Declaramus quod ad Horas Canonicas nō debemus regulariter habere niſi duo ſigna. Primum debet eſſe breue, quo audito, fratres debēt ſe præparare, & occupationes in quibus tunc verſantur dimittere, nec nouas aſſumere. Secundum autem ſignum, debet eſſe ita prolixū, vt ante eius terminationem poſsint fratres de omni remotiori loco domus, ſecundum exiſtimationem pulſantis, ad Eccleſiam conuenire. Inter primum autem, & ſecundum ſignum, debet eſſe tātum ſpatium, vt fratres ſe poſsint præparare.

b. Et ſtādo dicāt Officium de B. Virgine.) Declaramus quòd in Matutinis, audito primo ſigno, debent in Dormitorio Fratres, ſtando dicere Officium de Beata Virgine, quando pro tempore eſt dicendum, vno incipiēte, & dicente vnum verſum, & alijs reſpondentibus, & dicentibus alium verſum: & poſt ſecundum ſignum debent officium de tempore in Choro deuote, & diſtinctē cantare. Veruntamen, vt maiori qua poteſt pietate, & deuotione erga Beatiſsimam Virginem, ſpecialem Ordinis aduocatam, Officium illius in dormitorio recitetur, in dormitorijs Cōuentuum, locorumq. noſtrorum, debet eſſe erectum Altare, cū imagine eiuſdem Beatiſsimæ Virginis, ſicut fuit ordinatum Barcinone 1574. & Valentiæ 1596. In alijs verò horis diei, debent poſt ſecundum ſignum in choro ante Officiū de tempore, ſtādo Officium B. Virginis præmittere: niſi in cōpletorio, vbi poſt Officium de tempore, Officium B. Virginis dicitur, ſicut fuit ordinatum Metis. 1421.

c. Pro tempore.) Declaramus quòd Officium B. Virginis certis diebus in Dormitorio, & in choro intermittitur, & ad ipſum dicendum fratres non obligātur; videlicet in feſtis duplicibus, & ſupra, & in octauis ſolēnibus, & quando de B. Virgine fit officium, ſiue in octaua ipſius, ſiue extra octauam, & certis alijs diebus in ordinario adnotatis. Et propter hoc dicit Conſtitutio, quòd fratres audito primo ſigno

ſigno dicant Officium de B. Virgine, pro tempore, & nō ſemper: propter illos dies in quibus intermittitur: quāuis & illis diebus ex deuotione in priuato, ſemper dici debeat: eo præſertim, quod beatæ mem. Pius Quintus illud deuotè recitantibus, quando non tenentur, conceſsit centum dies Indulgentiarum litteris Apoſtolicis.

d. Matutinas autem, & miſſam, & omnes horas Canonicas ſimul audiant fratres.) Declaramus quòd omnes fratres Clerici ſimul in Eccleſia Miſſam Conuentualem debēt audire, & horas Canonicas dicere; quia Eccleſiæ noſtræ ſūt Conuentuales: niſi Prælatus cum aliquibus propter honeſtas, & legitimas occupationes voluerit diſpenſare, vt priuatas miſſas audiant, & in priuato officium dicāt. Declaramus autē quòd fratres Sacerdotes, ſi à celebratione ſacroſancti ſacrificij Miſſæ ſint legitimè impediti, debēt illi aliàs cum magna deuotione intereſſe: & quæ à Sacerdote in Miſſa dicuntur, quantum fieri poterit, attentè audire, ſicut fuit ordinatum Barcinone 1574. & Romæ 1589. quia valdè irreligioſum eſt quòd frater quotidie, maximè quādo eſt in domo, nō audiat miſſam. Nec ſuper hoc debet Prælatus de facili diſpenſare, ſed potius per pœnitentias debet fratres ad audiendā quotidie miſſam compellere. Si qui autem ſint, qui vel ſenio confecti, vel aliqua infirmitate, vel quocunque alio impedimento detenti celebrare non poſsint, teneantur, ſaltim in qualibet Generali Cōmunione ſacram Euchariſtiam ſumere, confeſsione ſacramentali præmiſſa. Communionem verò generalem haberi volumus tēpore Aduentus, & Quadrageſimæ ſingulis diebus Dominicis: reliquis verò temporibus ad minus de quindena in quindenam, & alijs quibuſdam ſolennitatibus arbitrio Prælati determinandis, ſicut fuit ordinatum Barcinone 1574. & Romæ. 1589. Horæ autem Canonicæ, quando in priuato dicuntur, taliter recitari debent, vt ille qui dicit, niſi ſit ſurdus, vocem propriam poſsit audire.

Debet

Debet etiam quilibet diſtinctê, tractim, & cum debitis punctis, & attentione, tàm in choro, quàm extra chorum Diuinum officium perſoluere. Nõ requiritur tñ actualis attentio per totum officiũ, nec ſufficit ſola habitualis: ſed requiritur virtualis attentio, quæ ex primo propoſito per totũ officium cõtinuatur, qñ ſcilicet quis ponit ſe ad dicẽdũ officium cum intentione attẽdendi ad illud, vel ſaltim ſoluẽdi ſuũ debitum quo obligatur ad officium recitandũ, etiãſi frequenter intra ipſum officiũ ex quadã infirmitate, & negligẽtia diſtrahatur: dum tñ contraria intentio (ſcilicet nullo modo volendi attẽdere) nõ interueniat. Sed ſi quis dicendo officium, per magnam eius partem occupet ſe in aliquo exercitio manuali diſtractiuo, talis nón continuaret virtualem attentionem, nec præcepto Eccleſiæ ſatisfaceret.

Fratres autẽ cõuerſi quia vocati ſunt ad officia corporalia, & vt in ſudore vultus ſui veſcantur pane ſuo, ad prædicta non tenentur: ſed ſufficit eis audire Miſſam priuatam ſine nota, & loco officij ſua Pater noſter, & Aue Maria dicere. Nec debẽt propter particulares deuotiones opera corporalia dimittere, ſed in ipſis ſe debẽt continuè exercere. Ad Cõpletorium tamen, & ad ſalutationem B. Virginis, niſi eos magna excuſet neceſsitas, ſemper cum alijs debent venire. Item declaramus quod ſicut Clerici ſeculares qui non ſunt in ſacris, ſi ſint Beneficiati, tenentur & obligãtur dicere officiũ: ita & quilibet Religioſus Clericus, qui ex eleemoſynis viuit, & ab ordine prouiſionẽ victus & veſtitus habet, tenetur de neceſsitate ſalutis officium dicere. Nec in hoc poteſt cũ eo Prælatus diſpenſare: niſi fortè ſit Nouitius, qui nõ eſt adhuc religioni obligatus, nec fortè ſcit officium recitare. Debet tñ aliquas orationes pro ſatisfactione loco officij dicere. Et debent fratres libentius in Eccleſia officium dicere quàm extrà, propter deuotionẽ loci, propter pręſentiã Diuiniſsimi Sacramenti Corporis Chriſti, propter reliquias Sanctorũ, propter Angelos aſsiſtentes, propter

propter ſocietatem fratrum, & deniq. propter maiorem diligentiá, quæ in officio dicendo ſolet ibi apponi quã extrà. Ideò non ſunt quærendæ occaſiones, vel licẽtiæ de facili remanendi à choro: ſed omnes ſimul ad officium dicendum, debent in Eccleſia & choro conuenire. Quapropter in Capit. Placentino 1310, ſic dicitur: volumus & ordinamus, vt nullus frater, etiam prætextu prælationis, vel lectoriæ præteritæ, ſeu alterius officij cuiuſcunq. â communibus fratrum obſequijs, & officijs, ſeu à choro aliquatenus ſit exẽptus. Gratias autem quibuſcunq. ſuper hoc hactenus per Priores Prouinciales, vel inferiores eis cõceſſas ordinatione præſenti penitus reuocamus. Et in Capitulo Romæ 1553. & 1558. & Auinione 1561. ſtatutum fuit: Nullus frater noſtri Ordinis, ratione paternitatis, aut alterius gradus exemptionẽ prætendere poſſit à ſequela chori, aut alijs grauaminibus ordinis: Magiſtris in Theologia Prouinciarũ, Lectoribus actu legẽtibus, & Prædicatoribus actu prędicãtibus dũtaxat exceptis. Circa quos tamẽ legitimæ conſuetudines Prouinciarũ obſeruentur. Prædicatores autẽ actu prædicantes illi intelliguntur, qui in aliquo Conuentu deſignati ſunt ad conciones habendas per totum annũ, eaſq. continuò diebus Dominicis, & feſtiuis habent, ſicut fuit declaratum in Capit. Romæ 1453. 1558. Auinione 1561. Lugduni 1536. Venetijs 1542. Valentiæ 1596. & confirmatum in Capit. Gñerali Pariſiẽ. 1511. Quod ſi in aliqua Prouincia mos eſt, vt nec etiã Prædicatores actu prædicantes ſint exempti à choro, obſeruetur circa eos huiuſmodi cõſuetudo, vt in eodem Capitulo ordinatum eſt. Additum eſt etiam iſtud Venetijs 1592: Reliqui verò tam Lectores quã Prędicatores nullis prorſus gaudeant priuilegijs, & exemptionibus, ſed ad ſequelã chori die, noctuq. & ad cętera cõmunia fratrũ officia, ac grauamina, nec non ad hebdomadariam reſpectiuè teneantur, nec eis exẽptionibus gaudere illos permittãt Prælati, ſub pœna abſolutionis à ſuis officijs, & priuatione vocis actiuę, & paſsiuę.

e. Niſi cum aliquibus Prælatus aliter diſpenſare voluerit.) Declaramus quòd Prælati ſicut poſſunt Fratres ex cauſa rationabili diſpenſare à Choro, ita poſſunt eos diſpenſare quoad proprietatem Officij,quæ inducta eſt ab Ordine:non tamen poſſunt eos diſpenſare quoad ſubſtantiam Officij, quin illud dicãt fratres quoquo modo;vtpote,quãdo deberet fieri de feria,poſſent ex aliqua honeſta,&deuota cauſa diſpenſare quod fieret de aliquo Sancto Officium triũ lectionum,vel nouem,vel ſicut fit de feſto duplici,& ſupra. In quo caſu fratres, qui non dixerunt Officium Beatæ Virginis in Choro, tenentur illud dicere in priuato. Itẽ declaramus, quod fratres tenentur ex præcepto ſemel in hebdomada totum Officium defunctorum dicere, cum dici debet infra hebdomadam in choro, omni antiqua conſuetudine rationabiliter prætermiſſa. Nam in Capitulo Salmanticeñ. 1551. authoritate Apoſtolica ſtatutũ fuit tum de Officio defunctorũ, tum de Lytanijs hoc modo. Abſoluimus tàm Chorum, quàm miniſtros Altaris ab obligatione recitandi Vigilias trium lectionũ pro mortuis,prout hactenus obſeruatum eſt. Et in recompenſationem, pro debito iuſtitiæ, & charitatis;Ordinamus, & ita ſeruari volumus, vt nullis feſtis, aut octauis etiam ſolennibus obſtantibus,(pręter octauas Paſchæ & Pẽthocoſtes)totũ Officiũ pro ipſis defunctis cum nouẽ lectionibus qualibet hebdomada ſemel ab omnibus, & ſingulis fratribus tàm in Choro,quã extra exiſtentibus perſoluatur.Et in mane ſequenti,pro ipſis vna Miſſa de Requiem cantetur,ſi non ſit dies multum ſolennis: aliàs cantetur Miſſa ordinaria, cum oratione, Omnipotens ſempiterne Deus,qui viuorum dominaris &c.& cum aliqua proceſſione per clauſtrum,vel per Eccleſiam,cum Reſponſorio, vel Reſponſorijs &c. & hoc inuiolabiliter in omnibus Conuentib. Ordinis noſtri obſeruetur: ſuper quo tàm Pręlatorum quàm Cantorũ conſcientias oneramus. Qui etiam curent, vt tali die, & hora

orâ, prædicta fiant, quibus ımnes poſsint melius inteeſſe. Ad quæ omnes, & ſinuli teneantur, etiam Magitri, & actuales Lectores ſuis liſpenſationibus non obſtā-ibus.

Item declaramus Lytanias ebere dici in choro quano ſit de feria, prout hactenus factum eſt: ſed in eis non epetatur à choro nomē aliuius Sancti, ſed ſolum reſpōeatur, Ora pro nobis. Neq, icantur poſt Matutinas, ſed a ſerò præcedenti poſt com·letorium, vbi melius omıes fratres conueniant. Qui utem non conuenerint, vel xtra Cōuentum fuerint, ad as minimè teneantur. Item quod in ipſis Lytanijs, nomi1a Sanctorum qui non habentur in Ordinario à nemi1e apponantur, & appoſita deleantur.

Pro ſingulari autem Ordinis noſtri erga B. Virginem, eiuſdem Ordinis Patronam deuotione, & vt pro innumetis ab eiſdem Virgineis manibus acceptis beneficijs aliquales gratias rependamus, & Ordo noſter (cuius ſingulari fauore, ac beneficio procreatus eſt) ipſius patrocinio protegatur, volumus & ordinamus, vt in omnibus noſtri Ordinis Conuentibus, locis, domibus, ac Monaſterijs, etiā Monialium, eiuſdem Deiparæ Virginis Lytaniæ ſingulis diebus Sabbathi, prout in multis noſtri Ordinis Conuentibus piè fieri iam cōſueuerat, poſt Salue Regina decantentur. Item vt octauæ ſolennes feſti Sāctiſsimi Roſarij Menſe Octobri celebrētur: ita tamen vt memoria de Angelis non prætermittatur.

Vt autem cultus erga Diuiniſsimum Euchariſtiæ Sacramentum magis eluceſcat, Confirmamus illam iam in multis Capitulis Generalibus ſancitam Ordinationem, vt videlicet in diebus Cœnæ Domini, & Paraſceues ante ſepulchrum, vbi Sacratiſsimum Chriſti Corpus aſſeruatur, à noſtris fratribus cū deuotione, & religioſa grauitate, vigiliæ fiāt; quod & fieri ac diligentiſsime obſeruari volumus, quoties Sanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum publicè adorādum proponitur. Præcipimus etiam omnibus Conuentuum noſtrorum, & Prouinciarū Præ-

ſidentibus, vt ſingulis ſeptimanis ſacroſancti Euchariſtiæ Sacramenti formæ, ſeu particulæ; etiã illæ quæ ſæcularibus porrigi ſolent, qua par eſt reuerentia, inſpectione, ac munditia prout tantũ Sacramentum decet, renouẽtur. Et quoties ſacerdos ad thurificandum Altaria cappa ſeu pluuiali indutus procedit, ſtolam deferat. Bononiæ 1615.

I I.

HORÆ omnes tàm diei quàm noctis in Eccleſia *f.* breuiter & ſuccinte taliter dicantur; ne Fratres deuotionem amittant, & ſtudiũ eorum minimè impediatur. Quod ita dicimus eſſe faciendum, vt in medio verſus metrum cum pauſa ſeruetur, non protrahendo vocẽ in pauſa vel in fine verſus, ſed ſicut dictũ eſt, breuiter & ſuccinctè terminetur. *g.* Hoc autẽ magis & minꝰ pro tẽpore obſeruetur.

f. Breuiter & ſuccinctè.) Declaramus quod diuinum Officium debet cantari deuotè cũ quadã dulcedine, & ſuauitate vocis, non cũ rigiditate, nec cum aſperitate, nec nimis altè, ſed voce mediocri. Breuiter, hoc eſt, diſtinctè, expeditè, & non nimis moroſè. Debet etiã dici ſuccinctè, hoc eſt ſine caudis, & protractione vocis in pauſis, vel in fine verſuum, & hoc ne fratres deuotionẽ amittant ſi feſtinanter, cõfuſè, & ſine pauſis, & non tractim, & diſtinctè dicatur, & ne etiã ſtudiũ eorũ impediatur, ſi nimis moroſè, & cũ caudis & protractione vocis in medio, vel in fine verſuum decantetur. Et quãdo verſus eſt longus, debet fieri duplex pauſa inter principium & finẽ verſus; vna breuis ſeu minor, & alia maior in medio verſus: & huiuſmodi pauſæ fiunt propter reſumptionẽ anhelitus, & propter decentiam, & decorẽ pſalmodiæ. In fine autẽ verſuum non debet fieri pauſa inter verſum & verſũ: quãuis nõ debeat incipi ſequens verſus, ante terminationem verſus præcedentis.

Pulchri-

Pulchritudo enim officij cõſiſtit in pauſis, & deturpatio eius cõſiſtit in feſtinatione & confuſione, quæ cauſatur per remotionẽ pauſæ. Prolixitas autem officij cauſatur ex protractione vocis in medio vel in fine verſus. Et ideô vt officiũ tractim & diſtinctè & deuotè dicatur, pauſæ ſunt faciendæ & caudæ amputandæ.

g. Hoc autẽ magis & minùs pro tẽpore obſeruetur.) Declaramus quòd pro varietate dierũ eſt maior, vel minor ſolemnitas in officio Diuino obſeruanda. In diebus enim feſtiuis eſt Diuinũ officiũ cum maioribus pauſis celebrandũ; quia tunc fratres ſunt minus in ſtudio & lectionibus occupati: & etiã ſæculares in præfatis diebus ſolent magis ad Diuinũ officiũ cõuenire: & etia illis diebus magis tenemur Deo vacare, quia ad hoc tales feſtiuitates ſunt inſtitutæ. Ideò illis diebus deuotè, alacriter, & ſolẽniter Diuinum officium decantandũ eſt: alijs vero diebus poterit minùs ſolẽniter, & cũ minori pauſa, tractim tñ & diſtinctè ac deuotè celebrari.

III.

TEmpore quo bis reficiũtur fratres *h.* legatur ante Cõpletoriũ in Eccleſia lectio: Fratres ſobrij eſtote &c. *i.* & facta cõfeſsione, & dicto Cõpletorio det qui præeſt bñedictionẽ *K.* & hebdomadarius aquã aſpergat bñedictã, *l.* poſteà dicatur Pater noſter, & Credo in Deũ; quod etiã fieri debet ante Primam & Matutinas.

h. Legatur in Eccleſia lectio; Fratres ſobrij eſtote &c.) Declaramus quòd quãdo in Eccleſia ante Cõpletoriũ legitur lectio, Fratres ſobrij eſtote, debet præmitti: Iube Dñe benedicere, & Hebdomadarius ſubiungere benedictionẽ; ad quam omnes fratres inclinare debent vſq. ad genua, ſicut ad benedictionẽ quæ datur ante lectiones in choro, & etiã ante lectionẽ in Refectorio in prandio, & in cœna. Sicut declaratum fuit Salmanticæ 1551.

Et

i. Et facta confeſsione, & dicto Completorio, det qui præeſt benedictionem.) Declaramus quòd quando plures Prælati ſunt in choro, ille qui prçeſt alijs loco debet dicere Confiteor, & dare benedictionẽ, & in fine horç fidelium dicere, cum grauitate, & tali voce vt poſsit ab omnibus audiri. In domibus autem, ſeu Vicariatibus locorũ, ſi Prior Conuẽtualis fuerit præſens, præcedere debet Vicarium, & dicere fidelium, etiam ipſo Vicario prçſente, ſicut fuit ordinatum Barcinone 1574. In abſentia autem Prælatorum, & Supprioris, hebdomadarius omnia illa prçdicta facere debet. Qui etſi nõ prçſit alijs loco, prçeſt tamen eis pro tunc officio, & auctoritate. Item declaramus quod in fine cuiuſlibet horæ, quando poſt ipſam non eſt immediate alia hora, neq. miſſa dicenda, debet dici fidelium, & ſtatim poſt Pater noſter, flexis genibus, debent fratres dicere, Salue Regina. Pie Pater Dominice, cum verſibus & orationibus notatis. Quando vero Miſſa Conuentualis dicitur poſt aliquam horã, & alia hora non ſequitur, debet immediate poſt Miſſam dici fidelium, & Salue Regina: ſi vero Miſſa fuerit de mortuis, dicto requieſcant in pace, & reſponſo Amen; debet dici Pater noſter, & Salue vt ſupra, ſicut fuit ordinatum Metis. 1251. & apud Lemouicam 1384.

K. Et hebdomadarius aquam aſpergat benedictam.) Declaramus quòd in feſtis duplicibus & ſupra, & quando fit de B. Virgine, & infra octauas ſolennes, & quando in Choro non recitatur Officium quotidianũ Beatæ Virginis, ſtatim poſt completorium de tempore, hora populo opportuna debet cantari Antiphona, Salue Regina.) cuius in Eccleſia proceſsionaliter decantandç inſtitutio cum ipſo Ordine à Sancto Patre noſtro Dominico ortum habuit, ſicut fuit denunciatũ Barcinone. 1574. In alijs vero diebus, quando in choro recitatur Officiũ quotidianũ Beatiſsimæ Virginis prædicta Antiphona poſt completorium eiuſdem Virginis Beatiſsimæ decantari

tari debet. Ad quam ſanè proceſsioné omnes fratres, etiã quocunque modo à Choro exempti debent conuenire, tum propter deuotionem erga ſacroſanctam Deiparam ſpecialem Ordinis noſtri aduocatam, tum propter Indulgentiam ducẽtorum dierum omnibus non ſolumReligioſis, ſed etiam ſæcularibus qui adſunt in Eccleſia dum prædicta Antiphona cantatur à Paulo V. conceſſam, vt fuit denunciatum Romæ 1608. Quando autem fratres proceſsionaliter procedẽdo fuerint in Eccleſia laicorum, debet Hebdomadarius aqua benedicta fratres omnes aſpergere, incipiẽdo à Choro dextro: niſi maior Prælatus qui loco omnes alios fratres præcederet, eſſet in Choro ſiniſtro: quia tunc ille primò eſſet aſpergendus; & poſteà Chorus dexter. Et idem faciendum eſt in thurificatione, vt ſcilicet poſt eum qui facit Officiũ, & Accolythos, & Cantores, Prælatus qui ſuperiorem locum inter alios fratres tenet, ſi fuerit in ſiniſtro Choro prius thurificetur, & deinde Chorus dexter. Si autẽ Prælatus, qui eſt in ſiniſtro Choro haberet aliquẽ fratrem Magiſtrum ſupra ſe, tunc aſpergendus & thurificandus eſſet prius Chorus dexter. Sed ſi Magiſter Ordinis (qui in ſua ſemper ſede manere debet) fuerit in Choro, thurificato eo, qui fecit Officium exiſtente in Choro ſiniſtro, debet thurificari ipſe Magiſter Ordinis, deinde Accolythi, ac poſtremò alij per Ordinem.

l. **Poſtea dicatur Pater noſter, & Credo in Deum.**) Declaramus in Capitulo Bononienſi 1564. & in quàm plurimis alijs Capitulis ordinarum fuiſſe, vt poſtPater noſter & Credo in Deum, recitata in fine Completorij, fratres in Choro perſiſtant ad orationem mentalem ſaltem per quartam partem horæ Quæ ſané Oratio poſt Completorium ſingulis diebus & poſt Matutinas hyberno, poſt Nonam verò æſtiuo tempore habenda eſt. Curent igitur diligenter Prælati, vt tam ſalubris inſtitutio vbi iam eſt inducta ſeruetur: vbi vero intermiſſa eſt, omnino reſtituatur. Quod ſi in ea re fuerint negligentes,

à ſuis Prouincialibus, vel à Viſitatoribus admoneantur, ſicut fuit ordinatum Romæ 1571. Barcinone 1574.

IIII.

TOTVM Officium tàm diurnum quàm nocturnum, ſecundũ cor rectionẽ & ordinationẽ venerabilis Patris F. Hũberti Magiſtri Ordinis noſtri cõfirmamus, & volum⁹ vniformiter ab omnibus obſeruari: ita quòd nulli liceat aliquid de cætero innouare. *n.* Fratres noſtri non habeant in domibus noſtris, niſi vnam campanam ad omnes horas. Solus Hebdomedarius tàm in Choro, quàm in proceſsione capa ſerica vtatur.

m. Aliquid de cætero innouare.) Declaramus quod Magiſter Ordinis, nõ poteſt aliquid innouare circa Diuinum Officium ad durandũ perpetuò per modum Conſtitutionis vel conſuetudinis generalis: ſicut non poteſt tollere conſuetudines communiter approbatas & obſeruatas in Ordine neq. nouas inducere. Poteſt tamen ex deuotione vel ex alia cauſa rationabili in aliquo Conuentu vel aliqua Prouincia diſpenſare, quòd ad horam aliquid immutetur circa proprietatem Officij inductam ab Ordine: puta quod fiat de aliquo Sancto feſtum ſimplex, vel duplex, ſeruato tamen ordine ſecundum correctionẽ Magiſtri Humberti inducto: videlicet ſi ſit Confeſſor, dicantur Pſalmi, Hymni, verſiculi & Reſponſoria de Confeſſore: ſi verò fuerit Martyr, dicantur Pſalmi, Hymni, verſiculi & Reſponſoria de vno Martyre, & ſic de reliquis. Salmãticę etiam 1551. Apoſtolica authoritate fuit ordinatum Officium commune vnius Sanctæ nec Virginis nec Martyris ſicut in noſtro Breuiario habetur, & Bononiæ inſtitutum 1615. quod ſequitur: Vnanimi omnium noſtrum voto, pro omnibus noſtris Prouincijs ſtatuimus, vt feſtum de Angelo Cuſtode, ſub toto

duplici

duplici (Officio B. Virginis Mariæ non prætermiſſo)ſingulis annis celebretur. Item S. Caroli Borromei feſtum 4. Nouembris volumus à fratribus noſtris & ſororibus ſub toto duplici celebrari. Circuncisionis quoq. Dominicæ feſtiuitas ſub toto duplici in poſterum celebretur. ibidem Bononiæ 1615. & SS. Virginis ad Niues die 5. Auguſti, & S. Franciſci 4. Octobris, vtrumq. ſub toto duplici, ſicut & feſtum Cathedræ S. Petri ſub duplici. Valli ſoleti 1605. In omnibus autem Conuentibus, vbi viget ſtudium Artiũ ſimul & Theologiæ, ſingulis quartis Ferijs fiat Officium de S. Thoma Aquinate, eodem modo quo in tertijs Ferijs fit Officium de S. Dominico, excepto ſi in Feria Quarta occurrat feſtũ 3. lectionum, quod ad quindecim dies differri non poſſit, quia tunc de eo fiet Officium, cum memoria de S. Thoma Aquinate. Pariſijs 1611. Neq. etiã in Officio quotidiano B. Virginis memoria S. P. Dominici, etiam ſi de eo in Choro agatur vnquam intermittatur, ibidem Pariſijs.

n. Fratres noſtri nõ habeant in domibus noſtris niſi vnã campanã.) Declaramus quòd in principio Ordinis in domibus noſtris non habebamus niſi vnam campanam, vt notatur in cap. Nimis primo Extra. de Exceſſ. Prælato. & in cap. Patentibus de Priuileg. ſecundum Hoſtieñ. & Panormitanum; ſed huic Cõſtitutioni derogatũ eſt, per contrariam conſuetudinem quaſi generalem: non quidem temerè inductam, ſed ad excitandam Chriſtiani populi deuotionem: quæ cum iam præſcripſit, vim ſine dubio legis obtinuit. Seruatur tamẽ hæc Cõſtitutio quoad hoc, quod in diebus non ſolẽnibus, vnã tãtũ cãpanã pulſamus ad omnes horas: in feſtis autẽ duplicibus & ſupra, ad excitãdã populi deuotionẽ pulſamus plures cãpanas in Matutinis & in Veſperis, & ad Miſſam Conuentualẽ.

Ordinamus etiã & vbique ab omnibus prorſus obſeruari volumus, vt Sacerdotes in noſtro Ordine poſt Miſsã legant Euangeliũ In principio erat verbũ &c. & etiã vbiq. in

ſacro Miſſæ ſacrificio etiam non ſolenni vel maiori: accẽdatur cereus in conſecratione & eleuatione Sanctiſsimi Sacramẽti Corporis Chriſti, & aliquot ictibus campanulæ admoneatur populus, quo deuotiùs tantùm Sacramentum adorare poſsit, ſicut fuit ordinatum Romæ. 1589. Ne autẽ dũ nimium ſęcularium deuotioni indulgemus, inordinatus à nobis cultus Deo Opt. Max. reddatur, cum pręſertim paupertatis & inſtituti noſtri memores eſſe debeamus, vtpote diuina Officia ex præſcripto noſtrarum Cõſtitutionum, cantu chorali breuiter & ſuccinctè pro qualitate tamen & varietate ſolennitatum taliter perſoluãtur, ne fratres deuotionem amittãt, aut eorum ſtudium impediatur: diſtrictè præcipimus conſcientiam Prælatorum aggrauantes, vt muſicæ in Eccleſijs noſtris quã moderatiſsimæ fiant, neq. liceat eiſdem Muſicis, ſeriem noſtri Officij contra præſcriptum Ordinarij noſtri imminuere, aut immutare. Cumq. domum Dei deceat ſanctitudo, ac inde nedum prophana ſed etiam religioſa ſpectacula, ſiue repræſentationes arcendæ ſint, præſertim cum pio illi loco qui Domus orationis eſt minimè congruant: idcircò ab Eccleſijs & Cæmiterijs noſtris ſub pœna grauioris culpæ, tàm Prælatis quàm ſubditis eliminanda præcipimus, quacunq. in contrarium cõſuetudine, quę potius abuſus eſt, non obſtãte. Bononiæ 1615.

Cæterum vt in Diuinis obſeruãdis recitãdiſq. vniformitas iuxta præſcriptũ noſtrarum Conſtitutionum vbiq. ab omnibus ſeruetur, plurima à Capitulis Generalibus circa Eccleſiarum venerationem, Altarium ornatum, & ſacrificij Miſſæ celebrationẽ ordinata fuerunt præter ea quæ in Ordinario, & Miſſali pręſcripta ſunt.

1. Imprimis in Eccleſijs fratres nec inter ſe nec cum ſæcularibus cõfabulantes deambulent, maximè in proſpectu Sanctiſsimi Sacramenti, & præſertim coram ſæcularibus. Romæ 1571. Barchinonæ. 1574. Romę 1580.

2. Eccleſiæ ad eum modum mundentur & ornentur, vt in eis nihil ſit, quod domũ Domini dedeceat, vel aduc-

aduenientiũ oculos offendat.

3. Altaris conſecrati menſa decenter ſtrata, ornata, & munda ſit, tribuſq. mappis lineis & mũdis cooperta, quæ etiam habeat coopertorium coriaceum, vel ex craſsiori & colorata tela, vt à puluere & alijs immundicijs mappæ præſeruentur.

4. Altaria portatilia ex pręlito lapide, integra, longitudinis vnius palmi cum dimidio, latitudinis verò vnius palmi ad minus, non computato ornamento ligneo, in medio mẽſæ Altaris aptè inſerta ſint, vt nonnihil emineant è ſuperficie mẽſę: quò Sacerdotis tactu poſsint dignoſci.

5. Corporalia latitudinis duorum palmorum, longitudinis verò duorum & dimidij ad minus è tela candida, linea, pura, & ſimplicia nihil elaborati, aut ſerico intexti habeãt Hæc verò, & purificatoria, & ſtrophiola ſæpius lauentur.

6. Burſæ Corporalium, ex vna parte crucem vel imaginem aliquam ſacram, ex altera vero verba conſecrationis in ſcheda deſcripta (vbi tabellæ non ſunt in Altari eadem cõtinẽtes) intrinſecus ſerico, aut tela tenui fulciantur.

7. Ampullæ non niſi è vitro, non depicto, ſed pellucido, opercula ſtannea, vel argentea, vel alia habeant.

8. Confeſsionalia à lateribus Eccleſiæ extra Chorum, locis decentibus cum feneſtellis crate aliqua diſtinctis aptè collocentur.

9. In Sacriſtia quatuor Tabellę appendãtur: in quarum prima, Proceſſus anniuerſarius Bullę Cęnæ Domini, in 2. Caſus tàm Epiſcopo quàm ſummo Pontifici reſeruati, in 3. Anniuerſaria ad quæ Conuentus obligatur, in 4. Miſſarum quotidianarũ numerus repræſentetur.

10. Diuinæ laudes ſtatutis hõris diurnis, nocturniſq. debita cum attentione, reuerentia ac deuotione à fratribus omnibus, Matutinæ verò preces non niſi noctu perſoluantur. Venetijs 1592. Romę. 1589.

11. Sacerdos celebraturus antequam induat ſacras veſtes confiteatur, ſedente Confeſſore, & illo genuflexo, & capite diſcooperto.

12. In Introitu Miſſæ vſq.

ad inceptionem Gloria in excelſis,vbi deponũtur manus, & poſtea vſq.ad eius terminationem incluſiue: deinde in Graduali , Offertorio,proſecutione Credo , in principio Canonis, vſq. ad Communicantes præmiſsis benedictionibus &c. manus coniungantur. Ad Dominus vobiſcum, Oremus , Offertorium aperiendæ primum,deinde claudendæ ſunt:in reliquis attendatur forma ab Ordinario præſcripta. Romæ 1569.

13. Miſſa nec celeriter nec moroſe, voce mediocri deuota,quæ á ſæcularibus audiatur,Secretę verò & Canõ, & præſertim verba conſecrationis, ſubmiſſè dicantur. Valentiæ 1596. Romæ 1569.

14. Kyrie,Sacerdos cũ ſeruiente alternatim dicat. Valentiæ 1596.

15. In Miſſa tàm priuata quàm communi, neque inter Kyrie , neque inter Gloria in Excelſis quidquam quod in Miſſali deſcriptum non eſt interponatur : in reliquis etiam , nihil quod in Ordinario notatum non eſt, miſceatur. Salmãticę 1551.

16. Quando pulſantur Organa in Miſſa, Gloria in excelſis à Choro & Organis, alternatis: Credo autem ſine organis,totum a Choro dextro & ſiniſtro,vel à Cantoribus & Choro , alternatis videlicet verſibus decantetur. Salmanticæ 1551. Ad gratias agimus tibi, fratres vſq. ad genua inclinent. Romę 1589.

17. Prophetiam in Miſſa maiori Acolythus, Epiſtolam Subdiaconus ſacris indutus, nec vllo modo alius non ordinatus dicat. Bononię 1564. Valentię 1596.

18. Epiſtolam , Sacerdos manibus ſuper altare,vel ſuper librum cancellatis recitet, Valentię Milleſimo quingẽteſimo nonageſimo ſexto.

19. Ad verba in Symbolo, Et homo factus eſt , omnes genua flectant. Conſt.

20. In conſecratione & eleuatione SS. Sacramenti cereus accendatur, & aliquot ictibus campanulæ populus admoneatur. Romæ Milleſimo quingenteſimo octuageſimo nono.

21. Poſt conſecrationem Hoſtiæ & Calicis quoties ſanctiſsimũ Sacramẽtum tractandum fuerit, Sacerdos ante acceptionem & poſt de-

poſi-

poſitionem illius genua flectat. Pariſijs Milleſimo ſexenteſimo vndecimo. Romę 1612.

22. Poſt ſumptionem Sacramenti à Sacerdote dicto, Quod ore ſumpſimus, neque O Sacrum, neq Nunc dimittis dicatur. Romæ 1569. Bina ablutio à Sacerdote ſumatur. Neapoli 1600.

23. In Miſſa defunctorum, Benedictio non detur. Pariſijs 1611.

24. Poſt Miſſam Sacerdos Euangelium In principio dicat. exceptis Dominicis & ferialibus diebus, ſi in eis Miſſa vel votiua vel de Sancto celebratur, tunc enim Euangeliũ diei recitabitur. Rom. 1589.

25. Corporale, nõ niſi poſt Euangelium In principio, & non antea complicet Sacerdos. Salmant. 1551.

26. Vt omnia iſta ſeruētur Prouinciales inuigilẽt. Rom. 1569.

CAP. II.

De *Inclinationibus*.

a. Finitis matutinis de Beata Virgine, quãdo Fratres in Chorũ venerint, inclinẽt ante Altare profundè, & cũ ad ſedes ſuas venerint, facto ſigno à Prę lato b. flexis genibus, & proſtrati ſuper formas c. vel inclinati profũdè pro tẽpore, dicãt Pater noſter, & Credo in Deũ. Iterũ facto ſigno à Prę lato ſurgãt. Hora itaque deuotè incepta, verſi ad Altare muniãt ſe ſigno Crucis, & ad Gloria Patri inclinet ſe Chorus cõtra Chorũ profũdè vel

proſternant ſe pro tempore vſque ad Sicut erat. Hoc etiam faciẽdum eſt, quoties Pater noſter & Credo in Deum dicuntur, niſi in Miſſa, & ante lectiones, & in gratiarũ actione, in quibus inclinamus ſolum ad vtrũq. Pater noſter, & ad orationem Retribuere. Idem etiam faciendum eſt ad primam Collectã in Miſſa, & ad Poſtcommunionem, & ſimiliter ad Orationem pro Eccleſia, & in ſingulis horis ad Collectam, & ad Gloria Patri, quoties in inchoatione horæ dicitur.

a. Finitis matutinis &c.) Declaramus quòd quãdo primum fratres Chorum intrauerint, vel preſentauerint ſe ante Diuiniſſimũ Euchariſtiæ Sacramentum, etiã tranſeundo, non ſolum profunda inclinatione, ſed etiam genuflexione reuerenter adorare debent: tum propter maieſtatem Dei, tum propter preſentiam ſacroſancti Corporis Chriſti, tum etiam propter ſanctitatem Altaris, Romę 1569. Et Barcinone 1574. idem fuit confirmatum iſtis verbis: Item confirmamus & omninò obſeruari volumus, quod iam ab vniuerſo Ordine eſt receptum, & in multis Capitulis decretum, & approbatum fuit, de adoratione Diuiniſſimi & auguſtiſſimi Altaris Sacramenti non ſolum profunda inclinatione, ſed etiam genuflexione.

b. Flexis genibus & proſtrati ſuper formas.) Declaramus iſtam genuflexionem & proſtrationem ſuper formas eſſe quando flexis genibus cum cubitis & corpore procũbimus & proſternimur ſuper formas, vel ſuper genua quando non habemus formas: quæ facienda eſt quandocunque fit de feria extra tempus Paſchale ad Pater noſter quando recitatur ante inchoationem cuiuſlibet horæ, & ad primum Gloria Patri poſt inchoationem horæ, & ad primam collectam, & ad preces, quæ dicuntur ante ipſam. Et quotieſcun-

tieſcunque extra Miſſam Pater noſter, & Credo in Deum & Confiteor recitantur, ſiue coniunctim, ſiue diſiunctim, ſiue in principio, ſiue in medio, ſiue in fine Officij, præterquã ad Pater noſter, cum recitatur ante lectiones, & inter Pretioſa & gratiarum actiones, vbi ſolum inclinamus profundè. Item eodem modo genuflexi proſtrationem facimus ad Pater noſter cum dicitur poſt Fidelium in Gratijs quãdo extra tempus Paſchale fit de feria, ſi ad horam immediatè præcedentem proſtrationes ſint factæ. Et eodem modo fit proſtratio ab eo qui legit lectionem in matutinis poſt finitã Lectionem, inter pulpitum & gradus presbiterij, niſi in die Animarum vbi inclinant ſolum profundè. Eadem proſtratio extra tempus Paſchale fit in omnibus diebus ferialibus in Miſſa de feria pro defunctis ad primam collectã, quæ ſequitur poſt Dominus vobiſcum, & ad orationem pro Eccleſia, & ad Poſtcommunionem: ſimiliter per totam Quadrageſimam in feſto cuiuſlibet Sancti, in Miſſa de feria, proſtrationes eodem modo fiunt. Item Feria Quinta in Cœna Domini, & feria ſexta in Paraſceue, & Sabbato ſancto finitis Matutinis poſt Kyrie & verſiculos, & Mortem autem crucis, proſtrationem faciũt fratres ſuper formas, quouſque recitauerint Pater noſter & Miſerere, & orationem Reſpice. Item in Paraſceue & Sabbato ſancto, eodem modo fratres proſtrationem faciant, ſicut in alijs diebus ferialibus, & etiam ad Miſerere quod recitatur poſt Antiphonam cuiuſlibet horæ. Item quotieſcunq. recitatur Officium mortuorũ extra tempus Paſchale, & fit de feria, fratres in Choro iacent proſtrati ad Pater noſter, cum recitatur poſt Antiphonam ad Magnificat, & ad totum pſalmum Lauda anima mea &c. in Veſperis defunctorum, & ad primam orationẽ, & ad Pater noſter poſt Requieſcãt in pace. Et idem fieri debet in Laudibus poſt Antiphonam Benedictus, ad pſalmum De profundis Item eodem modo fit proſtratio quotieſcunq. dicuntur Litaniæ in Choro à principio pſalmi Deus in adiutorium vſque ad vltimam orationẽ.

Similiter quando fit diſcipli na à Confiteor vſq. ad finem orationis. Similiter in die Ci nerum,& in die Cœnæ Do- mini ante Miſſam fratres in Choro proſtrationem ſuper formas faciant dum recitan- tur Pſalmi pęnitẽtiales. Simi liter quotieſcunq. Prælatus facit generalem abſolutio- nem fratres proſtrationẽ fa- ciant dicendo, Confiteor. Si- militer quando Diaconus an te Cõmunionem vel poſt, de fert pixidem, in qua eſt Cor pus Chriſti & quotieſcunq. aliàs fratribus exiſtẽtibus in Choro, hoc Sacramentum de fertur. Similiter dum fit Cõ- munio, fratres in Choro exi ſtentes, proſtrationes ſuper formas faciant. Item in Pa- raſceuę in Miſſa ante adora- tionem Crucis, quando Præ- latus detegens Crucẽ & ele- uans incipit Antiphonam: Ec ce lignum Crucis, in ipſius inchoatione omnes fratres genua flectendo proſternant ſe ſuper formas. Et idẽ faciãt dũ poſt adorationem, eleuãs ipſam incipit Antiphonã, Su- per omnia, quouſquè Can- tor proſecutionem Antipho næ incipiat. Similiter, quan- do ille qui legit Paſsionem pronunciauerit (emiſit ſpiri- tum) fratres proſternationẽ faciant ſuper formas, Deo de uotè gratias agendo, quouſq. Sacerdos ſignum fecerit. Itẽ in Ferialibus diebus omni tẽ pore in Miſſa iacemus proſ- trati ſuper formas, poſtquam cantatum eſt Sanctus, vſq. ad Agnus Dei excluſiuè: in feſ- tis verò trium & nouem le- ctionum, poſt eleuationem Cali cis vſq. ad Pater noſter excluſiuè.

c. Vel inclinati profundè.) Declaramus tres eſ- ſe differentias inclinationũ. Prima dicitur profunda, 2. vſq. ad genua, 3. dicitur in- clinatio capitis. Prima eſt quando corpus & caput tan- tum inclinantur, quantũ cu- bitus poteſt genibus inhære re: & hæc faciẽda eſt ante Al tare quando fratres intrant Chorũ vel exeũt, vt dictũ eſt: Et quando dicitur Pater noſ ter ante lectiones & infra gra tiarum actiones, & ad oratio nem Retribuere, tum in Cho ro, tum in Capitulo, Et quo- tieſcunq. recitatur Pater noſ ter & Credo in principio vel in medio, vel etiã in fine ho rarũ, & poſt gratiarũ actio- nes,

nes,& in Veſperis & in Matu tinis defunctorũ,& ab eo qui legit, poſt finitam lectionem in Matutinis inter Pulpitum & gradus Presbyterij,& ĩ feſ tis trium lectionũ & ſupra, & ad primam Collectã, poſt Dominus vobiſcum, ſiue in horis ſiue in Miſſa,& ad orationẽ pro Eccleſia, & ad primum Gloria Patri in inchoa tione horæ tẽpore videlicet Paſchali,& in præfatis feſtis. Item facienda eſt profundè quoties proſtrationes intermittuntur,videlicet in omni Sabbato & in Vigilia cuiuſli bet feſti nouem lectionum in Nona,prçterquã in Quadrageſima: nam tunc etiam in Nona, prædictis diebus proſtrationes ſunt faciendæ. Item intermittuntur in Veſperis Sabbathi & Vigiliæ feſti nouem lectionum, & de inceps vſq. ad Completoriũ Dominicæ vel feſti, vbi per totum annũ ad horas & orationes in Miſſa nullæ fiunt proſtrationes. Similiter in feſto trium lectionum à primis Veſperis vſque ad Nonã ſequentis diei incluſiuè,proſtrationes non fiunt,nec etiã poſt Gratiarũ actiones,quan do dictum feſtum in die ieiunij euenerit:ſimiliter quando in veſperis cantatur Antiphona,O,per ſeptẽ dies ante Vigiliam Natiuitatis Domini intermittuntur proſtrationes. Item in quarta feria Dominicæ in Ramis Palmarum in Veſperis,& in Completorio,poſtrationes dimittuntur,& etiam in Cœna Domini ad Matutinas,& horas, & ad orationes in Miſſa proſtrationes non fiunt. Item à feria ſecunda poſt octauam Paſchæ vſque ad ſextam feriam poſt Octauam Corporis Chriſti, intermittuntur proſtrationes ad orationes in Miſſa ad Matutinas,& ad alias horas. Item in die Animarum ad Matutinas & ad horas, & ad orationes in Miſſa, proſtrationes non fiunt. Item quotieſcunque aliquod feſtum in ieiunijs quatuor temporum venerit, intermittũtur proſtrationes in Miſſa de feria, præterquã in Quadrageſima.Item quando in profeſtis diebus celebratur Miſſa Dominicalis, quæ in Dominica non fuit celebrata, vel Miſſa de Cruce,vel de Spiritu Sancto, vel de Beatiſsima Virgine, vel de aliquo Sancto,

inter-

intermittũtur proſtrationes ad orationes. In prędictis autẽ diebus in quibus proſtrationes intermittũtur, debent fratres in Choro vice proſtrationis inclinationem profundam facere.

I I.

AD omnia autem alia Gloria Patri, & ad extremos verſus Hymnorum, & ad penultimum Verſum Cantici (Benedicite) *d.* inclinamus vſque ad genua. Similiter quando cantatur Gloria in excelſis, ad Suſcipe deprecationem noſtram. Et quandocunq. nomẽ Ieſu in Præfatione, in Collecta, in Antiph. Salue Regina, & in Gloria in excelſis nominatur. *e.* Quãdo verò nomẽ Ieſu alias in Choro nominatur, eidem Fratres reuerẽtiam faciant capite deuotius inclinato. Item inclinamus vſque ad genua in benedictione lectionis, & in Capitulo ad Orationem Sancta Maria, & in omni Oratione quando nomen Mariæ & Beati Dominici nominatur, & quando nomẽ Beatæ Virginis in Antiphona Salue, & in Præfatione nominatur. Idem fiat in quã libet Miſſa Conuentuali dum dicitur in Præfatione, Gratias agam⁹ Domino Deo noſtro: & ſimiliter ad verſũ O crux aue, fratres reuerenter in Choro inclinẽt, ſicut fieri debet, quando nomen Ieſu aut B. Mariæ Virginis Matris eius in Collecta nominatur.

d. Inclinamus vſque ad genua.) Declaramus hãc eſſe ſecũdam inclinationem, quæ dicitur vſque ad genua, quando videlicet caput taliter inclinatur, quod ſit per directum ad genua oppoſitum. Et hæc facienda eſt ad omnia ad quæ Conſtitutiõ

præſ-

præſcribit: Et ad benedictionem quę datur poſt Completoriũ. Et ad Gratias agimus tibi propter magnam gloriã tuam, quando dicitur Gloria in excelſis, & ad inchoationẽ Hymni Aue maris ſtella. Barcinonę 1574.

e. **Quando verò nomen Ieſu aliàs in Choro nominatur eidem Fratres reuerentiam faciant, capite deuotius inclinato.)** Declaramus hanc eſſe tertiã inclinationem, quæ dicitur inclinatio capitis, quando ſimul caput cum corpore aliqualiter inclinatur; & hæc facienda eſt quando etiam nomen Ieſu extra Chorum nominatur. Romæ 1558. Itẽ quãdocunque dicitur, Sit nomen Domini benedictum, Salmanticæ 1551. Item declaramus quod etiam deuotius inclinamus capite diſcooperto Ad verba illa in Symbolo, Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur, vt Romæ 1580. inchoatum, & iterum ibidem. 1583. confirmatum, & tandem in Conſtitutionẽ redactum fuit. Romæ 1589. Item caput inclinamus, quando liber vel aliquid veſtimenti, vel quodcunq. aliud fratri tribuitur, & quando Prælatus aliquam cõmemorationem iniunxerit, vel aliquid facere vel dicere impoſuerit. Similiter quando Cantor vel alius frater Pſalmum & Antiphonam inchoauerit, debet caput reuerenter inclinare. Similiter quando quis tranſit iuxta Prælatum vel ſuperiores ſuos, reuerenter caput inclinet. De inclinatione porrò, ad O Crux aue, in ſequenti declaratione dicetur.

III.

HORA itaq. prædicto more incœpta, poſtquam ad Gloria Patri poſt Venite, inclinauerint, ſtet Chorus contra Chorum. Deinde ad primum Pſalmũm ſedeat vnus Chorus, & ad ſecũdũ ſimiliter ſtet, & alius ſedeat: & ſic alternent vſq. ad Laudate Dominum de cœlis: & ſic faciant ad omnes horas. Finita autem lectione in

Ma-

Matutinis, niſi fiat Officium pro mortuis, ille qui legit inter Pulpitum quod eſt in medio chori & gradus, inclinationem faciat, vel proſternat ſe pro tempore. In inclinationibus conformemur moribus eorum, ad quos declinamus.

IIII.

g. PORRO ad Salue ſãcta parẽs, & ad Salue poſt Cõpletorium, & ad Veni Sancte Spiritus, & ad Veni Creator Spiritus, in die Pentecoſtes & per totam hebdomadam, & ad Credo in Miſſa, ad Ex Maria Virgine, & Homo factus eſt, flectimus genua. In Ferialibus quoque diebus iacemus proſtrati, á Sanctus vſq. ad Agnus. In feſto veró triũ & nouem lectionũ iacemus proſtrati ab eleuatione calicis, vſq. ad Pater noſter. In proſtrationibus idem ſeruamus, in feſto trium lectionũ vel nouem. Quãdo Prælatus iniunxerit aliquam communem orationem, inclinẽt omnes. Similiter omnes faciãt, quibus aliquid facere vel dicere iniunxerit. Si autem aliquã obedientiam, vel officiũ, vel miniſteriũ aliquod cuiuis iniunxerit, i. humiliter poſternens ſe ſuſcipiat, quod iniũctũ ei fuerit. Quãdo etiã fratribus quidpiam veſtimenti tribuitur, inclinãtes (Benedictus Deus) dicant.

g. Porrò ad Salue Sancta parens.) Declaramus hanc eſſe genuflexionẽ rectã, quando videlicet curuantur genua, toto corpore exiſtente erecto. Et hæc eſt facienda cum in Choro cantatur in Introitu Miſſæ, Salue Sancta parens: Et toties pariter quoties eam faciendam eſſe ſtatuit Conſtitutio. Præterea fieri debet ad Salue Regina poſt horas. Et cum in proceſsio-

ceſsione quæ fit Dominica in Ramis Palmarum, dicuntur illa verba Aue Rex &c. & deniquè in die Paraſceue, quando inchoatur Sanctus Deus &c. Iterũ declaramus nouiter conſtitutionem eſſe factam quod genua flectant Fratres ad illa verba Euangelij Epiphaniæ:Et prociden tes adorauerunt eum: & in Cantico Te Deum ad verſiculum: Te ergo quæſumus, & in Hymno Corporis Chriſti ad verſum: Tantum ergo Sacramentũ,vt Romæ 1580. inchoatum, & iterum ibidẽ 1583. confirmatum, & nouiſsimè etiam Romæ 1589. in Cõſtitutionẽ redactũ fuit.

Pariſijs quoq. nouiſsimè 1611.ordinatum fuit, vt in ſacrificio Miſſæ deinceps facta conſecratione, tum ante & poſt eleuationem tàmHoſtiæ quamCalicis,tum etiam quotieſcunq. tantum Sacramentũ manu tractãdũ venit, Sacerdos ante eius acceptionẽ, & poſt eius depoſitionẽ ſingulis vicibus omiſſa profunda venia, genua flectat.

Porrò vt memoria Paſsionis Dominicæ tanto magis in veneratione habeatur, quamquam antiqua Conſtitutio aliter diſponebat, nimirum vt tantum inclinaremus nunc autem in Hymno Paſſionis ad verſum illum, O Crux aue ſpes vnica, flectimus genua, quod eſt in Capitulo his verbis decretum Venetijs 1592. Cõfirmamus id quod in Capitulo generali Romæ 1583. inchoatum, & in Capitulo Romæ 1589. pariter confirmatum fuit, nẽpe quod in Hymno Paſsionis cũ peruenerintFratres ad illũ verſiculum, O Crux aue &c. omnes deuotè genu flectant, & hoc iam habet vim Cõſtitutionis.Itẽ genua flectimus ad Antiphonã,Sub tuum pręſidiũ, quotieſcunq.in Choro dicitur. Bononię 1615.

i. Humiliter proſternens ſe.) Declaramus pręter inclinationes & proſtrationes,ac genuflexiones pręd ictas, aliã eſſe proſtrationẽ quæ dicitur venia,& eſt extẽſio totius corporis ſuper terrã,nõ ſuper ventrẽ,ſed ſuper latus,tibiam vnam ſuper aliã tibiã tenendo: & hæc facienda eſt ab omnibus fratribus in Vigilia Annunciationis quando ab eo qui legit in Martyrologio pronũciatur.

Annun-

Annunciatio Dominica:& in Vigilia Natiuitatis Domini, quando dicitur: Ieſus Chriſtus filius Dei in Bethleem Iudæ naſcitur:quouſq. Prior fecerit ſignum.Similiter hæc proſtratio cum toto corpore ſuper vnum latus in longum facienda eſt ab omnibus fratribus in Capitulo, quando Prælatus dicit: Qui ſe reos ſentiunt,faciant veniam ſuã. Item quando fratres dicunt ſuam culpam in Capitulo,vel vbicunque reprehẽſi fuerint à ſuo Prçlato,debent per modum veniæ humiliter toto corpore ſe in latus proſternere. Similiter quando exituri domo, ſunt plus quàm vna nocte moraturi: & pariter quando reuertuntur, debent ſe prædicto modo proſternere, & benedictionem à Prælato ſuſcipere. Similiter quando frater quouis modo fratrem ſuum ſcandalizauerit,vel offenderit,debet ante pedes eius prædicto modo proſtratus iacere ;quouſque placatus eum erexerit.Similiter ſurgentibus fratribus de menſa, proſtratio prædicto modo facienda eſt ab his,qui ſeruiendo, vel comedendo, vel legendo,vel aliud faciendo in aliquo offenderint, quouſque Prælatus ſignum fecerit. Similiter ſi quis in Choro malè legendo vel cãtando offenderit, debet poſt Officium prædicto modo humiliter ſe proſternere,quouſque Prælatus ſignum fecerit. Cæterum à Prælato & Sacerdote ac Miniſtris in die Cinerum, & in Cœna Domini, quando recitantur ſeptẽ Pſalmi Pœnitentiales in Choro, non venia,ſed proſtratio ſuper gradus Altaris facienda eſt,quemadmodum in Ordinario ſtatuitur.Porrò declaramus quod proſtrationes & genuflexiones,ad quas Cõſtitutio in Officio recitando obligat, intelliguntur eſſe faciendæ in Choro,& non extra Chorum à fratribus quãdo in priuato recitant Officium. Vbicunq. Conuentus eſt congregatus in Capitulo, vel in Refectorio, in Gratijs & huiuſmodi, debent fratres loco proſtrationum,inclinationes vſq. ad genua facere,ſicut fuit declaratum Mediolani 1378. & in multis alijs Capitulis.

CAP.

CAP. III.

De Suffragijs mortuorum.

I.

A Festo ſancti Dionyſij vſq. ad Aduentum Domini, pro Anniuerſario Fratrum, Sororum, & familiarium receptorum per litteras ad beneficia Ordinis, Clericus pſalterium, Sacerdos tres Miſſas, Laici quingenta Pater noſter dicant.

a. Idem faciat quilibet frater pro defuncto fratre ſui Conuentus, & idē fiat per totum Ordinem pro Magiſtro Ordinis, & á Cóprouincialibus pro Priore Prouinciali defunctis. Idem etiam fiat per totū Ordinē *b*. pro Diffinitore Capituli Generalis, vel ſocio eius, & pro Electoribus Magiſtri, & Socio Prioris Prouincialis euntis ad Capitulū Generale, ſi aliquē eorū in via, vel in ipſo Capitulo mori contigerit. Idem etiam fiat pro Procuratore Ordinis, ſi in Curia Romana in Procurationis officio decedat. Idem etiam fiat pro Viſitatore, à domibus quas viſitare debet, ſi in viſitatione moriatur. *c*. Quilibet Sacerdos celebret triginta Miſſas in anno, pro Fratribus & Sororibus noſtris defunctis, & quilibet Clericus, triginta vicibus ſeptem pſalmos *d*. & quilibet Conuerſus triginta vicibus cētum Pa-

ter noſter dicat *e*. & quilibet Conuentus viginti Miſſas in communi. Anniuerſarium patrum & matrum tertia die poſt Purificationem Beatæ Mariæ: Anniuerſarium verò benefactorum & familiarium, ſequenti die poſt octauam B. Auguſtini: Anniuerſarium veró fratrum & ſororum, ſequenti die poſt feſtũ Sancti Dionyſij eſt faciendũ: Anniuerſarium verò omnium ſepultorum in Cæmiterijs noſtris, vbiquè fiat duodecima Iulij. *f*. Fratres verò noſtri numerum Miſſarum non admittant.

a. Idem faciat quilibet frater pro defuncto fratre ſui Conuentus.) Declaramus, Romæ 1601. fuiſſe ordinatum, vt quotieſcunque in aliquo Conuentu aliquem fratré mori contigerit, Prælatus eiuſdem Conuẽtus infra ſpatium ſex dierũ, teneatur omnes ſuę Prouinciæ Præſidentes de morte fratris certiores facere; quod fuit confirmatum Valliſoleti 1605. & inſuper ordinatum, vt pro illius anima, qui libet Sacerdos illius Prouinciæ celebret vnam Miſſam; Iuuenes recitent ſepté Pſalmos, & Conuerſi Roſarium Beatiſsimæ Virginis. Item 1580. ordinatum fuit, quod quando aliquem fratrem, dũ eſt Prior in aliquo Conuentu cuius non eſt filius, mori contigerit, etiã ipſemet Conuentus in quo erat Prior, ad ſuffragia pro eius anima teneatur, non obſtante quod omnia eius bona ad eũ Conuentum, cuius erat filius ſolummodô ſpectent.

b. Pro Diffinitore Capituli Generalis.) Declaramus quòd iſta ſuffragia debent fieri pro Diffinitore Capituli Generalis, etiamſi eum in via, ſcilicet eundo vel redeundo mori contigerit. Romæ 1532.

c. Quilibet Sacerdos celebret triginta Miſſas in anno.) Declaramus quòd

quòd prædictæ triginta Miſſæ debent eſſe de Requiem, ſi commodè dici poſſunt. Vbi autem propter multitudinem feſtiuitatum & alias obligationes, hoc commodè fieri non poſsit, ſufficit vt quomodocunq. dicantur; & quòd fratres numerum prædictarum Miſſarum non omittant. Romæ 1501.

d. Et quilibet Conuerſus, triginta vicibus centum Pater noſter.) Declaramus quòd fratres Conuerſi quoties dicunt Pater noſter in Horis, toties Aue Maria dicere tenentur. Treueris 1266. Quot autem Pater noſter & Aue Maria ſingulis diebus pro Diuino Officio recitare teneantur, decernitur infra diſtinctione 2. cap. primo.

e. Et quilibet Conuentus viginti Miſſas in communi.) Declaramus quòd iſtæ 20. Miſſæ intelliguntur præter Miſſas mortuorum generales, quæ dicuntur qualibet hebdo[illegible] quando totum Officium [illegible] mortuorum dicitur. Ideò debent ſpecialiter celebrari, & debent eſſe de Requiem, ſi commodè fieri poteſt: aliàs ſufficit quòd quomodocunq. celebrentur. Nannetis 1454.

f. Fratres veró noſtri, numerum Miſſarum nõ admittant.) Declaramus quòd in primis Conſtitutionibus editis per Magiſtrum Iordanem, prædicta clauſula poſita erat in Capitulo de Domibus concedendis, vbi ſic dicebatur: Poſſeſsiones ſiue redditus, nullo modo recipiant fratres noſtri, nec Eccleſias, quibus animarum cura annexa eſt; & numerum Miſſarum non admittant. Sanctus autem Raymundus, reportauit hanc clauſulam in hoc Capitulum, tanquam in proprium locum. Ex quibus patet, quòd per illam clauſulam intendebat Conſtitutio prohibere certum numerũ Miſſarum in perpetuum, ne poſteri ex hoc nimis grauarentur, vel ne redditus perpetuos propter huiuſmodi Miſſas recipere cogerentur. Vnde in Capitulo Pariſijs 1256. ſic dicitur. Prohibemus ne fratres ſe obligent vllo modo ad anniuerſaria perpe-

tua Non autem intendit prohibere, quin poſsimus numerum Miſſarum, quæ à laicis quotidiè petuntur pro peccatis, ſiue pro viuis, ſiue pro mortuis, vt Miſſas Gregorianas accipere; dummodo hoc diſcretè, & ſine ſuperſtitione fiat; quemadmodum Concil. Trident. præſcribit his verbis: Quarũdam verò Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quàm à vera Religione inuentus eſt, omninò ab Eccleſia remoueant.

Item declaramus quòd non eſt rationabile, vt aliquis Prior cum Conuentu, propter aliquam eleemoſynam, quam de præſenti recipit, obliget poſteros ad dicẽdum certũ numerum Miſſarum in perpetuum: niſi fortè eleemoſyna eſſet ita pinguis, & redditus illius annuatim ita in perpetuum durarent, quod meritò numerus prædictarum Miſſarum in perpetuum ſibi aſsignari deberet. Quare prohibemus, ne de cætero Præſidentes, huiuſmodi Miſſas perpetuas acceptent, niſi eleemoſyna ſit perpetua. Quod ad præteritas fundationes attinet, reuocanda eſt in memoriam diſpoſitio Sac. Concil. Tridentini, quæ ſic habet ſeſs. 25. de Reform. c. 4. Sancta Synodus cupiens ad pios vſus relicta, quò plenius & vtilius poteſt impleri, facultatem dat Epiſcopis, vt in Synodo Diœceſana; itemque Abbatibus & Generalibus Ordinum, vt in ſuis Capitulis generalibus, re diligenter perſpecta, poſsint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſijs, quas hac prouiſione indigere cognouerint, ſtatuere circa hæc, quicquid magis ad Dei honorem & cultum, atq. Eccleſiarum vtilitatem viderint expedire; ita tamen, vt eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute, ea legata ad pios vſus reliquerunt. Præter eam Sacri Concilij determinationem, Bononiæ, 1564. ordinatum iſtud fuit: Quæ circa Miſſarum numerum, à Sancta Synodo decreta ſunt exequi cupientes, illius auctoritate noſtro Generali Capitulo commiſſa in hac parte fungentes, mãdamus omnibus Prioribus & alijs Præſidentibus noſtrorum Conuẽtuum

tuum in virtute Sanctæ obedientiæ, vt intra menſem à notitia pręſentium, maior Prælatus cum tribus Patribus qui à conſilijs eſſe ſolēt in Conuentu, omnes Miſſas, quæ defunctorum Teſtamētis relictæ, & à Conuētu fuerint ſuſceptę vt perpetuò vel ſingulis aut aliquibus diebus determinatè dicerētur, in numerum redigant. Et ex alia parte perpēdāt ſimiliter ſummam ſtipendij ſiue eleemoſynę, quæ pro qualibet Miſſa inſtituta fuit, deinde ratione habita ſtipendij ac ſuſtentationis, iuxta quod nūc more cuiuſq. patrię pro vna Miſſa communi exiſtimatione cēſebitur, ex illis omnibus certum aliquem Miſſarum numerum in poſterum dicēdarum ſtatuant, quem inuiolabiliter prædicti Conuentus fratres poſsint implere: ſuper quo eorum conſcientias oneramus, vt quantum fieri poteſt æqua ſit æſtimatio: cū ad eximendos fratrum noſtrorum ſcrupulos, hoc remedium ſit maximè neceſſarium. Et nihilominùs in quotidianis Capitulis, & alijs ſuffragijs, quæ extra ea fieri ſolent, defunctis qui talia ſacrificia petierunt, coram Diuina miſericordia ſubueniatur. Ac quo minùs deinceps huiuſmodi ſuffragiorum & Miſſarum grauamina noſtris Conuentibus imponantur, nulla in poſterum perpetua obligatio, ad certas miſſas vel ſuffragia admittatur, niſi cui fuerit talis ſuſtentationis annexum ſubſidium, quod prudentū iudicio ſufficiens æſtimetur. Vt verò maiori conſideratione hæc omnia fiant, nolumus huiuſmodi contractus ratos haberi, niſi Prælati, & maioris partis fratrum conſenſus acceſſerit; & Prælati oppoſitū facientes à ſuis Officijs abſoluantur. Quod ſi alicubi ea eſt conſuetudo, vt Prouincialis ad hoc licentia requiratur, nolumus eam vllo pacto intermitti. Præſidētibus quoq. noſtrorū Conuentuum, & alijs qui huiuſmodi eleemoſynis recipiendis deputati fuerint, diſtrictè pręcipimus, quatenus Miſſarum per ſingulos dies aduenientium, eum numerum dū taxat admittant, quem commodè poſsint implere; ne vltrà modum grauati, occurrentibus alijs neceſsitatibus prouidere nequeant; & ne

hac occaſione Sacerdotes, aut non admodum diſpoſiti, aut ex cõſuetudine potius, quàm ex deuotionis affectu, ad tremendum Altare interim accedant. Cæterùm vt etiam memoriæ defunctorum cõſulatur, mandamus omnibus PP. Prouincialibus, Prioribus ac Præſidentibus noſtrorũ Conuentuũ & locorũ; vt diligenter inuigilent, quatenus Sacriſtę in omnibus Cõuentibus Patrũ & fratrũ Ordinis noſtri, immò & ſęcularium ſepultorum, ſiuè in Eccleſia, ſiue in Clauſtris nomina, loca, & tempora in certo libro ad hoc præparato deſcribant, Bononiæ 1615.

Cap. IIII. De Ieiunijs.

I.

A Paſcha vſq. ad feſtũ Sãctę Crucis reficiantur bis fratres, exceptis diebus rogationũ & ſextis ferijs, & vigilia Pentecoſtes, & ieiunijs quatuor temporum, & vigilia S. Ioannis Baptiſtæ, Petri & Pauli, Iacobi, Beati Dominici Patris noſtri, Laurentij, Aſſumptionis S. Marię, Bartholomæi, ac Natiuitatis B. Virginis; *a.* A feſto autem S. Crucis vſque ad Paſcha, continuum tenebimus ieiunium, & Nona dicta comedemus, exceptis Dominicis diebus. In toto autem Aduentu & Quadrageſima, & ieiunijs quatuor temporum, in vigilia Aſcenſionis & Pentecoſtes, S. Ioãnis Baptiſtę, Petri & Pauli, Iacobi *b.* Beati Dominici Patris noſtri, Laurẽtij, Aſſumptionis S. Mariæ

riæ, Bartholomęi, Matthęi, Simonis & Iudæ,& Omniũ Sanctorũ, Andreæ Apoſtoli,& omnibus ſextis ferijs, quadrageſimali vtimur cibo: niſi in prædictis ſextis ferijs, tantũ cũ aliquo propter labores diſpẽſetur vel in locis in quibus in eiſdem ſextis ferijs aliter comederetur, vel etiam *c.* niſi feſtũ pręcipuũ fuerit.

a. A feſto S.Crucis vſque ad Paſcha continuũ tenebimus ieiuniũ.) Declaramus quòd Priores & eorum vices gerẽtes in eorum abſentia,in ieiunio S.Crucis non debent quotidie, nec cũ omnibus fratribus generaliter & ordinariè diſpenſare. Poſſunt tamen aliquando,vt ſemel vel bis in ſeptimana, non cum toto Conuentu,ſed cum aliquibus ex cauſa rationabili diſpenſare. Metis 1251.& Florentiæ 1321.

b. Et in vigilia Beati Dominici Patris noſtri.) Hæc Conſtitutio ſic fuit declarata in Capitulo Generali Pariſienſi 1286. Declaramus quòd Conſtitutio de ieiunio in vigilia Beati Dominici intelligenda eſt, ſicut de ieiunijs Ordinis, in quibus Prælati ex cauſa rationabili poſſunt cum fratribus diſpenſare. Et ob hoc Priores ſeu eorum Vicarij, non debent exhibere ſe difficiles ad diſpenſandum in tali vigilia cum fratribus debilibus, vel aliàs indigentibus, quando in Sabbato talis vigilia fuerit ieiunanda. Ex quo patet quod ieiunium ſextæ feriæ eſt magis ſtrictum, quàm ieiunium vigiliæ B. Patris Dominici.

c. Niſi præcipuum feſtum fuerit.) Hæc Conſtitutio ſic fuit declarata in Capitulo Generali apud Sauilianum 1439. Præcipuum feſtum intelligimus, illa feſta quę ſecundum iura ſunt colenda, & quæ ſecundum noſtrum ordinem duplicia & ſupra appellantur. In his enim feſtiuitatibus, poterit Pręlatus ſi venerint in ſexta feria diſpenſare cũ fratribus & toto Conuentu; vt ouis & lacticinijs veſcantur,dum

tamen ieiunent. Quod tamē in illis Prouincijs intelligi volumus, vbi ſęculares ferijs ſextis promiſcuè lacticinia & oua comedunt, & non in illis, vbi ex eorum eſu ſcandalizarētur. In Aduentu autem, non poterit etiam in huiuſmodi feſtiuitatibus cum toto Conuentu, aut cum fratribus diſpenſare, vt ouis aut lacticinijs vtantur; niſi ratione infirmitatis cū aliquo fratre, ſicut in Quadrageſima.

I I.

ITINERANTES tamen *d.* bis refici poſſunt, niſi in Aduentu, & niſi in Vigilijs Natiuitatis & Purificationis B. Virginis, & ieiunijs principalibus ab Eccleſia inſtitutis, & ſextis ferijs intus & extra. Quando autem feſtum habens Vigiliam (in qua ſecundùm ordinem eſt ieiunandum) venerit in ſecunda feria, eius Vigilia in præcedenti Sabbato ieiunetur, cōtraria conſuetudine non obſtante. Feria ſecunda & tertia poſt Quinquageſimam tám intùs, quā extrà, quadrageſimali vtimur cibo, & ieiunam⁹. In Paraſceue verò per totam diem in pane & aqua abſtinemus.

d. Itinerantes bis refici poſſunt, niſi in Aduentu & ſextis ferijs, intus & extra.) Declaramus, quòd cùm ieiunium Aduentus in Ordine nóſtro ſit ſtrictiſsimum, ſicut ieiunium Quadrageſimæ; quòd nullus Præſidens poteſt in Aduentu cum toto Conuentu diſpenſare, nec etiam cum aliquo particulari fratre, niſi propter infirmitatē, aut debilitatē, ſicut poſſet in Quadrageſima. Itinerātes autem non ſolùm in Aduentu, & ſextis ferijs debent ieiunare, ſed etiam tenentur ieiunia, quæ communiter ſeruantur in patria, & ipſi obſeruare, ſicut fuit ordinatum Budæ 1254. In ieiunio autem ſextæ feriæ, non poteſt Prælatus cum toto Conuentu diſpenſare. Mediolani 1255.

Florentiæ 1321. & Valentiæ 1364. Et ideò Præſidentes qui ſunt faciles ad diſpenſandum regulariter in ieiunio ſanctę Crucis, vel in ſexta feria, & duobus diebus immediatè ante Cineres diſpenſant cum toto Conuẽtu, cùm abutantur poteſtate ſibi tradita, debẽt grauiter puniri, & à ſuis Officijs abſolui. Fratres verò qui ſunt ſani, & poſſent ieiunare, etſi non quotidie, ſaltem aliquoties in Hebdomada, & propter guloſitatem ſolùm, nec ſextis ferijs volunt à cœna abſtinere, quin potius nulla petita vel obtenta licentia, huiuſmodi Conſtitutiones de ieiunio tranſgrediuntur, & in huiuſmodi tranſgreſsionibus perſeuerare intẽdunt, ad damnabilem contemptum quàm facillimè diſponuntur.

CAP. V. De Cibo.

I.

a. Hora competẽti ante prandium, à Sacriſta paucis ictibus cã pana pulſetur, vt Fratres ad Refectionem venire non tardẽt. Poſtmodum pulſetur Cimbalum, ſi cibus ſit paratus: alioquin non pulſetur, donec paratus ſit. Ablutis verò manibus Prior nolam Refectorij pulſet; & tunc fratres ingrediantur. Quibus ingreſsis, dicat Benedicite, qui dicit verſiculos; & Conuentus proſequatur benedictionem. *b.* Seruitores autem incipiant ab inferioribus vſque ad menſam Prioris aſcendentes.

a. Hora competenti,

&c. Et infra. Ablutis verò manibus.) Declaramus quòd pulſato cimbalo pro refectione, debent fratres cum ſilentio & matura feſtinatione venire ad locum, vbi debent manus abluere. Quibus ablutis, debent ire ad ſedendum ſecũdum ordinem ſuũ, ſuper ſcamna extra Refectorium præparata; & quando Prior nolam Refectorij pulſare incæperit, debent bini & bini incipiendo à iunioribus ingredi Refectorium. Et cùm fuerint in medio, debent inclinare reuerenter ad Crucẽ vel imaginem, quæ ſupra ſedem Prioris collocata eſt; & poſteà ire ad ſua loca ordinatè; & facta benedictione, ire ad ſedendum in menſa; & cum ſilentio, & lectione ſumere cibum.

b. Seruitores autem incipiant ab inferioribus.) Declaramus quòd in deferendis ſcutellis vel pictãtijs, ſeruitores ſemper ab inferioribus debent incipere, & vſquè ad menſam Prioris aſcendere; niſi fortè in menſa Prioris eſſent aliqui viri Illuſtres, ſicuti Epiſcopi, Comites, vel maiores his; quia tunc ab illis perſonis honorabilibus eſſet incipiendum. Quando autem ſeruitores deferentes ſcutellas aſcendendo venerint ad menſam Prioris, ſi ſuper aſſerem aliquas ſcutellas habuerint, debent illas porrigere his qui ſunt in menſa Prioris, & non reuerti. In auferendis autem ſcutellis vel menſæ reliquijs, debent à menſa Prioris incipere; & ſic ad inferiores deſcendere.

II.

NVllus fratrum præſentium à prima menſa remaneat, præter ſeruitores & cuſtodes; niſi de licentia. Quotquot autem remãſerint, comedant in ſecunda menſa; ita quod tertiam facere non oporteat. Nulla fiat ſeruitoribus vel miniſtris pictantia, quæ nõ fit Conuẽtui, niſi ſint infirmi, vel minuti. Frater non mittat fratri pictantiam excepto Priore; ſed ſibi datã dare poſsit, à dex-

dextris & à ſiniſtris. *c.* Priores comedant in Refe-ctorio, & cibarijs Conuẽtus ſint contẽti. Similiter infirmarij, & ſeruitores hoſpitum, & alij fratres; niſi Prior cum aliquibus diſpenſauerit ob aliquã cauſam, vt extra Conuentum aliquando comedant.

c. Priores comedant in Refectorio.) Declaramus quòd nullus frater debet in cella vel in camera tenere menſam; ſed omnes fratres tàm Priores quàm alij, debẽt venire ad communem menſam in Refectorio; niſi fortè Prior aliquando cum aliquo diſpenſauerit, vt extra Conuentum in Hoſpitio, aut Infirmaria poſsit comedere. Vnde in Capitulo Lugdunenſi 1308. Sic fuit ordinatum. Cũ ex eo quòd Priores & eorum locum tenẽtes, ac cæteri fratres â ſequela communitatis ſe retrahunt, Religio plurimùm relaxetur, & multi Cõuẽtus in diuerſis Prouincijs tàm in ſpiritualibus quã in tẽporalibus diſsipẽtur, & deſtituantur; iniungimus & mãdamus Prioribus vniuerſis, vt à Choro & Refectorio nullatenus ſe abſentent, niſi ex cauſa rationabili & vrgẽti; & hoc idem faciant à ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruari. Quod ſi ſecùs factũ fuerit, per Prouincialẽ, vel eius Vicarium, in pœnã à ſuis officijs abſoluantur. Et hoc idẽ fuit ordinatũ Caduni 1319. Papię 1422. & Coloniæ 1428. Vbi additur, vt quotidie teneatur Refectorium; & quòd in ſecũda & quarta feria minimè cum aliquo fratre diſpenſetur; niſi propter infirmitatem in loco infirmorum: & Romæ 1553. & Pariſijs 1611. Statutum fuit, vt omnes, etiam Magiſtri caueant, ne in cubiculis ſeu cameris comedant, ſed in communi Refectorio; irritantes quãlibet licentiam ſuper hoc indultam ac conceſſam; Quodquè ſi qui Conuentus exiſtant, vbi nulla ferè ſeruetur communitas, ac præcipuè in comedendo in Refectorio communi, hos priuamus omni facultate & auctoritate recipiẽdi ad habitum Ordinis.

III.

III.

PVLMENTA noſtra *d.* ſint vbiqué ſine carnibus in Cōuentibus noſtris: præterquàm in infirmarijs. Fratribus autem noſtris, ne ſint hoſpitibus oneroſi, pulmenta cocta cum carnibus comedere liceat extra clauſtrum. Fratres noſtri tàm Priores quám alij in locis vbi Conuentum habuerimus, niſi cum Epiſcopo, vel in domibus Religioſorum, & hoc rató, extrà Clauſtrum comedere non præſumant. Singulis diebus duo cocta pulmenta ſi fieri poteſt *e.* habeāt. Poterit autem Prior ſuperaddere, prout opus eſſe iudicauerit, & facultas permiſerit. Si quis iuxta ſe ſedenti viderit aliquid deeſſe de cōmuni, requirat à ſeruitore *f.* Si quis de ſeruitoribus vel comedentibus, ſeruiendo vel comedendo in aliquo offenderit, ſurgentibus fratribus veniam petat, & facto ſigno à Prælato redeat ad locum ſuum.

d. Pulmenta noſtra ſint vbiqué ſine carnibus in Conuentibus noſtris.) Declaramus quòd Præſidentes Conuētuum non poſſunt diſpenſare cum Fratribus, vt in Refectorio carnes comedant, nec extra Refectorium cum toto Conuentu regulariter, nec cum aliquo Fratre in Aduentu. Quod ſi fecerint, ſunt grauiſsimè puniendi, & in pœnam à ſuis Officijs abſoluendi, vt fuit ordinatum Papiæ 1423. Coloniæ 1428. & Venetijs 1487.

e. Singulis diebus duo cocta pulmēta, ſi fieri poteſt habeant.) Declaramus quòd Præſidentes Conuentuum, debent eleemoſynas ex Miſsis, Officijs, Collectis, Redditibus, & Prouentibus Conuentus taliter diſponere, vt ſingulis diebus fratres pictantiam habeant cum vno ferculo; & tempore ieiunij,

vltra piƈtantiam habeāt duo fercula vt ieiunare poſsint ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

f. Si quis de ſeruitoribus vel comedētibus ſeruiendo vel comedendo in aliquo offenderit, ſurgentibus fratribus veniā petat.) Declaramus quòd finito prandio, & facto ſigno à Prælato cum nola, lectio terminari debet, dicendo: Tu autem Domine &c. Et Prælatus ſtando debet pulſare nolam, quouſquē fratres à menſa ſurrexerint. Terminata autem pulſatione nolæ, illi qui ſeruiendo vel comedendo, vel legendo in aliquo offenderint, debent ſuas venias facere modo ſupradicto in hac diſtinct. cap. 2. Et facto ſigno à Prælato ſurgere debent & pergere ad propria loca.

Cap. VI. De Collatione.

I.

TEmpore ieiunij, hora competenti Sacriſta ad collationem ſignum faciat; poſtea Refectorarius cimbalum pulſet; deinde fratribus venientibus in Refectorium, legat Lector, præmiſſo Iube Domine benedicere, & ſequatur benedictio: Noctem quietam & finem perfectum, tribuat nobis omnipotens & miſericors Dominus. Infrà veró lectionem bibere poterunt, facto ſigno à Prælato, & dicto Benedicite à Lectore *b.* datáq. benedictione ab Hebdomadario; Largitor omnium bonorum, benedicat potum ſeruorum ſuorum.

Finita

Finita lectione *c.* dicat qui præeſt, Adiutorium noſtrum in nomine Domini; & tunc cum ſilentio intrent fratres Eccleſiam. *d.* Quicunq. bibere voluerit extra horam, licentiam petat à Prælato, & vnum ſocium accipiat.

a. Venientibus in Refectorium legat Lector.) Declaramus quòd contra iſtam Cōſtitutionem, inualuerat vſus in multis locis propter cōcurſum ſæcularium ad Eccleſias noſtras, vt Completorium more aliarum Eccleſiarum inciperetur in Choro, per Iube Domine &c. Qui vſus cũ non poſſet ſine magna ſæcularium admiratione reuocari, & iudicaretur rationabile, vt eſſemus conformes alijs Eccleſijs: idcircò in Capitulo Salmanticenſi 1551. ita ſtatuitur. Denunciamus ordinaſſe nos auctoritate Apoſtolica vt Completorium etiam diebus ieiuniorum ſemper in Choro per Iube Domine benedicere incipiatur. Et quando dicitur: Noctem quietam &c. omnes fratres, ſicut in alijs benedictionibus inclinēt. Et quamuis hæc ordinatio Cōſtitutioni cōtraria videatur, tamen piorum, ſanctiſsimorumq́ Patrũ iudiciũ fuit, antiquitatem Conſtitutionum noſtrarum tanti eſſe faciendã, vt textum illum à maioribus noſtris editum, potius declarandum quàm delendum eſſe decreuerint.

b. Data benedictione ab Hebdomadario.) Declaramus quòd in Refectorio benedictio danda eſt ab Hebdomadario; qui dum dat benedictionem non debet ſedere, ſed ſe eleuare & ſtando benedictionem dare. Florentiæ 1257.

c. Dicat qui præeſt Adiutorium.) Declaramus quòd abſente Prælato, atquè eius Suppriore & Vicario, Hebdomadarius in Refectorio debet dicere Adiutorium; quia etſi non præſideat omnibus alijs loco, præſidet tamen auctoritate & officio. Quando autem Prælatus dicit Adiutorium, vel Fidelium, præſente Conuentu, debet illud dicere cum magna grauitate,

nitate,& ita ſonorè, quòd clarè ab omnibus audiatur. Et quando ſunt plures Prælati ſimul in Choro, vel in Refectorio, ille qui præeſt aliis loco, debet Fidelium & Adiutorium dicere, & benedictionē in Completorio dare.

d. Quicunq. bibere voluerit extra horam.) Declaramus quòd quamuis irreligioſum videatur tempore ieiunij poſt Completoriū bibere, & propter hoc aliàs in Capitulo Ferrarien. 1290. fuerit ordinatum quòd frater qui poſt Completorium bibebat, tenebatur iteratò dicere Completorium; tamen quia Cōſtitutio innuit, quòd de licētia Prælati fratres poſſint extra horam bibere, poterit Prælatus tempore ieiunij quando dies breues ſunt, collationem vſque ad poſt Completorium, finita oratione differre.

e. Socium accipiat.) Declaramus quòd cauſa honeſtatis & Religionis, nullus frater debet bibere ſine licentia & præſentia ſocij. Prælati autem faciant Conſtitutionem de Ieiunijs à fratribus diligenter obſeruari, ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Peſtum 1273.

Cap. VII. De Infirmis.

I.

CIrca infirmos caueat *a.* ne ſit negligens Prælatus: ſic enim procurandi ſunt infirmi, vt citius releuentur, ſicut dicit Pater noſter Auguſtinus. *b.* Poterunt autem quidam veſci carnibus prout eorum grauior exigit infirmitas, ſecundum quòd Prælato viſum fuerit. *c.* In locis verò vbi Conuentum habemus extra domum noſtram,

noſtram, carnes non comedant. *d.* Si quis autem talem habuerit infirmitatem, quæ nec multum eum debilitet, nec comedendi turbet appetitum, talis nec ſuper culcitram iaceat, nec ieiunia conſuetudinaria frangat, nec cibos Refectorij mutet.

a. Circa infirmos caueat ne ſit negligens Prælatus.) Declaramus, quòd in ſingulis Conuentibus debēt eſſe aliquæ Cameræ deputatæ pro infirmis, benè fulcitæ de lectis & linteaminibus, & alijs neceſſarijs pro infirmaria; & debet inſtitui vnus Infirmarius principalis, diſcretus, qui prouideat infirmis de cibarijs, lectis, medicinis, & omnibus alijs neceſſarijs ad eorum releuationē; ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1276. Salmanticæ 1551. & in multis alijs Capitulis. Vt autem hęc facere poſsit, debet ei deputari aliqua pars pecuniæ, quæ ad Conuentum ex eleemoſynis venit, ſicut ordinauit Ioannes XXII. Prælati autem, qui in hoc inuenti fuerint negligentes, in pœnam à ſuis officijs abſoluantur.

b. Poterunt autem quidā veſci carnibus, prout eorum grauior exigit infirmitas, ſecūdùm quod Prælato viſum fuerit.) Declaramus, quòd in Conſtitutione de carnibus non comedendis, non debet Prælatus diſpenſare niſi cum infirmis, vel euidenter indigētibus: quamuis etiam extra caſum infirmitatis, poſsit cū aliquibus ex rationabili cauſa diſpenſare: vt cum notabiliter antiquis, & cum Lectoribus, & debilibus. Non debet hoc tamen regulariter & quotidie facere, ſed aliquibus diebus, & cum diſcretione: ſicut fuit ordinatum Florentiæ 1321. & Narbonæ 1394.

c. In locis vbi habemus Conuentum, extra domum noſtram carnes nō comedant.) Declaramus, quòd licet in domibus Religioſorum, vel Epiſcoporum, de licentia Prælati poſsint fratres quādoquè, & rarò comedere; non tamen aliàs extra Conuentum, etiamſi ſint

infirmi,

infirmi, licitum eſt carnibus veſci. Et qui in hoc deliquerint, grauiter puniendi ſunt, ſicut fuit ordinatum apud Montem Peſulanum 1284. & Narbonæ 1394.

d. Si quis autem talem infirmitatem habuerit, quæ neque eum multum debilitet, nec comedendi turbet appetitũ.) Declaramus quod illi fratres qui ſunt ſani, ſed tãtũ propter guloſitatẽ & ſenſualitatẽ volũt cõtinuè veſci carnibus, & cũ poſſent aliquibus diebus abſtinere, tamen nulla petita & obtenta licentia, carnes quotidie comedunt, & in hoc perſeuerare intendunt, ad culpabilem ac damnabilem contemptum quàm maximè diſponuntur.

II.

In domibus noſtris nõ ſint niſi duo loca in quibus comedãt debiles vel infirmi; vnus carniũ, & alius aliorum ciborũ; niſi ſit euidẽs neceſsitas, vel vrgens infirmitas. Similiter nec alij fratres comedant, niſi in communi Refectorio, vel hoſpitum domo; nec Priores Prouinciales, nec Magiſtri in Theologia, etiam actu legentes comedant in Cameris, ſed in communi Refectorio, vel hoſpitio, vel in domo infirmorum, aut domo debilium. Si autem Priores infirmari contigerit, in infirmaria cum alijs procurentur. Fratres verò leproſi infra ſepta ſui Conuentus ſeorſum ab alijs procurentur. Cõuentum autem ſuum dicimus, cuius eſt filius. Quodſi arctitudo loci illius, vel alia cauſa legitima non permiſerit, ad alium Conuentum noſtri Ordinis per Priorem Prouincialem transferantur.

e. In domibus noſtris non ſint niſi duo loca.) Declaramus quòd fratres ſani tàm Priores quàm alij, de-

bent in refectorio comedere, vel in domo hoſpitũ de cibarijs Ordinis; debiles verò & infirmi debent in infirmaria comedere; & poterunt de licentia Prælati carnibus veſci. Alibi autem comedere non licebit, niſi propter euidẽtem neceſsitatem, vel vrgentem infirmitatem, ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1269. & Mediolani 1283. & apud Cæſaraugustam 1391. *f* Fratres veró leproſi &c. Declaramus, ſi contingat fratrem quempiam laborare quocunque morbo contagioſo, debere in loco ſeparato & ſeorſum ab alijs infirmis ita curari, vt ſtatuit Conſtitutio de leproſis, qua enim de cauſa ſeorſum leproſi curari debent, ea etiam illi qui quocunq. contagioſo morbo laborant curandi ſunt; ne videlicet contagione ſui morbi, alios infirmos inficiant.

Cap. VIII. De Minutione.

I.

MINVTIO quater in anno fieri poſſit. Prima in menſe Septembri. Secunda poſt Natale. Tertia poſt Paſcha. Quarta poſt feſtum Sancti Ioannis Baptiſtæ. Præter has minutiones, nullus audeat ſibi minuere: niſi diſcretio Prioris propter aliquam cauſam iudicauerit aliter eſſe alicui faciendum. Minuti, extrà Refectorium cum ſilentio comedant: vbi commodè poterit obſeruari, & ſecundum

cundùm quod facultas domus permiſerit commodè procuretur *b.* cauſa verò minutionis carnes non comedant.

a. Minutio quater in anno fiat.) Declaramus quòd fratres non teneantur vti minutione, niſi de conſilio Medicinæ. Qui autem ſine conſilio Medicinæ voluerit minutionem facere, teneatur illis quatuor temporibus eam facere. Quod autem religioſi licitè poſsint minutione vti, textus eſt, de ſtatu Monachor. cap. cum ad Monaſterium. §. Porrò.

b. Cauſa verò minutionis carnes non comedant,) Declaramus quòd minuti cum propter extractionem ſanguinis in quo vita conſiſtit debilitari ſoleãt, debent extra Refectorium commodè, & ſtruga iter procurari, quantum facultas ipſius Domus permiſerit. Quod ſi Priori videbitur, & non aliter, poterunt veſci carnibus iuxta quod eorum complexio vel debilitas poſtulauerit.

Cap. IX De Lectis.

I.

SVPER *a.* culcitras non dormiãt fratres noſtri, niſi forte ſtramen, vel aliquid tale ſuper quo dormiant habere non poſſint. Super ſtramina & ſaccones laneos, dormire licebit. Extra domũ verò dormire poterũt, ſicut fuerit eis ſtratũ; ne hoſpites moleſtentur. Qui autem culcitram petierit, ieiunet vna die in pane & aqua. *b.* Cum tu-

tunica & caligis cincti dormiãt c.Nullus(Magiſtro Ordinis excepto) qui in cõmuni tolerari poſſit, habeat ſpecialem locum ad iacendum, niſi propter rerum cuſtodiã. Lectoribus tamẽ ſecundùm diſcretionem Prioris prouideatur.

a. Super culcitras non dormiant fratres noſtri.) Declaramus quòd licet fratres ſani non debeant dormire ſuper culcitras, infirmi tamen de licentia ſuorum ſuperiorum poſſunt ſuper culcitras dormire. Vnde in infirmarijs noſtris ſolemus habere culcitras pro infirmis, & hæc conſuetudo ſatis rationabilis videtur.

b. Cum tunica & caligis cincti dormiant.) Declaramus quòd cùm Conſtitutio iſta non dicat quod debemus dormire cum ſcapulari, quod eſt habitus Ordinis noſtri, quod ſemper debemus deferre quando procedimus in publicum, cùm ſit proteſtatiuum noſtræ profeſsionis: non peccat frater noſtri Ordinis, ſi ſine ſcapulari dormiat. Ideo poſſunt licitè fratres noſtri ſine illis dormire. Debent tamen cum tunicella, cingulo, & caligis dormire: quia tunicella videtur pertinere ad habitum noſtrum de nocte, qui ſemper debet oſsibus noſtris adhærere. Narbonæ 1394. Et ideo illi qui nulla ſubſiſtente cauſa, ſed ex ſola ſenſualitate ſine tunicella & caligis dormiunt, maximè quando hoc habent in conſuetudine, ita hanc tranſgrediuntur Conſtitutionem, vt ad damnabilẽ contemptũ, qui non eſt ſine culpa, diſponantur.

c. Nullus excepto Magiſtro Ordinis.) Declaramus quòd omnes fratres noſtri (Magiſtro Ordinis & infirmis atq; hoſpitibus duntaxat exceptis) debent in cõmuni dormitorio dormire. Quod quidem taliter debet eſſe diſpoſitum, vt ſerò claudi poſsit, & claues debent apud Priorem vel aliam perſonam ſecuram remanere. Qui autem extra dormitorium ſine licentia dormire præſumpſerit, debet à ſuo

Prælato

Prælato grauiter puniri. Narbonæ milleſimo trecenteſimo nonageſimo quarto, & in multis alijs Capitulis.

C A P. X. De Veſtitu.

I.

VEſtes laneas *a.* non attonſas vbi ſeruari poterit, deferant fratres noſtri. Vbi verò ſeruari non poterit, vtantur vilibus: & potius vilitas in Cappis ſeruetur. *b.* Lineis non vtantur ad carnem, nec etiam infirmi. Linteamina in infirmarijs noſtris concedimus quod haberi poſsint, & ſimiliter in cameris hoſpitum. Nullus habeat plures tunicas, quàm tres cum pelliceo in hyeme, & quatuor ſine pelliceo, quod ſemper tunica coopertum deferatur. Pelliceis ſylueſtribus, aut etiam coopertorijs quarumcunq. pelliũ fratres noſtri non vtantur, niſi in ĩfirmaria. Nec tamen vtantur ibidẽ coopertorijs pellium ſylueſtrium. *c.* Tunicæ circa cauillam pedum incluſiuè & nõ plus deſcendãt; Scapularia circa coopertùram genuum; Cappa veró ſit breuior tunica, & etiam pelliceum. Caligas & ſoccos habebimus vt neceſſe fuerit, & vt facultas permiſerit. *d.* Ocreas non habebimus, nec chirotecas. Botæ extra ſepta Monaſterij nõ portentur.

a. VeſtesLaneas &c. Et in-

infra : veſtibus vtantur vilibus.) Declaramus quòd fratres noſtri cùm ſint mendicantes, non debent vti precioſis, ſed vilibus veſtibus, nec debent hab. re corrigias, & cu telos curioſos deferre. Bononiæ 1285 Vnde illi qui habent tunicas & cappas magni precij, & vltra numerum à Conſtitut. præſcriptum, & in huiuſmodi trãſgreſsione Conſtitutionis perſeuerant, ac perſeuerare intendunt, debent grauiter puniri, & talibus veſtibus priuari. Coloniæ 1428. & Venetijs 1437. Item declaramus quòd Præſidentes Conuentuum debent ſtudium & diligentiam adhibere, vt ex eleemoſynis, & redditibus ad Conuentum pertinentibus, prouideatur fratribus indigentibus de veſtibus. Et ſi alicui fratri à parentibus vel ab amicis dentur pecuniæ pro veſtibus, tales pecuniæ dentur Procuratori Cõuentus, qui pannũ emat pro illo fratre; vt ſicut paſcimur ex vno cellario, ita induamur ex vno veſtiario. Toloſæ 1258. & 1304 & Genuæ 1305. & Placentiæ 1310.

b. Lineis non vtantur ad carnes, nec etiam infirmi.) Declaramus quòd qui nulla ſubſiſtente cauſa, lineis vtuntur ad carnem, & in huiuſmodi tranſgreſsione intendunt perſeuerare, ad damnabilem contemptũ diſponuntur. Idem intelligimus de canapo; & bombice.

c. Tunicæ circa cauillam pedum.) Scapularia circa coopertuiam genuum.) Declaramus quòd habitus Ordinis noſtri eſt tunica alba, & præſertim ſcapulare album quoad Clericos, & nigrum quoad Conuerſos, & cappa nigri coloris. Atque hunc habitum, & præſertim ſcapulare, debemus patenter deferre quando procedimus in publicum; cùm ſit proteſtatiuum noſtræ profeſsionis. Narbonæ 1394. Et in Concilio Tridentino ſeſsio. 25. de Regularibus capit. decimo nono prohibetur, ne cuiquam Regulari concedatur licentia occultè ferendi habitum ſuæ Religionis. Et quia breuitas veſtium leuitatem quandam ſigni-

ſignificare videtur, longitudo verò honeſtatem & grauitatem deſignat, non debent tunicæ noſtræ eſſe notabiliter breues, ſed debent vſque ad cauillam pedum incluſiuè deſcendere, & ante & retrò conſutæ eſſe Infra verò tunicam, non debemus caligas vel alias veſtes alterius coloris quàm albi habere. Cappa verò debet ſaltem quatuor digitis breuior quàm tunica eſſe; Scapulare verò propter honeſtatem non debet eſſe notabiliter breue, nec etiam nimis ſtrictum, nec nimis latum, ſed ſufficit, vt cooperiat commiſſuram manicarum & tunicæ, & debet caputium cappæ cum ipſa cappa eſſe conſutum. Et quādo in publicum procedimus vel in Choro ſumus, debemus ſemper habere caput coopertum caputio. Et quando procedimus extra Conuentum, debemus cappam deferre propter Ordinis honeſtatem Genuæ 1305.

Item in Capitulo Salmanticeñ. 1551 ordinatum fuit pro vniformitate noſtri Ordinis, vt cappæ in Conuentu à Paſchate Reſurrectionis vſque ad feſtum Omnium Sanctorum, non niſi in communione & â ſeruitoribus Miſſarum portentur. In hyeme verò, in Prouincijs vbi conſuetum eſt, portari poſſint, præterquam in menſa.

Item Venetijs 1592. ordinatum fuit, vt nemo Confeſſariorum audeat ſub pœna ſuſpenſionis ab audientia confeſsionum mulierum confeſsiones niſi ad feneſtellam cratis ferreæ vel ligneæ, aut alterius materiæ, & cum cappa ſemper audire; quod intelligendum eſt quādo patenter in Eccleſia confeſsiones audiunt.

Item declaramus quòd quandocunque fratres ſiue ad officium Miſſæ, ſiue ad alia officia vtuntur ſuperpelliceis, debent deferre ſcapulare ſub ipſis; ita tamen vt caputium ſcapularis ſit extra ſcapulas ordinatum. Similiter Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi cùm induunt ſacras veſtes, portent ſcapularia cum caputio ſub ipſis, nec vllo modo ea deponant. Et hoc idem in

Miſsis priuatis obſeruetur. Pariſijs 1286. Neapoli 1311.

d. Ocreas non habebimus, nec chirotecas.) Declaramus quòd fratres itinerantes poſſunt ocreas, & chirotecas portare; prout neceſſitas poſtulauerit; intra clauſtra verò & per ciuitatem nullo modo deferantur.

Item declaramus Venetijs 1592. confirmatam fuiſſe ordinationem aliàs factã, quòd nullus frater aut ſoror Ordinis noſtri cuiuſcunq. gradus & conditionis exiſtat, vti debet cochlearibus & inſtrumentis aureis vel argenteis, aut etiam ex lapidibus precioſis, ſiue in mẽſa, ſiue in cingulis, ſiue in cappis, cultris, vel eorũ vaginis, ſiue in quocunq. alio genere rerum vtenſilium. Qui autem tranſgreſſores reperti fuerint, ijſdem inſtrumentis omninò priuentur, & illa communitati applicentur, & grauiter præterea tranſgreſſores puniantur.

CAP. XI. De Raſura.

I.

RAſura ſit ſuperius nõ modica, vt Religioſos decet: ſic vt inter ipſam & aures, non ſint pluſquã tres digiti. Tonſura quoque fiat deſuper aures. Raſura verò fiat á Paſcha vſq. ad feſtum Omnium Sanctorum de quindena in quindenam, deinde autẽ ſemel in tribus ſeptimanis: ita tamẽ quod propter feſta ſolemnia poſsit per dies aliquot prçueniri vel retardari.

a. Raſura ſit ſuperius non modica.) Declaramus quòd Prælati & Præſidentes Con-

Conuentuum debent diligẽtem curam & ſolicitudinem adhibere, vt fratres omnes ſint vniformes in capillorum raſura; & vt decentem, ac religioſam habeant coronam. Nec vllo modo patiantur quòd fratres comas, aut barbam nutriant, aut more ſæcularium capillos longos deferant. Debet autem tonſura capillorum, ſolum vſque ad ſummitatem aurium deſcendere, & inter ipſam & raſurã capitis deſuper, non debent eſſe pluſquàm tres digiti. Poterit autem in regionibus calidis raſura fieri, etiam in hyeme, de quindena in quindenam ſecundum quòd Prælatus iudicauerit expedire.

CAP. XII. De Silentio.

I.

a. Silentium fratres noſtri teneãt in Clauſtro, Dormitorio, in Cellis, in Refectorio, & in Oratorio fratrũ; niſi fortè ſilenter aliquid loquantur, non tamen oratione perfecta. Alibi tamen loqui poterunt de licentia ſpeciali. *b.* Omnes fratres vbique intus & extrà ſilentium teneant in mẽſa tàm Priores, quàm alij: excepto vno, qui maior fuerit inter eos: vel alio, cui pro ſe loqui commiſerit: & tunc ipſe taceat, exceptis Magiſtris in Theologia. Prior tamen Conuentualis poſſit licentiare vnum de ſecum comedentibus ad loquendum. Si verò plures Priores Conuentuales ſimul

mul comedere cõ[tig]erit, *c.* Prior antiquioris Cõuẽtus loquatur, & vni loquẽdi licẽtiã dare poſsit.

a. Silentium fratres noſtri teneant.) Declaramus quòd in locis ſupra nominatis, continuum debent tenere ſilentium, nec in prædictis locis debet Prælatus diſpenſare cum fratribus, vt ſilentiũ frãgant. Et quidem cùm fratres tranſeunt per clauſtrũ debẽt pſalmum De profundis, & alias orationes pro defunctis dicere. In cellis verò Dormitorij poſſunt ſcribere, legere, orare & dormire. In Refectorio verò dũ ſunt in mẽſa debent cõtinuã lecti. nẽ habere. In Oratorio autem debent orare, & nihil aliud, quàm id ad quod factum eſt, agere. In alijs autem locis prædictis poterunt fratres loqui de licentia ſpeciali. A ſigno autem quod fit cum parua campana poſt Completorium vſque poſt Primam, & ſimiliter à ſigno quod fit in æſtate poſt prandium vſq; poſt Nonam dictã, nulli loqui licebit, ſed omnes ſilentium ſeruabunt. Toloſæ 1258.

b. Omnes fratres noſtri vbiq; ẽ intus & extrà.) Declaramus quòd omnes fratres ſimul comedentes ſiue in terra, ſiue in mari ſilentiũ ſeruare tenentur; excepto vno qui maior fuerit inter eos; & exceptis Magiſtris in Theologia, qui extra refectorium loqui poterũt, ſicut fuit declaratum in mõte Peſulano 1271.

c. Prior antiquioris Conuentus.) Declaramus quòd quando plures Priores ſimul extra refectorium vel extra Conuentum, vel extra Domum comedere cõtigerit, ſolus ille Prior qui ſuperiorem locum tenet loqui poterit, & vni licentiam loquendi dare. Prior autem antiquioris Conuentus, qui comedit cum alijs Prioribus, ſi nullus eorum ſit Magiſter in Theologia, debet ſuperiorẽ locũ tenere.

II.

NVLLVS autem aliorum ibidem loquatur, niſi de neceſſarijs menſæ, & hoc per vnicam

vnicam orationem breuiter, & ſubmiſſé, niſi de licẽtia Epiſcoporum ſeu Electorum, aut etiam maiorum his, ſeu etiam Regum, ſeu etiam Magiſtri Ordinis & Miniſtri Generalis Ordinis Minorum, *d.* cum contigerit nos cum eis comedere. Prior autẽ Prouincialis, abſente Magiſtro Ordinis, fratribus ſecum comedentibus in ſua dumtaxat Prouincia poſsit dare *e.* licentiam loquendi; in alia autem Prouincia, tantum vni. Si quis hoc ſilentium fregerit ex propoſito, vel licentiam loquendi dederit, in vno prandio aquam bibat, & in Capitulo coram omnibus vnam diſciplinã recipiat; exceptis infirmis decũbentibus: *f.* & in hoc non diſpenſetur, niſi per Magiſtrum Ordinis & Priorem Prouincialem, & hoc rarò, & ex rationabili cauſa. Infirmi verò non decumbentes à Prandio vſq. ad Veſperas ſilentium teneant: ſimiliter *g.* poſt ſignum quod fit poſt Completorium. A minutis verò, poſt primam diem ſuæ minutionis, idem obſeruetur. *h.* Fratres in Capitulo de ſilentio ſe accuſent, ſicut de alijs culpis; & Priorum arbitrio puniantur. *i.* Si quis tñ inter duo Capitula ſepties ſilẽtium fregerit, in vno prã ndio ſedeat in terra.

d. Cùm contigerit nos cum eis comedere.) Declaramus quòd Magiſter Ordinis cum omnibus fratribus ſecum comedentibus extra refectoriũ, videlicet in hoſpitio, vel in infirmarii, vel in ſua camera poteſt dare licẽtiã loquendi in mẽſa. Quãdo verò ipſe comedit cũ fratribus in refectorio, talẽ licẽtiã dare nõ poteſt: quia ibi cõtinuum

ſinnum habemus ſilentium & idem dicimus de Priore Prouinciali;quod in abſentia Magiſtri,in ſua dũtaxat Prouincia, cum fratribus ſecum comedentibus poteſt loquẽdi licentiam dare;non autem in Refectorio quando ipſe cum fratribus comedit.

e. Licentiã loquendi.) Declaramus quòd licet Vicarij particulares Magiſtri Ordinis, vel Priores Prouinciales, non habeant auctoritatem concedendi fratribus facultatem ad loquendum in menſa, nec talem auctoritatem poſsit eis Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis conferre, ſicut fuit declaratũ apud Lucam 1288: tamen quilibet Vicarius Ordinis, qui mortuo,vel amoto Magiſtro vices eius obtinet,& quilibet Vicarius Generalis Prouinciæ per quemcunq. modum legitimè fuerint iuſtituti, hanc loquendi licentiam extra Refectorium ſecum comedentibus dare poſſunt.

f. Et in hoc non diſpẽſetur, niſi per Magiſtrũ.) Declaramus quòd Vicarij Magiſtri Ordinis,& Priorum Prouincialium,quamuis non poſsint licentiam loquendi in menſa fratribus dare; poſſunt tamen fratres ſibi commiſſos à pœna,quæ eis debetur pro fractione ſilentij abſoluere,vel talem pœnam cõmutare,ſi eis à Magiſtro,vel Priore Prouinciali fuerit cõceſſum; ſicut fuit declaratum Bononiæ 1302. Poſſunt enim Magiſter & Priores Prouinciales facultatem diſpenſandi,ſeu relaxandi, vel commutandi pœnitentiam pro fractione ſilentij in menſa taxatam alijs concedere; authoritatem autem dandi licentiam loquendi in menſa,non poſſunt alijs delegare.

g. Poſt ſignum quod fit poſt Completorium.) Declaramus quòd cùm Ordo noſter refugiat tanquam irreligioſum loqui poſt Completorium,debẽt fratres poſt ſignum quod fit poſt Completorium tenere ſilentium vſq; poſt Primam, quod etiã fuit in Capitulo Pariſijs 1611. ſtrictiſsimè commendatum. Quando autem fratres cænant poſt Completorium,ſicut in Dominicis diebus in hyeme; non eſt opus quod tale ſignum poſt Completo-

pletorium pulſetur; ſed poterit differri vſquè poſt ſecundam menſam completam; & poſtea tenebũtur fratres præ dictum ſilentium ſeruare.

h. Fratres in Capitulo, de ſilentio ſe accuſent.) Declaramus quòd non ſolùm fratres in Capitulo, de ſilentio ſe debent accuſare, ſed etiam de alijs culpis, & tranſgreſsionibus quarumcumq. Conſtitutionum & inſtitutionum Ordinis; ſicut habetur in Capitulis de leui & graui culpa, ac de Capitulo quotidiano, & debent arbitrio Prælati puniri.

i. Si quis tamen inter duo Capitula.) Declaramus quòd ſedentes in terra pro fractione ſilentij, non tenentur abſtinere in pane & aqua, ſed ſolùm in terra ſedere, & comedere quod alij comedunt. Et debent in prandio, & non in cœna hãc pœnitentiam facere; ſicut Magiſter Ordinis & Diffinitores coram toto Capitulo declarauerunt, quando iſta Conſtitutio fuit confirmata, & hoc declaratum fuit Toloſæ 1258.

CAP. XIII. *De Recipiendis.*

I.

IN quolibet Cõuentu *a.* tres idonei fratres eligãtur de communi conſilio Capituli, qui recipiẽdos in moribus & ſcientia *b.* diligenter examinent, & examinationem Priori, & Capitulo referant; eorum iudicio an recipi debeant, relinquentes. Quidum adducti fuerint in Capitulum, proſternant ſe in medio. Interrogati verò à Prelato, quid quærant? reſpondeant. Miſericordiam Dei & veſtram.

tram. Quibus ad iuſtum Prælati erectis, exponat eis auſteritates Ordinis, voluntaté eorum requirens. Qui ſi reſpondeant, ſe velle cũcta ſeruare, dicat poſt cętera: Dominus qui incæpit, ipſe perficiat, & Conuentus reſpondeat Amen. Tunc depoſitis ſæcularibus veſtibus, & religioſis induti, in noſtram ſocietatem in Capitulo recipiantur.

a. In quolibet Conuentu tres idonei fratres eligantur de communi conſilio Capituli &c.) Declaramus quòd iſti tres fratres eligendi, debent eſſe prudentes & diſcreti, ac de conſilio Patrum. In quolibet enim Conuentu noſtri Ordinis debent eſſe deputati aliqui patres â conſilijs viri prudentia præditi, ſine quibus non liceat Prioribus grauiora Conuentus negotia tractare. nec poſſunt Priores ad libitum hos Patres inſtituere vel deſtituere, vt fuit ordinatum Romæ 1569. Vocandi autem ſunt ad conſilium, imprimis Magiſtri in ſuis Prouincijs acceptati, & qui fuerũt in aliqua Prouincia Prouinciales. Item Inquiſitores. Venetijs 1592. & Valliſoleti 1605. Et qui fuerunt Priores, in ipſis tamen Conuentibus in quibus habetur conſilium. Romæ 1555. & 1559. & Valliſoleti 1605. Itẽ qui actualiter ſunt Supptiores, deinde Baccalaurei ſeu Pręſẽtati, Lectores primi, & Prædicatores Gñrales. Venet. 1592. Et qui per decennium integra Quadrageſima munus prędicationis gratioſè exercuerint, in illis dũtaxat Cõuentibus vbicunque fuerint aſsignati. Barcinonæ 1574. & Romæ 1589. Magiſtri etiã Nouitiorũ, vt ibidẽ, nec non Pariſijs 1611. confirmatum fuit; Vicarij nationum, vel qui per Magiſtrum Ordinis, vel Priorem Prouincialem Patres à conſilijs inſtituti fuerint. Lauſanæ 1390. & Papiæ 1423. Cæterùm hic numerus Patrum à conſilijs in nullo Conuentu, excepto Pariſienſi ob multitudinem graduatorum,

torum, duodenarium numerum excedat; & ad quem nullus minor quadraginta annis, his exceptis qui Patres de iure ſunt, admittatur. Romæ 1553. & 1559. In Capitulo enim Romæ 1589. Prioribus ſub pœna abſolutionis ab officijs ipſo facto incurrenda mãdatum fuit, ne aliquem vltra prædictum numerum ad conſilium vocent aut admittant. Et ſi ſecùs fecerint, totum ſit irritum & inane: & quæ in ipſis conſilijs decreta ab huiuſmodi Patribus fuerint, nullius ſint roboris vel momenti.

Quod verò ad locũ eorũdem Patrum attinet in præſcripto duodenario numero, poſt Priorẽ Magiſtri in Prouincijs acceptati primo loco cõputari debẽt. Deĩde qui fuerint illius vel alterius Prouinciæ Prouinciales etiam non Magiſtri; Inquiſitores; poſtea Supprior; deinde Baccalaurei, deinde Lector primus: & ad extremùm ſucceſsiuè cæteri, prout iuris ratio poſtulauerit. Neapoli 1600. Cæteri verò locum ſuę profeſsionis, etiam inter alios fratres retineant, ſiue ſint Patres de iure ſiue ex gratia. Salmanticæ 1551. Quæ autem in cõſilijs tractabuntur, poſtquam voce publica cõſultiua (ſi voluerint aliquid dicere) fuerint diſcuſſa, ſubſequenter per vota ſecreta approbentur. Neapoli 1600. & in libro ad hæc deputato, vel per aliquem ex Patribus, vel per alium Sacerdotem ex aſsignatis in Conuẽtu, ad officiũ ſecretarij per vota ſecreta electum, deſcribantur. Qui ſecretarius conſilij, ſi non erit ex numero Patrum à cõſilijs, non habebit vocem deciſiuam, ſed tantũmodo cõſultiuam; & nihilominùs ad ſecretum, ſicut & alij tenebitur, vt in eodẽ Capitulo Neapoli 1600. dicitur. Qui autem ex Patribus ſecreta cõſilij in præiudicium iuſtitiæ vel correctionis, vel etiam perſonæ cuiuſcũq. quomodocũq. reuelauerit, priuatus ſit Paternitate à conſilijs, neq. vnquã inter Patres à conſilijs coöptari poſsit, niſi à Magiſtro Ordinis, vel Gñrali Capitulo cũ eo diſpenſetur Barcinone 1574. & Romæ 1589.

Potiſsimè autem hæc in Patrum conſilio pertractãda ſunt. Inſtitutio Supprioris, quando

quando fit à Priore.c.de electio.Prioris. AEdificia notabilia in Conuentibus. Romæ 1589. Abſolutio Supprioris inſtituti, ſiue à Priore, ſiue à Prouinciali. Valentiæ 1596. Inſtitutio & abſolutio Magiſtri Nouitiorum, quando extra Capitulum Prouinciale de hoc diſceptatur. Eiectio Nouitiorum ab Ordine ante profeſsionem. Venetijs 1592. Extractio librorum à communi Bibliotheca. Neapoli 1600. Romę 1601. & Valliſoleti 1605. Alienatio ſiue commutatio bonorum immobilium, etiam habita licentia Prouincialis. Valliſoleti 1605. Electio Depoſitariorum Conuentus. Ibidem & Romæ 1609. Licentia itinerandi extra fines ſui Conuentus. Valliſoleti 1605. Cōceſsio litterarum teſtimonialium, de doctrina & moribus, fratribus mittendis ex Conuentu, in quo vixit ad Collegia ſeu ſtudia generalia. Romæ 1589. Deſtinatio Prædicatoris ad inſtituēdam ſocietatem ſanctiſsimi Roſarij. Venetijs 1592. Examen & approbatio fratrum ad audiendas confeſsiones, ſiue fratrum, ſiue ſæcularium: & inſuper ea omnia quæ a toto Capitulo fratrum definienda ſunt, prius in Conſilio Patrū proponenda, tractanda, & per vota ſecreta cōcludēda erūt. Quæ omnia, vt tāto amplius obſeruentur, in memoriam reuocamus Leonis X. Pont. Max. Conſtitutionem Salmanticæ 1551. à Patribus acceptatam, cuius ea eſt particula: Nihilominus mādamus vobis vt alia quę per ſuffragia abſq. canonica electione circa determinatas perſonas per vos concludenda ſunt, collatione prius facta, & auditis omnibus volentibus aliquid in negotio de quo agitur dicere, cum ad vota peruenitur, per fabas vel ſimile, vota non niſi ſecretè dentur; Non obſtātibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis, cæteriſque in contrariū facientibus quibuſcunque.

b. Diligenter examinēt.) Declaramus quòd recens in capitulo Bononien. 1515. fuit ordinatum, vt recipiendorum ad habitum clericalē tum ad probationis annum, tum ad profeſsionem à deſignatis iuxta conſtitutiones noſtras

noſtras examinatoribus, coram Patrum conſilio examen fiat: vtque ſimili coram Patribus præuio examine fratres conuerſi, ad profeſsionem recipiantur; & non admittantur, niſi fuerint in fide chriſtiana, & officio pro eorum debita ſufficientia inſtructi. In quo Prꝑſidentium, & examinatorum, ac reliquorum Patrum conſcientias aggrauamus.

Debent autẽ prædicti examinatores, vrbanè, leniter & inprimis de impedimentis in Cõſtitutionibus expreſsis inquirere, & omnia quæ inuenerint fideliter Conuentui relationem facere; ſummoperè autem cauendum eſt, ne recipiantur ignari aut inepti ad litteras, vel qui habent quædam vitia quaſi inſeparabilia & naturalia, ſicut eſt innata iracundia, ebrietas, debilitas naturæ ex vitioſa conſuetudine, & diſpoſitio ad furorem & huiuſmodi de quorum correctione vix ſpes poteſt haberi.

Item debẽt inquirere, quo ſpiritu qua mente & voluntate, id regularis vitæ genus elegerint; quẽ ſibi finem propoſuerint: num zelo perfectioris vitæ, & vt Deo liberius famulari poſsint, vel leuitate, vel humano affectu, aut inordinato animi motu ducantur. Clemens VIII. in Conſtitut. Apoſtolica.

Prꝑterea declaramus, quòd fel. recor. Sixtus Papa V. edidit Conſtitutionem de non recipiendis ad Ordinem crimioſis, ære ingenti alieno oppreſsis, ratiociniis obligatis, homicidis & reliquis facinoroſis: & ſi fuerint tales recepti, receptionem & profeſsionem eorũ aunullauit. Gregorius etiã XIIII. declarauit aliquã informationẽ recipi debere ante habitus ſuſceptionem, dummodo ante profeſsionem plena atq. eo modo quo Sixtus Quintus diſponebat informatio caperetur, ſimulq. declarauit ſufficere, vt Superiores Conuentuum, cum tribus aut quatuor de Capitulo per vota ſecreta captas informationes approbent. Tandem fel. rec. Clemens VIII. caſus in quibus profeſsio à Sixto Quinto nulla declarabantur, reduxit ad terminos iuris: ſaluas tamen omnino voluit eſſe pꝑnas contra Superiores non ſeruantes in reliquis formã

prædictarum Conſtitutionũ, de criminoſis & alijs ſupra nominatis non recipiendis ad Ordinem, decretas.

Item declaramus in Capitulo Romæ 1589. ordinatum fuiſſe, & authoritate Apoſtolica confirmatum, vt nullus ad habitum clericalem in Ordine noſtro recipiatur, niſi qui calleat linguam latinam, & ſciat diſtinctè & clarè legere, benéque intelligat ac declaret ea quæ legit. Porrò per callere linguã latinam intelligitur quòd ſit in Grammaticalibus ſufficienter inſtructus, prout Venetijs 1592. eadem Apoſtolica authoritate fuit declaratũ. Clemẽs etiam VIII. ita ſtatuit: Tantam verò litterarum ſufficientiam calleat recipiendus in clericum, vt illius addiſcendæ ſpem indubitatam præſeferat quòd minores, & ſuo tempore maiores ordines, iuxta decreta Concilij Tridentini ſuſcipere valeat. Sed ſi quis annum vigeſimum quintum excedens, ad habitum regularem admitti poſtulauerit; & talis eruditionis expers inuentus fuerit, in Conuerſorum tantum numerum, quibus litterarum ſufficientia neceſſaria non eſt, referatur.

I I.

VERVMTAMEN antequàm ſtabilitatem & cõmunem vitam promittant, & obedientiam Prælato & ſucceſſoribus ſuis faciãt, *c.* tempus probationis eis aſsignetur, *d.* vt & ipſi auſteritates Ordinis, & fratres mores experiantur eorum. Nullus recipiatur niſi requiſitus an ſit coniugatus, *e.* an ſeruus, an *f.* ratiocinijs obligatus, an *g.* alterius profeſsionis, vel occultam habeat infirmitatem.

c. Tempus probationis aſsignetur.) Declaramus quòd tempus probationis eſt vnus annus completus, qui non poteſt incipere ante annum quintumdecimum completum. Et ita nullus Clericus poteſt profiteri niſi completo ſextodecimo anno iuxta Conſtitutionem Conci-

acilij Tridentini ſeſs. 25. . 15. Si quis autem infra um probationis vel intra tem à iure taxatam ali- m ad profeſsionem rece- it, aut tali receptioni vnà n effectu conſenſerit, ſuſ- ſus eſt à receptione cu- cunque Nouitij, donec â agiſtro Ordinis vel Diffi- toribus Capituli Generalis l Prouincialis fuerit reſti- tus. Et præter hæc peccat ortaliter faciens cõtra præ ptum Eccleſiæ, & debet pu ri pœna grauioris culpæ, habetur in Capite Non lum. & Capite Conſtitu- num. de Regularib. lib. & in Capitulo apud Caſ- as 1312.

Vt & ipſi auſterita- s Ordinis.) Declaramus uôd cùm auſteritas Ordinis æcipuè in continuatione onſiſtat, debet annus pro- ationis integer eſſe & con- nuus. Et ideò ſi quis ſte- iſſet in Religione noſtra per x menſes, & poſtmodum grederetur, & tranſacto ali- uo tempore reuerteretur d Ordinem, non poſſet poſt x menſes recipi ad profeſ- ionem, ſed oporteret vt an- num integrum continuaret; quia non poſſet verè dici quòd eſſet expertus auſterita tes Religionis, quæ pro ma- xima ſui parte in continua- tióne conſiſtunt. Nam ali- quis poſſet faciliter ieiunare, & à carnibus abſtinere, & ca ſtitatem ſeruare per vnum vel duos menſes, qui nõ poſ- ſet prædicta continuare. Et ideò ad veram probationem auſteritatum, requiritur cõ- tinuatio vnius anni integri, quæ iuxta deciſionem Ro- manæ Rotæ interrumpitur etiã per ſpatium vnius noc- tis vel vnius diei, ac proinde talis non poteſt recipi ad pro feſsionem Religionis. Nec obſtat textus Conſtitutionis de Nouitijs capit. XIV. qui aliàs obſeruabatur ante Cõ- cil. Trident.

e. An ſeruus.) Declara- mus quòd ſeruus emptitius, & qui in iure eſt verê ſeruus, non debet recipi in Religio- nem niſi de licentia ſui Do- mini, vel niſi omninò fac- tus ſit liber; & ſi receptus fe- cerit profeſsionẽ, & Monaſ- terium fuerit in culpa, pu- ta quia ſciebat, ipſum eſſe ſeruum, vel fuit negligens ad hoc inueſtigandum, facta

profeſsio tenet:tenebitur tamen Conuentus ſatisfacere Domino ſuo.

f. An ratiocinijs obligatus.) Declaramus quòd ſi quis eſt obligatus ad ratiocinia Reipublicæ non poteſt recipi in Religione, niſi prius de ratiocinijs ſe expediat, immo nec qui ad ratiocinia priuatorum hominum obligatus eſt, quia vt docet S.Tho. 2.2.q. 199 art.6.ad 3. argumentum, ille qui eſt obligatus ad aliquid certum non poteſt illud licitè prætermittere, facultate exiſtente. Et ideo ſi aliquis ſit obligatus, vt alicui rationem ponat, vel vt certum debitū reddat, non poteſt hoc licitè prætermittere, vt Religionem ingrediatur. Præ oculis quoq. habenda eſt Cōſtitutio Clementis VIII. de receptione Nouitiorum, quæ ſic habet: Quod attinet ad recipiendorum Nouitiorum formam, vltra diligentem perquiſitionē quę habenda erit de natalibus vniuſcuiuſque, corporis valetudine, moribus & anteacta vita, & præcipuè eorum qui annū ſextum decimum exceſſerint, an criminoſi, aut ære alieno grauati, vel reddendæ rationi obnoxij ſint iuxta formā Conſtit. Sixti Quinti &c. Illud etiam ſuperiores perquirant, vt nullus admittatur, qui ex honeſtis parentibus natus non ſit &c. Et infrà. Et ne eorum parentes ope & ſubſidio ipſorum indigentes deſerant.

De criminoſis porrò illud habetur in capitulo Romano 1583. Facinoroſi & homicidæ non recipiantur ad habitum, niſi maximam ſuorum errorum pœnitentiam oſtenderint, aut feruentiſsimo ſpiritu ducti, ad Religionem venerint. Idq. non ſine licētia Magiſtri Ordinis ſpeciali.

g. Alterius profeſsionis.) Statuimus vt nullus in alia Religione Profeſſus vel ab ea eiectus ad habitum Religionis noſtræ à quoquam recipiatur. Quod ſi receptus fuerit, præterquàm recipientes grauiter puniantur, receptio ſicut & profeſsio, ſi tamen poſtmodū fuerit ſubſecuta, pro nulla habeatur, & talis ſtatim ad ſæculum remittatur. Valentiæ 1596. Romæ 1601. Valliſoleti 1605.

Nullus

III.

NVllus *h.* recipiatur in fratrem clericũ ad probationem vel profeſsionem, niſi à Priore Prouinciali, vel ab eo, cui ſuper hoc dederit licentiam ſpecialem; vel à Priore Cõuentuali cum aſſenſu totius vel maioris partis Capituli. Conuerſum autem non recipiat Prior Prouincialis, nec aliquis de eius licentia, niſi de conſenſu Prioris, & duarum partium fratrum, qui ſunt de Cõuentu *i.* pro quo fuerit induendus. Nec Conuẽtus aliquis recipiat Conuerſum, ſine licentia Prioris Prouincialis.

h. Nullus recipiatur.) Declaramus quòd Supprior vel Vicarius Prioris in eius abſentia non poſſunt recipere fratrem ad Ordinem, niſi ex cõmiſsione ſpeciali & expreſſè ſibi facta per Priorem Prouincialem vel Magiſtrũ Ordinis. apud Verdunum 1356. & Inſulis 1293. Itaque in Capitulo Valliſoleti 1605. interdictũ eſt omnibus Prioribus in poſterum ne ſuis Supprioribus vel Vicarijs licentiam committant recipiẽdi quenquam ad habitũ vel profeſsionem ſine licẽtia Prouincialis; & qui contra fecerint, in pœnam ab officijs abſoluantur. Mortuo tamẽ, vel amoto Priore, cùm Supprior vices Prioris in omnibus plenariè gerat ex noſtris Conſtitutionibus, poterit fratres ad Ordinem, vel ad profeſsionem recipere.

i. Pro quo fuerit induẽdus.) Declaramus quòd Nouitij ad illos Conuentus perpetuò pertinent, pro quibus fuerunt recepti. Lugduni 1348. Nec debent in alienis Conuentibus ad profeſsionẽ recipi, niſi de voluntate illorum Conuentuum pro quibus ſunt recepti ad Ordinem. Marſiliæ 1300. Declarantes etiam, quòd Priores Prouinciales non poſſunt determinare aliquem fratrem pertinere ad alium Conuentum, quàm ad illum, pro quo eſt profeſſus, niſi per ſimplicem

aſsignationem in Ordine noſtro cõſuetã. Victoriæ 1331.

IIII.

NVLLVS *K.* Cõuerſus recipiatur infra decem & octo annos *l.* nec receptus fiat Clericus, niſi de licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. *m.* Nullus Religioſus profeſſus cuiuſcunquè Ordidis mendicantium recipiatur ad Ordinem noſtrum, ſine licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis *n.* Nec quicũq. illegitimé natus, niſi de Prioris Prouincialis licentia ſpeciali. Si autem talis illegitimé natus ad Ordinem receptus fuerit, & diſpenſatum fuerit cũ eodem, quòd poſſit fieri Prior, non propter hoc Diffinitor fiat Capituli Generalis, aut Prouincialis, nec Prædicator Generalis, nec elector Magiſtri Ordinis abſqué Magiſtri Ordinis licentia ſpeciali.

K. Nullus Conuerſus recipiatur infra decem & octo annos.) Declaramus quòd fratres Conuerſi vocantur ad opera corporalia in Conuentibus exercenda, vt in ſudore vultus ſui veſcantur pane ſuo. Et quamuis iuxta Conſtitutionem, decimo octauo ætatis ſuæ anno recipi poſsint, tamen Clemens VIII. decreuit non eſſe recipiendos ante annum vigeſimum, & niſi doctrinæ Chriſtianæ capita præcipua ſciãt. Tempore verò probationis elapſo, qui religioſæ perfectionis capaces ſunt, & ad laborem corporalem apti, dũmodò ætatis ſuæ annum vigeſimum primũ exceſſerint, profeſsionem emittant. Boloniæ quoque 1615. iſtud pro recipiendis Conuerſis ordinatum fuit. Vbi eſt conſuetudo recipiendorum Tertiariorum, ſtatuimus vt nullus ad habitum Conuerſorum recipiatur, niſi prius per annos duos in habitu tertiarij Conuentui inſeruierit, vt ſic ſpiritus

ritus atque vires, quibus præcipuè in fratribus Conuerſis Ordo noſter opus habet, probentur. Vbi verò conſuetudo non eſt recipiendi tertiarios, ordinamus, vt recepti ad habitum Conuerſorum, primô duobus annis integris habitum Conuerſorum deferant, quo biennio eorum vires & obſequia videantur, & probentur an idonei ſint ad labores. Deinde verò poſt biennium, annus tertius in eodem habitu pro probatione illis aſsignetur, ita quod ſi benè, vt par eſt, ſe geſſerint, ad profeſsionem poſt tertiũ annum recipiantur.

l. Nec receptus fiat Clericus, niſi de licentia Magiſtri Ordinis.) Declaramus quòd Priores Prouinciales non poſſunt dare licentiam quòd aliquis Conuerſus transferatur ad ſtatum Clericorum, ſed ſolus Magiſter Ordinis. Nullus etiam, Conuerſum habitu albo in Ordine noſtro excepto Magiſtro Ordinis induere poteſt. Quod ſi ſecùs fecerit, totum ſit irritum & inane; & Prælatus contraueniens, in pœnam ab officio abſoluatur, nec non voce paſſiua priuetur. Bononiæ 1564. Barcinone 1574. & Romæ 1559. atq. idem de Tertiarijs obſeruetur. Quicunq autem Conuerſus, Oblatus vel Tertiarius inuentus fuerit ſine Magiſtri Ordinis licẽtia clericalem habitum aſſumpſiſſe, ipſo omninò exuatur. Cõuerſus per ſex menſes etiam ſcapulari nigro priuetur, & in Conuentu pro carcere vno anno detineatur, & ad priſtinum ſuum ſtatum redire cogatur. Romæ 1589. & Bononiæ 1615. Si quis autem Cõuerſus ſeipſum tali habitu induere auſus fuerit, & quod peius eſt Ordines ſacros fraudulenter ſuſceperit, vltra Conſtitutiones Apoſtolicas de malè promotis, iuxta leges noſtras ſeuerè puniatur, & ipſo etiam habitu Conuerſorum exuatur, atq. ſolo habitu Tertiarij indutus toto tẽpore ſuæ vitæ ab executione dictorum Ordinum ſit ſuſpenſus perpetuò que inhabilis. Neque ab aliquo ad ſuum habitum reſtituatur, niſi à Capitulo Generali. Neapoli 1600. Romæ etiam 1601. ordinatum fuit,

vt Conuerſi qui habitum clericalem vel iam ſuſceperunt vel in poſterum cum licentia Magiſtri Ordinis ſuſceperint, nullo pacto ſine licentia Magiſtri Ordinis, ſacris ordinibus initientur. Quod ſi Magiſter Ordinis cum aliquo diſpenſauerit, non poterit habere vocem in quacunq. electione canonica, nec ad eligendum eos qui ſunt mittendi ad Capitulum Generale vel Prouinciale ante ſex annos completos, à die receptionis habitus Clericorum computandos, & niſi etiam fuerit Sacerdos, vt infra diſtinct. 2. cap. 2. de electione Prioris clarius explicatur. Et quoad vocem & quoad locũ vbiq. eſſe debet poſt fratres Clericos, qui eũ in ſtatu Clericorum præceſſerunt. Biſuntij 1303. & Brugis 1369.

Præterea denũciamus Clementem Octauum ſtatuiſſe, vt qui ad Conuerſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum, etiam durante probationis anno tranſire non poſsint. Et cùm profeſſionem emiſerint, quemadmodum & Clerici, in libro deſignato profeſsionem ſuã ſubſcribant. Qui autem litterarum ignari ſunt, ſignum Crucis in eodem libro profeſioni ſuæ aliena manu deſcriptæ apponant, & teſtes aſſiſtentes ſubſcribant.

m. Cuiuſcunque Ordinis mendicantium.) Declaramus quòd per Religioſos mendicãtes intelligit Cõſtitutio, non ſolùm illos Religioſos qui poſſeſsiones nõ habent, nec in communi, nec in particulari, ſed etiam illos, qui de iure vel ex indulto Apoſtolico ſunt medicantes. Valentiæ 1337.

Ad Ordinẽ noſtrum.) Declaramus quòd quamuis de iure antiquo communiter poterant fratres quorũcunq. Ordinum ſiue mẽdicantium ſiue non mendicantiũ ad Ordinem noſtrum propter ſui præſtantiã cum licentia Magiſtri Ordinis tranſire, tamen poſtea propter Conſtitutionem Bonifacij Papæ Noni, nullus ex alio Ordine mendicantium poteſt ad Ordinem noſtrum, neq. ex noſtro ad alium, niſi de licentia Sedis Apoſtolicæ trãſire. Martinus quoq. Qintus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ prohibuit, ne vllus Religio-

ligioſus quorumcunq. Ordinum mendicantium cuiuſcunq. ſtatus,conditionis &c. virtute quarumcunq. facultatum conceſſarum etiam authoritate Apoſtolica &c. admitti vel recipi poſsit per quoſcunq. ſuperiores monaſticos in monachum cuiuſcunque Ordinis monaſtici, Carthuſienſi dumtaxat excepto, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, quam incurrunt ipſo facto receptores, & recepti, à qua abſolui non poſſunt extra articulum mortis, niſi à Romano Pontifice.

n. Nec quicũq. illegitimè nat⁹.)Declaramus quòd nullus illegitimè natus poteſt recipi ad Ordinem ſine licentia Prouincialis vel Magiſtri Ordinis,& ſi fuerit receptus nõ poterit eſſe Supprior, nec Vicarius Prioris in aliquo Conuentu;etiam Priore illius Cõuentus mortuo vel amoto,niſi cum eo fuerit diſpenſatum. Apud Podiũ 1344. Et Perpiniani 1427. declaratum fuit quod illegitimè natus non poteſt fieri Prior, nec Supprior, nec Viſitator ſine diſpenſatione. Et ſi diſpenſatum fuerit quod poſsit eſſe Prior,non poterit tamen propter hoc eſſe Vicarius Prouincialis aut Prouinciæ, nec Diffinitor Capituli Generalis,niſi in diſpẽſatione de prædictis facta fuerit expreſſa mentio.

Item denũciamus Sixtum Quintum olim prohibuiſſe ne illegitimi quicunq.ad Religionem recipiãtur. Clemẽs tamẽ Octauus eiuſdem Sixti Cõſtitutionem ad terminos iuris reduxit, poſſeque illegitimos recipi indulſit, cũ hac tamẽ clauſula, vt hi ad quos ſpectat huiuſmodi receptio, præter alia quę inquirere debent,diligenter vitam & mores examinent, & illos recipiant,ſi tamen bonam indolem & virtutis ſpecimen præſeferant, vt merita ſuppleant natalium defectum,& illorũ receptio Ordini profutura eſſe videatur; dummodo tamen in eadem Religione filius, in qua pater profeſſus fuerit viuente patre non admittatur. Voluit etiam idem Sũmus Pontifex licere Generali aut Prouinciali ad quos ſpectat dicta diſpenſatio iuxta priuilegia illis cõceſſa diſpẽſare poſſe cum illegitimis, ſuffra-

ſuffragãtibus meritis ad gradus, honores & dignitates obtinendas.

V.

PROHIBEMVS autem ne aliquis de cætero *o.* aliquam mulierem tondeat vel induat, vel ad profeſsionē recipiat. Pueri intra quartum decimum annum aut non recipiantur, aut ſi in aliquibus Conuentibus oporteat eos communiter recipere, recipiantur de conſenſu Capituli Conuentus à Priore & non aliàs. Nec retineri poſſint in aliquo Conuentu *p.* vbi non eſt Nouitiorum ſimilium congregatio cum proprio dormitorio & Magiſtro; ita quod alibi non recipiantur niſi ſtatim mittantur ad huiuſmodi Conuentus in quibus profitebuntur, pro Conuentibus tamen, in quibus receperunt habitum, & à quibus Conuentibus de veſtimentis prouideri eis debet.

o. Aliquam mulierem tondeat vel induat.) Declaramus Salmanticæ 1551. ita ordinatum fuiſſe: Strictiſſimè inhibemus Prælatis & Conuentuū Præſidētibus, ne de cætero aliquam mulierem ad habitum tertij Ordinis recipiant, quæ ſit minoris ætatis quàm annorum quadraginta, & quæ non habeat vnde de victu & veſtitu ſibi ſufficienter valeat prouidere, quod intelligimus de his, quæ in proprijs domibus habitant, & nō de his, quæ ſunt in Monaſterijs collegiatis.

p. Vbi non eſt Nouitiorum ſimilium congregatio.) Declaramus quòd huiuſmodi congregatio debet eſſe adminùs in numero ſenario. Salmanticæ 1551. & Romæ 1553. & 1558. Et Auenione 1561. addita ſunt hæc verba: Quæ ordinatio cùm iam habeat tria & quatuor Capitula & admodum neceſſaria ſit, præcipimus, vt in-

uiolabili

uiolabiliter obſeruetur ab omnibus Prælatis. Declaramus etiã quòd Romæ 1589. Sixtus V. dato viuæ vocis oraculo fel. recor. Cardinali Alexandrino Ordinis noſtri, ex quo fuit aſſumptus, Protecto ri, decreuit & perpetuis temporibus obſeruãdum in vniuerſo noſtro Prędicatorum Ordine præcepit, vt de cætero Nouitij qui in minoribus Conuentibus habitum Religionis aſſumpſerint, ad Conuentus maiores & religioſos tranſmittantur, vbi in dormi torio communi eorum, cùm debita clauſura & ſaltim in numero ſenario educari poſſint ſub diſcreto & religioſo magiſtro. Quòd ſi quis Prælatus in poſterum profeſſionem alicuius Nouitij recipere præſumpſerit, qui iuxta tenorem huius decreti nõ fuerit inſtitutus ac educatus, vel intra menſem ſcienter Nouitium non tranſmiſerit ad Cõuẽtum (vt dictum eſt) in quo religioſè vt ſupra inſtituatur, ipſo facto ſit excommunicatus, & à gradu atq. officio Ordinis indiſpenſabiliter priuatus. Vt autem hæc ordinatio debitè obſeruetur, eadem Apoſtolica authoritate in virtute Spiritus ſancti, & ſub ſanctę obedientię forma li pręcepto Prouincialibus ſeu Vicarijs præcepit, vt in ſuis Prouincijs vel Congregationibus infra ſpatiũ duorum menſiũ à notitia pręſentium, Conuẽtus aliquos religioſos deſignẽt ad quos tũſ mittantur, qui in minoribus nõ aptis ad eorum inſtructionẽ ſunt veſtiti, vbi annũ probationis peragant, & ſuo tẽpore profeſsionẽ faciant, pro illis tamen Conuentibus pro quibus habitũ Ordinis ſuſceperunt; & ſic profeſsi ab illa religioſa & cõſimili ~~ſocieta~~te, & à cura Magiſtri Nouitiorũ adminùs poſt biẽnium integrũ ab emiſſa profeſsione non amoueantur. Non tamen prohibuit Sixtus, quominùs longiori tẽpore ſub cura Magiſtri Nouitiorum remaneant, quemadmodũ poſtea Romę 1608. Pariſijs 1611. & Romæ 1612. ordinatum fuit iſtis verbis. Ordinam⁹ vt Nouitij in poſterũ poſt emiſſam profeſsionẽ maneãt in domo Nouitiorum, & ſub cura ſui Magiſtri vſq. ad Sacerdotiũ, nec ante id tempus, vel extra domũ Nouitiorũ, vel à cura ſui Magiſtri ſubduci poſsint.

Cæterùm

Cæterùm Venetijs 1592. eadem Apoſtolica authoritate declaratum fuit, prædictum ſenarium numerum vt in pluribus requiri; Prouincijs autem deſolatis, ſufficere dumtaxat quaternarium. Item declaramus in Capitulo Salmāticeñ. 1551. acceptatam fuiſſe Cōſtitutionem Leonis X. in qua ſtatutum eſt, vt in iuuenum ſuſceptione ad habitum & profeſsionem, ſuffragia per vota ſecreta ſeu per fabas in Capitulo ab omnibus ferantur, quod idem in Capitulo Valentiæ 1596. ordinatum fuit. Neque etiam in cellis, aut locis priuatis, ſed in Capitulo ad habitum & profeſsionem Nouitij recipiantur: non obſtantibus in contrarium quibuſcunq. Romæ 1601. Vallisoleti 1605. Item, ætas illorum, & tempus in quo vel habitum recipiūt, vel poſtea votum profeſsionis emittunt, adnotetur. Romæ 1589. & infra Capitulo de profeſsione.

CAP. XIV.

De Nouitijs & eorum inſtructione.

I.

PRior *a*. Nouitijs Magiſtrū diligētem in inſtructione eorum præponat, qui eos de Ordine doceat, excitet in Eccleſia, & vbicūq. negligēter ſe habuerint, verbo vel ſigno quantum poterit eos ſtudeat emēdare. Neceſſaria prout poteſt debet eis procurare. De apertis negligentijs cùm ante eum petierint veniam, pœnitentiam dare, vel eos in ſuo Capitu. proclamare. Humilitatem cordis & corporis

poris doceat eos habere, iuxta illud: Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.

a. Prior Nouitijs Magiſtrum diligentem præponat.) Denunciamus fel. record. Clementem VIII. ſtatuiſſe Nouitiorum ſimpliciũ Magiſtrum non debere vacare officijs, & oneribus quæ Nouitiorum curam poſsint impedire.

Item ſtatuit Magiſtrum debere eſſe Sacerdotem, qui expleuerit trigeſimum quintum ætatis ſuæ annum, & decimum ſuę profeſsionis: doctrinæ & anteactæ vitæ exẽplo præſtantem: orationi pręterea & mortificationis operibus addictum, prudentia & charitate præditum, affabilẽ, grauem, zelum Dei cum mãſuetudine præſeferentem: ab omni cordis & animi perturbatione, pręſertim indignatione quàmlongiſsimè alienũ: & talem deniq. qui in omnibus bonorum operum exemplũ ſe præbeat, & potius amari appetat quàm timeri. Pro communibus autem & proprijs vniuſcuiuſq. neceſsitatibus, quę accidere poſsũt, vnus ex Nouitijs ętate & moribus prouectior deputetur, qui Magiſtro permittente, omnia prout opus fuerit agat, cui etiam portę nouitiatus cuſtodia, & rerum leuioris momẽti prouiſio intra nouitiatum poterit committi. Poriò authoritate Apoſtolica à Sixto V. in Capitulo Romæ 1589. ſub pœna abſolutionis ab officio ipſo facto incurrenda fuit inhibitum, ne Prior Prouincialis ſeu conuentualis poſsit ad nutum inſtituere Magiſtrum Nouitiorum, vel iam inſtitutum ab officio amouere, niſi ex conſenſu Diffinitorum, ſi de hoc tractatur in Prouinciali Capitulo: vel ex cõſenſu maioris partis patrum à conſilijs illius Conuentus, in quo Magiſter Nouitiorum eſt inſtituendus vel amouendus, quando de tali re tractatur extra Capitulum. Ne autem Patres à tam neceſſaria cura iuuenum refugiant, Romę 1608. fuit ordinatum vt recuſantes officium Magiſtri Nouitiorum ſibi à Prouincialibus vel Capitulo Prouinciali, vel Prioribus de conſilio patrum impoſitum, non poſsint eligi

per

per vnum annum in Priores. Magiſtris in Theologia, Patribus Prouinciæ, & Lectoribus actu legentibus dũtaxat exceptis.

Vt autẽ iſtud officiũ tãto libentius ſuſcipiãt, in eodem Capitulo ordinatum, & Pariſijs 1611. confirmatum fuit, vt Magiſtri Nouitiorum ſimplicium ſint Patres à conſilijs, & ab onere hebdomadariæ exempti.

II.

FREQVENTER *b.* purè & diſcretè *c.* doceat eos confiteri, *d.* ſine proprio viuere, propriam volũtatẽ deſerere, pro ſui voluntate Prælati *e.* obedientiã in omnibus volũtariã obſeruare; quomodo vbicunq. & in omnibus ſe habere debeãt, ipſos debet inſtruere; & ꝙ locũ vbi poſiti fuerint, vbique teneant; quomodo ſibi danti aliquid vel auferenti, malè, vel bènè dicenti, inclinare debeãt: quomodo ſe ad cameras contineant; vt oculos ſublimes nõ habeãt: quomodo & quid orent, & quàm ſilenter, vt alijs rugitum non faciant; quomodo in Capitulo venia, vel vbicunq. reprehenſi fuerint à Prælato, ſit faciẽda: Et quod ſi quis fratrem ſuum aliquo modo ſcandalizauerit, tamdiu ante pedes eius proſtratus iaceat, quouſq. placatus erigat eum.

III.

INSTRVENDI ſunt etiã Nouitij, vt cum nemine contendere pręſumãt, & in omnibus Magiſtro ſuo obediãt. In Proceſsione ſocium ſibi collateralẽ attendant: nec loquãtur locis & tẽporibus interdictis: neminẽ penitus iudicent, ſed ſi aliqua ab vllo fieri videãt (licet mala videantur) bona ſuſpicentur, vel bona intẽtione facta: Sæpe enim humanum fallitur iudiciũ.

Et

Et quod non loquantur de abſente niſi quæ bona ſunt: diſciplinas frequenter ſuſcipiant: cum duabus manibus bibant, & ſedendo: diligẽter libros, & veſtes, & res alias Monaſterij cuſtodiant: Et quod ſi quid petitum fuerit ab vno Priore, non petatur ab alio, niſi cauſa expoſita; ſed nec ſi à maiore petierint, vadant ad minorem.

b. Frequenter, purè, & diſcretê doceat eos cõfiteri.) Declaramus quòd Magiſter Nouitiorum debet eſſe vir prudens, diſcretus, zelator Religionis, & ceremoniarum valde peritus, qui Nouitios de his inſtruat, quæ profeſsi facere tenentur, præter ea quæ hîc in Conſtitutione expreſsè habentur, & doceat eos ſeruare illa quæ ſunt ſubſtãtialia Religionis, vt paupertatẽ, caſtitatẽ, & obedientiã; & quod habitũ Religionis dũ in publico apparẽt, vbiq. deferãt. Similiter debet eos docere de ieiunijs certis tẽporibus ſeruãdis, de abſtinẽtia ab eſu carniũ, de lineis nõ portandis ad carnẽ, de culcitris nõ tenẽdis, de dormiẽdo cũ tunicella, cingulo & caligis; de ſilentio certis locis & tẽporibus ſeruando; qualiter in Oratorio ſe debẽt habere maturè: & præſertĩ iuxta Altare reuerenter, iuxta Reliquias timoratè, in menſa & in Capitulo cõpoſitè. In comeſtione religioſè, & quôd ſuper eſcã ſe nõ effundant, mundè comedãt, ne abominationem alijs faciant; & quod nõ ſint verboſi, ſed linguã reſtringãt; oculos ſublimes nõ habeãt, neq. circũuoluant. In dormitorio quietè ſe habeãt, & nec otioſè diſcurrãt, & vbicunq. fuerint non otioſa ſed vtilia dicant. Debet etiã eos docere de cæremonijs maximê circa miniſterium Altaris, videlicet de inclinationibus & proſtrationibus faciẽdis, & de alijs ad Religionem pertinẽtibus, vt ſimul mores diſcant & ſcientiam. Et quia ex Sancta ac probata Nouitiorum educatione, magni fructus in Religione proueniunt, & regularis diſciplina mirifice propagatur, multa in Capitu-

lis

lis Generalibus circa eorum eruditionem ordinata ſunt, videlicet: inſtruendi ſunt in cantu,& in Diuino Officio, & quod niſi prius ſciant Diuinum Officium recitare, ad profeſsionem non recipiantur. Carcaſſonæ 1312. Item, vt in loco ab alijs ſeparato educentur. Venetijs 1592. Et præter Magiſtrum & Pedagogum, nemo nec etiam ipſi Lectores habeant clauem domus Nouitiorũ, quocũq. vſu vel potius corruptela in contrarium non obſtante. Romę 1608. Et Lectores Nouitiorum nullo pacto eorum negotijs, aut gubernationibus ſe immiſceant, aut ipſos cõtra ſuos Magiſtros defendãt, aut pœnitentias illis impoſitas impedire conentur; neq. vllo prætextu, nec alia quacunquè cauſa, vel occaſione, etiam repetẽdi lectiones, aut dubia explicandi domos Nouitiorum ingrediantur; nec cũ eis extra ſcholam, etiam de rebus ad ſtudium pertinẽtibus, ſine licentia Magiſtri Nouitiorum loquantur; qui autem contra fecerint, & officio Lectoratus,& voce acti ua paſsiuaq. priuẽtur. Vallis oleti 1605. In anno autem probationis, Nouitij in ſtudijs Artium (præterquam linguarum) non occupentur, ſed tantum in ſpirituali profectu, in humilitate ſpiritus & mortificatione carnis, & in ſumma in his quæ ad ſummam perfectionis, præſertim ex lectione vitarum Sanctorum noſtri Ordinis,& opuſculis ſpiritualibus, quales ſunt Diui Bernardi, S. Vincentij Ferrerij, Magiſtri Vmberti ſuper Regulam, & Ludouici Granateñ. pertinere cognouerint, inſtruãtur. Poſt emiſſam autem profeſsionem, ad litterarum ſtudia poterunt admitti. Romæ 1608. & Pariſijs 1611. Item Romæ 1601. ordinatũ. & Valliſoleti 1605. confirmatum, atq. vtrobiquè præceptũ fuit, vt Pręlati omnem adhibeant curam, ſub pœna abſolutionis ab officio, vt ne vlla de cauſa Nouitios aut Profeſſos, nec per domum Nouitiorum, nec per Monaſterium vagari permittant, præterquã in euidenti vrgentiq. neceſsitate.

Item Nouitij vſque ad Sacerdotium indiſpenſabiliter ſint ſub cura Magiſtri Nouitiorum ſub pœna abſolutionis

nis ab officijs Prælatis quibuſcunq. in contrarium agẽtibus vel permittẽtibus. Barcinonæ 1574. quod Romæ 1608. declaratum fuit, id eſſe obſeruãdũ in vniuerſo Ordine noſtro, nulla excepta Prouincia; ita tamen vt Nouitij qui annum probationis nondum expleuerunt, in Nouitiorum domo, ſeu loco à ſocietate & conſuetudine Profeſſorum ſeparati, detineantur. Ad Eccleſiam, Oratorium, Chorum, & Refectorium, & alia publica loca, cùm opus fuerit, tum puri Nouitij, tum Profeſſi ſimul incedant & cõueniãt. Porrò Nouitijs ad remotiores Conuentus mittendis, aliquis Pater bonæ atque integræ famæ, comes itineris adiungatur. Bononiæ 1564. Nullus autem purus Nouitius ante profeſſionẽ à Prouinciali, vel Priore Conuentuali, vel Magiſtro Nouitiorum ſine conſilio Patrum, cauſa maturè diſcuſſa, habitu Ordinis exuatur. Romæ 1589. & Venetijs 1592.

c. Doceat eos confiteteri.) Declaramus quòd fratres noſtri non poſſunt ſua peccata vlli Sacerdoti, etiam fratri Ordinis noſtri, abſque ſuorum Prælatorum licentia confiteri, vt ſupra in Prologo, præſertim ex Apoſtolica conſtitutione Clementis VIII. dictum eſt. Quilibet tamen Prior in ſuo Conuentu, cùm habeat juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, poteſt quemcunq; fratrem Ordinis noſtri etiam hoſpitem ad ſuum Conuentum venientem à quocunq. peccato, & ab omni ſententia iuris & iudicis generaliter & non in particulari prolata, abſoluere; niſi fortè talis eſſet exceſſus, vt meritò Sedes Apoſtolica eſſet conſulenda. Poteſt etiam Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ vnctionis fratribus ad ſuum Conuentum venientibus miniſtrare, ſicut dictũ eſt in Prologo, atque declaratum Perpiniani 1327. Toloſæ 1329. & Valẽtiæ 1337. Poteſt autem prædicta omnia Prior facere per Priuilegiũ quod dicitur Mare magnum. Nec poteſt quoad hoc Priorum authoritas à Priore Prouinciali diminui atq; arctari; quia quod à Superiore conceditur, reuocari ab

inferiori non poteſt. Præterea Prior fratri ſuo ſubdito concedere poteſt, vt confiteatur Priori, vel fratri alterius Conuentus (aliàs legitimê ad Confeſsiones audiendas expoſito) ſed non Sacerdoti alterius Religionis. Toloſæ 1329. Cum verò Magiſter Ordinis curã animarum omnium fratrum noſtri Ordinis plenè & liberè habeat, ipſoſq. fratres authoritate propria ligare & abſoluere poſsit, vt patet per Priuilegia, omnes fratres Ordinis ab omnibus exceſsibus & cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis poteſt abſoluere; niſi eſſent hæretici relapſi vel ſchiſmatici, aut literas Apoſtolicas falſificaſſent, vel ad infideles prohibita attuliſſent. Poteſt etiã ex legitima cauſa fratribus licentiam dare, vt confiteantur Sacerdoti ſæculari vel regulari (aliàs legitimè expoſito) alterius Ordinis, quando copiã Cõfeſſoris Ordinis noſtri habere nõ poſſent. Ex priuilegio autem Innocentij VII. quod in cõpendio Priuilegiorũ noſtrorũ cõtinetur, poteſt frater in itinere poſitus aut quomodolibet ex Prælati obediẽtia, extra Conuentũ miſſus, ſua peccata, ſæculari Sacerdoti vel etiam Cõfeſſori alterius Ordinis confiteri. Quod quidem vſus ipſe confirmat, & conceſſum inſuper eſt à Leone X. vt in compendio Priuilegiorũ Mendicantiũ impreſſo Neapoli 1595. declaratur. Quæ ſanè conceſsio facta eſt ſpecialiter fratribus Ordinis noſtri; hac tamen cõditione, vt talis cõfeſsio ſine fraude fiat, & Prælato ſignificetur.

Item declaramus Salmanticæ 1551. ſic haberi: Denunciamus omnibus fratribus, renunciaſſe nos priuilegijs omnibus, præſertim Ordinis Minimorum, quoad illud quod ſpectat ad fratrum cõfeſsiones audiendas. Romæ quoque 1601. Conſtitutio Clementis VIII. in materia de confeſsionibus acceptata fuit, cuius eſt diſpoſitio iſtis verbis concepta: Conceſsionem S. Cruciatæ & aliorum indultorum particularium, quantũ ad prædictũ articulũ eligendi Confeſſorẽ, & abſoluẽdi à caſibus reſeruatis cum fratribus & ſororibus, monialibus Ordinis prædi-

ctj

cti (ſcilicet Carmelitarũ) ac aliorũ quorũcũq. Ordinũ & Cõgregationũ cuiuſuis inſti tuti mẽdicantiũ, & non mẽdicantium, tàm Prouiuciæ Hiſpaniæ quàm extra eam vbilibet, locũ minimẽ habere, neq. cẽſeri, ſed noſtræ intẽtionis exiſtere, quod ijdem Fratres & Moniales quantũ ad Sacramẽtum pœnitentiæ ſeu Cõfeſsionis adminiſtrationẽ, diſpoſitioni ſuorũ Prælatorũ ſubiecti ſint, Apoſtolica authorirate tenore præſentiũ perpetuò declaramus.

Declaramus præterea quòd & Nouitij & alij fratres debent frequenter cõfiteri, ac pręcipuè non Sacerdotes, ſaltẽ ſemel in hebdomada, etiã ſi Sacramentalis communio de quindena in quindenã debeat ab eis fieri vt ſupra dictũ eſt. Sacerdotes verò tenẽtur confiteri quando celebrare debent, & qui in hoc fuerint negligentes, à ſuperioribus acriter puniantur, Bononiæ 1252. & 1426. Cæterùm propter reuerentiam pœnitentiæ Sacramenti, fratres dum ſua confitẽtur peccata, debent ante Confeſſorem genua flectere. Auenione 1561. & Romæ 1569. vbi ordinatum fuit, vt Sacerdotes celebraturi, antequàm ſacras veſtes induant, confiteantur.

d. Sine proprio viuere.) Declaramus quòd tàm Nouitij quàm alii fratres debent ſine proprio viuere, ſicut mandatur in Regula, vbi dicitur: Nec dicatis aliquid proprium, ſed ſint vobis omnia communia. Proprium autem dicitur quicquid celatur Prælato ſuo, vel tenetur contra eius voluntatem, & ideò Religioſus aliquid recipiens mobile vel immobile, ſine conſenſu ſui Superioris, aut illud quod ex licentia Prælati recepit, non eſt paratus totum ponere in manibus eius ad placitum & requiſitionem ipſius Prælati, aut aliquid abſcondit ne videatur, aut accipiatur à Prælato, proprietarius eſt, & peccat mortaliter; niſi tanta ſit paruitas materiæ, vt meritò à mortali valeat excuſari. Et propterea in diuerſis Capitulis fuit ſub præceptis, cenſuris, & pœnis prohibitũ omnibus & ſingulis fratribus, ne aliqua bona tẽporalia, niſi ad vſũ tãtũ &

licētia ſuorum Prælatorum teneant; nec ea vendere, donare, pignorare, commutare, vel quouis modo alienare, aut pecunias, vel alia bona apud mercatores aut cāpſores, ſeu apud quamcunq. perſonam extra obediētiam noſtri Ordinis conſtitutam tenere, ſeu mutuare, ſine licētia Superiorum; aut quod grauius eſt, negotiationes ſeu mercaturas, aut artem Alchimiæ exercere præſumant. Fuit etiam demandatum, vt fratres ſemel quotannis teneantur omnia bona ipſis ad vſum conceſſa, ad pedes ſui Prælati re ipſa exponere, vel ſaltem omnia integraliter & fideliter nihil occultando in ſcriptis redigere, & ſuis Præſidentibus, quaſi ſeipſos omnium rerū proprietate abdicantes, præſentare. Papiæ 1423. & in omnibus alijs ſequentibus vſque ad Capitulum Romæ celebratum 1567. incluſiuè, & iterum Romæ 1508 & tandem propter Concilium Tridentinū in Capitulo Bononień. 1564. in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obedientiæ, omnibus Conuentuum Præſidētibus fuit præceptum, vt infra vnum menſem priuatas omnium (nullo excepto) cellas viſitarent, & ſi quid ſtatui paupertatis minùs conueniens inueniſſent, auferrent, atque communi vtilitati applicarent; omnes verò fratres quotannis ſua omnia Prælatis fideliter exponerent.

Item declaramus quòd Religioſus de rebus ſibi cōceſsis per Prælatum, ita habet vſum, quod non habet vſum fructum; ac ideò Religioſus cùm non debeat eſſe proprietarius, nec alicuius rei habeat dominium, nihil donare, neq. etiam eleemoſynam facere poteſt ex rebus ad vſum ei conceſsis, vel per induſtriam à ſe acquiſitis, vel quacunq. ratione ei datis; quia omnia prædicta ſunt Monaſterij quantum ad dominium. Et ideò Prælati tenentur laborare quantum eis poſsibile eſt, vt fratres in ſuo Conuentu in communi viuant, & proprietarij non ſint: et ſubditi non debent in hoc ſuis Prælatis reſiſtere. Si verò reſiſtentiam faciant, quia de ſuis rebus ſecundùm libitum propriæ voluntatis volunt diſ-

ponere

ponere, videntur eſſe in malo ſtatu.

e. Obediētiam in omnibus voluntariam.) Declaramus trāſgreſsionē obedientiæ peccatum eſſe mortale, vt habetur 1. Reg. c. 15. vbi dicitur. Quaſi ſcelus idololatriæ eſt nolle obedire. Sed nō omnis trāſgreſsio ordinationis in regula, vel in Conſtitutione poſitæ, vel à Prȩlato factæ eſt propriè inobedientia. Nec eſt aliqua Religio in qua quis voueat ſe ſeruaturum omnia poſita & ordinata in Regula, vel in Conſtitutionibus, ſed aliqua ex ipſis, plus vel minùs ſecundum formam profeſſionis in qua fit votum ſolemne. Quatuor autem modis agit quis contra votum obediētiæ, ac proinde peccat mortaliter tranſgrediēdo ordinationes Regulæ vel Prælatorum. Primo per contēptum, quia quantumcunq. illud quod eſt ordinatum à Regula vel à Conſtitutione vel à Prȩlato de ſe ſit paruū, ſi per contemptum tranſgrediatur, committit peccatum mortale, ſicut in Prologo dictum eſt. Secundo agit quis contra votum obedientiæ, ac proinde mortaliter peccat, quando facit contra præceptum ſui Prælati factum ſub præſcripta in Prologo verborum forma, de his, quȩ ad Regulam pertinēt, vel ad Conſtitutiones, dummodo intendat Prælatus præceptū facere, & ſubditum obligare, vt cùm dicit, Præcipio tibi in virtute Spiritus ſancti & ſanctæ obedientiȩ, vel Prȩcipio ſub pœna excommunicationis. Tertio modo agit quis contra votum obedientiæ, ac propterea peccat mortaliter, quando facit contra prȩcepta cōtenta in Regula vel in Conſtitutionibus, vbi eſt aliquid ſub præcepto mādatū in virtute ſanctȩ obedientiæ, vel ſub pœna excōmunicationis. Quarto modo Religioſus agit cōtra votū obedientiæ, quando tranſgreditur eſſentialia & ſubſtantialia Religionis, ex quibus Religio integratur, ſicut eſt paupertas voluntaria, obſeruantia caſtitatis, forma & color habitus, quē quilibet Religioſus tenetur patenter deferre quando procedit in publicū. Et ideo Religioſus proprietarius, aut inconti-

nenter viuēs aut habitū ſuę Religionis cū procedit in publicū nō deferēs, vel abſq. legitima cauſa occultans, agit cōtra votū obedientię, & mortaliter peccat. Tranſgreſsiones verò aliarū ordinationū, vel admonitionū, quæ ponūtur in Regula vel in Cōſtitutionibus, vel quæ à Prælato fiūt, ſiue ſtatuta illa & ordinationes ponātur affirmatiuè, ſiue ſimpliciter & negatiuè, nō obligāt de ſe ad peccatū, cùm ſint tātūmodò puræ Cōſtitutiones, nec aliàs Diuina vel humana lege prohibita, ad pœnā ſolùm, & nō ad culpam obligant trāſgreſſores; niſi fortè ſit cū eis præceptum cōiunctū, vel fiat tranſgreſsio ex contēptu, ſicut ſupra dictū eſt. Nā ex his duobus capitibus, tranſgreſsio erit peccatum mortale; & ſi ex negligentia, fiet veniale.

IIII.

ITEM confeſsiones Nouitiorum ante profeſsionem recipiantur, & diligenter de modo confeſsionis, & de alijs inſtruantur. Itē Nouitij ante profeſsionē de debitis ſe expediāt, & *f.* omnia alia ad pedes Prioris ponant, vt ſe ex toto abſoluāt. Similiter omnes fratres ſingulis annis ſemel omnia ſibi commiſſa Prioribus ſuis exponant pariter & exhibeāt *g.* eorum diſpoſitioni relinquendo.

f. Omnia alia ad pedes Prioris ponant, vt ſe ex toto abſoluant.) Declaramus quòd nullus Religioſus profeſſus debet in particulari aliquid propriū poſsidere, ſed omnia in cōmuni ponere, vt in Regula dicitur. Quāobrē Vrbanus Pontifex, 12. q. 1. cap. Scimus. ſic dicit: Quicunq. veſtrùm vitā cōmunē ſuſceptam habet, & vouit ſe nihil propriū habere, videat ne pollicitationē ſuā irritā faciat, ſed fideliter cuſtodiat, ne dānationē ſed præmiū ſibi acquirat. Et extra, de ſtat. Monach. cap. Cum ad Monaſterium dicitur. Prohibemus diſtrictè in virtute obedientiæ ſub obteſtatione Diuini iudicij, ne quis monachorū propriū aliquo modo poſsideat.

deat. Et cap. Monachi eod. titulo dicitur: Præcipimus vniuerſis Religioſis ne peculiũ ſeu propriũ habeant. Et dicitur propriũ, quaſi à cõmunitate ſeparatũ, & importat dominium rei iuſtis modis acquiſitũ. Quare Prælatus cũ Religioſo diſpẽſare non poteſt, vt propriũ habeat; ſcilicet vt habeat aliquid ſimpliciter in ſuo dominio, ac de eo facere poſſit propria authoritate quicquid velit ſine ſcitu & voluntate ſui ſuperioris. Quod ſi Prælatus permittat, vel quod peius eſt, cõſentiat vt frater aliquid proprium habeat; & quæ habuerit, ad placitum diſtrahat, diſsipet, atque etiam in Monaſterij detrimentum perdat, non excuſatur à graui peccato, cùm ouẽ ſuam morti exponat. Si verò Religioſus, ea quæ ſunt ipſi ad vſum conceſſa, ſine voluntate & conſenſu ſui ſuperioris, quaſi dominus rerũ donat vel vendit, mortaliter peccat; niſi fortè in ratihabitione ſui Prælati ſpẽ poneret. Quapropter, ne fratres diſsipent res ſibi ad vſum cõceſſas Mediolani 1270. ſic decernitur; Volumus & diſtrictè iniungimus, vt quilibet Prior Cõuẽtualis, ſingulis annis, & ſpecialiter initio ſui regiminis à quolibet fratre diligenter inquirat, quid habeat, quid debeat, quid etiã ſibi debeatur, atq. hæc omninò redigãtur in ſcriptis. Deinde cũ de rebus fratris ſcrutiniũ fecerint, ſi quid auctũ vel diminutum fuerit, inquirãt; & faciant, vt fratres qui pecuniã ad aliquos vſus habent, illã expendãt, & lõgo tẽpore nõ reſeruẽt, quã ſi fratres infra tẽpus eis aſsignatum nõ expenderint, Prælati ab ipſis eã auferant, & dẽt Cõuentui. Et Piſis 1276. ſtatuitur: Ordinamus & diſtrictè iniũgimus, vt nullus frater pecuniã recipiat ſine ſui Prælati ſpeciali licẽtia: & ſi caſu aliquo contingẽte ſine licẽtia pecuniã receperit, teneatur ſtatim ſuo Prælato eã repreſentare. Quod ſi facere neglexerit, ex vi prę̃ſẽtis Ordinationis, ipſa pecunia ſit priuatus, & ad Conuentũ de quo fuerit deuoluatur, nec talis pecunia poſsit ei reſtitui à Priore vel à quocunq. Vicario; Volẽtes quòd Cõſtitutionẽ de rebus fratrũ ſuis Prioribus quotãnis exponendis, & de ratio-

ne reddenda pecuniarũ; atq. aliarum rerũ, quæ diſpenſantur per fratres, teneantur Priores & Vicarij obſeruare diligenter, atq. vt obſeruentur à fratribus pariter efficere; & qui facere neglexerint, grauius puniantur. Et in Capit. Romano 1601. ſic habetur. Cõfirmamus quod in duobus præcedentibus Capitulis Romæ & Valentiæ alijſque ſæpius ſanctè ſtatutum fuit, vt qui pecunias vndecunq. habuerint, teneantur eas, ſub pœnis proprietarijs debitis, infra terminum viginti quatuor horarum ſuo Prælato præſentare, atque ex eius licentia in communi depoſito ponere. Quod quidem in modica pecuniarum quantitate, ad breue tempus, & ad certum vſum, attenta tamen perſonarum & occaſionum qualitate, permitti poterit. Prælatique grauius puniantur, ſi permiſerint pecunias à fratribus aliter expendi, quàm eorum religioſa neceſsitas, vel commoditas poſtulauerit. Si quis autem frater (quod Deus auertat) in proprietatis crimine mortuus eſſe repertus fuerit, talis beneficio Eccleſiaſticæ ſepulturę omninò priuetur, atque in ſterquilinio ſepeliatur: iuxta quod in quendam monachum ſe feciſſe narrat Beatus Gregorius Magnus in lib. Dialogorum, & vt habetur de ſtatu Monachorum capite Monachi. & capite Cum ad Monaſterium.

Item ordinamus & diſtrictè iniungimus, ne fratres pecuniam teneant, nec habeant in depoſito, niſi ad certos vſus ex ſuorum Prælatorum licẽtia deputatam, quam in alios vſus eis non liceat commutare, eamque infra breue tempus, ipſis à ſuis Prioribus vel eorum Vicarijs aſsignandum in prædictos vſus expendere teneantur; alioquin ex vi pręſentis ordinationis ipſa pecunia in omnibus commemoratis caſibus ſint priuati, & ad eorum Conuentum ſine recuperandi ſpe, deuoluatur. Volentes vt Priores & Vicarij exequi prædicta ſtudeant diligenter, & ſi negligentes fuerint acrius puniantur. Priores etiam, & quicunq.

Digitized by Google

quicunque Vicarij ad eandem ordinationem ſeruandam de pecunijs eis datis ſimiliter obligentur. Quæ ordinatio, vt à Prioribus & Vicarijs diligentiſsimè obſeruetur, Priores Prouinciales diligẽter curent. Mediolani 1279. Et Carcaſſonę 1312. etiam iſtud additur: Cum in quocunq́ue Ordine proprietatis vitium execrabile ſit, ac ſummo ſtudio euitandum, ordinamus, vt quicunq́ue frater pecuniam aliquã, vel quæcunque jocalia in auro & argento, ſeu lapidibus precioſis, vel quaſcunq́ue res alias habens extra cuſtodiam Ordinis apud quamlibet perſonam depoſita, teneantur infra vnum menſem à notitia pręſentis ordinationis, illa ad Ordinem reducere: quod ſi hoc facere neglexerint ex nunc eos priuamus prędictis rebus omnibus, atque Conuentibus ad quos dicti fratres pertinent applicamus. Sub eadem etiam pœna prohibemus ne aliquis in futurum quęcunq́ue talia niſi in communi fratrum depoſito, atq́ue ex ſuorum Prælatorum ſpeciali & expreſſa licentia teneat. Fratres etiã, requirentibus Prioribus Prouincialibus vel Conuentualibus iuxta tenorem noſtrarum Conſtitutionum, omnium receptarum atq́ue expenſarum rerum, ac diſpenſationũ, & executionis teſtamẽtorũ, rationem reddere teneantur. Quaſcunq́ue autem gratias ſeu exemptiones, quibuſcunq́ue à quocunq́ue quo ad hoc datas, præſenti ordinatione penitus reuocamus. Lugduni 1319. cum hac additione: Et nihilominus volumus quòd fratres qui de hoc conuicti fuerint, tãnquam proprietarij puniantur; in quam pœnam ſimiliter volumus incurrere omnes, qui huiuſmodi depoſita apud ſæculares habuerint in futurum. Idem ſtatutum eſt Toloſæ 1372. Narbonæ 1394. Papiæ 1423. Bononiæ 1261. vbi additum eſt pro diuturniore pecuniarum in depoſito conſeruatione; Ordinamus vt nulli fratri licentia concedatur de conſeruanda pro ſe pecunia, niſi pro libris ſeu ſcriptis, neque

ſic

ſic recepta,& depoſitata poſſit in alios vſus expedi. Itẽ in Capitulo apud Montẽ Peſulanum 1265. ſtatutum eſt: Volumus & ordinamus vt fratres qui ex Magiſtri vel Prioris Prouincialis licentia pecuniam receperint, teneãtur ſuis Prioribus quãtum,& à quibus perſonis receperint, quantocius exponere. Item in Capitulo apud Peſtum 1273 habetur: Volumus & mandamus, vt nullus frater habeat veſtes Eccleſiaſticas, vel ornamenta, ſeu paramenta aliqua, nec cruces aureas, vel argenteas vel cum lapidibus precioſis nec anulos, vel lapides precioſos pręter magiſterij inſignia. Qui autẽ habuerint, teneantur infra tres menſes de predictis ſe expedire. Quod ſi non fecerint, eos predictis rebus priuamus,&c. ſuis Conuentibus applicamus. Item in Capitulo apud Toloſam 1259. Volumus & ordinamus, vt fratres non emant ſibi pannum pro veſtibus, ſed per manus veſtiarij omnibus ematur, ſiue dentur veſtes de communi prouiſione, ſiue etiam de Prælati licẽtia dentur alicui pecuniæ, pro veſtibus ſpecialiter.

g. Omnia ſibi commiſſa Prioribus ſuis exponant.) Declaramus quòd fratres qui habent adminiſtrationem bonorum Cõuentuum, vt Procuratores, Librarij, Veſtiarij, & Sacriſtæ, debent prædicta cum vtilitate, & non cum detrimento Conuentus adminiſtrare, & res ſibi commiſſas, ſolerter & diligenter ſeruare, & neceſſaria vnicuiquè ſecundum quod facultas permiſerit diſcretè diſtribuere & miniſtrare, & fideliter ad bonum commune omnia ſibi commiſſa tractare, nec debent pro huiuſmodi Officijs mercedem quærere, cum omnia ſua opera & etiam voluntates ſint in poteſtate Prælatorum: nec poſſunt prædicta vendere, donare aut quouis modo diſtrahere. Et ſi quis Religioſus habeat ad ſuperfluitatem aliquas res, ex conſenſu & licentia ſui Prælati, & ſit ſemper paratus totũ quod habet

habet reſignare in manibus eius, quamuis talis non poſsit dici proprietarius, eſt tamen peccatum, tum in diſpenſante, tum etiam in diſpenſato. In diſpenſante quidem, peccatum eſt infidelitatis, quia abutitur poteſtate ſibi tradita, quæ cum ſit ei data in ædificationem, ipſe ea vtitur in deſtructionem. In recipiente autem huiuſmodi diſpenſationem, peccatum eſt ſuperfluitatis, quia illa retinet ad redundantiam & contra ſtatum paupertatis & ſine rationabili cauſa. Item Bononię ſtatutum fuit 1252. Cum ſecundum Conſtitutiones fratres non debeant eſſe diſpenſatores alienarum pecuniarum, nec executores teſtamentorum, caueant ne hoc faciant ſine licentia ſuorum ſuperiorum, nec vllo modo huiuſmodi exequutiones ſupra ſe recipiant, & de prædictis rationem ſuis Prælatis reddant. Item Budæ 1254. ordinatum fuit, vt quicunquè frater ſiue Prior ſiue alius, pecuniam in aliquo caſu diſpenſauerit, ſiue illa pecunia ſit Ordinis, ſiue extraneorum, teneatur reddere rationem. In Capitulo etiam Pariſienſi 1279. decretum eſt, vt nullus frater pecuniam mutuam det vel accipiat, ſine ſui Prioris licentia ſpeciali. Priores autem ſeu eorum Vicarij non ſint faciles ad huiuſmodi licentias concedendas, niſi illas petentes prius ſignificent & declarent eis, quomodo habere poterunt vnde ſoluant. Ordinatum etiam Valentiæ 1596. & Romæ 1601. ac poſtea Valliſoleti 1605. confirmatum fuit quòd ſi aliqui fratres reperti fuerint, qui alicui extra Ordinem ſummam pecuniarum per notabile tempus debeant, vel de quibus debitores conquerantur, actiua paſsiuaque voce per Superiores priuari debebunt, & nihilominus carceri mancipari iudicio Prælatorum, habita ratione debitorum. In Capitulo etiam apud Inſulas 1293. ſtatutum fuit, vt ille qui debitum contraxiſſet, teneretur in pane

&

& aqua ſingulis diebus quo uſquè ſatisfaceret creditori, ieiunare. Itẽ Palentiæ 1391. iſtud fuit ordinatum: Volumus & ordinam⁹ quòd Priores vel eorum Vicarij ſeu ſocij Priorum ad Capitulum Generale ſeu Prouinciale, quamuis tanquam procuratores negotia ſuorum Conuentuum gerere videantur, non poſsint nec liceat eis ex rebus Conuentus facere donationes, vel alienationes, ſiue in Ordine ſiue extra Ordinem ſine conſenſu maioris partis Conuentus. In Capitulo etiam apud Inſulas 1293. fuit decretũ, ne aliquis procurare prçſumat, vt alius frater poſt mortem ſibi in libris, vel alijs rebus ſuccedat, nec huiuſmodi gratiæ à Prælatis Ordinis vllo modo fratribus concedãtur.

h. Eorũ diſpoſitioni.) Declaramus quòd ſicut in Concilio Tridentino decretum eſt, nemini Regulariũ tam virorum, quàm mulierum licet bona immobilia vel mobilia cuiuſcunq. qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus, poſsidere vel tenere, ſed ſtatim ea ſuperiori tradantur, Conuentuiq. incorporẽtur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere etiã ad vſum fructum, vel vſum, adminiſtrationem vel commẽdam. Adminiſtratio autẽ bonorum Monaſteriorum ſeu Conuẽtuum, ad ſolos Officiales eorundem ad nutum ſuperiorũ amouibiles pertineat. Mobilium verò vſum ita Superiores permittant, vt eorũ ſuppellex ſtatui paupertatis quam profeſsi ſunt conueniat, nihilq. ſuperflui in ea ſit, nil etiam quod ſit neceſſarium eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus aut conuictus fuerit, is biennio actiua & paſsiua voce priuatus ſit, atque etiam iuxta ſuç Regulç & Ordinis Conſtitutiones puniatur. Quapropter in Capitulo Romano 1589. admonentur fratres Ordinis noſtri, quòd Generale Capitulum celebratum Bononiæ. 1564. innixum decretis Sac. Concilij Tridentini, incorporauit atq. applicauit, ſiue potius incorporata declarauit

bona

bona immobilia omnia, & quoſcunq. annuos reditus, vel prouentus quorumcunque fratrum, & vndequaque illis aduenientes, Conuentibus Ordinis noſtri, quibus debentur ſecundum iura ac noſtras Conſtitutiones. Quod ſi in hoc negotio dubium acciderit, cuinam Conuentui debeant applicari, Magiſter Generalis vel Superior Prælatus illius Prouinciæ aut Congregationis, quid in hac re faciẽdum ſit, de maturo conſilio diſcretorum decernat quamcitius. Et nuper Generale Capitulũ præcepit huiuſmodi bona, atque annuos reditus debere à Conuentuum Procuratoribus ſeu Syndicis, & non à fratribus particularibus exigi. Prælati autem pro cuiuſcunq. indigentia ac neceſsitate in ipſorum fratrum religioſos vſus in toto vel in parte eoſdem reditus poterunt conuertere. Similiter in eodem Capitulo Romano fuit ſtrictiſsimè præceptum, vt qui apud ſe habent, vel apud quoſcunq. quomodolibet retinent, vel quempiam habere aut retinere ſciunt liuellaria inſtrumenta, ſeu contractus, aut pecuniarum, vt fertur, inueſtituras, ſiue nomine proprio, aut in propria perſona, ſiue nomine alicuius Cõuentus quouis modo factas, infra ſpatium viginti quatuor horarum reuelare teneantur, ſiue reſpectiuè conſignare & effectualiter tradere Priori vel Præſidenti Conuentus, ipſi verò Priores vel Præſidentes teneantur huiuſmodi ſcripturas eis traditas in Archiuio Conuentus fideliter collocare. Quamobrem in Capitulo Bononienſi 1564. omnes generales licentiæ ſuſcipiendi aut expendendi pecunias, ſiue quæcunq. alia abſque proprij Prioris requiſito conſenſu, vel retinendi aut conſeruãdi pecunias extra cõmune depoſitũ, etiãſi à Reuerẽdiſsimo Generali Magiſtro ſint obtẽtæ, abrogatæ decernuntur atq. declarãtur. Neq. in poſterũ huiuſmodi generales licẽtiæ abſq. rationabili cauſa alicui cõcedantur. Qui verò a ſuis Cõuentibus abſunt, quã primum ad eos reuerſi fuerint, proprijs Prælatis, dati atq. accepti rationem reddere teneantur. Quod in Capitulo Romano

1509.

1509.aliàs declaratum fuit, videlicet fratres omnes Ordinis noſtri ac Moniales,niſi habeant animum in verita te paratum ad ponendū om nia quæ habent ad pedes ſui Prælati ; & ſimiliter omnes qui mutuāt,aut quouis modo dominiū vel vſum pecuniarū aut rerū pro ſua volū tate , tanquā dñi illarū rerū trāsferunt,abſq. debita licen tia, eſſe in ſtatu dānationis æternę,& nihilominus cōtra faciētes priuandos fore per Prælatos rebus ipſis vel pecu nijs , Cōuentibus proprijs iuxta Conſtitutiones applicandis Et in eodem Capitulo ordinatum fuit,vt in Cōuentibus vitæ regularis, vbi in communi neceſſaria,& ſa nis & infirmis exhibentur, nullus præter Inquiſitores, etiamſi Prior Conuentualis ſit,teneat pecunias,niſi in cō muni depoſito, atque de ſui ſuperioris licentia.Nouiſsimè etiā in Capitulo Venetijs 1592.ordinatū fuit,quatenus fratres debeant fideliter ſub pœna proprietarijs debita,ſuperioribus ſuis ſem per præſentare quamcūq.pecuniarum ſummā,ad eorum manus vndequaq. venientem , ſiue prætextu prędicationum, lectionum, confeſſionum, ſiue miſſarum , ſiue quolibet alio, etiam proprię perſonæ intuitu,à cōſanguineis , vel quibuslibet alijs; quod etiam de qualibet alia re faciendum eſſe , mandat S.Pater Auguſtinus in Regula, ne furti quis iudicio con demnetur. Eorundem porrò ſuperiorū officiū erit,ne diſſipatores potius,quam diſpēſatores fideles inueniantur, ita de præfatis bonis pro vniuſcuiuſque ſibi ſubditi neceſsitate miniſtrare, vt alius non egeat,dū alius abūdat.

V.

Qvicūq. i.verò Frater pecuniā vel alia quęcūq. receperit, vel habuerit , vel expenderit , vel diſpenſauerit , vel diſpenſari fecerit *K*. reddat ſingulis annis ſuis maioribus rationem ſemel, vel pluries ſi fuerit requiſitus , videlicet Magiſter Ordinis Diffinitoribus Capituli Generalis ; Prior Prouincialis Diffinitoribus Capituli Prouin-

Prouincialis; Prior Côuẽtualis, Priori Prouĩciali vel Viſitatori; cæteri fratres, Priori Conuẽtuali.

i. Quicunq. frater pecuniã, vel alia quæcunq. receperit, vel habuerit.) Declaramus quòd habere aliquid propriũ in particulari, repugnat Religioni ſicut ſuperius dictũ eſt. Habere autẽ aliquid in cõmuni, nõ minuit perfectionẽ Religionis, ſicut probatur 12. q. 1. cap. Illi autẽ. Vbi Proſper ſic dicit: Satis oſtenditur, & propria debere propter perfectionem contemni: & ſine impedimento perfectionis poſſe bona cõmunia poſsideri. In Religione verò illa, quæ eſt ordinata ad tradendum alijs contemplata per doctrinã & prędicationẽ congruit quàm maximè illa paupertas quæ habet aliquid in cõmuni, moderatè tñ vt poſsit ſufficere ad victum & veſtitum cõgruo tẽpore procurãdũ, ſicut docet S. Tho. 2. 2. q. 199. art 7. Et hoc neq. perfectioni Religionis, neq. perfectioni paupertatis derogat. Vnde in Capitulo apud Toloſam 1304. ſic dicitur: Diſtrictè iniungimus Prioribus & eorũ Vicarijs, vt cuilibet fratri indigẽti iuxta eorũ neceſsitatem prouideant. Quod ſi nõ fecerint, per Prouinciales in pœnã à ſuis officijs abſoluantur; & Viſitatores anni illius, quos inuenerint in hoc delinquentes, ſtudeant Prouinciali Capitulo denũciare. Et idẽ ponitur in Capit. Ianuenſi 1305. ac mãdatur prætcrea Prioribus, eorũq. Vicarijs, vt prouideãt infirmis de ſeruitoribus, & de medicinis, & de alijs neceſſarijs ſecũdũ ſuarũ infirmitatũ exigẽtiam. Et qui inuenti fuerint in hoc negligentes, abſoluãtur in pœnam à ſuis officijs, & pro illo anno ſint ineligibiles.

k. Reddat ſingulis annis rationẽ) Declaramus quòd Inquiſitores hæreticæ prauitatis, ſunt ſuis Pręſidẽtibus ſubiecti ſimpliciter, & Priori ſuo Conuentuali, nec non Prioribus Prouincialibus, ſingulis annis omnium receptorũ, expẽſarũq. omniũ perſonalium, veras & certas ſub pręcepto tenẽtur reddere rationes. Pragę 1354. & Inſulis 1293. & Florentiæ 1321.

1321. At verò de pertinentibus ad officium S. Inquiſitionis, ſeruetur Conſtitutio Pauli V. in ijs omnibus quę ſancita ſunt. Prior autem Prouincialis tenetur reddere rationem ſuis Diffinitoribus rerum omnium, quę pertinent nedùm ad officium, ſed etiam ad perſonam Florentiæ 1321. Additum fuit Romæ 1608. vt Prouinciales Diffinitoribus Capituli Prouincialis reddãt rationem omnium datorũ, & acceptorum ſeu expenſarum & receptorum in officio, & ea quæ ſupererunt, vt in communi Prouinciæ depoſito reponantur. Et in hũc vſum, & ad alias pecunias in vnaquaque Prouincia, aliquod commune depoſitum, ad neceſſarios ſumptus & expenſas illius pro ſe conſtituatur.

V I.

NVLLVS fratrũ, etiã Prior recipiat depoſitum cuiuſcunque niſi in communi depoſito Conuentus. Contrarium autem faciens, incurrat pœnam grauioris culpæ. *l.* Item Nouitij infra tempus probationis pſalmodiæ, & officio Diuino ſtudeant diligenter. Item infra annum ad longinquas partes niſi ob cauſam neceſſariam Nouitij non mittantur, nec in aliquo officio occupentur, nec veſtes eorum ante profeſſionem alienẽtur, nec ipſi ante profeſsionem ordinentur.

V I I.

ITEM Nouitij nõ interſint Capitulo, nec in Dormitorio cum alijs fratribus iaceãt, vbi hoc commodè poterit obſeruari. Sed Magiſter eorũ extra Capitulum culpas eorum audiat, & ipſos diligenter quantum poteſt in moribus inſtruat, & charitatiuè corripiat.

l. Nouitij infra tempus

pus probationis.) Declaramus quòd infra hoc tempus probationis libera eſt Religio in expellendo Nouitio ex Ordine noſtro, & ipſe quoq. liber eſt in deſerendo eũdem Ordinem. Completo autem anno probationis, ſi nulla ei facta ſit proteſtatio, nec ipſe egredi ex Religione, nec Religio eum expellere poteſt. Denũciamus quòd poſt fel. rec. Sixti V. de domibus Nouitiorum, deq. eorum ſeparata educatione, in Capitulo Romano 1589. acceptatam Conſtitutionem, Clemens VIII. hæc obſeruanda circa loci qualitatem ſtatuit: Locus huiuſmodi, propria clauſura ab ea parte Conuentus in qua degũt profeſsi, ſegregatus ſit, habeatq. tot cellas, quot erũt numero Nouitij, vel dormitorium ita capax, vt pro ſingulis ſinguli lectuli commodè ſterni poſsint; in quo etiam ſit certus locus pro Magiſtro & eius ſocio. In eo etiam præter alias communes commoditates, aptus locus adſit ad ſpirituales collationes faciendas, ac lectiones, inſtructiones Magiſtri audiendas, & in quem hyemis tempore ad calefaciendum ſe igne communi ſe recipiant. Oratorium inſuper ſiue Capella, ſi commodè fieri poterit, adſit, ad Nouitios in ſpiritualibus cæremonijs & Eccleſiaſticis functionibus exercẽdos. Hortus quoque peculiaris ad honeſtam recreationem benè concluſus illis aſsignetur, ſin minùs hortum cæteris fratribus communem ingrediantur. Quibus in eum cõmeantibus, nullus alius illum ingrediatur. Ad huiuſmodi Nouitiorum domum, nemini Regularium, etiam Conuentus officiali, vllo vnquã tempore, ſub quouis prætextu aditus pateat, niſi Magiſtro & ſocio, ac etiam Conuentus Superiori, quando ſibi neceſſariũ putauerit; quo caſu aliquem ex ſenioribus ſocium aſſumat. Huius loci clauſuræ clauis apud Magiſtrum ſemper aſſeruetur, illiq. ſoli liceat alicui ingreſſum permittere. Et ſi quis quempiam Nouitiorum alloqui voluerit, Magiſtro præſente, & non aliter, loquatur. Et infra: Curam diligentem adhibeãt Magiſtri Nouitiorum, vt ipſi in regu-

lari diſciplina exerceantur, agnoſcant Diuinæ vocationis qua digni facti ſūt præſtantiam; quæ vera ſit votorum ſolemnium, & ſuarū Conſtitutionum obſeruantia; modum in oratione tum vocali, tum mentali perſiſtēdi; illicitas paſsiones per ſenſuum cuſtodiam & mortificationem compeſcēdo; auſteritates, ieiunia, diſciplinas, conſcientiæ puritatem, crebram illius diſcuſsionem, Sacramentorum præcipuè cōfeſsionis frequentiam, exercitiū humilitatis circa opera vilia, modeſtiam in omnibus actionibus, & diuturnum ſilentium.

Declaramus inſuper reſiduum huius capitis infra ponendum ſub Reuerēdiſs. M. Thoma Caieta. Ianuę 1513. fuiſſe incohatum, Neapoli 1515. probatū, & tādē Romę 1518. ſub Reuerēdiſs. Mag. Garcia fuiſſe cōfirmatū, atq. in Conſtitutionē redactum.

VIII.

Mandamvs vniuerſis fratribus, quatenus Nouitios volētes redire ad ſæculum, liberè permittant ire *m.* redditis ſibi omnibus quæ ſecum detulerant; nec ſint eis moleſti propter hoc, exemplo illius, qui diſcipulis aliquibus recedentibus, alijs remanentibus dixit: Nunquid & vos vultis abire?

Item nullus recipiatur ad profeſsionem, vt Clericus, niſi ſciat plenè & expeditè dicere & legere Diuinum Officiū nocturnū pariter & diurnum ſolus, & ſciat *n.* vel ſit habilis in proxima diſpoſitione vt ſciat Grāmaticā, & per duos menſes ante finem probationis Examinatores teneātur eum examinare de his, & referre Priori & Capitulo, & ſi inuentus fuerit multum deficiens in prædictis, vocetur in Capit. Nouitius, & ibidem ei aſſignetur certū tempus prolixius probationis, vel declaretur ei

quod

quòd nunquàm veniet probationis terminus, niſi poſtquã iterum in Capitulum vocato, & pro ſufficiẽti approbato, octo adhuc dies ad minùs relinquantur.

m. Redditis ſibi omnibus.) Declaramus & denunciamus in Concilio Triden. ſeſs. 25. tit. de Regularibus cap. 16. decretum eſſe, quòd abeuntibus ante profeſsionem, non ſolùm omnia quæ ſua erant, reſtituantur, verũ etiam quòd nulla renunciatio, aut obligatio antea facta etiam cum iuramẽto vel in fauorem cuiuſcunq. piæ cauſæ valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, vel eius Vicarij fiat intra duos mẽſes proximos ante profeſsionem, ac non aliàs effectum intelligatur ſuum ſortiri, niſi ſequuta profeſsione. Aliter verò facta, etiamſi cùm huius fauoris expreſſa renunciatione, etiam iurata, ſit irrita & nullius effectus. Et propterea in Capitulo Bononienſi 1564. ſtatutum fuit, vt in recipiendorum ſiue Nouitiorum donationibus, ſiue renunciationibus, omnia iſta ſolicitè ſeruẽtur, & ad quoſcunque huius generis contractus faciendos Ordinarij primùm licentia requiratur, & ſolùm intra duos menſes ante profeſsionem fiant, & ante profeſsionem nullum ius acquiſitum intelligatur prætextu cuiuſuis donationis aut renunciationis, cum præcepto ſub pœna anathematis ne quippiam etiam ſpontè oblatum à parentibus vel curatoribus Nouitiorum, præter eorum victum & veſtitum fratres noſtri recipiant. Quòd ſi ætatis prouectæ Nouitij ad monaſterium aliqua detulerint, præcipimus noſtrorum Conuentuum Prælatis, vt ea omnia in communi depoſito ſeruanda reponant, & in libro ad hoc deputato conſcribi faciant, addita ſubſcriptione ipſius Nouitij & aliorum duorum fratrum; neque etiam de eius licentia ante profeſsionem expendi poſsint, aut alienari.

n. Et ſciat, vel ſit ha-

bilis vt in proxima diſpoſitione ſciat Grammaticam.) Declaramus, poſt hanc editam Conſtitutionẽ, Apoſtolica authoritate mandatum fuiſſe, Clericum ad habitum ac profeſsionem recipiendum debere eſſe. in Grammatica ſufficienter eruditum, vt ſuperius in cap. de recipiendis relatum eſt.

IX.

VLTRA hoc autem, ne pueruli recepti ad habitum, inueniant ſe potius natos ſub iugo Religionis quàm illud elegiſſe, euitenturq. inconuenientia multa ſtatuimus vt ei, cui ante quintumdecimum annum Religionis habitus datus eſt, nunquam elabatur annus probationis (quantocunq. decurrente temporis ſpatio) niſi vocatus e. poſt annum ſextum decimum expletum, à Prælato, in Capitulo coram Conuentu terminum ad minus trium menſium acceperit ad deliberãdum an profiteri velit: ita quòd annus probationis cum taxato illo termino terminetur, ac per hoc ex tunc incurratur profeſsio tacita.

X.

ET vt hoc inuiolabiliter obſeruetur, præſenti ſtatuto, cuilibet ante quintumdecimum annum (pro tempore) recepto ad habitum aſsignamus annum probationis modo dicto. Mandamus autem ſub pœna abſolutionis ab officio, & grauioris culpæ Prælato, vt quando vocatus fuerit Nouitius ad terminũ profeſsionis ſuſcipiendum, expreſsé proteſtetur eidem, quòd profeſsio ſua eundem obligabit ad tria vota, paupertatis

pertatis ſcilicet, caſtitatis & obedientiæ, ſecundum regulam Beati Auguſtini; & Inſtitutiones fratrum Ordinis Prædicatorum, & non ſecundum quod hodie hîc vel ibi ſeruatur: & quod ſtatim elapſo termino ſibi taxato (niſi contradictũ ab ipſo, vel à Religione fuerit) incurret profeſſionem, etiam ſi aliter non profiteatur.

XI.

NOVITIOS quoque recedentes ſine licentia cum habitu à Cõuentu, niſi infra octo dies ad eundem redierint, pro refutatis ab Ordine habemus; & ſi ad alium Conuentum declinauerint, & fuerint in illo acceptati pro Nouitijs, volumus annum probationis inchoari ab illo die, quo in ipſo alio Conuentu fuerint acceptati. Quod ſi nullibi acceptati pro Nouitijs fuerint, poſt exitum ſine licentia, pro refutatis, & non nouitijs tales haberi volumus, quanto tempore ſic permanſerint.

o. Poſt annum ſextum decimum.) Declaramus in Concilio Tridentino ſeſs. 25. de Regularibus c. 15. ſic haberi: In quacunq. Religione tàm virorum quàm mulierũ, profeſsio non fiat ante decimum ſextum annũ expletum; nec qui minori tempore quàm per annum continuum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſsionem admittatur. Profeſsio autem antea facta, ſit nulla, nullamq. inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcunq. effectus Quamobrem Bononiæ 1564. fratribus denunciatum fuit, profeſsionẽ ante annum ſextumdecimum expletum, deinceps fieri non poſſe, & ſi ſecùs fiat, irritam eſſe.

eſſe. Et Conuentuum Præſidentibus mandatum fuit quantum fieri poteſt, ne ad habitum recipiant pueros ante quintumdecimum annum inchoatum. Et cuicunque Nouitio cùm recipitur ad habitum, explicetur coram omnibus, profeſſionem non niſi prædicto tempore eſſe faciendã. Quod ſi pueri ante quintumdecimum annum expletum fuerint aliquando recepti, adhuc noſtra Conſtitutio obſeruetur, vt vltra ſextumdecimum annum tres alij mẽſes ſuperaddantur, quibus de aſſumendo ſtatu Religionis commodius pôſsint deliberare. Denunciamus autem ſanctæ mem. Pium Papam Quintum declaraſſe, profeſſionem alicuius ad profitendum inepti, ad ſextum tantummodo menſem poſſe differri; ſi tamen ſpes aliqua haberi poſsit, quod talis infrà illud tempus ſex menſium, habilem ſe reddat ad profitendum. Quo tempore elapſo, ſi eum inhabilem Prælati repererint, ex monaſterio eijciant iuxta decretũ Conc. Trid. ſeſs. 25. c. 16.

Denunciamus etiam in Capitulo Romæ 1558. pro recipiendis ad profeſsionem ordinatum fuiſſe, quòd inſtante profeſsione cuiuſcũq. Nouitij, aliquot ante diebus Prior coram tribus (ad minus) patribus, vocet Nouitium, ac iuridicè (ſi opus fuerit) proteſtetur eidem quòd liber eſt, & liberè dicat, an timore, coactione, aut violentia parentum, aut conſanguineorum ingreſſus eſt Ordinem, & ſi voluntariè in eo perſeuerat, & vult profiteri. Et de his omnibus & eius confeſsione fiat annotatio, vel in libro conſiliorum, vel alio ad hæc ordinato, cui annotationi tàm Nouitius quàm dicti Patres ſubſcribant. Et hoc ad tollenda ſubterfugia, ne aliqui cupientes ſe ab Ordinis diſciplina ſubducere, prætextu quòd vi, vel metu fecerunt profeſsionẽ, ſe non teneri ad Religionem præſumãt. Propter eandẽ cauſam, ſub pęna abſolutionis ab officijs omnibus prælatis præcipimus, vt interrogatoria de impedimentis in cap. ſuperiore expreſsis circa recipiendos ad habitum, & profeſsionẽ eodem modo faciant, & in eo-

dem

dē libro, reſponſiones recipiēdorū ad profeſsionē, ſcribant, quæ à teſtibus ſubſcribātur, cū proteſtatione iuridica de nullitate profeſsionis, quotieſcunque aliquid in poſterum cōpertum fuerit in contrarium.

CAP. XV. De Profeſsione.

I.

MODVS *a.* faciēdi profeſſionem talis eſt. *b.* Ego frater N. facio profeſsionem, & *c.* promitto obedientiam Deo, *d.* & Beatæ Mariæ, *e.* & Beato Dominico, & *f.* tibi N. Magiſtro Ordinis fratrum Prædicatorum, & ſucceſſoribus tuis, *g.* ſecundûm regulam Beati Auguſtini *h.* & Inſtitutiones fratrum Prædicatorum *i.* quòd ero obediens *K.* tibi, tuiſq. ſucceſſoribus vſquè ad mortem. Cùm autem fit alij Priori cuicūq. ſic facienda eſt. Ego N. facio profeſsionē & promitto obedientiā Deo & B. Mariæ, & B. Dominico, & tibi N. Priori talis loci, vice N. Magiſtri Ordinis fratrum Prædicatorum & ſucceſſorū eius ſecundúm regulam B. Auguſtini, & Inſtitutiones fratrū Prędicatorū quòd ero obediens tibi, tuiſq. ſucceſſoribus vſq. ad mortem.

a. Modus faciendi profeſsionem.) Declaramus quòd profeſsio eſt votū ſolēne quod facit aliquē eſſe religioſum, & ponit eum in ſtatu perfectionis, ad quem adipiſcēdū, requiritur quędā obligatio abſolutè facta ad modū homagij; ſicut & ī cęteris, quæ inter homines obtinēt perpetuā firmitatē, quę

dam ſolemnitas adhibetur. Et dicitur propriè aliquis eſſe in ſtatu perfectionis, nō ex hoc quod habet actum dilectionis perfectæ, ſed ex hoc quod obligat ſe perpetuò cum aliqua ſolemnitate ad ea quæ ſunt perfectionis; & iſto modo ſunt in ſtatu perfectionis Epiſcopi & Religioſi, quia ad ea quæ pertinent ad perfectionem ſunt obligati perpetuò, & cum ſolemnitate conſecrationis & profeſsionis. Aſſumunt autem homines ſtatum perfectionis, non quaſi profitentes ſe eſſe perfectos, ſed quaſi profitentes ſe ad perfectionem tendere. Vnde Religioſi non committunt mendacium vel ſimulationem, ſi ſtatum perfectionis per profeſsionē aſſumentes, nō ſint perfecti. Mentirentur autem ſi ab intentione perfectionis animum reuocarent. Quandiu enim manet intentio tēdendi ad perfectionem, etiā verè dici poteſt eſſe in ſtatu perfectionis, quamuis nō ſit perfectus. Talis autē profeſsio, quæ facit aliquem eſſe religioſum, ſubditur ordinationi Eccleſiæ, propter ſolemnitatem, quam habet annexam. Et quamuis per iura antiquiora, ad profeſsionem faciendam tempus pubertatis ſtatutū fuerit 20 q. 1. cap. 1. tamen poſt Sacrū Concilium Tridentinum fieri non poteſt, niſi anno ſextodecimo completo. Nec oportet quòd addatur vna dies; quia hoc nuſquam legitur. Quare probationis annus, debet incipere à quinto decimo expleto. Si quis autem aliquem receperit infra annū probationis ad profeſſionem, præterquā quod profeſsio eſt nulla vt ſupra dictum eſt, ipſe recipiens peccat mortaliter, & ſuſpenſus eſt à receptione cuiuſcunq; alterius, & puniri debet pœna grauioris culpæ. Quamobrem apud Carcaſſonam 1312. ſtatutum fuit, quòd ſi fortè aliqui de cætero aliquem infra ætatem à conſtitutionibus, & à iure taxatam receperint, aut tali receptioni conſenſerint cum effectu, ſint ipſo facto voce priuati in receptione Nouitiorum; quouſque per Magiſtrum Ordinis, vel Priorē ſuum Prouincialem, vel Diffinitores Capituli Prouincialis fuerint reſtituti. Illi

autem

autem qui ſic receptus eſt, neque illi, neque alteri Religioni per talem profeſsionem manet obligatus, vt Tridentinum Concilium loco ſuperius citato diſpoſuit.

b. Ego frater N. facio profeſsionem,) Declaramus quòd quando quis profitetur, nomen profitentis & eius cui profitetur, & dies, menſis, & annus debent in aliquo libro ſpeciali conſcribi. Pariſijs 1246. Et Clemēs VIII. authoritate apoſtolica ita conſtituit, vt Superior cuiuſcunque Conuentus in quo nouitiatus fuerit inſtitutus, librum habeat, in quo vniuſcuiuſque Nouitij profeſsio regiſtretur, illamque Nouitius profeſſus manu propria, ac duo teſtes qui pręſentes fuerunt ſubſcribant. Conuerſus verò literarum ignarus, propria manu ſignū Crucis apponat. Et hic liber cum alijs Monaſterij ſcripturis aſſeruetur. Idem etiam in Nouitiorum profeſsione, ſeruandum eſſe cenſuit Sacra Regularium Congregatio; addendo præterea, debere profitentem ſua manu in eo libro ætatem ſuam ſcribere, & ſponte ſe eſſe profeſſum. Quod ſanè anteà in Capitulo Romano 1589. ordinatum fuit. ¶Item declaramus quòd Nouitij recepti in aliquo Conuentu, non debent pro alienis Couentibus ad profeſsionem recipi, niſi de voluntate illorum Conuentuum, pro quibus ad Ordinem ſunt recepti Marſiliæ 1300. Item Lugduni 1358. fuit declaratum quôd Nouitij ad illos Conuentus pertinent, pro quibus ſunt recepti. Si tamen ad aliquem alium Conuentum mitterentur, poſſent de licentia Superioris pro illo Cōuentu profiteri, accedente conſenſu Prioris, & maioris partis vocalium vtriuſq. Conuentus. Nec Priores Prouinciales poſſunt aliquem fratrē profeſſum determinare pertinere ad aliū Cōuentum, quàm ad illum pro quo eſt ad profeſsionem receptus, niſi per ſimplicem aſsignationem in noſtro Ordine conſuetam.

Item declaramus quòd duplex eſt profeſsio videlicet expreſſa, quæ fit verbis ad modum homagij cum quadam ſolemnitate, de qua ſuperius dictum eſt; alia verò

eſt profeſsio tacita, quæ fit in Ordine noſtro, quando quis poſt annum quintum decimum completum portauerit habitum Nouitiorum per vnum annum integrum & continuum. Et hoc idem euenit in quacunque Religione vbi non eſt diſtinctus habitus Nouitiorũ ab habitu profeſſorum diſtinctione patenti, videlicet in ſciſſura vel colore; quamuis eſſet diſtinctus diſtinctione occulta; & talis profeſsio tacita obligat profitentem illi Religioni in ſpecie & determinatè, cuius habitum per annũ continuum nulla facta proteſtatione portauit, ſicuti habetur in Clementi. Eos. de Regular.

c. Et promitto obedientiã.) Declaramus quòd inter tria vota principalius & eſſentialius Religioni eſt obedientia; tum quia per eam maius bonum Deo offertur, quàm per alia. Offertur enim per obedientiam Deo propria voluntas, & bona animæ, quæ præferuntur bonis corporalibus & exterioribus, quæ per alia vota Deo offeruntur. Tum ſecũdò, quia votum obedientiæ continet in ſe alia vota & non è conuerſò. Qui enim promittit obedientiam, promittit caſtè & ſine proprio viuere. Tũ tertiò, quia votũ obedientiæ propriè ſe extendit ad actus proprios propinquos fini Religionis, qui eſt perfectio charitatis & dilectionis Dei. Quanto autẽ aliquid eſt propinquius fini, tanto melius eſt. Et propterea in profeſsione noſtra exprimimus ſolùm votum obedientiæ, ſub quo continetur obſeruatio caſtitatis & voluntariæ paupertatis, & præceptorum, quæ in Regula & Conſtitutionibus continentur, vel quæ â Prælato fiunt, & promiſsio deferendi habitum patentem, dum in publicum proceditur.

Item declaramus quòd profeſsio expreſſa per quam aliquis perfectè & propriè Religioſus efficitur, in diuerſis Religionibus diuerſis modis exprimitur, & ſecundùm hoc arctius vel leuius profitẽtes obligantur. Nam in aliqua Religione, promittit profitens in ſua profeſsione ſe ſeruare Regulã, vt in Ordine Minorum. In alia verò

Re

Religione cautius profitetur, quia promittit profitēs viuere ſecūdū Regulā; quod intelligitur iuxta S. Tho. 2. 2. q. 186. art. 9. ad 1. & quodlibeto 1. q. 9. art. 4. quòd intēdat profitens ad hoc, quòd mores ſuos informet ſecundùm Regulam, ſicut ſecundum quoddam exemplar; & hoc tollitur per contemptū. In alia autem Religione adhuc cautius quis profitetur, quia promittit profitens obedire ſecundùm Regulam, ita quòd profeſsioni nō contrariatur, niſi id quod eſt cō tra præceptum Regulæ. In alijs autem quæ non habēt præceptum annexum, tranſgreſsio, vel ommiſsio obligat ſolùm ad veniale. In Religione tamen fratrum Prædicatorum, taliū trāſgreſsio vel ommiſsio, ex ſuo genere non obligat ad aliquam culpam, ſed ad pœnam; quia per hunc modum ad talia obſeruanda obligantur ex ſua profeſsione. Qui tñ poſſent peccare venialiter, ſi ex negligentia vel libidine; vel etiam mortaliter, ſi ex contēptu illa tranſgrederentur.

Item declaramus, quòd profeſsio expreſſa cum mala intentione, vel cum expreſsione alicuius illiciti facta aliquando tenet, & aliquando non. Si enim profitendo quis intēdit eſſe Religioſus, & ſe obligare ad vota Religionis, ſed cum hoc intendit caſtitatem, paupertatem & obedientiam non ſeruare, immo intendit oppoſitum: vel ideò profitetur, & intendit eſſe Religioſus, vt poſsit fieri Epiſcopus, vel vt aliquod malum poſſit agere, talis profeſsio tenet; quia ex quo intendit eſſe Religioſus, & ſe obligare ad vota, licet intendat non ſoluere quod promittit, tamen conſentit promittēdo. Solùm autem obligatio ad vota, non autem impletio votorum, eſt de eſſentia Religionis. Si verò nō ſolū non intendit caſtè, & ſine proprio, & ſub obedientia viuere, ſed nec etiā intēdit ſe ad prædicta obligare, tunc nō eſſet profeſſus; quia hæc intentio repugnat eſſentiæ Religionis. Similiter ſi profitendo exprimat aliquid Religioni repugnans; puta ſi dicat, non intendo ſeruare caſtitatem promiſſam, quantumcunque illam promittam

promittam, non tenet profeſsio: hæc enim expreſſa no cent, non expreſſa non nocent. Sicut enim in matrimonio carnali, Eccleſia iudicat ſecundùm actus exteriores, & non ſecundùm actus interiores, qui ſibi non poſſunt innoteſcere: & ob hoc quantumcunq. non intendat quis contrahere matrimonium, ſi tamen exprimat verba contractus matrimonij quæ indicant conſenſum, iudicabit Eccleſia illud eſſe matrimonium, & coget eum illa habitare; ita & in profeſsione, quantumcunq. quis non intendat ſe obligare ad vota Religionis, ex quo tamen ſpontè profitetur, & nō proteſtatur aliquod in contrarium, Eccleſia coget illum ſeruare profeſsionem, quia præſumitur ſolemniter voniſſe. Vnde ſicut excommunicat eum, qui eſt tacitè pro feſſus, ad hoc vt remaneat in Clauſtro; ita & hunc excom municabit, vt ſeruet quod per profeſsionem promiſit. Si verò in ipſa profeſsione exprimeret aliquid contrarium, vt putà quòd non intendit ſe obligare ad caſtitatem, & ad alia vota; vel quòd nõ intendit ſeruare caſtitatem quam promittit; tunc profeſsio non teneret, & Eccleſia talem profeſsionem non valere iudicaret. Si verò in ipſa profeſsione exprimatur conditio contra particularem auſteritatem, vt quòd liceat ei comedere carnes, vel vti lineis, ſi ſcit hæc con tineri in Regula vel in Con ſtitutionibus quas profitetur, tenetur illa ſeruare.

d. Et Beatæ Mariæ.) Declaramus quòd Ordo Prædicatorum inter alios profitetur Beatæ Virgini Mariæ, quia multoties ac multipliciter compertum eſt, quòd ipſa ſpecialiter Ordinem noſtrũ protegit & defendit. Ipſa enim impetrauit à filio ſuo irato contra mundum, vt Ordinem noſtrum inſtitueret; qui homines à peccatis & ab erroribus ſuis reuocaret, & ad Dei cognitionem & dilectionem reduceret. Ipſa etiam Beatum Reginaldum corporaliter viſitans, ad ingreſſum Ordinis monuit & induxit, & habitum, quem nunc deferimus induendum oſtendit, dicens: En iſte eſt habitus Ordinis tui: ipſumq. habitum Reginaldus à Beato

Do-

Dominico Patre noſtro primus tàm fœliciter quàm perſeueranter accepit, & ex tunc tam Beatus Pater Dominicus, quam cęteri fratres illo habitu à Beatiſsima Virgine cœlitus oſtenſo, videlicet tunica & ſcapulari albo & cappa nigra vſi ſunt. Eſt etiam Regina cœli Beatiſsima Virgo ſingularis noſtri Ordinis aduocata & piiſsima parens, & patrona, ſemper pro nobis apud Deum exoratrix, quæ ipſum pluries à diuerſis tribulationibus & anguſtijs protexit & liberauit, ſicut patet in libro de Vitis fratrum.

F. Et Beato Dominico.) Declaramus quòd ideò profitemur Beato Dominico Patri noſtro, quia ipſe fuit primus Magiſter, inſtitutor ac fundator Ordinis Prædicatorum, quem Beatiſsima Virgo tanquam fidelem & Ducem ſtrennum ad impugnandos errores & vitia extirpanda filio ſuo præſentauit; quem Apoſtoli Petrus & Paulus ad Prædicationis officium à Domino Deo eſſe prædeſtinatum, ſignis euidentiſsimis oſtenderunt. Cũ enim ipſe in Eccleſia ſancti Petri Romæ attentius oraret, apparuerunt ei prædicti Apoſtoli, & Paulus dedit ei librum; Petrus verò baculum, addentes: *Vade, & prædica, quia à Domino ad iſtud officium electus es.* Quem etiam glorioſi Confeſſores, Auguſtinus & Benedictus regularibus diſciplinis inſtruxerunt, & ad prædicationis officium magis idoneũ reddiderunt. Sicut enim fuit Canonicus profeſsione, ita fuit & monachus cõuerſatione, & in ieiunijs, abſtinentijs, in veſtitu, in diſciplina ſilentij, atq. in cæteris obſeruantijs contentis in Regula Beati Benedicti, quas ferè omnes & alias etiam ſpeciales obſeruauit, & filijs ſuis cum Regula Beati Auguſtini in ſuis Conſtitutionibus obſeruandas tradidit. Fuit etiam Apoſtolicus officio prædicationis: quem Innocẽtius III. Diuina reuelatione edoctus quòd ipſe & fratres ſui illuminare debebant ac defendere Eccleſiã, in ſancto propoſito de Ordine ad prædicationis officium inſtituendo, confirmauit, eiq. locum ſancti Xiſti in Vrbe tradidit, ac

ac piam eius intentionem de zelo ſalutis animarum laudauit, commendauit, & approbauit. Quem etiã Honorius III. Innocentij ſucceſſor benignè ſuſcepit, & Ordinem ſuum liberaliter confirmauit, & facultatem libertatemq; prædicandi, & confeſsiones audiendi, dato Apoſtolico Diplomate, ſibi & fratribus ſuis authoritate Apoſtolica conceſsit, ac ſingulos labores, quos in diſcurrendo ad prædicandum ſubirent, eis in remiſsionem omnium ſuorum peccatorum iniunxit. Quem etiam venerabilis Abbas Ioachim Florenſis Ordinis Inſtitutor (qui Beatum Dominicum multo tempore præceſsit) in habitu, quem non primò Canonicus tulit, ſed quem à Beatiſsima Virgine fratrem Reginaldum inungente recepit, fratribus ſuis oſtendit, & in Florenſi Monaſterio ſui Ordinis in Calabria cum tali habitu depinxit, dicens eis: *Citò ſurrecturus eſt in Eccleſia Dei Ordo nouus docentium & prædicantium cum tali habitu, cui praerit vnus maior, & cum eo, ac ſub eo erunt duodecim Ordinem prædictum regentes; quia ſicut Patriarcha Iacob cum duodecim filijs ingreſſus eſt Ægyptum, ſic & ipſe cum illis duodecim ingredietur & illuminabit vniuerſum mundum.* Cùm igitur fratres prædicti Ordinis ad vos venerint cũ omni honore ac reuerentia illos recipite. Quod vt filij obedientes fecerunt. Nam quando primò fratres Ordinis noſtri ad illos venerunt, cognoſcentes ex habitu eos eſſe, quos Pater eorum prædixerat, exierunt eis obuiam cum crucibus & canticis ſpiritualibus, & in omnibus locis ſuis, ſicut fratres proprios beniguiſsimè receperunt, atque humaniſſimè pertractauerunt.

At verò Pater iſte Sanctus Dominicus fuit Iacob prædicando, & Iſrael contemplando, vt nec Lia actionis, neque Rachel contemplationis in hac vita ſibi defuerint. Multiplicauit autem Dominus meritis B. Dominici P. N. Ordinem noſtrũ, & dedit ei viros excelſos in verbo gloriæ, quorum alij fuerunt Doctores illuſtres, qui profunda fluuiorum & abdita diuerſarum ſcientiarum

rum ſcrutantes, obſcura pro duxerunt in lucem, & diuer ſos libros & commentarios ad corroborationem fidei, & ædificationem Eccleſiæ, & ad Sac. Scripturæ explana tionem, diuerſis locis & tem poribus ediderunt. Alij verò fuerunt inſignes Summi Põ tifices, Cardinales & Epiſco pi. Alij viri fortes ſumma cõ ſtantia vſquè ad ſanguinem pro fide decertantes, & pro ea ſtrenuè martyrium ſuſti nentes. Alij Prædicatores ce lebres, qui ad iuſtitiam eru dientes multos, illuxerunt in firmamento Eccleſiæ, & diuerſas mundi partes ver bis atq. exemplis illuſtraue runt. Diſpergente namq. B. Dominico P.N. fratres ſuos tãquã quoſdã radios, immò tanquam quædã luminaria, vbique terrarum cæperunt homines ſubmittere corda & corpora ſuauiſsimo iugo Chriſti, indueruntque habi tum Ordinis noſtri Prælati, Decani, Præpoſiti, Archidia coni, Abbates, Priores, Mo nachi, Canonici regulares, diuerſarumq. facultatũ Do ctores, & alij viri illuſtres ac Principes, vita & ſcientia eminentes, qui veluti filij Iſrael germinãtes creuerũt, & multiplicati ſunt ac robo rati nimis, & intra breue tẽ poris ſpatiũ per totum mũ dum diffuſi, Prouincias om nes citrà & vltrà mare fra tribus Ordinis impleuerũt, ac Vrbes, Ciuitates, Oppida, Eccleſijs, Collegijs & Con uentibus ornauerunt. Hunc etiam Sanctiſsimum virum Gregorius IX. Sanctorũ ca talogo aſcripſit, qui teſti monium de eius ſanctitate perhibens, corã Cardinaliũ Collegio dixiſſe fertur: Tan tum de huius viri ſanctitate dubito, quantũ de ſanctitate Apoſtolorũ Petri & Pauli. Ideò in literis canonizatio nis illius ſic dicit: AEtate creſcente creuit & gratia in hoc Sãctiſsimo viro Domi nico; quandoquidẽ inexpli cabile gaudiũ de zelo conci piẽs animarũ, ad Dei eloquia dedit animũ, & per Euange liũ Chriſti multos generãs, in conuerſione tàm ſtrenuæ multitudinis Euangelicæ di gnitatis officiũ, & Prædica toris nomen, & opus in ter ra meruit habere maiorum. Paſtor, & Dux in populo Dei factus, nouũ Prædicato rũ Ordinẽ inſtituit, meritis & exem

& exemplis ornauit, nec cõfirmare deſijt miraculis euidentibus & approbatis. Hæc ille.

f. Et tibi N. Magiſtro Ordinis.) Declaram⁹ quòd vt habetur in Capitulo apud Caſtras 1352. quod in ipſa profeſsionis forma quæ in noſtris Conſtitutionibus eſt inſerta, ſi tempore quo quis profitetur, Ordo Magiſtrum habuerit, tunc nomen proprium Magiſtri exprimatur in ipſa forma profeſsionis. Si verò illo tempore Ordo Magiſtrum non habuerit, talis profitens obedientiã Præſidenti promittat vice Magiſtri Ordinis abſq. expreſsione nominis cuiuſcunq. vide licet dicendo. Et tibi N. Priori talis Conuentus vice Magiſtri Ordinis fratrum Prædicatorum. Item declaramus quòd ideò ſoli Magiſtro Ordinis vel alteri nomine eius fit profeſsio, & promittitur obedientia, vt vnitas Ordinis & profeſsionis ſeruetur, quæ ab vnitate vnius capitis, cui omnes tenemur obedire dependet; qui eſt proprius & immediatus Prælatus omnium fratrum, & Conuentuum totius Ordinis. Et poteſt omnes Prælatos & officiales eiuſdẽ Ordinis inſtituere & deſtituere, & eorum officia & authoritates limitare. Qui ſtatim poſtquam eſt electus, curam omnium animarum fratrũ ipſius Ordinis plenè habet & liberè gerit, ipſoſq. fratres authoritate propria ligare poteſt, & abſoluere; ijdemq. fratres ſibi tenentur deuotè, & humiliter obedire, ſicut patet in Priuilegio quod dicitur Mare Magnum Alexãdri IIII. Clementis IIII. Bonifacij VIII. Benedicti XI. Gregorij XI Martini V. Eugenij IIII. & Sixti IIII. vbi omnia prędicta expreſſè cõtinentur.

g. Secundùm regulam Beati Auguſtini.) Declaramus quòd inter multas & varias regulas quibus diuerſi Religioſi militant Deo in Eccleſia Occidentali, regula B. Auguſtini multum videtur excellere. Primò ratione ſui exemplaris vnde fuit aſſumpta, quæ fuit regula Apoſtolica. Vnde Eccleſia de ipſo cantat: Cæpit viuere ſecundum regulam ſub ſanctis Apoſtolis

Apoſtolis conſtitutã. Et ipſe in quodã ſermone dicit Apoſtolica vita optamus viuere. Secundo ratione antiquitatis, quia non ſolùm modernas Regulas, ſed etiam multo tempore Regulam Beati Benedicti præceſsit. Nã Sanctus Auguſtinus obijt anno Domini 425. Beatus verò Benedictus obijt anno Domini 509. & ſic patet quòd B. Auguſtinus præceſſit B. Benedictum annis 84. Tertio ratione conditionis ſui authoris, qui fuit authoritate Epiſcopus, vita ſanctiſsimus, ſcientia doctiſsimus. Quarto ratione moderationis & diſcretionis. Nam S. Auguſtinus in ſua Regula ſic ſeruat mediocritatẽ, quod nec multitudine nec paucitate, nec obſcuritate, nec grauitate mandatorum cadit in extremum. Quinto apparet laus Regulæ iſtius à materia eius; quia maximè conſiſtit circa ſpirituales actiones, ſicut eſt dilectio Dei & proximi, vnitas cordium, conformitas morum, caſtitas corporum, cõmunitas rerum, ſtudiũ ſcripturarum, correctio vitiorũ, & obedientia Prælatorum, & ſimilia, vt patet per totam Regulam. Sexto ratione authoritatis & antiquitatis, & multitudinis Ordinũ, & locorum in quibus prædicta Regula obſeruatur. Sub hac enim Regula ſancti Auguſtini militant Deo, Eccleſiæ Cathedrales, Religioneſq. diuerſæ. Nam præter illas quæ communiter Canonicorum appellantur, ſub ea militant quàmplurimi Sacri Ordines tàm regulares quàm militares ab Eccleſia approbati.

h. Et inſtitutiones Ordinis fratrum Prædicatorum.) Declaramus quòd Cõſtitutiones noſtræ contĩnẽt ſtatuta diſcreta, & valde conformia fini Religionis; quę quidem tenẽtur fratres ſeruare eo modo, quo in eis cõtinẽtur, hoc eſt præcepta vt præcepta, & ſtatuta ſimplicia vt ſtatuta; dato quòd Prælatus ſuus non mandet, nec dicat eis, quòd ea ſeruent, quia quilibet tenetur ſeruare ea quæ pertinent ad ſtatum ſuum. Et licet in ſua profeſsione non promittant principaliter ſeruare Conſtitutiones, ſed tantum obe-

dire ſecundum eas, tamen eo ipſo quòd aliquis profitetur Ordinem fratrũ Prædicatorum, promittit ex cõſequenti & implicitè ſeruare ſpectantia ad ipſum Ordinem; licet in tali profeſſione hoc nõ promittat expreſsè. Nam ex ſua profeſſione, vt dicit S.Thom. tenetur quilibet frater Ordinis noſtri principaliter, directè & abſolutè ſeruare ſubſtantialia Religionis, & præcepta in Regula vel Conſtitutionibus poſita, aut à Prælato facta: ad obſeruãdum verò alia ſtatuta non obligatur ex ſua profeſsione abſolutè, ſed ſub tali conditione; quòd ſi omitteret vel tranſgrederetur illa, non incurreret culpam ſed tãtum pœnã. Et ideò tranſgreſsio illorum quæ in ſua profeſſione Religioſus abſolutè vouit & promiſit, obligat eum ad peccatum mortale. Tranſgreſsio verò illorum ſtatutorum quæ non abſolutè, ſed ſub illa conditione in ſua profeſsione ſeruare promiſit, nõ obligat ad culpam ſed ad pœnam. Prædictæ autem Conſtitutiones quia nõ continent niſi ſtatuta honeſta & rationabilia, ſunt per Sedem Apoſtolicam confirmatæ, ſicut patet in priuilegio quod dicitur Mare magnum Alexandri IIII. Clementis IIII. Nicolai IV. Bonifacij VIII. Benedicti XI. Ioãnis XXII. Gregorij XI. Martini V. Eugenij IIII. & Sixti IIII.

i. **Ordinis Prædicatorũ.**) Declaramus quôd hoc nomen Prædicatorum fuit impoſitũ Ordini noſtro ab Innocentio III. qui dũ ſcriberet B. Dominico & fratribus ſuis, impoſuiſſetq. ſcriptori vt ſcriberet hoc modo: Fratri Dominico & ſocijs ſuis: ſtatim reuocauit & dixit, Scribe hoc modo: Fratri Dominico, & cũ eo prædicantibus. Statimq. aliquãtulũ plus cõſiderãs, Noli, inquit, ſic dicere, ſed ſcribe hoc modo: Magiſtro Dominico & fratribus Prædicatoribus. Et ex tunc ipſe Beatus Dominicus P. N. & filij eius cæperunt ſe fratres Prædicatores vocare, cæperuntq. in Curia, & vbiq. ab omnibus ſic vocari iuxta illud Iſaiæ: Vocabitur tibi nomen nouũ, quod os Dñi nominauit.

nominauit. Fuit etiam hoc nomen ab Honorio III. in confirmatione Ordinis approbatum,& poſtea à Gregorio IX. in Bulla Canonizationis B.Dominici confirmatum , & ab eodem S. P. Dominico longê ante ardẽtiſsimis deſiderijs,orationibus, lachrymis & multiplicibus meritis fœliciter obtentũ. Et verè hic Ordo re & nomine dicitur Prædicatorum , quia principaliter ad prædicationem & ſalutẽ animarum eſt inſtitutus. Eſt autem hic Ordo arctior quã appareat, & eius auſteritates magis in exiſtentia quàm in apparentia conſiſtunt. Præterea hic Ordo ratione inſtitutionis antiquioris & approbationis alios Mendicantiũ Ordines antecedit. Nã præcedit Ordinẽ Minorũ , vt expreſsè ponit gloſſa in c. Quorundam in verbo Prædicatorũ de electio.lib.6.& gloſ. 2.1. C. tit. de pace & treuga, & Ioan. Andr. in c. Ioannes de Teſtamẽtis, dicens,quòd Ordo Prędicatorũ excedit Ordinẽ Minorũ ratione antiquioris inſtitutionis,ſicut literę in prædictis iuribus dicunt. Et hoc notat Petrus de Anchar. aſsignans tẽpus inſtitutionis prædictorũ Ordinũ. Nam Ordo Prædicatorũ quantum ad ſui exordiũ cæpit ſub B. Dominico in partib⁹ Toloſanis anno Domini 1203.vbi Toloſam adueniens hoſpitẽ ſuũ hæreticũ conuertit ad fidẽ. Poſtea fuit confirmatus ab Honorio,anno Dñi 1216. xj Kal. Ianuarij apud S.Sabinã Põtificatus ſui ãno 1.Obijt autẽ B.P.Dominicus Bononiæ anno Dñi 1221. 8. idus Augusti,Fuit autem canonizatus Reate per Gregoriũ IX. anno Dñi 1234. 8.Idus Iulij. Ordo autem Minorum quantum ad ſui exordium cæpit ſub B.Frãciſco in partibus Thuſciæ anno Dñi 1207. & poſtea cõfirmatus fuit ab Honorio III. anno Dñi 1223. Pontificatus ſui anno octauo. Quæ tẽpora ponit etiã Io. And.in c. Quorundã.& ſequitur eũ ibi Dominicus,dicẽs,quód per illã gloſ. haberi poteſt , qualiter Religioſi debeant ordinari in proceſsionibus , & in alijs actibus quibus interſunt. Secũdo Ordo Prædicatorũ inter cęteras Religiões

præſtantiſsimus eſt, propter perfectionem finis; quemadmodum ſupradictum eſt.

Præterea Ordo Prædicatorum præſtat inter alios Ordines, ratione maioris arctitudinis & aſperitatis. Eſt enim arctior omnibus Religionibus Mendicantiũ propter parcitatem cibi & longiora ieiunia. Non enim comedunt carnes, & ieiunant à quartadecima die Septembris vſque ad feſtum Paſchę Reſurrectionis, & alia plura in Conſtitutionibus præſcripta ieiunia obſeruant. Quapropter Clemens IIII. interrogatus à quodam milite vt ſibi conſuleret quem Ordinem deberet intrare, an Prædicatorum an Minorum, ſic reſpondit: Sciſcitatis quẽ tibi ex fratrum Prædicatorũ, vel Minorum Ordinibus præeligendum eſſe declarem. Id præcipuê conſcientiæ tuæ relinquimus. Magis enim tu ſcire poteris vtriuſque Ordinis obſeruantias, quæ non ſunt pares in omnibus, & in diuerſis articulis excedentes ſunt & exceduntur. Alterius quidem iſtorum Ordinum lectus eſt durior, nuditas grauior, & vt nonnulli iudicant paupertas profundior. Et alterius cibus eſt parcior, longiora ieiunia, & vt nonnulli autumant ſanctior diſciplina. Neutrum ergò alteri prę ferimus, ſed in vna & arctiſſima paupertate fundatos, ad vnum tendere finem credimus, ſalutem videlicet animarum. Et ideò ſiue hunc ſiue illum elegeris arctam viam ingredieris, & per portam intrabis anguſtam ad terram mellifluam, & præ cæteris ſpecioſam. Sic ergò vni iſtorum adhæreas, vt amore ab altero non diſcedas. Frater enim Prædicator reprobatus eſt qui Minores non diligit; & frater Minor eſt execrabilis qui Ordinem Prædicatorum odit vel contemnit. Hæc ille. Ex prædictis omnibus patet dignitas & excellentia Ordinis Prædicatorum.

k. Quòd ero obediẽs tibi tuiſque ſucceſſoribus.) Declaramus quôd ex voto noſtræ profeſsionis tenemur & obligamur caſtè & ſine proprio viuere, & Regulam ac Cõſtitutiones nõ contemnere, & præcepto in

Regula vel in Conſtitutionibus contento, vel à Prælato facto, in his quæ ſunt ſecundum Regulam & Conſtitutiones vſque ad mortẽ incluſiuè obedire.

Item declaramus quòd Religioſus non tenetur in omnibus obedire Prælato ſuo, videlicet in his quę ſunt contra præcepta Dei & Eccleſiæ, vel contra Regulam, vel quæ diſpẽſationem Prælati non admittunt: in dubijs autem tenentur omnes obedire, vt habetur 23. q. 1. cap. Quid culpatur.

Item declaramus quòd Religio vt dicit S. Bernardus profeſſores ſuos ſimiles Angelis facit, diſsimiles hominibus, immò imaginem Dei in homine ad inſtar Baptiſmi reformat. Pro conſtanti enim habetur, quòd per profeſsionem tanquàm per crucis aſſumptionem conſequitur quis remiſsionem omniũ peccatorum, vt S. Tho. docet 22. q. vlt. art. 3. ad 3. iſtis verbis: Si aliquibus eleemoſynis factis homo poteſt ſtatim ſatisfacere pro peccatis ſuis, ſecundùm illud Daniel. 4. Peccata tua eleemoſynis redime: multò magis in ſatisfactione pro omnibus peccatis, ſufficit quòd aliquis ſe totaliter Diuinis obſequijs mancipet per Religionis ingreſſum, qui excedit omne genus ſatisfactionis etiam publicæ pœnitentiæ, vt habetur in decretis 23. quæſt. 2. cap Admonere. Sicut etiã holocauſtum excedit ſacrificium, vt Gregor. dicit ſupra Ezechielẽ. Vnde dicitur in vitis Patrũ quòd eandem gratiam conſequũtur Religionem intrantes, quam conſequuntur baptizati. Hæc S. Thomas. Igitur cùm per profeſsionem det homo omnia bona exteriora, quæ habet & habere poſſet, vouendo paupertatem; & omnia bona corporis, vouendo caſtitatem; & libertatem voluntatis cum omnibus bonis animæ, vouendo obedientiam, quæ excedunt quaſcunq. eleemoſynas, per eandem conſequitur remiſsionem omnium peccatorũ ſuorum. Item profeſsio liberat profitentem ab omni voto ſimplici, ſiue ſit reale, ſiue perſonale, ſiue mixtum. Qui etiã ſi vouiſſet arctiorẽ Religionem, profitendo laxiorem liberatur, vt habetur

cap.penult.de regularib.lib. 6.licet malè fecerit omittẽdo perfectã adimpletionem voti ſimplicis, quod ſubditur in eodẽ capitulo.Pro voto tñ non completo,erit eidem pœnitentia imponenda. Non tñ profeſsio liberat quempiam ab omni debito humano pecuniario, ex delicto, vel quaſi ex cõtractu, vel etiam quocunq. modo facto, quia vt docet S. Thom. 2.2. quæſt. 199. art. 6. ad 2. argumentum: ille qui eſt obligatus ad aliquid certum,non poteſt illud licitè prætermittere facultate exiſtente: & ideò ſi quis ſit obligatus, vt alteri rationem ponat, vel vt certum debitum reddat, non poteſt hoc licitè prætermittere, vt vota Religionis profiteatur, quemadmodũ ſuperius cap.de recipiendis, nu.2.fuſius dictum eſt.

I I.

NOVITIORVM *l*.veſtes hoc modo benedicantur in profeſsione. Verſ. Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam. Reſp. Et ſalutare tuum da nobis. Verſ. Dominus vobiſcum &c.

Oremus.

DOmine Ieſu Chriſte,qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es, obſecramus immenſæ largitatis tuæ abundantiam,vt hoc genus veſtimentorum quod ſancti Patres ad innocentiæ & humilitatis indicium ferre ſanxerũt,ita bene † dicere digneris,vt qui hoc vſus fuerit te induere mereatur Chriſtum Dominum noſtrum. Amẽ. Poſtmodum aſpergantur aqua benedicta.

In quolibet Cõuẽtu habeatur liber particularis, in quo ſcribantur omnes qui faciunt profeſsionem, ibi notando annũ, menſem & diem,

& no-

& nomen Prælati recipientis ad profeſsionē, & ſub quo Magiſtro Ordinis.

l. Nouitiorū veſtes ī eorū ꝓfeſsione benedicātur.) Declaramus quòd hæc benedictio veſtiū ſumpta eſt ex capitulo Statuimus. extra de regularibus, vbi ſic dicitur: Statuimus quòd in Religionibus vbi non eſt diſtinctus patenter habitus Nouitiorum ab habitu Profeſſorum, in profeſsione veſtes eorum, ſcilicet ſcapulare, & huiuſmodi debeant benedici, vt ſic ſit diſtinctus habitus Profeſſorum ab habitu Nouitiorum, per hoc quod eſt benedictus, habitus verò Nouitiorum non eſt benedictus. Et ideò in Ordine Prædicatorū videtur quòd hoc deberet ſeruari, quòd Nouitijs quando recipiuntur ad habitum non detur, ſi commodè fieri poteſt, ſcapulare benedictum. Profeſſi autem quando de nouo ſibi faciunt ſcapularia debent à Prælatis ſuis ea facere benedici; quia ſcapulare benedictum eſt habitus Profeſſorum in Ordine Prædicatorum.

CAP. XVI. De Leui Culpa.

I.

Leuis *a*. culpa eſt, ſi quis mox vt ſignum factū fuerit, non relictis omnibus, cum matura feſtinatione differat ſe præparare, vt ad Eccleſiā ordinatè & cōpoſitè, qñ debuerit veniat.

Si quis ad (Gloria) primi pſalmi non affuerit. Si quis in Choro malè legendo vel cantando offendens, non ſtatim ſe coram omnibus humiliauerit. Si quis Diuino non intentus officio, vagis oculis *b.* & motu irreligioſo, leuitatem mẽtis oſtenderit. Si quis in Eccleſia, vel in dormitorio, vel in cellis aliquid inquietudinis fecerit. Si quis in Choro riſerit, vel alios ridere fecerit. Si quis lectionem ſtatuto tempore nõ prę uiderit. Si quis aliud cãtare vel legere præſumpſerit, quàm quod communis prcbat vſus.

Leuis *a.* culpa eſt.) Declaramus quòd Capitula de leui, graui, grauiori & grauiſsima culpa fuerunt edita ante primum Capitulũ Generaliſsimum, & in ipſo quod fuit celebratum 1228. fuerunt confirmata & ordinata. Et tunc temporis non erat adhuc edita illa Conſtitutio, quæ declarat Conſtitutiones noſtras, non obligare nos ad culpam, ſed ad pœnam. Sed poſtmodùm ad conſulẽdum paci totius Ordinis, & ad remouendũ ſcrupulum à cõſcientijs fratrũ, qui timebant ne tranſgreſſio Conſtitutionum obligaret nos ad culpam, fuit poſtea in ſecundo Capitulo Generaliſsimo celebrato Pariſijs anno Dñi 1236. facta illa Conſtitutio, & in procemio poſita. Et ſic ante præfatam Cõſtitutionem, trãſgreſsio Cõſtitutionum quo ad ea quæ non ſunt eſſentialia, nec habent annexum præceptum vel contemptũ, obligabat ad peccatum veniale; ſiue talis tranſgreſsio eſſet facta ex negligẽtia, inaduertentia, obliuione, leuitate, fragilitate, vel ex aliqua alia conſimili cauſa. Et propter hoc fuit poſitum Capitulum de leui & graui culpa; quia pro illo tempore faciens vel omittens aliquid eorum quæ continentur in prædictis capitulis, incurrebat culpam leuem, vel grauem, Poſt verò illam Conſtitutionem

ſtitutionem editam, tranſgrediens prędictas Conſtitutiones, licet ex vi Conſtitutionum nullam incurrat culpam, poteſt tamē aliàs illam incurrere, vt ex D. Tho. 22. quęſt. 186. ar. 9. ad 1. ſupradictum eſt. Ad quod reſpiciens Conſtitutio diſtinxit Capitula de leui, graui, grauiori & grauiſsima culpa; & eadem de cauſa, Capitulum quotidianum in quo fratres de huiuſmodi tranſgreſsionibus ſe accuſant, dicitur Capitulum de culpis.

b. Motu irreligioſo leuitatē mētis oſtēderit.) Declaramus, quòd quamuis motus irreligioſus leuitatē mentis oſtendens, & riſus diſſolutus, & vagus, & vanus oculorum aſpectus, & otioſus ſermo & vaniloquus, & alia huiuſmodi ſint peccata venialia; non tamen ideò peccata ſunt, quia per Conſtitutiones noſtras ſunt prohibita, ſed quia de ſe ſunt mala. Et ideò ex tranſgreſſionibus prædictorum, non ſolùm obligamur ad pœnam taxatam vel taxādam, ſed etiam ad venialem culpam.

II.

ITEM leuis culpa eſt, ſi quis ad prædicationem vadens otioſa locutus fuerit, vel egerit. Si quis diſſolutè riſerit, cachinnis vel ludis, dictis vel factis alios ad ridendum concitauerit. Si quis oculos vagos per plateas vel villas eundo, ad vanitates frequenter direxerit. Si quis in vigilia Annunciationis & Natiuitatis Domini in principio Capituli per negligentiam non affuerit, vt pronunciatis redemptionis noſtræ exordijs *c.* corde & corpore gratias agat Redemptori. Si quis de via veniens eadem hora (ſi fieri poteſt) benedictionem accipere neglexerit, vel abſque ea plus vna nocte moraturus exierit. Si quis ad lectiones dormierit. Si quis temporibus

bus ſtatutis, cum alijs lectioné audituius non affuerit. *d.* Si quis libros interdictos legerit.

c. Corde & corpore gratias agant.) Declaramus quòd in vigilia Annũciationis, quando à lectore pronunciatur Annunciatio Dominica, & in vigilia Natiuitatis Domini, quando dicitur IESVS CHRISTVS &c. debent fratres humiliter toto corpore ſe proſternere, eo modo quo in Capitulo de Inclinatiobus dictum eſt.

d. si quis libros interdictos legerit.) Declaramus, libros interdictos, de quibus hæc loquitur Conſtitutio, non eſſe illos, quorum lectio ab Indice & à canone omnibus Chriſti fidelibus prohibetur; tales enim libros legere, grauiſsima culpa eſt; quandoque ſub anathematis pœna ab Eccleſia interdicta; ſed eſſe alios libros, qui continent inutiles ac friuolas ſiue narrationes, ſiue fabulas, ſiue inuẽtiones, aut vanitates. Horũ enim quoq. lectio, dedecet Religioſum ſpiritualibus rebus omninò addictũ.

III.

ITEM leuis culpa eſt, ſi quis Eccleſiæ, vel Altaris ornamenta negligenter tractauerit. Si quis veſtes ſuas, aut libros in loco ſtatuto honeſtè non depoſuerit, vel negligenter tractauerit. *e.* Si induméta vel alia fratri data, vel conceſſa, ſine ipſius licẽtia, per ſe alius acceperit. Si quis aliquid vtenſilium fregerit, vel perdiderit. Si quis cibi vel potus aliquid effuderit. Si liber in quo legendum eſt, cuiuſcunque neglectu defuerit. Si quis aliquid dixerit vel egerit, vnde offendantur fratres.

e. Si indumenta vel alia fratri data.) Declaramus quòd licet ſint nobis omnia communia, vt habetur in Regula; non eſt tamẽ in poteſtate cuiuſq. accipere id

re id quod alteri ad vſum conceſſum eſt. In rō hæc acceptio furtiua in materia graui, abſq. licentia Prælati, propria authoritate, eſſet peccatum mortale. Nec de hac loquitur Conſtitutio, ſed de acceptione quarundā rerum manualium, quibus promiſcuè ſolent vti Religioſi, etiam abſq. ſpeciali licentia Prælati, & ſolùm interueniente licentia eius, qui habet rem ad vſum. Sicut in eadem materia graui, non poteſt frater, qui habet rem ad vſum concedere alteri fratri talem rem abſque licentia Prælati.

IIII.

ITEM leuis culpa eſt, ſi quis cibum, vel potum abſque benedictione ſumpſerit. Si quis in Conuentum hora qua debet venire diſtulerit. Si quis ad Capitulum vel collationem nō venerit, vel communi refectioni non interfuerit. *f.* Si quis cōmune māda tū dimiſerit. Si quis clamans in clamatione ſua iurgiū fecerit. Si quis cū à quo proclamatus fuerit, eodem die quaſi ſe vindicādo, clamare præſumpſerit.

f. Si quis cōmune mādatū dimiſerit.) Declaramus quòd commune māda tum dicitur illud, quod nec habet præceptum, vel excōmunicationem annexā, nec materiā grauem; ſed in cōmuni iniūgitur à Prælato, attentis ijs quæ cōmuniter accidunt. Hoc ergò manda tū dimittere eſt leuis culpa; ſecùs autē in alijs mādatis.

g. Quaſi ſe vindicando clamare præſumpſerit.) Declaramus non fieri ſermonem in præſenti Conſtitutione de vera vindicta: hæc enim plus quàm leuis culpa eſt; ſed de quaſi vindicta, quæ ſcilicet præſefert aliquam apparentiam vindictæ, & excuſatur à mortali vel ex obreptione, vel ex paruitate materiæ.

V.

ITē leuis culpa eſt *h.* ſi quis cū iuramento (vt loquendo

quendo fieri ſolet) aliquid negauerit, vel affirmauerit. Si quis turpem ſermonem vel vaniloquium dixerit, vel (quod grauius eſt) in vſu habuerit. Si quis eorum qui officijs deputati ſũt, in aliquo negligens repertus fuerit, vt ſũt Priores in Conuentu cuſtodiendo, Doctores in docendo, ſtudentes in ſtudendo, ſcriptores in ſcribendo, cantores in officijs ſuis, procuratores in exterioribus procurandis, veſtiarij in veſtibus prouidendis, cuſtodiendis & reficiendis; infirmorum cuſtos in infirmis cuſtodiendis, procurandis & reficiendis, & mortuis neceſſarijs miniſtrandis; & cæteri in officijs ſuis, vt iniunctũ eſt eis. Clamatis vel pro clamãtibus ſe de ſupradictis, detur pœnitentia, ſecundũ quód Prælato videbitur expedire.

h. Si quis cum iuramẽto (vt loquendo fieri ſolet.) Declaramus quòd cõſultò hic interponitur parentheſis, ſcilicet, vt loquendo fieri ſolet, vt denotetur iuramentum, quod eſt veniale.

i. Si quis turpem ſermonem.) Declaramus id quoque intelligendum eſſe de turpiloquio, quando non eſt peccatum mortale, & vniuerſaliter de omnibus alijs ſuperius in hoc capitulo poſitis, idem intelligẽdum eſt: quod ſunt leuis culpa tunc, quando non accedunt ad rationem peccati mortalis: tũc enim deberent puniri, pœna grauioris culpæ vt in cap. de grauiori culpa dicetur.

CAP.

CAP. XVII. De Graui culpa.

I.

GRavis culpa eſt. *a.* Si quis inhoneſte in audiétia ſæcularium, cum aliquo contenderit. Si frater cum fratre intus vel extrà lites habuerit. Si quis alicui fratri opprobriũ dixerit. Si quis mendacium de induſtria dixiſſe deprehenſus fuerit. Si quis ſilentium *b.* non tenere in conſuetudinem duxerit. Si quis culpam ſuam vel alterius defenderit. Si quis in illum à quo proclamatus eſt, vel in quemlibet alium maledicta, ſeu verba inordinata & irreligioſa malitioſé inuexiſſe deprehenſus fuerit. Si quis fratri præteritam culpam pro qua ſatisfecit improperauerit.

a. Grauis culpa eſt.) Declaramus, quòd quamuis in hoc Capitulo multa cõtineantur, quæ de ſe culpa ſunt, ſicut dicere opprobriũ fratri, vel mẽdaciũ de induſtria dicere, vel maledicta & verba inordinata & irreligioſa malitioſè proferre, mala de patribus & fratribus euomere, ieiunia ab Eccleſia inſtituta ſine cauſa & licentia frangere, & alia huiuſmodi; non tñ ideò culpa ſunt, quia à Conſtitutionibus ſint prohibita; ſed quia de ſe mala ſunt, vel à iure Diuino; aut Eccleſiaſtico prohibita. Vnde tranſgreſſor in talibus duplicem incurrit pœnam, vnã ſcilicet ſacramentalem, ex eo quod culpam committit, quæ non poteſt deleri niſi per contritionem & confeſſionem, quando culpa eſt mortalis;

mortalis; aliam verò pœnā incurrit, ex eo quod tranſgreditur Conſtitutionem.

b. Si quis ſilentiū nō tenere in conſuetudinē duxerit.) Declaramus, omnē fratrem aſſuetū ad quoſcunq. defectus in iſto Capitulo dumtaxat & præcedenti enumeratos, debere puniri pœna grauis culpæ, ſicut vult Conſtitutio de aſſuetis ad ſilentij fractionem, ſicut fuit declaratum Venetijs 1357. Nā grauius punitur, qui ex conſuetudine, quàm qui ex ſimplici tranſgreſsione offendit.

II.

ITEM grauis culpa eſt *c.* ſi quis mala de patribus, aut fratribus, vel domibus ſuis vel ſororibus malitioſè euomuerit, quæ teſtimonio fratrum ſuorum probare nequiuerit. Si quis *d.* abſque licentia & magna neceſsitate equitauerit *e.* vel carnes comederit, vel etiam in via pecuniam portauerit, vel portari procurauerit. Si quis procedens vbi fœminæ ſunt, oculū fixerit, (ſi tamen hoc in vſu habuerit) vel cū fœmina ſolus non de confeſsionibus, vel honeſtis locutus fuerit. Si quis ieiunia ab Eccleſia inſtituta fregerit ſine cauſa, & licentia. Si quis literas *f.* alicui miſerit, vel ſibi miſſas legerit, quas primitus ſuo Pręſidenti nō oſtenderit; Magiſtris in Theologia, & Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, & Prædicatoribus generalibus dumtaxat exceptis.

c. Si quis mala de patribus aut fratribus.) Declaramus quôd euomere mala de patribus aut fratribus, ex genere ſuo eſt graue delictū: & longè grauius, ſi talia mala teſtimonio fratrum probari non poſsint. Neq. clauſula illa poſita in Cōſtitutione, ſcilicet, quæ teſtimonio fratrū ſuorum

ſuorum probare nequiuerit, habet exceptionis rationem, firmantis regulam in contrarium; quaſi ſenſus ſit, tunc non eſſe grauem culpam, quã illa mala, teſtimonio fratrũ probari poſſunt; ſed ponitur ad declarãdam maiorem grauitatem culpę.

d. Si quis abſq. licentia, & magna neceſsitate equitauerit.) Declaramus quôd cũ equitare maximè repugnet ſtatui Mendicantium, qui ex eleemoſynis viuunt, nullus frater Ordinis noſtri ſine neceſsitate & licentia (quando habet Prælatum in promptu) vel ſine magna neceſsitate debet equitare, ſed pedes vadat. Et ſi ſecus factum fuerit, grauiter puniantur trãſgreſſores, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Pariſijs 1264. Et in Capitulo apud Ferrariam 1290. ordinatum fuit, quòd Conſtitutio de non equitando ſtrictiſsimè obſeruari debeat; & maximè per territoria, vbi Conuentus habemus; & quòd tranſgreſſores, per Priores Prouinciales, & per Viſitatores acriter & grauiter puniri debeant. Et idẽ fuit ordinatum Romę 1569. & innouatũ Venetijs 1592. Vbi præſertim fuit Ordinatum, ne Conuerſi equitarent, niſi ex magna neceſſitate. Quod verò dicitur, de pecunijs in via non portandis, id intelligendũ eſt, ſi quis ſine licentia Superiorum ſuorum eas portauerit.

e. Et carnes comederit.) Declaramus quôd Prælati poſſunt cum fratribus ſuis etiam extrà caſum infirmitatis ex cauſa rationabili, quantum ad eſum carnium, diſpenſare. Subditi autem non debent ſine licentia vel magna neceſsitate carnes comedere; ſicut in capitulo de Ieiunijs dictum eſt.

f. Si quis literas alicui miſerit.) Declaram⁹ quôd in Capitulo Pariſijs celebrato 1234. ſic fuit ordinatum: Volumus & ordinamus, quôd nullus Prior in hoc deferat alicui, quin literas accipiendas & mittẽdas legat. Et in alio Capitulo 1243. ibidem celebrato fuit ordinatum, quòd fratres nõ mittant literas etiã

non

non ſigillatas, nec recipiant ſine licentia ſui Prælati. Et in alio Capit. ibidē celebrato 1264. ſic dicitur: Fratres qui miſerunt, vel in poſterum miſerint literas, vel memorialia non oſtenſa Prælato ſuo, vel ſibi miſſa legerint, niſi habita prius licentia, grauius puniantur. Et in Capitulo Treueris 1289. ſic dicitur: Inhibemus diſtrictè, ne fratres literas, vel cedulas, vel alia quæcunq. memorialia legant vel tranſmittant, vel ſibi tranſmiſſa aperiant, ſine eorum Superiorum inſpectione, vel licentia ſpeciali. Et hoc idem fuit in diuerſis alijs Capitulis ordinatum, præſertim Venetijs 1592. in hunc modū: Nullus frater noſtri Ordinis, præter exceptos in Conſtitutionibus noſtris, audeat literas aliquas ad aliquem, præterquàm ad Superiores mittere: niſi prius à proprio Prælato viſæ & ſubſcriptæ fuerint; nec ad ipſum miſſas legere vel aperire, niſi prius eaſdem Superiori ſuo legendas præſentauerit; ſub pœna carceris per menſem, & alijs, Superioribus arbitrarijs.

III.

PRO *g.* huiuſmodi culpis, & his ſimilibus veniam petentibus, & non proclamatis, tres correctiones in Capitulo dentur, & tres dies in pane & aqua ieiunent. Clamatis veró vna dies, & vna correctio ſuperaddantur. Præter hæc autem, Pſalmi & veniæ ſecundùm quód diſcretioni Superioris viſum fuerit, pro qualitate culparum iniungantur. Eadem pœna digni ſunt, qui poſtquam miſsi fuerint, ſine licentia reuerti præſumpſerint, *h.* vel vltra terminum ſibi aſſignatum moram fecerint ſine rationabili cauſa: vel ſi quis pro victu & veſtitu, vel qualibet alia re murmurauerit. Caueat autem quilibet frater *i.* ne proclamet aliquē in Capitulo de crimine

mine (etiam de auditu) niſi ipſum crimen poſſit probare. Quod ſi accuſatus negauerit & accuſans in probatione defecerit, pœna accuſato debita puniatur. k. Ne autem vitia occultentur, Prælato ſuo denunciet, quod viderit, vel audiuerit.

g. Pro huiuſmodi culpis, & his ſimilibus veniam petentibus.) Declaramus quòd fratres de his quæ continentur in iſto, & in Capitulo de Leui culpa, tenentur ſe in Capitulo de culpis accuſare, & pœnitentiam ſibi iniunctam facere; ſicut ſupra in cap. de Silentio dictum eſt quòd fratres debent ſe de ſilentio ſicut & de alijs culpis in Capitulo accuſare. Et de Capitulo quotidiano dicitur, quòd fratres qui ſe reos intellexerint, humiliter culpas ſuas confiteãtur. Hoc tamen intelligendum eſt, quando perpetratio culparum grauiũ, eſt talis naturæ propter ſuã notorietatem, quod poſſit in iudicium deferri. Si verò talis perpetratio ſit occulta, non obligat Cõſtitutio perpetrantem vt ſe prodat.

h. Vltra terminum ſibi aſsignatum moram fecerit.) Declaramus quòd fratres exeuntes à Conuentu ſine licentia, vel cum ſocio non ſibi à Prælato deputato, debent puniri eadem pœna, qua puniuntur in Cõſtitutionibus ij, qui vltra terminum ſibi aſsignatum, moram fecerint, vel ſine licentia, reuerti præſumpſerint, prout exprimitur in hoc Capitulo, ſicut declaratum fuit Romæ 1558. Immô quia grauius eſt egredi domo ſine licentia, quàm vltra terminum aſsignatũ extra domum moram facere, illud ſeuerius puniẽdum eſt, quã iſtud. Declaramus etiam, pro huiuſmodi Cõſtitutionis obſeruantia, iſtud quoq́. ſæpius ordinatum, Romæ 1608. confirmatum eſſe, vt cuique fratri è domo exeũti, nominatim ſocius aſsignetur à Prælato; nec vlli detur licentia exeundi, niſi ei ſimul ſocius deſignetur. Fra-

tres verò cùm in domum redierint, quã primũ ſe ſiſtere debent Præſidenti Conuentus, vt accepta ab eo benedictione, ipſe ſciat, quid de eis actum ſit. Id verò toties quoties exierint, & redierint facere debẽt Romæ 1601.

i. Ne proclamet aliquem in Capitulo de crimine.) Declaramus quòd huiuſmodi proclamationes quæ in Capitulis Religioſorum fieri ſolent, ſunt de quibuſdã leuibus, quæ famę non derogant; & ideò potius ſunt quædam commemorationes oblitarum culparum, quàm accuſationes, vel denunciationes: ac propterea fieri poſſunt, nulla, etiam ſecreta admonitione, ſine correctione fratrũ, præmiſſa. Si tamen talia eſſent, vt ob illa frater infamaretur, contra præceptum Domini ageret, qui hoc modo peccatum fratris, non præmiſſa correctione fraterna publicaret, vt docet S Tho. 2.2.q.33. art.7. ad 4. Quapropter dictæ proclamationes regulariter loquendo, locũ habẽt in ijs quæ continẽtur in cap. de Leui culpa, nõ tamen in aliquibus culpis cõtentis in hoc capitulo, niſi correctione fraterna præmiſſa. Et multò minùs tenetur ſeipſum quis accuſare publicè de eiſdẽ culpis, niſi in caſu ſuprapoſito notorietatis facti.

k. Ne antẽ vitia occultentur, Prælato ſuo denunciet.) Declaramus, hoc quod hic præcipit Cõſtitutio prudenter eſſe intelligẽdũ, ſaluo ſcilicet ordine correctionis fraternæ, quã Dñs præcepit Matth. 18. verbis iſtis: *Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum inter te, & ipſum ſolũ.* Et hunc eundem ordinẽ, hæc noſtra Conſtitutio ſeruãdum eſſe ſupponit, tum hic, tũ in capite ſequenti num.9. initio ipſius numeri, vbi hoc negotium clarius explicatur. Vnde ſi frater qui cõmiſit crimen, non indiget correctione fraterna, quia iam eſt emendatus; quantùcunq. adueniat præceptum Prælati, quod ſolet in viſitationibus communiter poni, non poteſt quis ipſum denunciare. Secùs autem ſi inquiſitio fieret contra aliquẽ laborantem infamia, etiamſi

iam

iam ſit emendatus, quia in hoc caſu prouidetur bono communi. In duplici tamen caſu, non tenemur præceptum priuatæ, & ſecretæ correctionis ſeruare, vt docet S. Thom. loco nuper citato in corpore articuli, quando videlicet peccatum eſt publicum, vel quando eſt occultum quidem, ſed eſt in nocumētum proximorum, vel corporale, vel ſpirituale. Nā in his caſibus, qui ſic peccat, non ſolùm in te peccat, ſed etiam in alios. Et ideò ommiſſa priuata correctione, oportet ſtatim procedere ad denunciationem, vt huiuſmodi nocumentum impediatur: niſi fortè aliquis firmiter æſtimaret, quòd ſtatim per ſecretam admonitionē poſſet huiuſmodi mala impedire. Si autem peccatum eſt publicum, non eſt tantum adhibendum remedium ei qui peccauit, vt melior fiat; ſed etiam alijs in quorum notitiam deuenit, vt non ſcandalizentur. Et ideò talia peccata ſunt publicè arguenda, ſecundùm illud Apoſtoli 1. ad Timoth. 5. Peccantes coram omnibus argue, vt cæteri timorem habeant. Quod ſicut dicit Auguſtin. lib. de verbis Domini cap. 16. de peccatis publicis intelligitur.

CAP. XVIII. De Grauiori culpa.

I.

GRAVIOR *a.* culpa eſt, ſi quis per cōtumaciā vel manifeſtam *b.* rebellionem inobediens Prælato ſuo extiterit; vel cū eo intus vel foris *c.* proterue contendere auſus fuerit. *d.* Si quis percuſ-

ſor fuerit. *e.* Si quis crimen capitale, id eſt, pęna mortis in ſæculo puniendum cōmiſerit. *f.* Si quis procurauerit, quòd ipſe vel alius eximatur via non iuridica à poteſtate ſui Prælati. Si quis rem ſibi collatam receperit, de his quæ prohibentur recipi. Si quis rē ſibi collatam celauerit, quem B. Auguſtinus furti iudicio dicit eſſe condemnandum. *g.* Si proclamatus conuictus fuerit, ſponté ſurgat, & veniam petens, ſceleris ſui immanitatem lamentabiliter proferat, & denudatus (vt dignam recipiat ſuis meritis ſententiam) vapulet, quantum placuerit Prælato, & ſit omnium nouiſsimus in Conuentu; vt qui culpā perpetrando non erubuit membrum Diaboli fieri, ad tempus (vt reſipiſcat) ſequeſtretur à cōſortio ouium Chriſti.

a. Grauior culpa eſt, ſi quis per contumaciā.) Declaramus quòd trāſgreſſoribus ſcienter præceptorum, & obedientię Superiorum poteſt, & debet imponi pro huiuſmodi trāſgreſsione per Præſidentem pœna grauioris culpæ, ſicut fuit ordinatum apud Caſtras 1352. hoc tamen intelligēdū eſt, ſi adſit cōtumacia atque rebellio. Nam ex vi huius Conſtitutionis non ſufficit ad hoc vt quis incurrat pœnam grauioris culpę, quòd ſit tranſgreſſor præcepti poſiti à Prælato, & multò minùs ſimplicis obedientiæ; ſed requiritur, quòd interueniat contumacia, vel manifeſta rebellio, vt dicitur in textu.

b. Vel manifeſtam rebellionem.) Declaramus quòd manifeſta rebellio eſt quando ſubditus pertinaciter verba ſui Prælati contemnit, puta, cùm Prælatus iuxta præſcriptum Conſtitutionis, dicit: Volo omninò quòd facias hoc; & ſubditus dicit:

dicit:Nolo facere. Et ſic obediendiam ſui Prælati tranſgrediens, debet pœna grauioris culpæ puniri, ſicut declaratum fuit apud Perpinianum 1427. Vnde S. Thom. 2.2. quæſt. 39 art. 1. ad 2. dicit quòd tunc aliquis dicitur cum rebellione Prælato ſuo non obedire, quãdo pertinaciter eius mandata contemnit, & iudicium ſui Superioris ſubire recuſat.

c. Proteruè contendere auſus fuerit.) Declaramus quòd proterua cõtentio eſt improba & peruerſa, ſeu ſuperba diſceptatio, vel impugnatio verborum cum tumultu. Vnde proteruè contendere cum Prælato, nihil aliud eſt, quàm verba ipſius verbis tumultuoſis vel clamoſis improbè, & peruerſè ſeu ſuperbè impugnare. Et talis debet puniri pœna grauioris culpæ. Item declaramus, quòd nullus ſub pœna grauioris culpæ præſumere debet aſſerere Priorem ſui Conuentus non eſſe Priorem, neque ab eius obedientia ſe ſubtrahere, donec per Superiores ſi quid acciderit dubij fuerit declaratum, ſicut in Capitulo apud Valentiam 1364. declaratum fuit.

d. Si quis percuſſor fuerit.) Declaramus quòd ſi quis aliquem quocunque inſtrumento enormiter percuſſerit, ſuper eius abſolutione Prior Prouincialis cõſulatur, & ipſe percuſſor interim ab alijs ſequeſtretur. Poſtquam autem fuerit abſolutus, pœna grauioris culpæ puniatur, quam ſaltẽ per duos menſes perfectè & cõpletè ſoluere teneatur, ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Londonas 1314.

e. Si quis crimen capitale, id eſt, pœna mortis in ſæculo puniendum commiſerit.) Declaramus in Capitulo Romano 1518. explicatum fuiſſe, & in Conſtitutionem redactum, quòd crimen capitale intelligitur crimen pœna mortis in ſæculo puniendum, propter quod præter prædictam pœnam grauioris culpæ, debet qui illud committit carceri mancipari, ſicut etiam propter lapſum carnis. Propter quodcunq. autem aliud cri-

men quod ſit peccatũ mortale, & committenti adferat infamiã,ſicut eſt falſum teſtimonium, ebrietas aſsidua, & horũ ſimilia,ille qui peccat, pœna grauioris culpæ puniri debet.

f. Si quis procurauerit, quòd ipſe, vel alius eximatur via non iuridica, à poteſtate ſui Prælati.)

Declaramus quòd quicũq. procurauerit correctionem (ſcilicet in delictis in hoc Capitulo contentis)de ſe vel de alio factã,vel aſsignationẽ quamcunq. per perſonas extra obedientiã noſtri Ordinis conſtitutas impedire, pœna grauioris culpæ puniatur, & omnibus gratijs Ordinis ſit priuatus, nec ad ipſas reſtitui poſsit, niſi per Magiſtrum Ordinis,vel Capitulum generale. Et eandẽ pœnam volumus incurrere eos, qui per perſonas extra obedientiã noſtri Ordinis conſtitutas procurauerint, quod frater aliquis de Prouincia, vel de Cõuentu aliquo expellatur, ſicut fuit ordinatũ in Capitulo apud Caturcium 1319. & apud Rothomagum 1320.

Itẽ denunciamus, non tantum acceptaram eſſe ab ordine noſtro in Capitulo Romæ 1589. Gregorij XIII. Conſtitutionẽ, qua prohibetur fratribus, ne per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas, audeant ſibi aliquid in Ordine, ſub pœna inhabilitatis ad hæc, & ſimilia, niſi per Sedem Apoſtolicam diſpenſati fuerint, obtinenda, procurare: ſed etiam ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ præceptum fuiſſe; ne quiſpiam directè, vel indirectè, per ſe, vel per alium, pro ſe,vel pro alijs eiuſdem Ordinis profeſſoribus, apud perſonas extra noſtrum Ordinẽ conſtitutas, & de noſtro Ordine non aſſumptas, gratiam aliquam,vel pœnarum remiſsionem à Prælatis noſtri Ordinis obtinendam, procuret:aut ad hunc effectum munera aliqua ſecularibus ſpondeat, vel exhibeat. Quæ conſtitutio, vna cum ordinatione Capituli ſupranominati, atque cenſuris & pœnis in eo expreſsis,cum poſtea à Clemente VIII. & ſucceſsiuè à Paulo V.confirmata fuerit:

& illa

& illa quidem in Capitulo Venetijs 1592. hæc autem Romæ 1608. acceptata fuerit: ideo operæ pretium eſt, vt omnes fratres meminerint eius quod Clemẽs VIII. cum prius per gratias, quas per mendicatos fauores nolebat concedi, quoſcunque gradus, honores, dignitates, officia adminiſtrationes, fũctiones, Prælaturaſq. Ordinis intelligi debere ſignificaſſet, expreſſe præcepit iſtis verbis.

Et propterea dilectis Magiſtro Generali, Prouinciali bus, & alijs Prælatis, ac Superioribus eiuſdem Ordinis, non poſthac aliquod promiſſorum cuiquam ad inſtantiam ſeu requiſitionem, vel contemplationem perſonarum ſuperius expreſſarum quarumcunq. quouiſmodo concedere, Religioſis verò, ac fratribus eiuſdem Ordinis quibuſcunque, non ſolùm in præmiſsis omnibus ſæcularium fauorem minimè procurare, ſed nec etiam ſpontè oblatum, aut ab eis minimè procuratum recipere, & ſimiliter, ne ad hunc effectum munera aliqua ſæcularibus impendere vel exhibere audeant, vel præſumant, authoritate Apoſtolica tenore præſentium, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub eiſdem pœnis in dictis Gregorij literis contẽtis præcipimus, & expreſſe interdicimus, & prohibemus, eiſdem authoritate & tenore ſtatuentes, quòd omnes & ſinguli in præmiſsis delinquentes nulla alia monitione præcedente, & abſq. proceſſu deſuper habendo, ſententias & pęnas præmiſſas irremiſsibiliter eo ipſo incurrant, quodque ad illos ſententias & pœnas huiuſmodi damnabiliter incuriſſe legitimè probandum, & omninò conuincendum, ſolæ præmiſſarum perſonarũ inſtantiæ, fauores & preces, etiam ore tenus porrectæ plenam indubiam & ſufficientem in iudicio, & extrà fidem faciant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Item declaramus quòd ſi quis frater ſubditus vel Prælatus inducat (ſcilicet vi, metu, vel alio quocunque illicito modo) aliquem fratrem per ſe vel per alium ad electionem cuiuſcunq.

Prælati, aut Officialis noſtri Ordinis, ſi in hoc deprehenſus fuerit,pœna grauioris culpæ puniatur,& ſit per triennium omni voce actiua & paſsiua priuatus, ſicut fuit ordinatũ Pariſijs 1286. & Burdegalæ 1287. & apud Lucam 1298. Et nouiſsimè Bononiæ 1615 ad memoriam reuocatur illud, quod iii Decret. lib.6. cap. Sciant cuncti habetur, iſtis verbis. Sciant cũcti,qui eos ad quos ſpectat electio, pro eo quod rogati vel inducti, eum pro quo rogabant vel inducebant eligere noluerunt, ſpoliant vel injuſtè perſequuntur,ipſo facto ſentẽtiam excommunicationis incurrãt.

Item declaramus, Valentiæ 1596.& Romæ 1601.& 1608. ſtrictiſsimè ſub pœnis in Capitulo grauioris culpæ contentis prohibitum fuiſſe, ne quis Religionis negotia,ſiue fratrum ſint, ſiue monialium, quoquo modo deferre audeat, directè vel indirectè,per ſe vel per alios ad tribunalia extra Ordinem;vtq. id ſcientes, Superiori infra 12.dies denunciare, Superiores verò præmiſſis præmittendis, pœnã trãſgreſſoribus ſupra taxatam infligere teneantur. Ordinantes, vt quicunq. Prælati ſui,iudicium recuſauerit, ſeueriſsimè puniatur; ſuper quo conſcientiam Prælatorum aggrauamus, qui nec ſe recuſatos iudicẽt,ſed reos pœnitentiam ſibi iniunctã ſubire cogant,& interim Superiores de omnibus certiores faciant.

g. Si proclamatus cõuictus fuerit.) Declaramus quòd licet ſecũdum iura cõuictus propriè dicatur, qui per teſtes in iudicio conuincitur; tamen conuictus etiam dicitur, qui Prælato ſuo peccatum ſuum fatetur coactus per aliquam excommunionem, ſiue per incluſionem, ſiue per diſciplinas, & alias pœnitentias; licet talis propriè ſit confeſſus. Vnde taliter cõuictus illas eaſdem pœnas Conſtitutionis incurrit, ſicut fuit declaratũ apud Toloſam 1328. Accuſatus autem à pluribus non conteſtibus, ab vno de vno actu à ſecundo de alio eiuſdem ſpeciei; talis non eſt cõuictus,nec poteſt ſententialiter condemnari; ſed benè

poteſt

poteſt ad quæſtiones poni. Similiter quando contra aliquem fratrem habentur teſtimonia ſæcularium fidedignorum, poteſt arctari ad dicendam veritatem, & ad quæſtiones poni; potiſsimè quando infamia probata cõtra eum laborat; ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. Quare ſi infamia præcedente, duo teſtes ſæculares deponunt contra aliquem fratrẽ, talis poteſt ab alijs ſeparari, & veritas ab eo extorqueri. Immò infamia & vnus teſtis, vel infamia & vna vehemens ſuſpitio ſufficiũt ad ſeparationẽ alicuius fratris puniendi, & talis ſic ſeparatus tenetur Iudici veritatem dicere de eo crimine de quo infamatus eſt, non ſolum de ſe, ſed & de alio, ſi tamen alius ſimiliter fuerit diffamatus, atq. ab eo ſic ſeparato petatur veritas iuxta ordinem iuris; quia mentiri in iudicio, eſt peccatũ mortale. Eo autẽ ipſo, quod propter vnum crimen Iudex in aliquem iuſtè inquirit, & cõtra eũ procedit, ex hoc ipſo non poteſt inquirere & procedere contra ipſum de alijs crimiuibus occultis, adeô vt qui de vno crimine infamatus eſt, non tenetur alia crimina de quibus non eſt infamatus, etiamſi de illis à Iudice interrogatus fuerit, cõfiteri; ſecundum Caietan. 2. 2. quæſt. 69. art. 1. & 2. Ideò caueant Prælati ab huiuſmodi inquiſitione occultorum criminum, quia peccãt ipſi præcipiẽdo, vel inquirẽdo, & ſubditi non tenentur obedire. Non tamen poteſt reus, etiam infamatus, per ſententiam ad pœnam ordinariam condemnari, niſi fuerit per duos teſtes, vel per propriam confeſsionem conuictus.

II.

POENA autẽ ſequeſtrationis tunc tantum locum habeat, quãdo propter peccatũ mortale ad pœnam grauioris culpæ quis eſt dãnatus. In Refectorio quoq. ad communem menſam cum cæteris non ſedebit, ſed in medio Refectorij *h.* ſuper nudam terram comedet, & prouide-

uidebitur ei ſeorſum panis groſsior, & potus aquæ, nec reliquiæ prandij ſui cũ alijs miſceantur: vt cognoſcat, ſe ita eſſe ſequeſtratũ à conſortio aliorum, quó priuetur (niſi per pœnitentiã redeat) conſortijs Angelorum. Ad Canonicas horas & gratias poſt comeſtionem ante oſtium Eccleſiæ, tranſeuntibus fratribus, proſtratus iaceat, dum intrant, & exeunt. Nullus autem ſe audeat coniungere illi, vel aliquid mandare.

b. Super nudam terram.) Declaramus quòd in Refectorio pro ſedentibus in terra pro grauiori culpa, debet haberi aſſer aliquis immediatè iuxta terram, ſuper quem ponantur cibaria videlicet panis & aqua: & ipſi debent ſedere ſuper nudam terram. Pro alijs verò qui ſedent in terra pro fractione ſilentij, vel pro alijs defectibus, debent haberi aſſeres ſuper quos ſedeant, & aliqua menſa vel forma lignea, ſuper quam comedant.

III.

PRÆLATVS tamen (ne in deſperationẽ labi poſsit) mittat ad eum, qui eſt in grauiori culpa, ſeniores; qui cõmoneant eum ad pœnitentiam, prouocent ad patientiam, foueant per compaſsionem, hortentur ad ſatisfactionem, adiuuent per ſuam interceſsionem, ſi viderint in eo humilitatem cordis. Quibus etiã ſuffragetur totus Conuentus. *c.* Nec renuat Prælatus cum eo facere miſericordiam. Et ſi videbitur ei, denuò vapulet ad pedes ſingulorũ; primò Prælati, deinde vtriuſq.

lateris ſeſſorum. Talis quamdiu erit in hac pęnitentia, non communicet, nec veniat ad oſculum pacis. Si Prædicator eſt, prædicationis officium non exerceat. Nō notetur ad aliquod officiū in Eccleſia, nec vlla ei committatur obędientia, nec vocē habeat (niſi in ſui accuſatione) ante plenariam k. ſatiſfactionē, vel donec per Magiſtrū Ordinis *l.* aut Diffinitores Capitu. Generalis, vel Prouincialis fuerit reſtitutus. Si fuerit Sacerdos, vel Diaconus, his officijs non fungatur, niſi poſtmodùm religioſe cōuerſatus fuerit.

i. Nec renuat cum eo Prælatus facere miſericordiā.) Declaramus quòd quando frater aliquis de graui aliquo delicto accuſatur, ac per teſtes cōuincitur, vel ipſe in loco iudicij confitetur, Prælatus non poteſt ei parcere quoad pœnas priuatiuas quæ in noſtris Conſtitutionibus continentur. Et ſi dicatur, cum confeſſo eſſe mitius agendum, ac proinde tales ei pœnas remittendas eſſe; reſpondetur, quòd in pęnis poſitiuis puta, quôd maneat in carcere, quòd comedat in terra in pane & aqua cum proſtrationibus tot diebus, quòd dicat tot Pſalteria, & accipiat tot diſciplinas, ſi ſpontè confitetur, cū eo mitius eſt agendum, & quoad huiuſmodi pœnas poteſt Prælatus ei parcere de cōſilio diſcretorū. Sed quoad pœnas priuatiuas, puta quôd ſit priuatus voce actiua vel paſsiua, vel gratijs Ordinis, vel officio prædicationis, & alijs huiuſmodi quæ in noſtris Conſtitutionibus continentur; & quæ ſunt canonis latæ ſententię, non poteſt Prælatus, etiā cū ſpōtè cōfeſſo, diſpenſare; ſed hoc pertinet ad Magiſtrum Ordinis, vel ad Diffinitores Capituli Generalis vel Prouincialis, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1328. & Coloniæ 1301. & Baſileæ 1473.

Ad

Ad cuius Cõſtitutionis obſeruationem Valentię 1596. declaratum eſt, pœnas omnes priuatiuas in noſtris Conſtitutionibus cõtentas, quando adeſt clauſula (ipſo facto) ſola facti declaratione incurri, ita vt non poſsit Iudex ipſas minuere in ſententia ferenda.

k Ante plenariam ſatisfactioné.) Declaramus quòd cùm ad plenariam alicuius debiti ſatisfactionem alterum duorũ requiratur, videlicet aut debiti ſolutio ex parte eius qui ſatisfacere tenetur, quando videlicet ſoluit debitum; vel debiti relaxatio ex parte illius qui poteſt debitum relaxare, quando videlicet ille cui ſatisfaciẽdum eſt remittit debitum: ita in propoſito, ſi ille qui eſt in grauiori culpa ſit adiudicatus ad faciẽdam talem pœnitentiam vſque ad vnum menſem, vel ad alium terminum, & pœnitentiam ſibi iniũctam facit, vel Prælatus qui poteſt, talem pœnitentiam remittit vel relaxat, dicitur plenè ſatisfeciſſe, ſicut fuit declaratum apud Toloſam 1328.

l. Vel donec per Magiſtrum Ordinis.) Declaramus circa hęc verba, quòd licet antiqua Conſtitutio facta apud Montem Peſulanũ 1316. & in duobus Capitulis immediatè præcedentibus inchoata & approbata ſic diſponeret, vt legeretur cõiũctiuè, ſcilicet (ac donec per Magiſtrum Ordinis) poſtea tamen in Capitulo Romano 1518. noua fuit edita Conſtitutio per tria Capitula immediatè continua, iuxta modum inchoationis & approbationis, ac per eam fuit decretum, vt copulatiua mutaretur in diſiunctiuam, & dicatur (vel donec per Magiſtrũ &c.) ac propterea ille qui eſt in grauiori culpa, cũ primùm ſatisfecerit, poteſt illis officijs quibus priuatus fuerat fungi, & voce actiua vel paſsiua potiri, abſque noua reſtitutione à Magiſtro Ordinis, vel Diffinitoribus expectanda; niſi fortè in ſententia priuationis eſſet expreſſum, quod illis non fungatur, donec fuerit reſtitutus. Illi porrò qui de cætero abiurauerint, tanquam de hæreſi vehementer ſuſ-

pecti,

pecti, non poſsint à quocunq. etiam Magiſtro Generali reſtitui, aut promoueri ad aliquod officium, aut dignitatem toto tempore vitæ eorum, ſed permittãtur in humilitate deflere peccatum ſuum; irritum decernentes, quicquid in oppoſitum factum fuerit. Romæ 1558. & Auinione 1561. & Bononiæ 1564.

IIII.

SI quis *m.* autẽ, (quod Deus auertat) ĩ peccatũ carnis lapſus fuerit *n.* aut furtũ commiſerit, q̃ ſit notabile iudicio diſcretorum *o.* vel literas Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouĩcialium, vel eorum ſigilla falſificauerit, vel falſificatis ſcienter vſus fuerit, aut in Prælatum ſuum manus iniecerit temerè violentas, aut quemcunq. lethaliter vel grauiter & atrociter percuſſerit, aut infra ſepta Monaſterij ſuper ſe arma inuaſiua portare præſumpſerit, aut aliquod prædictorũ fieri fecerit, *p.* carcerali cuſtodiæ mancipetur.

V.

SI quis *q.* etiam alteri fratri Ordinis, vel ipſi Ordini crimen falſò impoſuerit, propter quod crimen ſecundum noſtrarum ſeriem Conſtitutionum frater aliquis carcerẽ mereretur, aut crimina quæcunq. huiuſmodi fratrum ſæcularibus perſonis, & extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutis reuelauerit, vnde fratri, vel Ordini infamia, vel damna fuerint ſubſecuta, modo conſimili, carcerali cuſtodiæ mancipetur. Et nolum⁹ quòd huiuſmodi Ordinis deſtructores, poſsint (niſi

per

per Magiſtrum Ordinis, vel Generale Capitulũ) liberari. Idẽ dicimus de fratribus, qui inuẽti fuerĩt ad taxillos luſiſſe, aut in ſentẽtiã excõmunicationis à quocunq. Iudice noſtri Ordinis riteè latã, ſciẽter ĩcidiſſe. Quos etiam pœnæ carceris volumus ſubiacere.

m. In peccatum carnis.) Declaramus in Capitu. Salmãtic. 1551. iſtud editũ fuiſſe: Itẽ ordinantes, admonemus omnes Priores tã Conuẽtuales quã Prouinciales, vt in pœnitentijs (præſertim in Conſtitutionibus taxatis) imponendis ſint ſeueriores; & in his maximè quę ad honeſtatem pertinent: vnde ſolet ex paucorum erratis tota Religio infamari: & in alijs quæ in Capitulo de grauiori culpa cõtinẽtur.

n. Aut furtum cõmiſerit.) Declaramus in Capitu. Romano 1580. & 1583. fuiſſe ordinatũ, vt qui ſemel reperti fuerint furtũ graue feciſſe de rebus Monaſterij (præter alias pęnas) priuẽtur officio, & inhabiles reddantur ad quãcunq. adminiſtrationem rerum tẽporalium.

o. Vel literas Magiſtri Ordinis, vel Priorũ Prouincialium.) Declaramus quòd præter pœnas hic cõtra falſificantes literas Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialiũ cõſtitutas, aliæ ſuperadduntur in Capitulo de Apoſtatis propè finem.

p. Carcerali cuſtodiæ mancipetur.) Declaramus quòd illi propriè carceri mãcipati intelliguntur, qui per diffinitiuam ſentẽtiam, ſunt ad carcerem condẽnati. Qui verò ad inquirendam veritatem ſunt in cuſtodia detenti, dicuntur ſeparati vel arreſtati, ſicut fuit declaratum apud Rothomagum 1220. Item declaramus quòd Priores non poſſunt, nec debent proprio iudicio incarcerare fratres, ſine conſilio diſcretorũ. Qui autem per ſententiam fuerĩt incarcerati, ſi inuenti fuerint culpabiles, nõ debent inde extrahi, vel liberari ſine licentia Prouincialis, ſicut fuit declaratum apud Argentinam 1326. & apud Toloſam 1328. Itẽ declaram⁹ quód Ioãnes XXII.

ordina-

ordinauit, quòd frater qui fuerit carceri iudicialiter mancipatus, ſemota omni crudelitate ſecundùm quantitatem & qualitatem ſuorum exceſſuũ debet in eodẽ carcere teneri, & etiam alijs diſciplinis & abſtinentijs puniri, ita quòd rigor carceris exterminiũ nõ pariat, ſed ad meliora prouocet delinquẽtẽ. Itẽ declaramus quôd Bonifacius VIII. in Bulla quæ incipit: Ad augmentũ, ſtatuit & ordinauit quòd Prælati Ordinis noſtri, ad quos punitiones & correctiones fratrũ delinquentiũ ſpectant, poſsint liberè punire, & corrigere fratres delinquentes, ſecundũ conſuetudines approbatas, & inſtituta ipſius Ordinis generaliter facta & etiã facienda, rimulis & apicibus iuris, ac etiã ordine iuris poſtpoſitis; dũmodo ſubſtãtialia iuris ſeruentur: quę præcipuè ſũnt quatuor. Primũ vt cõtra aliquẽ nõ procedatur, niſi accuſatũ, denũciatũ, aut infamatũ, iuxta tres modos procedẽdi à iure ſtatutos; per accuſationẽ, denũtiationẽ, & inquiſitionẽ. Secũdũ, vt teſtes examinentur per præceptũ formalę. Tertiũ, vt abſens vocetur & per duos, ad minus, teſtes, vel cõteſtes per propriã cõfeſsionẽ conuincatur. Quartũ vt indefenſus nõ cõdẽnetur ad pœnã ordinariam, niſi fuerit cõtumax. Nec licet eiſdẽ fratribus ab Ordinis punitionibus & correctiõibus aliquatenus appellare, niſi appellatio gradatim fiat, vt in Cap. Roman. 1589. ex decreto S. Cõgregatiõis Regulariũ denũciato, ſtatutũ eſt. Eſt autẽ decretũ huiuſmodi, conformiter ad Cõſtitutionẽ Bonifacij IX. de qua 2. diſt. c. 17. his verbis pronũciatur. Quoniã nõnulli vagãdi ſtudio, ſiue dũ imminẽtes cõmiſſorũ criminũ pęnas, ex ſuis Cõſtitutionibus, aut aliàs debitas ſibi metuũt, falſa & cõmẽtitia grauamina cauſati, non immediatè ad ſui Ordinis Superiores, ſcilicet à grauamine Prioris, ad Prouincialẽ: à Prouinciali, ad Gñeralẽ: & à Generali ad protectorem, prout cuiuſq. Religiõis Cõſtitutionib. diſponitur, ſed ad hãc Romanã Curiã, abſq. licẽtia fugiunt potius quam recurrant; ex quo Ordinum diſciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipſi

in dies

in dies audaciores euadunt: placuit Sacræ Congregationi ex ordine Sāctiſsimi ſtatuere, vt ſi quis Regularium in poſterum, temerè, leuiuè ex cauſa hanc almam Vrbē ſeu Curiam abſq. ſui Superioris licentia, & ſupradicta forma prætermiſſa adire præſumpſerit, ad ſuos eoſdem Superiores ſeueriori pœna plectendus remittatur.

Item declaramus in Capitulo Romano 1558. decretum fuiſſe contra facinoroſos hoc modo: Denūciamus in noſtro Diffinitorio fuiſſe concluſum & decretum, quôd Reuerendi Prouinciales cum ſuo Diffinitorio, vel cum quatuor Patribus Prouinciæ, aut qui fuerunt aliquando Diffinitores Prouincialis Capituli, delictis maioribus, & facinoroſis hominibus poſsint adhibere pœnas extraordinarias (etiam triremium) in delictis grauioribus apud ſæculares notis. Qui autem ad triremes, etiam ad tempus fuerint cō demnati iuridicè, & ſententia fuerit executioni mandata, ſunt ipſo iure irregulares, & priuati perpetuò ab executione ordinum ſuorū; cuius priuationis mentio inſeratur in ſententia diffinitiua. Quòd etiam ſi nō inſeratur, illi tamen ſunt ea executione de facto priuati.

Item declaramus quòd Priores Prouinciales debent facere, quod in omnibus Conuentibus ſuæ Prouinciæ ſint firmi & fortes carceres, vbi puniantur criminoſi & rebelles, ſicut ordinatū fuit Bononiæ 1238. & Lugduni 1274. & apud Argentinam 1296. & iterum Lugduni 1536. & Romæ 1546. Vbi etiam poſtea 1556. præceptum fuit Prioribus in quorum Conuentibus carceres deputati non ſunt, vt infra ſex menſes, eos cōſtitui atq. aptari ac muniri faciant. Quod ſi realiter & cum effectu non præſtiterint, careant in Prouinciali Capitulo voce actiua, & nullo modo admittantur ad illam. Et poſtea 1569. ſic habetur: Admonemus omnes Priores Conuentuales, vt hanc ordinationem de muniēdis carceribus omninô mandent exequutioni. Et qui infra ſex menſes à notitia præſentium id non præſterint â Priore Prouinciali in viſitatione

tione abſoluantur: Volentes quòd ordinatio facta apud Carcaſſonam 1378. quæ eſt infraſcripti tenoris, obſeruetur: Firmiter mandamus obſeruari, vt quicunq́. frater alium fratrem de carcere extraxerit, vel ad exeundum, ſeu ad frangendum carcerem inſtrumentum aliquod alicui incarcerato, per ſe, vel per alium miniſtrauerit, carceri realiter & de facto mancipetur. Et in Capitulo apud Lucam 1288. & apud Toloſam 1372. ſic dicitur: Volumus & ordinamus quòd quicunq́. frater noſtri Ordinis ad liberationem alicuius fratris incarcerati operam dederit efficacem, ex vi præſentis ſtatuti ipſo facto excommunicationem incurrat, & pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat; Declarantes quòd fratres incarcerati, nō ſunt ipſo facto bonis, & rebus ſibi conceſsis priuati, ſed debent cōſeruari, vt poſsint ſuo tempore eis reſtitui, ſi Superiores hoc expedire iudicauerint, vel ad Conuentus ſuos, vel ad eos in quibus detinentur deputari, ſicut fuit ordinatum apud Perpinianum 1327. & apud Bruges 1369. Et in Capitulo Genueñ. 1513. ordinatū fuit, quòd ſuadens alicui fratri fugā ex carcere, aut quomodolibet coadiuuans ad hoc, ſit ipſo facto priuatus voce actiua & paſsiua, & pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat per dies decē intra mēſem adimplendæ. Frangens autem ſerā carceris, per tres menſes ad carcerem deputetur; ita quòd elapſis tribus menſibus, poterit â Prælato liberari.

Expenſas porrô quas fieri contigerit, & pro captura, & pro carceratione fratrum, à primo die detentionis vſq. ad diem eductionis eorum, ſoluant. Cōuentus quorum ſunt filij. Neapol. 1600.

q. Si quis etiam alteri fratri Ordinis, vel ipſi Ordini crimen.) Declaramus, in iure communi ſtatutum eſſe, vt non probantes obiecta, & maximè contra Superiores, etiamſi ſe nō obligauerint ad pœnam talionis, eadem ſunt puniendi. extr. de calum. c. 2. In Capitulo autem Romano 1580. iſtud ex Capitulo Aueniońeñ. 1561. contra infamatores

res fratrum, confirmatum ſtrictiſsimè fuit, ne de cætero frater aliquis, cuiuſcunq. gradus, & conditionis exiſtat, ſcribere præſumat per ſe vel per alios literas criminoſas, ad quoſcunq. intus vel extra Ordinem ſine proprij nominis ſubſcriptione. Item ibidem eſt ordinatum, grauiſsimè eſſe puniendos detractores, etiamſi vera dicerent, contra ordinem charitatis; puniẽdos, inquam, vſq. ad pœnam grauioris culpæ incluſiuè, ſi Prælato de conſilio Patrum, pro rei grauitate ita viſum fuerit. Si qui autem de Superioribus ſuis, crimina quæ probari nõ poterunt euulgare præſumpſerint, volumus eos per triennium carcerali cuſtodiæ mãcipari. Et Romæ 1601. de mandato Clemẽtis VIII. ordinatũ, ac Valliſoleti 1605. confirmatum fuit, vt ſi qui tàm temerarij & audaces fuerint, nec Deum timentes, nec homines reuerentes, vt Sanctiſsimo aliqua memorialia exhibere attentauerint, in quibus aliquid falſum cõtra fratres ſuos, & præcipuè contra Prælatos ſit contentum, ſeueriſsimè puniantur, Item vt pœnæ à Conſtitutionibus taxatæ, deficienti in accuſatione alicuius fratris, addatur, quòd hæc pęna omninò, & indiſpenſabiliter infligatur, & quòd perpetuò inhabilis ſit ad quaſcunq. dignitates, & infamis; nec ei in tribunalibus fides aliqua adhibeatur. Quod tamen volumus intelligendum, quando delictum, de quo alium accuſat erit graue, & non aliter. Et Neapoli 1600. ordinatum fuit, quòd ſcribentes libellos famoſos, non poſſint ſuper pœnis ſibi inflictis diſpenſari, niſi per Magiſtrũ Ordinis vel Capitulum Generale.

r. **In ſententiam excommunicationis.** Declaramus, excõmunicationem eſſe duplicem. Altera eſt iuris, altera Iudicis. Iudicis ea eſt, quæ à Iudice, vel Superiore poteſtatem habente, in ſcriptis, per verba in Prologo præſcripta, trina monitione canonica pręmiſſa, profertur. Iuris illa eſt, quæ in lege ſcripta, per eadem verba exprimitur. Quarum in iure numerum, pro notitia fratrum, inquantum eos

attingere

attingere poſſunt, voluimus adiungere.

Iſtæ ſunt ex Conſtitutionibus.

1. QVICVNQVE apoſtatauerit. cap. de Apoſtat.

2. Literas Magiſtri Ordinis vel Prouincialium, ſeu ſigilla eorum falſificauerit, vel falſificatis ſcienter vſus fuerit. Ibidem.

3. Vt cura Monialium, vel quarumcunq. mulierum fratribus Ordinis, ſine licentia Magiſtri Generalis committatur, curauerit. c. de Domibus conced.

4 His quæ circa electionem Magiſtri Ordinis ſtatuta ſunt contraire præſumpſerit. cap. de Electio. Magiſ. Ordin.

5. Cauſam depoſitionis Magiſtri vel Prouincialium, vel eorum exceſſum, aut correctionem, vel ſecretum Capituli, diſſenſiones Diffinitorū vel fratrum, vnde Ordo poſsit turbari vel infamari extraneis publicauerit. cap. de Capitulo Generali.

6. Ad diuiſionem Ordinis verbo, vel facto laborauerit. Ibidem.

7. Si Prouinciales Diffinitoribus, vel Diffinitores Prouincialibus, per ſuas diffinitiones præiudicauerint. Ibidem.

8. Bullas prædicauerit, aut quæſtus extraneos vel perſonales fecerit ſine licentia Magiſtri Ordin. cap. de Prædicat.

9. Ad inferiorem dignitatem Epiſcopali, extra Ordinem electo licentiam acceptandi dederit, vel eandem dignitatem acceptauerit.

10. Gradum Magiſterij, niſi quatuor annos in aliqua vniuerſitate legiſſet, acceptauerit. cap. de Student.

11. Ad legendum pro forma, & ad honorem Magiſterij, ſine approbatione Capituli, promotus. Conſtitu. Bonif. IX.

12. Examinatores, ſi ignarum linguæ Latinæ, ad habitum vel profeſsionem Ca-

pitulo propoſuerint.c.de Recipiend.Sixti V.

13. Prælati, qui non Probatæ vitæ pro ſuſcipiendis Sacris Ordinibus,vel non in legitima ætate conſtitutos miſerint. c.de Itinerãtibus.

14. Prælati, qui non ſufficientes ; nec per quinq. aut adminus tres examinatores, aliquos ad prædicationis officium, aut confeſsiones ſæcularium , & fratrum excipiendas admiſerint. cap. de Prædicatoribus.

15. Prælati, qui ædificium notabile ſine aſſenſu maioris partis Patrum à cõſilijs, & conſilio peritorum ac licentia Prouincialis inchoauerint; vel veteri derelicto, nouum inceperint c.de Domib. conced. Sixti V.

16. Gratias aliquas,vel pęnarũ remiſsionem, per perſonas extra Ordinem conſtitutas,non autem ex Ordine aſſumptas poſtulauerint. c. de Grauiori culpa.

Sequentes excõmunicationes sũt ex iure cõmuni,quæ poſſunt afficere Regulares.

1. SI quis violentam manum in Clericum iniecerit. c. Si quis ſuadente. 17. q. 4.

2. Sacramenta Euchariſtię & Extremæ vnctionis ſæcularibus extra caſum neceſsitatis ſine licẽtia miniſtrare, vel matrimonia ſolemnizare ſine licentia Parochorum præſumpſerit. Clem. de priuil. c. Religioſi.

3. Ad vouendum,iurandũ, vel promittendum vt ſepulturam in Eccleſijs Ordinis eligant, ſæculares induxerit.Clem.de pęnit. c.Cupientes.

4. Interdictum S.Sedis violauerit. cap.Si Dominici. de Pœnitent. & remiſs.

5 Pro ingreſſu Religionis aliquid dederit vel receperit. c. Sanè de Simonia.

6. Partem aduerſam in materia de peccato Originali B. Virginis Mariæ hæreſis aut peccati mortalis damnauerit. capit. Grauè nimis. extra de Reliqu.

7. Miracula falſa vel incerta,aut prophetias in Biblijs nõ cõtentas in Sermonibus publicé prædicauerit ; vel Epiſcopis, & ſtatui eorũ detraxerit. Concil. Lateranen. ſeſs.11.

8. Eos qui rogati vel inducti,vt aliquem in Monaſterijs eligerent, noluerunt eligere,

eligere, ſpoliauerit, vel perſecutus fuerit.cap.Sciant cũcti.de Elect.in 6.

9. Decimas ad ſe non ſpectantes appropriare ſibi præſumpſerit. cap. Religioſi. de Decimis.

10. Vt Leges vel Phyſicã audiat, extra clauſtra exierit. c. Vt periculoſa.Ne clerici.ĩ 6.

11. Noua loca vel domos ad habitandum receperit, vel recepta mutauerit, aut tranſtulerit ſine licentia. c. vnico de Exceſsibus.in 6.

12. Ad curias Principũ abſque licentia, vt Prælatis ſuis vel Monaſterio dãnum inferat, acceſſerit. Clem.Ne in agro.de ſtatu Monach.

13. Libros interdictos legerit aut detinuerit. Bulla Cœnæ Domini.

14. Religionis habitũ profeſsus temerè dimiſerit. cap. Vt periculoſa.Ne cleri. in 6.

15. Matrimonium cõtraxerit.Clem. de Conſanguin.

16. A ſolutione decimarũ auditores ſuos retraxerit.c. Cupientes. de pœnis.

17. Interdictum à matrice Eccleſia ſeruatum, non ſernauerit. cap. Ex frequentibus.de ſententia excommunicat.

18. Abſque licentia Sedis Apoſtolicæ ad alium Ordinem, excepto Carthuſiano, tranſierit. c. Viam ambitioſæ. extra de Regularibus.

19. Intra ſepta Monaſterij arma tenuerit.c.Ne in agro. de ſtatu Monach.

20. Libros ſine lĩcẽtia Ordinarij vel Inquiſitoris impreſſerit. Concil. Lateranen.

21. Bona Eccleſiaſtica quoquomodo alienauerit, vel vltra trienniũ locauerit. Paulus II. in Extra. Ambitioſæ.

22. A caſibus in Bulla Cœnæ Domini abſoluerit. in eadem Bulla.

23. Licere Sacerdoti exiſtẽti in peccato mortali, non præmiſſa confeſsione, habita tamen copia Confeſſoris, celebrare defenderit.Conc.Trident.ſeſs.13.c.11.

24. Monaſteria monialiũ ſine licentia ingreſſus fuerit.Idem, ſeſs.25.c.5.Et abſq. neceſsitate.Greg. XIII.

25. Mulierem ad ſuſcipiẽdum habitũ Religionis, vel emittendam profeſsionem coegerit, vel alicui ex his actibus conſenſerit, vel eum ſua præſentia authorizauerit.Ibidem.cap.18.

26. Ne aliqua mulier Reli-

gionis habitum ſuſcipiat, vel profeſsionem emittat, ſine iuſta cauſa impedimentum prębuerit. Ibid. cap. 16.

27. A Nouitijs & Nouitiabus, vel curatoribus eorum, aliquid præter victum & veſtitum, ante profeſsionem ſi Superior Monaſterij receperit. Ibidem. cap. 16.

28. Lector, ſi non præmiſſa profeſsione Fidei Theologiam, vel Philoſophiam, aut Artes liberales legerit. Pius IV. cap. In Sacroſancta.

29. In Decreta Concilij Tridentini, ſine licentia Apoſtolica cōmentarios, gloſas vel ānotationes edere præſūpſerit. Pius IV. c. Benedictus.

30. Mulieres intra Conuentū introduxerit aut admiſerit. Pius V. c. Regulariū.

31. Per literas, aut internuncios cōfiteri, vel abſolutionē eodē modo recipere, ſi quis docuerit. Clem. VIII.

32. Officiales ſancti Officij, in perſonis vel rebus offenderit, Pius V. capit. Si de protegendis.

33. Inquiſitores & eorum officiales, qui odij vel amoris, lucri aut cōmodi temporalis cauſa, cōtra conſciētiā omiſerint procedere, aut falſô contra aliquē de hæretica prauitate proceſſerint. cap. Multorum. de hæreticis.

VI.

SI quis ſ. autem tale quid extra Monaſterium commiſerit, frater qui cum eo eſt r. ſtudeat eius exceſſum Prælato quantocyus corrigendū intimare. Correctus veró, ad locum in quo tale quid commiſit, vlterius non redeat, niſi ita religioſè conuerſat⁹ fuerit, quòd per Diffinitores Generalis vel Prouincialis Capituli illuc reuerſurus iudicetur. Si verò huiuſmodi peccatū occultum fuerit, diſquiſitione ſecreta ſecundū tempus & perſonam, condignā agat pœnitentiam.

ſ. Si quis autem tale quid extra Monaſteriū commiſerit.) Declaramus quòd licet in Capitulo apud Burdegalā 1324. fuerit declaratū, hāc culpā ad lapſū carnis

nis iuxta Cōſtitutionis ſeriē tātūmodò debere referri; tñ etiā referēda eſt ad alia crimina,quæ fuerunt præmiſſa, ſcilicet furtum, percuſsionē grauem, ſeu lethalem &c. Hæc enim crimina cùm ſcā dalū generent extra Monaſteriū cōmiſſa, indigent reme dio in præſenti adhibito.

Item volumus,vt Superiores meminerint Decretorū Concilij Tridentini pro delinquentibus extra clauſtra. Primum ita habet ſeſs.6. ca. 3. Nemo ſęcularis, Clericus, vel Regularis extra Monaſterium degens, etiam ſui Ordinis priuilegio prætextu, tutus cenſeatur, quo minus ſi deliquerit, ab Ordinario loci tāquā ſuper hoc à Sede Apoſt.delegato, ſecundū Canonicas ſanctiones viſitari, puniri & corrigi valeat. Alterum eſt ſeſsio.25. c.14. huiuſmodi: Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui intra clauſtra Monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante à ſuo Superiore intra tēpus ab Epiſcopo præfigēdum ſeuerē puniatur, ac de punitione Epiſcopū certiorē reddat. Sin minùs, à ſuo Superiore officio priuetur; & delinquens ab Epiſcopo puniri poſsit. Pro cuius Decreti executiōe, Clemens VIII. hoc addidit: Cæterum ſi Superior in delinquentem fratrem vt ſupra non animaduerterit, quinimo ſi illum impunitum ad alia ſuorum Ordinum loca extra Epiſcopi Diœceſim trāſmiſerit, volumus motu proprio, & authoritate Apoſtolica decernimus, vt Superior inſtante Epiſcopo, infra terminū ab Epiſcopo præfigendū, ſub pœnis indignationis noſtræ, priuationis officiorū & dignitatū, ac inhabilitationis ad illa, & alia, & priuationis vocis actiuæ & paſsiuæ, ad quæ nō niſi per Sedē Apoſtolicā reſtitui poſsit, ipſo facto incurrēdis, ipsū Regularē delinquētē, à loco ad quē tranſmiſſus fuit, reuocare, & in quo deliquit conſtituere teneatur. Quòd ſi hoc facere prætermiſerit, ſtatuimus vt Ordinarius loci ad quē delinquēs trāſmiſſus fuerit, ſuper præmiſsis ab Ordinario loci in quo deliquit requiſitus, vel aliàs de illius delicto informat⁹, tāquā Sedis Apoſ. delegatus prædictum cōcilij

decretum omnino exequi,& in delinquentem Regularẽ ſeuerè animaduertere poſsit & debeat.

V II.

SI quis *u.* autem de mala familiaritate notabiliter ſuſpectus fuerit, & poſt admonitionẽ à Prælato, de cõſilio diſcretorum fratrum corã eiſdem pluries ſibi factam, ſe non correxiſſe deprehenſus fuerit, præcipiatur ei in virtute ſanctæ obedientiæ per Prælatum coram illis, corã quibus monitus fuerat, ſi præſentes fuerint, vel coram alijs diſcretis de conſilio eorundem, vt à tali familiaritate deſiſtat. Quòd ſi tale Præceptum trãſgreſſus fuerit, poſtquam hoc legitimè conſtiterit, tãquam reus & conuictus de ſuſpecto crimine habeatur.

u. Si quis de mala familiaritate.) Declaramus quòd Religioſi debent euitare conſortium & familiaritatem mulierum, tum propter periculum, quia multi Epiſcopi & Clerici poſt magnalia & ſigna miranda ſanctitatis naufragati noſcuntur propter mulierum conſortia, vt dicit ſanctus Auguſtinus: tum propter infamiã, quam ex tali familiaritate incurrunt, & bonum nomen amittunt, quod debet magis conſeruari quàm diuitiæ; tũ tertio propter notam mali exempli; quia cum viri perfecti inhærent prædictis familiaritatibus, dant occaſionem minoribus idem faciendi; & cum ſint infirmi, de facili in peccatũ corruũt. Vnde nec propter vtilitatem tẽporalem, nec propter deſiderium ſalutis, debent Religioſi cum mulieribus cõuerſationem aut familiaritatem habere, ſicut dicit ſanctus Auguſtinus: præcipuè quando mulieres ſunt innuptæ, et maximè iuuenes, vel quæ continentiam ſeruant, ſub ſpecie vel habitu ſanctitatis, de quibus ſanctus Hieronymus

mus admonebat: Fœminam quam videris benè conuerſantem, mente dilige, ſcilicet ſecundum Deum; non corporali conuerſatione, vt habetur d. 32. c. Hoſpitiolum.

Item denũciamus, in cap. Rom. 1569. & 1571. & Barcinone 1574. ſub pœna grauioris culpæ per vnum mẽſem pro prima vice, pro alijs verò vicibus ad arbitrium Prælati; ac deinde Romæ 1580. & 1583. ſub eadem pœna grauioris culpæ; atq. deinde Venetijs 1592. ſub pœna priuationis omnium graduum, dignitatum, ſiue officiorum, vocis actiuæ & paſsiuæ, aut carceris per ſemeſtre reſpectiuè, præceptũ, atq. etiam à ſacra Congregatione Regularium ex ordine expreſſo Sixti V. ordinatum fuiſſe, ne aliquis, exceptis Superioribus, Viſitatoribus, & Confeſſoribus ordinarijs & extraordinarijs, in his dũtaxat, ſine quibus officium ſuum exercere non poſſunt; extra caſum neceſſitatis, ſine debita licentia audeat ad Monaſteria monialium cuiuſcunque Ordinis accedere, nec cum ijſdem loqui, aut literas, nuncios vel munera illis mittere, vel ab eis accipere; etiam ſi pro ſacro faciendo, concioneuè habenda, ad præfata Monaſteria miſſus fuerit: Admonentes admod. RR. PP. Prouinciales, vt non niſi perſonas ætate graues, maturas ac diſcretas, religioſiſq. moribus ornatas, in monialium Confeſſores præficiant, vt earũ ſaluti ſpirituali, & profectui in via Dei conſulere poſsint.

VIII.

SI qui x. per cõiurationem vel conſpirationem vel malitioſam concordiã aduerſus Priores vel Prælatos ſuos manifeſtè ſe erexerint, ſupradicto modo pœniteant, & de cætero in omni vita ſua extremum locum ſui Ordinis teneant, & vocem in Capitulo non habeãt; neq. eis aliqua cõmittatur obediẽtia, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Diffinitores capituli generalis

ralis vel Prouincialis fuerint reſtituti.

x. Si qui per coniurationem.) Declaramus, ad tollendas rebelliones & cōſpirationes ordinatum fuiſſe in Capitulo Romano 1525. vt nullus ad Superiores recurrat contra Prouincialem pro eius amotione impetrāda, aut pro impetrando Viſitatores niſi habeat commiſſionem à maiori parte Priorum illius Prouinciæ. Oppoſitum autem faciens, ipſo facto pœnæ grauioris culpæ ſit ſubiectus. Et in Capitulo Lugdun̄. 1536. & Romano 1538. dicitur: Declarantes quòd ſubſcriptiones literarum, & conſenſus fratrum, non poſſunt fieri à Conuentibus, niſi Patres & fratres ſubſcribentes & conſentientes ſint ſimul congregati in aliquo vno loco; & hoc idem dicimus de Patribus Prouinciæ ſubſcribentibus ſe, vel conſentientibus in aliquibus literis. Et quòd videantur, & ſciantur quæ in literis continentur, & ſcribuntur. Et hoc ſub pœna grauioris culpæ. Declarantes & determinantes, omnia quæ in contrarium fient, eſſe irrita & inualida, & nullius roboris vel momenti. Admonentur etiam fratres in Capitulo Romano 1556. vt ſeruent hanc ordinationem, cùm iam Conſtitutio facta ſit. Item declaramus in Capitulo Valentiæ 1596. ſic haberi: Ordinamus & inuiolabiliter obſeruandum præcipimus, vt fratres ad pœnā grauioris culpæ condemnati in Conuentibus paruis minimè aſsignentur; ſed in magnis, vbi ſuas pœnitentias humiliter adimplere, & melius obſeruantiæ regulari operam dare poſsint. Ordinamus etiam, vt in poſterum, defunctorum fratrum proceſſus comburantur, dūmodo ſine præiudicio iuſtitiæ, eorum qui vita ſuperſtites ſunt fieri poſsit. Quod etiam antea Romæ 1569. fuerat ordinatum. Viuentium autem proceſſus, nulla ratione permaneant apud fratres, ſub pœnis grauioris culpæ tàm poſitiuis, quā priuatiuis, ſed apud Reuerendos Prouinciales ſucceſſiuè tutò ſeruentur. Romæ 1580.

IX.

y. SI qui tamẽ fratres, non malitioſè, ſed in veritate aduerſus Prælatum ſuum aliquid habuerint, quod tolerari non debeat, nec deceat; prius eum inter ſe cum omni humilitate, & charitate de ſua correctione admoneant. Quòd ſi frequenter admonitus ſe corrigere neglexerit, aut contempſerit, Priori Prouinciali ſignificent, vel Viſitatoribus: vt quum ad eandem domum viſitandam venerint, cauſa manifeſtè indicetur, & Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Prouincialis ſignificetur. Aliter Prę latos ſuos ſubditi infamare non præſumant. Statuimus quòd ſi quis nefandum crimen concubitus contra naturam, homicidij, vel propinati (etiam effectu non ſubſecuto) veneni commiſerit, perpetuò carceri ſit addictus, à quo nec per Magiſtrum Ordinis, nec per Capitulum Generale poſsit ante annos viginti liberari. Et nihilominùs pęnis alijs puniatur, ſecundũ Prælati diſcretionẽ.

y. Si qui tamen fratres non malitioſè.) Declaramus quòd cùm correctio fraterna ſit actus charitatis, quæ ſe extendit ad æquales, & ad Superiores, tenentur ſubditi ex præcepto charitatis corrigere Prælatum, & admonere, ſi in eo graues defectus animaduerterent: etiam ſi illi defectus non in damnum boni communis, ſed tantum in detrimentum Prælati, tanquam priuatæ perſonę, cederent. Quòd ſi etiam communitati, propter illos defectus, Prælatus noceret; nõ tantũ ex charitate, verũ etiã ex iuſtitia, tenẽtur ſinguli, etiam cum periculo amittendæ eius gratiæ, illum corrigere: correctione tamen, vt docet S. Thomas 4. ſent.

4.ſent. diſt.19. humili, cum manſuetudine & reuerentia, non autem correctione punitiua aut increpatiua, iuxta illud: Seniorem non increpaueris. 2.Timoth.5. Ad hanc correctionem cum humilitate & charitate factam, ſi mores inordinatos, & publicè ſcandaloſos non emendauerit Prælatus, debent ſubditi Prouinciali ſignificare, quemadmodum Cõſtitutio diſponit.

CAP. XIX. De Grauiſsima culpa.

I.

GRAVIſsima culpa eſt, *a.* ĩcorrigibilitas illius, qui nec culpas timet admittere, & poenas recuſat ferre, vel ex earum ſæpius repetita inflictione, iudicio diſcretorum, cognoſcitur non proficere. Talis de conſilio diſcretorum, carcerali cuſtodiæ mancipetur, & ibidem ſecundum exigentiam culparum, iuxta diſcretionem Prælati, ieiunijs & abſtinentijs puniatur, vel ſecundum regulam S. Patris noſtri Auguſtini, ſi magis expediens iudicatur, per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulũ Generale aut Prouinciale, *b.* exutus habitu Ordinis, de Ordine noſtro expellatur. Quod tamẽ maturé fiat, ita vt appareant geſta cum toto proceſſu, & ſententia in ſcriptis, & cum debitis ſubſcriptionibus, & ſigillis; & hoc

hoc ſi talis ſani capitis, & integri ſenſus vſque ad illam horam extitiſſe cognoſcitur. Nullus autem cum habitu Ordinis, ob quamcunque cauſam criminalem à ſua Prouincia eijci poſsit, ſimpliciter, vel ad tempus, niſi á Magiſtro Ordinis vel Generali Capitulo.

a. Grauiſsima culpa eſt.) Declaramus, hoc Capitulum de Grauiſsima culpa fuiſſe antiquitus confirmatum Pariſijs 1276. poſtea verò Auenione 1561. ex duobus Capitulis immediatê præcedentibus, per modum inchoationis, & confirmationis, quoad aliqua fuiſſe innouatum iſtis verbis: Confirmamus quod in diſtinct. 1. cap. 19. de grauiſsima culpa vbi dicitur: Grauiſsima culpa eſt incorrigibilitas illius, qui nec culpas timet admittere, & pœnas recuſat ferre, addatur: Vel ex earum ſæpius repetita inflictione, iudicio diſcretorum, cognoſcitur non proficere. Et infra vbi dicitur: Si magis expediẽs iudicabitur, addatur: Per Magiſtrum Ordinis vel Capitulũ Generale aut Prouinciale. Et poſt verbum expellatur, hæc addãtur: Quod tamen maturè fiat, ita vt appareant geſta cum proceſſu, & ſententia in ſcriptis, & cũ debitis ſubſcriptionibus, & ſigillis. Et hoc ſi talis ſani capitis & integri ſenſus, vſque ad illam horam extitiſſe cognoſcitur. Et hæc habent tria Capitula.

b. Per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale aut Prouinciale exutus.) Declaramus, in antiquioribus Capitulis Pariſienſi 1279. Florentiñ. 1281. Pariſieñ. 1286. Argentiñ. 1307. Cæſarauguſtan. 1309. & apud Montem Peſulañ. 1316. ordinatum & confirmatum fuiſſe, quòd nullus Prior cõuentualis, nec Supprior, nec Vicarius poteſt aliquem fratrem in Ordine noſtro profeſſum habitu exuere, & ab eodem Ordine licẽtiare, vel aliàs ex Ordine expellere ſine licentia Generalis Magiſtri vel Prouincialis

cialis Prioris, ſicut etiam per Ioannem XXII. in quadam Bulla declaratum fuit, cũ hac pœna adiecta, vt illi qui contra hoc fecerint, ſint ipſo facto à ſuis officijs abſoluti. Sed poſtea per hanc Conſtitutionem Auinione factam, etiam Prouinciales prohibentur, ſoli abſque Prouinciali Capitulo aliquem habitu exuere, aut ex Ordine expellere. Neque hoc eſt contra prædictam Ioannis XXII. determinationem. Nam in ea dicitur quòd Prouincialis poſsit habitu aliquem exuere &c. non tamẽ dicitur quòd ſolus, & ſine conſilio hoc poſsit facere. Noua autem Cõſtitutio hoc decernit, quòd faciat id quidem Prior Prouincialis, ſed non ſine Prouinciali Capitulo. Itaque Vicarius Prouinciæ, non poteſt aliquem fratrem habitu exuere, aut ex Ordine expellere.

Quòd autem attinet ad licentiam ad alios Ordines tranſeundi, ſic ſtatutum fuit Bononiæ 1615. Quoniam verò interdum ex Ordine noſtro ad alios Ordines nõ matura inſpectione præmiſſa ab aliquibus noſtris fratribus facilem tranſitum fieri comperimus, vnde poſt breuem lapſum temporis eóſdem ad Ordinem noſtrum redire procurantes & inſtantiſsimè petentes ex fraterna pietate & charitate recipere compellimur; idcircò decernimus & declaramus, vt ſi quis fratrum noſtrorum ex noſtro Ordine in alium commigrauerit, & denuó eo relicto ad Ordinem noſtrum rediens receptus fuerit, à tempore quo reuertitur ad noſtrum Ordinem, numerus annorum, & antiquitas ratione loci illi computentur.

Item declaramus quòd non eſt etiam laudabile dimittere habitum vnius Religionis, & tranſire ad aliam Religionẽ, niſi propter magnam vtilitatem vel neceſſitatem; tum quia plerunq; ſcandalizantur illi Religioſi qui relinquuntur; tum etiã quia facilius proficit aliquis in Religione in qua conſueuit, quàm in alia in qua non conſueuit, cæteris paribus. Vnde in collationibus Patrum, Abbas Neſtorius dicit: Vnicuique vtile eſt, vt ſecundum propoſitum quod elegit

elegit ſummo ſtudio ac diligentia ad operis incæpti perfectionem peruenire feſtinet, & nequaquam à ſua quã elegit profeſsione diſcedat. Et poſtea rationem aſsignat dicens: Impoſsibile namque eſt vnum eundemque hominem, ſimul vniuerſis fulciri virtutibus; quas ſi quis voluerit ſimul attentare in iſtud incidere eum neceſſe eſt, vt dum omnem ſequitur, nullam integrè conſequatur. Diuerſæ enim Religiones præeminent, ſecundum diuerſa virtutum opera.

Si aliqui ſunt qui iudicio diſcretorum, ſine graui periculo vel ſcandalo in communi tolerari non poſsint, in carcerem recludantur.) Declaramus quôd cùm vtilitas communis ſit præponenda vtilitati vnius; quando aliquis eſt ita ſcandaloſus & periculoſus, quôd eius conuerſatio nocet communitati, nec alij poſſunt eius mores prauos & peruerſos ferre, & potius eligerent Monaſterium exire, quàm cum tali ſcandaloſo ſtare, debet talis ab alijs ſeparari, & in carcerem recludi, vt habetur 24. quæſt. 4. capit. Reſecandæ. Si verò talis eſſet incorrigibilis, & non poſſet apertè corrigi, capi, vel detineri, & recuſaret pœnitentias pro delictis ſuis impoſitas facere, poſſet modo ſupra dicto exui habitu, & ab Ordine expelli: ſi tamen eſſet integri ſenſus. Ille autem, qui propter culpam ſuam expellitur à Prælato, adhuc eſt ſuus ſubditus; ſicut ouis morbida, licet ſit expulſa à grege, adhuc eſt Paſtoris. Vnde taliter expulſus, non eſt abſolutus ab obedientia Prælati, quouſque tranſierit ad aliam Religionem, & in ea fecerit profeſsionem, ſicut ponit Magiſter Vmbertus ſuper regulam. Et eſt aduertendum quòd totum iſtud Capitulum de Grauiſsima culpa fuit confirmatum in Capitulo Pariſijs 1276.

(***)

CAP.

CAP. XX. De Apoſtatis.

I.

QVICVNQ. *a.* apoſtatauerit ipſo facto ſit excommunicatus; quam ſententiam ferimus ex nunc præſenti ſtatuto. Si veró miſertus ſui *b.* redierit, depoſitis in Clauſtro veſtibus, nudus cum virgis in Capitulo veniat, & proſtratus culpã ſuam dicat, & humiliatus veniam petat, & quamdiu *c.* Prælato placuerit, poenæ grauioris culpæ ſubiacebit, & in Capitulo nudus ſe præſentabit, ſemel in ſingulis ſeptimanis.

a. Quicunq. apoſtatauerit.) Declaramus quód ille qui per ſe Ordinẽ egreditur, & ſubitò ac ſtatim reuertitur, non eſt iudicandus Apoſtata, nec incidit in pœnas Conſtitutionum. Quia tamen actum Apoſtaſiæ cõmiſit, debet ab excommunicatione abſolui, & ad cautelam ad gratias Ordinis reſtitui, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1328. & in multis alijs Capitulis: Declarantes quód quilibet Religioſus tenetur deferre patenter habitum ſuæ Religionis cum procedit in publicum. Quicunq. autem temerè habitum ſuæ Religionis dimiſerit, peccat mortaliter, & eſt excommunicatus de iure. c. Vt periculoſa. tit. de Apoſta.

Item declaramus quòd ad refrenandum damnoſum Apoſtatarum diſcurſum, Magiſter Ordinis de Diffinitorum conſilio, & aſſenſu in Capitulo Pariſienſi 1269. poteſtatem conceſsit Prioribus

bus Conuentualibus & Prouincialibus ac eorum Vicarijs, vt apoſtatas quos infra terminos ſuos inueneriſit vndecunq. veniētes poſsint excōmunicare, capere, ligare, & aliàs ſubijcere Ordinis diſciplinæ. Inſuper conceſsit & cōmiſit eiſdem, vt ſi aliquos cęperint vel incarcerauerint, ipſos ab excommunicatione poſsint abſoluere. Et in Capitulo apud Montem Peſſulanum 1294. ſic dicitur: Admonemus vniuerſos Priores Prouinciales, & Conuentuales, & eorū Vicarios, vt iuxtà ordinationē Capituli Florentini celebrati anno Domini 1281. diligentius laborent pro apoſtatis reducendis, ex quorum præſentia & diſcurſu Conuentibus & fratribus ſcandalum generatur, vbicunque infra ſuos terminos poterūnt eos inuenire. Quod ſi facere non poterūt, ſententiæ excommunicationis innodatos publicè denūnciari procurent, vt ſic ſaltem ab alijs euitentur. Volumus autem, quòd expenſæ quę in ipſorum captione vel detentione fient, â Prouincijs vel Conuentibus de quibus fuerint plenè, & promptè ipſis capientibus vel detinentibus refundātur: quod idē fuit ordinatum Palentiæ 1291.

Item declaramus in Capitulo Salmanticæ 1551. ordinatum fuiſſe Prælatis, vt in recipiendis apoſtatis, & ijs qui per Breuia Apoſtolica plures annos habitum dimiſerunt quàm diligentiſsimè attendant, vt ne totam maſſam modico fermento corrumpant; & caueant, ne ex nimia ergà paucos miſericordia, crudeles in communitatem inueniantur. Vbi etiam declaratur, quod illi qui ad Ciuitates ſuſpectas de hæreſi acceſſerunt, vel poſthac accedent, nullo modo, niſi tanquam apoſtatæ recipiantur. Et declaramus in Capitulo Bononieñ. 1564 ſic haberi: Admonemus Reuerendos Prouinciales, vt ſi quādo fratres apoſtatas, qui quondam ſcandaloſè vixerint, receperint ad Ordinem, eos ad illos Cōuentus mittant, in quorum terris tàm manifeſta non ſit eorum infamia; etiamſi aliorum Conuentuum ſint filij, quorum filiationem non intelligantur amiſiſſe. Et poſteà in

Capitulo Romano 1571. ſic dicitur: Concedimus omnibus Prouincialibus, ac etiam Prioribus Conuentualibus, vt iuxta tenorem noſtrarum Conſtitutionum poſsint recipere apoſtatas ad eos reuertentes, etiam poſt decennium in apoſtaſia elapſum; non obſtante quacunq. ordinatione, per quam aliter ordinetur.

b. Si veró miſertus ſui redierit.) Declatam⁹ quòd quidam prætendere poſſent ſe non fuiſſe apoſtatas, quia de licentia Sedis Apoſtolicę habitum dimiſerũt, & propterea in Capitulo Romano 1553. pro his, & 1558. pro his & alijs ordinatũ fuit, quòd qui de licentia Sedis Apoſtolicæ, noſtræ Religionis habitum dimiſerunt, nullatenus de cætero recipiantur, niſi proceſſu ſuper eorũ indulto facto, diligẽter examinato: & ſi vera & rationabilis cauſa aſsignata & probata fuiſſe inueniatur, abſq. pœnitentia recipiantur. Si autem cauſa rationabilis & vera non inueniatur, & conſequenter Breue ſubreptitiũ; non niſi vt apoſtatæ recipiãtur. Ita tamen quod qui per quatuor annos extra Ordinẽ quouis modo ſine habitu ſteterunt, non recipiantur niſi de ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis. Addentes quòd huiuſmodi ſine habitu ad Ordinem reuertentes, etiamſi non vt apoſtatæ, ſed vt legitimè diſpenſati recipiantur, non tamen poſsint ante decem annos à ſua receptione promoueri ad vllam Ordinis dignitatem. Quod autem attinet authoritatem diſpenſandi fratres, vt maneãt extra Clauſtrum, ſeruandum eſt Decretũ Clement. VIII, quo conſtituit, ne de cętero, niſi ex grauiſsima cauſa à Sede Apoſtolica probanda, facultates manendi extra Clauſtra concedi poſsint.

c. Et quamdiu Prælato placuerit.) Declaramus quòd hoc intelligitur propter ſolam apoſtaſiam. Pro alijs autem delictis, quæ in ipſa apoſtaſia, vel in Ordine cum habitu inuentus fuerit commiſiſſe, ſecundum rigorem Ordinis & Conſtitutionum, pœna debita puniatur, ſicut declaratum fuit apud Biſuntium 1353. Item apud Narbo-

Narbonam 1354. ſic dicitur: Declaramus quòd committens crimina ſeu peccata in ipſa apoſtaſia, puta, furta, adulteria & huiuſmodi, propter talia ſic commiſſa, pari pœna debet plecti & puniri, ac ſi dicta crimina in Ordine exiſtens perpetraſſet.

Item in Capitulo apud Lugdunum 1318. ſic dicitur: Cum apoſtaſia culpam non minuat, ſed potius augeat, & pro quibuſdam criminibus à fratribus commiſsis circunſcripta omni apoſtaſia eis debeatur cuſtodia carceralis, volumus, & ordinamus, quod ſi aliquis frater ante apoſtaſiam aliquod tale crimẽ commiſerit de quo non ſatisfecit, vel etiam in ipſa apoſtaſia, ſi poſtea ad Ordinem etiam ſpontè redierit, carcerali cuſtodiæ mancipetur.

II.

INFRA hoc tempus pœnitentiæ, vbique in Cõuentu nouiſſimus erit, & duobus diebus in qualibet ſeptimana per annum in pane & aqua ieiunabit. Et peracta pœnitentia *d.* ad priorem locum non redeat, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel per Diffinitores Capituli Generalis vel Prouincialis cum eo fuerit diſpenſatum. Quæ diſpenſatio non fiat per eoſdem ante tres annos, adminus; ita tamẽ quód anni, quibus fuerit in apoſtaſia, non computentur ei, quoad locum, *e.* ſed ſit ſub illis omnibus, qui habent plures annos in Ordine, quam ipſe habuerit quando exiuit. Quod ſi ſecũdò fugerit, & iterum redierit, ſupradicto modo pęniteat & priori anno ſecundus annus addatur. Si tertiò tertius; ſi quartò quartus.

d. Ad priorem locum non redeat.) Declaramus quòd fratres qui apoſtatauerint, debent tenere infimũ locum

locum infra omnes fratres Clericos, ſi ſint Clerici:& infra omnes Conuerſos, ſi ſint Conuerſi; & poſtquàm cõpleuerint in Conuentu pœnitentiam, adhuc tenebunt vltimum locum vbique, & redire ſeu reſtitui non poſſunt ad illum locum quem prius tenebant, quando receſſerunt ſine licentia & diſpenſatione Magiſtri Ordinis vel Diffinitorum Capituli Generalis vel Prouincialis. Res autem & bona ipſorum apoſtatarum, debent ad Conuentus illos in quibus erant aſsignati tempore quo apoſtatauerunt libere pertinere;ſicut fuit declaratum in Capitulo apud Traiectum 1330. ſed poſtea in Capitulo apud Florentiã 1414. & apud Argentinam 1417. fuit facta Conſtitutio, quòd huiuſmodi bona diuiderentur inter Conuentum originalem, & inter Conuentum in quo erat aſsignatus.

e. Sit ſub omnibus illis qui habent plures annos in Ordine, quã ipſe habuerit quãdo exiuit.) Declaramus quòd ex iſta clauſula manifeſtè apparet, quod fratres debent tenere loca ſua in choro & alibi, ſecundum quod habent plures vel pauciores annos in Ordine à profeſsione ſua; ſeu ſecundum quod poſt profeſsionem tacitam vel expreſſam diutius habitum noſtri Ordinis portauerunt, niſi ſint Magiſtri in Theologia vel Baccalaurei qui ſententias legant, vel legerint in aliqua Vniuerſitate. Et ita illi, qui poſt apoſtaſiam recipiuntur ad Ordinem, & fuerint diſpenſati per Magiſtrum Ordinis, vel per Diffinitores Capituli Generalis vel Prouĩcialis, quod de infimo loco reducantur ad priorem locum quem tenebant, quando habitum dimiſerunt, nihilominùs habebunt ſeu tenebũt locum, infra omnes illos, qui plures annos habent à profeſsione ſua, quam haberẽt ipſi, quãdo ab Ordine receſſerunt; qui videlicet poſt profeſsionem ſuam diutius habitum noſtræ Religionis portauerunt, quàm ipſi apoſtatæ. Vnde non ſolùm non computantur apoſtatis anni, qui bus fuerant in apoſtaſia quoad

quoad locum,ſed etiam anni quibus fuerant in pœnitentia pro apoſtaſia;quouſq. reſtituātur ad priſtinum locum.

Item declaramus in Capitulo Romano 1546. ita diſponi: Confirmamus, quòd fratribus exemptis, vel eis, qui quomodolibet extra Ordinem (id eſt extra obedientiam Ordinis)manſerunt,nō numeretur nec computetur tempus illud inter alios annos ſuæ profeſsionis, ſi eos poſtea ad Ordinem reuerti contingat. Quod prius fuerat declaratum Romę 1542. Quapropter quādo iſtis poſtea gratiæ Ordinis reſtituūtur,non intelligitur propterea tempus illud eis numerari vel cōputari, inter alios annos ſuæ profeſsionis.

III.

OMNIBVS autē fratribus pro huiuſmodi poenitentibus, humiliter in Capitulo deprecātibus, Prælatus, quum eorum poenitentiam perſpexerit, eis indulgere, *f.* vel remittere poterit, ſecundum quòd ſuæ diſcretioni viſum fuerit, vel placitum. Apoſtatæ vnius Conuentus, non recipiantur à Priore alterius Conuentus ad Ordinem in eadem Prouincia, ſine licentia Prioris Prouincialis, nec Apoſtatæ aliarum Prouinciarum, ſine licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. Si quis in Apoſtaſia ordinatus fuerit, vel poſt excommunicationē Diuina celebrare præſumpſerit in ea; executione officij perpetuó carebit; niſi forté poſteà ita religioſé conuerſatus fuerit, vt cum eo *g.* authoritate Sedis Apoſtolicæ diſpenſetur. Vallisoleti 1523. *h.* Qui autem non in Apoſtaſia, ſed tamen ſine legitima Ordinis licentia ordinatus fuerit, ipſo facto ſit addictus

carceri, adminùs per quatuor menſes, ibidem ſecundùm arbitrium Prælati, poenis alijs puniendus; & poſtmodum nõ permittatur exequi Ordines ipſos ſine licentia Magiſtri Ordinis.

f. Eis indulgere vel remittere poterit.) Declaramus quòd in pœnitentia quæ debetur apoſtatis pro apoſtaſia, poterit Prælatus indulgere quoad pœnas poſitiuas grauioris culpæ, & quoad ieiunia in qualibet ſeptimana duobus diebus facienda, de quibus ſupra facta eſt mentio; non autem quoad pœnas priuatiuas, de quibus infra dicetur, vt etiã ſupra declaratum eſt in cap. de Grauiori culpa.

g. Authoritate Sedis Apoſtolicę diſpenſetur.) Declaramus quòd Magiſter Ordinis, & Priores Prouinciales, à ſuſpenſione quam quis frater incurrit ſuſcipiẽdo Ordines in apoſtaſia, vel celebrando Diuina poſt excommunicationem, poſſunt authoritate Apoſtolica diſpenſare, ſicut patet in Bulla aurea Sixti, & in multis alijs Priuilegijs Magiſtro Ordinis conceſsis.

h. Qui autẽ non in apoſtaſia.) Declaramus Conſtitutionem hanc fuiſſe deſumptam ex Capitulo Valliſoletano 1523. ex eo quod, vt in eodem Capitulo dicitur, habuit tria Capitula.

IIII.

QVI veró *i.* ſemel apoſtatauerit, vel d lapſu carnis manifeſtè conuictus fuerit, vel carceri ſententialiter & legitimè mancipatus, de cætero nõ prædicet, nec audiat confeſsiones, nec ad aliquam electionem Ordinis, nec ad aliquem tractatum eorum, quæ mittenda ſunt ad Generale vel Prouinciale Capitulum admittatur, niſi per Diffinitores Capituli Generalis vel Prouĩcialis, vel per Magiſtrum Ordinis fuerit reſtitu-

ſtitutus. k. Quæ reſtitutio non fiat per eoſdem, ante tres annos adminùs. Et ſi fuerit Prædicator Generalis, dicto officio ſit priuatus, nec poſsit habere officium Prioratus vel Supprioratus, vel Vicariatus, vel Lectoratus; nec poſsit fieri Diffinitor Capituli Generalis, vel Prouincialis, nec Prædicator Generalis, nec Magiſtri Ordinis elector, ſine licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. *l.* Quicunque literas Magiſtri Ordinis vel Prioris Prouincialis, ſeu ſigilla eorum falſificauerit, vel eis ſcienter vſus fuerit, ſententiam eandem incurrat excommunicationis latam, & priuationum dictarum ipſo facto.

i. Qui veró ſemel apoſtatauerit, vel ſemel de lapſu carnis conuictus fuerit.) Declaramus quòd quicunq. iudicialiter de lapſu carnis vel de furto conuictus fuerit, aut carceri mãcipatus, talis ſit in perpetuũ omni voce priuatus, & officio Prioratus, Supprioratus, Lectoratus, Prædicationis & Confeſsionis; nec poſsit ad prædicta reſtitui niſi per Magiſtrum Ordinis vel Capitulum Generale. Rothomagi 1320. Item in Capitulo apud Barchinonam 1349. ſic dicitur: Quicunq. de lapſu carnis manifeſtè conuictus fuerit, de cætero non prædicet, nec audiat confeſsiones, nec ad aliquam electionem Ordinis admittatur, nec ante triennium vllo modo ad prædicta poſsit reſtitui per quemcunque. Et ſi reſtituatur, reſtitutio nullo modo valeat, ante triennium.

k. Quę reſtitutio non fiat per eoſdem ante tres annos.) Declaramus quòd in Capitulo apud Lugdunũ celebrato 1358. prędicta verba ſic fuerunt gloſata: Non fiat, id eſt, fieri non poſsit per Diffinitores Generalis vel Prouincialis Capituli

ante tres annos. Et ſi reſtituatur nullo modo valeat ante triennium. Item declaramus in Capitulo Romano 1569. ſic haberi : Ordinamus quod apoſtatę qui poſt hac ad Ordinem recepti fuerint,etiam ſi ad omnes gradus Ordinis admittantur, nunquam tamen ante 20. annos ad Prælaturæ officium poſsint aſſumi. Et ſi ſecus factum fuerit, irritum omninò eſſe decreuimus.

l. Quicunque literas Magiſtri Ordinis.) Declaramus has pœnas additas fuiſſe illis, quæ in Capitulo de Grauiori culpa taxantur, de quibus ſuperius loco citato dictum eſt.

Finis primæ Diſtinctionis.

Digitized by Google

DISTINCTIO SECVNDA.

De Domibus concedendis, & conſtruendis,

CAP. I.

NVLLA domus *a.* concedatur, *b.* niſi à Priore Prouinciali, & à Diffinitoribus Capituli Prouincialis fuerit poſtulata; nec conceſſa ponatur *c.* nec poſita transferatur, niſi vbi prædicti viderint expedire. *d.* Fratres autem nouis domibus deputati, Conuentibus, de quibus aſſumũtur, & ipſi Conuentus eiſdem quantum ad ſuffragia, ſicut ſuis conuentualibus mutuò teneantur, quouſque Conuentus ibidem fuerit aſsignatus. Quantum verò od omnia alia, dicti fratres, ad domos prædictas ſimpliciter pertinebunt.

a. Nulla domus concedatur.) Declaramus quòd de iure antiquo communi, Religioſi mendicantes non poterant nouas Domos vel noua loca ad habitandum recipere, nec recepta mutare, alienare, aut relinquere ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ, plenè atq. expreſsè,

preſsè, de prohibitione huiuſmodi mentionem facientes; aliàs fuiſſent excommunicati, vt habetur de Exceſsibus Prælator. c. vnico. lib. 6. & in Clementi. Cupientes. de Pœnis. Cæterùm poſt diuerſa Priuilegia hac in parte Ordini noſtro conceſſa, Cõcilium Tridentinum decreuit, ſufficere ſolius loci Ordinarij licentiam, ad hoc vt Conuentus, & loca noua mendicantes recipiant; dum ſtatuit iſtud ſeſs. 25. de Regular. cap. 3. De cætero ſimilia loca non erigantur, ſine Epiſcopi in cuius Diœceſi erigenda ſunt, licẽtia prius obtenta. Et ideo ab omnibus Concilio Tridentino ſtãdum eſt.

Item denunciamus quôd Clemens VIII. in quadam ſua Cõſtitutione motu proprio præcepit, ne Epiſcopus licentiam dare poſsit, vt noui Conuentus cuiuſcunque Ordinis Mendicantium erigantur, niſi vocatis & auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus, & locis, vbi erigi debent, exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & alijs intereſſe habentibus, & cognita cauſa quòd noui, qui erigendi ſunt Conuentus, ſine aliorum detrimento commodè ſuſtentari poſsint. Itaque in erectione vel acceptatione nouorum Conuentuum, hi quibus intereſt, meminerint, vt ab Epiſcopo licentiam petant; quam ſi non obtinuerint, Reuerendiſsimum Magiſtrum Ordinis, vel eius Procuratorem admoneant.

b. Niſi à Priore Prouinciali.) Declaramus quòd nullus frater cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis exiſtat, ſine licentia Generalis Capituli, vel Magiſtri Ordinis, ædificandorum Conuentuum cauſa, poteſt vllo modo loca recipere. Quod ſi ſecùs factum fuerit, talis receptio, ipſo facto ſit irrita & inanis, ac huiuſmodi receptores ſint penitus omni voce, præterquàm in ſui accuſatione priuati. Quæ eis à nemine, præterquàm à Magiſtro Ordinis poſsit reſtitui.

Et caueãt quã diligentiſsimè Priores Prouinciales, ne Domus aliquę cũ incõgruis conditionibus, & grauibus oneri-

oneribus recipiãtur. Mãdãtes quod Domus à Generali Capitulo conceſſæ, vel cõcedendæ, non ponantur in locis ita propinquis alijs Domibus, vt oporteat fratres illarum Domorum occupare terminos aliarum. Volentes quòd Priores Prouinciales, terminos Conuentuum, æquitate ſeruata ſtudeant limitare, ſicut ad pacem fratrum & ſalutem animarum viderint expedire, ſicut fuit ordinatũ Pariſijs 1246. Oxoniæ 1290. & Florẽtiæ 1291. & Ferrariæ 1292.

Item declaramus quòd Prouinciæ quæ Domos petunt à Generali Capitulo, debent nominare Ciuitates & oppida, in quibus eas petunt, & exprimere cauſas, quæ mouent eos ad Domos huiuſmodi faciendas. Diſtrictè prohibentes ne Priores Prouinciales, & Diffinitores Capitulorũ Prouincialiũ, aliquẽ locum vllo pacto recipere audeant, niſi prius eis conſtiterit, eum locum eſſe idoneum ad Conuentum ædificandum, per fratres idoneos ad hoc inquirẽdũ ſpecialiter deſtinatos, ſicut fuit ordinatum apud Barchinonem 1261. & apud Pæſtum 1273.

In Capitulo autem Valliſoleti 1605. ſic dicitur: Ordinamus, vt nulla vnquam Domus, ſiue fratrum, ſiue Monialium (etiam ad petitionem cuiuſcũque, etiã Principis) deinceps conſtituatur, in qua nouæ ceremoniæ, leges, ordinationes, pœnæ, pœnitentiæ, modus viuendi, vel veſtiendi, vel alia quæcunque inducenda & obſeruanda ſint, quæ diſponant aliquid, præter noſtras Conſtitutiones, vel Ordini noſtro contraria, & ab eo aliena eſſe videantur. Quod ſi ſecus recipiantur, receptio ipſo facto nulla ſit, & nullius roboris; ſicut de facto ex nunc pro tunc nullã decernimus & declaramus. In Capitulo etiam Neapol. 1600. ordinatum eſt, vt nullus recipiatur Conuentus, qui liberè Superiorum diſpoſitioni non relinquatur, conformiter ad leges, & Conſtitutiones noſtras: & ſi ſecus factũ fuerit, totum ſit irritum, & inane.

Nec

c. Nec poſita transferatur.) Declaramus, in Capitulo Barcinonen. 1574. Reuerendis Prouincialibus mãdatum fuiſſe, vt ſi quę repererint loca, vel Vicariatus, in quibus Religio minus aptè fouéri poſsit, quin potius otij, & diſsipatiõis diſciplinę Regularis fomenta, & ſcandalorum occaſiones afferãt, conſultis grauioribus Patribus, quò melius fieri poterit, reddant, & relinquãt omnino; cum ex his grauiora mala ſequantur, ac maxima patiatur Religio detrimenta. Aduertendũ tamen eſt, quod fratres Prædicatores, cùm à priſtinis ſuis locis ad alia loca cum licentia ſe transferunt, poſſunt ſecum deferre omnium ædificiorum materiam (dedicatis Eccleſiæ dumtaxat exceptis) libros, calices, paramenta, atq; alia bona: & poſſunt etiam ipſa ædificia cum ſolo & alijs ad ea loca pertinentibus, præterquam Eccleſias vendere, & eorum pretium in ſuam vtilitatem conuertere, non obſtãte quorumcunq; Prælatorũ cõtradictione: ſicut habetur in Bulla quę dicitur Mare magnum.

Item declaramus Romæ 1571. præceptum fuiſſe omnibus Prælatis Ordinis noſtri ſub pęna abſolutionis ab officio, ne loca Conuentuum fratribus neceſſaria, vel quaſcunq; officinas vlla de cauſa ſæcularibus concedant, nec etiã ſub prętextu cuiuſcunq; ſocietatis vel confraternitatis. Si autem aliquid vſquè modo conceſſum fuit, authoritate noſtra reuocamus, irritam præſenti ſtatuto decernentes huiuſmodi conceſsionem. Et hæc ordinatio cõfirmata fuit Barchinone 1574. & Romæ 1580.

d. Fratres autem nouis domibus deputati.) Declaramus, quòd fratres miſsi ad loca noua recepta, intelliguntur eiſdem locis omninô & ſimpliciter aſsignati, ſed quo ad ſuffragia Conuentus ex quibus fuerũt aſſumpti, & ipſi eiſdem illis Conuentibus mutuò tenebuntur, quouſque domus illæ fuerint in Conuentus erectę. Volentes quod ad noua loca mittantur ſolũ fratres exemplares, graues & maturi, ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Montem Peſſulanum. 1265.

1265. & apud Pæſtum 1273.

Item declaramus Romæ 1571. ordinatum & declaratum fuiſſe, & Barcinone 1574. confirmatum, quòd fratres qui ſunt in Vicarijs aut in Conuentibus Monialium, cenſentur quoad ſuffragia aſsignati in Conuentibus, quorum ſunt filij, ita vt ipſi inter ſe viciſſim ad eadem teneantur; & quod idem cenſendum eſt, de fratribus, qui ex Prælatorum legitima licentia, cum Epiſcopis, vel alibi commorantur. Quæ quidem ordinationes procedunt de Vicariatibus iam per ſe conſtitutis, non autem de nouis domibus, quibus fratres deputantur, iuxta id quod diſponit Conſtitutio.

I I.

Conventvs *e.* citra numerum duodenarium fratrum profeſſorum, quorum decem (ad minus) ſint clerici, & ſine licentia Generalis Capituli, & abſq. Priore & Doctore non mittatur; nec poſtquàm miſſus fuerit, dictus numerus fratrum minuatur. Et ſi aliquis inde ſubtractus fuerit, loco illius alius aſsignetur. Ille verò Conuentus, qui pro illo tempore prædictum duodenarium numerum non habebit, ad ea quæ tractanda ſunt in Capitulo Prouinciali, ſiue in electione Prioris Prouincialis, quoad Priorem & ſocium, & electores Prouincialis nullatenus admittatur; niſi fortè illo anno, per fratris obitũ dictus numerus fuerit diminutus. Quod ſi oppoſitum factum fuerit, totum ſit irritum & inane: Prouincijs Hieroſolymitana & Græciæ, dumtaxat exceptis.

e. Conuentus citra numerum duodenarium.) Declaramus quòd cum Eccleſiæ noſtræ ſint collegiales, & in ipſis debeat Diuinũ officium in choro perſolui, & Miſſa

& Miſſa conuentualis celebrari, numerus fratrũ Clericorũ ſine quo Domus tãquam Conuentus recipi nõ debet, intelligendus eſt de fratribus Clericis, tàm vocalibus, quã non vocalibus. Ac debet habere Doctorem, id eſt, Lectorem, qui fratribus legat; aliàs Conuentus ille non admittatur ad ea, quæ in Prouinciali Capitulo tractanda ſunt; niſi fortè illo anno propter obitum fratrum, numerus ille fuerit diminutus. Et in tali caſu debent Priores Prouinciales & Conuentuales operam dare efficacem, vt per fratrum receptorum multitudinem, numerus ille ſufficienter poſſit reparari, ſicut fuit declaratum apud Biſuntiũ 1353. & apud Ianuam 1413. Declarantes quòd in Capitulo Romano 1559. ſic ſtatutum fuit: Confirmamus declarationem factam in præcedenti Capitulo 1553. quòd videlicet Conuentus, qui fratrũ vocalium numerum ſaltem ſenarium nunquam habuerint, tanquam non Conuentus æſtimentur; & quòd ab eis ſubtrahatur titulus Prioratus, quem ex vi præſentis ſtatuti ſubtrahimus; ſi tamen ſine ſcandalo fieri poterit. Qui autem aliquando integrum numerum habuerunt, & modò ad hunc redacti ſunt, vt quatuor fratres vocales cum Priore non habeãt, titulo Prioratus gaudere interim permittantur, ſocium verò ad electionem Prouincialis, vel ad Prouinciale Capitulum nequaquã eligant. Quod ſi ſecûs factum fuerit totum ſit irritum & inane. Præterea declaramus Valentiæ 1596. & Romæ 1601. Valliſoleti 1605. item Romæ 1608. ordinatum fuiſſe, vt poſsibilis adhibeatur diligentia, ne in Conuentus & Prioratus erigantur loca quæ poſtea taxatũ numerũ fratrum iuxta noſtras Conſtitutiones ſuſtentare nequeant. Quare impoſterũ nulla Domus in Prioratum erigatur, aut erecta intelligatur, quantumcunq. conceſsio facta fuerit, niſi per annum integrum antea, duodecim fratres religioſè aluerit, & pro religioſis neceſsitatibus plenè prouiderit, vt in ijſdem Capitulis ordinatum eſt. Quod quidem Indiarum Prouincias non

aſtrin-

aſtringit: tum quia ex antiquiore Priuilegio Clementis VII. poterant earum Cõuentus eſſe cum numero ſeptenario; tum etiam quia Salmanticæ 1551. declaratum fuit, in Prouincijs Indiarum numerum ſenarium fratrum ad Conuentum cõſtruendum ſufficere, prout eis authoritate Apoſtolica conceſſum eſt.

Item denunciamus cõfirmatam fuiſſe in Capitulo Romano 1601. ordinationẽ Capituli Valentiñ. 1596. qua omnibus Præſidentibus Prouinciarum, Congregationũ & Vicariarum in Prouincijs & Conuentibus, vbi cõmodè fieri poterit, mandatur, vt curent certam notitiam habere de reditibus tàm certis, quàm incertis omnium Cõuentuum & locorum ſuę curæ ſubditorum, & cõformiter ad ipſos de grauiorũ Patrũ conſilio ipſis ſingulis determinatum numerum fratrũ præfigant, vltra quem ad præfatos Conuentus plures fratres, ipſi præſidentes non mittant, vt religioſis neceſſitatibus eorundem fratrum ſemper prouideri poſſit, & multa vitentur incõmoda; quod idem à Clemẽte VIII. & Paulo V. conſtitutum eſt.

III.

ITẽ nulla Domus trãſferatur de Prouincia ad Prouinciam, niſi per tria Capitula fuerit approbatum. *f.* Mediocres Domos & humiles, fratres noſtri habeant; nec fiant, aut permittantur fieri *g.* in domibus noſtris curioſitates & ſuperfluitates notabiles, in ſculpturis, picturis, pauimentis, & alijs ſimilibus, quæ paupertatem noſtram deformãt. In Eccleſijs tamen permitti poterunt. Si quis verò contrafecerit, pœnæ grauioris culpæ debitæ ſubiacebit. Item poſſeſsiones *h.* ſeu reditus nullo modo recipiantur; nec Eccleſiæ, quibus animarum cura ſit annexa. Item, nullus

nullus audeat inſtare, vel rogare ꝓ beneficijs conſanguineis ſuis obtinendis.

f. Mediocres domos & humiles.) Declaramus pro huiuſmodi Conſtitutionis obſeruatione, vt ſi quibus cura ædificandorum vel reædificandorum Conuentuum incumbit, prius exemplar totius ædificationis faciant, ſecundum quod Conſtitutio inferius diſponit; & illud Prouinciali omninò oſtendant, abſq. cuius licentia nihil omninò incipiant.

g. In domibus noſtris curioſitates.) Declaramus Venetijs 1592. ordinatum fuiſſe, vt omnes fratres cuiuſcunq. gradus & conditionis ſint, in communi dormitorio, non in ſeparatis ædiculis vel cameris habitent, vnica tantum paupere cella contenti; Prælato, & grauiori aliquo Patre exceptis, quibus duæ ad ſummum concedi poterunt, ſi hactenus tot habuere, abſq. eo, quod nouiter accommodetur, maximè cùm aliorum incommoditate. Ab his verò ſuperfluitates omnes, ornamenta vana, prætioſa quæq. & omnia tandem quæ religioſam paupertatem non ſapiunt, omninò auferantur. Super quo Superiores omnes ſpecialiter inuigilabunt.

Item ad obſeruationem, ne curioſitates ſenſim introducantur, & introductæ eradicentur, declaramus Bononiæ 1564. pręceptum fuiſſe, vt omnium ſubditorum, nemine excepto, priuatas cellas Prælati viſitarent, & eorum ſupellectilia conſiderarent: Quod ſi aliquid inuenerint quod ſtatui paupertatis non conueniet, auferant & applicent communi vtilitati. In Capitulo etiam Romano 1569. authoritate Apoſtolica Pij V. ſub pœna abſolutionis ab officijs Prælatis, & amiſsionis cuiuſcũq. nec non priuationis vocis actiuæ & paſsiuę mandatum fuit, vt cameræ & habitationes à communi Religioſarum cellarum forma recedentes auferantur, & vel ad conſuetam Regularium formam redigerentur, vel ſi id fieri commodè non poterit, in communem vſum reducantur; & vnuſquiſq. tali

cella

cella in communi Dormitorio, nullo apparatu ornata contentus ſit. In Capitulo etiam Rom. 1601. ordinatũ eſt, vt à cellis fratrum omnes imagines quæ non ſunt ſacræ, aut piæ, item illæ quę propriam fratris, vel alterius non Sancti aut pij imaginē exprimunt, amoueantur. In Capitulo quoque Salmanticeñ. 1551. iſtud habetur: Reprobamus abuſum quorundam clauſtralium, ſiue conuentualiũ de vendendis, aut etiam teſtandis poſt mortē cameris; irritãtes quaſcũq. conceſsiones factas, & ordinantes, vt ſi de cætero vſus illarum conceſſus fuerit viuentibus, ſemper ponatur in literis concedentis, ad beneplacitum noſtrũ, & noſtrorum ſucceſſorũ; quod ipſum fuit poſtea Venetijs, 1592. ordinatũ, cum hac additione, quòd valebunt Superiores ipſi, etiam immediati, dũ expediēs illis videbitur, pro vitio proprietatis à cordibus ſubditorum eradicando, eaſmet ab vna cella ad aliam transferre, & mutare.

h. Item poſſeſsiones, ſeu reditus nullo modo recipiantur.) Declaramus quòd quamuis Ordo noſter ab Honorio III. confirmatus fuit cum poſſeſsionibus, caſtris, & redditibus quos tunc habebat, & in poſterũ erat habiturus, ſicut patet in Bulla ſuperius memorata; poſtea tamen in primo Capitulo Generali Bononiæ celebrato ſub B. Patre DOMINICO anno Domini 1220. totus Ordo prædictis poſſeſsionibus & redditibus non ſolùm præſentibus, ſed etiam futuris renũciauit. Et per Conſtitutionem, hic poſitam, & ſucceſsiuè in Capitulo Generaliſsimo Pariſijs ſub B. Iordane Magiſtro, anno Dñi 1228. confirmatam, ne fratres in poſterũ poſſeſsiones & redditus recipiant, ſtatutũ fuit. Cæterùm quia habere poſſeſsiones & reditus in communi non eſt contra votum paupertatis; quia multæ Religiones monachorum profitentes paupertatem reditus habent in communi, neque etiam eſt contra Regulam ſancti Auguſtini quam profitemur: neque minuit perfectionem Religionis, cùm paupertas non ſit ipſa per-

N fectio,

fectio, ſed perfectionis inſtrumentum. Cùm autem inſtrumentum non propter ſe appetatur, ſed propter finē, non dicitur eſſe tanto melius, quanto eſt maius, ſed quanto magis fini eſt accommodatū; ſicut medicina non dicitur eſſe melior quę eſt maior, ſed quę magis ad expulſionem morbi, & introductionem ſanitatis eſt apta. Et propterea non oportet Religionem, quæ in omnibus par, & æqualis eſt alijs, eſſe tāto perfectiorem, quanto maiorem habet paupertatem, ſed quanto magis paupertas eius accōmodata eſt ad finem toti Religioni cōmunem, qui eſt incūbere in Diuina obſequia, vel ad finē ſpirituale ipſius, qui eſt Diuina contēplatio, aut proximorū inſtructio. Quod ſanè perficitur per illā paupertatem, quæ modica humanæ vitæ neceſſaria congruo tēpore ſine magna ſolicitudine procurata in cōmuni cōſeruat; qualis eſt paupertas Ordinis noſtri. Quāobrem Sixtus IIII. per Bullam quæ incipit, Nuper &c. cum toto Ordine diſpenſauit, omnibuſq; & ſingulis Conuentibus, ac locis Ordinis noſtri, vt poſſeſsiones, redditus, & prouentus, & alia bona immobilia liberè poſsint in communi, & non aliter habere, emere, & retinere, conceſsit; non obſtātibus Conſtitutionibus Apoſtolicis, atque inſtitutis regularibus dicti Ordinis, ſecūdùm quas Mendicantes appellantur, & ſine proprio ex incerta mendicitate viuere debent; alijs quoque Ordinis atque eius domorum ſtatutis & conſuetudinibus, quibus omnibus ſpecialiter, & expreſſè ſua Sanctitas derogauit. Deniq; ad omnem ſcrupulum tollendum, Concilium Tridentinum ſeſs. 25. tit. de Regular. cap. 3. ſic ordinauit: Concedit ſancta Synodus omnibus Monaſterijs & domibus tàm virorum quàm mulierū etiam mendicantiū, exceptis domibus fratrum S. Fraciſci Capucinorum, & eorum qui Minorum de obſeruātia vocantur, etiam quibus, aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex Priuilegio Apoſtolico non erat cōceſſū, vt deinceps bona immobilia eis liceat poſsidere. Quòd ſi aliqua loca ex prædictis,

dictis, quibus ex authoritate Apoſtolica permiſſum erat, eis ſpoliata ſunt, eadē omnia illis reſtituēda eſſe decernit. Quapropter cū iā vniuerſus Ordo prædictū Priuilegiū, & Decretū Concilij receperit; denūciamus quòd nullus Prę latus poteſt bona immobilia, poſſeſsiones, aut redditus perpetuos Conuentus, ſub pœna excommunicationis vendere aut quouis modo alienare, quemadmodum Paulus II. in ſua Conſtitutione his verbis præcepit: Omnium rerum, & bonorum Eccleſiaſticorum alienationem; omneq. pactum per quod ipſorum dominiū transfertur, conceſsionem, hypothecam, locationem, & conductionem vltra bienniū fieri prohibemus, hac perpetua valitura Conſtitutione; niſi in caſibus à iure expreſſis, & tunc in Eccleſiarum euidētem vtilitatem. Si quis autem contra huius prohibitionis ſeriem, alienare pręſumpſerit, alienatio, conceſſio, hypotheca, locatio, cōductio, nullius ſit roboris; & qui alienant, & qui recipiūt, ſententiā excōmunicationis incurrant. Item denūciamus in Capitulo Barcinon. 1574. ordinatum, & Romæ 1580. nec non Venetijs 1592. cōfirmatam fuiſſe ordinationē, qua precipitur omnibus Prę latis noſtri Ordinis ſub pęna abſolutionis ab officijs, ne bona ſtabilia, aut fundos quos vocant, alienare, & aliqua pecuniæ ſūma recepta rationes & prætenſiones Cōuentuū extinguere audeāt. Cæterū, quia ſæpe cōtingit, propter euidētem vtilitatem Cōuētuū, bona elocare & vēdere, meminerint omnes Prę ſidētes Cōuētuū, vt à Magiſtro Ordinis licentiā prius in ſcriptis obtineāt. Huic enim pro tempore, Leo X. & poſtea Clemens VII. authoritate Apoſtolica indulſit, vt poſ ſit dare licentiam bona Cōuentuum, & locorum ſibi in toto Ordine ſubiectorum, ad certum tempus, ac in perpetuum locandi, vel in Emphitheuſim ad lineā maſculinam cōcedendi, ſiue cōmutandi, aut vendendi, vel quocūq. alio titulo alienādi bona immobilia, & precioſa mobilia minus vtilia, quæ nunc habent, & in poſterum iuſto titulo habituri ſunt; tam pro ſatisfactione debitorū,

aut pro vtilitate, aut neceſſitate conuentuum ſiue locorum prædictorum cõtractorum, aut etiam vtilitate ſuggerente contrahendorum, quam alia euidenti vtilitate. Prouiſo tamen, quòd pretium bonorum immobilium ſi vendantur, aut quouis modo alienentur, centũ ducatorum auri de camera, ſecũdum communem æſtimationem valorẽ annuum non excedat; & in emptionẽ, reparationem, aut augmentum aliorum bonorum immobilium, ſeu præfatorum debitorum realem ſolutionem cum effectu conuertatur, & accedat aſſenſus maioris partis vocalium Conuentus.

IIII.

IN virtute ſanctę obedientię & ſub excommunicationis pœna diſtricte prohibemus, *i.* ne aliquis fratrum noſtrorum laboret, vel procuret de cætero, vt cura vel cuſtodia monialium, ſeu quarumlibet aliarũ mulierum fratribus noſtris committatur, niſi de licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. Prohibemus diſtricte, ne aliquis curam recipiat prædictarum, niſi per tria capitula Gñeralia continua fuerit approbatum: vel niſi cura per D. Papam Ordini committatur; vel per alium, qui poſsit facere commiſsionem prædictam. Si quis verò contraire præſumpſerit, pęnæ grauiori culpæ debitę, ſubiacebit.

i. Ne aliquis procuret curam vel cuſtodiam monialium.) Declaramus quòd Monaſteria Sororum curæ Ordinis commiſſa, & in poſterum committenda, iuxta Priuilegia Apoſtolica ſub cura ſunt ac regimine, & magiſterio Magiſtri Ordinis, & Priorum Prouincialium, ſeu aliorum fratrum dicti Ordinis, quibus eam curam ipſi cõmiſerint. Atq. idem Magiſter & Prouinciales

ciales prædicti, per ſe vel per alios debent, & poſſunt eadem monaſteria iuxta Conſtitutiones prædicti Ordinis regulare & gubernare, atq; ea tum in capitibus, tum in membris viſitare & corrigere ac reformare ſorores, Prioriſſas, Supprioriſſas, & Officiales, nec non Conuerſos & familiares ibidem inſtituere, deſtituere, mutare, transferre, & alia ordinare, atq; etiam ſub pœnis, quæ eis videbuntur mādare & ſtatuere, prout ſecundū Deum viderint expedire: iuxta id quod Bonifacius IX. in Bulla quę incipit: Sacræ Religionis; quæ infra Capitulo 19. inſerta eſt, atq; Alexander IIII. in alio Priuilegio decreuerunt.

Item declaramus, quôd fratres qui ad curam monialium conſtituti ſunt, nō poſſunt ingredi clauſuram ipſarum, niſi propter euidentem neceſsitatem; nec debent permittere, vt alij ingrediantur illuc, niſi ex legitima & rationabili cauſa. Et in priuilegio Bonifacij IX. ſic dicitur; Nulla perſona religioſa vel ſæcularis ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ poteſt ingredi in monaſteria monialium, quæ ſunt ſub cura Ordinis Prædicatorum, ſine licentia Magiſtri, niſi in caſibus in earum Conſtitutionibus expreſsis: et à tali excommunicatione nō poſſunt abſolui, niſi per Magiſtrum prædictum, vel per alios quibus ipſe commiſerit. Et in Concilio Tridentino ſeſſ. 25. de Regularibus cap. 5. ſic ſtatuitur: Ingredi autem intra ſepta monaſterij (monialium ſcilicet) nemini liceat, cuiuſcūq. generis aut conditionis, ſexus, aut ętatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Dare autem licentiam tantum Epiſcopus, vel Superior debet in caſibus neceſſarijs, neque aliàs vllo modo poſsit, etiam vigore cuiuſcūque facultatis, vel indulti hactenus cōceſsi, vel in poſterum cōcedendi. Hactenus Cōcilium Tridentinum decreuit. Cui Decreto inhærens Sacra Cōgregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum cenſuit; licentias ingrediendi intra ſepta monialium, ex vera tantum neceſsitate cōcedēdas, quoad

monaſteria Regularib⁹ ſubiecta pertinere tantùm ad ipſos Superiores Regulares. Quamobrem poſt Decretũ Concil. Trident. Bononiæ 1564. iſtud habetur: Admonemus Reuerendos Prouinciales, vt circa ingreſſum ad Monaſteria monialium, magnam cuſtodiam adhibeant, & quando grauis neceſsitas pro ſui executione officij intrare compulerit, vnum tantum aut duos vt plurimum ſocios, eoſque graues ſecum adducant. Inferioribus autem Monialium Præfectis, ipſi Prouinciales leges præſcribant, ſtatuendo tempus, & ſocios cum quibus eis ingredi liceat; circa quæ eorum conſcientias oneramus. Cæterum quia multæ etiam perſonæ illuſtres, ratione quorundam priuilegiorum prætendere ſolent ingreſſum intra ſepta Monaſterij monialium; denũciamus, Gregorium XIII. in Bulla quę incipit: Vbi gratiæ &c. & Paulum V. in alio cuius initium eſt: Monialium ſtatui &c. in Capitulo Rom. 1612. acceptata, omnes licentias, omnibus mulieribus, etiam Marchionali & Ducali dignitate fulgentibus, hactenus conceſſas, ingrediendi Monaſteria monialium reuocaſſe, & ſub pœna excõmunicationis latę ſententiæ mandaſſe, ne qua earum ingredi in ea audeat: neuè eas Prioriſſa aut Superiores introducant, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna, à qua non niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui poſsint, & ſub priuationis ſuorũ officiorũ quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, ipſo facto ſine vlla declaratione incurrẽdis pœnis. Item declaramus quòd fratres in Monaſterijs ſororum continuè per modum Collegij ſub cura ſui peculiaris Prioris vel Vicarij reſidentes, ſicut quondam in Monaſterio ſancti Sixti, & nunc etiã in cœnobio Prulliano, & præſertim nouiſsimè in Monaſterio ſancti Sebaſtiani Neapoli commorantur, non pertinent ad alium Conuentum, niſi ſolũ quoad ſuffragia; eorumq. bona ſiue libros, ſiue res alias, Prior Prouincialis poſt eorũ obi-

tum

tum Conuentibus eorũ originalibus reddere debet, ſicut habetur in Capitulo de Studentibus. Et idem dicendum eſt de alijs fratribus reſidentibus in alijs Monaſterijs, & de ipſorũ bonis, quôd videlicet ad ſuos originales Conuentus debent pertinere, ſicut fuit ordinatũ in Capitulo Venetijs 1297. Metis 1298. & iterum Venetijs 1437. Volentes quôd Priores Prouinciales tàm Monialibus quàm Tertiarijs conſtituant peculiares Confeſſores diſcretos & maturos, & ſtatuant tẽpus quo cõfiteri debent iuxta præſcriptũ Cõſtitutionum; nec permittant à fratribus eadem Monaſteria frequentari, ſicut fuit declaratũ apud Lõdonas 1250. & Metis 1251. Tãdẽ in Cõc. Trident. ſeſſ. 25. c. 10. habetur, quôd præter ordinariũ Cõfeſſorẽ, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus, bis aut ter in anno offeratur: quod etiam in Capitulo Rom. 1601. præceptum fuit, & additum, Monialiũ Confeſſores poſt triẽnium amouendos eſſe, ſicut etiã fuerat antea ordinatum Romæ 1569. & 1583. atque iterum Romæ 1589. ſub pœna grauioris culpæ mandatũ fuit, vt Cõfeſſores Monialiũ, quaſcunq. eleemoſynas pro Miſsis ſibi datas, ac illarũ numerũ, infra vnius diei terminum ab earum receptione ſuis Prælatis manifeſtare teneantur. Declarantes quód Vicarij Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialium, de viſitandis, vel ordinandis Monaſterijs Sororum nullo modo poſſunt ſe ingerere, niſi in eorum literis ſpecialiter ſit expreſſum, ſicut fuit ordinatum apud Argentinam 1307. Item declaramus quòd modus eligendi Prioriſſas iuxta tenorem Cõſtitutiõis Bonifacij VIII. talis erat: quòd videlicet Cõuentus Monialium debeat compromittere in tres fratres qui audirent & conſcriberent vota Sororũ ad eligendam illam quam maior pars vltra medietatem nominaſſet. Quo facto & auditis vocibus omnium Sororum in ſecreto publicarent ſcrutiniũ, & facta collatione numeri ad numerũ, ſi maiorẽ partem omnium eligentium in vnum cõueniſſe inueniſſent, debebat ille qui primus

erat inter ſcrutatores forma
re electionis decretũ hoc mo
do. Ego Fr. N. vice mea &
fratrum N N. compromiſſa
riorum & ſororum electri-
cum mecum conſentiẽtium
eligo ſororem N. talem in
Prioriſſam Monaſterij talis.
Si verò omnes conſenſiſſent;
dicere debebat, & omnium
ſororum electricum mecum
cõſentientium. Prioriſſa au-
tẽ ſic electa poterit per Ma-
giſtrum Ordinis vel Prio-
rem Prouincialem, vel per
eos quibus ipſi commiſiſſent
(ſi eis videbitur) confirmari.
His tamen non obſtantibus
declaramus propter Conci-
lium Tridentinum debere
ſeruari modum, qui in ſequẽ
ti Capitulo de electione
Prioris poſitus eſt ex Capi-
tulo Bononienſi 1564.

V.

MVLIERES clauſtrum k. vel Oratorium, vel alias officinas noſtras nunquam ingrediantur, niſi in die conſecrationis Eccleſiæ, & tunc liceat eis ingredi chorum, & clauſtrũ. In Paraſceue verò tantũ chorum poterunt intrare vſque ad officium.

k. Mulieres clauſtrũ, vel Oratorium.) Declaramus quòd in Eccleſijs noſtris debent eſſe intermedia, quæ diuidant chorum à ſæcularibus, & debent vbiq. ſic eſſe diſpoſita, vt fratres ingredientes chorum non poſsint videri à ſæcularibus, nec eos videre. Poterunt tamen aliquæ feneſtræ aptari, vt tempore eleuationis Corporis Dominici poſsint aperiri, & Sacramentum à ſæcularibus adorari, vt fuit ordinatum Treueris 1259.

Item declaramus fæl. record. Pium V. in Conſtitutione incipiente: Regulariũ perſonarum &c. reuocaſſe licentias quibuſcunq mulieribus conceſſas ingrediendi Monaſteria, & loca quorũcunq. Ordinum Regularium, ac præcepiſſe Prioribus, & alijs Præſidentibus, quocũq. nomine vocentur, etiam Mẽdicantibus, ſub pœnis priuationis officiorum quæ obtinent & inhabilitatis in poſterum ad alia omnia, & ſuſpen-

penſionis à Diuinis ipſo facto, abſque alia declaratione incurrendis, ne quaſcunque mulieres etiam Comitiſſas, vel Marchioniſſas intra Monaſteria vel Domos, introducere admittereuè præſumāt; quod idem præcepit Gregorius XIII. in alia ſua Conſtitutione incipiente : Vbi gratiæ &c.

Item declaramus quòd in Capitulo Romano 1571. ſic habetur: Denunciamus à SS. D. N. Pio V. Motum proprium emanaſſe, circa ingreſſum mulierum in Conuentus noſtros, quem ſua Sanctitas viua voce declarauit, quòd per dictas literas non præcluditur aditus mulieribus ad Monaſteria & clauſtra, quando in eis Miſſæ celebrantur, ac alia Diuina officia, ac quando proceſsiones fiunt, vel cadauera fidelium in eis ſepeliuntur, aut etiam pro eis ſuffragia fiūt; ſed eis concedit, quòd quando hæc fiunt, ad ea accedere poſsint. Similiter, quādo verbum Dei in Eccleſia proponitur, vel ob quamcunq; aliā cauſam tantus eſt concurſus populorum, quòd commodè ingredi vel egredi per portā communem nō poſſunt, cōcedit idem Pius V. vt mulieres vnà cum alijs perſonis ſæcularibus, ingredi vel egredi poſsint per portam Conuentus clauſtri, dūmodò recto tramite accedant ab Eccleſiæ ianua ad dictam clauſtri portam qua exitur à Monaſterio &c. Non obſtantibus &c. Datum 1568. Iſtud viuæ vocis oraculum fuit factum Illuſtriſsimo ac Reuerendiſsimo D. Cardinali Alexādro Cribello anno Domini 1568. cui etiam declarauit ſua Sanctitas, in cæteris ſeruandum eſſe ſuū Motum proprium in omnibus Cōuentibus noſtri Ordinis, ſub pœnis ibidem expreſsis.

V I.

STATVATVR ſemper *l.* aliquis frater Clericus, vel Conuerſus diſcretus, maturus & ſecurus, qui ſit portarius, & diligenter ea quæ ad officium portarij pertinent exequatur. Poterit autem aliquem fratrem, vel

vel ſæcularem honeſtæ cōuerſationis habere in adiutorium, quum neceſsitas hoc requiret.

l. Statuatur ſemper aliquis frater clericus.) Declaram⁹ Vallisoleti 1605. ordinatum iſtud, & in Capitulo Romano 1608, confirmatum fuiſſe: vt in omnibus Conuentibus, maximè in præcipuis, ſemper ad oſtium Cœnobij cuſtos aſsiſtat aliquis Sacerdos, vel Conuerſus diſcretus, & morum probitate inſignis, qui ſæculares aduētātes benignè recipiat, & de rebus ſpiritualibus colloquendo, eos detineat interim dum frater ab eis poſtulatus, ab alio iuniore Oſtiario (quem ſocium ſenior ille, & primarius Oſtiarius in officio ſemper habebit) vocatus adueniat. Nec permittat ſæculares per Conuentum diſcurrere, nec ad cellas fratrum accedere, niſi fuerint perſonæ graues. Oſtium autem ita introrſus ſemper ſit occluſum, vt nulla ratione à foris venientes poſsint aperire. Vt verô facilius Oſtiario innoteſcat, qui fratres ſint foris, qui verò domi; mandamus ſub pœna grauis culpæ, ne quis extra Conuentum egredi audeat per portas Eccleſiæ, vel per alias, ſed ſolùm per vnicum commune oſtium domus. Ad oſtium verò introrſus, tabula loco apto affigatur, nomina & cognōmina fratrum Conuentus contināes, in qua Oſtiarius aliquo ſigno notet fratrem domo egredientem, vel regredientem; vt ſic de quæſitis fratribus rationem reddere queat. Prælati verò qui in horum cura fuerint negligentes à ſuis officijs abſoluantur.

VII.

VOLVMVS autem *m.* quod fiat cū maturo conſilio peritorum in arte (conſiderato loco illo) in ligno, vel in alia materia, formula totius Domus conſtruēdæ; quam nō liceat trāſgredi pro voluntate varia Præſidentium, ſed iuxta

iuxta illam ædificetur. In domibus autem conſtructis, mandamus nullam fieri cõſtructionem, aut ædificationem notabilem in fabrica à Priore, vel Procuratore, niſi de licentia Prioris Prouincialis & conſilio, atque aſſenſu Patrum. Oppoſitum autem facere præſumens, in pœnam abſoluatur; ſic quod per triennium nec ibi, nec alibi præſit.

m. Volumus autem, quod fiat cum conſilio.) Declaramus in Capitulo Salmanticæ 1551. ſic determinari: Ordinamus ne fiat aliquod ædificium, vel conſtructio notabilis in aliquo Conuentu, niſi de aſſenſu Patrum, cum licentia Prouincialis, & cum conſilio peritorum; & quòd per vnũ Priorem incæptum eſt, per ſubſequentem continuetur; & ne potius noua ædificia inchoentur. Et qui his contra fecerit, pœnæ grauioris culpæ ſubiacere intelligatur. Et inter alia quæ in Capitulo Romano 1583. ex mã dato Sixti V. ſub pœna excommunicationis latæ ſententię ordinata referuntur, iſtud tertio loco habetur: Sanctitas ſua confirmat & ordinat (ſi opus eſt) de nouo id quod antè in ſupradicto Ordine fuerat ordinatũ, videlicet quòd non fiat ædificium aliquod, vel conſtructio notabilis in aliquo Cõuentu (notabilis inquam reſpectiuè iuxta Conuentus quantitatem, & qualitatem) niſi de aſſenſu maioris partis Patrum à conſilijs, & cum conſilio peritorum, ſimul etiam cum licentia Prouincialis. Rurſus, quòd ab vno Prælato incæptum eſt, ſubſequens proſequatur; ita quod non poſſit noua ędificia inchoare, ſi priora non ſint finita. Præcipit etiam, idipſum ſeruari in Monaſterijs monialium; ita quôd non poſſit Prioriſſa ædificium notabile inchoare, ſine aſſenſu maioris partis Matrum à conſilijs, ſimul cum licentia Prouincialis, & cum peritorum conſilio, nec vllo modo ędificia noua aggrediantur, quouſq.

quouſque iam inchoata ſint finita. Prior autem Prouincialis, vel Conuentualis, vel Prioriſſa, ſi contra ordinationem iſtam agere præſum pſerit, ipſo facto excommunicationem incurrat, & officio priuetur. Vi autem huius prohibitionis non interdicitur, quin poſsint inchoari illa ædificia, quibus reparatur aliqua pars Conuentus collapſa, vel quæ in ruinam tendit: nec ædificia illa, quæ extra Cõuentus fiũt, quibus annui redditus creſcunt, & promouentur; dummodo in iſtis etiam conſtructionibus (ſi ſint notabiles) præcedant conſenſus, & licentia iuxta ſupradicta.

Item declaramus in Capitulo Romano 1569. præceptum fuiſſe Reuerendis Patribus Prouincialibus, vt in viſitatione Conuentuum ſequeſtrent aliquas pecunias annuales pro reparatione fabricæ Conuentuum qui paſſim deſtruuntur, & vt prouideantur pro loco infirmorũ & hoſpitum neceſſaria; adhibitis grauioribus pœnis, ne huiuſmodi pecuniæ in alios vſus diſtrahantur: ſuper quo Prouincialium conſcientias, in diẽ Chriſti oneramus. Et in Capitulo Bononienſi 1564. fuit ordinatum quôd in noſtris Conuentibus certus aliquis locus ſtatuatur, in quo priuilegia, & aliæ ſcripturæ neceſſariæ, ſub tribus clauibus conſeruentur. Et ſi quando inde pro neceſsitate Conuẽtus productæ fuerint, citius reponãtur; nec in cella Prioris, aut Syndici niſi neceſſario tempore retineri poſsint. Et in Capitulo Roma. 1601. dicitur: In omni Conuentu, locus tutus cũ armarijs (vt vulgô dicitur) ſiue capſis habeatur, in quibus ſcripturæ, priuilegia, contractus, inſtrumenta, libri profeſsionum fratrum, & omnia iura ad Conuentum pertinentia cũ ſuo inuentario ſeu indice aſſeruentur. Similiter inuentarium bonorum mobilium & immobilium, tâm Conuẽtus quàm Eccleſiæ conſcribatur, duplici authentico exemplari, quorum alterum in archiuio Cõuentus primarij, Prouinciæ, vel nationis diligenter cuſtodiantur. Similiter in Capitulo Valliſoleti. 1605. magis exactè, confirmãdo diſponitur: Cõ-

firma-

ſirmamus, & omnibus Prioribus, Conuentuumq. Præſidentibus diſtrictè iniungimus, vt qua poterunt breuitate faciant memorialia, quæ vocantur inuentaria, tũ in Depoſito de omnibus ſcripturis, tum annuorum redditũum, quæ cenſualia vocantur, tum aliorum priuilegiorum, & ſimiliter in qualibet officina Conuentus; ad quæ inuentaria conſtituatur liber in Depoſito, in quo ponatur primò inuentarium priuilegiorum, & aliarũ ſcripturarum pertinentium ad fundationem & ſtatum Cõuentus. Secũdò ponatur inuentarium ſcripturarum cẽſualium perpetuorum, & poſtea ſcripturarum cenſualiũ temporalium per ordinem menſiũ cũ aliquo ſigno tàm in inuentario, quâm in ipſa ſcriptura vt poſsint facilè reperiri. Et in alia parte ponatur inuentarium omnium ſcripturarum pertinentium ad annuos redditus frumenti, vini & olei. In alio autem libro ponantur ſigillatim inuẽtaria omnium bonorum, quæ reperiuntur in qualibet officina Conuentus, in quibus quæcunq. bona quæ de nouo ponũtur in aliqua officina, addantur inuentario illius officinæ; maximè autem in inuentario Sacriſtiæ ponantur omnia iocalia, & quæ offeruntur: quæ teneantur Sacriſtæ, quantocyus acceperint, præſentare Patri Priori, ſeu principali Præſidenti Conuentus, vt ponantur in inuentario. Ex quibus inuentarijs detur tranſumptum cuilibet Officiali talis officinæ ſubſcriptum à Patre Priore ſeu principali Præſidente, Depoſitarijs Conuentus, & Officiali quocumque cuiuſcumq. officinæ, quæ omnia teneantur adimplere Prælati, ſub pœna abſolutiõnis ab officijs eorum. Addẽtes quod nullo modo extrahantur aliquæ ſcripturæ à Depoſito, niſi in præſentia Prælati; taliter, quòd in Depoſito maneat aliquod memoriale ſemper ipſius ſcripturæ, donec reſtituatur.

Item in Capitulo Romæ 1608. iſtud habetur: Confirmamus ordinationem illam Capituli Valliſoleti immediatè præcedentis de his quæ pertinent ad commune Depoſitum Conuentus nimirum, vt in quolibet Conuentu

uentu vel domo deputetur aliquis locus fortis & ſecurus qui Depoſitum commune appelletur, cuius clauem habeat ſemper Prior, vel principalis Præſidēs Conuentus, in quo conſtituatur arca fortis, & validè compacta, quæ tribus ſeris claudatur, quarum claues habeant ſinguli ſingulas, Prior, vel principalis Præſidens Conuentus, & duo Patres Depoſitarij moribus & fidelitate probati, quos maior pars Patrum à conſilijs ad hoc munus aptiores eſſe iudicantes elegerint.

In adminiſtrando autem Depoſito hæ leges ſeruabūtur. Primò. Singulis hebdomadibus vel menſibus ad prædictum Depoſitum cōueniant Prior, & duo Depoſitarij, quibus Syndicus Procurator, Sacriſta, & alij ad quos ratiocinia Conuētus quoquo modo ſpectāt, rationē reddant de receptis hebdomadæ, vel mēſis præteriti.

Secundò. Nihil eorum, quæ recipiunt expendere audeant, neque etiam ſub prætextu adornandæ Eccleſiæ, vel muſicæ, vel alia occaſione, abſq. licentia Prioris.

Tertiò. Fratres, quaſcūq. eleemoſynarum pecunias, tàm ad Miſſas celebrandas, quàm quauis alia ratione pro Conuentu eis traditas, infra ſpatiū vigintiquatuor horarum Sacriſtæ ad Depoſitum conſignent, nec apud ſe retineant.

Quartò. Et quoniam longa Syndicorum in ſuo officio perduratio, Cōuentibus damnoſa ſæpè eſſe ſolet, ordinamus vt nullus Syndicus poſsit in ſyndicatus officio perdurare, pluſquā per biennium; quo completo, ipſo facto à prædicto officio ſit abſolutus, nec ad illud ante biennium eligi poſsit ſine licentia Prioris Prouincialis, & præmiſſa noua electione, maioris partis vocalium Cōuentus, cōſenſu accedente.

Quintò Syndico nunquā cōcedatur facultas acceptādi pecunias, quæ ad extinctionem cenſuū erogari ſolēt. Qui etiam teneatur ſingulis hebdomadibus, vel mēſibus ad ſummum, rationem reddere Priori & Depoſitarijs de omnibus receptis; & pecunias omnes deferre ad Depoſitū, vt ibi in arca deponantur & cuſtodiantur, vnde

vnde non poterunt extrahi, niſi in præſentia Prioris, & Depoſitariorum; & ſtatim in libro maiori ſcribatur diſtinctè & clarè, in quos vſus expendantur. Volumus autem; quòd Syndicus nullas pecunias expendere poſsit, niſi prius importatæ fuerint ad Depoſitum, & inde ſibi fuerint conſignatę à Priore, & Depoſitarijs. Quòd ſi aliter fecerit, pœnæ proprietarij ipſo facto ſubiaceat.

Sextò. Liber magnus in arca Depoſiti cuſtodiatur, à qua non poſsit extrahi niſi in præſentia Prioris & Depoſitariorum; nec inde alio vllo modo vel per breue tempus aſportetur, prætorquàm tempore Viſitationis Prioris Prouincialis: & tunc ad eius cellã poterit deportari, vt omnia ratiocinia poſsit intueri. In quo libro ex vna parte ſcribantur omnia recepta, tàm Syndici, quàm Sacriſtæ; quàm aliorum, ita vt nihil in Conuentu recipiatur, quod in prædicto libro non ſcribatur; ex alia autem parte omnes expenſæ referantur; vt ſic tempore ratiocinij collatio fiat recepti, & expenſi; & cognoſcatur an bona Conuentus rectè fuerint adminiſtrata. Prædictę autem in adminiſtrando Depoſito leges & ordinationes diſtrictè & inuiolabiliter obſeruentur.

Hæc ordinatio fuit etiam confirmata in Capitulo Pariſieñ. 1611. cùm hac additione, vt in quolibet Conuentu fiat liber (ſi iam factus non eſt) in quo deſcribantur omnes redditus certi, territoria, ſyluę, vineæ, prędia ſiue poſſeſsiones Cõuentuum, cum ſuis confinibus, terminis & limitibus, ad euitandas in poſterum lites, & depellendas iniurias occupantium bona Ordinis. Idq. præcipitur tàm Prouincialibus, quàm Pręſidentibus & Procuratoribus Conuentuum, ſub pœna abſolutionis ab officijs ſuis, niſi intra annũ executioni mãdetur. Et quia multa Priuilegia noſtro Ordini, eiuſque Prouincijs à Summis Pontificibus cõcedũtur, & ſingularia pro iiſdem Prouincijs, à Magiſtris Ordinis pernéceſſaria pręſcribuntur, vt huiuſmodi literæ vel Apoſtolicę vel Magiſtrorũ Ordinis perpetuò conſeruętur; Ideò in

cap. Bononien. 1615. mandatum eſt omnibus PP. Prouincialibus, quatenus de cōcilio Patrum ſuarum Prouinciarum, prout neceſsitas expoſcet, vnum, vel duos Conuentus primarios, pro huiuſmodi literis cōſeruandis, deſignent; in quibus Conuentibus omnes Prouinciales, finem ſuis officijs imponentes, de ſcitu Patrum Prouinciæ, tales literas reponere tenebuntur.

Cęterum quia magis bona ſpiritualia, quàm temporalia in Conuentibus noſtris conſeruari debent, declaramus pro reformatione obſeruantię regularis, iſtud à Bonifacio Papa IX. & à B. Raymundo Capuano Generali olim Magiſtro ſtatutum, & poſt in Capitulo Salmanticen. 1551. Rom. 1558. Bononiē. 1564. Rom. 1569. Vallisoleti. 1605. ſtrictiſsimè mandatum eſſe omnibus RR. Admodum PP. Prouincialibus, vt vnuſquiſq; in ſua Prouincia, vnum vel plures Cōuentus iuxta qualitatem & numerum fratrum deputet, in quibus Regula & Cōſtitutiones Ordinis noſtri cū omni rigore ab omnibus illic degentibus ad vnguem obſeruētur, nec cum aliquo ibi commorāte in carnibus, vel alijs regulari vitę repugnantibus quoquo modo, aut quouis prætextu, vel colore, niſi propter actualem infirmitatem dumtaxat, diſpenſari poſsit. In quibus Conuentibus & locis nemo inuitus cogatur manere, nec aliquis nolens à ſuo retrahatur feruore; niſi quem iam arrepti propoſiti, & cęptę obſeruantię pæniturerit. Ne verò contingat, ſicut plerunque maligni ſpiritus ſuggeſtione ſolet euenire, vt qui ſpiritu cęperunt, poſtmodū carne conſumantur, & qui ad meliora accendi videbantur, aliquando ſuperba elatione & aliorum contemptu ad deteriora trahantur, & vnde quęrunt meliores fieri, inde inobedientes, & ſuis Superioribus rebelles efficiuntur: Volumus & pręſenti ſtatuto in perpetuum ordinamus, quòd omnes in pręfatis Conuentibus commorantes, in omnibus & per omnia ſuis Prouincialibus cenſeantur, & ſint ſubditi. Qui eos viſitare, aſsignare, & remouere poſſint, ſicut antea cōſueuerunt,

& omnia

& omnia alia tàm in dictis Conuentibus, quàm fratribus facere valeant, quæ dicto viuendi modo, & regulari obſeruantiæ non repugnent. Diſtrictè etiã mandamus, ne fratres in talibus Cõuentibus commorãtes, quouis modo poſsint habitum vel formam eius transmutare, ſed tali vti, quali in Capitulo Romano proximè præterito, & in hoc Capitulo fuit decretum. Nec poſſeſsiones cæteraq; immobilia, & pretioſa abſq; ſpeciali Reuerendiſsimi licentia alienare audeant. Hortamur nihilominus dictos RR. A. PP. Prouinciales, vt præfatos patres foueant & adiuuẽt, neq; illis in ſuo feruore ſint impedimento, curentq; ne Domini ſpiritus in aliquo extinguatur, moneãtq; eos, qui in tali obſeruantiæ arctitudine morantur, ne cæteros de ſua Prouincia ſpernant, nec alicui detrahãt, nec alijs ſe eſſe meliores iudicent, ſed animaduertant, quod quantò quis perfectior eſt, tantò humilior eſſe debet, & tantò magis Superioribus obedientior; illius exemplo qui vſque ad mortem factus eſt obediens, & mortem noſtrã ſua morte deſtruxit, vt in omnibus humilitatẽ & obedientiam nos doceret. Quare Reuerendiſs. Patrem Generalem obnixè rogamus, vt in Prouinciarum viſitationibus, omnia quæ huiuſmodi viuendi modum adiuuare iudicauerit, pro ſua ſingulari prouidentia & ſollicitudine curet ordinare.

Eam Capituli Vallisoletani ſanctiſsimam Ordinationẽ, Capitulũ Rom. 1608. confirmauit, cum denunciatione, quod iam in pluribus Prouincijs executioni mandata ſit: & cum admonitione, vt in ijs Cõuentibus fratres non niſi ſpontanei & voluntarij aſsignentur; quibus etiam non liceat alias ceremonias & obſeruantias, quam in Ordine receptas, & approbatas inducere: aut ſe ab obedientia Præſidentis Prouinciæ ſubducere vllo pacto.

O CAP.

CAP. II.

De Electione Prioris conuentualis, & inſtitutione Supprioris.

I.

PRIORES *a.* conuentuales à ſuis Conuentibus ſecundùm formam canonicã eligantur, videlicet *b.* à maiori parte vltra medietatem omnium eligentium, vel per ſcrutiniũ, vel per compromiſsionem, vel per communem inſpirationem; alijs ſubtilitatibus iuris relegatis. Quod ſimiliter in electione Magiſtri Ordinis, & Priorum Prouincialium obſeruetur. Quum autem per diſquiſitionem, & ſcrutinium voluntatum procedit electio, vota eligentium recipiantur, & conſcribantur per *c.* Suppriorem, vel eius Vicarium in abſentia Supprioris, & duos fratres, qui *d.* primitùs habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt; Si tamen poſt profeſsionem à noſtro Ordine nullatenus diſceſſerunt; niſi per Magiſtrum Ordinis vel Generale, vel Prouinciale Capitulum cum eis fuerit diſpenſatum.

a. Priores conuentuales ſecundùm formam canonicã eligantur.) Declaram⁹ quòd fratres noſtri, ſicut iura volunt, nõ poſſunt ſibi eligere vel poſtulare Priorẽ, niſi ille qui præeſt in tali officio ſit penitus amotus. Nec etiã poſſunt eligere, ſub

ſub conditione, ſi eum contigerit amoueri; ſicut fuit declaratum Pariſijs 1239.

Itē declaramus quòd ad electionē canonicam infraſcripta requiruntur. Primū eſt, quòd mortuo vel amoto Priore, electores abſentes vocandi ſunt; ſi nuntius ad eos pedeſter per vnā diē cōmodè poſsit accedere, vt infra num. 6. amplius declaratur.

Itē in Capitulo Romano 1601. fuit pro his qui ad Capitulum Prouinciale proficiſcūtur ordinatū, quòd quando Priores tempus ſui Prioratus (in Capitulo Prouinciali dūtaxat) expleuerīt, tenentur electores præſtolari ſocios eorundem Priorum, qui ad Capitulū Prouinciale profecti fuerint, vſque ad ſabbatū Pentecoſtes excluſiuè; & tunc procedere poterunt ad electionē Prioris, niſi fortè ante talē diem illi, qui ad Capitulū Prouinciale acceſſerant, reuerſi fuerint. Secundū eſt quòd vocatis & expectatis abſentibus, debent vocales ad locū electionis per ſonū campanulæ conuocari, & præmiſſo tractatu, ſaltim in cōmuni (ſi viſum fuerit) de perſona idonea eligenda, debet eligi hora, & locus pro electione facienda. Quòd ſi maior pars electorum petierit à Suppriore, vel Vicario (ſi non adſit Supprior) vt congreget Capitulū ad electionē, & ipſe renuerit; tūc antiquior ex omnibus electoribus, poſt tertium aut quartum diē à notitia carentiæ Prioris, poterit congregare Capitulum, & ad electionem procedere; quòd ſi iſte noluerit, alius antiquior poſt ipſum, & ſic de cæteris donec ad electionem procedatur, vt ipſis ijſdem verbis fuit declaratum Romæ 1601. & Pariſijs. 1611. Tertium eſt quòd determinatis iam hora, & loco electionis, præſentibus ad ſonū cāpanæ vocalibus, debet in Capitulo à Præſidēte electionis fieri proteſtatio; quòd non intendit admittere aliquē de iure non admittendū, nec excludere non excludendum. Quartum eſt quòd ille qui præeſt, debet ad cautelā, generalē abſolutionē facere ab omni cēſura. Quintū eſt quòd debet inuocari gratia Spiritus S. Sextū eſt quòd ille qui preeſt, debet ſecum duos ſcrutatores aſſumere,

qui habitum noſtræ Religionis poſt profeſsionẽ diutius portauerunt,& cum eis ad ſcamnũ præparatum ante oſtium Capituli debet accedere:quibus Conuentus poteſt addere quartum : quem electores eligant in Capitulo, per ſchedulas tribus primis ſcrutatoribus exhibendas,& qui à pluribus fuerit nominatus (quamquam vota non exceſſerint medietatem) ille quartus ſcrutator habendus erit.Quòd ſi duobus æqualia vota collata fuerint, ille qui fuerit antiquior in Ordine, præferendus erit:ita vt ex primo ſcrutinio, quartus ille ſcrutator pro ea dumtaxat electione ſemper habeatur. Septimũ eſt quòd poſtquam prædicti tres vel quatuor ſcrutatores in menſa coram omnibus ſederint, debent primò ſua; deinde aliorum vota,per inuolutas ſchedulas in aliquo vaſe vel vrna recipere; nihil aliud reſpiciẽtes,quàm quòd vna tantum ab vnoquoque exhibeatur,& in vrnam mittatur. Quod vt rectè & ſine aliqua fraude fiat,nullus eligentium manum cum ſchedula in vrnã mittat, ſed vnã ſolum ex aere pendentẽ, ita vt ſcrutatoribus viſibiliter cadens appareat, intromittat Similiter vt omnis fraus auferatur , omnibus ac ſingulis eligentibus in Capitulo Bonon. 1615. ſtrictiſsimè præcipitur , vt in omnibus electionibus canonicis, nullus electorũ audeat ſchedulas quibus electiones huiuſmodi perturbantur, multiplicare. Octauum eſt,quòd ſcrutatores receptis ſingulorum votis,debent ſchedulas inuolutas in menſam effundere,& numerare, atq. conferre cum vocalium numero; & ſi numerus earum nõ fuerit æqualis numero eligentium,ſtatim eas non explicando neq. legendo comburant . Si autem æqualis fuerit,eas explicent , legant, diligenter ſcrutentur , & in ſcriptis redigant. Nonum eſt,quod facto ſcrutinio votorum debent ſcrutatores conferre numerum cum numero eorũ qui fuerint electi:& ſi inuenerint, quod aliquis exiſtens extra Collegiũ, aut extra numerũ eligẽtium fuerit electus à maiori parte vltra medietatem omnium eligentium, eius electio

tio rata ac legitima habeatur. Si quis verò de numero ipſorum eligentium electus fuerit, vt illius electio rata & legitima ſit, ne fraudi locus adſit, neq. poſsit aliquis ſeipſum eligere, duo vota vltra medietatem collata eſſe oportet. Declarantes tamen ſatisfieri huic ſtatuto de duobus votis, ſi conſtet illum eſſe electum à maiori parte, ſecluſo ſuo voto, ſi forte illud ſibi contuliſſet. Id autem tunc ſatis conſtabit, quando aderit vnum votum & dimidium (quod dicitur) vltra maiorem partem; vtpotè ſi eligentes ſint quinq. maior pars ſunt tres; requiritur ergò & ſufficit, vt electus, qui eſt de numero eligentium habeat quatuor vota, vt eius electio rata & legitima habeatur. Vt fuit ordinatum Bonon. 1564.

Item declaramus in Capitulo Barchinonen. 1574. & poſtea Romæ 1580. & 1583. iſtud haberi. Ordinamus quod aliàs fuerat confirmatum in Capitulo imme diatè præcedenti, vt ſi quis propriæ vocis renunciatione medietatem eligentium exceſſerit, in quacunq. electione, tàm canonica quàm alia, irrita cenſeatur electio, & hoc habet quatuor capitula, quantum ad electionē canonicam. Adijciētes quod totum hoc ordinatum cadit ſuper electione ipſa, & non ſuper electo, ita quod non poſsit denuo eligi. Quod in Capitulo Romano 1589. fuit confirmatum, & additum, quod ſi quis nec propriæ vo ci renunciare, nec ſuum votum conferre voluerit, ſed dixerit, neutraliter ſe velle habere, tanquam ſi voci renunciaſſet cenſendus erit. Et quod qui contra huius tenorem quempiam electum cō firmauerit, ijs pœnis ſubiaceat, quæ contra confirmantes non legitimè electos, ſtatutæ ſunt; ac talis confirma tio nulla ſit & inualida. Item in eodem Capitulo Romæ 1589. fuit ordinatum, quod ille qui eſt aſsignatus in ali quo Conuentu, & electioni, reuerà adeſſe poteſt, ſiue electioni adſit, ſiue non adſit, debet neceſſariò habere duo vota vltra medietatem eligentium, vt ipſe canonicè cenſeatur eſſe electus, ſicut de illo qui propriæ voci renūciat, declaratum eſt.

O 3 Deci-

Decimum eſt quòd habito ſchedularum numero & collatione facta numeri ad numerū, debet vota in ſcriptis redigere, deinde ſchedulas corā eligētibus ante publicationē ſcrutinij cōburere. Tandē in mediū Capituli veniēdo, ſcrutatores nomina publicēt eorū, qui fuerūt electi, atq. exprimāt numerum votorū, quæ vnuſquiſq. habuit; quod etiā faciendū eſt, etiā ſi nullus fuerit à maiori parte vltra medietatē electus; vt ad ſecundū ſcrutiniū poſsint dirigi electores. Si autē electio rara fuerit, ille qui primā vocē habuerit inter electores, tenens in manibus librū Conſtitutionum, debet vice omniū prædictorū eligentiū eligere, & decretū electionis formare, dicendo: Ego frater N. vice mea, & omnium eligētium præſentiū, eligo fratrem N. in Priorem talis Conuentus. Quòd ſi primus ſcrutator fuerit electus, ſecundus ſcrutator in publicando ſcrutinio & formādo decreto ſuccedat; & ea ſolum quæ in Capitulo publicantur, in decreto electionis mittēdo ad Cōfirmatorē, ſcribēda ſunt, ſubſcriptis nominibus ſcrutatorū. Clauſum verò, & ſigillo corā omnibus, antequā à loco electionis recedāt munitū, ad Cōfirmatorē mittatur quantocyus. Et idē modus eligendi ſeruetur in electione Prioris Prouincialis, ac Magiſtri Ordinis, & Diffinitorū Capituli Generalis & Prouincialis, & ſocij Prioris Conuentualis euntis ad Capitulum Prouinciale.

Declaramus præterea vt in illis Prouincijs, in quibus, vel ex Apoſtolico indulto, vel ex approbata, & iam diu recepta cōſuetudine ſolēt prēter nomen electi apponi in eadē ſchedula nomina eorū qui ſimul poſtulantur, ea cōſuetudo deinceps cōſeruetur. Nomina verò eorū qui poſtulātur, & numerus eorundē, ſimiliter in Capitulo publicentur, atq; in decreto ſcribātur & mittantur, vt in Capitu. Bonon. 1564. ordinatū eſt. Quòd autē ad clauſurā ſcrutinij attinet, iſtud Romæ 1558. ordinatū eſt, vt ſi cōtingat ſcrutiniū ipſū debere trāſcribi, poſtquā trāſcriptū fuerit, ſcrutatores ipſum coram vocalibus iterum legant, & in oculis eorum

ſigillo

ſigil lo claudant.

b. A maiori parte vltra medietatẽ omniũ eligẽtiũ.) Declaramus quòd nullus frater irregularis, & qui non eſt in ſacris Ordinibus conſtitutus vocem habet in quacunq. Ordinis noſtri electione, ſicut fuit declaratũ apud Narbonã 1354. Nec ſufficit ad hoc quòd electio ſit canonica, vt electus habeat maiorẽ partẽ quã alij, ſed oportet vt habeat maiorem partẽ vltra medietatem omnium eligentium.

c. Vel per ſcrutiniũ, vel per cõpromiſsionẽ, vel per cõmunẽ inſpirationẽ.) Declaramus, hanc antiquam eligendi formam per Concil. Trident. iam abolitam eſſe, & in omni canonica noſtri Ordinis electione ſeruandũ eſſe Decretũ Sac. Concilij Trident. ſeſs. 25. de Regularib. vbi ita decernit: In electione Superiorũ quorumcunq. Abbatum temporaliũ, aliorumq. Officialium Generaliũ & Abbatiſſarũ, ac aliarũ Prępoſitarũ, quò omnia rectè, & ſine vlla fraude fiant, in primis ſancta Synodus diſtrictè præcipit, omnes prædictos eligi debere per vota ſecreta, ita vt eligentiũ nomina nunquam publicentur, neque in poſterum liceat Abbates, Prouinciales, Priores, aut alios titulares quoſcunque ad effectum electionis faciendæ conſtituere, aut voces & ſuffragia abſentiũ ſupplere. Si verò contra huius Decreti Conſtitutionẽ aliquis electus fuerit, electio irrita ſit. Et is qui ad hunc effectum, ſe in Prælatũ creari permiſerit, deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis exiſtat, facultateſque ſuper his conceſſæ, eo ipſo abrogatæ cenſeantur, & ſi in poſterum aliæ concedantur, tanquam ſubreptitiæ cenſeantur. Et propterea in Capitulo Generali Bononienſi 1564. ſic habetur: In huius ergò (Decreti videlicet Concilij) executionẽ, pręcipimus vniuerſis fratribus noſtris, vt in futuris electionibus infraſcripta forma deinceps obſeruetur; & ſi ſecùs factæ fuerint, irritæ habeantur. Singuli electores in ſchedula ſcribant electi nomen, vel ſcribi faciant; eligentis

autem nomen nunquā ſcribatur, nec ſcrutatoribus, nec Confirmatori vnquam reuelletur. Abrogata igitur electione per communem inſpiratione, & per compromiſſum, ſemper per ſcrutinium facienda eſt electio. Quod etiam Romæ 1571. ita diſpoſitum fuit: Denunciamus in noſtro Capitulo Generali diligenter ſuper forma electionis per ſchedulas facienda à Patribus eſſe tractatum; decretumq. fuiſſe eam formam nullatenus eſſe omittendam: de qua re Sanctiſsimus D. Noſter Pius V. etiā conſultus, in eadem ſententia fuit. Quapropter præcipimus omnibus fratribus Ordinis noſtri, tàm Prælatis quàm ſubditis, ne de cætero vlla ratione eam immutare contendant. Declarantes tamen ſcrutinia, quæ fiunt ſuper retentione vel abſolutione Priorum, more hactenus conſueto facienda eſſe. Socij etiam Prioris Prouincialis euntis ad Capitulum Generale, ſiue Socij Diffinitoris Capituli Generalis, eodem modo à Diffinitoribus Capituli Prouincialis eligātur ac deſignentur, ſicut antea conſueuit fieri. In receptione quoq. Nouitiorum ad habitum ſiue ad profeſſionem, & in præſtando cōſenſu in contractibus qui circa temporalia negotia fieri ſolent, nihil innouatum cenſeatur, vt fuit ordinatū Bonon. 1564. quia iſta quatuor, vel quinque relata per electionem canonicam non fiunt, atque ideò nec in Decreto Concilij, quod tantum de electione canonica procedit, comprehenduntur.

Item declaramus in Capitulo Barchinoneñ. 1574. ordinatum fuiſſe, ne quis patrum eligentium in quauis electione per ſchedulas audeat & præſumat ipſis ſchedulis notam aliquā vel characterem, vel ſignum quodlibet, & quouis modo, & cuiuſuis rationis, vnde poſsit nomen vel perſona eligentis cognoſci, & ad notitiam venire, imprimere, ſcribere, vel aliàs annectere: priuatum ex nunc declarantes vtraque voce tam inducentem ad hoc, quàm facientem ſeu conſentientem. Vbi item ordinatur, & Romæ confirmatur 1580. quòd in omni electione cuiuſcunq. Prioris ſiue

ſiue Prouincialis ſiue Conuentualis & Prioriſſæ, teneantur omnes vocales præmiſſa (ſi opus habuerint) ſacramentali confeſsione, Diuiniſsimũ Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipere ante celebrationem electionis, ſub pœna priuationis vocis ipſo facto.

d. Per Suppriorem vel Vicarium eius.) Declaramus quòd mortuo vel amoto Priore, amouetur etiam & eius Vicarius, ſicut fuit declaratum Auinione 1367. Item declaramus quòd quãuis Supprior abſente Priore non poſsit Vicarium inſtituere, ſicut apud Briuã 1346. & in multis alijs Capitulis ordinatum fuit; tamen mortuo vel amoto Priore cùm vices eius per legem plenariè gerat in omnibus, poteſt Vicariũ inſtituere ſicut hæc habet Conſtitutio. Poteſt etiam fratres ad Ordinem & profeſsionem recipere, & cõfeſsiones fratrum audire, aliosq́ exponere ad audiẽdas eorundem fratrum confeſſiones. Et hæc eadem facere poteſt Vicarius electus à Patribus mortuo vel amoto Priore, & abſente Suppriore, quia in tali caſu non ſunt amplius delegati, ſed vterq́, habet poteſtatem & iuriſdictionem ordinariam per legem ſibi datam & conceſſam, vt amplius infra littera f. declarabitur.

Itẽ declaramus, quòd per Vicariũ Supprioris intelligit Conſtitutio Vicariũ illũ qui in Conuentu ab ipſo Suppriore inſtitutus eſt, vel etiã a quocunq́ alio, eodẽ Suppriore abſente, & mortuo vel amoto Priore, ſicut fuit declaratum apud Venetias 1325. & Pariſijs 1326. Item declaramus quòd Vicarius electus à duobus vel tribus antiquioribus ę Conuentu abſente Suppriore, & mortuo vel amoto Priore ſi Domus nõ habuerit Vicarium Supprioris, vel alterius Superioris, vota eligẽtium poteſt recipere, ſicut fuit declaratũ Caturci 1319. & apud Rotomagũ 1320. Item declaramus quòd ſi in Conuentu habente Suppriorem, mortuo vel amoto Priore, aliquis per Capitulum vel per Priorem Prouincialem datus fuerit Vicarius dicti Conuentus ſuper Suppriorem, & omnes

omnes fratres; Vicarius in tali caſu debebit conuocare fratres ad electionem. Supprior autem cum duobus aut quatuoribus tenebit ſcrutinium, & prædictus Vicarius habebit vocem in tali electione, ſicut cæteri fratres, vt fuit declaratum Auinione 1367. ¶ Declaramus præterea quòd Prouinciales aut Vicarij, nō poſſunt Vicarios pro electione Prioris faciēda mittere ad Cōuentus, niſi in cauſa magnę diſſēſionis electorū; ſiue cū in veritate, Cōuentus adeò ſit viris idoneis deſtitutus, vt nullus in eo ſit, qui ſciat electionē dirigere. Et nihilominùs qui ſic miſſus fuerit, careat voce paſſiua in eadem electione. Quòd ſi ſecùs factum fuerit, totum ſit irritum & inane. Et hæc Ordinatio facta fuit primùm Romæ 1553. deinde fuit confirmata ibidē 1558. & Auinione 1561. & Bononiæ 1564.

e. Qui primitùs habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt.) Declaramus quòd illi eſſe debent ſcrutatores, non qui prius habitū ſuſceperunt, ſed qui poſt profeſsionem diutius ſuſceptum habitum portauerunt, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1304. Vnde illi qui per apoſtaſiam à noſtro Ordine receſſerunt, cū ſint omni voce priuati, nec ad aliquā Ordinis electionem poſsint admitti, non poſſunt eſſe ſcrutatores, nec etiam vocem in electione habere, niſi per Magiſtrū Ordinis vel Generalē, vel Prouinciale Capitulum fuerint diſpenſati; quæ fieri non poteſt ante tres annos; ita tamē, vt anni quibus fuerint in apoſtaſia, non computentur eis quoad locum; ſed ſint ſub illis omnibus, qui habent plures annos in Ordine poſt profeſsionem, quā ipſi haberēt qn̄ exierūt. Et ita illi, qui diutius Religionis habitū poſt profeſſionē portauerunt, dicentur eſſe antiquiores illis qui prius profeſsionis habitū receperūt, ſed illū poſteà per apoſtaſiam dimiſerunt. Declaramus tandē quòd prefati ſcrutatores nō debēt eſſe cæci, neq. ſurdi, ſed debēt eſſe tales, vt videre poſsint eligentiū vota, viſa ſcribere & legere, & lecta in publicatione ſcrutinij audire.

Publi-

II.

PVBLICATO autem *f.* ſcrutinio in medium, & *g.* expreſſis nominibus eligentium, & electorum, & facta *h.* collatione numeri ad numerum, ſi maiorem partem medietate omnium eligentium in vnum conueniſſe inuenerint, & minor pars interrogata maiori conſenſerit *i.* ille, qui primam vocem habuit inter electores, ſurgens dicat: Ego N. vice mea & omnium electorum præſentium eligo N. in Priorem talis Conuentus, vel talis Prouinciæ, ſi Prior Prouincialis eligatur. Si verò non omnes conſenſerint, ſed maior pars vltrà medietatem, tunc ſicut prius, qui primam vocem habuerit dicat: Ego N. pro me & his qui mecum conſentiunt eligo N. in Priorem vt prius. *K.* Quod ſimiliter in electione Magiſtri Ordinis & Prioris Prouincialis obſeruetur.

III.

PRIORES autē conuentuales ſupradicto modo electi à Priore *l.* Prouinciali (ſi ei viſum fuerit) confirmentur. Idē etiam fiat *m.* ſi aliquis à maiori parte illorum ad quos pertinet electio, de alio Conuētu fuerit poſtulatus.

f. Publicato ſcrutinio.) Declaramus quòd ante publicationem ſcrutinij, tàm ipſi ſcrutatores, quàm cæteri vocales (dummodo omnes conſentiant) poſſent voces mutare; ſed poſt eius publicationem illas mutare nullo modo poſſunt.

Expreſ-

g. Expreſsis nominibus eligentium & electorum.) Declaramus, hanc antiquam Conſtitutionem de expreſsione nominum eligentium poſt Tridentinũ Concilium de quo ſuperius mentio facta eſt, quemadmodum & illam aliam, & minor pars interrogata maiori conſenſerit, in deſuetudinem abijſſe.

h. Facta collatione numeri ad numerum.) Declaramus quòd cũ iuxta tenorem noſtrarum Cõſtitutionum electiones noſtræ factę à maiori parte vltra medietatem eligentium ſint canonicæ, nec alia collatio, quàm numeri ad numerum requiratur, vt grauibus & periculoſis diſcriminibus obuietur, prohibemus vt præter talem electionis formã, ſeu poſt decretum talis electionis formatũ, nullus præſumat ad aliam electionem procedere, vel aliud electionis decretum formare ſub pœna priuationis vocis actiuæ & paſsiuæ, quam ipſo facto incurrat, & ad eam non poſsit reſtitui, niſi per Magiſtrum Ordinis, vt fuit declaratum apud Londonas 1314. Quando autem concorditer aliquis ab omnibus eligitur, non oportet vt fiat collatio numeri ad numerũ, ſed ſufficit vt ille qui prę eſt, dicat: Cùm ſimus tot electores, omnes elegerunt talem.

i. Ille qui primam vocem habuit inter electores.) Declaramus quòd ille cenſendus eſt habere primã vocem inter electores, qui primus eſt inter ſcrutatores, & primus ſchedulam in vas mittit; & talis debet formare decretum electionis, ſicut fuit declaratum Perpiniani 1327.

k. Quod ſimiliter in electione Magiſtri Ordinis, & Prioris Prouincialis obſeruetur.) Declaramus quòd quãdo eligitur Magiſter Ordinis vel Prior Prouincialis vel Conuentualis, publicato ſcrutinio debet vnus vice omnium eligentium formare electionis decretum ſicut fuit ordinatum Florentiæ 1272.

l. A Priore Prouinciali, ſi ei viſum fuerit, confirmen-

firmentur.) Declaramus quòd in Capitulo apud Verdunum in Prouincia Franciæ celebrato 1556. ſic dicitur: Imponimus vniuerſis Prouincialibus eorumq́. Vicarijs ſub pœna abſolutionis, quatenus electos in Priores quãtumcumq́ vnanimiter, non præſumant confirmare, niſi ſint ſufficientes in ſcientia, & moribus præditi, & niſi veriſimiliter pręſumãt quod correctioni & honeſtati, & reformationi Ordinis operam dabunt efficacem. Et propter hoc Conſtitutio dicit: quod Prouincialis Priorem electum ſi ei viſum fuerit, confirmabit. Quod verbũ non deſignat liberã poteſtatem, ſed diſcuſsionem rationis, & arbitrium boni viri. Atq́. ideò non debet Prouincialis ſecundùm libitum ſuæ voluntatis, ſed ſecundũ iudicium rationis Priorem electum confirmare. Quamobrem in Capitulo Romano 1580. fuit confirmatum, vt Prouinciales in confirmãdis Prioribus Conuentualibus Patrum diſcretorũ conſilium adhibeant, eorum autem ſententias, & vota, quos ad cõſilium capiendũ vocauerint, per ſuffragia ſecreta ſeu fabas ſuſcipiãt, quò liberius ſuam poſsint ferre ſententiam: Quod etiam fuit ordinatum Barchin. 1574.

Item declaramus quòd ſi Prior Prouincialis fratrem aliquem electum, vel poſtulatum non cõfirmauerit, ſed ex aliqua rationabili cauſa electionem caſſauerit, non poſſunt poſtea electores eũ ſecundò eligere, vel poſtulare ſine licentia Prouincialis. Quod ſi caſſata electione, ſine eius licentia denuò illum eundem elegerint vel poſtulauerĩt, electio illa nulla ſit, & poteſtas prouidendi de Priore ad ipſum Priorẽ Prouincialem deuoluatur, ſicut fuit ordinatum apud Montempeſulanum 1271. & apud Florentiam 1272.

Item declaramus quòd Priores Prouinciales electionem canonicè factam nõ debẽt niſi ex rationabili cauſa caſſare. Quòd ſi electio aliqua, de aliquo canonicè facta ei fuerit præſentata, & ipſe dixerit: Ite & eligite vobis alium, quia hunc nolo confirmare, & non dixerit: Caſſo iſtam electionem, non poterunt Electores aliũ eligere

gere. Si verò electione non caſſata elegerint aliũ, electio illa erit nulla donec prima caſſata fuerit. Itẽ ſi quis frater habens literas Magiſtri Ordinis, quòd non poſſit cogi ad ſuſcipiendum officium Prioratus, eligatur in Priorẽ alicuius Cõuentus, & à Priore Prouinciali confirmetur, ſi talis frater confirmationi factæ non conſenſerit, non eſt abſoluendus, ſed ſufficit electionem caſſari, vt electores liberè alium eligere poſſint, ſicut fuit declaratum apud Victoriam 1321. & apud Toloſam 1304.

Item declaramus quòd ille qui eſt canonicè electus in Priorem alicuius Conuentus Ordinis noſtri, non poteſt ſtatim pronunciata electione cedere iuri ſuo. Primò, quia taliter electus in Ordine noſtro, ex tali electione nihil iuris acquirit. Quod patet, quia quãtumcumq. ab omnibus eligatur, nullam tamen habet adminiſtrationem; & tamen electi in quibuſdam Eccleſijs ſtatim habent adminiſtrationem, & gerunt quaſi vicem Prælati.

Secundò, quia Religioſus quicunque cùm obedientiam ſit profeſſus, non habet velle aut nolle; ac proinde ſi Prælatus aliquid ei præcipiat, oportet eum obedire, nec eſt in eo diſſentire, benè tamen in Prælato præcipiente, à cuius voluntate, ſubditi voluntas dependet.

Tertiò Quia quantumcumque aliquis à maiori parte, vel ab omnibus eligatur, in poteſtate tamen Superioris eſt ipſum confirmare vel non confirmare: quia Conſtitutio dicit, quòd Prouincialis poterit talem electum confirmare ſi ei videbitur expedire. Et quamuis illum non confirmet, non tamen reſtat tali electo locus appellandi, vel aliqua cauſa proſequendi, ſiue aliquid in foro contentioſo repetendi. Apparet ergò ex prædictis talem non habere ius aliquod in tali electione, ac proinde non poſſe cedere iuri ſuo, quia ex vi talis electionis nullum ius dignoſcitur acquiſiuiſſe. Si quis autem à maiori parte eligitur, & tamen contradicitur tali electioni, electus non debet confirmari quouſque

uſque tales contradictiones audiantur & remoueantur, ſicut fuit declaratũ Valentię 1337. Declarmus etiã quòd quantumcumque ſit aliquis canonicè electus & confirmatus, eique præceptum de acceptatione factum ſit, ipſe tamen non conſentiat, nunquam eſt Prior, nec Prælatus, neque ius aliquod ſibi acquirit.

m. Idem etiam fiat ſi aliquis à maiori parte fuerit poſtulatus.) Declaramus quòd quãuis olim qñ quis erat ex alieno Conuentu, vel alium Prioratum obtinebat, non eligeretur, ſed poſtularetur, tamen poſtea in Capitulo Placentiæ celebrato 1310. ſic fuit declaratum, quòd in omni electione canonica Ordinis vndecumq. vel in quocunq. ſtatu perſona eligenda exiſtat, ſemper in formatione decreti dici debet: Eligo, & nunquam ſolum, Poſtulo.

IIII.

CONVENTVS autẽ qui petit electi confirmationem, *n.* numerum, & nomina ſcribat eligentium, cum formatione decreti, & expreſſione eorum, quæ in electione facta ſunt.

n. Conuentus autem.) Declaramus quòd Conuentus qui mittit ad Prouincialem pro confirmatione Prioris electi, debet in ſcriptis narrare totũ electionis proceſſum, & ſcribere numerum eligentium, & quot vota tàm electus quàm non electi habuerunt, eiq. ſignificare, nihil eorum quæ ad canonicam requiruntur electionem, fuiſſe omiſſum.

Item declaramus propter Decretum Concil. Trident. ſuperius relatum in electionibus Priorum, tum Conuentualium, tum etiam Prouincialium, & aliorum Officialium, ſeruandum eſſe in toto Ordine ſtatutum Capituli Generalis Bononienſis 1564. ſimiliter etiã Rom. 1608. Quod quidem eſt huiuſmodi: Quia electionũ libertati quã maximè ſancta Synodus conſultũ eſſe voluit, admonemus in primis

Reuerendos Prouinciales & alios Superiores, quibus poteſtas dirigendi & confirmã di electiones commiſſa eſt, vt ea quàm modeſtè vtantur. Quare vbi nō fuerit peculiaris neceſsitas, nullus electoribus proponatur. Quod ſi neceſſarium eſſe exiſtimabunt, non pauciores quàm tres in ſingulis electionibus proponant. Cæterùm ſi Electores, alioquin dignũ (quãuis non de propoſitis) elegerint, eam tamen electionem Confirmator, Diuini iudicij memor (niſi iuſta ſubſit cauſa) confirmare non differat.

V.

SI veró *o.* infrà menſem non elegerint vel poſtulauerint, Prior Prouincialis prouideat Conuentui de Priore, *p.* qui competenter ſciat in ſuo Cõuentu proponere verbum Dei. Nullus eligatur aut confirmetur in Priorem, niſi ſciat Grãmaticé loqui abſque falſa latinitate, & ſit ita inſtructus (ſaltim in moralibus Sacræ Scripturę) vt ſciat proponere competenter Verbum Dei in ſuo Conuentu. Quód ſi ſecus factum fuerit, in Conuentibus habentibus integrum numerum fratrum, Cõfirmator abſoluatur, & per trienniũ omni officio Ordinis priuetur.

o. Si verò infrà menſem non elegerint.) Declaramus quòd ſi electores ſtatuerint aliquam diem ad eligendum Priorẽ infra menſem, & in illa die ſtatuta nõ elegerint, poterunt aliam diem infra ipſum menſem ad electionem faciendã conſtituere, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1304. Declaratum etiam fuit in Capitulo Romano 1601. menſem electionis incipere à die quo de carentia Prioris in Conuentu conſtiterit, infra quẽ menſem debent electores canonicè aliquem eligere. Quód ſi non elegerint, etiã ſi actus aliquos electionis vel

vel ad electionem pertinentes fecerint, ſtatim tranſacto illo primo menſe, deuoluitur ius ad Prouincialem. Quòd ſi canonicè aliquem elegerint, & contigerit vt caſſetur electio, incipiat denuò alter menſis electionis, à die quo canonicè conſtiterit Conuentui prædicta caſſatio. Quod ſanè intelligendum eſt habere robur quomodocunq. caſſetur electio, ſiue propter defectũ in ipſa commiſſum, ſiue propter aliquam aliam rationem. Et ſi in iſto caſu Prouincialis Priorem prouiderit, ille talis non erit Prior. Et quãquam Conſtitutio Prouinciali terminum non præfigat ad prouidendum de Priore, ſed abſolutè dicat, quòd ſi infra menſem nõ elegerint, Prior Prouincialis Cõuentui prouideat de Priore, non tamen propter hoc intendit derogare iuri communi, quo cauetur, vt ille ad quem poteſtas deuoluitur, debet infra tres menſes Eccleſiæ viduatæ prouidiſſe; vt habetur in capit. Ne pro defectu, extra de Electione. Et ideò ſi Prouincialis vel eius vices gerens in prædicto caſu infra tres menſes Conuentui de Priore non prouiderit, elapſis tribus menſibus non poterit prouidere; & ſi prouiderit, prouiſio nõ valebit, ſed ad Magiſtrum Ordinis poteſtas prouidendi deuoluetur, vt habetur extr. de Supplen. negligent. Prælato. cap. Licet. Vbi dicit gloſa, quòd mora in electionibus non poteſt purgari.

Item declaramus ex Capitulo Valentiæ 1596. quòd quando contigerit Priorem aliquem non aliam ob cauſam à Prioratu quem tunc habet abſolui, quam vt poſſit in Priorem alterius Conuentus confirmari, ſi confirmatio quacũq. de cauſa ſuũ non ſortiatur effectum, nulla cenſenda erit abſolutio, poteritq. in primo ſui Prioratus officio perſeuerare. Itẽ Romæ 1580. admonentur Patres Prouinciales, quòd ſi Inquiſitores eligi in Priores contigerit non eos confirment, niſi conſulto Magiſtro Ordinis, atque ſacra Cõgregatione ſancti Officij, ne fortè ſanctum Officium Inquiſitionis impediatur.

p. Qui competenter

ſciat in dicto Conuentu proponere verbũ Dei.)

Declaramus quòd ille qui neſcit competenter proponere Verbũ Dei, nec eligi poteſt in Priorem, nec confirmari: quia ſecundum Conſtitutiones videtur ineligibilis. Quare in Capitulo Venetijs 1357. ſic dicitur: Volumus & ordinamus, quòd nullus de cætero confirmetur in Priorem, niſi ſit ſufficiẽs, Prouincialis iudicio, ad proponendum Verbum Dei; mandantes ſtrictiſsimè Prioribus Prouincialibus, quòd omnes Priores inſufficientes à ſuis officijs indilatè abſoluant. Et in Capitulo apud Toloſam 1372. ſic dicitur: Ordinamus quôd nullus frater poſsit eligere in Priorem eũ qui neſcit cõpetẽter proponere Verbũ Dei; nec etiã poſsit eligi, qui non poteſt ſequi Chorũ, Dormitoriũ, Refectoriũ & cõmunia prout decet; & idẽ fuit declaratũ apud Cenomanũ 1491. & in multis alijs Capitulis; potiſsimè autẽ Romæ 1571. admonẽtur Prouĩciales & vniuerſi fratres, ad quos pertinet electio, vt in Cõuẽtibus vbi viget ſtudiũ generale dẽt operã vt viri graues, & quò magis fieri poterit in literis periti in Priores eligantur vt ſcientiarũ ſtudia, quæ maximè Ordo noſter profitetur indies augeantur.

Item declaramus, quòd electio debet eſſe digni, & idonei viri, & ideo nullus poteſt eligi in Priorem, qui non habet conditiones à ſacris Canonibus requiſitas. Nullus autem debet excludi à quacunq. electione, prætextu alicuius criminis vel delicti, niſi ſententialiter ſit condemnatus, & per ſententiam voce priuatus: quamuis ad electionem non debeat admitti ille, de quo manifeſtum ſit incidiſſe in excommunicationẽ latæ ſentẽtiæ: etiã nulla alia declaratione ſubſecuta, cũ ſufficiat apertè conſtare eũ cõmiſiſſe aliquid per quod reuerà ipſo facto in excommunicationem latæ ſententiæ inciderit.

Item non poſſunt eligi fratres, qui morantur extra clauſtra, etiam ſi cathedrali Eccleſię inſeruiant, vt declaratũ fuit Romæ 1601. Multò minus eligi poſſunt qui extra Ordinem beneficia obtinent,

tinent, vt inferiùs in Capitulo de Itinerantibus dicetur. Et qui Prouincialis fuit non poſsit infra octo annos immediatè eius abſolutionẽ ſequentes eligi in Prouinciałem in illa Prouincia, & qui fuit Prior infra quadrienniũ in eodem Conuentu in quo fuit Prior, vt cõſtituit Iul. II. Quod quidem intelligitur vbi Prouinciales durant per quadriennium, Priores verò per triennium. Duo etiam fratres germani non poſſunt ſibi immediatè ſuccedere in officio Prioratus, aut Prouincialatus, quôd ſi ſecùs factũ fuerit, electio ſit irrita & nulla, ſicut de facto irritam, & nullam decernimus & declaramus. Romæ 1608. & confirmatur Pariſijs 1611. Ineligibiles quoque ſunt ij qui per ſententiam condemnati ſunt ad pœnas grauioris culpæ, donec diſpenſentur; quin etiam poſt diſpẽſationem vel ſatisfactionem non adeò facilè eligantur, niſi fortè poſt multos annos mores in melius cõmutaſſe ita clarè conſtiterit, vt meritò non indigni aliqua gratia cenſeri poſſint. Romæ 1589. Itẽ Romæ 1569. habetur: Apoſtatas in poſterum recipiendos ad Ordinem non poſſe admitti ad prælaturas ante viginti annos, & irritum decernitur ſi ſecùs factum fuerit, vt etiam ſuperius in c. de Apoſt. dictum eſt. Et Auinio. 1558. diffinitur, vt qui abiurauerint tãquam vehementer ſuſpecti, non poſsint à quocunque, etiam à Magiſtro Ordinis reſtitui, aut promoueri ad quodcunque officium, ſiue dignitatem toto tempore vitæ ſuæ; irritum decernentes quicquid in oppoſitum factũ fuerit. Quod etiam confirmatur Bononię 1564. nulla facta mẽtione illorũ verborũ, etiã à Magiſtro Ordinis. Eligendus etiã in Priorem debet habere 12. annos à profeſsione cõpletos, vt fuit authoritate Apoſtolica ordinatum Valentiæ 1599. & eadem authoritate confirmatum Neapoli 1600. & Romæ 1601.

VI.

FRATRES autem *o.* poſt quatuor annos à profeſsione ſua, ſi tamen ſint in Sacris conſtituti, ad electionem Prioris conuentualis ad-

mittantur. Infra verò idẽ tempus in ſocios Priorũ conuentualium, vel in electores Priorum Prouincialium, vel in Priores nullatenus eligantur.

p. Si verò de aliena Prouincia fuerint, poſtquam per annum continuum in aliquo vno Conuentu alienæ Prouinciæ aſsignati morati fuerint, admittantur ad electiones in illa Prouincia, ſicut alij; & hoc tàm ſi ad tempus, quàm ſi ſimpliciter ad alienam Prouinciam quis aſsignetur. Infra verò idem tempus, non admittantur ad electionem electorum Prioris Prouincialis, nec ad tractatus eorum, quæ ad Generale, vel Prouinciale Capitulum ſunt mittenda.

e. Fratres autem poſt quatuor annos à profeſſione ſua.) Declaramus in Capitulo Romæ 1608. ita fuiſſe ordinatum: Cum in Capitulo Generali Valentiæ anno Domini 1596. celebrato Ordinatione decima, authoritate Apoſtolica ſtatutum fuerit, vt nullus haberet in poſterum vocem tàm actiuam, quàm paſſiuam in vlla electione canonica, niſi poſt expletos duodecim annos à profeſſione ſua, quæ Ordinatio recepta, & confirmata fuit in duobus immediatè ſequentibus Capitulis Generalibus Neapolitano 1600. & Romano 1601. vbi declaratum fuit eadem authoritate Apoſtolica interueniẽte, hãc Ordinationem extẽdendam eſſe ad electionem ſociorum Priorum euntium ad Capitulum Prouinciale; nunc propter iuſtas, & legitimas cauſas habito viuæ vocis oraculo à S. D. N. Paulo Papa V. de eiuſdem Apoſtolica authoritate, non obſtante præfata Valentini Capituli Ordinatione, eiuſdemq́. per duo Capitula ſequentia confirmatione, ſtatuimus, & ordinamus, vt deinceps fratres noſtri in quacunq́ electione canonica habeãt vocem,

cem actiuam, dummodo expleuerint ſex annos integros à ſua profeſsione, & fuerit Sacerdotes; Conuentu noſtro Pariſienſi dumtaxat ob certas cauſas excepto, in quo, præfatam Capituli Valētini Ordinationem volumus, & declaramus in ſuo robore permanere. Item eadem authoritate Apoſtolica cum eadem moderatione confirmatum fuit, Pariſijs 1611. & declaratum per hanc moderationem: circa Moniales quidem nihil omnino innouatum, circa fratres verò nihil quoad paſsiuam vocem mutatum fuiſſe.

Quòd ſi contingat aliquē Conuerſum profeſſum, admitti ad habitum clericalem habeat vocem in electionibus canonicis poſt duodecim annos à ſuſceptione habitus clericalis, vt Valliſoleti 1605. declaratum eſt.

Declaramus etiam quòd cū dicit iſta Ordinatio, Dummodo expleuerit ſex annos, hoc eſſe intelligendum de expreſſa vel tacita profeſsione iuxta declarationem factam in Capitulo Barchinonæ 1574. ita exponentē Cōſtitutionem quæ quatuor annos à profeſsione requirebat. Declaramus pręterea, quòd ſi in aliquo Conuentu non reperiantur niſi duo legitimi vocales (Sacerdotes videlicet, & qui habuerint ſex annos à profeſsione) tūc adiungantur vſque ad quinarium numerum ex his qui habēt quatuor annos à profeſsione, ſuntque in Sacris, incipiēdo ab antiquioribus; quòd ſi tot non ſuppetant addantur ſaltim vſq. ad numerum ternarium, & ſic poterunt ad electionem procedere. Si autem tot non reperiantur, tunc deuoluitur electio ad Prouinciales, qui de conſilio quatuor, ad minus, grauiorum Patrum, maxima cū conſideratione prouidere debebunt, eorumque conſcientias ſuper hoc aggrauamus; ſicut fuit authoritate Apoſtolica declaratū Romæ 1601. circa explicationem Ordinationis, quæ 12. annos profeſsionis requirebat.

Item Romæ 1583. fuit ordinatum quòd fratres qui ordinariè permanent extra Conuentum quacunque occaſione, & prætextu, præter-

quam pro Officio ſanctæ Inquiſitionis, non cenſeantur aſsignati in Conuentibus ad vocem habendam in electionibus, quacũq. ratione in illis aſsignentur, ſed omninò excluſi intelligantur quoad electiones faciẽdas. Quod etiam Rom. 1589. confirmatum fuit, cũ declaratione, quòd tantummodò vocem actiuam non habeãt in electione, in Conuentibus in quibus ſunt aſsignati. Et iterum Rom. 1601. ordinatum fuit, vt fratres extrà Ordinem commorantes, etiam ſi alicui inſeruiant Cathedrali Eccleſiæ, vel ibi ſint Lectores, nec paſsiuam, nec actiuam habeant vocem.

p. Si verò de alia fuerint Prouincia poſtquã per annum continuum.) Declaramus quòd fratres qui ſunt de vna Prouincia, ſi aſsignentur in aliquo Conuentu alterius Prouinciæ, ſiue pro ſtudio, ſiue quocunq, alio modo, ſi non ſint ibi totaliter tranſlati, non habent vocem in illo Cõuentu, niſi poſt talem aſsignationẽ ſteterint per vnũ annũ continuum in aliquo Conuentu præfatæ Prouinciæ. Et intelligitur quòd fuerit continuatio aſsignationis, & maioris partis vnius anni, vt declaratũ fuit in Capitulo Romæ 1532. Si verò fuerint totaliter tranſlati, & illi Prouinciæ incorporati, tũc poſtquã fuerint in aliquo Conuentu illius Prouinciæ aſsignati abſq. aliqua dilatione habebunt in præfato Conuentu vocẽ ad electiones faciẽdas, ſi tamen cõpleuerint ſex annos à ſua profeſsione, & Sacerdotes fuerint prout ſupra dictũ eſt: quia ſic trãſlati, ſunt de illa Prouincia ad quam ſunt totaliter trãſlati, & non de alia, ſicut fuit declaratũ apud Bruges 1336. Toloſæ 1304. & Coloniæ 1428. Item declaramus in Capitulo Romano 1569. ſic haberi: Concedimus fratribus Prouinciarum Indiarũ, & Congregationum, vt quãprimum fratres ad illos ex partibus Hiſpaniarum acceſſerint, & ad Conuentus ſuarum aſsignationum declinauerint, habeant etiam vocem in electione Priorum, ſi aliàs habiles fuerint; eſtò quòd per annum continuum in aliquo Conuentu

uentu earundem Prouinciarum non ſteterint,& ſi quid in hac parte ſupplendum ſit, authoritate Apoſtolica ſuppletum eſt.

VII.

ELECTIO autem *q.* tàm Priorum Prouincialium quàm Conuentualium ad illos tantum pertineat electores, qui perſonaliter præſentes in electione extiterint, ſicut fit in electione Magiſtri Ordinis.

q. Electio autem tàm Priorum Prouincialium, quàm Conuentualium.) Declaramus quòd licet ſecundum iura illi qui ſunt abſentes, poſsint inſtituere procuratorem ad eligẽdum, quando electio eſt facienda, tamen in Ordine noſtro in quacunque electione non poſſunt electores abſentes per literas, aut per procuratorem eligere, ſed oportet quòd ipſi perſonaliter & pręſentialiter in loco electionis exiſtant, niſi in eodem Conuentu eſſent infirmi decumbentes; quia tunc ſerutatores debent ad eos accedere. Inſtante tamen electione Prioris in Conuentu, vel tractatu de ſocio faciendo, ſi aliqui ex electoribus extra Conuentum infra dictam fuerint, debent Præſidentes Conuentuum ad eos nuncium mittere. Quòd ſi noluerint, vel non potuerint venire, vel in loco vbi veriſimiliter putabantur debere eſſe, facta diligenti inquiſitione inuenti non fuerint, poterunt electores præſentes, poſtquam hoc eis legitimè conſtiterit, in eorum abſentia, canonicè ad electionem procedere, ſicut fuit declaratum in Capitulo apud Biſuntium 1353. Et Romæ 1601. authoritate Apoſtolica hoc idem ſtatutum fuit de Prouincialibus, & Diffinitoribus, qui ad electionem Magiſtri Ordinis conueniunt. Per dictam autem intelligitur, iter quod poteſt facere vnus pedeſter in vna die.

Item declaramus quòd in diuerſis Conuentibus ſeparatis quorũ vnus ab alio nõ depẽdet, nõ poteſt aliquis

frater habere vocem, nec Prior in vno Conuentu poteſt habere vocem in alio, niſi fortè ibi inſtitueretur Vicarius ad tempus, vt habetur in cap. Conſtitutis. de Electione.& cap. vlt. de Reli. & capit. Cum ſingula. de Præben. lib. 6. vt etiam fuit in multis Capitulis ordinatũ pręſertim Bononiæ 1305. Et nouiſsimè Vlyſsiponæ 1618. ordinatum fuit quòd nullus frater ratione nouæ aſsignationis poteſt eodem anno duos eligere Priores, nec ſocios pro Capitulo Prouinciali, exceptis Regentibus, Lectoribus, & ſtudentium Magiſtris qui ſtudiorum promouendorum intuitu alijs Conuentibus aſsignati fuerint, & etiam Suppiioribus de nouo inſtitutis. Quæ exceptio non intelligitur de Lectoribus caſuum conſcientiæ.

Item declaramus quòd cum ex inductionibus, & practicis indebitis libertati electionum Ordinis plurimùm detrahatur, & turbationes, & ſcandala plurima conſequantur, & ſynceritas ſtatus Ordinis noſtri multipliciter lædatur, propter hoc in multis Capitulis fuit ſtrictiſsimè prohibitum ne aliquis prece, pretio, promiſſione, cõminatione ex certa ſcientia, & ex animi deliberatione præſumeret aliũ ad eligendum aliquem inducere. Qui verò cõtrarium fecerit, ſit per triennium omni voce priuatus; & nihilominùs pœnis alijs acriter puniatur. Et eandem pœnam incurrat ille qui hoc ſciuerit, niſi ſtatim habita opportunitate debita, Prælato ſuo ipſum inductorem reuelauerit; ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1286. Burdegal. 1287. Lucæ 1288. Treueris 1289. Placentiæ 1310. Neapoli 1311. Carcaſſonæ 1312. Similiter propter eandem rationem, vt electiones noſtrę liberè fiant in cap. 16. infra de Ordinationibus diſponitur, quòd infra menſem ante electiones quaſcunq. nouæ aſsignationes, & mutationes fratrum non fiant, niſi in caſibus ibi exceptis, & de hoc fuerunt admoniti Prouinciales in Capitulo Bononienſi 1564. per hæc verba: Admonemus RR. Prouinciales vt cum celebrandæ electionis in Conuentu

aliquo

aliquo tempus inſtat, etiam ſi Priori menſis vnus ſuperſit ſui officij, maximè abſtineant à mutationibus fratrum in dicto Conuentu in quo inſtat electio, niſi in his caſibus, qui in noſtris Conſtitutionibus exprimuntur; ne propter hoc eligentium libertati aliquod præiudicium fieri videatur. Et Romæ 1589. ſic habetur: Declaramus ad tollendam quamcunque fraudem, & doli ſuſpitionem, & quatenus opus eſt decernimus, & ſtatuimus quòd ad hoc quod aliquis in aliqua electione vocem habeat, non ſufficit quòd ante electionis menſem in Conuentu vbi eligere debet fuerit aſsignatus, niſi de aſsignatione ipſa & Prælato, & Cõuentui in quo reuera eſt aſsignatus, reuera ante menſem conſtiterit. Quod Venetijs 1592. fuit cõfirmatũ & additũ, quòd excipiatur caſus mortis ipſius Prioris, quando iam nulla fraus præſumi poteſt. Tandẽ in Capitulo Romæ 1601. acceptata fuit Clemen. VIII. Conſtitutio ne duobus menſibus ante tempus electionis Prioris, vllę fiant aſsignationes, vel reuocationes, quæ etiam fuit acceptata Valliſoleti 1605. & additũ quòd ſi factæ fuerint, fratres ſic aſsignati non habeant vocem in quauis electione illius Conuentus, donec aliquis fuerit confirmatus.

Itẽ declaramus in Capitulo Romæ 1612. fuiſſe ordinatũ ita: Declaramus quòd cum in Cõſtitutionibus noſtris dicitur quôd infra mẽſẽ electionis numerus eligẽtiũ non augeatur, non debet intelligi quando quis intra tempus electionis complet ſex annos ſuæ profeſsionis ſi eſt Sacerdos, vel ſacrum Presbyteratus Ordinem ſuſcipit, & explet ſex annos à profeſsione; poterit enim in præfatis caſibus vocem habere in electione. Et idem dicitur, ſi contingat Priorẽ mori; iuxta declarationẽ Venet. 1592. factam, quia tunc nulla fraus præſumi poteſt.

Item declaramus ordinatum fuiſſe Pariſijs 1611. ad tollenda inconuenientia in electionibus quòd non fiãt aſsignationes fictitiæ, ſed ad illos tantum pertineat electio, qui reuera & bona fide in illo Conuentu aſsignati ſunt,

ſunt, & in eodem ſaltē per duos menſes realiter & bona fide Conuentui inſeruientes antè electionē Prioris permanſerunt. Nec etiam poſſunt vocales ab eodem Conuentu remoueri infra idem tempus electionis antequam Prior electus fuerit & confirmatus, niſi pro officio Prioratus vel Lectoratus, vel ratione ſcandali. Item Valentiæ 1596. prohibetur ne de electione peragenda aliquis tractare audeat niſi ante diē vnam electionis, per ſe, vel per alios, verbo aut ſcripto, ſub pœna grauioris culpæ, ſiue is vocem habeat in electione, ſiue non. Et Prælati talem pœnam tranſgreſſoribus infligere tenentur. Et in cap. Sciant cuncti. de Electione lib. 6. habetur ſummariè Decretum hoc: Sciant cuncti qui eos ad quos ſpectat electio pro eo quòd rogati, vel inducti, eum pro quo rogabantur, vel inducebantur eligere noluerunt, ſpoliant vel iniuſtè perſequūtur, ipſo facto ſententiam excōmunicationis incurrunt. Quod in Capitu. Bonon. 1615. fuit ad memoriam reuocatum.

VIII.

PRIOR autem r. Cōuentualis, de conſilio diſcretorum fratrum ſui Conuentus inſtituat Suppriorem; cuius officium erit habere diligētiam circa Conuentum, & corripere delinquentes, & in alijs quantum Prior aſsignauerit, vel ei permiſerit. Idem autem Supprior mortuo Priore, vel amoto, vices eius in omnibus plenariè obtineat, quouſque Prior eiuſdem loci fuerit electus, & confirmatus, & in domo præſens extiterit; niſi Prior Prouincialis aliter ordinauerit. In quotidianis verò capitulis non accuſetur Supprior, niſi aliquando pro aliquo maiori exceſſu, ſecundū quod Priori viſū fuerit proclametur.

r. Prior Conuentualis de conſilio diſcretorū.)

Decla-

Declaramus quòd Prior Cõuentualis non poteſt inſtituere Suppriorẽ, niſi de conſilio, & aſſenſu ſpecialiter ad hoc cõgregato maioris vel ſanioris partis Patrum illius Conuentus, qui iuxta morẽ ſolent ad conſilia vocari; & oportet, quôd ille frater, qui debet Supprior inſtitui ſit in eodẽ Conuentu aſsignatus, ſicut fuit declaratũ Venetijs 1325. Ad conſilia autẽ vocãdi ſunt, hi qui deſignati ſunt in cap. de Recipiendis.

Item declaramus quòd Priores Prouinciales, in ſua Prouincia dumtaxat, poſſunt inſtituere Suppriores, quia in Rectoribus eſſentialiter ordinatis, quod inferiori cõceditur, ſuperiori nullatenùs denegatur; niſi ſuper hoc ſpecialis fiat exceptio, ſicut fuit declaratum Biſuntij 1353.

Item declaramus, quòd in quolibet Conuentu Suppriore carente, Priores ſecundum modum in Conſtitutionibus poſitum tenentur infra ſpatium vnius mẽſis Suppriores inſtituere, vel inſtituendos petere; & qui in hoc inuẽti fuerint negligẽtes, à ſuis officijs abſoluãtur, ſicut fuit ordinatũ Neapoli 1311. & Valẽtiæ 1337. Declarantes quòd imminẽte tractatu eorũ quę ad Capitulũ mittẽda ſunt, nõ debẽt Priores vllo modo Suppriores abſoluere; quôd ſi contrarium fecerint, in pœnã à Prioratus officio abſoluantur, ſicut fuit ordinatum Auinione 1341. Itẽ declaramus quòd quãuis Prior Cõuẽtualis nõ poſsit inſtituere Suppriorẽ niſi fratrẽ in ſuo Cõuẽtu aſsignatũ, poteſt tñ inſtituere Vicarium in Conuẽtu ſuo, Priorem, vel fratrẽ alterius Cõuentus; licet hoc non debeat facere, niſi in caſu neceſsitatis. Nam ſecundũ iura, vnus Ordinarius poteſt cõmittere vices ſuas alteri, cuiuſcũq. alterius diœc. Et propter hoc, cũ Prior ſit Ordinarius in ſuo Conuẽtu poterit vices ſuas fratri cuiuſcũq. alterius Cõuẽtus cõmittere. Itẽ declaram⁹ quôd nec Supprior, nec Vicarius inſtitutus à Priore, poteſt in abſentia Prioris aliũ Vicariũ ſubſtituere, niſi ſibi ſpecialiter cõmitatur per Priorem; dicendo in ſuo receſſu: Ego inſtituo in Vicarium, illum, vel illos, quos inſtituendos duxe-

duxeritis, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1328. Item, cum abſentia Supprioris ſit Conuentui valde damnoſa, nullo modo debent Supprio res, in ſocios Priorum eligi; qui autem oppoſitum fecerint, debeat grauiter puniri, ac voce priuari, ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1275. & Toloſæ 1304. Si tamen Suppriores Conuentuum fuerint Prædicatores generales; quia habent vocem in Capitulo Prouinciali, poſſunt ire ad Capitulum Prouinciale, vt fuit declaratum Romę 1608. Declaratione prima.

Item declaramus quòd Suppriores, & Vicarij Priorum in abſentia Prioris, non poſſunt recipere fratres ad Ordinem, vel profeſsionem, neque etiam ad ſacros Ordines promouere, ſicut fuit ordinatum apud Montem-peſulanum 1394. & apud Briuam 1396. Poſſunt tamē abſentibus Prioribus, per priuilegiū quod dicitur Mare magnum omnes fratres ſuorum Conuentuum vel ad eos declinantes ab omnibus exceſsibus, & cenſuris à iure vel à iudice generaliter promulgatis abſoluere. Sacramēta Euchariſtiæ, & Extremę vnctionis eis adminiſtrare. Toloſæ 1318. & Valentiæ 1337.

ſ. Supprior mortuo Priore, vel amoto vices eius in omnibus, plenariè obtineat.) Declaramus quòd per Cōſtitutiones noſtras, mortuo, vel amoto Priore, cum Supprior vices eius plenariè in omnibus obtineat, poterit in tali caſu agere quidquid Prior iure ordinario poteſt, & ideo poterit Vicarium inſtituere, fratres ad probationem, vel ad profeſsionem recipere, Cōfeſſorem eligere, & aliorum fratrum confeſsiōnes audire, & alios pro audientia fratrum exponere; quia cum ſit in tali caſu quaſi ordinarius, & poteſtatem, ac iuriſdictionem ordinariam habens, poterit prædicta, & quæcunq. alia facere, quæ Prior iure ordinario poteſt. Non poterit autem fratres præſentare Epiſcopis pro confeſſionibus ſæcularium audiendis, vel pro Ordinibus ſuſcipiendis, vel alia huiuſmodi facere, quæ Priori competūt, non de iure, ſed ex commiſſione.

Digitized by Google

ſione. Et hæc eadem poteſt Vicarius electus à Patribus, mortuo, vel amoto Priore in abſentia Supprioris; quia in tali caſu Vicarius non eſt delegatus, ſed habet iuriſdictionem ordinariam per legem ſibi datam.

t. Et in domo præſens extiterit.) Declaramus quòd Prior conuentualis nouiter electus, & confirmatus, antequam veniat ad ſuũ Conuentũ, non poteſt Suppriorem à ſuo officio remouere: quia per legem, ſeu per Conſtitutionem, vices eius plenariè gerit in omnibus, quouſq. ipſe Prior præſens in domo extiterit. Poſtquam verò ſemel in Cõuentu præſens fuerit, & poſtea à Conuentu receſſerit, poterit etiã exiſtens extra ſuum Conuẽtum, Suppriorem, vel etiam Vicarium à Patribus electũ abſoluere, & alia quæ ad ſuã iuriſdictionẽ pertinẽt, quoad fratres ſui Conuentus exercere. Similiter poterit Prior conuentualis Suppriorem inſtitutum à Priore Prouinciali abſoluere, vt declaratur in Capitulo Barchinonæ 1574. Sed hoc de abſolutione Supprioris, intelligendũ eſt iuxta declarationem Capituli Valentiæ 1596. quòd poſsit abſolui à Priore de Patrum tamen conſilio per vota ſecreta.

Item declaramus in Capitulo Barchinonæ 1574. fuiſſe declaratum, Suppriores non habere locum extra Conuentus ſuos quibus præſunt, nec etiam ſuper Bachalaureos ſubditos ſuos, quos ſolent præcedere in Conuẽtu, ſi contingat Suppriorem, & Bachalaureum eiuſdem Conuentus, ſimul ad alium Conuentum declinare.

u. Niſi Prior Prouincialis aliter ordinauerit.) Declaramus quòd mortuo, vel amoto Priore, Prior Prouincialis poteſt Suppriorem à ſuo officio abſoluere, vel authoritatem eius limitare, etiam antequam Prior electus fuerit, vel confirmatus, vel præſens in domo extiterit. Et poterit in eodem Conuentu Vicarium inſtituere fratrem alterius Conuentus, qui habebit vocem in electione, & in alijs negotijs, & tractatibus illius

Conuentus,

Conuentus;ſicut fuit declaratũ Caturci 1319. Non poteſt tñ in illa electione vocẽ paſsiuam habere in eodem Conuentu, quòd ſi ſecùs factũ fuerit,totũ ſit irritum & inane, vt fuit ordınatũ Romæ 1553.& 1558.& Auinione 1561. & Bononiæ 1564.

IX.

SI verò x.mortuo Priore vel amoto,vel abſente, domus Suppriorẽ præſentem, vel Vicariũ Prioris(in eius abſentia) non habuerit,tres patres illius Cõuentus præſentes,& vocẽ in electionibus habentes,qui primitùs habitum noſtri Ordinis ſuſceperũt (ſi tñ poſt profeſsionẽ à noſtro Ordine nullatenùs diſceſſerũt,niſi per Magiſtrũ Ordinis, vel Prouinciale, vel Generale Capitulũ cũ eis fuerit diſpenſatũ) aliquẽ fratrẽ de Cõuẽtu illo in domo præſentẽ, antequã comedãt, & bibant, eligere teneantur, renuntiatione qualibet nõ obſtante;qui vices ſupradictas Prioris obtineat,quouſq. domus ipſa Priorẽ præſentem habeat, vel Suppriorẽ, vel Vicarium Prioris in eius abſentia; vel Prior Prouincialis, vel Conuentualis aliter ordinauerit. Quòd ſi prædicti tres nõ cõcordauerint, duorum ſentẽtia ad prouidendũ, ſiue de vno ipſorũ triũ, ſiue de aliquo alio fratre cõuentuali præſente præualebit.

x. Si veró mortuo vel amoto Priore.) Declaramus quòd mortuo, vel amoto Priore,ſi domus nõ habuerit Suppriorẽ vel Vicariũ eius, vel alicuius alterius Superioris, tres patres antiqui, qui diutius habitũ noſtræ Religionis poſt profeſsionẽ portauerũt, & aſsignati ſunt in præfato Cõuẽtu,tenẽtur eligere vnũ Vicariũ, qui in tali caſu poterit ĩ electione cũ alijs duobus vota recipere, & omnia

omnia facere, quæ pōt Supprior mortuo, vel amoto Priore; ſicut declaratū eſt Caturci 1319. & Toloſę 1328.

y. Vel Vicariū Prioris.) Declaramus quòd cū mortuo vel amoto Priore, Vicarius ab eo inſtitutus etiam remoueatur, & nō remaneat amplius Vicarius, ſicut declaratū fuit apud Bruges 1369. illud verbū (vel Vicariū Prioris) nō debet referri ad illud, mortuo vel amoto Priore, ſed ad illud verbū, vel abſente Priore; & in tali caſu, videlicet in abſentia Prioris, ſi domus Suppriorē, vel Vicarium eius, vel Vicariū Prioris nō habuerit, tunc tres fratres illius Cōuētus, qui diutius habitū noſtræ Religionis poſt profeſsionē portauerūt, tenebūtur aliquē fratrem de illo Cōuētu in Vicariū eligere: qui vices Prioris in omnibus plenariè obtinebit, quouſq. domus ipſa Priorē præſentē habeat, vel Suppriorē aut Vicariū Prioris; vel Prior Prouincialis, vel Cōuētualis aliter ordinauerit. Ex quo patet, quòd verbū illud, vel Vicariū Prioris, refertur ad abſentiā, & nō ad remotionem Prioris; quia Prior remotus ab aliquo Cōuētu, nō poteſt de illo aliquid diſponere, vel ordinare; quod tñ poteſt in ſua abſentia facere. Et propter hoc in Capitulo Bonō. 1261. cū in prædicta clauſula, Si verò mortuo, nulla fieret mētio de abſentia Prioris, nec de eius Vicario, fuit ſtatutum & cōfirmatum, vt ſic diceretur: Si verò mortuo Priore, vel amoto, addatur, vel abſente. Et infrà. Et domus Suppriorē præſentē nō habuerit, addatur, vel Vicarium Prioris. Et infrà, vbi dicitur, vel Prior Prouincialis, addatur, vel Conuētualis aliter ordinauerit. Et ita benè apparet, quòd prædicta clauſula quę ſolum ſe extēdebat ad eligendū Vicariū in caſu mortis vel remotionis Prioris, nunc per illas tres dictiones additas, etiā ſe extēdit in caſu abſentiæ ipſius Prioris. Itē declaramus quòd Priores abſoluti à ſuis officijs, ad illos Conuētus de quibus fuerunt aſſumpti pertinebunt, niſi per Superiores de illis aliter fuerit ordinatum.

z. Fratrem aliquem de illo Conuentu.) Declaramus quòd aliquis frater

propriè

propriè dicitur eſſe de aliquo Conuentu, qui eſt in illo aſsignatus per Priorem Prouincialem, vel per Magiſtrum Ordinis, vel eorum Vicarios, vel per Capitulum Generale, vel Prouinciale. Et talis propriè dicitur eſſe conuentualis illius Cõuentus, etiam ſi non fuerit in illo profeſſus. Non poſſunt ergò illi tres Patres aliquem fratrem eligere in Vicarium, niſi fuerit in illo Cõuentu aſsignatus; ſic enim poterit dici eſſe de illo Conuentu, vel frater conuentualis illius Conuentus, ſicut fuit aliàs declaratum Toloſæ 1328.

X.

NVLLI autem &c. Præſidenti Ordinis liceat alicui extra obedientiam noſtri Ordinis exiſtenti, curam committere ſuper fratres, vel Conuẽtus Ordinis quomodocunq. niſi Prælatis ex Ordine noſtro aſſumptis ſupra ſocios eis deputatos, & quamdiu ſunt eorum ſocij, & niſi ſupra apoſtatas, & vagos, hoc eſt ſine Ordinis licentia extra Ordinem commorantes quamdiu ſic extra manent. Super quos volumus quód nó ſolum Magiſter Ordinis, ſed etiam Priores Prouinciales, & eorum Vicarij, poſsint poteſtatem concedere omnibus Eccleſiaſticis pſonis. Quòd ſi ſecùs factum fuerit, ſit irritum, & inane. Fratres verò noſtros, tã in Epiſcopatu præciſé titulari, vel aliás infra Epiſcopatum conſtitutos, & beneficiatos, vel exemptos ab Ordine, exceptis Magiſtro Sacri palatij, & Pœnitẽtiarijs perpetuis D. Papæ, qui ſequuntur Romanam Curiam, eorumque ſocijs, nolumus, in noſtris Conuentibus vltra triduum retineri, abſque licentia Prouincialis,

cialis cū cōſenſu (ad minús) duarũ partiũ Cōuẽtus obtẽta. Alioquin ſuſpẽſionẽ à ſuis officijs incurrãt Præſidentes ipſo facto contrafacientes.

&. Nulli Præficẽti Ordinis liceat &c. Declarámus quòd cũ Ordo noſter ſit immediatè ſubiectus Romano Põtifici, & exẽptus ab omni poteſtate, & iuriſdictiõe quorũcũq. Prelatorũ, qui nõ ſũt de Ordine; & cum etiã nullus Præſidens vel frater Ordinis poſsit renunciare cuicunque priuilegio noſtro Ordini conceſſo, abſque aſſenſu Capituli Generalis; propter hoc hic prohibetur ne alicui Præſidenti Ordinis liceat cuicunque extra obediẽtiam noſtri Ordinis exiſtenti committere curam, vel authoritatẽ dare ſuper fratres, vel Conuentus Ordinis noſtri; quòd ſi ſecùs factum fuerit, irritum ſit & inane; & illi qui talem authoritatem huiuſmodi perſonis dederint, vel alicui priuilegio Ordinis renunciauerint, debent pœna grauioris culpæ puniri, à qua non poſſunt niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Priorem Prouincialem, vel per Generale, vel Prouinciale Capitulum diſpenſari.

Item declaramus Valliſoleti 1605. ordinatum fuiſſe vt in Prouincijs in quibus hactenùs patẽtes literæ cõfirmationis Priorum in Capitulo legi non conſueuerunt, deinceps legantur coram fratribus in Refectorio vel Capitulo, notando in eiſdem literis diẽ & horã quibus fuerint intimatæ.

CAP. III. *De Electione Prioris Prouincialis.*

I.

STATVIMVS &c. & ordinamus, vt mortuo, vel amoto Priore Prouinciali, vel ipſo, & eo cui vices ſuas commiſerit extra Prouinciam exiſtente,

Prior Cõuentualis illius loci, in quo primum Capitulum Prouinciale fuerit celebrandum vices eius obtineat, quouſque Prior Prouincialis illius Prouinciæ ſit electus, & confirmatus; & ipſe vel ille cui vices ſuas cõmiſerit, præſens in Prouincia extiterit. Quòd ſi Capitulum Prouinciale ex aliqua cauſa, ad Conuentũ aliũ transferatur (quæ translatio fiat per Priorẽ Prouincialẽ, vel eius Vicarium de conſilio diſcretorum) poſt tranſlationem, prioris Vicarij poteſtas expiret, & Prior loci illius ad quem Capitulum fuerit translatum vices Prioris Prouincialis in omnib⁹ obtinebit.

I I.

IDEM dicimus, ſi Capitulum Generale contigerit ad aliam Prouinciam transferri, videlicet quòd authoritas Vicariæ ad Prouincialem illius Prouinciæ cum Capitulo transferatur. Si autem Conuentus ille, cui Capitulum aſsignatum fuerat vel tranſlatum, Priorem non habuerit, vel eum infra tẽpus Vicarię ſuę mori, vel amoueri contigerit, vel extra Prouinciam eſſe, durante eius abſentia Prior illius domus, vbi Prouinciale Capitulum antecedens fuerat celebratũ, vices Prioris Prouincialis in omnibus obtinebit; & ſic deinceps retrocedendo, quouſque Conuentus ille in quo Prouinciale Capitulum fuerat celebratum Priorem habuerit; qui vices Prioris Prouincialis in omnibus obtinebit quouſque Conuentus ille, in quo Prouinciale Capitulum

culum fuerit celebratum Priorem habuerit; qui vices Prioris Prouincialis in omnibus obtinebit, donec Prior illius Prouinciæ ſit electus & confirmatus, vel Magiſter Ordinis, vel Generale Capitulum in prædictis caſibus aliter ordinauerit; vel ipſe Prouincialis, vel cui vices ſuas commiſerit, præſens in Prouincia extiterit.

a. Satuimus &c. Et infrà. Vices eius obtineat.) Declaramus quòd illi qui amoto vel mortuo Priore Prouinciali ex vi Cõſtitutionum gerunt vices Prouincialium in omnibus, nullam habent ex hoc ſuper ſorores noſtri Ordinis poteſtatem, ſicut fuit declaratum Victoriæ 1331. & Argentinæ 1307. Veruntamen Iulius Papa II. per ſuas literas in forma Breuis, fratri Thomæ de Vio Caietano tunc Vicario Ordinis, & omnibus Vicarijs pro tempore, Ordinis, Prouinciarum, Conuentuumq. eius, mortuis vel amotis, Magiſtro Ordinis, Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus, omnem poteſtatem & facultatem tàm Apoſtolica authoritate, quàm quomodolibet aliter conceſſam, & in poſterum concedendam, Magiſtro, Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus præfati Ordinis (exceptis illis, quæ in Conſtitutionibus dicti Ordinis, ſpecialiter illis inhibentur) reſpectiuè conceſsit de gratia ſpeciali die ſeptimò Septembris Anni Milleſimi Quingenteſimi ſeptimi.

III.

SI veró Prior illius Conuentus vbi Prouinciale Capitulum fuerit celebrandum, in Prouincia præſens extiterit, ſed aliqua ex cauſa Capitulo Prouinciali non interfuerit, ſimili modo Prior illius loci, vbi

fuerat præcedens Capitulum celebratum, vices Prioris Prouincialis (in ipſo tantùm Capitulo, durante abſentia prædicti Prioris) in omnibus obtinebit. Finito verò Capitulo, Prior domus in qua Capitulum illud fuit nouiter celebratum, vices Prioris prouincialis (eo modo quo ſupra dictum eſt) in omnibus obtinebit. *b.* Si autem priorem prouincialẽ in Capitulo Generali, vel medio tempore vſq. ad Capitulum prouinciale, vel in ipſo Capitulo prouinciali mori, vel amoueri contigerit, vel quocunque caſu infra illud tempus prouinciam aliquam priore prouinciali carere contigerit, vel carentia ipſa durante, ad ipſum Capitulum prouinciale eius electio pertinebit; qua peracta Capitulum prouinciale celebretur.

IIII.

QVÓD ſi &c. nec ipſe in ipſo Capitulo electus, nec alius fuerit confirmatus; vel poſt prouinciale Capitulũ priorem prouincialem mori vel amoueri contigerit; qui eius locum obtinet, teneatur conuocare quã tocyùs poterit electores; & in die ad eligendum aſsignata, prior prouincialis eligatur, vel poſtuletur; & prouinciale Capitulum celebretur, niſi prius celebratum fuerit. Quód ſi in die ſtatuta non elegerint, vel poſtulauerint, qui debent eligere; ad Magiſtrum Ordinis poteſtas prouidendi transferatur. Quòd ſi fratres cuiuſcunq. prouinciæ, infra annũ poſtquã eis conſtiterit quód prouincia caret ſuo legitimo

gitimo Prouinciali, non elegerint, vel non poſtulauerint prouincialem; ipſo facto electio, & prouiſio de prouinciali, ſit ad Magiſtrum Ordinis deuoluta.

b. Si autem Priorem prouincialem in Capitulo Generali.) Declaramus quòd circa initium Ordinis, vſque àd annum 1357. vbi fuit iſta Conſtitutio confirmata, ſingulis annis fiebant Capitula Prouincialia poſt Capitulum Generale. Et ſi Prior Prouincialis, poſt Prouinciale Capitulum moriebatur vel amouebatur; ante Generale Capitulum conuocabantur electores, & in die ſtatuta eligebatur Prior Prouincialis: & tunc non celebrabatur Capitulum Prouinciale; quia iam erat celebratum. Si verò amouebatur, vel moriebatur Prior Prouincialis in ipſo Capitulo Generali, vel poſt, vſque ad diem ſtatutam pro Capitulo Prouinciali, conuocabantur electores, & in die ſtatuta eligebatur Prouincialis, & poſtea Capitulum Prouinciale celebrabatur, in quo recitabantur acta Capituli Generalis illo anno celebrati. Sed poſtmodùm ad euitandas expenſas, & ad tollendã confuſionem quæ ſequi videbatur, fuit facta iſta Conſtitutio, per quam ſtatutum fuit; ſi contingeret Priorem Prouincialem in Capitulo Generali, vel medio tempore vſque ad Capitulum Prouinciale, vel in ipſo Capitulo Prouinciali mori, vel amoueri, vel quocunq; caſu contingeret infra illud tempus Prouinciam aliquam Priore Prouinciali carere, vel ipſam carentiam etiam ante illud tempus incæptam infra illud tempus durare, tũc electio pertinere deberet ad Capitulum Prouinciale, & non ad electores; hoc eſt ad Priores cum ſingulis ſocijs, & ad Magiſtros in Theologia, & Prædicatores Generales. Et facta electione in die ſtatuta, Capitulum Prouinciale debet celebrari. Vbi eſt aduertendũ quòd ſi etiã ante Capitulum Generale Prouincia incęperit Priore Prouinciali carere, ſeu non potuerũt fortè electores an-

te Capitulum Generale congregari, nec electionē facere, vel ſi potuerunt, & electionē fecerūt, electus nō fuit cōfirmatus; & ſic carētia durauit vſq. ad Capitulū Generale, tunc & eo caſu electio Prioris Prouincialis pertinebit ad Capitulū Prouinciale, & non ad electores; ſicut declaratum fuit Valentiæ 1364. Ianuæ 1365. & Auinione 1367. Et demū in Cōſtitutiones redactū in Capitulo Romano 1558. quod inchoatū fuerat Salmāt. 1551. & approbatum Romæ 1553.

e. Quòd ſi nec ipſe in ipſo Capitulo electus, nec alius fuerit cōfirmatus.) Declaramus quòd cum per priuilegia ſit nobis conceſſū, quòd qñ in aliquo Capitulo, vel Cōuētu noſtri Ordinis, de Prouinciali, vel Cōuētuali Priore occurrerit electio facienda, ſi ex aliqua cauſa electionē factā contingat forſitan nō cōfirmari, Superior ad quē cōfirmatio talis electionis pertinet, authoritate Apoſtolica cōcedere poterit, & in Priorē cōfirmare, aliquē de illis fratribꝰ quos ipſi electores, vel maior pars eorū per literas ſuas ab eo petierint, quādo ad ipſū pro electi cōfirmatione trāſmittunt; & propter hoc dicit hic Cōſtitutio: Quòd ſi nec ipſe in Capitulo electus, nec alius (ſcilicet poſtulatus) fuerit cōfirmatus; ille qui locū Prouincialis obtinet, teneatur cōuocare quamcitiùs poterit electores.

V.

VOlumus autē quód electio prędicta (quę nō in ipſo Capitulo Prouinciali, ſed poſt Capitulū debet celebrari) tantū ſpectet ad Priores Cōuētuales, & ad prædicatores generales, & vnū fratrē de quolibet Cōuētu ad hoc idē pro qualibet electione de Priore Prouinciali fienda (ſi pluries fieri contigerit) nouiter electū; (Romæ 1558.) niſi Cōfirmator pręſēs fuerit, vel in tā parua diſtantia, quòd ante diſſolutionē prioris cōgregationis potuerit de caſſatione electionis

lectionis prius factæ (ſi eã caſſari contingat) nũcius peruenire; tũc enim & ſecunda, & tertia (ſi opus fuerit) electio, ad eoſ dẽ pertinebit. Qui elector, à maiori parte medietate Cõuẽtus, per diſquiſitionẽ *d.* Supprioris, vel vices eius gerentis, & duorũ fratrũ qui primitùs habitũ noſtri Ordinis ſuſceperũt, nec poſt profeſsionẽ ſuã vllatenùs à noſtro Ordine diſceſſerũt (niſi per Magiſtrũ Ordinis, vel Generale, aut Prouinciale Capitulũ cum eis fuerit diſpenſatũ) omnibus fratribus ad Conuentum illũ pertinentibus conuocatis (ſi infra vnam dietam ad eos poſsit nũcius peruenire) eligi debet. Et hoc idem in electione Prioris Conuẽtualis, *e.* & tractatu eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum Prouinciale obſeruetur. Qui ſecundum formam inferius in electione Magiſtri poſitam, electionẽ huiuſmodi celebrabunt; hoc excepto quòd eos includi, ſicut in electione Magiſtri non oportet.

d. Per diſquiſitionem Supprioris.) Declaramus quòd in electione electorũ Priorum Prouincialiũ, Prior Conuentualis debet habere primã vocẽ, non obſtante illa Conſtitutione quæ dicit: quòd in electione prædicta Supprior cum duobus patribus debeat vota fratrũ diſcutere, ſicut fuit declaratum in Capitulo Lucæ 1288. & Argentinæ 1299.

e. Et tractatu eorũ quæ mittenda ſunt ad Capitulũ.) Declaramus quòd ad Priores Conuẽtuales nõ ſpectat ordinare vel ſe intromittere de tẽpore, vel die inſtituẽdo, ſiue de quocunque alio eorum, quæ ad tractatũ Prouincialis Capituli, vel electionem ſocij pertinent: ſed aſsignatio diei, in quo tractari debent ea quæ ad

electionem ſocij Prioris, & ea quæ ad Capitulum Prouinciale mittenda ſunt, pertinent ad Suppriorem; nec Priores electioni ſocij intereſſe debent; ſicut declaratũ fuit apud Montempeſulanũ 1271. & Lugduni 1274. & Barchinonæ 1323 Et tractatus eorũ quæ mittenda ſunt ad Capitulum, non poſſunt vltra vnum diẽ prolongari.

Item declaramus quòd ſocij Conuentuũ electi ad Capitulum Prouinciale, vocem tãtum habeant in Capitulo Prouinciali illius anni, pro quo fuerunt electi. Si autem ex cauſa, vel impedimento, â Capitulo Prouinciali, illo anno ſuperſedeatur, ad tractatum Capituli Prouincialis anni ſequentis, ex vi talis electionis non admittantur: ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. In Capitulo etiam Bononiæ 1564. ordinatum fuit, quòd qui in vno Conuentu fuerit electus ſemel in ſocium Prioris Conuentualis euntis ad Capitulum Prouinciale, in eodem Conuentu non poſſit eligi in ſocium Prioris pro Capitulo Prouinciali immediatè ſequenti, & ſi ſecùs fiat, irrita electio cenſeatur. Vbi etiam fuit declaratum, quòd Prouinciales qui ſuum officium expleuerint, aut etiam fuerint abſoluti, ad idem officium in eiſdem Prouincijs, non poſſint eligi, niſi poſt tempus, quo duorũ Prouincialium officium durare ſolet, vt etiam ſuperius ex Cõſtitutione Iulij II. dictũ eſt. Similiter ſi ante mortem, vel amotionem Prioris Prouincialis, aliquis Conuentus de electione ſocij Prioris tractatum fecerit, & aliquem fratrem in ſocium elegerit, ſi contingat poſtea electionẽ ipſius Prouincialis fieri per electores, & non per Capitulum Prouinciale, non erit talis frater ſic electus verus ſocius, ſed oportebit poſt mortem ipſius Prouincialis, vel amotionem, aliquem in ſocium de nouo eligi, ſiue nominari, ſicut declaratum fuit Briuæ 1346.

VI.

QVòd ſi Magiſter Ordinis vel Capitulum Generale aliquẽ fratrem illius Prouinciæ

Vicarium

Vicarium inſtituerit in eadem, volumus ipſum Vicarium in electione prædicta vocem habere. ℣. Tres autẽ Priores Cõuentuales, qui primitùs habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt (quum electio per ſcrutinium facienda eſt) voluntates ſingulorum ſigillatim, & ſeorſum aliquantulum in eodem loco coram oculis omnium diſquirãt, & ſcribant; deinde ſcripturam in medium publicent, expreſsis nominibus eligentium, & electorum. Et facta collatione numeri ad numerum, ſi omnes, vel maior pars vltra medietatem omnium eligentiũ in vnum concordauerint, & minor pars interrogata maiori conſenſerit, ille qui primam vocẽ habuit inter electores, ſurgens dicat: Ego frater N. vice mea & omnium electorum præſentium eligo fratrem N. in Priorem Prouincialẽ talis Prouinciæ. Si verò non omnes cõſenſerint, & tamen maior pars vltra medietatem (vt dictum eſt) vnum elegerit, tunc (ſicut prius) qui primam vocem habuit dicat: Ego frater N. pro me, & his qui mecum conſentiunt, eligo fratrem N. in Priorem talis Prouinciæ.

VII.

ILLE autem ſupradictus elector, illo anno ſit ſocius Prioris Cõuentualis euntis ad Capitulum Prouinciale, ſi tunc fuerit celebrandũ. Quòd ſi eum impediri cõtingat, antequam iter ad eundum ad electionẽ arripuerit, Conuentus alium

alium poſſit eligere loco ipſi9. Idẽ dicim9 de ſocio Prioris Cõuẽtualis eũtis ad Capitulũ Prouinciale, electo. *g*. Inſtante verò Prioris Prouĩcialis electione. Priorũ Cõuẽtualiũ abſolutionẽ (niſi ob cauſã criminis, vel grauis ſcãdali, vel ipſo Priore petẽte, vel in Capitulo prouinciali à Diffinitorio illius tũc poſt electionem Prioris Prouĩcialis factã, licet pendentem quoad cõfirmationem) fieri totaliter prohibemus. Inſtare autem electionẽ prioris Prouincialis dicimus, quãdocũq prouincia nõ habet Priorẽ Prouincialẽ præſentẽ, vel abſentẽ.

f. Tres autem Priores Cõuentuales &c.) Declaramus quòd ĩ electione Prioris Prouincialis, tres Priores Cõuẽtuales, qui diutiùs poſt profeſſionẽ habitum noſtri Ordinis portauerunt, debent vota electorũ recipere iuxta formã in Capit. Bononieñ. 1564. traditã, & ſupra in tit. de Electione Prioris Conuẽtualis poſitam.

g. Inſtante verò Prioris Prouĩcialis electiõe.) Declaramus, & volumus, quòd ſicut imminẽte electione Priorũ Conuentualiũ nõ debent fieri mutationes fratrũ infra duos menſes (vt ſupra dictum eſt ex Conſtitutione Clementis VIII.) ante electionẽ prædictam, niſi in caſibus expreſsis in Conſtitutionibus; ſimili modo declaramus & volumus quòd non fiãt mutationes fratrũ, priuationes vocum, abſolutiones Priorũ, à tẽpore notitiæ carentiæ Prouincialis in aliqua Prouincia, vſq. ad notitiã confirmationis eiuſdẽ, niſi in caſibus in Cõſtitutionibus cõtentis; ſicut fuit declaratũ Coloniæ 1301. Venetijs 1357. & Brugis 1369.

VIII.

PRior autem Prouincialis ſupradicto modo electus, poterit per Magiſtrũ Ordinis *h*. confirmari, vel eius electio caſſari, ſi ipſi Magiſtro videbitur. Quòd ſi Ordo Magiſtrũ nõ habuerit, ip-

ſum

ſũ electũ confirmãdi, vel infirmãdi, & ad dicti offi cij ſuſceptionẽ compellẽ dĩ, Vicarius Ord. habeat poteſtatẽ. Si verò poſt cõ firmationẽ, per Magiſtrũ Ordinis factã, antequam ad electũ ipſa confirmatio perueniat, Magiſtrũ Ordinis mori, vel amoueri cõtigerit, confirmatio ſuũ ſortiatur effectũ.

IX.

Statuimus autem, *i.* vt Prior Prouincialis in Capitulo Generali à Magiſtro, & Diffinitoribus Capituli (prę̄miſſa diligẽti examinatione) cõfirmetur, vel amoueatur. *b*. Poterit per Magiſtrũ Ordinis cõfirmari.) Declaramus quòd Magiſter Ordinis per priuilegia Bonifacij VIII. & Clemẽtis VII. poteſt omnes, & ſingulos fratres dicti Ordinis, Inquiſitores, ac Priores Prouĩciales & Cõuẽtuales, & alios quoſcũq. officiales dicti Ordinis, ac Prioriſſas Monaſteriorũ in dicto Ordine, & per Sedẽ Apoſtolicã, vel per quoſcũq. & quãuis authoritate deputatos, quoties ſibi videbitur reuocare, & à ſuis officijs remouere, etiã ſi eis per Sedẽ Apoſtolicã fuiſſet conceſſum, quòd à ſuis prælationibus, vel officijs remoueri nõ poſſent; & loco ipſorum alios, vel alias ſubſtituere, ac officia ipſa limitare, ac in Curia Romana Procuratorẽ inſtituere, & inſtitutũ ab ipſo officio remouere, quoties ſibi, & ſuis ſucceſſoribꝰ videbitur expedire. Itẽ declaramus Bonon. 1615. iſtud ordinatũ fuiſſe: Ad expẽſas in Prouincijs, & alia varia incõueniẽtia euitãda, electionis Prouincialiũ ſcrutinia ad Magiſtrũ Ord. per tabellarios, aut fratres Cõuerſos, ſiue Tertiarios mittãtur. Si verò aliqñ per Patres grauiores ex cauſa vrgẽtiſsima, huiuſmodi ſcrutinia mittere neceſſe fuerit, hoc arbitrio Magiſtri Ordin. probãdũ vel improbãdũ relinquimus. Caueãt autẽ Patres, aut fratres Prouinciarum, ne facilè ſeſe electionibus Prouincialium opponant, aut proteſtationes de inualiditate earũ faciant; alioquin pro auſibus temerarijs à Magiſtro Ordinis

dinis grauiſsimè puniatur.

Item declaramus, quòd ſi Patres Conuentuales, in Prouinciales electi fuerint, ſtatim vt Prouincialatus confirmationem acceperint, ab officio Prioratus cenſeantur abſoluti; etiam ſi talis abſolutio in literis confirmationis non fuerit expreſſa. Bononiæ 1564.

1. Statuimus autem, vt Prior Prouincialis in Capitulo Generali.) Declaramus, hoc ita eſſe intelligendum, ſi tunc in proximò Generale Capitulum celebrabitur; aliàs per Magiſtrum Ordinis, de cõſilio Patrum debet confirmari prout ſuperius dictum eſt.

Item declaramus, Romæ 1546. fuiſſe ordinatũ quòd ſi pendente confirmatione Prouincialis aliqua Prouincia, & finito Capitulo Prouinciali, electum mori contigerit, Vicariatus eiuſdem Prouinciæ, pertineat ad illũ Priorem, in cuius Conuentũ ſequens Capitulum fuerit aſsignatum.

X.

PRIOR autem Prouincialis eandem habeat poteſtatem in ſua Prouincia, quam & Magiſter Ordinis, k. & eadem ſibi reuerentia, & obedientia à Comprouincialibus exhibeatur, quæ Magiſtro Ordinis; niſi Magiſter præſens extiterit. Item Prior Prouincialis totam ſuã Prouinciam per ſe (ſi poterit) vel Vicarios idoneos teneatur ſingulis annis viſitare, quibus authoritatem ſuam committat, prout ſibi videbitur expedire.

XI.

PRIORES autem Prouinciales quum fuerint abſoluti, ad illos Conuentus pertineant, de quibus fuerunt aſſumpti: niſi per Superiores ſuos de eis aliter fuerit ordinatum. Si verò in Prouincialatu deceſſerint, libri, & alia quæ habuerunt per prouiſio-

uiſionem Ordinis à Prouincia, vel etiam ab aliquo Conuentu, antequã eſſent prouinciales, vel in ipſo Prouincialatus officio, ad Prouinciam vel Conuentum vnde habuerunt ſimpliciter pertinebunt. *I.* Ea verò quæ acquiſiuerunt tempore Prouincialatus, ad Prouincias quarũ erãt Priores ſpectabunt pro medietate, & pro medietate ad Conuentus ſuos quorum ſunt filij. Alia verò omnia ſint Conuẽtuum ſuorum quorum ſunt filij. Et idem dicimus de bonis Procuratoris Ordinis. Relicta autem Magiſtri Ordinis, quæ acquiſiuit in Magiſterio, ꝓ medietate ſint ſui Conuentus originalis, alia verò medietas ad commune Ordinis bonum pertineat.

XII.

STATVIMVS autem vt in ſingulis Prouincijs Priores Prouinciales, vel eorum Vicarij, & Diffinitores Capituli Prouincialis Prouincias ſuas per Vicarias diſtinguant, ſecundùm quód eis videbitur expedire; quibus ſingulis, Vicarios præficiant, qui non ſint Priores, vel Lectores actu legentes, niſi prius à ſuis officijs abſoluantur; requiſito conſilio fratrũ præſentium ad dictas Vicarias pertinentium, qui ſint de corpore Capituli Prouincialis. Qui Vicarij in domibus ſibi aſſignatis, Prioris Prouincialis plenarié vices gerant, exemptis dumtaxat inſtitutione, & deſtitutione Priorum, & Lectorũ, & vbiq. loca ſua teneãt; niſi in Capitulo, dũ officium ſuæ Vicariæ exer-

ceant;

cent; quorum poteſtas in die immediatè præcedente electionem Diffinitorũ Capituli Prouincialis expiret. Hos autẽ Vicarios, Prior Prouincialis corrigere poſsit, & ex cauſa rationabili amouere.

k. Et eadẽ ſibi reuerẽtia.) Declaramus quòd Priores Prouinciales extra ſuas Prouincias debent præcedere Priores Conuentuales tàm in loco, quàm in proceſſionibus, & in dicendo Fideliũ Similiter ĩ Refectorio habebunt locũ nolæ, abſente Præſidẽte Prouinciæ; cũ ille non ſit locus iudicij, ſed dignitatis, vt habetur inferius cap. 13. In capitulo autem, cũ extra Prouinciam ſitam nullam habeant iuriſdictionẽ, habebunt locũ immediatũ à dextris Præſidentis Capituli; ſicut fuit declaratum Romæ 1468.

Item declaramus, nõnulla in diuerſis Capitulis ordinata eſſe pro officio Prouincialium. Imprimis, ne multa à Prouincialibus prouiſã, è memoria elabantur, vtq falſificationibus literarum oſtiũ omninò occludatur, vt librum habeant, Regeſtum nuncupatum, in quo præcipuę res & acta eorum annotari debeãt. Valliſoleti 1605. Item nullus omninò Prouincialium inconſulto Magiſtro Ordinis, contributiones pro ſui officij vſu, & necesſitatibus in Prouincia augere valeat. Expenſas verò extraordinarias pro cõmuni bono Prouinciæ de conſilio Capituli Prouincialis, aut Patrum Prouinciæ, id eſt Magiſtrorum Prouinciæ, & eorum qui fuerunt Prouinciales, conſtituere poterit. Bononię 1615.

Item ad tollenda omnia fratrum ſubditorum grauamina, vera vel prætenſa, ordinatum eſt Valentiæ 1596. quòd Prouinciales quarumcunq Prouinciarum, & Vicarij Congregationum, ſiue Vicariarũ, expleto officio ſui regiminis, debeãt ſubire iudicium ſuæ adminiſtrationis, hunc in modum, videlicet: Quatuor Diffinitores Capituli electionis ſui ſucceſſoris

ceſſoris, vocabunt ex vocalibus illius Capituli, primò Patres qui fuerũt Prouinciales eiuſdẽ Prouĩciæ: deinde antiquiores Magiſtros in Capitulo exiſtentes, ita vt ſenarius numerus compleatur, cui addito quaternario ipſorum Diffinitorum, reſultabit numerus denarius. Hi itaque decem tenebuntur ſinguli duos Patres de præſentibus in Capitulo, ad id magis aptos, & idoneos in ipſorum conſcientia ſecretò, & per ſchedulas nominare. Hæ autem omnes ſchedulæ in vas aliquod mittentur; inde ſorte vna extrahetur; & in illa nominatus Pater, Iudex erit ad querelas audiẽdas, & examinãdas cõtra Prouincialẽ præteritũ. Extrahẽtur & aliæ duæ, in quibus nominati Patres, præfati Iudicis conſultores habebuntur, pro ſententia dumtaxat ferenda, cum aſsiſtentia Prouincialis nouiter electi; & pro diſcernendo, an vltra tẽpus Capituli quandoq. durare debeat prænominati Iudicis authoritas, cauſa capiẽdi aliquas informationes extra locum Capituli, quæ an neceſſariò ſumi debeant, nec ne, attenta negotij qualitate, videbunt ipſi, vnâ cũ Prouinciali electo vt ſupra: pariterque Iudici terminum præfigent, intra quẽ eas accepiſſe debeat, & ad ſententiam venire. Excipiuntur ab hoc modo iudicij, Superiores quilibet abſoluta authoritate à Magiſtro Ordinis, vel eius Vicario, Apoſtolico etiã interueniente indulto, dati & inſtituti, quibus Magiſtro Ordinis, aut illius Vicario Iudicem præſcribere erit poteſtas, cui rationem reddere teneantur.

CAP.

CAP. IV.

De Electione Magiſtri Ordinis.

I.

STAtuimus, vt ſi ante feſtum Sancti Michaelis, vel in ipſo feſto, Magiſtrum Ordinis mori vel amoueri cõtigerit, Prior Conuentualis, vel Prouincialis, qui propinquior illi loco extiterit, vbi Magiſter deceſſerit, Pariſienſi, vel Bononienſi Conuentui (ſibi videlicet propinquiori) cũ feſtinatione denunciet. Alteruter autẽ illorũ duorum Conuentuum cui primò denunciatum fuerit, teneatur ſimiliter reliquo nunciare. Pariſienſis Cõuentus Prouincialibus Hiſpaniæ, prouinciæ Toloſanæ, Angliæ, Scotiæ, Theutoniæ, Daciæ, Aragoniæ, Prouinciæ Prouinciæ, Portugalliæ, Bethicæ, & Germaniæ inferioris, Sãctæ Crucis, Hiberniæ, S. Ioannis Baptiſtæ, S. Iacobi, Sãcti Vincẽtij, & S. Antonini. Bononienſis verò Vngariæ, Romanæ Prouinciæ, Regni, Siciliæ, poloniæ, Terræ ſanctæ, Greciæ, Boemiæ, Dalmatiæ, Lõbardiæ, Saxoniæ, Trinacriæ, S. Thomæ, & Calabriæ, teneantur quantocyùs intimare. Si verò poſt dictum feſtum deceſſerit, vel amotus fuerit,

ſit, ipſius obitus vel amotio nihilominùs nuncietur, vt ſuperſedeatur illo anno á Capitulo Generali.

II.

MORTVO igitur Magiſtro, vel ámoto à Magiſterio, Prior Prouincialis illius Prouinciæ, vbi ſequens Capitulum fuerit celebrandum, vices Magiſtri Ordinis in omnibus obtineat; quouſq. Magiſter Ordinis ſit electus; exceptis abſolutionibus Priorum Prouincialium, & Priorum Conuentualium aliarum Prouinciarum, & exceptis translationibus fratrum de vna Prouincia ad aliam, de quibus ſe nullatenùs intromittat; niſi forté aliquis frater nō Prior Prouincialis exiſtens, pro Prouincialatus officio peteretur. Si autem illa Prouincia tunc Priorem Prouincialem non habuerit, vel infra tempus Vicariæ ſuæ eum mori, vel amoueri cōtigerit, Prior Prouincialis illius Prouinciæ vbi immediatè præcedens Generale Capitulum fuerat celebratū, vices obtineat ſupradictas; & ſic deinceps retrocedēdo, donec in aliqua Prouinciarum, iſto modo valeat Vicarius inueniri.

III.

POSTQVAM veró illa Prouincia, in qua fuerit Generale Capitulum celebrandum, Priorem Prouincialem habuerit cōfirmatum, ipſe Prior Prouincialis vices obtineat ſupradictas. *a.* Prouinciales autē Priores triginta vnius Prouinciarum, *b.* ſinguli cū

R   duos

duobus fratribus in Capitulo Prouinciali electis à pluribus medietatē omniū eligentiū, ad Capitulū veniant Generale. Si autē in aliqua Prouincia, Prouinciale Capitulū fuerit celebratū, & in proximo festo Pentecoſtes electio Magiſtri fuerit faciēda, Diffinitor Capituli Generalis in anno Diffinitorū, & ſocius eius, ſint illo anno Magiſtri Ordinis electores. *c.* In anno autem Priorum Prouincialiū, vel quādo ex alia quacunq. cauſa, Diffinitor, & ſocius, vel electores prædicti non fuerint electi, neq. ſuppetat tempus vt eligantur, propter quodcunq. (iudicio diſcretorum) legitimum impedimentū, tunc duo de Diffinitoribus immediatè præcedētis Capituli Prouincialis, qui primitùs habitū noſtri Ordinis ſuſceperunt, *d.* qui tunc ſuperſtites fuerint, ad electionē Magiſtri Ordinis admittantur, quorum antiquior in Ordine ſit illo anno Generalis Capituli Diffinitor. Qui ſi ad Capitulum non venerit, aut pręcedentis Capituli extiterit Diffinitor, tunc ad diffinitionem elector alius admittatur.

a. Prouinciales autem Priores triginta vnius Prouinciarū.) Declaramus poſt factam hanc Conſtitutionem, auctum fuiſſe numerum Prouinciarum. Vnde in Capitulo Romæ 1553. ſic habetur: Declaramus conformiter ad ea quæ in actis vetuſtiſsimorum Capitulorum Generalium reperta ſunt, quòd deinceps in Capitulis Generalibus, & vbiq. Prouinciæ noſtri Ordinis ſeruare debeāt infraſcriptū ordinem, iuxta quem tenebunt loca ſua,

I. Hiſ-

I.	Hiſpaniæ.	II.	Toloſæ.
III.	Franciæ.	IIII.	Vtriuſq. Lombardiæ.
V.	Romanæ.	VI.	Regni.
VII.	Hungariæ.	VIII.	Theutoniæ.
IX.	Angliæ.	X.	Poloniæ.
XI.	Daciæ.	XII.	Græciæ.
XIII.	Terræ ſanctæ.	XIIII.	Aragoniæ.
XV.	Boemiæ.	XVI.	Prouícia Prouinciæ.
XVII.	Saxoniæ.	XVIII.	Dalmatiæ.
XIX.	Trinacriæ.	XX.	Portugalliæ.
XXI.	Scotiæ.	XXII.	Bethicæ.
XXIII.	Germaniæ inferioris.	XXIIII.	Apuliæ S. Thomæ.
XXV.	Calabriæ.	XXVI.	S. Crucis Indiarũ.
XXVII.	Hiberniæ.	XXVIII.	S. Iacobi de Mexi.
XXIX.	Sancti Ioannis Baptiſtæ del Perù.	XXX.	Sancti Vincentij de Chiapa.
XXXI.	Sancti Antonini de nouo Regno.	XXXII.	Occitaniæ.
XXXIII.	S. Dominici Venetiarum.	XXXIIII.	Neſciouanen.
XXXV.	S. Catharinæ martyris de Quito.	XXXVI.	Sancti Laurentij de Chile.

Qui ordo Prouinciarum cõfirmatus fuit Romæ 1558. Poſteà verò creatæ ſunt aliæ ſex Prouinciæ, nempè Prouincia ſanctiſsimi Roſarij Philipinarum. Prouincia S. Hippolyti martyris de Oaxaca. Prouincia ſancti Petri martyris. Prouincia S. Catharinæ de Senis, quæ etiam dicitur Aprutina; & Romæ 1612. fuit creata Prouincia Ruſsiæ.

b. **Singuli cũ duobus fratribus.)** Declaramus quòd ſi in aliqua ex relatis Prouincijs, antequã mors, vel amotio Magiſtri Ordinis ei fuerit nunciata, Prouinciale Capitulum fuerit celebratũ, & in proximo feſto Pentecoſ-

tes electio Magiſtri fuerit celebranda, non erit opus aliud Capitulum Prouinciale celebrare pro electione electorum Magiſtri Ordinis; ſed ſi in anno Diffinitorum electio Magiſtri fuerit celebranda, Diffinitor Capituli Generalis, & ſocius eius in Capitulo Prouinciali immediatè præcedenti electi, erunt illo anno Magiſtri Ordinis electores. In anno autem Priorum Prouincialium, duo ex Diffinitoribus immediatè præcedentis Capituli Prouincialis, qui diutiùs poſt profeſsionem habitum noſtri Ordinis portauerunt, qui tunc ſuperſtites fuerint, ad electionem Magiſtri Ordinis admittantur; quorum antiquior in Ordine, erit illo anno Capituli Generalis Diffinitor. Si verò in præfatis Prouincijs, ante notitiā mortis, vel amotionis Magiſtri Ordinis, Capitulum Prouinciale non fuerit celebratum; tunc celebrabitur Capitulum Prouinciale; & in eo duo electores eligentur à pluribus vltra medietatem omnium eligentium; quorum vnus ad hoc electus, erit Generalis Capituli Diffinitor.

c. **In anno autem Priorum prouincialium.)**

Declaramus quôd mens huius Conſtitutionis eſt, quód in anno Prouincialium, ſi celebrandum ſit Capitulū Generale in proximo feſto Pentecoſtes, vbi electio Generalis debeat fieri, & contigerit mori Generalem poſt Capitulum Prouinciale, nullo modo debent celebrari Capitula Prouincialia, ad conſtituendos nouos vocales, cū Diffinitoribus Capituli Prouincialis præcedentis, fuerit iam ius acquiſitum; nec illa clauſula interpoſita (vel quādo ex alia quacunque cauſa &c.) huic rei faceſsit negotium: cùm tota ſit reijcienda in annū Diffinitorum, nulloq́ modo pertineat ad annum Prouincialium; ſicut fuit declaratū Romæ 1583. iiſdem ipſis verbis. Vbi etiam ſic habetur: Item declaramus, verbum pauló infrà in eadem Conſtitutione, vbi agitur de duobus Diffinitoribus mittendis ad Capitulum Generale pro electione Generalis, quòd habet locum in alijs duobus

Diffi-

Diffinitoribus, adeò, vt ſi deficiat primus aut ſenio, aut infirmitate, aut alio impedimento, ſubſtituatur ſecundus, ſecundo tertius, tertio quartus. Quòd ſi omnes defecerint, recurrendum eſt ad Capitulum immediatè præcedens; ſicque retrocedendo quouſq. ſuis Prouincia poſſit gaudere ſuffragijs.

d. Qui tunc ſuperſtes fuerit.) Declaramus quòd ſi quis Diffinitorũ in Priorem Prouincialem electus & cõfirmatus fuerit, talis quãtum ad actum Diffinitorij debitum, cum ratione officij Prouincialatus in tali caſu electionis Magiſtri diffinire habeat, reputatur non ſuperſtes; & ideo ad diffinitionem alius elector admittetur; ſicut fuit declaratum Lugduni 1348. & Barchinonæ 1349.

IV.

QVI poſtquam *e.* cõgregati fuerint, in vigilia Pentecoſtes, à prioribus Conuentualibus illius prouinciæ, & à fratribus præſentibus in loco vbi fiẽda eſt electio, in vno conclaui firmiter includantur, ita quòd inde egredi nullatenùs valeant; nec eis vllo modo aliqua alimenta miniſtrentur, quouſq. Magiſter Ordinis ſecundum formam canonicã ſit electus. Hoc autem tã ab electoribus, quàm à recludentibus præcipimus firmiter obſeruari. Quòd ſi quis contraire præſumpſerit, ipſo facto ſit excommunicatus, & pœnam grauioris culpæ debitam ſuſtinebit.

V.

FORMA autem electionis hæc eſt. Electoribus ſupradicto modo incluſis, cùm per diſquiſitionem vel ſcrutinium voluntatũ procedet electio, tres de Prioribus prouĩcialibus, qui inter alios trigĩta & vnũ

Prouinciales primitus habitum noſtræ Religionis ſuſceperunt, voluntatem ſingulorum ſigillatim, & ſeorſũ aliquãtulum in eadem domo coram oculis omnium diſquirant, & conſcribant; deinde ſcripturam publicẽt in medium expreſsis nominibus eligentium & electorum. Quòd ſi Dei gratia inſpirãte, in vnum aliquẽ omnes vnanimiter cõcordauerint, ille verus Magiſter Ordinis habeatur. Si autem in partes inæquales ſe diuiſerint, ille, in quem plures medietate omnium eligentium cõſenſerint, *f.* ex vi talis electionis, & huius cõſtitutionis ſit Magiſter. Quòd ſi aliquem, vel aliquos de electoribus, contigerit non venire, nihilominùs tamen per eos, qui aduenerint, electio Magiſtri Ordinis celebretur. Hoc autẽ ita fiat, vt ſemper in ſecunda feria Pentecoſtes Capitulum habeat Magiſtrum antiquum, vel nouum præſentem, vel abſentem; quia tunc incipit ſolemniter celebrari, ne acephalum iudicetur.

e. Qui poſtquam fuerint congregati in vigilia Pentecoſtes &c.)

Declaramus quòd ante electionem Magiſtri, debet Vicarius Ordinis congregare electores in aliquo loco, & cum illis habere tractatum de futuro Magiſtro eligendo. Et in die electionis debet cantari Miſſa de Spiritu ſancto, cui ipſe cum Prouincialibus, & alijs electoribus debent intereſſe. Finita autẽ Miſſa debet ad ſonũ campanulæ cum electoribus, & alijs fratribus intrare Capitulum, & ibi fieri ſermo exhortatorius ad eligẽdum in Magiſtrũ Ordinis virũ prudentem, diſcretum, maturũ, doctrina, & virtutibus ornatum, zelatorem Religionis, & non

& non ignarum vitæ, & obſeruantiæ regularis. Finito verò ſermone, debet accedere ad Sacriſtiam, vel ad alium locum, in quo electio eſt facienda cum Prouincialibus, & electoribus; & ibi debent in vno conclaui firmiter includi. Ita quòd inde egredi non valeant, nec eis vllo modo aliqua alimẽta ſunt adminiſtranda, quouſque Magiſter Ordinis ſecũdùm formam canonicam ſit electus. Prædictus igitur Vicarius, electoribus congregatis, poſtquàm illi acceptauerint diem, locum, & horam electionis, debet ſemel, iterum & tertiò proteſtationem facere, quôd non intendit excludere ab electione nõ excludẽdũ, nec admittere non admittendũ. Et abſolutione à cẽſuris ad cautelã facta, & inuocata Spiritus ſãcti gratia, debet ipſe Vicarius duos ex Prioribus Prouincialibus aſſumere, qui inter omnes Prouinciales diutiùs poſt profeſsionem habitum noſtræ Religionis portauerunt. Poſteà cũ ipſis duobus ſcrutatoribus, ſeorſum aliquantulũ in eodẽ cõclaui corã oculis omniũ vota ſingulorũ ſigillatim, & ſecretò diſquirere, & ſcribere, expreſsis nominibus eorum qui fuerint electi. Demũ facta ſola collatione numeri ad numerũ, ſi omnes, vel maior pars vltra medietatẽ omniũ eligentiũ, in vnũ cõcordauerint; tũc ille, qui primã vocẽ inter ſcrutatores habuit, voce omniũ eligẽtium formabit electionis decretũ, dicẽdo: Ego Fr. N. vice mea, & omniũ eligentiũ, mecũ cõſentientiũ eligo Fr. N. in Magiſtrũ Ordinis Prædicatorũ.

f. **Ex vi talis electionis, & huius conſtitutionis ſit Ordinis Magiſter.)**

Declaramus quòd ſecũdùm priuilegia Apoſtolica, Magiſter Ordinis poſtquàm fuerit electus eo ipſo curã animarũ fratrũ omniũ ipſius Ordinis plenariè habet, & liberè gerit; ipſoſq. fratres authoritate propria ligare, & abſoluere, nec nõ in eodẽ Ordine ea agere poteſt, quæ ipſe, & prefati Ordinis Diffinitores, iuxta Cõſtitutiones eiuſdem Ordinis, ſecũdũ Deũ viderit expedire. Teneanturq. omnes fratres ſibi deuotè & humiliter ſecundũ Regulã, & Cõſtitutiones obedire; poteſtque ipſos ab omnib9 officijs

remouere, & ab omnibus exceſsibus, & cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, abſoluere, atque in irregularitatibus diſpenſare; & poteſt quaſcunque vtriuſque ſexus perſonas, extra Curiā Romanam ſibi confiteri volentes, ab eorum peccatis, exceſsibus, & caſibus, in quibus minores Apoſtolicæ Sedis Pœnitentiarij poſſunt, abſoluere; & Miſſam etiam, antequam dies illuceſcat, per ſe, vel per alium Sacerdotem idoneum celebrare.

VI.

HÆC veró omnia, g. quæ circa electionē Magiſtri ſtatuta ſunt, abſq. cōtradictione volumus, & præcipimus firmiter obſeruari. *h.* Quicumq. autem auſus fuerit contradicere pertinaciter, vel rebellare, tanquam excommunicatus, & ſchiſmaticus, & deſtructor noſtri Ordinis habeatur, & (quouſque ſatisfecerit) à communione omnium ſit penitùs alienus, & pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat. Præcipimus autem in virtute Spiritus ſancti, vt nullus ante electionem Magiſtri Ordinis, circa ſtatum Ordinis aliquid audeat immutare.

VII.

STatuimus autē, quòd nec Magiſter Ordinis, nec aliquis Prior prouincialis, aut quouis modo præſidens in noſtro Ordine, aliquid accipiat, directè, vel indirectè, etiam ſponte oblatum, à quacunq. perſona, ſiue prælata, ſiue ſubdita, prætextu literarum, ſigilli, regiſtri, licentiæ, confirmationis, & vniuerſaliter cuiuſcūq. gratiæ, aut iuſtitiæ conceſſæ, aut concedendæ; ſed quilibet ſit communibus contributionibus,

& vi-

& viſitationibus contentus. Priores autẽ prouinciales, & alij inferiores contrafacientes, in pęnam à ſuis officijs abſoluantur indiſpenſabiliter. Magiſter verò Ordinis, ſi in hoc exceſſerit, à Diffinitoribus Generalis Capituli corrigatur; & ſi obſtinatè reſtiterit, deponatur.

g. Hæc verò omnia, quæ circa electionẽ Magiſtri, ſtatuta ſunt.) Declaramus quòd omnes fratres, ſub præcepto tenentur ea obſeruare, quæ circa electionem Magiſtri ſtatuta ſunt, & maximè electores.

h. Quicunque autem auſus fuerit contradicere pertinaciter.) Declaramus quòd qui his, quæ circa prædictam electionem ſtatuta ſunt, pertinaciter contradicere, vel rebellare auſus fuerit, ipſo facto eſt excommunicatus, & tanquam deſtructor noſtri Ordinis carceri eſt mãcipandus; & quouſque ſatisfecerit, pœna grauioris culpæ puniendus eſt.

CAP. V.

De Electione Diffinitorum Capituli Generalis & Prouincialis.

I.

STATUIMUS quòd ſingulis annis, in ſingulis Capitulis Prouincialibus, Hiſpaniæ, Toloſanæ, Franciæ, S. Dominici, Romanę prouincię, Regni, Siciliæ, Hungariæ, Theutoniæ, Angliæ, Poloniæ,

Ioniæ, Daciæ, Græciæ, Terrę ſanctę, Aragoniæ, Boemiæ, Prouinciæ Prouinciæ, Lombardiæ, Saxoniæ, Dalmatiæ, Trinacrię, Portugallię, Scotię, Bethicæ, Germaniæ inferioris, S. Thomæ, Calabriæ, S. Crucis, Hiberniæ, Sācti Iacobi, S. Ioānnis Baptiſtæ, S. Vincentij, & S. Antonini, quatuor fratres de diſcretioribus & magis idoneis, á Prouinciali Capitulo per diſquiſitionē Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij; & Prioris, & Supprioris eiuſdem loci, vbi Capitulū celebratur, vel ſi vnus defuerit, p diſquiſitionē duorū, quòd ſi duo defuerīt, loco ipſorū per diſquiſitionē duorum antiquiorū in Ordine præſentiū in Capitulo, hoc modo eligantur.

II.

PRÆDICTI ſiquidē tres, vel duo, ſi tertius defuerit, voluntates ſingulorum ſigillatim, & ſeorſum aliquantulū in eadem domo, corā oculis omnium diſquirāt, & cōſcribāt fideliter. Deinde incontinenti in loco eodē, antequā fratres diſcedant, & adinuicē collo quantur, ſcripturā publicent in mediū, expreſsis nominibus eligentiū, & electorū, *a.* & in quibus plures cōcordauerint, illi pro Diffinitoribus habeantur. Si autem partes fuerint æquales, tūc eodē modo per diſquiſitionē voluntatum vnus de fratribus, qui vocem in prædicta electione non habuerit, eligatur; & cui parti ille conſenſerit, illi pro Diffinitoribus Capituli recipiātur. Quód ſi in electione ipſius adhuc diſcordauerint, alius eligatur per eūdē modū; & ſic deinceps, donec in parte

parte altera maior poſsit numerus inueniri.

III.

PRÆDICTI igitur *b.* quatuor Diffinitores eligantur in die proximo præcedente diem aſsignationis Capituli Prouincialis, & ex tunc incipiat authoritas eorũdem. Quòd ſi aliquem de dictis quatuor Diffinitoribus, durante Prouinciali Capitulo mori contigerit, vel alia legitima cauſa impediri, electores ſupradicti, ſecundũ dictã formã poſſint ſtatim aliũ Diffinitorem eligere dicti Capituli: qui mox electus, eãdẽ habeat poteſtatem, quam cæteri Diffinitores habẽt; & loco mortui, vel impediti, omnia Capituli negotia, cũ alijs pariter diffiniet, & tractabit.

a. Statuimus &c. Et infrà. Et in quibus plures concordauerint.) Declaramus quòd ad hoc vt aliquis ſit Diffinitor, non ſolũ oportet quôd habeat plures voces, quàm alij, ſed oportet quôd habeat plures vltra medietatẽ, iuxta Capit. Bonoñ. 1564. declarationẽ, vbi poſtquã de electione Prioris Prouincialis præmiſerat, quôd fieri deberet per vota ſecreta, & vltra medietatem omniũ eligentiũ, ſubdit hæc verba: Et idem modus eligendi ſeruetur in electione Prioris Cõuentualis, & Magiſtri Ord. & Diffinitorũ Capituli Generalis & Prouincialis, & ſocij Prioris euntis ad Capitulum Prouinciale.

Item ordinamus, vt in omnibus Prouincijs, in quibus Diffinitores Capituli Prouincialis eligũtur per nationes, examinatores ſcrutiniorum Patrũ vocaliũ electorũ pro Capitulo Prouinciali, eligantur etiã per nationes à Patribus Prouinciæ tantùm, qui ſcrutatores in natione Prioris Prouincialis proponantur ab eodem Prouinciali;

cialij in alijs autem nationibus à Patribus Magiſtris antiquioribus ſecundum profeſsionem. In Prouincijs verò in quibus Diffinitores nō eliguntur per nationes, præfati examinatores ſcrutiniorū proponātur à Prouinciali, ſeu Vicario Generali Prouinciæ de cōſilio Patrū Prouinciæ: præcipientes omnibus tā Prælatis quàm ſubditis ſub pœna priuationis vocis actiuę & paſsiuę, ne quidquam in contrariū attentare audeant, quacumq. conſuetudine non obſtante. Pariſ. 1611. Porrò per Patres Prouinciæ tam in Conſtitutionibus, quàm in declarationibus intelliguntur, nō modo illi, qui fuere ipſius Prouinciæ Prouinciales, verùm etiā Magiſtri in Theologia ritè inſtituti, qui à Prouincia fuere acceptati, & potiūtur gratijs, & priuilegijs Magiſtrorum. Valentiæ 1596.

Declaramus etiam quòd ante electionem Diffinitorum, acta Capituli Generalis, & literæ Magiſtri Ordinis debēt legi omnibꝰ vocalibus in ipſo Prouinciali Capitulo congregatis; & ille qui fuit Diffinitor pręcedētis Capituli Generalis, debet in ipſo Capitulo Prouinciali, cauſas Conſtitutionum inchoatarum, & approbatarū, & admonitionum exponere; ſicut fuit declaratū Florētiæ 1257. & Argentinæ 1260. Item Pariſijs 1611. conceſſum fuit, vt ſiquę circa acta Capituli Generalis immediatè celebrati difficultates, aut dubia ſuboriātur, Diffinitores poſt Capitulum Diffinitorum, & Prouinciales poſt Capitulum Prouincialium, ea explicare & declarare poſſint; quorum explicationi & declarationi ſtandum erit, quouſque à Magiſtro Ordinis aliter fuerit determinatum.

b. **Prædicti igitur quatuor Diffinitores eligātur in die proximo præcedente &c.**) Declaramus declaratum fuiſſe in Capitulo Romano 1553. quòd prædicti Diffinitores omnes ipſa die ſimul eligi debent, nō autem ſigillatim, niſi per nationes eligantur; Prouincialem verò poſteà in ipſo Capitulo eligi debere: ipſos autem Diffinitores ſtatim poſt ſuam electionem habere locum

cum ſuper omnes fratres, inter ſe autem ſecũdum ordinem ſuorum graduum, vel Conuentuum dignitatem.

IIII.

STATVIMVS etiam, vt per duos annos in dictarum triginta vnius Prouinciarum Capitulis, aliquis de magis idoneis *c.* à maiori parte Capituli eligatur, per diſquiſitionẽ Prioris prouincialis, vel eius Vicarij, & Prioris, & Supprioris illius loci vbi Capitulum celebratur; & ſi vnus defuerit, per diſquiſitionem duorum; quòd ſi duo defuerint, loco ipſorum per diſquiſitionẽ duorum antiquiorum in Ordine præſentium in Capitulo, qui ſit Generalis Capituli Diffinitor, ſecundum formam ſupradictam in electione Diffinitorum Capituli Prouincialis. Cui ſocius competens à Priore prouinciali, & Diffinitoribꝰ aſsignetur. *d.* Qui Diffinitor, & ſocius, ſolùm de ſuis prouincijs, quarum ſunt filij aſſumantur. Quod etiam de electoribus Magiſtri Ordinis volumus inuiolabiliter obſeruari. Socij etiã Priorum Conuentualiũ ad Prouinciale Capitulum, & electores Prioris prouincialis, tantùm de Conuentibus, in quibus ſunt aſsignati, eligantur.

V.

QVOD ſi ſuperſedeatur in illo anno à Capitulo Generali, qui in ſequẽti Capitulo prouinciali electus fuerit, habeatur Generalis Capituli Diffinitor. Valliſoleti 1523. Si veró nullus alius legitimus electus fuerit, ille, qui in Capitulo

pitulo præcedenti fuerit electus, legitimus ſit Diffinitor. Et idem dicimus de illius ſocio quód valeat, & ſit eodem modo legitimus ſocius, & in anno electionis Magiſtri Ordinis ſit elector, ſi non eſt alius elector electus. Et tàm Diffinitor, quàm ſocius, habeant literas teſtimoniales, non tãtum à Priore Prouinciali, ſed à toto Diffinitorio; aliàs nullo modo admittantur, nequé ad diffinitionem, nec ad electionem Magiſtri Ordinis in anno electionis; niſi aliter de iure conſtiterit.

VI.

NOLVMVS tamen, quód is, qui in præcedenti Capitulo electus fuerit, ad idem officium eligi valeat in anno Diffinitorum proximé ſubſequente, ſi verò medio tempore deceſſerit, vel in Priorem Prouincialem electus fuerit, & confirmatus, vel aliquo modo fuerit impeditus, quòd venire non poſsit ad Capitulum Generale, ipſo iure ſocius eius loco ipſius Diffinitor habeatur; niſi tũc ſuperueniat Diffinitor, qui non obſtãte Diffinitione incępta per ſocium, ipſe illa vice diffiniat, & ſocius illius cedat. Quòd ſi alterũ ipſorum ſupradicto modo impediri contigerit, primus Conuentus, ad quẽ declinauerit, teneatur ei de competenti ſocio itinetis prouidere. Fratres qui in vno anno electi ſunt in Diffinitores Capituli Prouincialis, ſequenti anno ad idem officium non eligantur. Idem dicimus de Diffini-

tori-

toribus Capituli Generalis.

c. A maiori parte Capituli eligatur per diſquiſitionem Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij, & Prioris, & Supprioris.) Declaramus fuiſſe prohibitum, ne vocales in Capitulo Prouinciali committant Priori Prouinciali, & Diffinitoribus Prouincialis Capituli electionem Diffinitoris Capituli Generalis, nec etiam electorum Magiſtri Ordinis; ſed tàm Diffinitor, quàm electores prædicti debent eligi ſecundùm formam in Conſtitutionibus expreſſam, â maiori videlicet parte vltra medietatem omnium eligentium; ſicut fuit declaratum Florentiæ 1257. & Argentinæ 1260.

d. Qui Diffinitor, & ſocius ſolum de ſuis Prouincijs, quarum ſunt filij aſſumantur.) Declaramus quòd frater de illa Prouincia propriè dicitur, pro qua profeſſus eſt, vel ad quam à Generali Capitulo, vel à Magiſtro Ordinis, non ſolū aſsignatus, ſed ſimpliciter translatus, ſeu incorporatus eſt; ſicut fuit declaratum Coloniæ 1428. Et ideò quāuis frater, qui eſt ex aliena Prouincia, poſtquam ſteterit per vnū annū continuū, aſsignatus in aliquo Conuentu alicuius Prouinciæ ſi habuerit ſex annos à profeſsione ſua, & fuerit Sacerdos ad electionem Prioris, & ſocij, atq. ad electionem Prioris Prouincialis admitti poſsit, non tñ eligi poterit in Diffinitorem Generalis Capituli, nec ſocius eius eſſe, nec elector Magiſtri Ordinis, niſi ſit illi Prouinciæ incorporatus, atq. ad eam ſimpliciter translatus, Prouincijs Græciæ, & Terræ ſanctæ exceptis. Itē declaramus, ex mādato Clem. VIII. fuiſſe Romę 1601. ordinatū, & Valliſo. 1605. acceptatū, ne titulares Prouīciales vllo modo creentur (excepto Prouinciali Terrę ſāctę) nec vocales electores. Quòd ſi cōtigerit conſtituere in aliquibus Prouincijs quaſi deſolatis, habētibus tamē aliquos Conuentus, aliquē Prouincialē, qui nō

ſit

ſit illius Prouinciæ filius, ſic volumus prouidere in hac parte, ne ſint duo Prouinciales harum Prouinciarum, vnius eiuſdemq. Prouinciæ. Idẽ dicimus de Diffinitoribus ſi pro illis Prouincijs cõſtitui debeant. Ita deniq. vt alicuius Prouinciæ vltra tria vota, non poſsit ſuperaddi ex quacunq. cauſa, niſi tantum vnum votum pro Capitulo Generali.

e. Ad illud officium eligi valeat.) Declaramus quòd Diffinitor, qui in aliquo Generali Capitulo diffiniuit, non poterit aliquo modo in alio Capitulo immediatè ſequenti ad idem officium eligi, aut quocũq. modo diffinire, ſicut expreſſè in noſtris Conſtitutionibus continetur, fuitque declaratũ apud Caſtras 1512. Hoc autẽ ita fuit declaratũ Romæ 1546. ad eum modũ quòd qui in Capitulo Prouinciali fuerit electus Capituli Generalis Diffinitor, poſſit in ſequenti Capitulo reeligi, ſi non diffiniuit.

CAP. VI.
De Capitulo Quotidiano.

I.

FInitis matutinis a. teneatur Capitulum, vel aliquando poſt Primam, vel etiam intermittatur, ne ſtudium impediatur; ſecundum quòd Prælato videbitur. Ingreſſo Conuetu Capitulum Lector pronunciet Lunam, & quæ de Calendario pronuncianda ſunt, & Sacerdos proſequatur: Pretioſa eſt &c. Deinde reſidentibus fratribus, Lector

ctor pronũciet lectionẽ de Inſtitutionibus, vel de Euangelio, pro tempore, præmiſſo, Iube Domne; & Hebdomadarius ſubiungat benedictionem, Regularibus diſciplinis, vel Diuinum auxilium, pro tempore. Et facta abſolutione pro defunctis, dicat qui tenet Capitulum, Benedicite. Et reſpõſo, Dominus, inclinẽt omnes. Deinde recitatis beneficijs, & dicto à Priore, Retribuere dignare &c. dictis etiam à Conuentu pſalmis, Ad te leuaui, & De profundis, Kyrie eleiſon cum Pater noſter, ſubſecutis etiam tribus verſiculis, Oremus pro Domino Papa; Saluos fac ſeruos tuos, & ancillas tuas; Requieſcant in pace; Dominus vobiſcũ, ab Hebdomadario dicendis, cũ his tribus Collectis, Omnipotẽs ſẽpiterne Deus qui facis &c. Prætende; Fidelium Deus, reſideant fratres.

II.

TVNC Prælatus poterit dicere breuiter, ſiquid ad honeſtatẽ Ordinis, & correctionẽ fratrum viderit expedire. Poſt hæc autem egrediantur Nouitij. Quibus egreſsis dicat qui pręeſt. Faciant *b.* venias ſuas qui ſe reos exiſtimant. Continuò qui ſe reos intellexerint, proſtrati veniam petant. Deinde ſurgentes *c.* humiliter confiteãtur culpas ſuas, & quorum culpa talis eſt, quæ digna ſit correctione, præparent ſe ad correctionem, quam Prior faciat, vel ille cui iniunxerit.

III.

IN Capitulo verò fratres, niſi duabus de cauſis, non loquantur; ſcilicet culpas ſuas, vel aliorum dicendo ſimpliciter, & Prælatis ſuis tantum ad interrogata reſpondendo. Vno etiam fratre loquente alius non loquatur. Nullus faciat proclamationem ſuper aliquem ex ſola ſuſpitione. Item nullus accuſet de auditu, niſi dicat à quo audierit, & ille ſit præſens in domo. Auditis verò culpis dicatur Pſalmus, Laudate Dominum omnes gentes, cum verſiculo, Oſtende nobis Domine &c. & Dominus vobiſcũ, & collecta, Actiones &c. In fine dicat Prior, Adiutorium noſtrum in nomine Domini: & ſic ſoluitur Capitulum.

a. Finitis Matutinis teneatur Capitulum.) Declaramus quòd Capitulum de culpis, ſi non poſsit teneri quotidie propter ſtudium, vel alias occupationes, debet tamen ſaltem ſemel in qualibet ſeptimana, vel ad ſummum ſemel intra quindenam haberi, vt beneficia recitentur; & benefactores fratrum orationibus commendentur; ſicut fuit declaratum Sauiliani 1439. Romæ 1501. & in multis alijs Capitulis. Et nouiſsimè Rom. 1601. & Valliſoleti 1605. confirmata fuit ordinatio de Capitulo habẽdo ad minus de quĩdenã in quindenam, in quo inter reliqua tenebuntur Præſidentes culpas ſubditorum audire, vnius ſaltem chori: & Prouinciales, quos in hoc inuenerint negligentes, à ſuis officijs abſoluãt. Summoperè autem Prælatis cauendum eſt, ne ira perciti fratres corripiant, ſed omnem benignitatem, & religioſam erga eos pietatem oſtendant; ſicut fuit ordinatum Venetijs 1592.

b. Faciant venias ſuas qui ſe reos exiſtimant.) Declaramus quòd venia eſt totius corporis ſuper latus extenſio, ſicut ſuperiùs capitulo ſecundo de Inclinationibus dictum eſt. Hanc igitur veniam fratres qui ſe reos eſſe intellexerint, debent in Capitulo facere proſtrati ſuper terram, ſignificãdo ſe veniam petere ſuarum culparum.

c. Humiliter confiteantur culpas ſuas.) Declaramus quòd Capitulum de culpis, ideo de culpis appellatur, quia fratres in eo de Conſtitutionum omiſsione,& tranſgreſsione ſe debẽt accuſare; quæ quidem omiſsio, ac tranſgreſsio dicitur eſſe culpa, non eſſentialiter, ſed ſolùm antecedenter, vel conſequenter, ſicut ſuperiùs capitulo de Leui & Graui culpa explicatum eſt. Debent ergò fratres ſe accuſare de defectibus manifeſtis commiſsis contra Regulam,& Conſtitutiones. Quòd ſi non ſe accuſauerint, vel pœnitentias taxatas, ſiue taxandas non fecerint, diſponunt ſe ad aliquam culpam, & eam incurrent, venialem quidem ſi ex negligẽtia, vel leui malitia; mortalem verò ſi ex cõtemptu pœnitentias illas omiſerint.

CAP. VII.

De Capitulo Prouinciali.

I.

CApitulum Prouinciale, *a.* poſt capitulum Generale (quãdo,& vbi Prior Prouincialis, cum conſilio Diffinitorum elegerit) celebretur. Capitulum autem Prouinciale appellamus, Priores Conuentuales cum ſingulis ſocijs, à pluri-

bus de Capitulo ſuo vltra medietatem eligentium electis, per diſquiſitionem Supprioris, vel vices eius gerentis, & duorum fratrum qui primitùs habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt, & Prædicatores Generales. Si qui tamen qui nõ ſunt de Capitulo ĩ Diffinitores eligantur, ad omnia acta eiuſdem dũtaxat Capituli admittãtur. Prędicatores autem Generales dicimus Magiſtros in Theologia, *b.* & qui per Priorem Prouincialem, & Diffinitores Capituli Prouincialis fuerint instituti. *c.* Quos inſtituendi nullus Vicarius (etiam cũ Diffinitoribus) habeat poteſtatem. Dicti autem Prędicatores Generales, dicto officio non fungãtur, niſi in Prouincia in qua fuerint inſtituti.

a. Capitulum Prouinciale, poſt Capitulum Generale.) Declaramus quòd antiquitùs, quando ſingulis annis, celebrabatur Generale Capitulũ, tũc Capitulum Prouinciale, celebrabatur poſt Capitulum Generale, & in illo recitabantur acta Capituli Generalis, ac pro futuro Generali Capitulo, Diffinitor eligebatur, & ſic non erat niſi vnũ Capitulum Prouinciale inter duo Capitula Generalia; ſed poſteà in Capitulo Florentino 1373. ex authoritate Gregorij XI. ſtatutum fuit vt Generale Capitulum de biennio in biennium, vel de triennio in triennium celebraretur, Capitula autem Prouincialia eſſent biennalia: & ita inter duo Capitula Generalia debent mediare duo Prouincialia Capitula. Quorum primum poſt Generale Capitulum quantò citiùs fieri poteſt, celebrandum eſt; in ſecundo autem quod erit poſt duos annos à primo, debet eligi Diffinitor Generalis Capituli, & ſcrutinium fieri, ſuper amotione, vel retentio-

tentione Prioris Prouincialis ad Generale Capitulum deferendum per Diffinitorem Capituli Generalis in anno Diffinitorum, & per ſocium Prouincialis in anno Prouincialium. Et licet tunc ſtatutum illud editum fuerit, tamen non fuit poſitum in praxi, niſi poſt annum Domini 1421.

b. Et qui per Priorem Prouincialẽ, & Diffinitores Capituli Prouincialis fuerint inſtituti.) Declaramus quòd ſine Prioris Prouincialis aſſenſu, Diffinitores Capituli Prouincialis, non poſſunt Prædicatores Generales inſtituere; ſicut fuit declaratum in Capitulo apud Montempeſulanũ 1294. & apud Perpinianum 1327. Prior autem Prouincialis, vt ibi dicitur, poteſt cum duobus Diffinitoribus præfatos Prædicatores Generales inſtituere.

c. Quos inſtituendi nullus Vicarius, etiam cum Diffinitoribus habeat poteſtatem. (Declaramus quòd quicunque hactenus inter Diffinitores conſtitutus, ſeipſum de aſſenſu duorum, alijs diſſentientibus, Prædicatorem fecerit Generalem, pro non Predicatore habeatur; prohibentes diſtrictè ne ſuper hoc de cætero aliquid attẽtetur, ac ſine conſenſu Prioris Prouincialis, nullus Prædicator Generalis inſtituatur; ſicut fuit declaratum apud Londonas 1263. & apud Mõtempeſulanũ 1265. & apud Perpinianum 1327. Item declaramus quòd Prędicatores Generales quando inſtituendi ſunt, debent in actis Capituli Prouincialis promulgari. & non per literas fieri. Et ſi qui hactenùs per literas facti ſunt, pro non factis habeantur; ſicut fuit declaratum Florentiæ 1321. Barchinonæ 1323. & Pampilonæ 1355.

II.

NVLLVS Prior Cõuentualis ducat ſecum plures fratres ad Capitulũ Generale, vel Prouinciale ſine cauſa legitima. Quód ſi Priorem Prouincialem abeſſe

eſſe contigerit, nec vices ſuas alicui commiſerit, vel ille cui commiſerit, aliquo caſu abſens fuerit, Prior illius loci vbi Capitulum fuerit celebrandum, cum Diffinitoribus Capituli, in celebratione procedat eiuſdem. *d.* Quilibet autem Vicarius Generalis Prouinciæ (per quemcunque modum fuerit legitimè inſtitutus) locũ Prouincialis teneat, Fidelium dicat, licentiam loquendi tribuat, & poſſit concedere literas de beneficijs illius Prouinciæ, durante Capitulo Prouinciali dũtaxat. Vicarij verò particulares, ſiue nationũ, ſiue Conuentuum, nec Fidelium dicant, nec locum ſuum mutent, niſi in Capitulo, dum ibidem ſuum officium exercuerint.

III.

PRÆDICTI igitur Diffinitores tractabunt omnia, & diffinient cum Priore Prouinciali. Quód ſi in ſuis diffinitionibus in partes æquales ſe diuiſerint, illorum ſententia præualebit, in quorum partem Prior Prouincialis concordauerit; aliàs enim ſententia plurium præualebit. Si autem per adiunctionem, vel abſentiam Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij, vel caſu aliquo contingente, partes fiát æquales, vnus ab eiſdem de Capitulo eligatur; & in quorum partem declinauerit, illorum ſententia præualebit. Iſti autem quatuor Diffinitores, exceſſum Prioris Prouincialis, cõfeſſi vel proclamati in Capi-

Capitulo Prouinciali coram fratribus audiant, & emendent, ei pœnitentiam iniungentes. Si autem (quod abſit) incorrigibilis extiterit, ipſum vſque ad Capitulum Generale ſuſpendant ab officio Prioratus, aliquem idoneum loco eius ſubſtituentes, & eius exceſſum referant ad Capitulum Generale, ſcripto communiter ſigillato.

IIII.

CAPITVLA Prouincialia deinceps fiant biennalia; ſi & inquantum Prouinciali, & Diffinitoribus in ſua Prouincia videbitur expedire. In ſingulis autem Capitulis Prouincialibus, auditis culpis, fiat ſecretum ſcrutiniũ in conſpectu omnium ſuper retentione, vel abſolutione Prioris prouincialis, cum expreſſione nominum, & officiorum fratrum exprimentium vota ſua, per Diffinitores Capituli Prouincialis. Et hoc ſcrutinium non publicetur, nec alicui oſtendatur, ſed ſtatim ſigillis omnium Diffinitorum in conſpectu omnium ſigilletur; & per Diffinitorem Generalis Capituli, vel eius ſocium, vel per ſocium Prioris prouincialis (in anno Prouincialium) ad Generale Capitulum deferatur. Et hæc eadem forma ſcrutinij faciendi de Priore Conuentuali, per Suppriorem, vel eius Vicarium (in abſentia Supprioris) & duos antiquiores in Ordine de Conuentu præſentes in Capitulo, in tractatu eorum, quæ mittenda ſunt

ad Capitulum obſeruetur, & ſigillo Conuentus ſigilletur; & per ſocium Prioris, ad Prouinciale Capitulum tranſmittatur.

d. Quilibet autem Vicarius Generalis Prouinciæ.) Declaramus quòd licet quilibet Vicarius Generalis Prouinciæ, per quemcumq. modū legitimè fuerit inſtitutus locum Prouincialis debeat tenere, Fideliū dicere, licentiam loquendi ſecum comedentibus; in illa Prouincia dare, & etiam literas de beneficijs concedere; Vicarij tamen Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialium non Generales, ſed particulares, ſiue Nationum ſint, ſiue Conuentuum, ſiue miſsi ad aliquam Prouinciam viſitandā, debent vbique ſuum locum tenere, niſi in Capitulo dum officium correctionis exercuerint; ſicut fuit declaratum Londonis 1263. & apud Mōtempeſulanū 1265. Nec debēt ſe de viſitādis, vel ordinādis Monaſterijs Ordinis, quouis modo intromittere, niſi in eorū literis hoc ſpecialiter expreſſum fuerit; ſicut fuit declaratum Argentinæ 1307.

Item declaramus, Vicarios tàm Generales quàm particulares ita ex ordine eſſe collocandos. Primus eſt Vicarius Generalis Ordinis, qui mortuo vel amoto Magiſtro Ordinis, vniuerſæ Religionis adminiſtrationem habet. Secundus eſt Vicarius Generalis Magiſtri Ordinis, ab ipſo Magiſtro Generali inſtitutus. Tertius eſt Vicarius Generalis alicuius Prouinciæ, qui ſcilicet miſſus eſt à Generali Magiſtro, ad aliquam, vel aliquas Prouincias. Quartus eſt Vicarius Prouinciæ, videlicet Prior Prouincialis, vel præteritus ante confirmationem Prouincialis nouiter electi, vel nouus electus ante ſui confirmationem, iuxta priuilegia, & conſuetudines diuerſarum Prouinciarum. Quintus Vicarius Prouinciæ eſt, qui mortuo, vel amoto Prouinciali curam de iure gerit illius Prouinciæ. Sextus Vicarius Prouinciæ eſt, qui à Prouinciali abſente, præfici-

ficitur toti Prouinciæ. Poſt hos Vicarios ſunt Vicarij Congregationum. Deinde Vicarij Nationum, vbi Prouinciæ ſunt diſtinctæ per Nationes. Poſteà Vicarius qui quandoque conſtituitur in capite ſuper Priorem, vel abſente Priore. Vltimi ſunt Vicarij locorum, ſeu domorum.

Item declaramus, quòd Vicarij Congregationũ extra ſuam Congregationem, non habent locum ſuper Magiſtros, Vicarij autem locorum in domibus ſuis præcedunt quidem ſubditos, & debent habere ſuperiorem locum, non autem ſuper Magiſtros; vt fuit declaratum Barcinone 1574. Vbi etiam expreſſum eſt, quòd ſi contigerit vt Prior Conuentualis veniat ad illam domum, debet Vicarium eiuſdem domus præcedere, & eo præſente, Fidelium dicere: quod & Romæ 1589. confirmatum fuit.

V.

DICTIS autem ſcrutatoribus voluntatum, in virtute ſanctæ obedietiæ præcipimus, quód dictum ſcrutiniũ alicui per modum aliquem non reuelent. *e.* Quód ſi àliquis, vel aliqui de prædictis ſcrutatoribus Prioris Conuentualis impedimentũ haberent, iudicio maioris partis, medietate Conuentus, ad audiendum, vel videndum, ſeu ſcribendum ea quæ in ſcrutinio deponuntur, vnus de fratribus ad ipſam electionem pertinentibus, quẽ, vt dictum eſt, maior pars Conuentus nominauerit, loco illius qui impeditus fuerit, ad recipiendũ dictum ſcrutinium admittatur; & tunc ad ſeruandũ ipſum ſcrutinium ſecretũ ex vi pręcepti teneatur, vt alij. Et hæc eadem forma circa ſcrutinium electorũ Prioris Prouincialis, & electionis Prioris Conuentua-

uentualis, in omnibus obſeruetur.

VI.

ACCVSATIONI veró, & correctioni, profeſſi poſt trienniũ ab ingreſſu Ordinis poterunt intereſſe. *f.* Infrà verò quinquennium ab ingreſſu Ordinis, fratres alij non admittantur ad diſcuſsionem eorũ, quæ ad Capitulum Generale, vel Prouinciale ſunt mittenda, nec ad electionem ſocij Prioris Cõuentualis, nec ad electionem electorum Prioris prouincialis. Priores cum ſuo Conuentu Capitulo Prouinciali ſingulis annis ſcribant debita domus ſuæ, & cauſas etiam debitorum. Similiter etiam Prouinciales, & eorum Diffinitores, ſuarum debita Prouinciarum, cum ſuis cauſis Capitulo ſcribãt Generali. Item nulla petitio offeratur Capitulo prouinciali, niſi à Conuentu; nec Generali, niſi à Capitulo prouinciali fuerit approbata. Nullus verò Religioſus alterius Ordinis, vel profeſsionis, nulluſquè ſæcularis cuiuſcunqué cõditionis, vel dignitatis, vel vitæ, ſecretis vel tractatibus Capituli aliquatenùs admittatur. *g.* Prior autem prouincialis, & Diffinitores, in quolibet Capitulo prouinciali determinent tẽpus, ante quod fratres ad Capitulum ſequens non veniant.

e. Quòd ſi aliquis, vel aliqui de prædictis ſcrutatoribus Prioris Conuentualis impedimentũ haberent.) Declaramus quòd ſi in ſcrutinio faciendo circa

do circa abſolutionem, vel retentionem Prioris Conuentualis, vel Prouincialis, vel circa electionem electorum Prioris Prouincialis, vel electionis Prioris Conuentualis, vel ſocij eius, aliquis ex prædictis ſcrutatoribus impedimẽtum habuerit, vel ſurditatis, vel cœcitatis, vel alterius infirmitatis, tunc ea occaſione, ad audiendum, vel videndum, ſeu ſcribendum ea, quæ in ſcrutinio deponuntur, admittendi ſunt, non ille, vel illi, qui poſt eos, qui impedimentum habent, antiquiores ſunt, ſed ille, vel illi; quem vel quos maior pars vltra medietatem omnium vocalium elegerit; qui tamẽ ſint ex eorum numero, qui pertinent ad prædictam electionem.

f. **Infrà verò quinquennium ab ingreſſu Ordinis.**) Declaram⁹ quòd quãdo hæc Cõſtitutio fuit edita, Priores ſub pœna abſolutionis à ſuis officijs, non poterant aliquẽ ad habitũ Religionis ante quintũ decimũ annum recipere; ideò poſt quinquẽniũ ab ingreſſu Ordinis habebãt quatuor annos à ſua profeſſione tacita, vel expreſſa. Quãobrem ad omnem tollẽdam ambiguitatem, in Capitulo apud Valentiam 1338. declaratũ fuit, illud quinquẽnium, ita eſſe intelligẽdum, vt in ipſo ſemper quatuor anni à tempore profeſſionis computãdi ſint; ita vt omnes anni tempus profeſſionis præcedentes (quod dicitur tempus Nouitiatus) etiam ſi plures anni fuerint, pro vno tantũ anno computentur. Et poſt quatuor annos â profeſſione, & non anteà admitti debẽt ad prædicta omnia; ſicut etiam declaratum fuit apud Biſuntium 1353. Verùm vt ſæpius dictum eſt ſuperiùs, nunc requiruntur ſex anni à profeſſione, & quòd ſint Sacerdotes, iuxta Ordinationem Romæ 1608. & Pariſijs 1611.

g. **Prior autẽ Prouincialis, & Diffinitores ĩ quolibet Capitulo Prouinciali determinent tempus &c.** Declaramus quòd Priores Prouinciales, vel Vicarij Generales Prouinciarum, à tempore, quo Diffi-

Diffinitores Prouinciarum iter arripuerint ad Generale Capitulum, nõ poſſunt Capitula Prouincialia de loco ad locum, vel quoad tempus mutare. Neque Priores Conuentuales, vel Prædicatores Generales abſoluere, quouſque de ipſo Generali Capitulo certiores facti ſint à ſuis Diffinitoribus, vel à ſocijs eorum iam reuerſis; ſicut fuit declaratum Lauſanæ 1380.

Item declaramus in Capitulo Pariſien. 1611. conceſſum fuiſſe omnibus Prouincijs habentibus Prouinciales quadriennales, & non habentibus Capitulum intermedium (ſi tamen hæc conceſsio toti Prouinciæ in primo Capitulo Prouinciali congregatæ propoſita placuerit, & ab omnibus fuerit acceptata) vt poſsint conuocare congregationem ex Prioribus præcipuorũ Cõuentuum, & Magiſtris antiquioribus, & Patribus qui fuerunt Prouinciales, in qua fieri poſſent Diffinitores ad inſtar Capituli Prouincialis, & haberi ſcrutinium de retentione vel amotione Prioris Prouincialis; eligi Diffinitor Capituli Generalis, ſi in præcedenti Capitulo nõ fuerit electus: denique tantam habeat hæc congregatio authoritatem, quantam haberet Capitulum intermedium formaliter conuocatum.

CAP. VIII.

De Capitulo Generali.

I.

Capitulũ Generale, *a.* vna vice vltra montes, altera vice citra montes alternatim (Auinione 1561.) de triennio in trienniũ celebretur; niſi Magi-

Magiſtro cum Diffinitoribus, vel cum diſcretorum maturo conſilio, ex legitima, & vrgentiſſima cauſa, illud alibi aſſignare, aut aſſignatum transferre, vel per annum præuenire, aut etiã prorrogare neceſſarium videatur; & niſi obitus Magiſtri Generalis acciderit. Quo eueniẽte fiat, ſicut Capitulo quarto de Electione Magiſtri Ordinis eſt decretum. Prædicti autem triginta vnius Prouinciarũ Diffinitores in duobus Capitulis, triginta & vn⁹ Prouinciales in tertio Capitulo cũ Magiſtro Ordinis omnia diffinient, cõſtituent, & tractabunt. Quód ſi in partes æquales ſe diuiſerint, illorum ſententia præualebit, in quorum partem Magiſter Ordinis declinauerit. Si autem in partes inæquales, obtineat ſententia plurium. Si autem per adiunctionem Magiſtri partes fiant æquales, vnus eligatur á Diffinitoribus, ſecundũ quòd in electione Diffinitorum Prouincialium eſt ſtatutum. Quód ſi ad Capitulum aliquo caſu præpediti nõ omnes venerint, illi, quos ex ipſis venire contigerit, cum Magiſtro Ordinis omnia pertractabunt.

a. Capitulum Generale &c.) Declaramus quòd iſta Conſtitutio à principio Ordinis ſcilicet ab anno 1220. ſic habebat: Vno anno Pariſijs, altero anno Bononiæ celebretur. Et ſeruata fuit vſq. ad 1244. in quo fuit ordinatum, quòd etiam alibi poſſet Capitulum celebrari; celebratumque fuit Coloniæ, ac ſingulis annis celebrabatur vſque ad annum 1370. in quo celebratum eſt Capitulum Valentiæ in Prouincia Aragoniæ, vbi aſsignatum fuit Capitulum

pitulum Toloſæ poſt biennium celebratum, & inde Florentiæ etiam poſt biennium. Florentiæ verò authoritate Gregorij Papæ XI. in Cōſtitutiones redactum eſt, & poſitum infrà capite decimo ſeptimo de Capitulo Generali, biennali, vel triennali. Deinde in Capitulo Romano 1553. inchoatum, & Romæ 1558. probatum; & demùm Auinione 1561. in Conſtitutionem redactum eo modo, quo ponit hîc textus, & capitulum decimumſeptimum de biennali vel triennali Capitulo abrogatum, ac deletum eſt; nec in hoc defuit authoritas Iulij Papæ III. quando inchoatum eſt.

II.

SI verò Magiſtrum *b.* aliqua occaſione abeſſe contigerit, vnus de Diffinitoribus eiuſdem Capituli, ab ipſis Diffinitoribus, vel maiori parte eorum aſſumatur in Magiſtri Ordinis Vicarium; qui durante Capitulo, vices Magiſtri gerat in omnibus dumtaxat, quæ ad tractatus, & acta Capituli pertinebunt. Qui etiam locum Magiſtri vbiq. teneat, Fidelium dicat, licentiam loquendi tribuat, & poſſit concedere literas de beneficijs Ordinis vt Magiſter; in diffinitionibus vnam tantum habeat vocem. Quòd ſi in eius aſſumptione in partes æquales ſe diuiſerint, vnus de præſentibus fratribus eligatur ab ipſis, & in quorum ſententiā iſte declinauerit, ille pro Vicario habeatur; cum quo Vicario, cæteri Diffinitores in diffinitione procedāt. Quòd ſi in ipſa diffinitione iterum in partes æquales ſe diuiſerint, forma ſuperiùs poſita teneatur.

b. Si verò Magiſtrum aliqua occaſione abeſſe con-

contigerit, vnus de Diffinitoribus dicti Capituli aſſumatur in Vicarium.) Declaramus quôd ſi in Capitulo Generali Magiſter Ordinis, ex quacunq. cauſa intereſſe non poterit, poterunt Diffinitores vnum ex ipſis in Vicarium Magiſtri Ordinis eligere, nõ autem aliquem extraneum ab ipſis poterunt ad illud officium aſſumere: talis autem Vicarius poterit etiam licentiam loquẽdi ſecum comedentibus tribuere.

III.

ISTI autem Diffinitores habebunt plenariã poteſtatem ſuper exceſſu Magiſtri Ordinis corrigendo, vel de eo penitùs remouendo. Ipſorũ veró ſententia tàm in his quàm in alijs inuiolabiliter obſeruetur, ita quòd á nemine ab illorũ ſententia *c.* liceat appellare. Etſi appellatum fuerit, friuola, & nulla appellatio habeatur. Appellationẽ enim intrà noſtrum Ordinem, ſub interminatione anathematis fieri inhibemus; *d.* cum non venerimus contendere, ſed potius delicta corrigere.

IIII.

ITEM ne delicta maneãt impunita, & obedientia in noſtro Ordine per appellationes friuolas infringatur, ſtatuimus quòd quicũq; frater noſtri Ordinis cõtra obedientiam appellare præſumpſerit in futurũ, niſi ipſi appellationi infrá duos mẽſes renũciauerit, vel etiã infrà annũ proſequi non incæperit, aut ab incępta proſecutione deſtiterit, vel ĩ ipſa ſuccubuerit, adiudicatus carceri ſit ipſo facto; nec poſſit cum ipſo, niſi per Capitulum Generale, ante annos duodecim diſpenſari.

Appel-

V.

APpellans autē ab abſolutione facta, vel facienda ab officijs Prioratus Prouincialis, vel Conuentualis, aut Vicariatus (etiā prætextu grauaminis) ipſo facto ſit abſolutus ab illo officio. Volētes quòd in iſtis ratio grauaminis tàm proprij, quàm communis, non habeat locum quoad appellandū. Item ad nullum iudicem extra Ordinem, niſi ad Sedem Apoſtolicam (cui immediatè Ordo ſubditus eſt) aliquod membrum Ordinis, illiquè ſubditum pro iuſtitia recurrat ſub pœna abſolutionis ipſo facto ſi eſt Prælatus, & priuationis vocis actiuæ & paſsiuæ etiam ipſo facto, quoad alios.

c. Liceat appellare.) Declaramus quòd licet appellatio ſit de iure naturali, nihilominùs modus & ordo [illegible]endi hoc iure præſcribitur à lege poſitiua, ne irrepat abuſus pro vſu rei licitæ. Vnde in Capitulo apud Carcaſſonam 1312. ſic dicitur: Volumus & ordinamus, quòd quicunque frater repertus fuerit (iudicio eius ad quem ſpectat) ſine cauſa rationabili à quocunque ſuo Superiori appellaſſe, carcerali cuſtodiæ mancipetur. Denunciantes fratribus vniuerſis, quòd de iure communi, & ex ſpeciali Ordinis priuilegio, nulli fratrum licitum eſt à correctione, vel ab officiorū amotione appellare; ſicut fuit declaratū Cenomanis 1491.

d. Cum non venerimus contendere, ſed potius delicta corrigere.) Declaramus quòd Religioſi appellatio à correctore iuxta ſui Ordinis diſciplinā, videlicet ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones, & approbatas conſuetudines non valet, vt habetur in capite Cum ſpeciali. extra de Officio Ordinarij; niſi forte corrigens modum in corrigendo

gendo excedat. Et propterea Bonifacius VIII. in ſuis Cõſtitutionibus ſic dicit: Authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus, quôd prædictus Magiſter, & alij Præſidentes in dicto Ordine, ad quos id pertinuerit, pro tempore, in correctionibus fratrum eiuſdem Ordinis, iuris ordine poſtpoſito, ſecũdùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis antedicti, procedere liberè, & licitè poſſint, & valeant. Quòdque nullus ex fratribus, & ſororibus Prædicatorum Ordini ſubiectis, aliquẽ ex fratribus, vel aliquam ex ſororibus huiuſmodi coram quocunq. iudice, qui non ſit de dicto Ordine, ex quacunque cauſa conueniri: nec à correctione quacunque, ſeu aliàs ab aliquo Prælato, vel fratre dicti Ordinis, quauis occaſione appellare, aut contra eos quærelam proponere valeat; niſi prius coram Conuentuali, ſeu Prouinciali Priore, ſeu Magiſtro Ordinis, & ſucceſsiuè in Generali Capitulo dicti Ordinis cauſam, & quærelam ſuam propoſuerit verbo, vel ſcripto. Hæc autem Conſtitutio Bonifacij explicata & ampliata fuit à ſacra Epiſcoporum, & Regulariũ Congregatione, quemadmodum ſuperiùs diſtinct. 1. cap. 18 fol. 80. relatum eſt.

Item Iulius II. conceſsit Breue fratri Vincentio Bandello Magiſtro Ordinis infraſcripti tenoris. Iulius Papa II. Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionẽ. A fide dignis accepimꝰ quôd nonnulli fratres Ordinis tui & nonnullæ Moniales Ordinis ſancti Auguſtini ſub habitu, & cura fratrum tuæ curæ ſubiectorum degentes, vt debitam correptionem, & abſolutionem à ſuis officijs ſubter fugiant, ad Cancellariam Auinionenſem, & alias, curias ſęculares, vel eccleſiaſticas, à tuis, & aliorum Prælatorum ordinationibus, & mandatis appellare non erubeſcunt. Quò circa huiuſmodi ſubterfugijs obuiare quantum cum Deo poſſumus cupientes, fratribus, & Monialibus antedictis, ne appellationes hactenus interpoſitas proſequi, aut in poſterum à mandatis huiuſmodi appellare; iudicibus verò quarũcunque Curiarum, ne appel-

lationes huiuſmodi recipere, aut illas cognoſcere quoquo modo præſumant ſub excõmunicationis pœna diſtrictiùs inhibemus. Irritũ quoq. & inane decernimus quicquid ſecùs à quocunq. quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis ſtatutis, & cæteris in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

Itẽ declaramus ſimilẽ Cõſtitutionem editã fuiſſe Romæ 1558. contra fratres, qui ad quodcũque tribunal, aut iudicẽ extra Ordinem recurrerint. Et Barcinonæ 1574. confirmantur, & innouantur omnes pœnæ, tùm per ſacras noſtras Conſtitutiones, tùm per acta Capitulorum Generalium inflictæ contra appellantes ad quodcunque ſæculare tribunal.

VI.

DIFFINITORES itaque prędicti poſtquam fuerint accuſati, quando eis videbitur expedire, exceſsũ Magiſtri Ordinis ſeorſum corrigant, & emendent. Qui coram ipſis humiliter ſe proſternens veniam faciat, & ſtans de ſuis exceſsibus ſe accuſet, & Diffinitores audiant accuſantem. Auditis veró accuſationibus, ſecedat, & eo abſente Diffinitores de eius correctione conferant, & diſponant. e. Quòd ſi pręuaricator Ordinis fuerit, aut contemptor, aut adeò neglig ẽs, & remiſſus, quód Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat, moneatur à Diffinitoribus, vt Magiſtratui cedat, & aliquem locum ad manendum ſibi eligat, vt poſsit honeſtè conuerſari. Alioquin amouendi eum ab officio Magiſtratus, liberam habeant facultatem.

Ceſsio

VII.

Ceſsio autem Magiſtri à Diffinitoribus non admittatur, niſi propter aliquod prædictorum, aut defectum, aut impotentiam, quæ ipſum ab executione officij Magiſtratus perpetuò impediret. Perpetuũ autẽ dicimus, quod Diffinitores de prudentum conſilio perpetuum iudicabunt. Magiſter verò Ordinis cedens, vel amotus, poſt Magiſtrum Ordinis in diffinitorijs Capitulorum Generalium, & Prouincialium, & in abſentia Magiſtri poſt Prouincialem, in cuius Prouincia fuerit, & in abſentia Prioris Prouincialis, poſt principalem Prę latum, primam vocem, primumque locum vbique, & in omnibus obtinebit.

e. Quód ſi præuaricator Ordinis fuerit, & cõtēptor.) Declaramus quòd Diffinitores Capituli Generalis, non habent poteſtatẽ remouendi Magiſtrum à ſuo officio, niſi in caſibus expreſſis in Conſtitutionibus; videlicet ſi fuerit contemptor, hoc eſt, ſi ita ſpernit, & nihil curat de Regula, & Conſtitutionibus, vt pro nihilo reputet tranſgredi illas, & eius voluntas renuat ſubijci Regulæ, & Cõſtitutionib9: immò nulla ſubſiſtente cauſa eas continuè tranſgrediatur, & habet firmum propoſitum in huiuſmodi trãſgreſsione perſeuerandi. Vel ſi fuerit præuaricator, hoc eſt, ſi frequenter, & quaſi ex habitu Regulam, & Conſtitutiones tranſgrediatur. Nam præuaricator dicitur ille, qui præ alijs pluſquàm debeat legem trãſgreditur. Similiter ſi ſit adeò negligens, & remiſſus, vt Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat; quando videlicet non hortatur fratres, verbis, literis, ordinationibus, & exemplis, ad honeſtè, religioſéque viuendum. Si defectus non corrigeret, & nullo modo puniret. Si nunquam

celebraret, & neque ad chorum, neque ad refectoriũ accederet. Si autem nihil horũ haberet, quamuis quandoq. Conſtitutiones tranſgrederetur (non tamen ex contẽptu, neque pluſquàm alij) eſſetq. aliquãrulũ negligẽs circa Diuina, & ea quæ ad communitatem pertinent, non poſſet ab ipſis Diffinitoribus deponi.

VIII.

DIffinitores autem Capituli Generalis, Dominica infra octauas Aſcenſionis Domini, vel Sabbato præcedẽti, locum Capituli intrare teneantur; & ex tũc in choro, & alibi ordinaté ſua loca teneant, quouſq. tempus ſuæ diffinitionis expiret. *f.* Prouinciales quoq. abſoluti, loca in Prouincijs, in quibus præfuerunt, ſuper omnes alios vbique habebũt (Romæ 1558.) & ſimiliter vocem in omnibus electionibus Prouincialium, & Diffinitorum, & electorum Magiſtri Ordinis, dummodó Magiſtri in ſacra Theologia, non Magiſtris ex hoc minimè poſtponantur, nec actualium Præſidentium locis minimè derogetur. *g.* Magiſtris veró in ſacra Theologia, immediaté poſt Priorem, in cuius Conuentu fuerint locum damus. *h.* Baccalaureis, qui legitimè incorporati in vniuerſitate ſentẽtias ſolemniter legerint, aut legunt, poſt Suppriorem vbique in toto Ordine locum damus.

f. Prouinciales quoq. abſoluti, loca in Prouincijs, in quibus præfuerũt ſuper omnes alios vbiq. habebunt.) Declaramus quòd Priores Prouinciales, ſi ſint Magiſtri ſacræ Theologiæ,

giæ, poſtquàm fuerint abſoluti, habebũt locũ ſuper omnes fratres Magiſtros, & Priores illius Prouinciæ, infrà tamen Priorem illius Conuentus in quo ſe reperiẽt. Si verò non fuerint Magiſtri habebunt locum immediatè poſt Magiſtros, ſuprà tamen omnes fratres & Priores non Magiſtros; & hoc in Prouincia cui præfuerunt, non autẽ in alia Prouincia. Hoc autẽ de illis *Magiſtris Prouincialibus* intelligendum eſt, qui antequã eligerẽtur in Prouinciales, erant Magiſtri Prouinciæ. Sed ſi peracto eorũ Prouincialatu, vel in Prouincialatu promoueantur ad Magiſterium, locum non habebũt ratione Prouincialatus, ſuper omnes alios Magiſtros, qui non fuerunt Prouinciales; ſicut fuit declaratũ Neapoli 1600. & confirmatum Romæ 1601. vbi etiam dictum fuit, ſic eſſe intelligendam hanc Conſtitutionem. Item in Capitulo Romano 1553. ſic dicitur: Declaramus conformiter ad ea, quæ iam à Reuerendiſs. duobus Magiſtris Ordinis declarata ſunt; Si in aliqua Prouincia contingat, inferiorem Magiſtrum priùs fieri Prouincialem, & poſteà antiquiorem, debere vtrumque completo Prouincialatu tenere locum inter ſe ſecundùm ordinem Magiſterij eorũ. Similiter ſi duo non Magiſtri Prouinciales fiant, inter ſe locum ſuæ profeſsionis tenebunt poſt Prouincialatum, etiam ſi iunior ante antiquiorem Prouincialis fuerit.

g. Magiſtris autem in Theologia locũ damus.) Declaramus quôd Magiſtri in Theologia vbiq́ue tàm in Conuentibus, quàm in Capitulis locum habent ſuper omnes fratres & Priores Conuentuales non Magiſtros, infrà tamen Priorem, dumtaxat illius Conuentus in quo ſe reperient. Priores verò Conuentuales ſi non ſint Magiſtri in Theologia, vbiq́. teneant loca ſua, ſecũdùm antiquitatem Cõuẽtuũ quibus præſunt, infrà tamen Priorem illius Conuentus in quo ſe reperient, & infrà Magiſtros in Theologia.

Item circa locum & vocẽ Magiſtrorum, Romæ 1542. ſic declaratur, quòd graduati aliter, quàm per viam Ordi-

nis,aut per Breue,aut per ſaltũ nõ habeãt locũ quouſq; approbetur perCap.Gñrale,& ex tũc ratio ſui loci īcipiat, quod fuit etiã cõfirmatũ Romæ 1546.& Salmãt.1551. Et Romę 1539. declaratur quòd Magiſtri qui primò fuerint laureati via iuridica, & ſine dolo,in Ordine noſtro prçcedãt priores profeſſos, laureatos tamẽ poſteà:ita quód nõ habeatur reſpect⁹ ad profeſsionem, ſed ad coronã primò iuridicè acceptã. Bonõ. etiã 1564.declaratur quòd Magiſtri in The.qui in eodẽ Capitulo acceptati fuerint,aut approbati, inter ſe locũ obtineãt ſecũdũ antiquitatẽ,quã in Ordine habuerint,quod fuit cõfirmatũ Rom. 1589. & 1608. In quorũ vltimo ſic habetur:Declaramus iuxta declarationem factã in Cap.Rom.1589.quòd Magiſtris in The.qui ſtatim in ſua Prouincia gaudere ſolẽt loco, & voce, & alijs priuilegijs Magiſterij quã primũ promouẽtur, antequã etiã acceptẽtur à ſua Prouincia:cõputanda eſt eis antiquitas loci, & Magiſterij,tã in ſua Prouincia, quã in toto Ordine à die promotionis eorum. Magiſtris verò qui in ſua Prouincia non gaudent loco & voce, & alijs priuilegijs Magiſterij antequã acceptẽtur à Prouĩcia(vbi vſus eſt acceptãdi Magiſtros ex priuilegio Apoſto.ſpeciali)etiã ſi ante fuerint promoti,nõ eſt cõputanda in ſua Prouincia antiquitas loci & Magiſterij eorum,niſi à die acceptationis in ſua Prouincia; in alijs verõ Prouincijs cõputabitur ipſis à die promotionis eorũ.Nec in ordine loci Magiſtrorũ attẽdẽda eſt antiquitas profeſsionis,vel habitus,ſed promotionis vel acceptationis reſpectiuè, vti dictũ eſt, quomodocũq; gradũ Magiſterij cũ voce & loco in Prouincia ſua obtinuerint,ſiue per acceptationem,ſiue per promotionẽ ad Regentatũ in ſtudio Generali Prouinciæ. Sic tñ vt qui ſimul promoti, vel ſimul acceptati fuerint, habeãt locũ ſecundũ antiquitatẽ ſuæ profeſsionis. Idem prorſus ſeruari volumus in Baccalaureis, ſiue Præſentatis. Itẽ in Capit.Pariſijs 1611. ſic habetur:Cõfirmamus id, quod in declaratione 3. Gñralis Capit.Romæ 1608. circa præcedentiã Magiſtrorũ habetur,videlicet quòd Magiſtris in Theo.qui ſtatim in ſua Prouincia gaudere ſolent voce & loco,& alijs priuilegijs Magiſterij, cùm primũ promouẽ-

tur, antequã etiã à ſua Prouincia acceptentur, cõputanda eſt antiquitas vbiq. à die promotionis eorũ. Declarãtes prædicta verba (à die promotionis eorũ) ita intelligi debere, id eſt à die, quo ſubſcriptę ſunt literæ patentes à Reuerendiſsimo Magiſtro Ordinis, vel à die quo Reuerẽdiſsimus ſua manu aliquẽ gradu Magiſterij ſolemniter decorauit, ſi literæ patẽtes eiuſdẽ Magiſterij non fuerint, ante expeditæ. Si autẽ in eodem Capitulo ſint promoti, aut extra Capitulũ eodem die ſubſcriptæ literæ patentes, tũc locũ inter ſe teneant ſecundũ antiquitatem profeſsionis &c.

Itẽ declaramus quòd ſi Priores ſint Magiſtri, ſua loca teneant inter ſe iuxta Magiſterij rationem. Cæteri verò fratres loca tenebunt ſecundum antiquitatẽ ſuæ profeſsionis; ita vt illi, qui poſt ſuã profeſsionẽ habitũ Ordinis diutiùs portauerũt, eos, qui non tanto tẽpore poſt profeſsionẽ prædictũ habitũ portauerũt, præcedere debeãt. Declarantes quòd nullus frater noſtri Ordinis, Magiſter in Theolog. exiſtens omiſſo nomine Fratris, pronũcietur Magiſter dicẽdo, Magiſter talis, ſed ſemper dictio Frater, præferatur nomini, & cognomini, & ſubſequi poterit in nominatione hæc dictio Magiſter dicendo, Fr. Antoninus de Florẽtia Magiſter; ſicut fuit declaratum Florentiæ 1321. Toloſæ 1372. & Rom. 1601.

b. Baccalaureis, qui legitimè incorporati.) Declaramus iuxta ea quæ in Capit. Rom. 1530. & 1532. declarata ſunt, quòd nullus Baccalaureus ordinarius incorporatus locũ Baccalaurei teneat, niſi actu legat ſententias vel Biblia, vel legerit in aliquo ſtudio ordinario, in quo per annũ ſolẽnẽ lecturã fecerit. In Cap. etiã Rom. 1542. dicitur: Confirmamus quòd Inquiſitores non Magiſtri, teneant primũ locũ poſt Suppriorẽ, & Baccalaureos in Conuentibus.

IX.

ITẽ in virtute Spiritus S. & ſanctæ obedientiæ pręcipimus firmiter obſeruari, nequis cauſam depoſitionis Magiſtri, vel Prioris Prouincialis, vel eorum exceſſum, vel correctionem, vel ſecretũ Capituli, ſeu diſſenſiones Diffinitorũ, vel fratrum, vnde Ordo noſter poſſit turbari,

vel infamari, audeat ſciẽter extraneis publicare. Si quis autem ex deliberatione contra fecerit, tanquam excommunicatus, & ſchiſmaticus, & deſtructor noſtri Ordinis habeatur, & (quouſq. ſatisfecerit) à cõmunione omnium ſit penitùs alienus, & pœnæ grauiori culpæ debitæ ſubiacebit. Eadem diſtrictione precipimus, nequis k. verbo, vel facto ad diuiſionem noſtri Ordinis audeat laborare. Quòd ſi fecerit, pœnæ ſubiaceat ſupradictæ.

i. Vel ſecretũ Capituli.) Declaramus quòd ſecreta Capitulorum Generalium, & Prouincialium reuelare, nos intelligimus perſonis extraneis, ex quorum reuelatione Ordo noſter, vel perſonæ Ordinis lædi poſſent, vel infamari; ſicut fuit declaratum apud Mõtempeſulanũ 1294. & Toloſam 1304. Vnde in Capitulo apud Placentiam 1310. & apud Carcaſſonam 1312. ſic fuit ordinatum: Cũ ex reuelatione criminũ viſorũ vel auditorum indebita & incauta, ſequatur fratrũ infamia contra ordinem charitatis, & nihilominùs ex tali reuelatione multiplicis ſcãdali, & turbationis materia miniſtretur; volumus, ac diſtrictè iniungimus, vt quicunque viſum, vel auditum de Ordine, vel de fratribus Ordinis, exprimẽdo fratris nomen ſcienter & ex propoſito cuicunq. perſonæ aliàs neſcienti reuelauerit, ad quã prædictorum correptio non pertinet, vel quæ non creditur probabiliter in illo caſu poſſe prodeſſe, per Priorẽ Prouincialẽ, vel eius Vicariũ, vel per ſuũ Priorem (poſtquàm legitimè conſtiterit) pœna criminoſo debita puniatur.

k. Nequis verbo, vel facto, ad diuiſionem noſtri Ordinis audeat laborare.) Declaramus quòd ille dicitur ad diuiſionem Ordinis laborare, qui verbo, vel facto per perſonas extrà obedientiam noſtri Ordinis cõſtitutas mutationem quærit generalis ſtatus noſtri Ordinis

nis, & Conuentus ab obediẽtia Magiſtri Ordinis ſubtrahere, cum vnitas Ordinis ex vnitate vnius profeſsionis dependeat, qua ex ſolemni voto tenẽtur omnes fratres vni Generali Magiſtro in his quæ ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones ſunt, obedire. Quapropter in Capitulo apud Ferrariam 1290. dicitur; Volumus, ordinamus, ac mandamus, nequis verbo, vel facto ad diuiſionem Ordinis noſtri audeat laborare, vel abſolutionem cuiuſcunque Prælati, vel etiam mutationẽ generalis ſtatus noſtri Ordinis verbo vel ſcripto, vel quocunque alio modo directè, vel indirectè, mediatè, vel immedietatè per perſonas extrà eiuſdẽ Ordinis obediẽtiã conſtitutas præſumat procurare. Quicunque verò ſcienter contra hoc fecerit, ipſum ex nunc prout ex tunc omni voce præterquàm in ſui accuſatione, omni gradu, Prælatura, Doctoratu, alijſq. omnibus gratijs Ordinis priuamus; nec ei poſsint reſtitui, niſi à Magiſtro Ordinis, vel à Diffinitoribus Capituli Generalis; & nihilominùs pœnam ſubeat culpæ debitam grauiori. ¶Item declaramus quòd Prouinciæ, vel Conuẽtus, Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus ſatisfacere teneantur pro impenſis factis cauſa impugnãdi appellationes, malignorumquè turbationes, & reſecandis ſeditionibus, & ſcandalis peruerſorum fratrũ propter Ordinis tuitionem, & iuſtitiam, & famam defendendam; ſicut fuit declaratũ Caſtris 1372. Item Romæ 1553. ſic dicitur: Ordinamus de communi totius Ordinis conſenſu, & prohibemus quòd nullus procuret Ordinis diuiſionem ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, ac alijs pœnis grauioris culpæ, à quibus non poſſit abſolui niſi à Magiſtro Ordinis. Mandamuſq. ſub eadem pœna, quòd nullus procuret inſtitutionem Vicarij Generalis Indiarum. Quod idem Romę 1589. Venetijs 1592. & iterum Romæ 1601. & Pariſ. 1611. his verbis confirmatur: Confirmamus Ordinationem in quamplurimis Capitulis Generalibus repetitam, quòd nullus ſub pœnis in Capitulo de Grauiori culpa cõtentis.

tis ac etiam ſub pœna excõmunicationis latę ſententiæ, hac vna pro trina canonica monitione, præmiſſa, (cuius abſolutio Magiſtro Ordinis reſeruatur) directè vel indirectè diuiſionẽ Ordinis, aut inſtitutionem Vicarij Generalis Indiarum, quouis prætextu audeat vel præſumat procurare. Quam ordinationem ſub eiſdem pœnis volumus obſeruari.

X.

Statvimvs, vt ſi in anno diffinitionis Priorum Prouincialium electio Magiſtri celebretur, illo anno l. vnus de fratribus electoribus de qualibet Prouincia, qui in Prouinciali Capitulo ad hoc electus fuerit, ad diffinitionem cum eis pariter admittatur. Quòd ſi ad Capitulum non venerit, tunc ad diffinitionẽm elector alius admittatur. Si verò in anno Diffinitorũ celebretur, tunc cũ Diffinitoribus Priores Prouinciales conueniant, & vtrorumq. diffinitio ſit cõmunis.

XI.

Statvimvs autem, & in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obediẽtiæ, & ſub interminatione anathematis prohibemus diſtrictè, ne Priores Prouinciales fratribus Diffinitorib⁹, vel fratres Diffinitores Prioribus Prouincialibus, per ſuas diffinitiones, *m.* præiudicium aliquod audeát generare. Quòd ſi facere attentauerint, eadẽ diſtrictione prohibemus, ne in hoc aliquis præſumat eis obedire. Priori veró Prouinciali eunti ad Capitulũ Generale, detur focius à Diffinitoribus Capituli Prouĩcialis (Romę 1558.) Qui ſi Priorem Prouincialẽ impediri cõtigerit,

quòd

quòd ad Capitulũ Generale in anno Prouincialium non accedat, loco ipſius cũ Prioribus Prouincialibus admittatur ad omnia tractanda, & diffinienda.

XII.

STATVIMVS inſuper, quòd omnes Priores Conuẽtuales cum ſocijs ſuis, & Prædicatores Generales illius Prouinciæ, in qua Generale Capitulum celebratur, illo anno veniant ad Capitulum Generale, nec eodem anno, in illa Prouincia ad celebrandum aliud Capitulum prouinciale teneantur; & quod idem faciant Prouinciæ propinquæ, *h.* licenciandi, & mandandi Magiſter Ordinis liberam habeat facultatem.

l. Vnus de fratribus electorib⁹.) Declaramus quòd quãdo electio Magiſtri Ordinis in anno Prouincialiũ celebranda eſt, tunc vnus ex duobus electoribus, qui in Prouinciali Capitulo ad hoc electus fuerit, in diffinitionem vnà cum eis debet admitti. In anno verò Diffinitorum, Priores Prouinciales cum eis diffinient; & quilibet Diffinitor, cum alio electore ad electionem Magiſtri Ordinis pariter admittetur. Et intelliguntur prædicta, quando mors, vel amotio Magiſtri Ordinis nunciata fuerit ante Prouincialis Capituli celebrationem, quia ſi poſt Capitulum Prouinciale nunciata fuiſſet, tunc, & in eo caſu, in anno Diffinitorum, Generalis Capituli Diffinitor, & eius ſocius ad electionẽ Magiſtri Ordinis erũt admittendi. In anno verò Prouincialium, duo ex Diffinitoribus Prouincialis Capituli immediatè præcedentis, antiquiores in Ordine, ad electionem eiuſdem Magiſtri admittentur; quorum antiquior in Ordine erit illo anno Generalis Capituli Diffinitor.

m. Præiudicium audeat generare.) Declaramus quòd tunc ſolū Diffinitores Prioribus Prouincialibus, & Priores Prouinciales Diffinitoribus per ſuas diffinitiones præiudicium generarent, ſi in ſuis diffinitionibus ſtatuerent aliquid, per quod Prouincialium authoritas, vel tolleretur, vel minueretur, vel etiam limitaretur; & è contrario. Hoc autem fieri non poteſt, nec per tria Capitula, nec per vnum Generaliſsimum, ſed ſolùm authoritate Papæ. Non autē præiudicium aliquod generatur, ſi quod eſt ordinatum vel ſtatutum in vno, vel pluribus Capitulis per Priores Prouinciales, poſteà in alio, vel alijs Capitulis per Diffinitores ex cauſa rationabili reuocetur: & è contrario, ſicut quotidie fieri conſueuit.

n. Licentiandi, & mandandi Magiſter Ordinis liberā habeat facultatē.) Declaramus quòd illo anno, quo Generale Capitulum in aliqua Prouincia celebratur, debent vocales illius Prouinciæ ad Generale Capitulum venire, & ibi ſuum Prouinciale Capitulum celebrare. Atque idem facere debent propinquæ Prouinciæ, quæ illo eodem anno aliud celebrare Capitulum nō tenentur. Magiſter tamen Ordinis liberam habebit poteſtatem mandandi eiſdem Prouincijs, vt ad Capitulum accedant, & etiam concedendi vt poſsint ad idem Capitulum non venire, atque alibi ſuum Prouinciale Capitulū celebrare.

CAP. IX. *De ſolemni celebratione Capituli.*

I.

CApitulum Generale *a.* (quātum ad authoritatē Diffinitorum) incipiat celebrari in vigilia Pentecoſtes. Cum autem in ſecunda feria poſt Pen-

tecoſ-

tecoſtem, vel in ipſo eodem feſto fratres in Capitulum venerint, primò omnium deuotè inuocetur Spiritus ſanctus à quo filij Dei aguntur, & dicatur verſus, Emitte ſpiritum tuum, cum collecta de Spiritu ſancto. Deinde reſidentibus fratribus, & loca ſua tenentibus omnibus (vt Verbo Dei cęli firmentur) Verbum Dei in communi fiat. Sermoni autem intereſſe poterunt, qui ad ædificationem intereſſe voluerint.

II.

FINITO ſermone, quia indigentibus quãtocyùs ſubueniendum eſt, obitus fratrum poſt præcedens Capitulum defunctorum in communi recitentur, & fiat eis communis abſolutio, & dicatur pro eis Pſalmus De profundis, Kyrie, Pater noſter, cum verſiculo, A porta, cum oratione Abſolue. Poſtmodùm, ſi literæ legendæ ſunt, legantur, & eis ſuo tempore cum conſilio reſpondeatur. Perlectis autem literis, & facta recomendatione viuorum, dicatur Pſalmus; Ad te leuaui. Kyrie, Pater noſter, cum verſiculo, Saluos &c. cum oratione, Prætende &c. & tunc omnes, qui non ſunt de Capitulo egrediantur. Quibus egreſſis, qui miſſi ſunt ad excuſandum eos, qui non adſunt, ad quid venerint loquantur; deinde culpæ audiantur.

III.

SI qui, *b.* verò ſine licentia ad Capitulum Generale vel Prouinciale ve-

le venerint, primó culpæ eorum audiantur, & recepta pęnitentia, à Capitulo excludantur. Vt autem modus in eundo ſeruetur, nullus exeat ſine licentia, & neceſſitate. Egreſſus autem non diſcurrat; ſed expleta neceſſitate, citiús reuertatur. Qui autem in præſenti anno viſitare debuerant, & non ſicut oportuit, fecerunt, culpam ſuam dicant, & dignæ vindictæ ſubiaceant. Tunc etiam abſentibus, qui adeſſe debuerant, & his qui peccauerunt, & non ſatisfecerunt pęnitentia ſcripta mittatur.

a. Capitulũ Generale.) Declaramus quòd licet Generale Capitulum, quantum ad authoritatem Diffinitorum incipiat in vigilia Pentecoſtes celebrari; tamen quoad ſolemnitatem celebrationis feria ſecunda poſt feſtũ Pentecoſtes habeat initium, quia tunc Capitulũ, ne acephalum iudicetur, nouũ, vel antiquũ Magiſtrum, ſiue præſentem, ſiue abſentem habere debet. Tunc etiam fratres locum intrent Capituli, & Spiritus ſancti gratia inuocetur, & tunc oretur pro viuis & defunctis, & verbum Dei per vnius ſermonem omnibus explicetur.

b. Siqui veró ſine licentia ad Capitulum Generale.) Declaramus quòd fratres ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis Capitulum Generale adire non poſſunt. Et ſolus Magiſter, & Prouincialis eius Prouinciæ, in qua Generale Capitulum celebratur licentiam ad idẽ Capitulum veniendi poſſunt concedere. Qui autem venerint ſine licentia, grauiter puniri debent; ſicut fuit declaratum apud Treuerim 1289. & apud Toloſam 1304.

IIII.

CONVENTVS autẽ, qui mittit accuſationes

tiones ad Capitulum Generale vel Prouinciale, *c.* ſcribat numerũ, & nomina accuſantium, & ſi accuſant de viſu, vel auditu. *d.* Accuſatio autem vnius tantum ad Capitulum Generale, vel Prouinciale non mittatur. Et tractatus eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum vltra vnam diem non prolongetur. Qui autem habent facere proprias quæſtiones, vel cõmunes ad Ordinem, vel prædicationem pertinentes, proponant fratribus á Magiſtro, & Diffinitoribus ad hoc ſtatutis, vt pro loco, & tempore ſoluantur, & terminentur.

c. Scribat numerum, & nomina accuſantium.) Declaramus quòd illi qui accuſationes mittunt ad Generale, vel Prouinciale Capitulum, debent modum exprimere, quo ſciunt crimen illud fuiſſe commiſſum; vtrùm ſcilicet ex viſu, vel ex auditu. Et ſi ex auditu, vtrùm per aliquem, qui illud viderit, ſciant; ſicut fuit ordinatum apud Lugdunum 1274. Et nullus debet aliquem accuſare de re criminoſa, quam audiuit, niſi probare poſsit non ſolum ſe illam audiuiſſe, ſed etiam veram eſſe; ſicut fuit ordinatum apud Toloſam 1258.

Item declaramus quòd quando contra fratrem habentur ſæcularium teſtimonia, talis frater arctari poteſt ad dicendam veritatem, & ad quæſtiones poni, potiſsimùm quando ipſe laborat infamia: non tamen poteſt per ſententiam condemnari, niſi conuictus, aut iudicialiter confeſſus ſit; ſicut fuit declaratum Toloſæ 1304. Similiter ſi accuſatur à pluribus non conteſtibus, ab vno quidem de vno actu, ab alio verò de alio actu eiuſdem ſpeciei, talis non eſt conuictus, neque ſententialiter condemnari

nari poteſt;ſed benè ad quæſtiones poni;ſicut fuit declaratũ apud Perpinianũ 1327. & apud Ferrariam 1362.

d. Accuſatio autem vnius tantum &c. Declaramus quòd ideò accuſatio vnius nõ videtur eſſe mittenda ad Capitulum Generale, quia ea adeò nulla cenſetur eſſe, vt ex ea ſola ad ſententiam aliquam procedi non poſsit, niſi præter accuſatorem, vel proponentem, duo ſaltẽ idonei teſtes ſcilicet cõteſtes aduocentur ;ſicut fuit declaratum apud Biſuntium 1353.

Item declaramus quòd ſi quis frater de aliquo occulto crimine accuſetur, quod iuridicè probari non poteſt, vel quod neſcitur, niſi ab accuſato, & accuſatore, non propter eà Prælatus accuſato præcipere poterit, vt coram accuſante, vel coram alijs, ſiue in Capitulo, ſiue extrà Capitulum, vel ſeorſum ſibi ſoli dicat veritatem: et ſi præcipiat, grauiter peccat, quia ſibi eã, quam non habet authoritatem vſurpat, non enim eſt iudex occultorum, quia occulta Diuino iudicio relinquuntur, manifeſta autem humano. Et in tali caſu accuſatus non tenetur dicere veritatem, nec ſeipſum infamare, nec prodere. Si tamen præter accuſantem infamia contra accuſatum vrgeret, poſſet Prælatus ei præcipere, & illum ad quæſtionem ponere, atque ipſe tenetur veritatem dicere de eo tamen ſolo crimine, cuius ipſe laborat infamia.

Item declaramus quôd ſi accuſator deficit à probatione illius criminis, de quo aliquem accuſauit, eadem pœna puniri debet, qua puniendus fuiſſet accuſatus ab accuſatore conuictus; ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605.

Item declaramus quôd ſi aliqua ſint alicui commiſſa ſub ſecreto, ex quorum retẽtione imminet periculum ſcãdali, vel ruinæ, vel graue præiudicium alicuius, vel magnum damnum communitatis, cui poteſt obuiari per reuelationem ſecreti, Prælato præcipienti in genere, tenetur ſubditus tale ſecretum reuelare, quia ſicut iuramentum non eſt vinculum iniquitatis, ſic ſecretum commiſſum vel promiſſum non debet

debet eſſe vinculum aut velamen ſcandali, ruinæ, & maximi damni proximi vel cõmunitatis. Non tamen tenetur de illo crimine ſibi ſub ſecreto cõmiſſo illum accuſare, niſi poſsit hoc ſufficiẽter probare, quod pertinet ad officiũ accuſatoris, quia nullus tenetur ad id quod nequit perficere. Negocium autem accuſationis nõ perficitur, niſi accuſatus legitimè puniatur. Nõ autem punitur legitimè, niſi in iudicio fuerit legitima probatione conuictus vel confeſſus. Si autem ex obſeruatione ſecreti non imminet ſcãdalum vel periculum aliquod prædictorum, niſi præceſſerit infamia, non poteſt Prælatus pręcipere, nec ſubditus tenetur tale ſecretum Prælato præcipienti reuelare, vnde in Capitulo Generali Pariſijs 1279. ſic fuit ordinatum: Quia ſic ſub ſecreti pallio plerumque vitia occultantur, & per conſequens correctio eneruatur, diſtrictè omnibus fratribus iniungimus & mãdamus, quòd nullus eorum ſuſcipiat aliquid ſub ſecreto, quod impedimẽtum correctionis, ſeu quod quouis modo vergat in præiudicium vel periculum Ordinis, ſeu perſonæ particularis.

V.

Si qua veró diſſenſio inter fratres noſtri Ordinis (quod abſit) emerſerit de libris, vel de alijs, cúm præponenda ſint ſpiritualia tẽporalibus, non inde agatur in Capitulo, ſed dicti fratres extra Capitulum diſcuſſa veritate diſſenſionem dirimant, & inter fratres pacem reſtituant. De ſolutione autem, & terminatione quæſtionum, de correctione fratrum, de modo pœnitentiarum, & de prædicatoribus ad prædicandum, & ſtudendum mittendis, Prælatus maior cum alijs, qui ad hoc ſtatuti ſunt, tractabũt. e. Et quicquid in de Spiritu ſancto dictã-

tè ordinauerit, Capitulũ vniuerſaliter, vnanimiter, ac deuotè ſuſcipiat; nullus murmuret, nullus reclamet, nullus contradicat. In fine fiat communis confeſſio, & abſolutio, & perſeuerantibus benedictio. Et hęc eadem forma in Capitulo Prouinciali ſimiliter obſeruetur.

VI.

POrrò Magiſter Ordinis, aut Priores Prouinciales non mutent acta Capituli Prouincialis, aut Generalis, niſi fortè in ſpeciali ex cauſa neceſſaria, & vtili. Item Generale ſtatutum Ordinis, vel conſuetudinem diu obtentam, & communiter approbatam in Ordine, nec Magiſter Ordinis, nec Priores Prouinciales aliquatenùs audeant immutare, niſi per tria Capitula fuerit approbatum: ea veró, quæ de Capitulo Generali dicta ſunt in Vigilia Pentecoſtes debent inchoari.

VII.

CApitulũ autem Generale vltrà Sabbatũ infrà octauas Pẽtecoſtes non prolõgetur, niſi ex cauſa rationabili Magiſtro, & Diffinitoribus videatur, quòd per vnũ diem, vel duos, ad plus, debeat prolongari. g. Capitula etiã Prouincialia eodẽ modo infrà taxatũ numerũ dierũ terminẽtur. Neceſſitate verò vrgente Magiſter Ordinis, vel eius vices gerens, cũ aſſenſu Prioris Prouincialis, in cuius Prouincia Capitulum Generale celebrandum fuerit, de conſilio diſcretorum ad alium Conuentum eiuſ-

eiuſdem Prouinciæ poſſit illud trãsferre. Quód ſi in eadem Prouincia commodè celebrari nõ valeat, eodem anno Magiſter Ordinis, vel eius vices gerens, ipſo mortuo, vel amoto, dictũ Capitulum ad aliam Prouinciam mutare poterit, ſi expediens iudicauerit de fratrum cõſilio diſcretorum.

e. Et quicquid inde, Spiritu ſancto dictante ordinauerit, Capitulum vniuerſaliter, vnanimiter, & deuotè ſuſcipiat.) Declaramus quòd in Capitulo Romano 1589. ſic fuit ordinatum: Iuxta ea quæ in pluribus Capitulis Generalibus, ſancita fuerunt, non eſſe in poteſtate alicuius Prouinciæ prætextu cuiuſuis priuilegij, aut conſuetudinis, Generaliũ Capitulorum ſtatuta, vel acta nõ acceptare, ſed Prouincias ſingulas, decretis, & conſtitutionibus factis in eiſdẽ Capitulis, ita eſſe ſubiectas, vt vnaquæq. illarum eadẽ acta in Cõuentibus ſingulis publicare, & acceptare atque inuiolabiliter obſeruare teneatur, quippe quæ ad commune Fratrũ, Conuentuum, Prouinciarũq. bonum facta ſint; & quatenùs opus ſit, authoritate Apoſtolica conſuetudinem quãcunque, aut priuilegium quomodolibet prætenſum, vel in contrarium obſtans reuocamus, & irrita facimus omninò.

f. Porrò Magiſter, aut Priores Prouinciales nõ mutent acta Capituli.) Declaramus quòd Magiſter Ordinis quàm primùm electus fuerit, ſtatim plenè, & liberè curam gerit animarum fratrum totius Ordinis, eoſque propria authoritate ligare, & abſoluere poteſt, nec non in ipſo Ordine ea agere valet, quæ ipſe & Diffinitores Generalis Capituli iuxtà Ordinis Conſtitutiones, & ſecundùm Deum fratribus, & Religioni viderint expedire; ac fratres omnes in ijs, quæ ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones ſunt, tenentur.

ei deuotè, atque humiliter obedire, ſicut habetur in Mari magno. Et quamuis ordinationes, atque acta Capitulorũ nõ debeat mutare, illa tamẽ quoad aliqua in particulari ex vtili, vel neceſſaria cauſa limitare, vel tollere poteſt. Similiter quãuis Generale ſtatutum Ordinis, vel conſuetudinem diù retentã, & communiter in Ordine approbatam non poſsit auferre, poteſt tamen ex rationabili, vtili, vel neceſſaria cauſa in prædictis omnibus diſpenſare.

Item ex commiſsione, quæ à Diffinitorio Prouincialis Capituli conceditur Priori Prouinciali, vt poſsit facere omnia, quæ poſſet & ipſum Diffinitoriũ, Prior Prouincialis non poteſt fratrem aliquem abſoluere à pœnis grauioris culpæ, & ab alijs pœnis, quæ aliàs Prouinciali ex vi Conſtitutionum, non conceduntur; ſicut fuit declaratum in Capitulo Romano 1518.

g. **Capitula etiam Prouincialia eodem modo infrà prætaxatum numerum dierum terminentur.)** Declaramus iuxtà Bononienſis Capituli 1564. declarationem quòd Diffinitores Capituli Prouincialis ſuam authoritatem ad duos alios dies differre non poſſunt, ac propterea à die electionis eorum vſque ad diẽ, quo eorundem expirat authoritas, nõ intercedunt niſi decem dies, cùm in Conſtitutionibus noſtris hic dierum numerus Generalis Capituli Diffinitoribus aſsignetur, & habeatur ibidem quòd Capitula Prouincialia infrà prætaxatum dierum numerum terminentur.

CAP.

CAP. X.

De Capitulo Generaliſsimo.

I.

CApitulum Generaliſſimũ non cõuocetur, niſi quãdo maior pars Prouinciarum petierit, vel Magiſtro cum media parte Prouinciarum viſum fuerit expedire. Prouinciæ veró, quæ petũt, ſcribant cauſas, quare petunt. De his tamen Capitulũ Generale non habebit iudicare, vtrúm ſufficientes ſint, vel nõ; ſed tamen ſcribantur vt fratres de his ante Capitulum conferre valeant. Priores autem Prouinciales ſinguli cum duobus ſocijs à Capitulo ſuo Prouinciali electis à pluribus medietate omnium eligentium, tale Capitulum celebrabũt. Duobus autẽ annis ante pronuncietur, niſi vrgens fuerit neceſſitas.

II.

a. Anno ab Incarnatione Domini 1228. cõuenerunt Pariſijs in domo ſancti Iacobi, Priores Prouinciales, vnà cũ venerabili Patre fratre Iordane bonæ memorię Magiſtro Ordinis noſtri, ſinguli cum duobus Diffinitoribus à Capitulis Prouincialibus deputatis, in quos fratres omnes vota ſua vnanimiter tranſtulerunt, eiſdẽ poteſtatem plenariã cõcedentes, vt quicquid

ab eis fieret, ſiue in conſtituendo, ſiue in deſtituendo, mutando, addendo, vel minuendo, de cętero firmum, ac ſtabile permaneret, nec liceret alicui, quantumcunque authoritatis, Capitulo aliquid eorũ immutare, quæ ipſi ſtatuerunt, perpetuis temporibus permanſura.

III.

PRIORES igitur præfati cum ſuis Diffinitoribus gratia Spiritus ſancti inuocata, quaſdam Conſtitutiones ad vtilitatem, & honeſtatem, & conſeruationem Ordinis (præmiſſa diligẽti examinatione) vnanimiter, & concorditer ediderunt, quas in ſuis locis inter Conſtitutiones alias inſerere procurarunt. *b.* Inter alias autem, quaſdam voluerunt inuiolabiliter, & immutabiliter in perpetuum obſeruari, videlicet de poſſeſſionibus, & redditibus nullatenus habendis, vel recipiendis, de appellationibus remouendis, & quòd non poſſit per fratres Diffinitores Prioribus Prouincialibus, neque per Priores prouinciales fratribus Diffinitoribus ĩ ſuis diffinitionibus ĩ aliquo præiudicium generari.

IIII.

QVaſdam veró voluerũt ſic immobiles permanere, vt non niſi à conſimili Capitulo, nouis emergentibus articulis, caſibus, vel negotijs, de ipſis poſſit aliquid pro tẽpore immutari, videlicet de Cõſtitutionibus non faciẽdis, niſi per tria Capitula Generalia cõtinua fuerint approbatæ, de nõ equitando, de expenſis non

portan-

portãdis, q̃ carnibus (niſi cauſa infirmitatis) nõ comedendis; ita tñ vt in his pro loco, & tempore Prælato liceat diſpẽſare.

a. Anno ab Incarnatione Dñi 1228.) Declaramus, poſt hoc Generaliſsimum Capitulũ, de quo hæc Conſtitutio ſermonem habet, aliud Capitulum Generaliſsimum Pariſijs itidẽ ſub eodem Reuerendiſsimo Magiſtro Iordane anno Domini 1236. fuiſſe celebratum, de quo ſupra mentio facta eſt. Nullum autem aliud Generaliſsimũ Capitulũ vſque ad hæc tempora celebratũ fuit, etiã ſi bis, tẽpore videlicet Magiſtri Vincẽtij Bãdelli: & demũ tẽpore Magiſtri Sixti Fabri Lucenſis indictũ fuerit: neutrũ tñ celebratũ fuit, ſed vtrũq. factũ eſt Generale Capitulũ, & in vtroq. ex duobus electis Diffinitoribus pro Generaliſsimo Capitulo antiquior poſt longã diſcuſsionẽ, fuit ad diffiniẽdum admiſſus.

b. Inter alias autem quaſdam voluerunt inuiolabiliter, & immutabiliter in perpetuũ obſeruari, videlicet de poſſeſſionibus, & redditibus nullatenùs recipiendis.) Declaramus quòd propter iſtam Conſtitutionem multa dicta, & ſcripta ſunt à quàm plurimis viris doctis, & pijs, de quibus mentio ſupra facta eſt. At in primis in Tridentino Concilio omnis ſcrupulus remouetur, dum in ſeſsione 25. titulo de Regularibus, cap. 3. Sancta Synodus concedit omnibus Monaſterijs, & domibus tã virorum, quã mulierum, etiam mẽdicantium exceptis domibus fratrum S. Franciſci Capucinorum, & eorũ qui Minores de obſeruãtia vocãtur, etiã quib9, aut ex Cõſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico nõ erat cõceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſsidere liceat. Quòd ſi aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apoſtolica ſimilia bona poſsidere permiſsũ erat, eis ſpoliata ſint, eadẽ omnia illis reſtituẽda eſſe decernit. De quo ſuprà in hac 2. diſtinctione dictum eſt.

CAP. XI. De Viſitatoribus.

I.

STatuimus *a.* vt quatuor fratres ad viſitandā Prouinciā in Capitulo Prouinciali, á Priore Prouinciali, & Diffinitoribus aſſignentur, vel plures ſecundùm quód Capitulo Prouinciali videbitur expedire. *b.* Qui exceſſus Priorum Conuentualium, & fratrum audiant, & emendēt, abſq. conſtitutione, & immutatione ſtatus dom⁹. Loca veró ſua vbique tenebunt, niſi in Capitulo, dum ab eis officium ſuæ correptionis exercetur, *c.* quod in tribus diebus continuis terminetur. Si qua autem grauia, & periculoſa inuenerint emerſiſſe à tempore viſitationis vltimò factæ per Viſitatorem præcedentem, licet correcta fuerint, nihilominús cū teſtimonio maioris partis Capituli ſtudeāt denunciare Magiſtro, & Diffinitoribus Capituli Gñeralis, vel Priori Prouinciali, & Diffinitoribus Capituli Prouincialis ſi ibi Generale Capitulum non fuerit celebrandum.

I I.

VIſitatores præſentes verbo, abſētes ſcripto, referre debent Diffinitoribus Prouincialis Capituli, vel Generalis (cùm in ſua Prouincia

cia celebratur) de his quos viſitauerint fratribus, ſi in pace continui, in ſtudio aſſidui, in prædicatione feruentes, quę de eis fama, quis fructus, ſi in victu, & veſtitu, & alijs ſecundùm tenorẽ inſtitutionũ, Ordo ſeruetur. Priores autem, ſiue Lectores, & Suppriores in Viſitatores nullatenùs eligãtur. Quòd ſi quis Viſitator antequam viſitet, vel in ipſa viſitatione in Priorem fuerit electus, & cõfirmatus, vel mortuus, vel aliàs impeditus, prouideat Prior Prouincialis de alio fratre qui viſitet loco eius.

a. Statuimus autem, vt quatuor &c.) Declaramus quòd Cõſtitutio hæc Bononiæ fuit edita 1244. ſed poſteà Bononiæ pariter 1275. facta fuit alia Conſtitutio, quæ ſuprà de Electione Prioris Prouincialis habetur, quòd videlicet Prior Prouincialis totam ſuã Prouinciam per ſe, ſi poterit, vel per idoneos Vicarios teneatur quotãnis viſitare &c. Ex qua Cõſtitutione patet, Priorem Prouincialem poſſe per ſe ſine Diffinitoribus conſtituere Viſitatores, eiſque cõmittere authoritatẽ ſuã, iuxtà quòd iudicauerit expedire.

Item declaramus, quòd Viſitatores inſtituendi non debent eſſe iuuenes, ſed antiqui in Ordine, graues, & maturi, qui moribus & vita probati ſint. Qui in ſuis viſitationibus de iuuenum, ac ſtudentium profectu, quomodo in moribus, & ſcientia ſe gerant, & an fratres caſtè, & ſine proprio viuant, & ſilentium, ieiunia, abſtinentiam à carnibus, & alia regularia inſtituta obſeruent, debent quàm diligentiſsimè inquirere, & omnia Priori Prouinciali vel Diffinitoribus Prouincialis Capituli fideliter exponere; ſicut in pluribus Capitulis Generalibus fuit ordinatũ.

Item declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1535. ſic fuiſſe ordinatum: Quoniam per

per negligentiam Viſitatorũ maximè regularis vita retardatur,& deficit, ordinantes præcipimus ſub pœna abſolutionis ab officijs omnibus Ordinis noſtri Prouincialibus, quatenùs omninò per ſe ipſos, vel per alios idoneos fratres experientia, & zelo Religionis præditos, viſitent omnes Cõuentus,& loca ſuarum Prouinciarum,& pro ſuis viribus obſeruantiam noſtrarum Conſtitutionum introducant. Præſertim verò infrà ſcripta capita, in quibus,vt videmus, valdè Religio informatur, volumus toto conatu inuiolabiliter, & penitùs obſeruari. In primis vt dicti Viſitatores ſtudeant diligenter reparationi Diuini cultus,debitę clauſuræ, & communitatis Cõuentus, pœnis etiã, & præceptis adhibitis. Diligenter etiam curent vt vniformitas veſtimentorum,celebrationis Miſſarum, Diuinorumq́. officiorum, & cunctarum Ordinis ceremoniarum vbique teneatur. Item facient, vt cura non deſit infirmis, quemadmodum habetur ſuprà capite de Infirmis. Item inhibeant vagationes inutiles. Et Romæ 1571. ſic dicitur: Ordinamus, & præcipimus omnibus Prouincialibus,& Vicarijs Generalibus Congregationum & Vicariatuũ, vt infrà quadriennium teneantur Prouinciales quadriennales ſuas Prouincias, ſeu Congregationes, & ſingulos ſuos Conuentus, ſaltem bis per ſe ipſos, niſi legitimũ impedimentum habuerint, viſitare. Quodnam tamẽ impedimentum ſit legitimum, à diſcretis Prouincialibus iudicandum eſt. Si autem eorum officium fuerit biennale, ſaltem ſemel Prouinciam, vel Congregationem per ſe ipſos viſitare teneantur. Quod fuit confirmatum Barcinone 1574. & in vtroque Capitulo nuper relato. Ac Romæ 1580. ordinatum & ſtrictè præceptum eſt omnibus Prælatis & Viſitatoribus Ordinis noſtri, ne vel pecuniam, vel pretioſa munera à fratribus, vel ſororibus accipiant, maximè verò ab ijs, qui aut gratiam

tiam, aut iuſtitiam ab eis expectant; ſed obſeruetur ab illis Conſtitutio Clementis VIII. de largitione munerum. Contra hoc autem facientes authoritate Ordinis priuamus eos largitis muneribus, quæ Diuino cultui (quæcunque fuerint) harum ſerie applicamus. Declarantes tales Prælatos in crimen proprietatis incurriſſe, & pœnis à ſacro Tridentino Concilio, & à noſtris Cõſtitutionibus ſtatutis ſubiectos eſſe, præter alias pœnas, quæ in Conſtitutione Clementis VIII. continetur.

Item declaramus quód Viſitatores, & multò magis Prouinciales in viſitatione admonere debent, & operam dare, vt ordinatio facta in Capitulo Bononiẽſi 1564. executioni mandetur, videlicet quòd ceremoniæ omnes, quæ ad Diuinum miniſterium, atque ad alia Diuina officia in noſtris Ordinarijs notatæ ſunt prorſus obſeruẽtur, & quòd earum executioni iuuenes incumbant, ita vt eas optimè addiſcant, & quoniam ex Rubricis noſtris maxima dubia oriri ſolent, curet Reuerendiſsimus Generalis, vt à tribus ab ipſo deſignandis, omnia explicentur, quò in ſacro illo Altaris miniſterio maximè vniformitas inter fratres noſtros vbique appareat. Sacrarum quoque veſtium, & corporalium, quoad fieri poteſt, eadem ſit forma, & ea munditia, quæ tantum decet ſacrificium. Et præſertim in Capitulo Genuenſi 1513. mandatum fuit vniuerſis fratribus, vt exhibeãt reuerẽtiam debitam in Miſſis, Sacramento ſanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vt ſcilicet ante oris abſterſionẽ, digitorumq. ablutionem, ſumãt ablutionem calicis faciendam vino, & poſteà digitos abluant &c. Atque vt hoc omninò obſeruetur Prælati id publicent, & contra facientes à Viſitatoribus grauiter puniantur.

b. Qui exceſſus Priorum Conuentualium, & fratrum audiant, & emendent.) Declaramus quòd Viſitatores ĩ ſua viſitatione poſſunt omnes fratres

ad

ad ſuam viſitationem pertinentes ligare precepto, & in eos ferre excõmunicationis ſententiã, quandò præcepto non poſſunt veritatem extorquere; ſicut fuit declaratũ apud Perpinianum 1327.

Item declaramus, quôd omnes fratres ſuis Prælatis, & Viſitatoribus precipientibus tenentur, etiam ſecreta ſibi commiſſa, quæ in periculum communitatis, vel aliarum perſonarum vergunt, reuelare. Quapropter in iuramento fidelitatis continetur, quòd ſerui debeant huiuſmodi ſecreta Dominis reuelare. Prælati ergò præcepto Religioſus obſtringitur ad pandendum tale ſecretum, etiam ſi promiſiſſet ſe non reuelaturum, dicente Auguſtino, & Iſidoro: In malè promiſsis reſcinde fidem. Quare ĩ Capitulo apud Mõtepeſulanum 1283. ſic dicitur: Seueriſsimè inhibemus fratres noſtros aliquid ſub ſecreto recipere, quod vel correctionem impediat, aut vergat in præiudicium, vel periculum Ordinis, vel quarumcunq. perſonarũ. Quòd ſi quis tale ſecretum receperit, teneatur illud ſuo Prælato ipſo requirente fideliter reuelare. Et hoc etiam ordinatum fuit Pariſijs 1279. Si autem ſecretum illud in cõfeſsione ſacramentali, audiuiſſet, non tenetur, immò nec poteſt ex precepto Prælati illud vllo modo reuelare. Quare in Capitulo Mediolanenſi 1278. ſic dicitur: Strictiſsimè prohibemus fratres ſecreta in confeſsione ſacramentali accepta, directè, vel indirectè, nutu, vel ſigno, vel quouis alio modo alijs reuelare. Hæc ibi. Si verô ſecretum eis commiſſum non vergat in præiudicium cõmunitatis, aut alterius perſonæ, & tale ſit quod abſque peccato cælari poſsit, nullo modo tenentur, nec debent Prælato præcipienti illud reuelare, ſi enim reuelarent, peccarent frangendo fidem: nam lege naturæ, & promiſsione in baptiſmo facta obligamur ad ſeruandum ea, quæ ſunt fidei, & charitatis, qualia ſũt illa, quæ & nulli nocent, & ſub ſecreto fidei committũtur.

Item declaramus, quòd ſi Viſitatores, vel Prælati præcipiant fratribus, vt

quæcunq.

quæcunque crimina à fratribus commiſſa reuelent, & crimen illud ſit omninò occultum, & nullo modo ad multorum notitiam peruenerit, ac tale ſit, vt nulli noceat niſi committenti, ille qui tale peccatum occultũ ſcit, ad hoc ſolum mentem debet intendere, vt peccantis fratris ſaluti proſpiciat, ſeruato ordine correctionis fraternæ, vt ſcilicet prius eũ ſecretò corripiat inter ſe, & ipſum ſolum, poſteà adhibeat duos, vel tres fratres, & tandem ſi ſe non correxerit dicat Eccleſiæ, id eſt Prælato. Et tale crimen occultum ante correctionem fraternam, non tenetur ſubditus Prælato præcipienti reuelare, quia potiùs Deo, quã hominibus obedire oportet. Ille tamen qui ſcit tale crimen, ſi firmiter credit, quòd ille correptus non ſe emendet, immò ex aduerſo in ipſum indignetur; & præterea exiſtimet correctionem illius multò faciliùs eſſe futuram ex admonitione Prælati, qui pius, diſcretus, & ſpiritualis ſit, non habens indignationem, ſeu odium contra illum ſubditum; tũc poſſet etiam non accedente præcepto crimen illud occultum ei tãquam Patri denunciare; & tunc non dicit Eccleſiæ, quia non dicit ei tanquam Prælato, & iudici, ſed ſicut perſonæ intendenti ad correctionem, & emendationem proximi, ad quã ſemper debet voluntatem intendere ille, qui denunciat. Secùs denunciãdo peccabit, quia facit contra præceptum Euangelij. Si autem peccatum fratris, non ita ſit occultum, quin aliquibus ſuſpicãtibus innoteſcat multis, ex qua notitia multi ſcandalum ſumant, tale quidem peccatum non ſolum nocet committẽti illud, ſed etiam multis. Et quoniam multitudinis bonũ præfertur bono vnius, debet Prælatus inquirere veritatem; vt vel pœnam peccantis, vel eius purgationem, & excuſationem, ſcandalum à multitudine auferatur. Et in tali caſu ſubditus, qui ſcit fratris crimen, tenetur Prælato præcipienti obedire, peccatum illud ei manifeſtando, vt docet ſanctus Thomas quodlibeto primo articulo 16. & 17.

Quod

c. Quod in tribus diebus continuis terminetur.) Declaramus quòd Viſitatores primùm debent Priorum, fratrumque exceſſus audire, atq. illa, quæ eis manifeſtantur, ſi alicuius fuerint momenti, in ſcriptis redigere, nec poteſt eis præfiniri tempus audiendi defectus huiuſmodi; ſed ſatis eſt vt cum diligentia, & ſolicitudine fratres audiantur ab eis, vt tempus inaniter non conteratur. Vt autem audierit fratres, eos ſeorſum, vel in Capitulo debet corrigere, & hoc corrigendi officium poſt tres dies continuos terminare. Ea autem quæ in ſua viſitatione corrigenda inuenerint, debent Magiſtro, & Generalis Capituli Diffinitoribus, (ſi anno illo in eorum Prouincia celebratur) verbo, vel ſcripto denunciare; ſi verò alibi celebretur, Priori Prouinciali, & Diffinitoribus Prouincialis Capituli denunciabunt.

CAP. XII. De Prædicatoribus.

I.

PROVIdeant diligētiſsimè Priores *a*, ne committant Prædicationis officium, niſi fratribus ad hoc idoneis, ac moribus, & ſciētia approbatis, ne eorū inſufficiētia Prædicātiū Ordo veniat in contemptum, & vergat in periculum animarum.

Statuimus autē, quòd in qualibet Prouincia á Præſidente, & Diffinitoribus inſtituantur aliqui viri docti, & zelum Religionis habentes examinatores, & approbatores omnium eorum Prædicatorum, & Confeſſorum, quos non cōſtar

tat manifeſté eſſe doctos, ita quòd nullus talium niſi approbatus à duobus eorum in ſcriptis, vel declaratus à Diffinitoribus in ſcriptis, ſufficiens, & idoneus ad prædicandum, vel confeſſiones extraneorum audiendum, prędicet populo, etiam in villulis, aut audiat confeſſiones extraneorum ſub pœna carceris, & nihilominùs Præſidentes hoc permittentes ab officijs ſuis abſoluantur.

II.

NVLLVS aſſumatur ad Prædicationis officium extra clauſtrum, & fratrum conſortiũ infrà viginti quíque annos, nec prædicet populo, *b.* nec cõfeſsiones audiat extraneorum ſine licẽtia Prioris in Capitulo de conſilio Diffinitorũ ſibi data. Illi verò, qui apti ſunt, cùm in prædicationẽ exire debuerint, eis ſocij dabuntur à Priore ſecundùm quód moribus eorũ, & honeſtati iudicauerit expedire. Qui accepta benedictióe exeũtes, vbiq; (tanquam viri qui ſuam, & aliorum ſalutem procurare deſiderant) religioſé, & honeſté ſe habeant, ſicut viri Euangelici, ſui ſequẽtes veſtigia Saluatoris; cũ Deo, vel de Deo ſecum, vel cũ proximis vtiliter loquendo, vitabunt ſuſpicioſi comitatus familiaritatẽ. Placitis, & cauſis (niſi pro fidei negotijs) non interſint.

III.

CVM fratres noſtri diœceſim alicuius Epiſcopi ad prædicandũ intrauerint, primò (ſi poterunt) viſitabunt Epiſcopum, vt ſecundúm

conſi-

conſilium eius in populo faciant fructum, quẽ facere intendunt. Et quandiu in eius Epiſcopatu fuerint, ipſi deuotè obedientes erunt. Prædicare verò non audeat aliquis in dioeceſi illius Epiſcopi, qui ne prædicet, interdixerit ex cauſa rationabili, niſi literas, & mandatum habeat Summi Pontificis. *c.* Caueant etiam fratres noſtri ne (ponendo os in cælum) in ſuis prædicationibus Religioſos, & Clericos ſcandalizent. Sed ea, quæ in ipſis emendanda viderint, obſecrando, vt Patres emendare procurent. *d.* Socius autem datus Prædicatori, ipſi vt Priori ſuo obediat.

a. Prouideant diligentiſſimè Priores.) Declaramus quòd cùm prædicationis officiũ in Eccleſia præcipuum ſit, multiſque priuilegijs dotatum, vt habetur in cap. Ex iniuncto. extrà de Hæreticis. & cap. primo, & ſecundo, extra de Exceſſibus Prælatorum; Prædicator in primis, vt dignè prædicet, deſideret habere ardentem dilectionem, atq. in omnibus ſuis ſtudijs, & operibus animarum ſalutem, & ad eã ſuas vires intendere. Deinde foris debet præſeferre mores religioſos, vitæque honeſtate, & chriſtianæ pietatis exemplo populos ædificare. Tandem ſcientia, atq. intelligentia ſacrarum ſcripturarum ſatis eruditus eſſe debet, & vtilia potius, quàm curioſa docere, ſicut in multis Capitulis ordinatũ fuit.

Item declaramus quòd in Capitulo Bononiẽ. 1564. ordinatum fuit, vt in exponendis, & examinandis Prædicatoribus, & Confeſſoribus magna diligentia adhibeatur, & quòd non niſi in matura ætate ad audiendas ſæcularium cõfeſsiones, aliquis exponatur, & quòd iuuenes nõ ſacerdotes ad prędicandum etiam in villulis non mittãtur. Et Prẹlati qui contrarium permiſerint grauius

tius puniantur. Et idem fuit confirmatum Romæ 1569. & 1571. Et Barcinone 1574. & Romæ 1589. inter alias ordinationes authoritate Apoſtolica confirmatas, vna eſt, in qua ſic decernitur: Ordinamus, & ſub formali eodem præcepto, eademque cēſura (videlicet latæ ſentētiæ) præcipimus, vt nullus titulo, vel officio Prædicatoris donetur, ſeu Prædicator inſtituatur, niſi ſaltem per completum trienniū ſacrā Theologiam audiuerit, & à quinque deputatis examinatoribus (qui ipſum concionātem audiuerint, & nedùm de literis, & moribus, ſed de eiuſdem ad prędicandum aptitudine iudiciū facere poſsint) idoneus fuerit iudicatus, & approbatus. Cui ordinationi additum fuit (quod & confirmatum fuit Romæ 1601. & Valliſoleti 1605.) vt Prædicatores per vota ſecreta approbentur. Venetijs verò 1592. ſtatutum fuit vt in qualibet Prouincia, Congregatione & Vicarîa teneantur Præſidentes illarum reſpectiuè de grauiorum Patrum conſilio infrà vnum menſem ab harum Conſtitutionum publicatione, conſtituere vnum, vel plures Conuentus, in quo, vel in quibus, à deſignandis Patribus idoneis erudiantur iuuenes de prædicationis officio, præſertim ij, qui ad tale munus exequendum ſunt aptiores, qui debito tempore ad Dei gloriam, ſalutemq. animarum prædicantes, iuſtè ſibi nomen Prædicatorum vēdicaturi videantur. Et nullus in poſterùm Prædicatoris titulo donari poſsit, niſi confecerit curſum Artium, ſacramque Theologiam per triennium audiuerit, caſibus conſcientiæ operam dederit, & in modo concionandi in aliquo Conuentu ad id conſtituendo, iudicio examinatorum per vota ſecreta ferenda, in generali ſtudio, nō parùm profecerit, & morum ſit denique religioſorum, vt virum decet Euangelicum. Similiter nullus admittatur ad ſæcularium confeſsiones audiēdas, niſi pariter à quinque examinatoribus (& vbi tot non ſuppetunt idonei fratres, ſaltē à tribus) aptus, atque idoneus fuerit iudicatus. Præcipientes ipſis, Prædicatorum, ſiue Confeſſorum examinatoribus reſpectiuè

ſub eodem formali præcepto, eademque excommunicationis latæ ſententiæ pœna, vt per vota ſecreta ſua dantes ſuffragia, excluſo quolibet particulari affectu, ineptos excludant, & aptos admittant.

b. Nec cõfeſsiones audiat extraneorum.) Declaramus, quòd ad confeſsionum audientiam nullus exponi debet, niſi ſit vita, & moribus, & ſcientia approbatus, maturus, diſcretus, ſecurus, & caſibus Sedi Apoſtolicæ, & Epiſcopis reſeruatis, ac etiam alijs ad ſalutem pertinentibus animarum, ſatis eruditus; ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1235. Pariſijs 1236. & ibidem 1239. Nec ſæcularium confeſsiones, maximè mulierum, ante trigeſimum annum debent audire; ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1244. & Neapoli 1600. & niſi habeant ſpecialem licentiam ab Epiſcopo, & à ſuo Prælato; ſicut fuit ordinatum Budæ 1254. Nec vllo modo debent implicare ſe negotio caſuum de iure Ordinarijs reſeruatorum, vel quos præfati Ordinarij ex rationabili cauſa duxerint eſſe reſeruandos, niſi ex eorum beneplacito, & licentia; ſicut fuit ordinatum apud Viennã 1282.

Item declaramus felicis memoriæ Gregorium XIII. viuæ vocis oraculo, & etiam de conſilio Congregationis ſuper Concilium Tridentinum declaraſſe, ac ſtatuiſſe, facultate per Mare magnum, & per alia priuilegia, conceſſa, non poſſe Regulares abſoluere a caſibus Epiſcopo reſeruatis. Et ſacra Congregatio Epiſcoporum & Regularium de ſpeciali mandato SS. Domini noſtri Clementis VIII. iubet omnibus confeſſarijs, tam ſæcularibus, quam regularibus, quoruncunque Ordinum etiam Mẽdicantium, & Societatis Ieſu, nequis eorum ſub prætextu quorumcunque priuilegiorum à Sede Apoſtolica ductorum, quibuſcunque, etiam ſingularibus perſonis, ab vllo ex caſibus dubiè, vel clarè contentis in Bulla Cœnæ Domini, vel aliàs Sedi Apoſtolicæ reſeruatis

natis, nec etiam à caſibus Ordinarijs reſeruatis, vel reſeruandis quocunque caſu, niſi in mortis articulo ſine noua licentia à Sede Apoſtolica, vel ab Ordinarijs reſpectiuè obtenta, abſolutionis beneficium impedere au deant. Quam licentiam à ſancta Sede Apoſtolica obtentam, teneatur Ordinarijs oſtendere, etiam ſub pœna excommunicationis, priuationis officiorum & dignitatum, & inhabilitationis ad audiendas confeſsiones, & ad quęcunque officia, & prælaturas ipſo facto incurrenda abſque alia declaratione &c. A quibus non niſi à Romano Pontifice abſolutionem obtinere valeant, & quatenùs opus ſit, Sanctitas ſua tales facultates nullas eſſe voluit. Sed poſteà eadem Cõgregatio ſpeciali mandato eiuſdem Sanctiſsimi Domini noſtri Clementis VIII. ſimiliter viuæ vocis oraculo ſuper ea re habito, ipſum Decretum ita moderatur, & declarat etiam ſub eadem prohibitione, eos tantùm comprehendi caſus, qui in Bulla Cœnæ Domini legi conſuetacontinentur, ac prætetea violationis immunitatis Eccleſiaſticæ in terminis Conſtitutionis Gregorij XIII. violationis clauſuræ Monialium ad malum finem, prouocantium & pugnantium in duello iuxtà Decretum Concilij Tridentini, & Conſtitutionem Gregorij XIII. inijcientium manus violentas in clericos iuxtà Canonem Si quis &c. ac iuris diſpoſitionem, Simoniæ realis ſcienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes caſus quos ſibi Ordinarij locorum reſeruarunt, ac in poſterùm reſeruabunt. In quibus omnibus enumeratis caſibus dumtaxat, & ſublata etiam pœna inhabilitationis audiendi confeſsiones, eadem ſacra Congregatio vult, & mandat dictum Decretum in ſua firmitate, & priſtino robore permanere. Et prætereà declarat eos Sacerdotes, tàm ſæculares, quàm regulares qui aliquo priuilegio in dictoDecreto expreſſo ſuffulti fuerint, poſſe iuxtà eorum priuilegia, indulta, & facultates vſu ante idem Decretum recepta, & quæ ſub alijs re-

uocationibus non comprehenduntur, tantùm & non aliter abſoluere à caſibus in præſenti declaratione non comprehenſis; alijs verò Sacerdotibus talia priuilegia non habentibus, nihil de nouo concedit. Item in Capitulo Romano 1569 iuſſu Sanctiſsimi Domini noſtri Pij V. debent omnes Prouinciales, vt ex eorum mandato publicetur in Conuentibus Bulla Cœnæ Domini, & omnes Confeſſarij penes ſe habeant exemplum illius, eiuſque tenorem fideliter obſeruent, & ſi qui illam non habuerint, confeſsionum audientia priuentur. Et Romæ 1571. id confirmatur, & additur, vt bis in anno legatur coram toto Conuentu, & in Sacriſtia affixa maneat. Et Barcinone 1574. & Venetijs 1592. ſtatuitur vt ī ſingulis Sacriſtijs loco patenti pendeant duæ tabellæ, in quarum vna affixa ſit Bulla Cœnæ Domini: in alia verò ſit nota caſuum Summo Pontifici, & Epiſcopis quouis modo reſeruatorum. Et Romæ 1608. ſtatuitur, vt cùm in actu cōfeſsionis, vel proximo, pœnitens eleemoſynam dare voluerit, eam non accipiat Cōfeſſarius, ſed ei ſignificet reponendam eſſe in communi arca Eccleſiæ, & qui contra hoc fecerit ipſo facto ſit priuatus officio per trienniū, & idem confirmatur Pariſijs 1611. Item declaramus in Capitulo Bononienſi 1564. ex Trident. Concil. ſic fuiſſe ſtatutum: Prælati Ordinis diligenter attendant omnia, quę circa Reuerendiſs. Epiſcoporum obſeruantiam à ſancta Synodo fuerunt ſtatuta. Et ſi expoſitos ad confeſsiones audiendas, aut promouendos ad ordines velint examinare, humiliter pareāt, nec ipſis contradicentibus, etiam in Eccleſijs noſtris prædicare præſumant. Et ſi in aliquo ex his duriùs aliquando cum fratribus noſtris agere videantur, æquo animo ſuſtineant, nec de ea re quæſtionem habeant, aut lites intendant. Cæterum ſi non ferenda grauamina interim occurrant, conſulatur Reuerendiſsimus Generalis Magiſter, vel illius Prouinciæ ſuperior Prælatus, & ſecundùm eorum cōſilium de opportuno remedio prouideatur. Item declaramus in Capitulo

pitulo Pariſienſi 1611. ordinatum fuiſſe, vt Præſidentes noſtrorum locorum, non permittant clericos ſæculares habere conciones in Eccleſijs noſtris tempore tùm Aduentus, tùm etiam Quadrageſimæ. Et Romæ 1612. ſtatuitur ne Præſidentes permittant Regulares alterius Ordinis tempore vel Aduentus, vel Quadrageſimæ, vel infrà annum regulariter habere conciones in Monaſterijs fratrum,& multò minùs monialium.

c. Caueant etiam fratres noſtri.) Declaramus quòd omnes fratres noſtri, tùm Priores,tùm Prædicatores, tùm etiam alij ergà Dominos, & Prælatos Eccleſiæ, & verbis,& factis debent obſeruantiam habere, & quoad poſſunt ,lites in clericos inferendas vitare,nec quæſtiones, aut cauſas contra eos agere, à quibus ſcandalum & perturbatio poſſet oriri; ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Bononiã 1252. apud Viterbium 1268. apud Florentiam 1272. apud Palentiam 1291. & apud Pariſios 1306. Et cùm cauſa ſeruandi, vel nõ ſeruandi interdictum cõtingat, vt inter fratres, & clericos diſcordia, & diſſenſus oriatur, debent fratres omnes ,integris Dei honore, & priuilegijs Ordinis ,matrici Eccleſiæ morem gerere; ſicut fuit ordinatum apud Cæſaraugustam 1309.

d. Socius autem datus Prædicatori &c. Declaramus per hanc Conſtitutionem non dari aliquam iuriſdictionem Prædicatori ſuprà ſocium,ſed ſolum intelligi ſocium debere ei tanquam Superiori ſeruire, atque in his, quæ ad perſonam, & ad officium pertinent,ſponté,ac libenter parere, & obedire; ſicut fuit declaratum apud Victoriam 1331.

IIII.

STATVIMVS etiam, ne fratres noſtri in prędicationib⁹ ſuis *e.* dari, vel colligi pecuniam admoneant pro domo vel aliqua perſona ſpeciali. Nullus frater audeat quæſtus facere,aut Bullas aliquas prædicare

 niſi

niſi de licentia Magiſtri Ordinis, ſub pęna excommunicationis latæ ſententiæ, quam ſedentes pro tribunali proferimus in his ſcriptis, & ſub pœna priuationis omnium bonorum eis ab Ordine conceſſorum, & communitati applicandorum.

e. Dari, vel colligi pecuniam.) Declaramus, quòd cùm Prædicatores debeant ſe tanquam veros Religioſos, & viros Apoſtolicos in omnibus exhibere, & nulli materiam ſcandali præbere, & abſtinere ſe ab omni ſuſpitione criminis, ideò nullo modo debent permittere vt dum ipſi actu prædicant, pecuniæ, ſiue pro domo ſiue pro alia quacunque perſona colligantur, ne cupiditatis, & auaritiæ crimine notentur, & prædicationis officium contemnatur. Item fuit ordinatum Pariſijs 1239. & proinde in multis Capitulis præſertim apud Sauilianum 1439. ſub pœna excommunicationis fuerũt prohibiti omnes fratres prætextu cuiuſcunque extranei quęſtus, & indulgentiæ prædicandæ, vagari extrà ſuos Cõuentus, vel pretium, aut mercedem cauſa huiuſmodi prædicationum accipere, vel ad hoc fratrem alium inducere. Et nihilominùs tales Diuini verbi corruptores, qui labe cupiditatis, & quæſtuaria illuſione ſplendorem noſtræ Religionis offuſcant, officio prędicationis, & bonis ad vſum eius conceſsis, ſtatim priuati ſint, & per annum ad carceres deputentur. Poterunt tamen Prædicatores Conuẽtus, & fratres populo commendare, & eis paupertatem, & neceſsitatem illorum exponere, atque vt tempore opportuno eis eleemoſynas largiantur hortari.

V.

Statuimus etiã, vt f. nullus fiat Prædicator Generalis, antequã Theologiam audierit per tres annos, & niſi ſit maturus, & diſcretus ad negotia

Or-

Ordinis pertractanda in Capitulis, & niſi in Prouincia illa glorioſè prædicet, ita quód ſaltem per tres Quadrageſsimas in aliqua bona Ciuitate, ſeu terra, ſeu aliquibus bonis Ciuitatibus, ſeu terris prædicauerit. g. Idem dicimus de Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis non inſtituendis, qui ſufficienter in locis ſuæ Inquiſitionis neſciũt prædicare. Quód ſi ſecùs factum fuerit nullius ſit roboris vel momenti.

f. Nullus fiat Prædicator Generalis.) Declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536. ordinatum fuiſſe, vt Prouincialis Capituli Diffinitores per ſe, vel per alios teneantur examinare eruditionem, tempus,& locum illius,qui petit, vt fiat Prædicator Generalis: quantum ſcilicet, & vbi Theologiam audierit. Quòd ſi tẽpus à Conſtitutionibus taxatũ nõ compleuerit, & idoneus minus reperiatur,illum præſenti ſtatuto à promotione prohibemus, & promotum de cætero tali priuamus officio. Et Salmanticæ 1551. dicitur: Ordinamus, vt in creandis Prædicatoribus Generalibus debitæ conditiones contentæ in Conſtitutionibus obſeruentur;quibus, & hanc addimus,quod ſit ætatis ſaltem triginta quinque annorum; Quòd ſi contrarium fiat, vel factum fuerit,totum decernimus eſſe irritum,& inane. Et Romæ 1589. authoritate Apoſtolica ſub formali præcepto mãdatum fuit, vt nullus poſtuletur Prædicator Generalis, qui actus legitimos nõ fecerit,ac requiſitas conditiones non habuerit, locuſque vacauerit, & ſtantibus æqualibus meritis, & æquali idoneitate, antiquiores iunioribus præferantur; in quorum petitionibus exprimi debet quot annis prædicauerint, & an, atque vbi vacet locus, ſecùs petitiones illorum non admittantur. Item declaramus, quòd Prædicatores Generales numerum Cõuentuũ nõ poſſunt excedere, vt conſtitutio infrà cap. 16.

diſponit, & in Capitulo Veneto 1592. fuit pariter ordinatum; ita ſanè vt in numero Conuentuum, domus Vicariatuum non comprehendãtur, vt habetur in Capitulo Romæ 1589. Et ſi qui modò vltra prædictum numerũ reperiuntur inſtituti, decernitur eos non eſſe Prædicatores Generales, ac eorum gratijs, & priuilegijs non poſſe vti. Hi tamen in decedentium locũ gradatim ſuccedent ſecundùm ordinem ſuarum Inſtitutionum, ſemper tamen habitis requiſitis. Item Romæ 1533. ſic habetur: Ordinamus in toto Ordine vt Lectores, & Baccalaurei, vel Præſentati fieri non poſsint Prædicatores Generales; & qui modo tales exiſtunt, volumus eos tali munere eſſe priuatos, quemadmodum re ipſa, ac de facto priuamus.

g. **Idem dicimus de Inquiſitoribus.)** Declaramus quòd Inquiſitoris officium non eſt committendum, niſi fratribus maturis, religioſis, diſcretis, eruditis, cuilibet negotio idoneis, atque ad tàm ſalubre officium exercẽdum aptis; ſicut fuit ordinatum apud Argentinam 1358. Inquiſitores autem non exercentes actu Inquiſitionis officium, vel non actu occupantes ſe in illo, ſubiaceant poteſtati, & obedientiæ ſuorum Priorum Conuentualium, quorum obedientias tenentur re ipſa adimplere eo modo, quo alij fratres, atque etiam frequentare Chorum, & alia officia more cæterorum fratrum exercere; nec debent à Conuentu abſque licentia Prælatorum exire. Præſidentes etiam Conuentuum tenentur ipſis Inquiſitoribus dare ſocios diſcretos, prouidos, honeſtos, atq. idoneos ad eorũ officia exequenda. Et Inquiſitores tenentur, ſicut cæteri fratres accedere ad Capitula; ſicut fuit ordinatum Romę 1275. & ibidem 1285. Quòd ſi quis Inquiſitor fuerit electus Prior, confirmari non poteſt niſi priùs ſacra Congregatio ſancti Officij conſulatur. Itẽ tenentur de perſonalibus ſingulis annis reddere rationem ſuo Priori Conuentuali.

CAP.

CAP. XIII. De Itinerantibus.

I.

Euntes ad Prædicationis officium exercẽdũ, *a.* vel aliás itinerantes aurum, & argẽtum, pecuniam, aut munera (excepto victu, & neceſſarijs indumentis, & libris) nec accipient, nec portabunt. Si quis autem aliquid acceperit de prædictis, teneatur Prælato ſuo, cúm redierit liberé præſentare. Fratres autem non recipiãt à mulieribus munuſcula, nec dent, maximé Confeſſores. Item fratres non ſint diſpenſatores alienarum rerum, nec pecuniarum, nec extraneorum depoſita recipiant, niſi librorum, aut paramentorum eccleſiaſticorum.

a. Euntes ad Prædicationis officium exercendum, vel aliàs itinerantes aurum, & argentum, pecuniam, aut munera (excepto victu, & neceſſarijs indumentis, & libris) nec accipient, nec portabunt.) Declaramus hæc omnia ita eſſe intelligenda, vt ne fiant ſine licentia Prælatorum iuxtà id quod ſupra cap. de Grauiori culpa dictum eſt; ſicut fuit declaratum Romæ 1558. Et ibidem 1589. ſic fuit diſpoſitũ: Admonemus omnes, & ſingulos fratres ex Prouincijs Indiarum aduenientes, vt rationem ſemper habeãt Apoſtolici Breuis editi à Pio IV. die 12. Auguſti anno 1562. infraſcripti tenoris: Mandamus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, per

contra-

contrafacientes eo ipſo incurrenda, quod nullus frater, vel Religioſus cuiuſuis dignitatis, gradus, vel conditionis exiſtat ab Indijs, alijſque partibus regrediens pecunias vltrà quã viatico ſuo veriſimiliter neceſſariẹ fuerint, aſportare prẹſumat, omneſque pecunias per eos aſportandas, antequam naues aſcendãt Superiori ſuo in partibus illis exiſtenti denunciare, oſtendere, literaſque taxationis viatici huiuſmodi ab eo recipere teneantur.

b. Fratres non ſint diſpenſatores alienarum rerum &c.) Declaramus, quòd fratres non poſſunt ſuſcipere commiſsiones cauſarum, arbitria, ſiue iudicia, ſiue executiones teſtamentorum, vel diſpenſationes aliarum rerum, niſi eis authoritate ſui Ordinis, vel alicuius Superioris, commiſſa ſint, vt dicit ſanctus Thomas quodlibeto. 3. q. 6. artic. 1. cum quo conſentit gloſa in ca. Non dicatis, 18. q. 1. vbi dicitur, Religioſos non habere velle, neque nolle, niſi quando eis actus aliquis à lege, vel à Superiore permittitur. Et de hac re fuerũt expreſsè prohibiti fratres noſtri in Capitulo Pariſijs 1234. & Bononiæ 1252. & Coloniæ 1301. & in multis alijs Capitulis. Atque hoc ideò, quia ex talibus odia, damna, & ſcandala Ordini ac fratribus oriri ſolent. Hac etiam re prohibentur de iure communi Religioſi omnes 16. q. 1. cap. Monachi, & cap. De præſentium, vbi dicit gloſa, Religioſum niſi ex Superioris licentia, iudicem, vel arbitrum, vel aduocatum eſſe non poſſe. Abbas autem, ſiue Prælatus benè hẹc facere poteſt ſine licentia, vt ſentit gloſa prima in Clementina Religioſus, & Bonifacius VIII. in Priuilegio, concedit vt Magiſter Ordinis, & Priores Prouinciales, atque etiam dicti Ordinis fratres inferiores ex licentia eorum, vltimas voluntates, & teſtamenta quorumcunque, qui ab eis hẹc requiſierint, ac eos deſignauerint, exequi poſſint, & debitæ executioni mandare. Item cùm ex litigioſis & arduis, ac per ſe odioſis cauſis freqũeter perturbationes, ac ſcandala orian-

oriantur, volumus ac diſtrictè prohibemus aliquem fratrem de cætero huiuſmodi cauſas aſſumere, neque matrimonijs procurandis, ſeu etiam magnis, arduiſque negotijs pertractandis vllo modo implicari ſine Prioris Prouincialis ſpeciali licentia. Contrarium autem facientes à Prioribus Prouincialibus acriùs, & ſeueriùs puniantur; ſicut fuit ordinatum apud Viterbium 1266. apud Argentinam 1307. & Metis 1313.

II.

PRÆDICATORES, vel itinerātes cùm in via exiſtunt, officium ſuum dicant, prout ſciūt, & poſſunt, & ſint contenti officio Eccleſiarum ad quas quandoque declinant. *c.* Fratres autem viatores literas teſtimoniales ſecum deferant, & in Conuentibus, ad quos declinauerint, de exceſsibus ſuis corrigantur *d.* In quacūque autem Prouincia fratres itinerantes deliquerint, Prior Prouincialis, vel Conuentualis, ſeu eorum Vicarij, Supprior, & Viſitator, & cæteri in quorum terminis inuēti fuerint, corrigendi ipſos ſicut fratres ſuos liberam habeāt facultatem. *e.* Prior in Ordine ſit prior in via, niſi fortè Prędicatori adiungatur, vel cùm egrediuntur Prior aliter ordinauerit de eis.

c. Fratres autem viatores literas teſtimoniales ſecum deferant.) Declaramus, quòd cùm ex nimio, & inordinato fratrum diſcurſu diſpendia, & perturbationes, ac diſtractiones plurimæ oriantur, regulariſque obſeruantia plurimùm relaxetur, Patres noſtri huiuſmodi diſcurſus inutiles atque vagos compeſcendos, & ſubtrahendos curauerunt, atque id in multis Capitulis voluerunt, ſta-

ſtatueruntq. debere inuiolabiliter obſeruari. Et Priores Conuétuales, eorumque Vicarij fratres eorum Conuentibus aſsignatos vltra terminos eorundem Cõuentuum, ideſt vltrà dietam (vt declaratur in Capitulo Romano 1569.) licentiare non audeant, niſi cauſa grauis infirmitatis ipſorum, vel ſuorum patrum, vel etiam euitandi graue ſcãdalum Ordinis, vel propter euidentem neceſsitatem, vel vtilitatem Conuentuum, ſiue etiam ſingularium fratrum, & tunc ex diſcretorum conſilio talis licentia concedatur. Qui verò huiuſmodi licentiam obtinent, Conſtitutionem de literis teſtimonialibus ferendis, & præſentandis obſeruent, in quibus, & cauſa ipſius licentiæ generaliter, vel peculiariter, & terminus itineris exprimantur. Quicunque autem Prior, vel eius Vicarius prædicta non ſeruaſſe repertus fuerit, teneatur infrà quindenam in pane, & aqua triduò abſtinere, ita ſanè vt talis pœnitentia ſit Conuentui manifeſta, quam ſi (abſq. cauſa infirmitatis) non peregerit, à Prouinciali, vel eius Vicario ſtatim, vt ipſi, exceſſus legitimè conſtabit, à ſuis officijs abſoluatur. Fratres verò qui ad quoſcunq. Cõuentus ſine huiuſmodi literis teſtimonialibus perrexerint à Prioribus, & Supprioribus eorundem Conuentuũ ad quos peruenerint, noſtra authoritate ad vnum annum voce priuentur, & pœna grauioris culpæ eis imponatur, & Conuentui, de quo ſunt, quòd talis pœna eis impoſita ſit, literis peculiaribus ſignificare teneantur. Et ſi hoc facere neglexerint, à ſuis officijs abſoluatur, & poſt abſolutionem ſint ipſo facto ad vnum annum voce priuati; ſicut fuit ordinatum apud Placentiam 1310. & apud Carcaſſonam 1312. & apud Montempeſulanum 1316. Et in Capitulo Romano 1558. ordinatum fuit, vt nullus Prior Prouincialis, vel Conuentualis, nulluſque Præſidens ſub pœna grauioris culpæ fratres recipiat fugitiuos, & vagos ſine illorum Prouincialis licentia, niſi quantum, non quidem ſpecies fictæ pietatis, ſed vera neceſsitas infirmitatis religioſam exigit charitatem. Item declaramus

claramus in Capitulo Lugdunenſi 1536 ordinatũ fuiſſe, vt ſi itinerantibus domos ſæcularium adire, & in eis commorari opus fuerit, nunquam eis niſi cum religioſo ſocio, & adire liceat, & commorari. Et in Capitulo Romano 1588. ordinatum fuit vt fratres exeuntes de terminis ſuorum Conuentuum literas teſtimoniales ſemper deferant, alioquin non recipiantur. Quod & fuit confirmatum Bononiæ 1564. & additum quôd Prelati literas teſtimoniales fratrũ ad eos prouenientium legere teneãtur. Similiter quòd nullus ſine ſui Prælati licẽtia à ſuo Conuentu recedat, etiam cauſa eundi ad Superiorem ſub pœna grauioris culpæ, quam tandiu perſoluet, quamdiu extrà Conuentum ſine licentia fuerit commoratus. Et in Capitulo Romano 1580. ordinatum fuit quód nullus frater Ordinis noſtri, é ſuo Cõuentu, vel Prouincia ſine dimiſſorijs literis egrediatur, & quòd Superiores ad quos huiuſmodi fratres ſine licentialibus literis venerint, eos in carceribus includant, & penitùs ad ſuas Prouincias, ſuoſque Conuentus redire compellant. Quod fuit confirmatum ſequenti Capitulo Romano 1583. hoc inſuper addito quòd Preſidentes Cõuentuum ſub pœna abſolutionis ab officio tales fugitiuos retinere non audeant. Et tandem Romæ 1589. ſic dicitur: Denũciamus Sãctiſſimum Dominum noſtrum Sixtum Papam V. ſua Conſtitutione, & declaratione anno ſuperiori edita expreſſè prohibuiſſe aliquem Regularem ex vna Prouincia ad aliam, ſiue ex vno ad aliud eiuſdem Prouinciæ Monaſterium, domum, vel locum ad habitandum tanquã hoſpitem recipi, aut ad modicũ tempus diuertere, niſi à Superiore illi⁹ loci vbi reſidet, expreſſam licentiam in ſcriptis deferat, & exhibeat; niſi tamẽ, ita ſit cognitus, vt nulla omninô de eo dubitatio, vel ſuſpitio oriri poſsit: & qui huiuſmodi Regulares ſine licentia in ſcriptis aduenientes etiã ob cauſam pietatis receperint, eo ipſo ab eodem Sanctiſsimo Domino noſtro priuantur, & in perpetuum priuati declarantur voce actiua, & paſsiua, necnon

non officijs, gradibus, & honoribus, & dignitatibus quibuſcunque per eos obtentis, atque indigni & inepti ſint ad alia in poſterùm obtinenda, præter id quod ſæpius in multis Capitulis ordinatum fuit, ne quis frater adueniens ſine licentia poſsit à Prælatis recipi, vel detineri, niſi in carceribus, vt punitus ad ſuũ Conuentũ, & Prouinciam remittatur. Quod omnibus Prælatis, & Conuentuum Præſidentibus ſub pœna abſolutionis ab officio mandatum fuit. Ordinamus prætereà mandantes omnibus fratribus Ordinis noſtri ſub pœna grauioris culpæ, nequis extrà terminos ſuæ Prouinciæ, vel Conuentuum prædicet, aut in noſtris aut in Eccleſijs alienis, & ne etiam quæſtum faciat ſine licentia Magiſtri Ordinis, aut Patris Prouincialis, aut Prioris locorum, in quorum terminis prædicare, aut quæſtum facere voluerit. Quæ ordinatio in Capitulo Auinionenſi 1561. & Bononienſi 1564. confirmata fuit.

d. In quacunque autem Prouincia fratres itinerantes deliquerint.) Declaramus quòd fratres viatores, & hoſpites Præſidentibus Ordinis, ad quos perueniunt ratione iuriſdictionis ſubijciuntur, qui & eorum malefacta non ſolum ibi, ſed etiam alibi commiſſa caſtigare, corrigere, ac punire poſſunt, & debent: quia in ſuo crimine plectitur quis, vbi inuenitur, C. Vbi de crimine agi oportet, libro primo, vbi gloſa allegat illud, Vbi te inuenero, ibi te iudicabo. Et de hoc habetur gloſa. 3. Quæſtione 6. capite 1. ſicut fuit declaratum apud Claramontem millèſimo trecenteſimo trigeſimo quarto. Et in Capitulo Romano 1330. declaratum fuit quôd exiſtentes in pœna grauioris culpæ in vna Prouincia non poſſunt in alia abſolui, etiamſi in illa fuerint aſsignati.

e. Prior in Ordine ſit prior in via.) Declaramus quòd per hanc Conſtitutionem priori in Ordine, niſi

Præla-

Prælatus ſit, nulla datur in via ſupra ſuum ſocium iuriſdictio; ſicut fuit declaratum apud Toloſam 1418. & apud Victoriam 1531.

IIII.

NVLLVS *f.* frater vadat ad Curiam, niſi de licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis, ſed mittatur nũtius ad fratres, qui ſunt ibi, vel per aliquem alium (prout melius fieri poterit) negotium procuretur. *g.* Prior Priorem ſuperuenientem honoret, ſed et hoſpes per Ciuitatem ſine conſilio eius non diſcurrat, nec moram faciat.

f. Nullus frater vadat ad Curiam.) Declaramus in Capitulo Pariſienſi 1265. ſic fuiſſe ordinatum: Caueant diligentiſſimè fratres noſtri, nequis eorum accedat ad Curiam ſine licentia Generalis Magiſtri, qui verò ex licentia ipſius iuerint, vadant pedeſtres, ſecundùm ſtatuta Ordinis, & literas ſecum deferant, cauſas, & negotia propter quæ vadunt, plenè continentes. Et in Capitulo apud Palentiam milleſimo trecenteſimo decimo ſic dicitur: Præcipit Magiſter Ordinis in virtute ſanctæ obedientiæ ex Diffinitorum conſilio & aſſenſu, vt nullus fratrum ad Curiam Romanam vadat, vel è ſuo Conuentu cum intentione eundi ad Curiam iter capiat etiam cauſa procurandi negotia Ordinis, abſque ipſius Generalis Magiſtri peculiari licentia. Quod ordinatum fuit in Capitulo Romano milleſimo ſexenteſimo primo. Et ibidem milleſimo ſexenteſimo octauo, fuit denunciatum felicis recordationis Clementem VIII. amplo Decreto Superioribus mandaſſe, ne permittant fratrem quempiam Romam venire, niſi priùs a Generali dumtaxat licentiam in ſcriptis impetrauerit. Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit voce actiua, & paſſiua ad biennium

biennium priuatus exiſtat, ſubiturus etiam alias, arbitratu Superiorum, infligendas pœnas. Quæ item omnia aduerſus eos, qui ſupradictos admiſerint, & receperint, ſine vlla exceptione locum habeant. Inter pœnas arbitrarias hanc idem Sanctiſsimus expreſsit, vt huiuſmodi fratres in carceribus per ſex mēſes detineantur, prohiberque huiuſmodi pœnam poſſe ab eorum Superioribus remitti cùm earum diſpenſationem & relaxationem ſua Sanctitas ſibi reſeruauerit. Similiter in Capitulo apud Placētiam 1310. præcepit Magiſter Ordinis in virtute ſanctæ obedientiæ ex Diffinitorum cōſilio, vt nullus frater accedat ad Curias Regum, Dominorum, Legatorum, Prælatorū, Principum, Domicellorum ob cauſas litigioſas, & propter negotia quæcunq. procuranda, quæ per ſe ſæcularibus odioſa ſint, qui autem contra hoc feciſſe comprehenſus fuerit, priuetur omninô voce, & præterea pœnis alijs grauioribus puniatur; & hoc idem fuit ordinatum apud Carcaſſonam 1312. & Bononiæ 1385.

Item apud Perpinianum 1327. & apud Claramontem 1339. declaratum fuit, quòd quilibet frater ad ſuum Prouincialem ſine licentia ſui Prioris, vel ad Magiſtrū Ordinis ſine licentia ſui Prouincialis accedens niſi recto tramite, ſed ex aduerſo ſolus vagando, & hinc & inde concurſitando iter habeat, tanquam apoſtata iudicādus, & in carcerem includendus eſt.

g. **Prior Priorem ſuperuenientem honoret, ſed & hoſpes per ciuitatem ſine conſilio eius non diſcurrat, nec moram faciat.)** Declaramus quòd tum Prior, tum alij fratres, qui hoſpites ſunt, & peregrini, ſub iuriſdictione, & obediētia illius Prioris ſunt, à quo in ſuo Conuentu hoſpites recipiuntur, atq. ad eius ordinationibus, & mandatis ſunt ſubiecti, nec debēt abſque illius licentia è Conuentu exire, ſeu per villam, vel ciuitatem pergere, vt Valentiæ 1596 ordinatum fuit, & Romæ 1601. confirmatū vt hoſpites legi Depoſiti ita ſubiecti ſint, vt ſi poſt ſextū diem

diem in Cõuẽtu aliquo mo raturi ſunt, teneantur quamlibet ſummam pecuniarum in communi Depoſito illius Conuẽtus reponere, nec ſine licentia Prælati illius, pro negotijs quibuſlibet impẽdere. Debet etiam aduenientem Priorem humanè, benignèque recipere, eumque præ cæteris honorificè tractare, quia, qui benè præſunt, duplici honore digni ſunt. Sed & ſi contingeret alienæ Prouinciæ Priorẽ Prouincialem in Refectorio comedere abſente Præſidente Prouinciæ Prior Conuentus debet illi dare locum Nolæ, cùm ille non ſit locus iudicij, ſed dignitatis, vnde & Abbatibus & Epiſcopis datur; ſicut fuit declaratum in Capitulo Genuenſi 1513.

Item in Capitulo apud Viennam 1282. ſic fuit ordinatum: Cùm ex inuaſione terminorum, & limitum, aliorum Conuentuum, & Prouinciarum, perturbationes, & ſcãdala oriri ſoleant, Magiſter Ordinis ex conſenſu Diffinitorum Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, cæteriſque fratribus ſtrictè iniungit, vt limitationes factas inter vnam Prouinciam, & aliam, & inter Conuentum, & Conuentum ſumma diligentia curent, vt exacta diligentia obſeruentur: & fratres quoties oppoſitum fecerint, toties pœnæ grauioris culpę ſubijciãtur, & quicquid infra limites alterius Prouinciæ, vel alterius Conuentus acquiſierint, teneantur ſtatim Conuentibus, in quorum præiudicium quæſtum fecerint, abſque vlla dilatione reſtituere. Et Bononiæ 1248. ſic dicitur: Strictè prohibemus fratres vnius Prouinciæ audere infià terminos alterius Prouinciæ quæſtum facere, vel ibidem (niſi forte tranſeundo, vel iter agẽdo) prædicare abſque licentia Prioris Prouincialis, vel Conuentualis, ad quos ſpectant prędicti termini. Quòd ſi qui cõtrarium fecerint grauius puniantur. Et hoc idem fuit confirmatum apud Treuerim 1249.

V.

FRATRES minores, *h.* ſicut, & noſtri, charitatiuè, & hilariter recipiantur, & ſecũdùm

facultatem domus piè, & honeſtè procurentur. Quicunque autem Prior Prouincialis ſine licentia Magiſtri Ordinis, vel frater alius quicunque ſine licentia Prioris Prouincialis, *i.* Archiepiſcopatum, vel Epiſcopatum receperit (niſi per talē obedientiam cogatur, quam tranſgrediendo peccaret mortaliter) ipſum præſenti ſtatuto ſuffragijs, ſocietate, ac omnibus beneficijs Ordinis tàm in morte, quàm in vita priuamus.

b. Fratres minores, ſicut & noſtri charitatiué, & hilariter recipiantur.) Declaramus, quòd Priores, & fratres noſtri omnes diligentiſsimè curare debent, vt amorem maximum erga fratres minores ſemper, & vbique habeant, & corde conſtruent, ore eos laudent, opere benigniſsimè recipiāt, humaniſsimèq. tractēt, & de pace cum eis habenda quantum poſſunt ſoliciti ſint. Qui autem contrarium auſi fuerint, grauiter puniantur. Et caueant fratres, vt neque inter ſe, neque cum alijs quantumcunque familiaribus, de ipſis minùs benè loquantur. Si qui verò amicitiæ, & familiaritatis ſpecimen pręſeferētes, mala de prædictis fratribus retulerint, fratres noſtri non ſint faciles ad credendum, quin potius eos quantum poſſunt excuſare conentur. Quòd ſi fortè ipſi fratres minores de nobis malè loquendo, nos quandoque prouocauerint, tamē nullo modo publicè cum eis contendamus; ſicut fuit ordinatum apud Pariſios 1236. & ibidem 1256.

Item in Capitulo apud Mediolanum 1255. & apud Pariſios 1256. ſic fuit ordinatum: Fratres ſoliciti ſint vt humaniter excipiant hoſpites, & charitatiuè tractent, præſertim venientes ex Prouincijs extraneis, quibus omnia, quę eis opus fuerit, vt neceſsitates itineris poſtulabūt, prouideant, & adminiſtrent, eiſque conſulant, & ferant auxilium, quo ad alios Conuentus

uentus tranſirĕ poſsint, maximè ex his locis in quibus ſit tranſeundi difficultas.

f. Archiepiſcopatum, vel Epiſcopatum receperit.) Declaramus quòd ſolus Magiſter Ordinis,&Prior Prouincialis, non autem eorum Vicarij licentiam dare poſſunt recipiendi Epiſcopatum; ſicut fuit declaratum apud Treuerim 1289. Item Innocentius IIII. Clemens IIII. & Nicolaus IIII. in priuilegio conceſſo Ordini noſtro ſic dicunt: Prohibemus, ne quis frater Ordinis veſtri ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis,aut Prouincialis,aut mãdato Sedis Apoſtolicæ,electioni, aut poſtulationi ad quamcunque dignitatem extra Ordinem de ſe factæ audeat conſentire: decernentes irritum, & inane quicquid ſecùs contigerit attentari.

V I.

FRATRES K. noſtri Ordinis Epiſcopis, vel alijs quibuſcunque perſonis extra Ordinem aſsignatos, qui in ieiunijs & abſtinentijs, victu, & veſtitu ſtatuta Ordinis non ſeruant, ſuffragijs,& beneficijs Ordinis tàm in morte,quàm in vita priuamus, quouſq. ſuper huiuſmodi exceſſu adeò dignè ſatisfecerint,quòd per Magiſtrum Ordinis, vel Prouincialem ſuũ ad huiuſmodi ſuffragia reſtitui mereantur.

K. Fratres noſtri Ordinis Epiſcopis &c.) Declaramus, quòd Priores Prouinciales in ſuis Prouincijs debent Epiſcopos ex Ordine noſtro aſſumptos admonere, vt ſecundùm Ordinis inſtituta veſtibus, calceamentis, ieiunijs,& abſtinentijs, alijſque rebus vtantur,quæ Epiſcopali officio non inferunt impedimentum,alioquin eis non concedant fratres in munus ſocij, & conceſſos reuocent; ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Montempeſulanum 1247. Et in Capitulo Metis 1313. ſic fuit ordinatum: Cum ex fratrũ Ordinis noſtri promotione ad

incertos,& vagos titulos Epiſcopatuum, idem noſter Ordo in contemptum adducatur, diligenter caueant Priores Prouinciales, ne propter cuiuſuis preces, & petitionem alicui fratri licentiam dare præſumant, Magiſtro Ordinis, vel Prouinciali Capitulo inconſulto; nec talibus Epiſcopis, vel alijs quibuſcunque, vllos ex Ordine noſtro ſocios, niſi diſcretos, & maturos, moribuſque probatos concedant. Si qui autem Epiſcopi Ordinis noſtri inuẽti fuerint, qui minùs honeſtè in detrimentum, & præiudicium Ordinis viuant, ſocios eis aſsignatos ſtudeãt quàm primùm ad Ordinem reuocare. Item apud Biſuntium 1353. ſic habetur: Declaramus & denunciamus vniuerſis fratribus noſtri Ordinis, Dominum Papam noſtrum publicè, & manifeſtè denunciaſſe, quòd Capellani honoris Domini Papæ, aliorumque Prælatorum nullam exẽptionem habent à Superioribus ſuis, ſed Magiſter Ordinis, alijque Prælati poſſunt contra tales Capellanos procedere, illos corrigere, ad clauſtrum reducere, & ſi opus fuerit, arreſtare. Idẽ dicimus de fratribus, qui Regibus, Prçlatis, Domicellis, atque alijs Eccleſiaſticis perſonis aſsignati ſunt, qui cùm deliquerit, ac minùs honeſtè ſe geſſerint, à ſuis Prælatis pœna plectantur, & reducantur ad Ordinis diſciplinam, & in eorum locum eiſdem Eccleſiaſticis perſonis alij maturi, atque honeſti fratres tribuantur. Et Bonifacius IX. in priuilegio Ordini conceſſo, ſic dicit: Statuimus, & ordinamus, vt omnes, & ſinguli fratres Ordinis Prædicatorum Apoſtolicæ Sedis Capellani præſentes & futuri, perinde ſuis Superioribus, eorumque correctioni in omnibus, & per omnia ſubiecti ſint, ac ſi prædictæ Sedis Capellani nõ eſſent, non obſtantibus exemptionibus, alijſque quibuſcũque priuilegijs, indulgentijs, gratijs, & literis Apoſtolicis Capellanis dictæ Sedis coniunctim, vel diuiſim ſub quauis forma, vel expreſsione verborum à dicta Sede conceſsis, vel in poſterùm concedendis. Hæc ille. Et in Capitulo Bononienſi propter Cõcilium Tridentinum, ſic ſtatutum fuit: Nullus fratrum

noſ-

noſtrorum alicuius Principis, vel Epiſcopi, vel communitatis, ſiue etiam cuiuſuis alterius perſonæ obſequio ſe ſubijciat, vel legendi, ſiue prędicandi officio ſine ſui Prælati licentia ſuas operas locet; ſecùs tanquam inobediens, & proprietarius pœna plectatur. Neque cuiquam liceat abſque licentia Præſidentis recedere à Conuentibus ſuis etiam cauſa adeundi Superiorem, niſi cùm ab illo fuerit euocatus. Quòd ſi quis contra hoc fecerit, tandiu pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat, quandiu ſine licentia extrà Conuentum fuerit commoratus. Illi verò qui ſtudiorum cauſa ad vniuerſitates mittuntur, in quibus ſunt Conuentus Ordinis noſtri in ipſis dumtaxat habitēt, ſecùs omni gradu acquirendo, habeantur indigni, & inſuper à Prælato eiuſdē Cōuentus cauſa iuſtè cognita pœna plectantur.

VII.

FRATRES verò noſtri Ordinis, cùm fuerint ad aliquam Eccleſiā, vel dignitatem extrà Ordinem ad ſui inſtantiam à Sede Apoſtolica pronū ciati, *l.* ipſo facto ſint ab omni præſidentia, & officio intra noſtrum Ordinem ſibi commiſſo abſoluti, à quibus eoſdem, tenore præſentium, abſolutos eſſe decernimus. Alij verò, qui ſine ſui inſtantia, ſunt ſimiliter pronunciati, niſi infrà quatuor dies à notitia dictæ pronunciationis ſibi factæ, ipſi publicè renunciauerint & per publicum inſtrumentū, ſimili modo, vt præfertur, abſoluti exiſtant. Præcipientes omnibus, & ſingulis fratribus præſentibus, & futuris quatenus nulli prædictorum obedire pręſumant, vel audeant quoquo modo. Fratres noſtros beneficiatos, vel etiam habilitatos ſolummodò ad beneficia, inhabiles reddimus ad prælationem, ſeu

ſuperioritatem in Ordine noſtro. Nec aliquis eorum paſsiuam, vel actiuam vocem quomodolibet in Ordine habere poſsit, niſi antè beneficio, & habilitationi renũciauerit, ita quòd renunciatio ſit legitimè acceptata inſtrumento teſtante. Renunciatio autem cum regreſſu, aut quacunque reſeruatione fructuũ niſi huiuſmodi fructus merè, & integraliter prouenient ad noſtrorum vtilitatem Conuentuum, & non tantùm alicuius particularis perſonæ, non acceptetur, nec alicuius momenti habeatur.

7. Ipſo facto ſint ab omni præſidentia, & officio intra noſtrum Ordinem ſibi commiſsis, abſoluti.) Declaramus quòd non ſolùm, illi, qui ſiue ad ſui, ſiue ad aliorum inſtantiam pronunciantur deſignati ad aliquam dignitatem extra Ordinem, ſunt ipſo facto ab omni præſidentia, & officio Ordinis abſoluti, verùmetiam illi, qui per literas Apoſtolicas quodcunque Eccleſiaſticum beneficium, vel Capellaniam aliquam obtinuerint, nec actiuam, vel paſsiuam vocem habere, nec in Conuentibus reſidere, nec in eis cameras obtinere poſſunt ſine licentia Magiſtri Ordinis. Et idem dicimus de alijs promotis ad Eccleſias titulares, vel ad quaſcunque Eccleſiaſticas dignitates; ſicut Sixtus Papa Quartus in bulla aurea declarauit. Item in alio Breui eiuſdem Papæ Sixti recepto in Capitulo Peruſino 1478. ſic habetur: Nos, qui & ſcandala amputare, & quietem dicti Ordinis Prædicatorum præſeruare deſideramus, declaramus, quòd fratres prædicti Ordinis ad beneficia habilitati, donec beneficia ſint conſecuti, actiuam tantùm vocem in dicto Ordine habent: quàm primùm verè aliquod beneficium obtinuerint, etiam actiuam vocem

vocem amittant, & neutra in dicto Ordine vti poſſint non obſtantibus quibuſcunque contrarijs. Hæc ille. Et in prædicto Capitulo ſic dicitur: Statuimus, & ordinamus, quòd fratres, qui licentiam habent exercendi Diuina officia extra Ordinem, quandiu extra Ordinem ſic exercuerint, nec cellam, nec actiuam, vel paſſiuam vocem in Conuentibus eiuſdem Ordinis habere poſſint. Nec Conuentus ſit eis in aliqua re obligatus, niſi ſuffragijs in morte: & hoc idem fuit antea ordinatum Venetijs 1357. Item in Capitulo Romano 1525. ſic ſtatutum fuit; Ordinamus, vt fratres manentes extra Ordinem ſine Superiorum licentia, ſi poſtea ad eundem Ordinem, etiam ex Superiorum licentia redierint, non poſſint habere infra decennium aliquod prælationis, vel vicariatus officium ſine expreſſa licentia Reuerendiſsimi Magiſtri Ordinis in ſcriptis obtenta. Et in Capitulo Romano 1508. ſic habetur: Fratres aliarum Prouinciarum, niſi per triennium fuerint in Prouincia, aut aliàs habeantur cogniti, Conuentibus, aut locis non præficiantur, nec Magiſtri Nouitiorum, nec Sacriſtæ fiant, nec ſimiles adminiſtrationes eis committantur. Et Romæ 1553. ſic dicitur: Admonemus omnes, & ſingulos fratres Ordinis noſtri præſertim Prælatos eiſque in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, ne eos, qui curata, aut non curata beneficia acceperint, retineant ad manendum in domibus Ordinis, nec ad vocem actiuam, vel paſsiuam abſque Magiſtri Ordinis diſpenſatione admittant, niſi prius re ipſa eadem beneficia renunciauerint. Et iterum Romæ 1585. ſic habetur: Ordinamus, vt fratres qui quacunq. de cauſa & quomodocunque extra Conuentum permanẽt, præterquam ſi officio ſanctæ Inquiſitionis inſeruiant, non cenſeantur in Conuentibus aſsignati ad vocem quacunque ratione habendam, ſed omninò ab electionibus faciendis, ſicut dictũ eſt, intelligantur excluſi, quod Romæ 1589. pariter cõfirmatũ fuit.

VIII.

PRÆCIPIMVS autem in virtute Spiritus ſancti,& ſanctæ obedientiæ Prioribus Prouincialibus,& Conuentualibus,ac eorum Vicarijs, quòd nulli fratri electo, ſeu poſtulato extrà Ordinem ad quãcunque dignitatem, perſonatum, vel gradũ infrà dignitatem Epiſcopalem, licentiam concedant huiuſmodi electiones, ſeu poſtulationes acceptandi, vel alio quomodolibet proſequendi. Eodem præcepto prohibentes, ne fratres aliqui propter licentiam ſibi datam contra prohibitioné huiuſmodi, præmiſſas electiones ſeu poſtulationes aliquatenus vel per ſe, vel per alium proſequantur. Si quis autem in pręmiſſis ſecùs fecerit, incurrat excommunicationis ſententiam ipſo facto, quam ſententiam ferimus præſenti ſtatuto, & nihilominùs *m.* omnibus officijs Ordinis ſit priuatus, ad quos reſtitui non valeat, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

IX.

SI quis frater noſtri Ordinis per ſe, *n.* vel per alium, pro ſe, vel pro alio ordinationem de ſe vel de alio factam, vel obedientiam ſibi, vel alij fratri iniunctam per quamcunque perſonam extra obedientiã noſtri Ordinis conſtitutã, quocunq; modo procurauerit reuocari, vel in aliqua Prouincia, aut Conuentu, aut officio ſiue etiam ſtudio generali poni, vel remanere, vel inde amoueri, ipſo facto ex vi præſentis ſtatuti in pęnam incidat grauioris culpæ, in

qua

qua, vel à qua cum tali diſpenſari non poſſit, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

m. Omnibus gratijs Ordinis ſit priuatus.) Declaramus quòd priuare fratrem omnibus gratijs Ordinis, eſt ipſũ priuare Prioratu, Supprioratu, Lectura, Prędicatione generali, omniq́ue gradu, & promotione, quæ in Ordine noſtro acquiri poteſt. Et volumus, atq. ordinamus, vt talis frater omnibus gratijs Ordinis ſit priuatus, omni etiam voce priuatus ſit, & bonis omnibus ad proprium vſum ei conceſsis, quæ ad Conuentum illius applicanda erunt; ſicut fuit declaratum apud Narbonam 1354. & apud Rotomagum 1361. Quæ quidem gratiæ nō poſſunt reſtitui, niſi à Magiſtro Ordinis, vel à Generali Capitulo.

n. Si quis frater noſtri Ordnis per ſe vel per alium.) Declaramus quòd ſi quis frater Ordinis noſtri per ſe, vel per aliũ, pro ſe vel pro alio, ordinationem de ſe, vel de alio factam vel obedientiam ſibi, vel alteri fratri impoſitam quocunque modo per quamlibet perſonam extrà obedientiam noſtri Ordinis conſtitutam reuocari conſenſerit, vel in aliqua Prouincia, ſeu Conuentu, ſiue etiam ſtudio generali poni, aut remanere, aut inde amoueri, vel cum perſonis extraneis commorari, vel in aliquo officio eſſe tentauerit, ipſo facto ex vi præſentis ſtatuti incidat in pœnam grauioris culpæ, à qua, vel in qua cum tali diſpenſari non poſsit, niſi à Magiſtro Ordinis, vel à Capitulo Generali. Talis autem quandiu erit in hac pœnitentia, ſi Prædicator eſt prædicationis officiũ non exequatur, neque ad aliquod officium Eccleſię admitti debet, neq. ei aliqua obedientia committatur, nec vocem habeat, niſi in ſui accuſationẽ, & ſi Sacerdos fuerit, vel Cōfeſſarius his officijs non fungatur, atque adeò celebrare, & confeſsiones audire nō poterit, ſed omnia debebit Sacerdotis officia prætermittere; ſicut fuit declaratũ apud Ferrariã 1362. Atq. animaduertendum

tendum eſt prædictam Conſtitutionem correctam fuiſſe apud Verdunum 1356. ſicut ſupra conſcripta eſt.

Item in Capitulo apud Lugdunum 1318. ſic dicitur: Cũ fratres aliqui in confuſionẽ Ordinis, & dãnationem animarum ſuarum, correctionẽ ſibi vel alijs factam, ſiue etiã faciendam impedire, & per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas alijs fratribus damna facere contendant; volumus, atque ordinamus, vt quicunque repertus fuerit eſſe talis, pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat, & omnibus gratijs Ordinis priuatus ſit, quæ ei non poſsint reſtitui niſi à Magiſtro Ordinis, aut per Diffinitores Capituli Generalis. Et Romæ 1571. ſic dicitur: Ordinamus ne fratres noſtri ad ſæculares cuiuſcunque conditionis, aut dignitatis confugiant, vel ad euadendas pœnas à ſuis Prælatis impoſitas, vel ad reijciẽdum aliquid quomodolibet ab eis mandatum, vel ad obtinendum quemcũque gradum, vel dignitatem. Declarantes præſenti ſtatuto fratres noſtros eſſe inhabiles ad quaſcunque Ordinis dignitates, niſi à Magiſtro Ordinis fuerint reſtituti. Præcipientes inſuper Prelatis, vt fratrẽ quẽlibet huiuſmodi tãquã præcepti trãſgreſſorẽ pęnæ grauioris culpæ ſubijciãt. Quod & Bononiæ 1574. & Romæ 1580. confirmatum fuit.

Itẽ declaramus in eodem Romano Capitulo 1580. publicatũ fuiſſe Breue Gregorij XIII. in quo ipſe ſummus Pontifex Prælatis omnibus Ordinis noſtri in virtute ſanctæ obedientiæ mandabat, ne ad inſtantiam, & petitionem quarũcunque perſonarum, ſiue ſæcularium, ſiue Eccleſiaſticarum extra eundẽ Ordinẽ conſtitutarũ, etiã Cardinalatus honore, & quacũq. ſæculari dignitate, & excellẽtia, etiã Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium, cuilibet dicti Ordinis Religioſo vllam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere audeant. Quinimò quoſcunque dicti Ordinis fratres, & Religioſos, qui cõtra decreta ſuarũ Conſtitutionum hac via, & his medijs per conquiſitos fauores & ſuffragia aliquid ſibi procurauerint, ad talia & ſimilia, ac etiam maiora in eodem Ordine conſequenda per-

perpetuò inhabiles declarauit. Quapropter in Capitulo Romano 1589. poſtquã Breue Gregorij ad verbum relatum eſt, in §. Quamobrem ſic habetur: Quamobrem ſingulos noſtri Ordinis Prælatos admonemus, vt ſcientes ſe non poſſe abſque peccato mortali quicquam ad ſæcularium vel perſonarum inſtantiam concedere, abſtineant prorſus, neque id vnquam faciant. Subditos verò pariter admonemus, vt conſiderantes ſe inhabiles fieri ad miniſteria omnia, caueant ne aliquid hoc modo procurent. Et quoniam ex huiuſmodi mẽdicatis ſuffragijs Religionis ruina præſertim exoritur, eiuſdem ſtatus, atque trãquillitas ſummoperè perturbatur, diſtributiuæ iuſtitiæ aditus intercluditur, ambitioni via aperitur, & demùm indigni (vtpote audaciores) virtute præditis, ac benemeritis in ſua ſe humilitate, ac modeſtia cõtinentibus, interdùm præferuntur: ideirçò ad huiuſmodi abuſus euellendos in virtute Spiritus ſancti & ſanctæ obedientiæ ſub formali præcepto, necnon ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, hac vna pro trina canonica admonitione præmiſſa, præcipimus ne à quiſquã directè, vel indirectè, per ſe, vel per aliũ, pro ſe vel pro alijs eiuſdem Ordinis fratribus apud perſonas extra noſtrum Ordinem conſtitutas, & ex noſtro Ordine non aſſumptas, gratiã aliquam, vel pœnatum remiſsionem à Prælatis noſtri Ordinis obtinendam procuret. Et ſub eodem formali præcepto eademque cenſura prohibemus quemlibet hac de cauſa aliqua munera ſæcularibus promittere, vel exhibere. Item declaramus quôd cùm à nonnullis dubitaretur an ſub gratiarum nomine, quo Gregorius XIII. in ſua Conſtitutione vſus fuerat, gradus, honores, dignitates, officia, & munia prędicti Ordinis cõprehendantur, fel. recor. Clemens VIII. per alias ſimiles literas datas ad diem 23. Maij 1592. priores Gregorij Cõſtitutiones quoad omnia cõfirmauit, & quoad quoſcũq. gradus, honores, dignitates, officia, adminiſtrationes, functiones, prælaturas eiuſdẽ Ordinis perpetuò amplificauit, atque ampliãdas eſſe decreuit.

Et

Et vniuerſis Ordinis fratribus non ſolùm in prædictis omnibus fauorem ſæcularium minimè procurare, ſed ne quidem ſpontè oblatū recipere, & ſimiliter ne propter hanc cauſam munera aliqua ſæcularibus elargiri, vel exhibere audeant in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis in dictis Gregorij prædeceſſoris literis contentis præcepit, interdixit, & expreſſe prohibuit. Item quæcunque cōtenta tùm in Gregorij XIII. literis, tùm in illo §. Quamobrem, Romani Capituli 1589. his pene verbis in perpetuum confirmauit: Nos Ordinis prædicti quieti, ac Religioſorum illius ſaluti oportuniùs conſuIere, aliàſq. in præmiſsis prouidere volētes, ad literarum prȩfatarum, necnon Decreti Capituli Generalis eiuſdem Ordinis, in executionem earundem literarum facti, quod incipit, Quamobrem, ſingulos veſtri Ordinis Prælatos admonemus, veriores, & totos tenores præſentibus pro expreſſis ac ad verbum inſertis habentes, motu proprio, ex certaque noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas, ac Decretum huiuſmodi, ac in eis contenta Apoſtolica authoritate tenore præſentium perpetuò cōfirmamus & approbamus, & illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus: omneſque, ac ſingulos tàm iuris, quàm facti, & alios defectus, ſi qui in eis interuenerint ſupplemus. Tandem ſanctiſsimus D. N. Paulus Papa V. in alia Conſtitutione ad diem 7. Ianuarij 1608. motu proprio, & ex certa ſcientia prædictas Gregorij & Clementis literas, atque etiam in eis contenta in perpetuum confirmauit, & approbauit, & perpetuæ firmitatis robur adiecit. Quam poſtea Pauli V. Cōſtitutionē, Patres Ordinis noſtri in actis Romani Capituli 1608. inſertam eſſe voluerunt.

(∴)

CAP.

CAP. XIV. De Studentibus.

I.

QVONIAM circa ſtudentes *a.* diligēs eſt adhibēda cautela, aliquem ſpecialem fratrem habeant ſine cuius licentia non ſcribant quaternos, nec audiant lectiones, & quæ circa eos in ſtudijs corrigenda viderit, corrigat, & ſi vires eius excedant, Prælato proponat. In libris Gentilium, & Philoſophorum non ſtudeant, etſi ad horam inſpiciant, *b.* Sæculares ſcientias non addiſcant, neque artes, quas liberales vocant, niſi aliquando circa aliquos Magiſter Ordinis, vel Capitulum Generale, vel Prior Prouincialis, vel Capitulum Prouinciale voluerit aliter diſpenſare, *c.* ſed tantúm libros theologicos, tā iuuenes, quā alij legant. Ipſi veró in ſtudio taliter ſint intenti vt de die, de nocte, in domo, in itinere legant aliquid, vel meditentur: & quicquid poterunt retinere corde tenús, nitantur.

a. Quoniam circa ſtudentes diligens eſt adhibenda cautela.) Declaramus quòd ſtudium ſacrarum ſcientiarum Religioni noſtræ quàm maximè congruit. Imprimis, propter illud, quod vitæ contemplatiuæ propriū eſt: nam contemplatio ordinatur ad rerū Diuinarū cōſiderationē, quæ rectè ſtudio dirigitur. Etenim ſtudiū liberat

rat contemplantem à periculis, quæ ſunt errores in quibus ſæpe verſantur ij, qui cõtemplantur, cũ tamen ſcripturas ſacras ignorent. Quapropter Greg. lib 6. Moraliũ dicit: Nonnulli dum plus exquirunt contẽplando, quàm capiant, vſque ad peruerſa dogmata erũpũt. Secũdò ſtudiũ Religioni noſtræ neceſſariũ eſt, quoniã ipſa eſt inſtituta ad tradendũ alijs cõtẽplata per doctrinã, quæ ſanè res fieri nõ poteſt ſine ſtudio ſcripturarũ, earumq́ cõtemplatione. Quare Hieronym9 16.q.1. dicit: Multo tempore diſcas, quod poſteà poſsis docere, ne ſis miles, antequã tyro, & magiſter antequam diſcipulus. Et Apoſtolus de Epiſcopo ad quem pertinent actus huiuſmodi, dicit: Vt potens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt arguere. Quamobrẽ diſtinct. 38. dicitur: Ignorantia, quæ mater eſt cunctorum errorũ à cunctis vitanda eſt, & maximè ab his qui officium docendi in populo ſuſceperunt. Tertiò literarum ſtudiũ Religioni noſtræ cõuenit quoad illud, quod ei cum omnibus Religionibus eſt commune: valet enim primò ad profligãdam carnis laſciuiã: quapropter Hieronymus inquit, ama ſtudia literarum & carnis vitia non amabis, de conſecratione, diſtinctio. 5. c. Nũquam. Deinde valet ad comprimendam, atq. reſtringendam diuitiarum cupiditatem, quia vt dicit Philoſophus, Melius eſt philoſophari, quàm ditari. Ac proinde Hieronymus, Socrates ille Thebanus cũ ad philoſophãdũ pergeret magnũ auri pondus abiecit, 12.q.2. c. Gloria. Tandẽ valet ad exequẽdum ea, de quibus erudimur. Quare Aug. dixit: Quæ peruerſitas eſt illi lectioni nolle obtẽperare, qui vult ei cõtinuò vacare. A ſacra etiã ſcriptura docentur homines de modo, atq́ ordine obediendi vt habetur 8. q.1.c. Sciendum.

b. Sæculares ſcientias non addiſcant.) Declaramus quòd quãuis liceat fratribus noſtris ſtudere ſcientijs ſæcularibus, non tamen diu in illis verſari debent, & omne ætatis ſuæ tẽpus cõſumere, ſed potiùs ſcripturarũ ſtudio, atq. eis quibus cõſulere poſſunt ſaluti animarũ de-

debêt ſe aſsiduè,ac ſolicitè exercere,à curioſitate,& inani gloria cauẽdo,atq́.ex illis nõ ſibi ſolũ, ſed etiã alijs ad benè,ſanctèq.viuendũ documẽta capere;ſicut fuit in plurimis Capitulis ordinatum.

¶ Admonemus etiam ne per ſpeciẽ bonarũ, vt ferunt, humanarũ artiũ, & excultioris atq.ornatioris linguæ,libros maximè à Canone prohibitos legant,ex quibus corruptos mores, & dogmata perucrſa facilè poſsũt imbibere; ſicut fuit ordinatum Romæ 1569.& 1571. & confirmatũ Barcino.1574.Verùm poſteà quoad hebraicã,& græcã linguã, Romæ 1608. ſic iuſtis de cauſis fuit diſpoſitũ:Ordinamus, vt poſt ſex menſes à præſentium notitia Priores Prouinciales ſinguli in ſuis Prouincijs teneantur ſtudiũ linguarũ præſertim hebraicæ, & græcæ inſtituere, perquirẽdo doctiſsimos harum artiũ præceptores: quos ſi in Ordine habere nequiuerĩt ex ſæculo accerſiãt, diſcipuliſq́. præficiãt,decernẽdo illis annua ſtipendia ex cõmunibus ſumptibus ſuorũ Cõuentuũ. Et hoc idẽ poſteà nõ ſolũ ordinatũ Pariſijs 1611, verùm etiã à SS.D.N.Paulo V.Apoſtol.authoritate ſtatutũ fuit.

c. Sed tãtũ libros Theologicos &c.) Declaramus in S.Cõcilio editũ fuiſſe Decretũ ad hãc ſpectãs Cõſtitutionẽ his verbis:S.S.Synodus ad coercenda petulãtia ingenia, decernit vt nemo ſuæ prudẽtiæ innixus in rebus fidei, & morũ ad ędificationẽ doctrinę Chriſtianæ pertinentiũ S. Scripturã ad ſuos ſenſus cõtorquẽs,cõtra eũ ſenſum quẽ tenuit,& tenet S.mater Eccleſia,cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione S. Scripturarum, aut etiã cõtra vnanimẽ conſenſum Patrum ipſam S. Scripturã interpretari audeat, etiã ſi huiuſmodi interpretationes nullo vnquã tẽpore in lucẽ edendæ forẽt: qui cõtra fecerĩt perOrdinarios declarẽtur,& pœnis à iuribus ſtatutis puniantur. Et Romæ 1569. habetur:Strictè præcipimus ſub pœna priuationis cuiuſcunque gradus vltra pœnas à iure ſtatutas,ne quis Magiſter,aut Regens, aut Lector, aut quiuis alius Ordinis noſtri, audeat aſſerere, vel defendere publicè,ſiue priuatim vllũ articulum pugnantem cum Decre-

Decretis ſacri Concilij Tridentini, vel cum aſſertionibus ad dogmata fidei, vel ad bonos mores attinentibus; imprimis verò cum Canone illo de ſacramentali confeſſione ante ſumptionem ſacratiſsimi Corporis Chriſti neceſſariò præmittenda, etiã ſi quempiam Doctorem inſigné patronũ habeat. Quod quidem confirmatum fuit Romæ 1571. & Barcinone 1574. Inſuper prohibemus fratres omnes recitare, aut confirmare ſingularem aliquam opinionem oppoſitam communi Doctorum ſentẽtiæ in his quæ ad fidem, aut ad honeſtos mores pertinere noſcuntur, niſi reprobando, ac ſtatim obiectionibus reſpondendo. Qui autem in hoc deliquerint à Priore Prouinciali vel ab eius Vicario in pœnam ſtudio, atque officio Lectoratus priuentur; ſicut fuit ordinatum apud Cæſarauguſtam 1309. & Metis 1313 & apud Ciſtericũ 1329. Præterea diſtricte iniungimus Lectoribus omnibus, & Sublectoribus, vt præſtantiſsimam noſtri Angelici Doctoris S. Thomæ doctrinã ſemper legant, diſcant, & doceant, & iuxtà eam omnia quæſita & diſputata determinent & diffiniant, ſuoſq. diſcipulos ipſa erudiant, & faciant, vt ſtudentes in eam toto animi impetu diligenter incumbant. Eſt enim excellentiſsima hæc doctrina, ſana præ cęteris, culta à doctiorib⁹ viris, Ordini noſtro vtilis, ſalutaris vniuerſæ Eccleſiæ, & toti terrarum Orbi admirabilis, ac deniq Chriſti Saluatoris noſtri iudicio cõprobata. Lectores ergò atq. ſtudẽtes eam in lectionibus, atque diſputationibus non prætermitant, ſed in ea verſentur, eamque explicent, & adhibeant, ipſi deniq́ue in fine ſuarum diſputationum rationibus contrarijs ſolutis, & fractis, firmiſsimè adhæreant: ſtrictè prohibentes ne fratres legendo, determinando, reſpondendo aſſerere audeant ex propria ſententia oppoſitum eius, quod cõmuni omnium iudicio creditur aſſertum eſſe à ſanctiſsimo Pręceptore.

Item in Capitulo apud Carcaſſonam 1342. ſic fuit ordinatum: Cum pręclariſsima Doct. Angelici S. Thomæ Aquinatis doctrina in toto

Orbe

Orbe terrarum tãquam lux ſolis eluceat, & vt firmiſsima, ac ſolidiſsima doctrinarum omnium à Sede Apoſtolica,& à principalibus Eccleſiæ Doctoribus, cum teſtimonio Epiſcopi,atque Vniuerſitatis Pariſienſis honorificè approbata fuerit,& Diuinis laudibus ornata,mandamus Lectoribus, & ſtudentibus omnibus vt ſpretis, & poſthabitis vanis, curioſis, ac friuolis doctrinis, quarũ plurimæ à veritate abducunt, eiuſdem ſanctiſsimi Doctoris doctrinæ omninò dent operam, & aſsiduè ſtudeant, iuxta quam quæſtiones omnes, & dubia determinent. Item in Capitulo Salmanticæ 1551. ordinatum fuit vt in lectionibus Theologicis legatur totus art. S. Tho. & ex eo declaretur, & manifeſtetur veritas. Quod Pariſijs 1611. confirmatum, & ampliatũ fuit: ita tamen vt ordinatum fuerit,articulum S. Doctoris legendum eſſe non compendioſè, & confuſè: ſed diſtinctè, & articulatè eſſe declarandum & exponendum, rationem habendo non ſententiæ ſolùm, ſed etiam ordinis,atque cõnexionis textuũ, & curando, vt diſcipuli hæc eadem omnia faciant, & memoriæ mandent,atque de eis in diſputationibus, & collationibus illos informent. Et Romæ 1553. & 1558. Auinione 1561. & Bononię 1564. additum fuit, vt quicunque à ſolida doctrina S. Tho. receſſerit, & vel verbo, vel ſcripto aliquid cõtrariũ dixerit, officio Lectoratus,& quocunque alio gradu,& dignitate in perpetuũ priuatus ſit: & eiſdem pœnis plectendus eſt quicunque aliquid contra S. Thomæ doctrinam prædicauerit; ſicut fuit ordinatum Valentiæ 1596.

II.

CVRET Prior Prouincialis, *d.* ſi habuerit aliquos vtiles ad ſtudendum, qui poſsint in breui apti eſſe ad regendum, mittere ad ſtudendum ad loca vbi viget ſtudium. *e.* extra ſuas Prouincias de Diffinitorum Capituli Prouin-

cialis, vel maioris partis eorum conſilio, & aſſenſu. Si veró aliquem miſſorum ſtudentium infra ſex menſes à tempore celebrati Capituli mori contigerit, vel aliàs legitimè impediri, Prior Prouincialis loco illius poſſit alium ſubrogare. Et in alijs, illi, ad quos mittuntur, non audeāt occupare, neque ad Prouinciam ſuam remittere, niſi fuerint reuocati. *f.* Poſtquam autem in aliquo ſtudio per tres annos, ad plus, fuerint commorati, ipſo facto ſint ab ipſo ſtudio abſoluti, niſi de Magiſtri Ordinis licentia ſpeciali. Et hoc idem circa ſtudentes eiuſdem Prouinciæ obſeruetur.

d. Si habuerit aliquos vtiles ad ſtudendum.) Declaramus quòd Priorès Prouinciales debent diligenter exquirere iuuenes ad ſtudium aptos, qui breui tempore poſsint proficere, & eos Conuentibus, in quibus vigent ſtudia, aſſignare. Et fratres non mittantur ad ſtudia generalia, niſi qui bonis moribus prædıti, atque ad proficiendum apti ſint. Et iuuenibus ad ſtudium aptis non permittantur inanes vagationes extra domum, & aliæ vagationes, quæ eis in ſtudio impedimentum inferunt. Nec concedatur illis licentia exeūdi è monaſterio niſi ob maximam neceſsitatem, quæ ſi contingat, detur eis ſocius cum quo pergant; ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605. Nequaquam autem moleſti, atque inepti fratres mittantur ad ſtudia, & ſi quos tales miſerint, ſine dilatione ſtudeant reuocare. Nec imperiti fratres vt ſtudentes in aliquo Conuentu aſsignentur, ne ſtudij locum alijs eripiant; ſicut fuit ordinatum apud Metim 1251. apud Valentenas 1259. & apud Peſtum 1273.

e. Extra ſuas Prouincias.)

cias.) Declaramus quòd fratres miſsi ad ſtudia generalia extra ſuas Prouincias, ex illis Conuentibus ſunt, ex quibus erant, antequam recederent. Fratres verò qui conſtituuntur comites peregrinorum, ad eos Conuentus, & ad illas Prouincias pertinent, ex quibus Superiorum iuſſu profecti ſunt, atque ibi vocem habent; ſicut fuit declaratum apud Perpinianum 1327. & apud Ferrariam 1362.

f. Poſtquam autem in aliquo ſtudio per tres annos.) Declaramus quòd ille ſtudens, qui ex ea Prouincia eſt, in qua eſt ſtudiũ, poſt triennij ſpatium, præſcriptum ei à Conſtitutionibus noſtris remanet Conuentualis in ipſo Conuentu, in quo fuit ſtudens: at verò ſtudens ex aliena Prouincia poſt elapſum ſuũ triẽnium, remanet Cõuentualis illius Cõuentus in quo manebat tunc, cùm in ſtudio fuit aſsignatus; ſicut apud Perpinianum 1327. & apud Peruſium 1478. declaratum fuit. Itẽ declaramus in Capitulo Romano 1571. fuiſſe Lectoribus præfinitũ tẽpus Dialecticæ, Philoſophiæ, ac Metaphyſicę legendę. Et Valliſoleti 1605. ſic fuit ſtatutum: Cõfirmamus quòd ſtudij tempus formaliũ ſtudentium ſit triennium expletũ, quo elapſo non poſsint ampliùs in eodem ſtudio permanere, vt detur locus alijs, ſicut iſta Conſtitutio poſtulare videtur. Sin autem ſine legitima cauſa extra Conuẽtum, cui ad ſtudendum fuit aſsignatus, vltra quatuor menſes fuerit commoratus ad Conuentum ſuum remittatur omninò; ſicut fuit ordinatum Romæ 1530.

III.

TRes fratres tãtũ mittãtur Pariſius ad ſtudẽdũ de Prouincia, exceptis Prouincijs Hiſpaniæ, Toloſanæ, Prouincia S. Dominici, Theutoniæ, Lombardîæ, Saxoniæ, Dalmatiæ, Datiæ, Poloniæ, Græciæ, Terræ ſanctæ, Aragoniæ, Boemiæ, Prouinciæ, de quarum qualibet duo tantùm mittantur. Qualibet

autem Prouincia exceptis Græciæ, Datiæ, Terræ ſanctæ, prouideat vt ſemper in Conuentu aliquo idoneo ſit Generale ſtudium, & ad illum locũ quilibet Prior Prouincialis poteſtatem habeat mittendi duos fratres idoneos ad ſtudendum. g. Quòd ſi in aliqua dictarũ Prouinciarum Lector ſufficiẽs pro tali ſtudio non fuerit, Magiſter Ordinis de Lectore prouideat competenti.

IIII.

STATVIMVS autem, vt quælibet Prouincia fratribus ſuis miſſis ad ſtudium, ad minùs in tribus libris Theologiæ teneatur prouidere videlicet in Biblia, Hiſtorijs, & Sententijs, & ipſi in his, tàm in textu, quã in gloſis, præcipuè ſtudeant diligenter, & intendant. Item nullus faciat ſcribi libros de rebus domus, niſi ad communem vtilitatem. Nulli etiam certus vſus librorum concedatur, nec dedignetur à quocunque auferantur, nec in cuius cuſtodia dimittantur. In diebus Dominicis, & in feſtis præcipuis à quaternis ſcribendis ſe contineant.

g. Quòd ſi in aliqua dictarum Prouinciarum Lector ſufficiens pro tali ſtudio non fuerit.) Declaramus, quòd cùm ex ſtudiorum profectu dignitas Ordinis, & animarum vtilitas propagetur, Priores Prouinciales, & Conuentuales debent dare operam quãtum poſſunt, vt ſtudiũ ſemper vigeat, & ſtudentes diligentiſsimi ſint in lectionibus audiẽdis, nec à Gymnaſio abſint, niſi ex rationabili cauſa, & ex peculiari licentia: & Lectores legant textum

textum S. Tho. diſputent aſſiduè, & continuent lectiones. Qui verò in his reperti fuerint negligentes merita pœna plectantur. Curent autem in primis Prælati, ne fratres propter ſtudium artiũ, ſacræ Theologiæ ſtudium omittant. Et ſi in aliqua Prouincia non ſit copia Lectorum, fratres, & precipuè iuuenes bonis moribus ornati, & ad ſtudium apti, mittãtur ad loca in quibus Lectorum copia ſuppetat. Nec Lectores ijs officijs, & negotijs occupentur, quibus impediantur. Et ſi non inuenerint Lectores, qui ſint idonei ad lectiones publicè habendas, ſaltem inueniãt qui vel ſacræ Scripturæ, vel Sũmæ caſuum, vel alicuius huiuſmodi rei priuatas lectiones habeat, ne fratres marceſcant otio, & tempus inaniter perdant. Volumus autem, vt in ſtudijs tàm generalibus, quã particularibus aliqui Lectores, qui ſint præ cæteris ad legendum magis idonei, nequaquam in officio regiminis occupentur, donec per aliquot annos Lectoratus officium exercuerint. Lectores autem actu legentes nullam habeant libertatem recedendi à Refectorio, ſed volumus, vt Priores pro ipſorũ laboribus poſsint aliquando cum eis in abſtinentijs diſpenſare. Et hæc omnia ſupradicta ordinata fuerunt in noſtris Capitulis, Bononiæ 1240. apud Valentenas 1259. apud Montempeſulanum 1265. apud Mediolanum 1278. Pariſijs 1279. & apud Londonas 1314. Tandem Romæ 1553. & 1558. fuit ordinatum, & Auinione 1561. Bononiæ 1564. & Romæ 1569. fuit confirmatum, vt ſi Lectores quarumcunque facultatum, etiam caſuum conſcientiæ, lectiones re ipſa, quacunque de cauſa prætermittãt, munere legendi omninò priuentur.

Item declaramus in Capitulo Bononienſi 1564. ordinatum fuiſſe vt in Conuẽtibus, in quibus ſtudia maiora non vigent, habeatur lectio de caſibus conſcientiæ. Vbi autem non vigent ſtudia Theologiæ habenda eſt lectio de caſibus ex Summa Caietani, vel ſimilis huic; ſicut fuit ordinatum Romæ 1571. & Barcinone 1574.

Ad quam ſanè lectionem conuenire debent Sacerdotes omnes, & Confeſſarij, præterquam Graduati & Lectores; ſicut fuit ordinatum Romæ 1580. & huiuſmodi lectiones ternæ in ſingulas hebdomadas eſſe debent, vbi hoc commodè fieri poterit. Vbi verò ob fratrum paucitatem fieri non poterit, curent Superiores vt pro lectione fratres ſimul commorantes aliquem conſcientiæ caſum inter ſe conferant; vt fuit ordinatum Romæ 1569. & confirmatum 1571. & Barcinone 1574. & iterum Romæ 1601.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. ſic fuiſſe ordinatum: Quoniam ſæpiſsimè, ea quæ ad ſtudium pertinent, vocantur in controuerſiam inter Prælatos, & eius officiales ſtudij, neceſſarium eſſe duximus declarare, quid ad Regentis, quid ad Baccalaurei, quid ad Magiſtri ſtudentium ſpectet officia: eo præcipuè quòd de nullis iſtis officijs quicquã ordinauerint Conſtitutiones noſtræ, neque in Ordinario Religionis vlla fiat mentio de eis.

Et primò declaramus, quòd in omnibus Vniuerſitatibus noſtri Ordinis Regens eſt caput ſtudij, & nõ modo ſtudentes cuiuſcũque facultatis, ſed etiam omnes alij officiales ſtudij, & Lectores ſubditi ſunt ei in omnibus illis rebus, quæ ad ſtudium pertinent, cuiuſmodi ſunt lectiones, diſputationes publicæ, circuli (vt ferunt) quotidiani, caſus conſcientiæ, & quicunque alij actus literarij.

Item declaramus maximè pertinere ad eum terminare, reſoluere & diffinire quaſlibet quæſtiones in diſputationibus propoſitas, ſilẽtium imponendo omnibus, hac lege vt poſt datã ab eo reſolutionem, nulli omninò exceptis RR. Prouincialibus liceat quicquam in medium proferre. Item declaramus, Regẽtes habere pręcipuam lectionem, aliiſq. Lectoribus præſcribere debere quid legere debeãt: ipſe verò legat hora, qua maluerit, eiúſque lectioni teneantur intereſſe non ſolùm ſtudentes formales, ſed etiam dantes operam

Meta-

Metaphyſicæ. Alij autem Lectores legant horis ab ipſo Regente conſtitutis. Declaramus etiã ad ipſum primariò pertinere illa omnia quę de Magiſtro ſtudentium, tũ in Conſtitutionibus, tùm in Ordinario Religionis, capite de officio Magiſtri ſtudẽtiũ, ſcripta ſunt. Cùm autem ei in Generali, vel in Prouinciali Capitulo diſputandum eſt, in eius libertate ſit poſitum determinare ſtudẽtem ad reſpondendum.

Deinde declaramus, ſecũdum locum in ſtudio, Baccalaureum ſiue ſecundum Lectorem Theologiæ tenere, præterquam in illis Vniuerſitatibus, in quibus ſunt duo, vel tres Regentes: volumus enim in ipſis ita ſe Regẽtes habere, vt alter alterũ iuxta ſuum ordinem, & omnes Baccalaureũ, ſiue ſecundũ Lectorẽ Theologiæ antecedant: & proinde abſentibus tùm primario, tùm alijs omnibus Regẽtibus, ad Baccalaureum ſpectat, omnia Regentis munia modo iam dicto obire. Praeterea declaramus tertiũ locum pertinere ad Magiſtrum ſtudentium quoad prædictas literarias exercitationes. Præter illa verò, quæ de ipſo in locis commemoratis dicta ſunt, declaramus ad eum peculiariter ſpectare concluſiones in quotidianis circulis diſputãdas proponere, & reſpondentibus aſsiſtere, caſus conſcientiæ opportunis temporibus, ac dubia ſuper Epiſtolas, & Euangelia proponere, ac rationes adducere pro vtràque parte, ipſi Regenti vltima determinatione relicta. Debet etiam ex Regentis conſilio ſcribere literas dimiſsorias poſtquàm ſuum ſtudium expleuerint, curando vt illis Regens, & Baccalaureus vnà ſecum ſubſcribant. Inſuper declaramus eundem Magiſtrum ſtudentium exẽptum eſſe à ſequela chori, ſicut alij Regentes actu legentes, tametſi nulla lectio ad ipſum pertineat. Debet etiam habere librum Regiſtri, in quo præſcribat continuetè ſeriem officialium, atque ſtudentium omnium, eorũque receptiones, & remiſsiones, nec non ordinationes editas circa ſtudiũ. Et hæc omnia confirmata fuerunt Romæ 1571

Barcinone 1574. & iterum Romæ 1580. vbi fuit additum, quòd quamuis præcipuo Prælato Cõuentus primus locus in ſedendo conueniat, in proponendis tamen, examinandis, recipiendis, & nominandis ſtudentibus, conuenit ipſi Regenti, cui etiam à Diffinitorio cõmemorati Capituli fuit conceſſum, & tributum. Item declaramus Romæ 1571. ordinatũ fuiſſe, vt Regẽtes, Baccalaurei, Magiſtri ſtudentium, alijque Lectores, illi fiant, non qui ſunt maiores natu, ſed qui ad diſcipulos edocendos ſunt aptiores: nec pro his officijs ad determinatum tempus ſunt aſsignãdi, ita vt illi in primis, qui in hoc docendi munere fuerint egregij, etiam Prælaturæ cauſa ab ſtudio non remoueantur. Et hoc fuit cõfirmatum Barcinone 1574. Romæ 1580. & iterum Romæ 1589. In quo vltimo Capitulo ſub pœna excommunicationis præceptum fuit vt omni peculiari affectu depoſito nõ niſi idonei ad hæc exercenda literarum officia eligantur. Item declaramus Neapoli 1600. fuiſſe ordinatum, vt nullus fiat Magiſter ſtudentium, qui non legerit curſum artium, & ad legendam Theologiam idoneus per examinationẽ præuiam fuerit iudicatus. Ad legendum autẽ Logicam, Philoſophiã, & Metaphyſicam, nullus admittatur, niſi per tres annos eaſdem diſciplinas audierit, & per tres alios curſum Theologiæ confecerit, atque inſuper â Theologiæ Lectoribus & Magiſtro ſtudentium aptus ad tale officiũ fuerit iudicatus. Itẽ declaramus Barcinone 1574. fuiſſe ordinatum vt nullus admittatur ad legẽdã Theologiã niſi prius artibus ſtuduerit, curſu non interpolato, ſed continuato ab ipſa Dialectica ducto exordio. Itẽ declaramus, quòd tempus habendarum lectionum, Romæ 1571. ſic fuit ſtatutum: Ordinamus, quòd ſaltem decem menſes quotãnis ad lectiones habendas conſtituãtur, & neque ſtudentes, neque Lectores ad prędicandũ mittantur, ſed in ſtudijs omne tempus conſumant, niſi quãdoq. aliter ipſe Prior Proiua-

uincialis iudicauerit; quòd etiam fuit confirmatum Barcinone 1574. Et Valliſoleti 1575. fuit ordinatũ, vt nulla ratione intermittantur lectiones, & literariæ exercitationes à feſto ſanctæ Crucis vſque ad feſtum ſanctæ Mariæ Magdalenæ, exceptis hebdomada ante Aduentum, & duabus hebdomadibus ante Quadrageſimam, dummodô eo etiam tempore ſingulis diebus vna lectio habeatur. A Dominica autem in Ramis Palmarum vſque ad Dominicam in albis ceſſare poterũt omnia. Et Romæ 1601. & Valliſoleti 1607. fuit ordinatũ, vt Lectores artium tempore Quadrageſimæ nõ poſsint concionari, ita vt ob conciones habendas cõſuetæ lectiones omittantur, & quôd ambo Theologiæ Lectores eodem tempore concionibus non dent operam, ſed ſemper alter eorum ſit qui in legendi munus incumbat. Item in vtrôque Capitulo ordinatum fuit vt quotidie lectionum omniũ quæ habentur concluſiones fiant, quæ Circuli vulgari nomine appellari ſolẽt, niſi actus magis principalis impedimentum afferat.

V.

BONA fratris defuncti, quo ad illa, quæ ab aliqua Prouincia, vel Conuentu habuit, ſint illius, quę veró aliter acquiſiuit, ſint Conuentus cuius eſt filius, ſi in alio Conuentu non eſt aſſignatus in perpetuũ, ſed ad tempus propter ſtudium vel officium aliquod. Quæ veró hæreditario iure obtinuerit, vel obueniũt, erunt Cõuentus ſui originalis, *b.* etiã ſi alterius Cõuẽtus factus ſit filius. *i.* Si veró eſt aſſignatus in aliquo Conuentu ſimpliciter, ac pro tali ibidem præſentialiter receptus, & Conuentus ille conſueuit (pro vt tenetur) prouidere talibus de toto victu, veſtitu, & alijs

huiuſ.

huiuſmodi, tàm tempore ſanitatis, quàm infirmitatis, diuident hæc taliter acquiſita mobilia æquis portionibus inter Conuentum in quo eſt aſsignatus, & Conuentum cuius eſt filius. Aliòquin quarta pars tantum erit Conuentus in quo ſimpliciter eſt aſsignatus, immobilia verò non hæreditario iure obueniẽtia ſemper erũt Conuentus cuius eſt filius.

VI.

IN vtroque autem caſu (ſiue aſsignetur ſimpliciter, ſiue ad tempus) Conuentus cui aſsignatus fuerit, & ipſe eidem Conuentui ad ſuffragia teneatur. Si autem ex quo alij Prouinciȩ aſsignatus fuerit, ipſum mori contingat, K. antequam certo Conuentui deputetur, Prior eiuſdẽ Prouinciæ prouideat eidem de Conuentu, qui ſibi ad ſuffragia teneatur, ne conſuetis defunctorum ſubſidijs defraudetur.

h. Etiã ſi alterius Conuentus factus ſit filius) Declaramus in Capitulo Romano 1542. ordinatum fuiſſe ne filiationes intra eandem Prouinciam ex vno Cõuentu, in alium tranferantur, niſi præcedente conſenſu Prouincialis, & maioris partis Capituli eiuſdem Cõuentus. Et in Capitulo Salmanticenſi 1551. & Romæ 1553. declaratum fuit, vt ne fiant niſi ex conſenſu maioris partis omnium in Conuentu præſentium fratrum natiuorum vtriuſque Conuentus reſpectiuè, congregatorum ſimul in Capitulo, & ſi ſecùs factum fuerit totum ſit irritum, & inane, præterquam in Prouincijs Græciæ, Terræ ſanctæ, & cæteris deſolatis. Et hoc fuit cõfirmatũ Romæ 1558. & fuit additum: quòd huiuſmodi tranſlationes filiationũ non fiant niſi ex cõſenſu Pro-

Prouincialis. Idem habetur Auinione 1561. Bononiæ 1564. Et poſtea Romæ 1580. ſic dicitur: Ordinamus, quòd in poſterùm non fiant in Ordine noſtro tranſlationes filiationum ex vno Conuentu in alium, niſi per vota ſecreta. Nolumus autem Prælatos, poſſe recipi tanquam filios in illis Conuentibus quorum ſunt Prælati, quandiu funguntur prælationis officio, etiam ſi habuerint omnia vota. Quod Venetijs 1592. fuit confirmatum, declarando hanc ordinationẽ vim ſuam habere etiã apud Vicarios domorum. Tãdem Romæ 1601. ex Clementis VIII. Decreto, huiuſmodi filiationum tranſlationes fuerunt omninô prohibitæ.

f. Si veró eſt aſsignatus.) Declaramus, quòd hæc recens Conſtitutio in hoc vſu verſatur, quòd ſi quis frater in aliquo Conuentu ſimpliciter aſsignatus ſit, bona omnia poſt eius mortem apud ipſum inuenta, quæ viuens ab alio Conuentu non habuit, in duas partes diuiduntur, quarum altera datur Cõuentui originali illius, altera verò Cõuentui, in quo moritur aſsignatus. Et Barcinone 1574. ſic ſtatutũ fuit: Declaramus, & ſtrictè præcipimus, vt in diſtributione bonorum defuncti fratris ſeruetur penitùs Cõſtitutio, videlicet ſi cõtingat vt aliquis non ſimpliciter, ſed ad tẽpus tãtũ cauſa ſtudij, vel alicuius officij aſſignatus moriatur ex vi Cõſtitutionum diſtinctione 2. cap. 14. bona eius omnia ſint illius Conuentus, cuius erat filius, vt ſępe cõtingit in fratribus, qui ex ſuo origina li Cõuẽtu, vel ex alio, in quo ſunt ſimpliciter aſsignati, ad Prioratus aſſumũtur. Declarãtes, quòd ſi quis profeſſus Cõuẽtus, fiat poſtea ex conceſsione Magiſtri Ordinis filius alterius Cõuẽtus, bona immobilia ad Ordinẽ ſpectãtia per talẽ fratrẽ debent ad primũ Cõuẽtũ pertinere. Bona verò mobilia erũt ſecũdi Cõuẽtus ad quẽ aggregatus eſt, ſi in eo aſsignatus moriatur; ſicut fuit ordinatũ Peruſij 1478. Si quis autẽ frater vnius Prouinciæ moriatur in alia Prouincia, dimidia pars bonorum, quæ ibi acquiſiuit, pertinebunt ad eam Prouin-

Prouinciam in qua moritur, dimidia verò ad ſuum Conuentum originalem, niſi Magiſter Ordinis aliter ordinauerit: ſicut fuit declaratum Venetijs 1387. Et in Capitulo Romano 1530. facta fuit infraſcripta declaratio circa acquiſitionem bonorum à fratribus defunctis relictorum: Quòd ſeruentur Conſtitutiones in his de quibus ipſę planè & apertè loquũtur, quemadmodum de his qui ſunt aſsignati in Conuentibus & Prouincijs. De his autem qui commorantur extra Conuentum nullam habẽtes aſsignationem à Prouinciali, aut ſunt extra Ordinem omninò, declaramus dimidiam partem ſuorum bonorum poſt eorum mortem ad Magiſtrum Ordinis, dimidiam verò ad Prouincialem pertinere.

k. Antequam certo Conuentui deputetur.) Declaramus quód ſi quis frater, vel verbo, vel ſcripto alicui Cõuentui aſsignetur dicendo: Ex nunc pro vt ex tunc ſiue præſentem, ſiue abſentem aſsigno tali Conuentui, ſtatim valet aſsignatio: & frater ille ad hũc modum aſsignatus, & eius bona ad illum Conuentum pertinent, cui ſic aſsignatus eſt, non autem ad illum cui prius aſsignatus fuerat, ſiue ipſe antequam recedat à priore illo Conuentu, ſiue in itinere, ſiue intra Prouinciam, ſiue extra illam moriatur. Si verò aſsignetur alicui Conuentui iuxta cõmuuem formam dicendo videlicet: Tenore præſentium deputo, atque etiam aſsigno tali Conuentui, tunc non valet aſsignatio, donec literæ exhibitæ fuerint aſsignato. Et propterea ſi mors ei contingat antequam in eius manus peruenerint, ſpectabunt bona illius ad Conuentum, in quo priùs erat conuentualis, non ad alium, cui fuit poſteà aſsignatus: ſicut fuit declaratum apud Toloſam 1428.

VII.

CIRCA eos auté, *l.* qui ſtudent, taliter diſpenſetur à Prælato, ne propter officium, vel aliud de facili ab ſtudio retra-

retrahantur, vel impediantur. *m.* Locus veró proprius ſecundũ quôd Magiſtro ſtudentium videbitur, ſtatuatur, in quo poſt diſputationẽ, aut Veſperas, vel etiam alio tempore, prout vacauerit, ad dubitationes, vel quæſtiones proponendas, vel collationes faciendas, ipſo præſente conueniant. Et vno quærente, ſiue proponente, alij taceant, ne loquentem impediant. Si quis autem inhoneſtè, vel confuſé, vel clamoſé, vel proteruè quærens, vel proponens, vel reſpondens offenderit, ſtatim ab eo qui tũc inter eos præeſt corripiatur. Cellæ, quibus Magiſtro ſtudentium expedire videbitur, aſſignẽtur. *n.* Quód ſi aliquis infructuoſus in ſtudio inueniatur, cella eius detur alteri, & ipſe in alijs officijs occupetur. In celiis verò ſcribere, legere, orare, dormire, & etiam de nocte vigilare ad lumen poſſunt, qui volũt propter ſtudium. *l.* Circa eos autem qui ſtudent taliter diſpenſetur à Prælato.)

Declaramus quòd Pręſidentes eorum Conuentuũ, in quibus eſt ſtudium, ſtudentes omnes qui ad eos mittuntur debent benignè recipere, & liberaliter, humaniterque eos tractare; & gratias omnes, immunitates, & priuilegia, à Conſtitutionibus vel à Magiſtris Ordinis, ſiue à Generalibus, vel à Prouincialibus Capitulis eis conceſſa, vel in poſterũm concedenda, eiſdem cum omni integritate ſeruare; aliòquin à Prouincialibus, vel Viſitatoribus debita pœna plectantur; ſicut fuit ordinatum Viennæ 1292. & apud Cæſarauguſtã 1309. & Metis 1314. Declaramus quòd etiam ſtudentes generalium ſtudiorum diebus Dominicis, & Feſtis ſolemnioribus

nioribus ſub officio toto duplici celebratis tenentur ad chorum accedere, atque ibi horas Canonicas perſoluere, & Miſſam Cõuentualem decantare, niſi tamen ipſi iiſdem diebus in actibus ſcholaſticis exerceantur. Ad Completorium verò & ad Miſſam quotidiè debent accedere. Item etiam ſemel in anno ad hebdomadariam, & ad lectionem menſæ notandi ſunt. Et vt ſtudentes non diſtrahantur ab ſtudio, non poſsint Præſidentes Cõuentuum fratribus ſtudio aſsignatis, dare licentiam egrediendi extra terminos ſuorum Conuentuum ſine Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij peculiari licentia; ſicut fuit declaratum. apud Biſuntium 1303. apud Argentinam 1307. apud Paduam 1308. & apud Cæſarauguſtam 1309.

m. Locus verò proprius ſecundùm quòd Magiſtro ſtudentium videbitur ſtatuatur.) Declaramus quòd Magiſter ſtudentium, frequenter ſtudentes præcipuè iuniores conuocare debet, eoſque examinare ſaltem ſemel in hebdomada circa quæſtiones, & lectiones illas, quæ eis per hebdomadam fuerint explicatæ. Studentes autem cuiuſcunque facultatis teneantur aſsiduè ſequi ſcholas, & diſputationes, collationes tùm publicas, tùm priuatas, repetitiones, aliàſque ſtudiorum exercitationes non omittere, ſed in his omnibus diligentiſsimè verſari; qui in aliquo fuerint negligentes à Magiſtro ſtudentium accuſentur, & à Prælatis æqua pœna plectantur. Debent etiam Viſitatores in ſuis viſitationibus diligenter inquirere, quid, & quas lectiones in anno legerint, & quoties diſputauerint, & an Priores ſtudium propagauerint, & quomodo in ſtudia fratres incubuerint; & hæc omnia nuntiare debẽt Priori Prouinciali, vt eos qui negligenter ſe geſſerint grauiter puniat; ſicut fuit ordinatum apud Montempeſulanum 1265. Ianuę 1301. & Metis 1313.

n. Quòd ſi aliquis infructuoſus in ſtudio inueniatur

deniatur.) Declaramus quòd Priores Prouinciales non debét ad ſtudium mittere fratres inſolẽtes,& moleſtos, ſed modeſtos potiùs & religioſos. Eos autem quos inuenerint in prædictis erraſſe, atque in ſtudijs non profeciſſe teneantur ab ſtudio reuocare; ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1256. apud Peſtum 1273. apud Caturciũ 1319. & apud Carcaſſonam 1342.

VIII.

NVLLVS fiat publicus Doctor, *o.* nec diſputet, niſi de licentia Prioris Prouincialis, & Diffinitorum Capituli Prouincialis. Nec aliquis habilitetur, ſeu aſſignetur in aliqua Vniuerſitate ad legendum pro forma & gradu Magiſterij in Theologia, niſi ſit ſufficiens ad lecturam huiuſmodi ſolemniter perficiendã. Nec aliquis fiat Magiſter in Theologia (Romę 1542.) qui non ſit ætatis ad minùs triginta annorũ; & niſi ſit ſufficiens ad hoc vt ſit Regens in aliquo ſtudio Generali, vbi viget in veritate ſtudiũ Theologiæ. Iudicetur *p.* autem ſufficientia hæc (niſi ſit manifeſta) per examinatores qui abſolutè referãt: Eſt, vel non eſt, iudicio noſtro ſufficiens ad legendum ſolemniter ſentẽtias, vel vt ſit Regens in ſtudio, vbi in veritate viget ſtudium Theologiæ. Et nihilominùs *q.* per ſuę Prouinciæ Prouinciale Capitulum, vel illius Diffinitorium ſit expoſitus; & à Magiſtro Ordinis, vel Capitulo Generali tantummodò aſsignari, vel licentiari poſſit.

IX.

SI QVIS autem abſque dictæ ſufficientiæ iudicio Baccalaureatus, vel Magiſterij in Theologia

logiæ gradum, etiam cũ licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis aſſecutus fuerit, pro nõ Baccalaureo, vel Magiſtro habeatur in noſtro Ordine in omnibus, & per omnia: dantes facultatem cuilibet Diffinitorio, conſtito notorie de inſufficiẽtia promoti ſibi ſubditi, abſque iudicio, vel examine ſuę ſufficientiæ hîc ſtatuto quòd declarent ipſum pro nõ promoto in noſtro Ordine habendum. Poterit tamen Magiſter Ordinis ſi aliquem talem aſſignatum impediri contigerit, loco eius alium deputare, cuius actus valeãt pro forma, & gradu Magiſterij, dũmodò per ſequens Capitulum Generale fuerint approbati.

o. Nullus fiat publicus Doctor, nec diſputet niſi de licentia Prioris Prouĩcialis.) Declaramus quòd Conſtitutio publicum Doctorem ſtatuit eſſe illũ, qui eſt principalis Lector, huiuſmodi autem principales Lectores non debẽt Lectoratum cuiuſcunq; facultatis obtinere, niſi à Priore Prouinciali, & à Diffinitoribus idonei ad tale officium fuerint iudicati. Et debent quotidie, vel ſaltẽ quaternas in ſingulis hebdomadibus lectiones habere, niſi fortè legitimè fuerint impediti, aliàs omnibus gratijs Lectorum ſint eo ipſo priuati; ſicut fuit ordinatum apud Narbonam 1394.

p. Iudicetur autẽ ſufficientia hæc, niſi ſit manifeſta, per examinatores.) Declaramus quòd in qualibet Prouincia & Congregatione ſeu Vicarîa Ordinis noſtri, debent à Prouinciali, vel Vicario ex conſilio Patrum (quorum omnium conſcientias oneramus) inſtitui iudices docti, & Dei timore affecti, qui promouẽdos ad gradus examinare debeant; ſicut fuit declaratum Romæ 1546.

Item

Item declaramus,quod nullus promoueri poteſt ad aliquem gradum, vel officium, vtpote Prædicaturæ, Lectoratus, Magiſterij ſtudentiũ, Baccalaureatus, Magiſterij ſacræ Theologiæ, niſi priùs genuflectens coram Prouinciali,vel Præſidente Conuentus fidei profeſsionem fecerit iuxta Bullam Pij Papæ IIII. & Capitulum Vallisoleti 1605. De cuius fidei profeſsione fidem per literas authenticas debet recipere,&ſi ſecùs factum fuerit collatio illius gradus,vel officij nulla erit; ſicut fuit ordinatum Neapoli 1600.

9. **Per ſuæ Prouinciæ Prouinciale Capitulum, vel illius Diffinitorium ſit expoſitus.**) Declaramus, in Capitulo Romano 1580. fuiſſe ordinatum , vt nullus promoueatur deinceps ad Magiſterium ſacræ Theologiæ,vel ad Baccalaureatum , niſi ſuæ Prouinciæ petitionem habeat, qua etiã habita,non niſi rigurosa examinatione per quinque examinatores,& per vota ſecreta ad gradus huiuſmodi admittatur. Quod fuit confirmatũ Romæ 1583. & 1589. & fuit additum , quòd ſi ſecùs ex quacunque cauſa fiat tanquam non factum habeatur. Et quòd qui falsò petẽdo Prouinciæ nomine gradum quemcunque obtinuerint,cùm verè Prouincia nõ petierit, inhabiles fiant ad nunquam huiuſmodi gradũ obtinendum. Petitio autem non ſolùm a Prouinciali,ſed etiam à Diffinitorio fieri debet. Et in eodem Capitulo Romano 1589. fuit ordinatum vt in Graduatorum,vel Prædicatorum generalium petitionibus, ſemper exprimatur, quibus in locis , & quot annos illi qui petũtur, lectioni, aut prædicationi operam dederint. Et declaratum fuit vt quotieſcunque literę patentes pro Magiſterio concedũtur,ſemper clauſula illa generalis (ſaluis ſuæ Prouinciæ iuribus) intelligenda eſt,etiam ſi in ipſis literis non exprimatur: ita vt generales clauſulæ, quę videntur facere in oppoſitũ,nulli ſuffragari debeat, niſi fiat peculiaris mẽtio de priuilegiorum derogatione pro illa vice. Et Romæ 1601. ordinatum fuit, vt ſi cõceſſæ

fuerint alicui literæ patentes ſubreptitiæ teſtificantes eum legiſſe, vel egiſſe alia huiuſmodi, & earum vigore literarum gradum aliquem fuerit conſecutus, talis gradus à Prouinciali Capitulo non admittatur. Et hoc idẽ fuit etiam ordinatum de Prędicatoribus Generalibus, atque amplificatum etiam ad eos qui falſam informationem Generali Capitulo, vel Magiſtro Ordinis exhibuerint, quos ſuis officijs priuari, & ad ea inhabiles declarari debere decretum eſt. Quæ ſanè Ordinatio fuit confirmata Valliſoleti 1605. & Romæ 1608. Et Valẽtiæ 1596. fuit confirmatum, id quod de promouendis ad gradus dictum eſt: ſed Valliſoleti 1605. explicatũ eſt non eſſe intelligendum de Baccalaureis, & Magiſtris qui ſua legendi munera exercuerint ad tempus praſcriptum à Cõſtitutionibus noſtris. Itẽ declaramus Romæ 1571. ordinatum fuiſſe vt in quolibet Conuentu, vbi viget ſtudium generale, Magiſtri omnes etiam actu non legentes, votum habeant in acceptione ſtudentium formalium, vel quorumcunque aliorum fratrum, qui in ſtudia admittuntur, tum in remiſsione eorundem ſtudentium, quando eos ad ſuos Cõuentus reuerti oportuerit: quod fuit confirmatum Barcinone 1574. cum hac tamen conditione, quòd eorum examinationi, diſputationiq́ue interſint.

q. **Et à Magiſtro Ordinis, vel Capitulo Generali tantummodô aſsignari, vel licentiari poſsit.**) Declaramus quòd licet Prior Prouincialis, vel Prouinciale Capitulũ, poſsit fratres omnes aſsignare, & aliquos ad legendam Theologiam conſtituere, etiã tan quã Lectores principales noſtrorũ Conuentuum, in quibus non viget ſtudium generale, dũmodò non vt Magiſtri legãt, vel doceãt; non tamen poſſunt fratrem aliquem reddere habilẽ ad gradũ Baccalaureatus, aut ad legendã Theologiã pro gradu, & forma Magiſterij; quoniã huius rei poteſtas in Diffinitoribus Generalibus cõſtituta eſt. Neq. habilitas hu-

iuſ-

iuſmodi debet cōcedi alicui, qui ſaltem per tres annos Theologiæ in aliqua Vniuerſitate non ſtuduerit, & per quatuor annos artes non legerit; ſicut fuit declaratū Romæ 1546. & 1583. Auinione 1561 & Bononię 1564 & tādem à Prouinciali Capitulo nō fuerit expoſitus Capitulo Generali. Poſtquā autē legerit, & actus Baccalaureatus pro gradu, & forma Magiſterij perfecerit, nō poterit fieri habilis ad Magiſterij gradū, ipſūq. Magiſteriū ſuſcipere, niſi eius lecturā ac ſcholaſticos actus, quos per quatuor annos exercuit Generale Capitulū, vel Magiſter Ordinis approbauerit. Oppoſitum verò faciens eo ipſo eſt excommunicatus, atque officijs, & gratijs Ordinis, & cunctis exemptionibus in perpetuum priuatus. Neq. cū eo poteſt diſpenſari, niſi per Generale Capitulum; nō obſtantibus priuilegijs, gratijs, & Cōſtitutionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie quibuſuis fratribus, Prouincijs, ſeu locis, conceſsis, aut concedendis ſub quauis forma, & expreſsione verborum, quemadmodum Bonifacius IX. decernit in Bulla. Et ſicut pariter ordinatum fuit apud Londonas 1263. apud Toloſam 1422. apud Coloniam 1428. apud Venetias 1437. apud Sauilianum 1439. apud Montempeſulanum 1456. Peruſij 1478. Romæ 1481. & Cenomanis 1491. in quibus locis ſic dicitur: Ordinamus, quòd nullus frater promoueatur, vel ſiat habilis ad Baccalaureatum, ſiue ad legendum pro forma & gradu Magiſterij, niſi priùs à Diffinitoribus Capituli Prouincialis ſuæ Prouinciæ tanquam idoneus Generali Capitulo fuerit exhibitus. Et poſtquam lecturam ſuā, aliòſque actus ſupra iam poſitos perfecerit, non poſsit ſuſcipere Magiſterium, niſi de licentia Magiſtri Ordinis qui lecturam eius approbauerit. Declarantes eſſe irritum & inane quicquid in contrarium fuerit attentatum.

X.

NEque aliquis magiſtretur in Theologia, r. niſi priùs actus

exercuerit pro forma,& gradu prædicti Magiſterij, per quatuor annos ad minùs ſ. in aliqua vniuerſitate, oppoſitum autem faciens eo ipſo ſit excommunicatus, atque omnibus gratijs, & officijs Ordinis, & exemptionibus perpetuò ſit priuatus, nec ſecum diſpenſari valeat, niſi per Capitulum Generale. Nullus fratrum noſtrorum legat in Prophetis, vel in Pſalmis alium ſenſum literalem, niſi quẽ Sancti approbant, & cõfirmant. t. Libri Ordinis, vel fratrum non vendantur, niſi pretium eorum in alios libros, vel ſcripta conuertatur.

r. Niſi priús actus exercuerit.) Declaramus in Capitulo Romano 1546. ordinatum fuiſſe, vt nullus promoueatur ad Magiſterium, niſi per quatuor annos ſententias legerit, & in Generali, aut Prouinciali Capitulo Theologicas concluſiones publicè defenderit, exceptis his qui ſua ſcholaſtica munera exercent in ſtudio Pariſienſi. Quod fuit confirmatum Romæ 1558. & fuit additum, quòd ſentẽtias per illos quatuor annos debet legere in aliqua ex deſignatis Vniuerſitatibus, ſtudio Louanienſi excepto, in quo ſicut & in Pariſienſi promouendi ad gradus conſueta exercitia ab Vniuerſitate ſtatuta ſeruare debebunt.

ſ. In aliqua Vniuerſitate.) Declaramus, quod in Capitulo Salmãticẽſi 1551. & ſubinde Romę 1553. & 1558. & Auinione 1561. determinatę fuerũt Vniuerſitates in quibus actus Scholaſtici modò explicati exercẽdi ſunt; & extra quas in eiſdem actibus ſe exercentes ad gradus non ſunt admittendi. Sunt autem infra ſcriptæ. Imprimis Cõuentus noſter Pariſienſis. ¶In Prouincia Hiſpaniæ Cõuentus Salmantinus, Valliſoletanus, Segouiẽſis, & de Trianos. Item

Colle-

Collegium ſancti Gregorij Valliſoleti & Complutenſe, & Collegium Toletanum ſancti Petri Martyris erectũ in Vniuerſitatem, Romæ 1583.

In Prouincia Toloſana Conuentus Burdegalenſis.

In Prouincia Franciæ, Conuentus Bituricẽſis, & Rhemenſis.

In Prouincia vtriuſq. Lombardiæ, Conuentus Bononienſis.

In Prouincia Romana, Conuentus Peruſinus, & Collegium Romanum.

In Prouincia Regni, Conuẽtus Neapolitanus ſancti Dominici.

In Prouincia Theutoniç, Cõuentus Colonienſis, Romæ 1553.

In Prouincia Poloniæ, Conuentus Cracouienſis.

In Prouincia Prouinciæ, Cõuentus Aquenſis.

In Prouincia Aragoniæ, Cõuentus Barcinonenſis, Valentinus, Cæſarauguſtanus, Luchentinus & Illerdenſis, & Conuentus ſancti Dominici in Inſula Maioricarũ, dummodò in eo ſint lectiones, vna artium, & duæ ſacræ Theologiæ, Romæ 1571. & Cõuẽtus Calataiubij ſancti Petri Martyris, Romæ 1580. Collegia Dertuſenſe, Oriolæ, & ſancti Vincentij Cæſarauguſtani.

In Prouincia Dalmatiæ, Cõuentus Iadrenſis.

In Prouincia Trinacriæ, Cõuentus ſancti Dominici de Panormo, & Conuentus ſancti Dominici de Meſſana.

In Prouincia Portugalliç, Cõuentus Vlyſsiponenſis, & de Bello, & Euorenſis, & Coimbricenſis.

In Prouincia Bethicç, Conuẽtus Cordubenſis, Hiſpalenſis, & Giennenſis.

In Prouincia Inferioris Germaniæ, Conuentus Louanienſis, & Duacenſis.

In Prouincia ſancti Thomç, Conuentus Andrienſis.

In Prouincia Calabriæ, Conuentus Coſentinus.

In Prouincia ſanctæ Crucis Indiarum, Conuentus Ciuitatis ſancti Dominici.

In Prouincia ſancti Iacobi de Mexico, Conuentus Ciuitatis Angelorum.

In Prouincia ſancti Ioannis

Baptiſtæ del Perù, Conuentus Ciuitatis Regum, & Conuentus de Cuzco, Neapoli 1600. & Conuētus ſancti Dominici Ciuitatis de la Plata, Romæ 1608.

In Prouincia S. Dominici, Conuentus Patauinus.

In Prouincia ſancti Petri Martyris, Conuentus ſancti Euſtorgij de Mediolano.

In Prouincia S. Antonini de Nouo Regno, Conuentus ſanctæ Mariæ de Roſario Ciuitatis de ſancta Fe, Romæ 1580. & Conuentus ſancti Dominici de Iunia.

In Prouincia ſancti Laurentij de Chile, Conuentus ſanctæ Mariæ de Roſario Ciuitatis ſancti Iacobi.

In Prouincia ſancti Petri Martyris de Guaxaca, Cōuentus ſancti Dominici de Oaxaca.

In Prouincia Aprutina, Conuentus Aquilanus.

In Prouincia Occitana, Conuentus Toloſanus, & Auinionenſis.

In Prouincia Ruſsiæ, Conuētus Leopolienſis.

In Congregatione Gallicana, Conuentus Nannetēſis. Et reliquæ Vniuerſitates ſi quæ fuerint in vnaquaq. Prouincia.

Denunciamus autē ſcholaſticos actus, ſiue lecturas extra hos Conuentus, nequaquam in poſterùm alicui ſuffragari ad gradū Magiſterij conſequendum, ſalua tamen Apoſtolica cōceſſione facta alijs Vniuerſitatibus quibuſcunque.

t. Libri Ordinis, ſeu fratrum non vendantur, niſi pretiū eorū in alios libros, ſeu ſcripta conuertatur.) Declaramus, quôd cùm Ordo noſter propter prædicationis officium & propter ſalutem animarum fuerit ab initio principaliter inſtitutus, illa nos diligenter, ac ſolicitè procurare debemus, quæ noſcuntur ad propagationē ſtudiorum, & profectum ſacræ ſcientiæ pertinere. Quoniam verò librorum copia, & ad hoc plurimùm confert, & ad profectum incitat ſtudioſos, ideò frater Aymericus Generalis quondam Magiſter Ordinis in

nis in Capitulo Generali Patauij celebrato 1308. Diffinitorum conſilio, atque decreto pręcepit omnibus Prioribus, Supprioribus, Vicarijs, & fratribus vniuerſis, vt libros qui per mortem fratrum, vel titulo donationis, aut legati, ſiue quocunque alio modo ad Conuentum peruenerint, vendere, diſtrahere, alienare, pignorare, dare, vel concedere alicui ſimpliciter ad vitam nequaquã præſumant, ſed ad communem pertineant Bibliothecã, niſi fortè Conuẽtus tales libros duplicatos haberet: vel iudicio Prioris, Supprioris, aut eorum Vicarij, ac Lectoris & Bibliothecarij, cõmuni fratrũ cõmodo minùs vtiles viderẽtur: in quibus caſibus vendi quidẽ poterũt, ſed eadẽ obligatione præcepti teneãtur illorũ pretiũ commutare libris vtilioribus, ac melioribus, vel ad celebrationẽ Diuinorũ officiorũ, vel ad ſimilia Bibliothecæ cõmoda. Verũ ſi quidã libelli, vel quaterni, ſiue commentarij eſſent non magni pretij, & paruæ æſtimationis, poterũt à Priore ex dictorum conſilio, aliquibus fratribus magis indigẽtibus ad vſũ cõcedi. Et eodem præcepto prohibuit fratribus omnibus, ne vendãt Theologicos libros perſonis extra Ordinem cõſtitutis, ſine rationabili cauſa, & Prioris Prouincialis expreſſa licentia. Qui autem contrarium fecerint à Superioribus acri plectantur pœna, donec totum prædictorum librorũ pretium ſine fraude reddiderint Conuentibus, ad quos prædicti fratres, & libri pertinent.

Item declaramus, quòd libri ex cõmuni Bibliotheca non poſſunt extrahi ſine Superioris licẽtia ſub pœna excõmunicationis latę ſẽtẽtię: ſicut fuit ordinatũ Valliſoleti 1605. Et in Capitulo Romano 1608. ſtatutũ fuit, vt in poſterũ nullus liber typis excudi poſsit, niſi priùs examinatus, atque approbatus fuerit à duobus, vel tribus Patribus in vnaquaq. Prouincia à Prouinciali, & Diffinitoribus Capituli Prouincialis cõſtituẽdis: quibus ſub formali præcepto mãdatur, vt totũ librũ diligẽter perlegãt, & examinẽt, atq. perquirant graui ne, an abiecta ſcriptionis forma, & an de

magnis

magni, an parui momenti re ipſe liber compoſitus ſit. Declarantes non ſufficere, vt nihil contra fidem, aut bonos mores in ipſo contineatur, ſed talis eſſe debet, qui decori, atq. honori Religioni noſtræ eſſe poſsit. Nec liber ſic quilibet examinatus, & approbatus imprimi poſsit in Italia, antequam Romam mittatur ad Magiſtrum Ordinis, vel eius Vicarium, vt ab eorum altero pariter approbetur: mandando ſub formali præcepto, ne libro, poſtquam examinatus, correctus, & approbatus fuerit eo modo quo ſupradictum eſt, poſsit addi quicquam, vel detrahi, niſi illud iterùm examinatoribus & Superiori, quo ab eis approbetur, vel reprobetur, iterùm oſtendatur. Et in Concilio Trident. ſeſsione 4. de editione & vſu ſacrorum librorum ſic dicitur: Nulli liceat imprimere, ſeu imprimi facere quoſuis libros de rebus ſacris ſine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primùm examinati, probatique fuerint ab Ordinario ſub pœna anathematis, & pœnis in Canone Concilij nouiſsimi Lateranẽſis, appoſitis. Et ſi regulares fuerint, vltra examinationem, & approbationem huiuſmodi, licentiam quoque à ſuis Superioribus impetrare teneãtur, recognitis per eos libris iuxta formam ſuarum ordinationum. Qui autẽ ſcripto eos libros cõmunicant, vel euulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant quibus Impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint auctores pro auctoribus habeantur. Ipſa verò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur; atque adeò in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſsi authenticè appareat: idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen gratis fiat, vt probanda probentur & reprobentur improbanda.

XI.

NVLLA ſcripta facta, v. vel cõpilata á fratribus aliquatenùs publicentur, niſi per fratres peritos, quibus Magiſter

giſter Ordinis, vel Prior Prouincialis commiſerit, diligenter fuerint examinata. Fratres extra Conuentum, quorum ſunt filij aſsignati ad tẽpus (id eſt ad exercitiũ, ſeu officium certo tempore durans, & determinato) completo illo certo tempore (ex quo ſunt abſoluti ab aſsignatione) intelligantur aſsignati in Conuentibus, quorum ſunt filij, niſi Superior eos aliter aſsignauerit. Aſsignati autem ſimpliciter, nunquã intelligãtur aſsignati in Conuentibus quorum ſunt filij, niſi reaſsignentur. *x.* Nullus ordinetur in Subdiaconum, niſi ſciat Grammaticam ita quòd ſciat latinè loqui, & ſcribere abſq. falſa latinitate, & ſi eſt Subdiaconus, non fiat Diaconus, ſi eſt Diaconus non fiat Sacerdos. Prælatus autem quilibet exponens aliter aliquẽ, abſoluatur in pœnam ab officio, & per triennium omni officio Ordinis priuetur.

v. Nulla ſcripta facta, vel compilata à fratribus aliquatenùs publicentur.) Declaramus, quòd in Capitulo Metis 1313. ſic fuit ordinatum: Inhibemus fratres ſtrictiſsimè, tractatus, compilationes, ſeu commentarios editos, vel edendos, quouis modo extra Ordinem publicare, quouſque ab eis, quibus Magiſter Ordinis id commiſerit, diligenter examinata fuerint, & correcta. Qui autem contrarium fecerint debita pœna plectãtur, iuxta id quod etiã apud Treuerim fuit ordinatum 1266.

x. Nullus ordinetur in Subdiaconum.) Declaramus in Capitulo Lugdunenſi innouatum fuiſſe, quod nullus frater promoueatur ad ſacros Ordines (iuxta

(iuxta ſeriem Conſtitutionum noſtrarum) niſi ex conſenſu Reuerendi Prouincialis, qui nullum debet promouere, niſi omnia certa habeat de ætate, moribus, & eruditione Grammaticæ, & niſi à Priore, & Patrum conſilio exponatur, & dimittatur. In Capitulo quoq. Ianuẽſi 1513. ſtatutũ fuit, vt quilibet promotus ad ſacros ordines, literas habeat teſtimoniales, ſiue ab ordināte Epiſcopo, ſiue à Pręſidēte loci, vbi eſt ordinatus, acceptas, cũ ſubſcriptionibus teſtiũ, qui ordinationi interfuerunt: quas ſi non habuerit non permittatur exequi ſuſceptos ordines. Et in Capitulo Bononienſi 1564. præceptũ fuit, omnia decreta communia Concilij Tridentini de ætate, vita, & moribus ordinandorum firmiter obſeruari; & fuit additum, vt nemo poſt ſuſceptionem minorũ ordinum, ante elapſum annum ad maiores promoueatur. Nec Subdiaconus intra ſpatium alterius anni ad Diaconatum aſcendat, niſi ſit miniſtrorum neceſsitas, quę Patrum conſilio iudicetur ſufficiens cauſa, vt aliter fiat, & ordinaturo Epiſcopo etiam referatur, & renuncietur. Item Barcinone 1574. fuit ordinatum, & Romę 1580. confirmatum, quòd Priores non poſsint dimittere iuuenes ad ſacros ordines, niſi cantandi facultatem iuxta Religionis formam calluerint. Et Romæ 1589. authoritate Apoſtolica Pręlatis omnibus ſub formali præcepto, & ſub pœna excõmunicationis latæ ſententię præceptum fuit, ne quempiam dimittant ad ordines, niſi probatæ vitæ, & bonorum morũm, & literis ſatis eruditus ſit, & præſertim, niſi clarè & diſtinctè legere ſciat, & ea, quæ legit, benè intelligat. Quicunque verò aliàs ſacros ordines ſuſceperunt, & diſtinctè legere neſciunt, decreto illo interdicuntur, & prohibentur in ipſis ordinibus miniſtrare, quouſq. didicerint. Prælatiſque ſub pœna abſolutionis ab officio eo ipſo incurrenda, mandatur, ne eos interim miniſtrare permittant. Verùm poſteà in Capitulo Veneto 1592. eadem Apoſtolica authoritate ſic ſtatuitur: Declaramus ab illa ſecunda

ordinatione facta in Capitulo Romano 1580. ablatâ eſſe excommunicationem: oneramus tamen conſcientias Prælatorum, vt non niſi fratres eruditos, & bonis moribus præditos dimittant ad ſacros ordines ſuſcipiẽdos. Item in eodem Capitulo Romano 1589. ſub eodem formali pręcepto, eademque cẽſura Prælatis præcipitur, vt nullum dimittant ad ordines, niſi priùs per literas fidem facientes legitimè illis conſtiterit, eum legitima eſſe ætate iuxta decreta ſacri Concilij Trident. Si autem poſt publicationem Conſtitutionis S.D.N. Sixti V. cõtra malè promotos, aliquos ante legitimam ætatem ad ordines acceſsiſſe repererint, eos in cenſuras, & pœnas in eadem Conſtitutione ſtatutas incidiſſe declarent.

CAP. XV. De Conuerſis.

I.

EOdẽ tẽpore ſurgãt Cõuerſi, *a.* quo & alij fratres, & eodẽ modo inclinent. Cùm ſurrexerint ad Matutinas, dicant Pater noſter, & Credo in Deum, quod faciendum eſt ante Primam & poſt Completorium. In Matutinis dicto Pater noſter & Credo in Deũ, erigant ſe dicẽdo, Domine labia mea aperies &c. Pro Matutinis in profeſtis diebus, dicãt viginti octo Pater noſter, & in fine tãtũmodó dicãt kyrie eleiſon Pater noſter, quo

quo dicto dicant, Per Dominum noſtrum &c. dicēdo, Benedicam⁹ domino &c. In Veſperis verò quatuordecim Pater noſter, in alijs Horis ſeptem Pater noſter dicant.

II.

IN feſtis autem nouem lectionum, in Matutinis. *b.* quadraginta Pater noſter dicant, & hoc ſub ſilentio in Eccleſia, & vbicūque fuerint. Loco Pretioſa, tria Pater noſter dicant. Pro benedictione menſæ Pater noſter. Gloria Patri &c. Poſt menſam pro gratijs tria Pater noſter, Gloria Patri &c. vel Miſerere mei Deus, qui ſciunt. *c.* Indumenta tot habeant quot cæteri fratres præter cappas, loco quarum habeant ſcapularia longa, & lata vſque ad iuncturam inter pugnum & brachium, quæ etiam non ſint alba ſicut & tunicæ, ſed ſimilis coloris cappis Clericorum.

III.

POSSVNT & breuia griſei coloris habere ſcapularia, ad menſuram ſcapulariorū noſtrorum. De Ieiunijs, cibis, abſtinentijs, culpis, & alijs omnibus, ſic ſe habeant ſicut & Clerici. In labore tamē cum eis Prælatus poterit diſpenſare. Soli non vadant ſed cum ſocio Clerico, vel Conuerſo. Pſalteria non habeant, nec etiam aliquos alios libellos.

a. Eodem tēpore ſurgant Conuerſi, quo & alij fratres.) Declaramus, quòd fratres conuerſi, quoties recitant Pater noſter perſoluendo etiam ſuo modo Canonicas horas, toties Aue Maria, recitare tenean-

tur

tur; ſicut fuit declaratū apud Treuerim, non tamen tenentur fratres conuerſi perſoluere horas Canonicas quãuis profeſsi ſint, & ex eleemoſynis viuãt, quia ad temporales, & corporales exercitationes recipiuntur, vt in ſudore vultus ſui veſcantur pane ſuo, quapropter ſufficiet eis recitare Pater noſter, & Miſſam audire; ad Cōpletorium tamē vel ſaltem ad ſalutationem Beatiſsimæ Virginis, niſi magna eos neceſsitas excuſauerit, quotidie debent accedere. Corrigendi etiam ſunt quando propter ſuas priuatas deuotiones opera cōmunia, & publicas exercitationes prætermittunt. Quare in Capitulo apud Florentiam ſic fuit ordinatum: Ne conuerſi torpeſcant otio, monemus Priores eorumque Vicarios, vt curam adhibeant, vt in coquina, & vbique in omnibus externis occupationibus teneantur occupati, & cogantur addiſcere artem aliquã factiuam Conuentibus vtilem; ſicut fuit ordinatū apud Toloſam 1372.

b. Quadraginta Pater noſter dicant.) Declaramus in Capitulo Salmanticeñ. authoritate Apoſtolica ſic fuiſſe ſtatutum: Vt à tanta obligatione recitandi Pater noſter ſubleuentur Conuerſi, tùm fratres, tùm ſorores, qui potiùs ad corporalia munia pro communi vtilitate ſuſtinenda, quàm ad alia officia exequenda recipiuntur: ſtatuimus vt ad Matutinas pro viginti octo vel quadraginta Pater noſter, ſingulis diebus ſiue trium ſiue nouē lectionū, ſufficiãt viginti quatuor: ad Veſperas duodecim, ad cęteras horas: ſeptem Pater noſter, ſicut vſque modò ſeruatū eſt. Ad Pſalteriū verò propter ſuffragia mortuorū pro quingentis Pater noſter, recitentur centum quinquaginta. Et ad Pſalmos pœnitentiales, vbi centum habebant, ſufficiant viginti quinque. Et ad hunc modum Conſtitutiones in cap. de Suffragijs mortuorum, & de Conuerſis, reformentur. Atq. hæc ab omnibus obſeruanda ſunt, ac ſi haberēt tria Capitula Generalia: nā ex authoritate Apoſtolica habent vim & robur perpetuæ Cōſtitutionis. Curent

rent autem quã diligentiſsi mè Priores & Præſidentes vt grauem aliquẽ, & optimum Clericũ ſtatuant Cõuerſorũ Magiſtrũ, qui eos religioſa pietate,in primis verò humilitate,ac obedientia imbuat.

c. **Induméta tot habeãt quot cæteri fratres.**) Declaramus,quòd fratres conuerſi tunicas albas,& ſcapularia nigra, nequaquã verò alba,habere debent, ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit,& præcipuè apud Montẽpeſulanũ 1294. Debẽt etiã fratres conuerſi recipi in Capitulo Clericorum, vbi ſine cantu recitandus eſt Hymnus, Veni Creator ſpiritus: nec poſſunt fieri Clerici ſine licentia Magiſtri Ordinis. Quòd ſi quis eorũ Clericus fiat,debet ſuũ tenere locum infra omnes, qui priùs quã ipſe clericalẽ habitũ ſuſceperunt.Si quis autẽ eſſet nobilis laicus,literarũ ignarus, qui propter ſuã claritatẽ reciperetur ad habitũ clericalem,iſte nõ ad perſoluendas horas Canonicas, ſed ad recitanda Pater noſter teneretur; nec poſſet eligere, neq. eligi, neq.frui gratijs Clericorũ, præſertim ſi ei prænunciatum ſit,non obligari officijs Clericorũ. Quo modo autẽ Conuerſi admittendi nõ ſint ad habitũ Clericorũ; & quo modo etiãſi admitãtur, fieri nõ debeant Sacerdotes,& tametſi fiant,à quo tẽpore vocẽ in electionib9 poſsint habere, dictum eſt ſuprà Cap. de Recipiendis. Si quis autẽ frater Clericus eſſet facinoroſus,& ad Clericorũ officia ineptus,poſſet à ſuo Prælato(culpa id poſtulante)habitu priuari, & gratijs Clericorũ,& fieri cõuerſus:dũmodò ad ſacros ordines nõ eſſet iam promotus; ſicut fuit ordinatum apud Biſuntium 1303. & apud Narbonam 1394.

Ordinationes, & Admonitiones factæ in Capitulo Generali apud Perpinianum celebrato anno Domini 1327.

CAP.

CAP. XVI. De certis detractionibus, & ſingularitatibus vitandis.

I.

QVicũq. in publica prædicatione, vel in communi corã ſęculariũ multitudi nevllo tẽpore ſũmũ Põti ficẽ diffamauerit, vel ip ſi⁹ proceſſus & facta, vel irreuerẽtiã notabilẽ fecerit, carcerali cuſtodiæ mãcipetur, nec inde libe retur, niſi per Capitulũ Generale, & cogatur (ſi cõmodè fieri poterit) in publico reuocare. Qui autẽ in priuato, poſtquã per teſtes legitimos cõſ. titerit, vel iudicialiter cõ feſſus fuerit, pęna grauio ris culpæ puniatur, & (niſi per Prouinciale Capitulum vel per Priorem Prouincialẽ de maturo conſilio diſcretorũ) cum eo minimẽ diſpenſetur.

II.

EAndẽ pęnã incurrat quicũq. Præſidẽs, vel frater Cõuẽtus, vel Prouinciæ, qui renũciauerit alicui priuilegio noſtro Ordini cõceſſo, abſq. Generalis Capituli aſſenſu. Sine cuius aſſenſu omnẽ huiuſmodi renũciationẽ qualitercũq. factã nulli⁹ volumus eſſe roboris, vel momẽti. In quo ſimiliter caſu ſimilẽ pęnã incurrãt quicũq. Præſidentes aut fratres, ſiue Cõuẽtus, qui ſine cauſa legitima, & vrgẽte litigauerint, aut appellauerint cõtra Dioceſanos quoſcũq. Idẽ fiat de falſo accuſatore, vel teſte legitimẽ cõuicto, vel iudicialiter confeſſo in materia prędicta. Pręlati veró, qui in corrigendo huiuſ-

huiuſmodi tranſgreſſores, inuenti fuerint negligentes, per Generale vel Prouinciale Capitulum à ſuis officijs abſoluantur in pęnam, & præter hoc pœnis alijs grauiùs puniantur.

a. Quicunque in publica prædicatione.) Declaramus, quòd cùm ex fauore, & gratia Pręlatorum Ordo noſter ſummoperè ſuam augeat & dignitatem, & vtilitatem, valde illos venerari, colere & officioſè obſeruare debemus;, & nequaquam eis vnquam detrahere, aut lites, vel controuerſias illis inferre, ſed è contrà vt eorum famam cuſtodiamus ac tueamur diligentiſſimé curandum eſt. Populum etiam in eorum obedientiam, ac reuerentiam debemus inducere, & nequaquam laicos ab Eccleſiarum ſuarum frequentia, vel acceſſu auertere, ſicut in pluribus Capitulis ordinatum fuit. Qui autem oppoſitum fecerint, pœna grauioris culpæ debent puniri. Et ſi ſummo Pontifici publicè detraxerint, debent carceri mancipari.

III.

ITEM quicunque in noſtro Ordine inuenti fuerint. *b.* ſingularem vitam quocunque modo vitioſam ducentes, & cõtra communem modum viuendi diu ab Ordine approbatum, primò moneantur, & ſi admoniti correcti non fuerint, ſeparentur, & in diuerſis Conuentibus ponantur. Et ſi in eadem perſiſtãt per Priorem Prouincialem, vel Prouinciale Capitulum carcerali cuſtodiæ mancipentur. Item quicunque crimen commiſerit pro quo in ſæculo pœna mortis deberet plecti, in carcerem retrudatur, pœnis alijs macerandus ibidem, plùs, & minùs ſecũdum delicti.

&

& perſonæ qualitatem, & circunſtantias alias alleuiantes, vel etiam aggrauantes: & niſi per Generale Capitulũ non poſſit ab ipſo carcere liberari. Quòd ſi ſecundò recidiuauerit, carceri perpetuò mancipetur.

b. Singularem vitam quocunque modo vitioſam ducentes.) Declaramus quôd illi dicuntur ſingularem, & vitioſam vitam ducere, qui mercaturas exercent, qui arti Alchimiæ ſtudent, & dant operam; qui aleis, & taxillis ludunt; qui concubinas tenent; qui monaſteria ſine licentia intrãt; qui habitũ Religionis noſtræ dimittũt, vel occultant; qui venationibus & alijs exercitijs huiuſmodi frequẽter incumbũt, quæ Religioſis ſunt prohibita: tales enim ſunt carceri mancipandi; ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

IIII.

ITEM volumus, quôd ordinatio Capituli Burdegalẽſis de mutationibus fratrum ſeruetur, quæ eſt infraſcripti tenoris: Cum electiones noſtræ maximè liberæ eſſe debeant, & omni nota coactionis carere: diſtrictè iniungimus Prioribus Prouincialibus, & quibuſcunq. Vicarijs, quòd infra. *c.* menſem ante electiones quaſcũq. nouas aſsignationes & mutationes fratrum non faciant in Cõuentibus, in quibus electiones huiuſmodi fuerint celebrandæ, niſi pro officio Lectoratus, vel Prioratus, vel pro graui ſcandalo euitando, vel *d.* niſi in Prouinciali Capitulo, vel in loco ipſius Prouincialis Capituli, ſicut in aliquibus Prouincijs eſt cõſuetum. Quòd ſi contrarium factũ fuerit, huiuſmodi aſsignationes vel mutationes

quoad priuationes vocis in Conuentu, de quo fiũt ipſæ mutationes, & quoad ipſam vocem in Conuentu, vbi fiunt aſſignationes) ſuum non ſortiãtur effectum. Priores autem Prouinciales qui in hoc inuenti fuerint exceſiſſe, per Magiſtrum Ordinis vel Diffinitores Generalis Capituli (cùm legitimè conſtiterit) á ſuis officijs in pœnam abſoluantur. Vicarij verò omni officio Ordinis vſque ad tres annos ſint priuati. Nec fratres poſſint priuari vocibus eodem tempore, niſi ob cauſas in Capitulo de grauiori culpa contẽtas.

c. Infra menſem ante electiones quaſcunque, nouas aſſignationes, vel mutationes nõ faciant.) Declaramus, quòd vt ſupra dictum eſt cap. 2 de Electione Prioris Conuentualis, ex Conſtitutione Clementis VIII. duobus menſibus ante tempus electionis, nouæ aſsignationes ac mutationes fieri non poſſunt. Cùm autem tẽpus electionis ſit mẽſis, qui incipit â die, quo nota fuit carentia Prioris, ſequitur vt per duos alios mẽſes, antequam iſte mẽſis electionis incipiat, tales mutationes & aſsignationes fieri non poſsint. Apud Viennam etiam 1282. & apud Burdegalam 1287. & Bononiæ 1315. ordinatum fuit, ne à die quo fuit nota carentia Prioris Prouincialis, vſque ad completũ menſem, quod eſt tempus conſtitutum ad eandem electionem, aſsignationes & mutationes fratrũ non poſsint fieri.

Item declaramus, quòd ab anno 1504 quo per Bullam Iulij Papæ II. Priores tùm Prouinciales, tùm Conuentuales redacti ſunt ad determinatum tempus, & iam in toto ferè Ordine, hæc Bulla recepta eſt; ac proinde cùm certò ſciri poſsit tempus vacationis ſeu abſolutionis cuiuſcunque Prioris, fieri non poſſunt nouę fratrum aſsignationes infra duos menſes ean-

eandem abſolutionem, ſeu vacationem antecedentes, vt ſupra dictum eſt. Et de hoc admoniti fuerunt RR. Prouinciales in Capitulo Romano 1601. & Valliſoleti 1605. ex Clementis VIII. Cõſtitutione.

d. Vel niſi in Prouinciali Capitulo.) Declaramus, prædictam clauſulam ita intelligi, quòd infra decem dies à Conſtitutione cõceſſos propter Capituli celebrationẽ, tales fratrũ mutationes & aſsignationes poſſunt fieri. Ante principiũ verò Capituli, vel poſt eius finem mutationes huiuſmodi fieri nõ poſſunt. Quare ſi Prouincialis vel eius Vicarius Generalis vltra illos dies poſt actorum publicationẽ quamlibet faciat mutationẽ, ipſa nullã habebit vim, neq. vllum conſequetur effectum; vt fuit declaratum apud Bruges 1369. & apud Venetias 1357.

V.

ITem ordinamus, & diſtricte prohibemus, ne fiat aliquis Prædicator Generalis, niſi maturus, & diſcretus, & ſufficiẽtis literaturæ, & qui conuenienter ſciat proponere verbum Dei, & qui ſit idoneus ad negotia Ordinis pertractãda: *e.* nec numerũ Cõuẽtuũ Prouinciarum excedãt. Et non fiat aliquis in aliqua Prouincia habente numerum exceſſiuũ, donec ad dictum numerum ſint redacti, Magiſtris in Theologia, & illis dumtaxat exceptis, qui ratione antiquitatis, vel infirmitatis ad Capitula Prouincialia venire non poſſunt. Quòd ſi ſecùs factum fuerit, totum ſit irritum, & inane.

e. Nec numerum Conuentuum Prouinciarum excedant.) Declaramus, quòd hæc Conſtitutio cùm dicit Prædicatores Generales non debere excedere numerum Conuentuum,

nomine Conuentuum , Vicariatus , & loca Ordinis non comprehenduntur ; ſicut fuit declaratum Romæ 1589.

VI.

ITEM quód arceantur Priores, qui malè aſſociant fratres : debet enim ſaltem alter illorum eſſe claræ famæ, & ſufficientis ætatis, & de lingua patriæ, vbi hoc commodè poterit obſeruari. Item quód fratres, *f.* quando recedunt de Capitulis, per Superiores combinentur, ne vagando diſcurrant, ſed directè ad ſuos vadant Conuentus. Sciant omnes fratres Ordinis noſtri quód omnes Conſtitutiones prædictæ vim Conſtitutionum noſtrarum habent authoritate ſummi Pontificis, non obſtante quód non habeant, niſi præſens Capitulum Generale : & omnes in fine Conſtitutionum noſtrarum integré conſcribantur.

f. Fratres quando recedunt de Capitulis per Superiores cõbinentur ne vagando diſcurrant.) Declaramus quòd cùm inutilis vagatio fratrum perturbationes Ordini, & ſcandala proximis afferat, & ex mala fratrum conſocietate diſſolutiones, & inſolentiæ oriantur, & creſcãt: decernimus, quòd nemo omnium fratrum ſine licentia Magiſtri Ordinis ad Generale Capitulum, & ſine licentia Prioris Prouincialis ad Capitulum Prouinciale poteſt accedere, ſub pœna priuationis actiuæ, & paſsiuæ vocis per vnum annum. Quando verò è Capitulis, vel è Conuentibus redeunt, debent Superiores prudenter, & diſcretè alterum cum altero conſociare, & fratres ad hunc modum cõſociati, non ſe ſeparent, ita vt mutuò ſe videre non poſsint, ſed contrà ſimul ambulantes, vt ſibi dare poſ-

ſint

ſint mutuum teſtimonium in quocunque loco, vel de quocunque negotio, & ſi quos tranſgreſſores inuenerint, debent acriùs & ſeueriùs corrigere, & punire. Debent etiam ipſi viatores literas teſtimoniales deferre, & Præſidentibus Conuentuum, ad quos declinauerint, exhibere, vel Præſidentes ipſi ab illis exigere, legere, & diligenter inſpicere. Si autem eas non habuerint, viatores acri pœna plectantur, & voce per vnum annum priuentur; ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1286. apud Montempeſulanum 1294 Treuerim 1299. Placentiæ 1310. & iterùm apud Montẽpeſulanũ 1316.

CAP. XVII.

Conſtitutiones Domini Bonifacij Papæ IX.

I.

Enũciamus D. Bonifaciũ Papam IX. anno 1402. quinto kalend. Maij, Pontificatus ſui anno XIII. Conſtitutiones edidiſſe, quæ per noſtrum Ordinem nequeunt immutari, tenoris infraſcripti, a. Authoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetua, & irrefragabili Cõſtitutione ſacimus, ſtatuimus, & ordinamus quód de cætero perpetuis futuris tẽporib9, nullus ex fratribus Ordinis Prædicatorum, abſque licentia, ſeu aſsignatione Capituli Generalis,

Magiſterii aſſumere poſsit, niſi eius lectura ab eodem Capitulo fuerit approbata, & ipſe ad Magiſterium aſſumendum fuerit expoſitus, & promotus. Et ſi ſecùs factum fuerit, talium aſſumptio graduũ ſit irrita, & inanis, atque aſſumentes eo ipſo in ſententiam excommunicationis incurrant. Et hæc Conſtitutio à noſtris Capitulis Generalibus approbata fuit, & renouata etiam Venetijs 1437. Peruſij 1477. Romæ 1481. & Cenomanis 1491.

III.

ITem ſtatuimus, & ordinamus, quòd quorumcunque, *b.* mendicantium Ordinum fratres, huiuſmodi Prædicatorum Ordinis fratres, aut ſorores ſubiectas eiſdem in ipſórum, aut dictorum aliorum Ordinũ fratres, aut ſorores, (etiam vigore quarumcunque literarũ Apoſtolicarũ ſuper hoc hactenùs, forſan, conceſſarum, vel in poſterũ concedendarum, etiam quòd ad paré, vel arctiorem tranſire poſsint Ordinem cõtinẽtiũ, niſi in eiſdem de Ordinibus, ex quibus recedunt, & ad quos accedũt, & ad quos transferendi ſe licẽtiam obtinuerint, nec non de præſentibus, & earum toto tenore, ſpecialis, & expreſſa mentio habeatur) recipere nõ poſsint, aut debeant.

IIII.

QVòdque nullus ex fratribus, & ſororibus Prædicatorum Ordini ſubiectis, aliquẽ vel aliquam ex fratribus, ac ſororibus huiuſmodi, coram quocunque iudice qui non ſit de dicto Ordine, ex quacunque cauſa cõuenire, ſeu facere cõueniri, nec à correctione quacunq. ſeu aliàs

ab aliquo Prælato, ſeu fratre dicti Ordinis qua uis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere (niſi priús coram Conuentuali ſeu Prouíciali Priore, ſeu Magiſtro, & ſucceſſiué in Generali Capitulo dicti Ordinis cauſam, vel querelam ſuam propoſuerit verbo vel in ſcriptis) poſſit, aut debeat.

V.

QVODQVE Ordinis Prædicatorũ contra Ordinis Minorum, nec eiuſdem Ordinis Minorũ fratres Inquiſitores hæreticæ prauitatis pro tempore exiſtentes, contra huiuſmodi Ordinis Prædicatorum fratres, aut etiã dicti Ordinis Prædicatorum fratres Inquiſitores ſine licẽtia Magiſtri, aut Prouincialium Priorum contra ipſorum confratres eiuſdem Ordinis inquirere nequaquã poſſint, aut debeant. Sed ſiquid Prædicatores contra Prædicatorum, ſeu Minorum, & Minores fratres inquiſitores contra Prædicatorum Ordinis fratres prædictos deprauitate huiuſmodi perſenſerint, id ad Sedem Apoſtolicam, vel præfatorum fratrum Superiores deferre teneantur. Itẽ quòd prædictus Magiſter, & alij Præſidẽtes in dicto Ordine ad quos pertinuerit pro tempore in correctionib⁹ fratrũ eiuſdem Ordinis, iuris ordine poſtpoſito, ſecũdùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis ante dicti, procedere librè, & licité poſſint, & valeant eis authoritate Apoſtolica tenore

re præſentium ex certa ſcientia indulgemus.

b. Quorumcunq. mēdicantium Ordinum fratres.) Declaramus, in hac Conſtitutione Mendicantes eſſe intelligendos illos Religioſos, qui etſi poſſeſsiones habent in communi, non tamen poſſunt ſine mēdicitate acquirere neceſſaria ad victum, & veſtitum aliàque neceſſaria ad vitā ſufficienter procurare. Quare in Capitulo apud Valētiam 1337. ſic dicitur: Declaramus quòd noſtra Conſtitutio Religioſos mendicantes intelligit, non ſolùm illos, qui poſſeſsiones non habent, ſed etiam eos qui etſi poſſeſsiones habeant, tamē propter earum exiguitatem conſueuerunt communiter mendicare.

VI.

ITEM nullus ſecularis, vel regularis, aliquod Monaſteriū ſororum Prædicatorum Ordini ſubiectarum (niſi in quantum earum Conſtitutiones & ſtatuta id patiantur, vel de Sedis Apoſtolicæ, aut Magiſtri dicti Ordinis licētia ſpeciali) intrare; aut aliquæ ſorores huiuſmodi exire inde quoquo modo præſumant. Contrarium verò facientes excommunicationis ſententiæ (à qua præterquā per Sedē, vel Magiſtrū memoratos, aut aliquē ex dicti Ordinis fratribus, cui Magiſter prædictus id commiſerit, cab ſolui non poſsint) volumus ſubiacere.

VII.

ITEM ſtatuimus, volumus, atque ordinamus, quòd omnes, & ſinguli Religioſi quorumcunque etiam mendicantium Ordinum dictæ ſedis Capellani, qui ſunt, & erunt, perinde eorū

Supe-

Superioribus, & correctioni ipſorum in omnibus & per omnia ſint ſubiecti, ac ſi prædictæ Sedis Capellani non eſſent. Non obſtantibus exceptionib⁹, ac alijs quibuſcunq. priuilegijs, indulgentijs, gratijs, & literis Apoſtolicis Capellanis dictæ Sedis, vel alijs coniunctim, vel diuiſim ſub quauis forma, vel expreſsione verborũ à dicta Sede conceſſis, vel in poſterũ cõcedendis: etiã ſi de illis de verbo ad verbum, & de ipſorum Capellanorum nominibus, & cognominibus proprijs, plena, & expreſſa mentio præſentibus ſit habenda, quæ (quoad hoc) ipſis in nullo volumus ſuffragari.

c. Abſolui nõ poſſint.)

Declaramus quòd quicunq́ue habent per Sedem Apoſtolicam generalem licentiam abſoluendi quoſcũque in quibuſcunque caſibus, ex vi talis facultatis, fratres Ordinis noſtri nequaquã poſſunt abſoluere, ſicut idem Bonifacius declarauit in Bulla. Et ſi quis intra clauſurã Monaſterij alicuius, curę, & regimini Ordinis commiſsi repertus fuerit, poterit per dicti Ordinis Præſidentes, ſeu ex eorum mandato capi, & carcerari, & pœna plecti ſecundùm eorum arbitrium, & qualitatem delicti, ſicut idem Bonifacius in cõmemorata Bulla declarauit. Et ſi quis ſæcularis, vel regularis in aliquod prædictorum ſuorum monaſteriorũ intrare, vel ſorores aliquæ inde exire ſine licentia Magiſtri Ordinis, auſi fuerint, ipſo facto in ſententiam excommunicationis incurrũt, à qua nõ niſi per Papam, vel Magiſtrum Ordinis, vel ab aliquo fratre cui prædictus Magiſter facultatẽ conceſſerit, abſolui poſsint.

CAP.

CAP. XVIII.

Conſtitutio Domini Alexandri Papæ VI. de electione Magiſtri Ordinis.

I.

Enũciamus, quòd Dominus Alexãder Papa VI. in Capitulo Generali Romę celebrato anno Domini 1501. ſtatutum, & Conſtitutionem fecit infraſcripti tenoris, quę tũc acceptata & ſeruata fuit: Volumus, & authoritate Apoſtolica per prę ſentes perpetuis futuris temporibus ſtatuimus, & ordinamus, quòd modernus Vicarius veſtri Ordinis per nos inſtitutus, & quilibet alius in ſimili caſu futuris temporibus per Sedem Apoſtolicam inſtituendus, ſicut primum locum in ipſo Capitulo & vbique tenet, ita & in electione ipſius Generalis Magiſtri primam vocem habeat, & cũ duobus Prouincialibus in dicto Capitulo exiſtentibus, qui diutiùs poſt expreſſã profeſſionẽ habitũ veſtri Ordinis portauerũt, ad inquirẽdũ & cõſcribendũ vota electorum ad bancum ſcrutinij electionis prædictæ, ſedere debeãt. Et hoc idem in quolibet Vicario Generali veſtrĩ

Ordinis

Ordinis; quem futuris temporibus cõtinget ſecundùm Conſtitutiones veſtri Ordinis inſtitui, volumus, & ordinamus debere obſeruari: Non obſtantibus Cõſtitutionibus prædicti Ordinis, & Ordinationibus Apoſtolicis, & quibuſcunq. alijs in contrarium facientibus.

a. Denũciamus, quòd Dominus Alexander Papa VI.) Declaramus, hanc Domini Alexandri Cõſtitutionem in Generali Capitulo Romæ 1539. authoritate Domini Pauli III. nullum apud Ordinem noſtrum obtinuiſſe locum, & ab eo tempore & deinceps in Magiſtri Ordinis electione, neque fuiſſe receptam, neque ſeruatam, quanquam de hoc nullæ authẽticæ literæ Apoſtolicæ exſtent.

FINIS CONSTITVTIONVM FRAtrum Ordinis Prædicatorum cum declarationibus ſuis iam olim ordinatis, ac emendatis per bonę memoriæ P P. Fratrem Vincentium Bandellum, & F. Vincentium Iuſtinianum eiuſdem Ordinis Magiſtros Generales: nunc verò plurimis acceſsionibus locupletatis authoritate Reuerendiſsimi P. Fratris Seraphini Sicci Papienſis S. Theologiæ Profeſſoris & eiuſdem Ordinis Generalis Magiſtri, etiam accedente Decreto, & approbatione Capituli Generalis Vlyſsiponæ celebrati, Anno M. DC. XVIII. in quo A. RR. PP. Diffinitores omnes ſubſcripſerunt in hunc modum.

¶ Approbamus has Conſtitutiones & Gloſſas Nos.

Fr. Petrus de Herrera Magiſter & Diffinitor Hiſpaniæ.

Fr. Ioannes Tournè Magiſter & Diffinitor Toloſanæ.

Fr. Gui.

Fr. Guillermus Dudouyt Magiſter & Diffinitor Franciæ.

Fr. Ioannes Michael de Bononia Magiſter & Diffinitor Lombardiæ.

Fr. Michael Arrigus Magiſter & Diffinitor Prouinciæ Romanæ.

Fr. Ambroſius de Cordoua Magiſter & Diffinitor Regni.

Fr. Ioannes Baptiſta de Capriata Magiſter Prouincialis & Diffinitor Angliæ.

Fr. Ioannes Bertran Præſentatus, & Diffinitor Prouinciæ Aragoniæ.

Fr. Franciſcus Papa Magiſter & Diffinitor Trinacriæ.

Fr. Vincentius Pereyra Magiſter & Diffinitor Portugalliæ.

Fr. Ioannes de los Angeles Magiſter & Diffinitor Bethicæ.

Fr. Iacobus de Rocourt Magiſter, & Diffinitor Germaniæ inferioris.

Fr. Franciſcus Sprouerius à Monte alto Magiſter, & Diffinitor Prouinciæ Calabriæ.

Fr. Ludouicus Barroſo Magiſter, & Diffinitor Mexicanus.

Fr. Raymundus Poiſſon Magiſter, & Diffinitor Occitanæ.

Fr. Baltaſar Verdugo Prædicator Generalis, & Diffinitor de Chile.

Fr. Archangelus de Dominicis Lector, Prædicator Generalis, & Diffinitor Prouinciæ ſanctæ Catherinæ Senenſis.

Fr. Gabriel Drohobicenſis Magiſter Diffinitor Ruſſiæ.

INDEX

INDEX IN CONSTITVTIONES FRATRVM PRÆDICATORVM.

Fol. folium, Pag. paginam indicat.

ABſoluere poſſunt Priores noſtri Ordinis fratres ad ſe declinantes à peccatis & cenſuris. fol. 4. pag. 2.

Abſentes in Ordine noſtro, eligere non poſſunt. fol. 116. pag. 2.

Abſentes electores debent vocari, ſi fuerit intra dietam. fo. 116. pag. 1.

Abſolutio à Prioratu, vt con firmetur quis in Priorem alterius Conuentus, non valebit, ſi cōfirmatio quacunque de cauſa non habuerit ſuum effectum. fo. 113. pag. 1.

Accedentes ad loca ſuſpecta de hæreſi, tanquam apoſtatæ recipiuntur. fol. 89. pag. 1.

Accipere quod alteri conceſſum eſt ad vſum, quando eſt culpa leuis. fol. 69. pag. 2.

Accipere aliquid pro gratia aut iuſtitia, nulli Præſidenti Ordinis licet. fol. 132. pag. 2.

Accuſatus à pluribus non conteſtibus, non eſt conuictus. fol. 76. pa. 2.

Accuſantes & non probantes, inhabiles ſunt & infames. fol. 81. pag. 2.

Accuſationes qualiter exprimendæ ſint. fol. 152. pa. 2.

Accuſatio vnius tantum nō admittenda fo. 152. pa. 1.

Accuſatus quomodo ſe habere debeat reſpondēdo. fol. 152. pag. 2.

Accuſator deficiens in probatione, qua pœna plectēdus. fol. 152. pag. 2.

Accu-

Accuſare non licet de crimine occulto.fol. 159 pa.1.
Acta Capitulorum Generalium quater in anno legenda. fol.9.pag.2.
Acta Generalis Capituli ab omnibus Prouincijs, neceſſariò recipienda. fol. 154. pag. 1.
Aduenientibus à Prouincijs Indiarum, quas pecunias portare liceat. fol. 165. pag. 1.
Adiutorium,à Prælato, Supprioꝛe,aut hebdomadario dicitur.fol.31.pag.2.
Abiurantes de vehemẽti ab hæreſi,nunquam reſtitui valent ad Ordinis noſtri officia & dignitates.fol. 79. pag.1.
Adminiſtratores bonorũ Cõuentus, quales ſe debent exhibere.fol.53.pag.2.
Aduentus ieiunium ſtrictiſſimè ſeruandum. fol. 28. pag. 2.
Alienationes bonorum Cõuentuum fieri prohibentur.fol.98. pa. 1.
Alienationes qualiter debeant fieri. fol.98.pag.2.
Altare Beatæ Mariæ Virginis debet eſſe in Dormitorijs noſtris. fol. 12. pag. 2.
Altaris ornamẽta qualia eſſe debeant.fol.19 pag.1.
Altaris miniſteria vniformiter fiant à fratribus. fol. 158. pag.1.
Ambulare in Eccleſia non licet fratribus noſtris. fo. 18. pag.2.
Animarum ſalutem impediẽtia.fol. 5.pag.1.
Annus probationis quomodo ſupputãdus f.41.pa.2.
Anni probationis quæ continuatio ne ceſſaria.ſit fo. 42.pag. 1.
Annui reditus non exigantur à fratre,ſed à Procuratore Cõuentus.f.55.pa.1.
Antiquiores in Ordine qui dicantur.fol. 109. pag.2.
Appellationes nõ licẽt in Ordine, niſi gradatim fiant, fol. 80. pag. 1.
Appellatio quænã intra Ordinẽ fieri prohibeatur.fo. 144.pa.1.
Appellantes ſine cauſa, quomodo puniendi. fol.144. pag. 2.
Appellatio à correctione, vel ab officij abſolutione non valet.fo.144.pa.2.
Appellationũ Ordo præſcribitur. fol.145.pag.1.
Appellationes extra Ordinẽ prohibentur.fol.145. pa.2.

Appellantes ad tribunalia extra Ordinem, puniũtur. fol. 145. p. 2.
Apoſtatæ qualiter ad Ordinem reuocandi. fol. 89. pag. 1.
Apoſtatæ recepti ad Ordinem, mittendi ad loca ignota. fol. 89. p. 2.
Apoſtata delinquens vel ante, vel poſt apoſtaſiam, ſimiliter puniendus. fol. 90. p. 1.
Apoſtatarum locus peracta pœnitētia quis ſit. fol. 90. pag. 2.
Aquæ benedictæ aſperſio, & thurificatio, quo ordine fiant. fol. 17. p. 1.
Archiuium in Cōuentibus ædificetur ad iura illius aſſeruanda. fol. 102. p. 2.
Aſſerens Priorem ſuũ non eſſe Priorem, quomodo puniendus. fol. 75. pag. 1.
Aſsignati ex aliena Prouincia, poſt vnum annum habent vocem. fol. 115. p. 2.
Aſsignatio ante duos menſes debet fieri, ante electionem Prioris bona fide, & ſine fraude. fol. 117. pag. 2.
Aſsignatio quot modis fieri valeat. fol. 182. p. 2.
Aſsignare ad legendum pro forma & gradu Magiſterij, non poſſunt, niſi Generalis Magiſter, aut Diffinitores. fol. 185. p. 2.
Aſsignati propter officium, illo expleto vbi remaneāt aſsignati. fol. 189. pag. 1.
Attentio in horis Canonicis recitandis, qualis requiratur. fol. 13. pag. 2.
S. Auguſtini Regula quantum excedat alias. fol. 64 p. 2.
Authoritatē ſuper Conuentum aut fratres, non licet committere alicui perſonæ extra obedientiã Ordinis conſtitutæ. fol. 121. pag. 2.
Authoritas Confeſſorũ Ordinis noſtri. fol. 162. p. 1

B.

Baccalaurei quem locũ habeant. fol. 148. p. 1.
Baccalaurei munia præſcribuntur. fol. 180. p. 1.
Benedictionem poſt Completorium quis debet dare. fol. 16. p 2.
Benedictio in collatione ab hebdomadario detur. fol. 31 p. 2.
Benedictionis veſtium Religioſi formula. fol. 67. pag. 2.

Benefi-

Beneficiati fratres nullã vocem in Ordine retinent. fol. 171. pag. 2.
Bibere poſt Completorium non licet ſine licentia. fo. 32. pag. 1.
Bona immobilia non licet regulari poſsidere. fol. 54. pag. 2.
Bona immobilia per obitũ fratris ad quem Conuentum pertineant. fol. 55. pag. 1.
Bona fratrum defunctorum qualiter diſtribuenda. fo. 181. pag. 1.
Bona immobilia defuncti, ad Conuentum Originalem pertinẽt, etiam ſi alterius Conuentus factus ſit filius, fol. 181. pag. 1.
Bona commorantium extra Ordinem, diſtribuuntur inter Magiſtrum Ordinis & prouincialem. fol. 182. pag. 2.
Breuiter horas recitare in choro quid ſit. fol. 15. pag. 2.
Bulla in Cęna Domini habenda confeſſarijs. fol. 162. pag. 2.

C.

CALIGAE & tunicella induti dormire debemus. fol. 34. pag. 2.
Campanas Plures habemus in Eccleſijs noſtris, & quare fol. 18. pag. 1.
Canonicas horas ſimul omnes fratres audiant. fol. 13. pag. 1.
Canonicæ electionis forma præſcribitur. fol. 106. pag. 1.
Cameræ pro infirmis certæ deputari debent. fol. 32. pag. 2.
Cappæ noſtræ quales eſſe debeant. fol. 36. pag. 1.
Cappas portare quando debeant fratres noſtri. fol. 36. pag. 1.
Capellani Domini Papæ & alij fratres ſerpientes extra Ordinem, ſubditi ſunt Superioribus ſuis. fo. 170. pag. 2.
Capitulorum Generalium acta legantur & ſeruentur. fol. 9. pag. 2.
Capitulo non debent intereſſe nouitij. fol. 56. pa 2.
Capituli Prouincialis Diffinitores, quando ſunt electores Magiſtri Ordinis. fol. 130. pag. 2.
Capitulum de culpis tenendum ſemel in ſeptimana fol. 137. pag. 2.
Capitulum de culpis, quare

ſic nominetur.fo. 138.p.1.
Capitula prouincialia ſunt biennalia. fol.ibi.pag. 2.
Capitulum Prouinciale ſi mul cum generali quando celebratur. fol 150.pag. 1.
Carceres in Conuentibus cō ſtruantur. fol.80.pag 2.
Carceri mancipati quinam dicantur. fol.79. pag.2.
Carceri mācipatus qualiter ibi tractari debeat. fol. 80. pag. 1.
Carceratū inde liberās quali ter puniēdus ſit.fo.81.p.2.
Carceratorū expēſas ſoluant Cōuētus quorum ſunt fi lij. fol.ibi.pag.1.
Carnes comedere non licet fratribus.fol.30.pag 2.
Carnes comedere de licētia qui poſſunt. fo.32.pa.2.
Carnes comedere ſine licen tia & magna neceſsitate non licet. fol.72.pag. 2.
Caſus à quibus nō licet ab ſoluere noſtris confeſſo ribus.fo. 162.pa. 1.
Caſus quos ſibi Prælati reſer uare poſſunt.fol.10.pa.1.
Caſſata electione, nō poteſt idem eligi iterùm ſine li centia.fo.151.pa.1.
Caſſatio electionis Prioris de bet neceſſariò præcedere nouā electionē.f.151.pa.2.
Caſus reſeruatos Ordinarijs nō abſoluant confeſſores fo.162.pa.1.
Cellæ fratrū careant ſuper fluitatibus & ornamentis. fol. 96.pa. 2.
Cellam teſtaméto alteri fra tri cōcedere irreligioſum valdè. fol.97. pa.1.
Cellæ fratrum a Prælatis vi ſitandæ.fol.50.pag.2.
A Choro ſequela nullus eſt exēptus. fol.114 pag.1.
Cingulis & cultris pretioſis nullus vtatur. f.36.pa.2.
Clerici profeſsi tenētur reci tare horas canonicas. fol. 13. pag.2.
Cum Clericis aut Prælatis,ſi fieri poteſt,lites nō habea mus.fol. 163.pa.1.
Clauſulę generales in paten tibus nō derogāt iuribus Prouinciarum.f.185.p.1.
Clericum facinoroſum aut ineptū poteſt Prælatus fa cereCōuerſum.f.151.p.2.
Cōmiſsiones cauſarū nō ac cipiant fratres noſtri. fol. 5 p. 2.& 165.pa.2.
Comam non nutriant fra tres noſtri fol. 36.pa.2.
Cōpletoriū quomodo dicen dū pro tempore.f 16. p 1
Comedere extra refectoriū vel hoſpitium nō licet ſa-

nis

nis.fol. 30.pag.1.
Cõpletoriũ in Eccleſia incipiatur per Iube Dñ.f.31.p.2
Cõmorãtes extra Ordinem, nec actiuã nec paſsiuã vocem habeant. f.115.pa.2.
Confirmatio Ordinis Prædicatorum.fol. 1.p.1.
Confeſſores deputãdi ad audiẽdos fratres, quales eſſe debeant. fol.10.pa.1.
Cõfeſſoribus nõ licet notitia in cõfeſsione habita vti ad gubernationẽ.f.ibi.p.2
Cõfeſsionalia qualiter diſponẽda in Eccleſijs noſtris. fo.19.pag.1.
Cõfiteri extraneo ex priuilegio Cruciatæ non licet fratribus noſtris. f. ibi.pa.2.
Confiteri poteſt cuicunque in itinere conſtitutus.fo. 49.pag. 2.
Cõfeſſores monialium diſcreti ſint & maturi . fol. 100.p.7.
Confeſſores ſeculariũ quomodo examinandi.fo. 161 p.1.
Confeſſores mulierum debent habere ætatis triginta annos. fol.161.pag.2.
Confirmari non debẽt Priores à Prouinciali ſine conſilio.fol. 110.pag.1.
Confirmare poteſt Superior aliquem ex poſtulatis, ſi contingat electionem caſſari. fol.123. pag. 2.
Conſiliũ Patrum de quibus rebus habẽdũ eſt.f.40.p.1.
Conſuetudines cõtra regulã & conſtitutiones , abrogandæ. fol.3.pag. 1.
Conſueti ad defectus admittendos, grauiùs puniantur.fol. 72.pag.2.
Conſuetudinẽ approbatam nec Prouinciales,nec Magiſter mutare poſſunt. fo. 153.pag.2.
Conſuetudo non acceptandi acta Capituli generalis abrogatur.fol.154.p.1.
Conſtitutionẽ facere poſsũt ttia Capitula generalia. fol.8.pag.1.& fol. 9. pa.2.
Conſtitutiones Ordinis legantur in menſa ſtatutis diebus. fol. 9.pag.2.
Conſtitutiones noſtræ quomodo obligent profeſſores.fol.65.pag.1.
Contemptus per quem peccatur quomodo intelligendus.fol.70.pag.2.
Contentio proterua contra Prælatum deſcribitur. fo. 75.pag.1.
Conuentus illius dicitur frater, cuius eſt filius. fol.33.pag.1.

Conuentus ad quos nouitij pertineant. fol.43.pag.1.

Conuentus noui mendicantium non poſſunt erigi niſi vocatis & auditis prælatis aliorum Conuentuum.fol.93. pag.2.

[C]õuentus habeat duodenarium numerum fratrum. fol. 95. pag. 1.

Conuentus in qualibet prouincia reformati deputentur.fol. 104.pag.2.

Conuerſi ad quid teneantur loco officij recitandi. fol. 13 pag.2.

Conuerſorum recipiendorum qualitates. fol. 43. pag.2.

Conuerſi non fiant clerici niſi de licentia Magiſtri Ordinis.fol.44.pag.1.

Conuerſorum ritus in horis recitandis præſcribitur. fol. 191. pag. 1.

Conuerſi quibus horis intereſſe debent choro. fol. 191.pag.2.

Conuerſi ſi fiant clerici,quo tempore vocem habent iu electionibus. fol. 191. pag. 2.

Contributiones non augeat Prouincialis inconſulto Magiſtro Ordinis. fol. 127. pag. 2.

Controuerſię inter fratres à quibus componendæ in Capitulis.fol.153.pag. 1.

Contagioſo morbo laborantes qualiter & vbi procurandi.fo.33.pag.2.

Conuictus de crimine quis nam dicatur.fol.76.pa.2.

Conuictus de lapſu carnis vel de furto, in perpetuũ priuatus eſt voce & officijs.fol. 92.pag. 2.

Corporalia & ſtrophiola qualia eſſe debeant. fol. 19. pag. 1.

Corona raſuræ qualis & quanta debeat eſſe religioſo. fol. 37. pag 1.

Correctionis fraternæ modus præſcribitur.fol. 73. pag. 2.

Corrigere fratres qua ratione licet prælatis. fol. 80. pag.1.

Correctionis ſubſtantialia quæ neceſſariò ſeruanda ſint.fol.80.pag. 1.

Corrigere Superiorem qua ratione liceat ſubdito fo. 86.pag.1.

Correctionis fraternæ modus qualiter ſeruandus. fol.159.pag. 1.

Correctionẽ impediens per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas

quas pœnas incurrat.fol. 173.pag.1.& 2.
Correctio à viſitatore triduo terminanda eſt. fol. 159. pag. 2.
Criminoſi non recipiēdi ad ordinem.fol.41.pag.1.
Crimen capitale admittens, carceri perpetuò mancipandus. fol.75. pag. 1. & 192, pag. 2.
Culpa grauis aut grauiſsima cur dicantur in Conſtitutionibu. fol. 68. pagina. 2.
Culpæ graues dicendæ ſunt in Capitulo ſi ſint notoriæ. fol. 73.pag.1.
Culpæ ſaltim vnius chori audiantur à Priore in capitulo.fol.137.pag.2.
Curias Regum aut Principum non adeant fratres ſine licentia.fol.168. pag. 2.
Cura infirmorum, alicui fratri prouido committēda.fol.32.pag.2.

D.

DAmnati ad pœnas grauioris culpæ ponantur in Connentibus maioribus.fol. 85.pag. 2.
Declarare ſe ipſum ab officio abſolutum nullus poteſt.fol.8 pag. 1.
Declarationes capitulorum generalium deſcribantur in Conuentibus. fol. 9. pag.1.
Declaratio requiritur ad pænam ſubeundam,niſi reus ſe ipſum declaret. fol. 8. pag. 1.
Debita ſoluere qualiter cogendi Religioſi noſtri Ordinis.fol.54.pag.1.
Depoſitum apud ſeculares non licet habere fratrībus. fol. 53. pag.1.
Depoſitum cuiuſcumq. non recipiat nec ipſe prior.fo. 56.pag. 2.
Depoſitum commune Conuentus, & eius leges.fol. 103.pag 1.& 2.
Decretum electionis Prioris quid debet continere.fol. 112.pag. 1.
Defuncto fratre admonendi ſunt Conuentus Prouinciæ.fol.25. pag.2.
Defunctorum nomina in libro à ſacriſta deſcribenda fol. 27. pag. 2.
Delinquentes extra clauſtra à quibus & quomodo puniri poſsint. fol. 84.pa.1.
Denuntiationes non fiant prælatis niſi præuia correctione fraterna.fo.73.p.2.

Denunciationes de quibus fieri poſsint in viſitatione.fol.158.p.2.

Detrahentes Prælatis Eccleſiæ, quomodo puniendi. fol.192.pag.1.

Dies quibus poteſt prorogari authoritas Diffinitorũ Capituli Prouincialis. fo. 154 pag.2.

Diffinitor electus in Prouincialem, reputatur non ſuperſtes.fol.131.pag.1.

Diffinitores Capituli reſpectiuè poſſunt interim explicare dubia ſi quæ occurrerint in actis Capituli Generalis aut Prouincialis.fol.134.pag.2.

Diffinitores Capituli Prouincialis ſimul eligi debent. fol.134.pag.2.

Diffinitor Capituli Generalis quemadmodum eligatur.fol.135.pag.1.

Diffinitor, & Socius habeãt literas teſtimoniales, à Prouinciali, & Diffinitorio. fol. 135.pag.2.

Diffinitore impedito, Socius eius ad diffiniendũ admittatur.fol.135.pag.2.

Diffinitor in vno Capitulo, non poteſt in proximo iterùm eligi. fol. 135.pagin.2.

Diffinitor Capituli Generalis, ſi non diffiniuit, poteſt iterùm eligi.fol. 136.p.2.

Diffinitor in Capitulo Prouinciali qua ratione fiat. fol. 139.pag.2.

Dimittens habitum ſuæ Religionis temerè, eſt excommunicatus.f.88.pag.2.

Diſpenſandi poteſtas penes Prælatos reſidet fol.3. p.2.

Diſpenſatio debet habere rationabilẽ cauſã.fol.4.pa.1.

Diſpenſationem vt accipiat poteſt Prælatus ſubditum compellere.fol.4.pag.2.

Diſpentationes non debent eſſe frequentes.fol.4.p.2.

Diſpenſati à choro quinam ſint, & qui non.fol.14.p.1.

Diſpenſare poſſunt Prælati in proprietate Officij Diuini.fol.14.pag.2.

Diſpenſare in priuatiuis pœnis grauioris culpæ ad quos pertineat. fol. 78. pag.1.

Diſpenſare poteſt Magiſter Ordinis & Prouincialis in ſuſpenſione ordinati in apoſtaſia.fol.92.pag.2.

Diſpenſationes concedendę ſtudẽtibus à Prę latis ſuis. fol.183.pag.1.

Diuiſionem Ordinis nullus audeat procurare.fol.148 pag.

pag. 2.
Dormire ſine caligis, & tunicella non debemus. fol. 34. pag. 2.
Dormitorium fratrum commune ſit. fol. 34 pag 2.
Docere contraria Concilio Tridentino, nulli licet. fo. 176. pag. 2.
Doctrina S. Thomæ Lectoribus, & cæteris defendenda. fol. 177. pag. 1.
Domus Nouitiorum qualiter conſtiuẽda ſit. f. 45. p. 2.
Domus cum grauibus oneribus non recipiantur. fo. 94. pag. 1.
Domus non recipiantur cũ nouis cæremonijs, aut legibus præter Conſtitutiones noſtras. fol. 94. pag. 1.
Domus aut loca in quibus Religio detrimentum patitur, relinquantur. fol. 94. pag. 2.
Donationes aut alienationes non licet Prioribus facere. fol. 54. pag. 2.
Dominium rerum ad vſum conceſſarum, non habent fratres noſtri fol. 50. pagina 2.
Duobus diebus ante Cineres, non licet in ieiunio diſpenſare. fol. 29. pagina. 1.
Duobus menſibus ante electionem Prioris, non poſſunt fieri aſsignationes. fol. 117. pag. 1.
Duodecim fratres in Conuentu debent reſidere. fo. 95. pag. 2.

E.

EDucatio Nouitiorũ eſt ſtudiosè procuranda. fo. 48. pag. 1.
Aedificium notabile nõ fiat in Conuentu niſi de conſilio, & licentia fol. 102. pag. 1.
Electionis Prioris Conuentualis forma præſcribitur fol. 106. pag. 2.
Electores non imprimãt notas ſchedulis ſub pęna priuationis vocis. f. 108. p. 2.
Electores debent Euchariſtiam ſumere ante electionẽ ſub pœna priuationis vocis. fol. 109. pag. 2.
Electus in Priorem non poteſt ſtatim renuntiare iuri ſuo. fol. 111. pag 2.
Electus, & confirmatus debet cõſentire, vt ſit Prior. fol. 112. pag. 2.
Eligi poteſt Canonicè frater in quocumque ſtatu exiſ-

existat. fol. 112. pag. 1.
Eligi qui nam relgioſi non poſſunt. fol. 114. pag. 1.
Eligere duos priores aut ſocios eodem anno per nouam aſsignationem non licet, niſi in certis caſibus. fol. 116. pag. 2.
Electio Prouincialis, ſi non fiat ſtatuta die, deuoluitur ad Magiſtrũ Ordinis. fol. 122. pag. 2.
Electio prouincialis ad quos electores pertineat. fol. 123. pag. 2.
Electionibus Prouincialiũ, nullus ſe temerè opponat. fol. 126. pag 1.
Electores Magiſtri Ordinis qui nam eſſe debeant fo. 129. pag 2.
Electores magiſtri à quibus & quomodo includendi in vno loco. fol. 131. pag. 1.
Ante electionem Diffinitorum Prouinciæ, legantur acta capituli generalis & literæ magiſtri Ordinis. fol. 134. p. 2.
Electio diffinitoris aut electoris magiſtri, non poteſt committi à vocalibus ipſi Prouinciali. fol. 136 pag. 1.
Epiſcopis parendum circa examen confeſſorum aut ordinandorum. fol. 162. pag. 2.
Epiſcopatum ſine licentia acceptans, quomodo puniatur. fol. 170. pag. 1.
Epiſcopi conformari debent quantum licet, ſtatutis Ordinis. fol. 170. pag. 1.
Epiſcopatus vagi titulares non recipiendi à fratribus. fol. 170. pag 2.
Equitare ſine licentia nulli fratrum licitum eſt. fol. 72. pa. 1.
Euchariſtiæ Sacramentum in paraſceue quomodo habendum. fol. 15. pag. 1.
Euchariſtia in Sacrario qualiter conſeruari debeat. fol. 15. pag. 2.
Examinandi ad habitum clericorum quales debeant eſſe. fol. 40. pag 2.
Examinatorum pro recipiendis ad ordinem qualitates. fol. 39. pag. 2.
Examinandi modus habendus à patribus examinatoribus. fol. 41. pag. 1.
Excludi ab electione non debet niſi condemnatus aut manifeſtè excommunicatus. fol. 113. pag. 2.
Executiones teſtamentorũ de licentia poſſunt acceptare fratres. fo. 165. pag. 2

Ex-

Excellentia Ordinis Prædicatorum demonſtratur, fol.4. pag. 2.
Exempti à choro ſoli lectores ſunt actu legentes, & prædicatores actu prædicantes. fol.14 pag. 1.
Excommunicationis ſententia debet exprimi in Conſtitutionibus noſtris. fol. 6. pag. 1.
Excommunicatio non de faci li proferenda prælatis. fol. 7. pag. 1.
Excommunicationes omnes tam conſtitutionum quã Iuris communis enumerantur per ſingulas. fol. 82. & 83.
Excommunicatur ſuſcipiẽs magiſterium ſine approbatione magiſtri Ordinis, fol. 186. pag. 1.
Exire à Conuentu ſine licentia, aut ſine ſocio deputato non licet. fol. 73. pag. 1.
Exemplar Conuentus ædificandi fieri imprimis debet. fol. 96. pag. 2.
Expreſsio illicitæ conditionis, aliquando vitiat profeſsionem, aliquando non. fol. 62. pag. 2.
Expellere profeſſum ab ordine noſtro, cui prælato concedantur. fol. 87. pag. 2.
Exponendus ad legendum pro forma & gradu magiſterij, quas conditiones debeat habere. fol. 186. pag. 1.

F.

Familiaritas cum mulieribus cur vitanda religioſo fol. 84. pag. 2.
Falſò petentes, inhabiles perpetuô ſunt ad ea quæ obtinuerunt. fol. 185. pa. 1.
Feſtis diebus ſolẽnius eſt Diuinum officium decantãdum. fol. 16. pag. 1.
Feſta noua de quibus agimus in Ordine, enumerãtur. fol. 18. pag. 1.
Feſta præcipua in quibus feria ſexta lacticinijs vti licet fol. 28. pag. 1.
Fidelium dicere poſt horas in choro ad quem pertineat. fol. 16. pag. 2.
Fidei profeſsio fiat à graduatis omnibus & officialibus fol. 185. pag. 1.
Filiationes ab vno conuentu ad aliũ qualiter trãsferantur. fol. 181. pag. 2.
Filiationes Prælatorum nullo modo fiant in Conuentibus

uentibus vnde aſſumuntur.fol.94.pag.2.
Fratres qui ſunt in Conuentibus Monialium aut cũ Epiſcopis, ſunt aſsignati quò ad ſuffragia in Conuentibus quorum ſunt filij. fol 95.pag.1.
Fratres commorantes in Monaſterijs ſororum ſub certo Vicario, non pertinét ad alium Conuentum niſi quantum ad ſuffragia fol.99 pag.2.
Fratres ad Prouincias Indiarum pergentes ex Hiſpania,ſtatim habent ibi vocem in electionibus. fol. 115.pag.2.
Frater propriè dicitur de illo Conuentu, in quo eſt aſsignatus.fol.120.pag.2.
Frater de Prouincia dicitur cuius eſt filius.fo.136. p.1.
Frater ſimpliciter translatus etiam dicitur de illa Prouincia.fol.136.pag 1.
Fratres minores quomodo à noſtris recipiendi, & tractandi.fol.169.pag.2.
Fratres non ſe ſubdant cuiuſquam obſequio ſine licentia.fol.171.pag.1.
Fratres imperiti reuocentur à loco ſtudij.fol.177. pagin.2.
Fratres inſolentes, & diſcoli non mittantur ad ſtudia. fol.184.pag.2.
Frequenter confiteri debent fratres omnes.fol.50.pa.1.
Fugitiui qua ratione recipiẽdi à Conuentuũ Præſidentibus.fol.166.pag. 2.
Furtum graue qui ſemel fecerint,inhabiles perpetuò ſint ad quamcunque adminiſtrationem rerum tẽporalium.fol.79.pag.2.

G.

Genuflexio quando fieri debet.fol.21.pag.2.
Generalis Capituli ſolemnitas quando incipiat. fol. 151.pag 2.
Generale ſtatutum aut conſuetudinem, ex cauſa poteſt Magiſter Ordinis limitare fol.154.pag.1.
Grammaticæ peritia quænã requiritur in recipiendis in Clericos. fol. 41. pagina 2.
Gratijs Ordinis priuari quid ſignificet. fol. 173. pagina 1.
Gratiam procurans per ſuffragia extraneorũ in quas pœnas incurrat.fol.173.p.1.

Gratiæ quid ſignificent in cõſtitutione Gregorij XIII. fol.174.pag.1.

H.

HAbitus Ordinis patenter deferendus.fol.36. pag.1.
Habitu induendi Nouitij in Capitulo Conuentus. fol.46.pag.2.
Habitum dimittentes de licentia Sedis Apoſtolicæ non recipiantur ad Ordinem niſi examinata cauſa. fol.89.pag.2.
Habitus conuerſorum qualis debeat eſſe. fol.191. pag.2.
Habilitati ad beneficia extra Ordinem, ipſo facto ſunt abſoluti ab Officijs Ordinis noſtri. fol. 171. pagin 2.
Horæ Canonicæ in choro breuiter, & ſuccinctè recitandæ. fol. 15. pagin.2.
Hoſpites ſubditi ſunt Præſidentibus, ad quos declinant. fol. 167. pagina 2.
Hoſpites puniri poſſunt etiam pro alibi commiſsis. fol.167.pag 2.

I.

IGnari non permittantur miniſtrare in ſuſceptis Ordinibus fol. 189. pagin. 2.
Illegitimè nati non recipiãtur, niſi de licentia Prouincialis.fol.43.p.2.
Illegitimi qualiter recipi poſſint poſt conſtitutionem Sixti Quinti fol. 45. pagin.1.
Illegitimi recepti, quibus muneribus carere debeãt. fol.45.pag.1.
Imagines profanæ aut ipſiuſmet fratris remoueãtur à cellis. fol.97.pag.1.
Imprimere libros nouiter editos quomodo debeant fratres. fo.158. pag.2.
Inchoationes Capitulorum Generalium, quã habeant vim.fol.8.pag.2.
Inclinationum differentiæ enumerantur.fol. 21. pagin.2.
Incorrigibiles quemadmodum ab Ordine expellendi.fol.87.pag.1.
Inducens ad electionem cuiuſcumque Prælati noſtri Ordi-

Ordinis grauiter puni- tur. fol.76. pag.2.

Inducere promiſsionibꝰ aut minis ad eligendum ſtri- ctè prohibetur. fol. 116. pag. 2.

Infamia contra accuſatum quid operetur. fol. 152. pag. 2.

Infamia præcedens cum te- ſtimonio ſecularium, ſuf- ficit ad ſeparationem pu- niendi fratris. fol. 77. pag. 1.

Infirmis licet carnes come- dere cum licentia præla- ti. fol. 32. p. 2.

Infirmorum cura diligen- tiſsimè habenda prælatis. fol. 32. pag. 1.

Informationes recipiendo- rũ qualiter fieri debeant. fol. 41. pag. 1.

Imponentes crimina quali- ter puniantur. fol. 81. pag. 1.

Inſtrumenta liuellaria ſer- uentur in Archiuio Con uentus. fol. 55. pag. 1.

Inſtrumentis aureis aut ar- genteis non vtantur fra- tres noſtri. fol. 36. pag. 2.

Inquiſitores non confirmen tur in Priores Conuen- tuales inconſulto Magi- ſtro Ordinis. fol. 153. pa. 1.

Inquiſitores non magiſtri, locum habent poſt Bac- calaureos. fol. 148. pag. 1.

Inquiſitores quales debeant eſſe ad id munus ſubeun- dum. fol. 164. pag. 1.

Inquiſitores non poſſunt cõ firmari in Priores. fol. ibi. pag. 2.

Inquiſitores noſtri non in- quirant contra fratres minores, neque è contra- rio. fol. 196. pag. 2.

Interpretatio regulæ vel Conſtitutionum ad quos pertineat. fol. 9. pag. 1.

Intentio profitentis, aliquan do vitiat profeſsionem, aliquando non. fol. 62. pag 1.

Interſtitia vnius anni ſeruẽ- tur inter ordinationes. fo. 189. pag. 2.

In ieiunio ſanctæ Crucis nõ poteſt Prælatus ordina- riè diſpenſare. fol. 28. pag. 1.

Inuentaria ſeu memorialia rerum Conuentus fiant. fol. 103. pag. 1.

Itinerantes quibus diebus ie iunare teneantur. fol. 28. pag. 2.

Itinerantes debent literas te ſtimoniales deferre. fol. 166. pag. 2.

Iuramentum inter loquendum adhibere veniale ſolet eſſe. fol. 70. pag. 2.

Iura Prouinciæ ſemper ſalua intelliguntur niſi ſpecialiter & expreſſè illis derogetur in patentibus literis fol. 185. pag. 1.

Inditium ſuæ adminiſtrationis, qualiter debent ſubire Prouinciales & Vicarij congregationum, præſcribitur. fol. 128. pag. 1.

L.

LEcti fratrum noſtrorū quales eſſe debeant. fol. 34. pag. 1.

Lectores in quibus exercitijs occupandi. fol. 179. pag. 1.

Lectores nō prædicent tempore Quadrageſimæ. fol. 181. pag. 1.

Lectores à Priore Prouinciali & Diffinitoribus deputentur. fol. 184. pag. 2.

Lectiones caſuum conſcientiæ vbi habendæ. fol. 179. pag. 1.

Lectionum tempus quo durare debeant præfigitur. fol. 181. pag. 1.

Lectura promouendi ad magiſterium, debet neceſſariô approbari per magiſtrum Ordinis vel Capitulum Generale. fol. 186. pag. 1.

Leproſi ſeorſum in ſuo Conuentu procurētur. fol. 33. pag. 1.

Liber habendus in quo deſcribatur ætas recepti ad habitum. fol. 46. pag. 2.

Liber habendus in quo profeſsiones deſcribātur. fol. 61. pag. 1.

Liber habendus in quo ſcribantur proteſtationes circa impedimenta recipiendorum ad profeſsionem. fol. 59. pag. 2.

Libri interdicti, qui nam appellentur cap. de Leui culpa. fol. 69 pag. 2.

Libri fratrum defunctorum quomodo ſeruandi. fol. 187. pag. 2.

Libros à bibliotheca communi extrahere nō licet. fol. 188. pag. 1.

Libri in lucē edēdi qualiter examinari debeant. fol. ibi. pag. 2.

Licentia domo exeundi, nulli detur niſi ſociò deſignato. fol. 73. pag. 1.

Licentiate ad tranſeundum ad alium Ordinem non fiat facilè. fol. 87. pag. 1.

Licentia vendendi aut locandi bona Conuentus à Magiſtro Ordinis obtinẽda eſt.fol.98.pag.1.
Licentiam ingrediendi clauſtra Monialium, Superior poteſt dare in caſibus neceſſarijs.fol.99.pag.1.
Licentiæ conceſſæ mulieribus ad intrandum clauſtra Monialium omnes reuocatæ ſunt.fo.99.p.2.
Licentiam veniendi ad locum Capituli, ſolus Magiſter Ordinis aut Prouincialis dare poſſunt. fol. 151.pag 2.
Licentia itinerantiũ in ſcriptis, quid debent continere.fol.166.pag.1.
Licentia acceptandi dignitatem extra Ordinem infra Epiſcopalem, nulli conceDatur.fol.172.pag.2.
Licentiæ retinẽdi aut, expendendi pecunias omnes reuocatæ ſunt fol.55.pa.1.
Lineis vti non licet ad carnẽ etiã infirmis.fol.35.pag.2.
Linguarum ſtudiũ inſtituatur in Prouincijs. f.176.p.1
Limites Prouinciarum, & Conuentuum exactè ſeruentur.fol.169.pag 1.
Litanię quomodo, & quando dicendæ.fol.15.pag.1.
Litaniæ Beatę Mariæ Virginis diebus Sabbati dicendæ.fol.15.pag.1.
Literarum peritia in recipiendis ad habitum quanta eſſe debeat.fol.41.p. 2.
Literas nec mittere, nec recipere licet ſine licẽtia Prælati.fol.72.pag.1.
Literæ confirmationis Priorum legantur in Capitulo vel refectorio.fo.121.pa.1.
Lites intendere Prælatis Eccleſiarum non debemus. fol.192.pag.2.
Loca fratrum in choro, & alibi qualiter deſignanda ſint.fol.90.pag.2.
Locus Magiſtrorum in Theologia, & Priorum Conuẽtualium declaratur. fol. 147.pag.2.
Locus Baccalaureorum, & Inquiſitorum præfigitur. fol.148.pag.2.
Loca Conuentuum aut officinæ, non concedantur ſecularibus.fol. 94.pag.2.

M.

Magiſtri etiam actu legentes non comedãt in cameris.fol.33.pag.1.
Magiſtri in Theologia loqui poſſunt in menſa extra refe-

refectorium. fol. 37. pagin.2.
Magiſter Ordinis non poteſt dare licentiā loquendi in mēſa refectorij.fo.38.p.1.
Magiſterium accipiens non ſeruata forma Conſtitutionum excommunicatur.fol.187.pag.2.
Magiſter Nouitiorum quam curam habeat. fol. 46. pag.1.
Magiſtri Nouitiorum quales debeāt eſſe,& quomodo inſtituendi.fol.47.p.1.
Magiſtro Ordinis quare promittimus obedientiā,fol. 64 pag 2.
Magiſtri Ordinis authoritas & iurisdictio. fol. 126. pag.1.
Magiſter Ordinis ſtatim electus plenè curam habet omnium fratrum totius Ordinis.fol.132.pag.1.
Magiſtri in Theologia quē locum habeant. fol. 147. pag.1.
Magiſter Ordinis aut Prouincialis nō mutent acta aut conſuetudines approbatas.fol.155.pag.1.
Magiſtri ſtudentium officia recenſentur. fol. 180. pag.1.
Magiſter in Theologia promouendus qualis debeat eſſe.fol.184.pag.1.
Magiſtri etiam non legētes votum habere in receptione ſtudentium f.175 pa.2
B. Maria Virgo ſpecialis noſtri Ordinis aduocata, fol. 62 pag.2.
B. Mariæ Virginis altare ſit in dormitorio. fol. 12. pag.2.
Manentes extra Ordinem, ſine licentia, cum redierint non poſſunt habere officia per decennium. fol. 172. pag.1.
Manentes extra Conuentū non cenſentur ibi aſsignati ad vocem habendā. fol.172.pag 1.
Mandata Conſtitutionū ad ſolam pœnā obligant tranſgreſſores.fol.6.pag 2.
Mala de fratribus enomere delictum eſt.fol.71.pag.2.
Malè promoti ad Ordines, puniendi iuxta conſtitutionem Sixti Quinti. fol. 190.pag.1.
Memorialia exhibentes Sanctiſsimo contra Prælatos, puniuntur.fol.81.pag 1.
Mendicantes Religioſi qui dicantur. fol. 189. pagin.1.
Menſis electionis in Conſtitu-

ſtitutione quomo intelligatur.fol. 112.pag.2.
Minuti qualiter procurandi in victu.fol.34.pag.1.
Miſſam quotidie audiat fratres noſtri. fol. 13.pag.1.
Miſſa pro nouem lect.onibus defunctorum quomodo celebranda.fol. 14. pag. 1.
Miſſæ ritus & ceremoniæ deſcribuntur. fo 19 pa.2.
Miſſarum numerus non admittēdus à fratribus quomodo intelligatur.fo.26. pag. 1.
Miſſarum numerus perpetuus, habeat eleemoſynam perpetuam. fol. 26. pag. 2.
Miſſarū reductio ad numerum quomodo fieri debeat. fol. ibi.pag.2.
Monaſteria Monialium nō adeunda religioſis ſine licentia.fol.85. pag.2.
Monialium confeſſores quales deſignandi. fol. ibid. pag. 1.
Monaſteria Monialiū ſunt ſub cura Magiſtri Ordinis & Priorum prouincialium.fol.98. pag.2.
Monaſteria monialium nullus intrare poteſt ſine cauſa & licentia. fol.99. pag.1.& 189.pag.1.
Mulieres ad tertium habitum recipiendæ, quales ſunt.fol.45. pag.2.
Mulierum familiaritas fugienda religioſo. fol. 84. pag. 2.
Mulieribus non licet intrare interiores officinas Conuentuum. fol. 100. pag.1.
Mulieres aliquando poſſunt intrare clauſtrum. fol. 101.pag.2.
Munera accipere nec prælatis nec viſitatoribus licet.fol.157.pag.2.
Mutantes ſe de loco ad locum,quæ nam ſecum deferre poſſunt fratres noſtri.fol.94.pag.1.
Mutationes votorum non fiant in Prouincia inſtante electione Prouincialis. fol.125.pag.1.
Muſicæ moderatę permittītur in Eccleſijs noſtris. fol.18.pag.1.

N.

NEGOTIIS ſecularibus non ſe ingerant fratres noſtri. fol.5. pag. 2.
Negotia religionis non deſe-

ferantur ad tribunalia extra Ordinem.fol.76 pa.2.
Negotia grauiora non ſuſcipiantur ſine licentia Prouincialis. fol.166. pag.1.
Nona dicta habeatur oratio in æſtate. fol.17.pag.1.
Noua feſta de quibus Officium fit enumerantur. fol.17.pag.2.
Noua Conſtructio non fiat in Monaſterio ſine licentia,& conſilio. fo.102.p.1
Nouę aſsignationes infra menſem electionis non fiant.fol.117.pa.2.&185. pag.1.
Nouæ aſsignationes nõ fiãt nec per duos menſes ante menſem electionis. fol. 185.pag.2.
Nouitij pertinent ad Conuẽtus, pro quibus recipiuntur.fol.43.pag 1.
Nouitij de quibus ſint inſtruendi.fol 47.pag.2.
Nouitij vſque ad Sacerdotiũ ſub cura Magiſtri educentur.fol.48.pag.2.
Nouitij puri ſeparati degant à profeſsis in eadem domo.fol.49.pag.1.
Nouitiorum domus qualiter conſtruenda. fol. 75. pag.1.
Nouitij volentes redire ad ſeculum permittendi ſũt. fol.57.pag.2.
Nouitiorũ donationes quo ritu fieri debeant.fol. 58. pag.1.
Nouitij ſine licentia recedẽtes, quomodo acceptandi in alio Conuentu.fol.59. pag.1.
Nouitij recepti id vno Conuentu, non debent recipi ad profeſsionem pro alio fol.61.pag.1.
Numerus Fratrum in Conuentibus prę finiatur iuxta facultates eorum. fol. 96.pag.1.

O.

OBedientiæ votum cur cæteris præſtat.fo.61. pag.2.
Obedire Prælato ſuo,aliquãdo non tenetur Religioſus.fol.67. pag.1.
Obligatio ad vota eſt eſſentialis Religionibus. fol. 62.pag.1.
Officia extra Ordinem exercentes,nec vocem,nec cellã inConuentibus habere poſſunt.fol.172.pag.1.
Officium de B. Virgine ſtãdo dici debet. fol. 12.pagina.2.

Officium paruum B. Virginis quibus diebus intermittatur. fol. 12 pag. 2.
Officium Diuinum potiùs in communitate, quam in priuato recitandum. fol. 13. pag. 2.
Officium nouem lectionum mortuorum ſemel in hebdomada recitetur. fol. 14. pag. 2.
Ab Officio mortuorum, nullus exemptus eſt, nec etiam Lectores actu legentes. fol. 14. pag. 2.
Oratio habenda poſt Completorium, & poſt Matutinas. fol. 17. pag. 1.
Ordo Prædicatorum vnde nomen traxerit. fol. 1. pag. 1. & fol. 65. pag. 2.
Ordinis Prædicatorum encomia, & laudes fol. 1. pag. 2. & fol. 63. pag. 1.
Ordinis Prędicatorum inter cæteros pręſtantia. fol. 66. pag. 2.
Ordinationem facere poteſt Magiſtri Ordinis, aut Capitulum generale certo tẽpore duraturam: Conſtitutionem non poſſunt. fo. 8. pag. 1.
Ordinationes quo ad cenſuras, & pręcepta, expirant cum authoribus. fol. 8. p. 2
Ordinationes Magiſtri, vel Capituli durant donec reuocentur. fol. 8. pagina. 2.
Ordinata ab inferioribus Pręlatis, expirant cum ipſis, præterquam in quibuſdam expræſsis. fol. 8. pag. 2.
Ordinatio cum hac pœna, quòd tranſgreſſor non poſsit abſolui à peccatis ſuis, nequit fieri ab vlla Ordinis poteſtate. fol. 9. pag. 1.
Ordinandi qua ratione examinari debeant. fol. 189. pag. 2.
Oſtiarij Conuentus qualitates, & munia. fol. 101. pag. 2.

P.

PAtres à conſilijs quot & quales ſint in Conuentibus. fol. 39. pag. 2.
Paupertas debet eſſe accommodata fini Religionis. fol. 97. pag. 2.
Paupertas habens in communi aliqua, non eſt ideo inferior. fol. 55. pag. 1.
Peccata carnis ſeueriùs puniantur. fol. 79. pag. 2.

Peccata venialia aliquando obligant Fratres etiã ad pœnam.fol.69.pag 1.
Peccata quæ in noſtris Conſtitutionibus prohibentur,duplicem pœnam inducunt.fol 71 pag.1.
Pœna triremium in delictis grauioribus infligi poteſt à Prouinciali.fol.80. pagina.2.
Pœna grauioris culpæ qualis ſit. fol. 173.pagina.1.
Pecunias habere non licet ſine licentia fratribus.fo. 52.pag.2.
Pecunias in via nullus portet ſine licentia.fol. 72. pag.1.
Pecunias colligere inter prædicandum, non licet.fol. 163.pag.2.
Pœnis quibuſcunque nullus obligatur,niſi declaretur. fol 6.pag.1.
Pœnitentia pro fractione ſilentij, qualis ſit. fol 39. pag 1.
Percuſſor quis dicatur in Conſtitutionibus.fol.75. pag.1.
Permanentes extra Conuentum præterquam pro officio Inquiſitionis excluſi ſint quo ad electiones faciendas.fol.115. pag.2.
Petitio Prouinciæ neceſſaria promouendis ad gradus.fol.185.pag.1.
Petitiones in Capitulis quemadmodum fieri debeãt. fol.185.pag.1.
Plenaria ſatisfactio quando intelligatur. fol. 78.pagina,2.
Poteſtas diſpenſandi eſt, penes Prælatum. fol. 3.pagina.2.
Poteſt Prælatus cogere ſubditum, vt diſpenſatione vtatur.fol.4.pag.2.
Poſſeſsiones, & reditus habere non repugnat paupertati. fol. 97.pag.1.
Portarius Conuentus, qualis debeat eſſe.fo.101.pa.2.
Poſtulãdi Priores cõſuetudo conſeruetur fol.107.p.2.
Prædicatorũ Ordo vnde cœperit appellari hoc nomine.fol.1 pag.1.
Prædicatorum Ordinis elogia.fol.1.pag.2.
Prædicatores quales ſint eligendi.fol.160. pag.2.
Prædicatores debent triennio Theologiam audiuiſſe.fol.161.pag.1.
Prędicare in noſtris Eccleſijs aut Sororum,non permittãtur ſeculares,aut regulares

lares aliorum Ordinum fol.163.pag.1.
Prædicatores generales qualiter examinandi.fol.164. pag.1.
Prædicatores generales quales eſſe debeant. fol. 164. pag.1. & 186.pag.1.
Prędicatores generales à quibus inſtituendi. fol. 139. pag.2.
Prædicatores generales non excedant numerum Conuentuum in Prouincia. fol.186.pag.1.
Prædicare extra terminos ſui Conuentus, non licet ſine licentia.fo.167.pa.2.
Pręlati Ordinis prohibentur gratias concedere Fratribus ad inſtantiam extraneorum.fol.173.pag.2.
Prælati non debent faciles eſſe ad præcepta, & cenſuras fulminandas. fol. 7. pag.1.
Pręlati non conſtituantur niſi Ordinem noſtrum profeſsi.fol. 120.pag.2.
Pręlatis nō licet ad inſtantiā ſecularium gratias concedere Fratribus.fo.76.pa.1.
Pręlatus inferior parcere poteſt in poſitiuis pœnis, non in priuatiuis.f.78.p.1
Pręlatis non licet vti notitia in confeſsione Sacramentali habita ad gubernandum ſubditos.fol.10.p.2.
Præceptum in regula nullū eſt pręter tria vota.fol.6. pag.1.
Præceptum in Conſtitutionibus eſt, vbi ponitur ſententia excommunicationis.fol.6.pag.1.
Pręcepti forma in ordinationibus,qualis eſſe debeat. fol.6.pag.1.
Præcepta neque in ira, neque ſine ſcriptura fiant. fol.6.pag.2.
Pręcepta & ordinationes nō multiplicentur.fo.9.pa.1.
Præiudicium non generent Diffinitores Prouincialibus,nec è cōtrario in ſuis diffinitionibus.f. 149.p 2.
Pręiudicum generare in diffinitionibus quid ſignificet.fol.150.pag. 2.
Præſentati aut Lectores, nō fiant Prædicatores generales.fol.164.pag.2.
Priores poſsūt abſoluere hoſpites à cenſuris, & peccatis.fol.4.pag.2.
Priores vti poſſunt diſpenſatione.fol.5.pag.2.
Priores in ſuis Conuentibus poſſunt præcepta facere obligantia ad mortalem culpam.

culpam.fol.7.pag.1.
Priores in refectorio comedere debent.fol.30.pag.1.
Prior antiquioris Conuẽtus extra refectoriũ loqui poteſt in menſa.fol.37.pa.2.
Priorum iuriſdictio non poteſt limitari à Prouinciali. fol.49.pag.1.
Priores non poſſunt Fratres incarcerare ſine conſilio, nec incarceratos liberare fol.79.pag.2.
Priores Prouinciales,& Conuentuales poſſunt recipere apoſtatas etiam poſt decennium.fol.89.pag. 2.
Prior Conuentualis non eſt eligendus,niſi qui præerat omnino ſit amotus. fol. 106.pag.2.
Prior eligendus ſciat proponere Verbum Dei.fol.113 pag.2.
Priores Conuentuum vbi viget ſtudium ſint graues & literati.fol. 113.pag. 2.
Priores Conuentuales qualiter ordinentur circa loca ſua.fol.147.pag.1.
Prior vnius Conuentus non poteſt habere vocem in alio.fol.116.pag.2.
Priores duos eodem anno non poteſt quiſquam eligere ratione nouę aſsignationis.fol.116.pag.2.
Prior nouus antequã veniat ad Conuentum ſuum nihil poteſt in illo ordinare.fol.119 pag.1.
Prior recedens à ſuo Conuẽtu,in abſentia poteſt diſponere.fol.119.pag.2.
Prior Prouincialis mortuo, vel amoto Priore poteſt Suppriorẽ remouere,& Vicariũ inſtituere pro electione,qui tamẽ vocẽ pâſsiuã nõ habebit. fo.119.p.1.
Priore abſente poteſt etiam Vicarius à tribus antiquioribus inſtitui.fol.120.p.1
Priores expleto officio pertinent ad Conuentus vnde aſſũpti fuere.fol.120. p.1.
Prior Conuentualis habet primam vocem in electione electorum Prouincialis.fol.124.pag.1.
Prior Conuentualis electioni ſocij intereſſe non debet.fol.124.pag.2.
Priores Conuentuales,ſi cõfirmentur in Prouinciales cenſeantur ipſo facto abſoluti à Prioratu,quẽ habebant.fol.126.pag.2.
Priores Conuentuales non poſſũt licẽtiare vltra dietam.fo.166.pag.2.
Priores ſubditi ſunt illi Prio

ri in cuius Conuētu morantur.fo.168.pa.2.

Prior Prouincialis in aliena Prouincia habet locū Nolæ.fol.169,pag.1.

Primam vocem in electione quis dicatur habere. fol. 110.pag.2.

Priuare aliquem gratijs Ordinis, quidnam ſit. fol. 173.pag.1.

Probationis annus quomodo computandus. fol.41. pag.2.

Probationis annus quando incipere debet. fol. 60. pag.2.

Probatio legitima mendicati ſuffragij ab extraneis, ſunt ipſæ preces exhibitę. fol.76.pag.2.

Proclamationes in Capitulo de quibus fiant. fol. 73.pag.2.

Proceſſus defunctorum comburantur, viuentium ſeruentur.fol.85.pag.2.

Procurātes remiſsiones pœnarum aut gratias, per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas quas pœnas incurrant. fol.75 pag.2.

Proceſsioni qua decantatur Salue Regina, omnes debent intereſſe.fol.17.pa.1.

Procurantes institutionem Vicarij Indiarum excommunicantur.fol. 149.p.1.

Profeſsionis obligatio explicanda Nouitijs.fol.58. pag. 2.

Profeſsio ante ſextum decimum annum expletum, nulla eſt. fo.59. pag. 1.

Profeſsio inepti non differatur, niſi per ſex menſes. fol 59.pag.2.

Profeſsio Religionis quid ſit, & quid operetur. fol. 60 pag. 2.

Profeſsio expreſſa, & tacita, quomodo differant. fol. 61.pag.2.

Profeſsio reformat profitentem ad inſtar Baptiſmi. fol.67.pag.1.

Profeſſus in alia Religione non recipiatur in noſtra. fol.42.pag.2.

Profeſsio fidei iuxta formā Concilij Tridentini,fiat à graduatis,& alijs officialibus.fol.185.pag.1.

Proprietarij qui dicantur. fol.50.pag.1.

Proprietarij ſunt qui non habent animum paratum ad ponendum omnia in manibus Prælatorum.fol.55.pag.2.

Proponere electoribus non licet

licet ſine neceſsitate, nec pauciores quam tres. fol. 112. pag. 2.
Proſtratio, quæ dicitur venia, quando, & quomodo fiat. fol. 24. pag. 1.
Proteſtationes, quę fieri debent ante profeſsionem. fol. 59. pag. 2.
Prouinciæ omnes tenentur acta Capituli Generalis acceptare. fol. 9. pag. 2.
Prouidere indigentibus pertinet ad Priores. f. 56. p. 1.
Prouinciales non poſſunt Fratrē profeſſum transferre ad alium Conuentum ſimpliciter fol. 61. pag. 1.
Prouincialis intra tres mēſes debet prouidere Conuentui de Priore quando ius eligendi ad ipſum deuoluitur. fol. 113. pag. 1.
Prouincialis poteſt inſtituere Suppriorem. f. 118. p. 1.
Prouincialis authoritas in Prouincia ſua, quanta ſit. fol. 126. pag. 2.
Prouincialium bona poſt mortem qualiter diſtribuenda. fol. 127. pag. 1.
Prouinciales extra ſuas Prouincias, quem locum habeant. fol. 127. pag. 2.
Prouinciales habeant Regeſtum in quo præcipua acta illorum annotentur. fol. 127. pag. 2.
Prouinciales expleto officio quale iudicium ſubire debeant. fol. 128. pag. 1.
Prouinciarum totius Ordinis numerus, & locus. fo. 30. pag. 1.
In Prouincijs in quibus Diffinitores eliguntur per nationes, etiam examinatores ſcrutiniorum ſimiliter eligantur. fol. 134. pag. 1.
In Prouincijs cæteris fiant de conſilio patrum. fol. 134. pag. 2.
Prouinciales titulares non creentur, excepto Terræ Sanctæ. fol. 136. pag. 1.
Prouinciales à tempore quo Diffinitores vadunt ad Capitulum generale plura mutare non poſſunt. fol. 142. pag. 2.
Prouinciales abſoluti quem locū teneāt. fol. 146. pag. 2.
Prouincialis ex commiſsione generali ſuorū diffinitorum, non poteſt liberare quenquā à pœnis grauioris culpæ. fo. 154. p. 2.
Prouincia nulla poteſt detrectare acceptationē actorū Capituli Generalis. fol. 154. pag. 1.

Prouinciarum iura ſemper ſalua intelliguntur, etiam ſi in literis patentibus id non exprimatur. fol. 185. pag. 1.
Promouendi ad gradus, examinari debent à Iudicibus deputatis à Prouinciali de Patrum conſilio. fol. 184. pag. 2.

R.

Raſuræ forma preſcribitur. fol. 36. pag. 2.
Ratiocinijs obligati non recipiantur. fol. 42. pag. 2.
Ratio reddenda Prælatis de executionibus teſtamentorum. fol. 54. pag. 1.
Rationem dati, & accepti cui reddere debeat Fratres omnes. fol. 55. pag. 2.
Rebellio manifeſta quando dicatur. fol. 74. pag. 2.
Recedere à Conuentu ſine licentia prohibetur. fol. 167. pag. 2.
Recipiēdi ad habitum Ordinis, forma. fol. 39. pagina. 1.
Recipere ad Ordinem ſolus Prior poteſt ſiue Prouincialis, ſiue Conuentualis, non autem Supprior, aut Vicarius ſine licentia. fol. 43. pag. 1.
Recipiendus ad profeſsionē qualis debeat eſſe. fol. 57. pag. 2.
Receptis ante quintum decimum annum, tres menſes adijciendi anno probationis. fol. 58. pag. 1.
Recipiens aliquem ad profeſsionem intra annum probationis, quas pœnas incurrat. fol. 60. pag. 2.
Recipere domos, & loca licet fratribus cum licentia Ordinarij. fol. 93. pag. 2.
Recipientes fugitiuos, quas pœnas incurrant. fol. 167 pag. 1.
Recipiendi ad Ordinem, qualiter ſint Conuerſi. fol. 191 pag. 2.
Recurrere ad Superiorem contra Prouincialem, quādo liceat. fol. 85. pag. 2.
Rediens ad Ordinem noſtrum, qualem habeat antiquitatem. fol. 87. pag. 2.
Reductio Miſſarum qua ratione fiat. fol. 26. pag. 2.
Refectorium quomodo intrare debent Fratres noſtri. fol. 29. pag. 1.
Refectorij communitas in comedendo ſemper habenda. fol. 30. pag. 1.

Reformati Conuentus ſubditi ſint Prouincialibus. fol.104.pag.2.
Regula ſancti Auguſtini Epiſcopi laudatur. fol.64. pag.2.
Regentis ſtudij munera præſcribuntur. fol. 179. pag.2.
Regentis locus præcipuus in actibus ſtudij. fol. 180. pag. 2.
Religioſus per profeſsionē multa bona conſequitur. fol.67.pag.1.
Religioſus tenetur deferre patenter habitum ſui Ordinis.fol.88.pag.2.
Religioſi mendicantes quinam dicantur. fol. 199. pag.1.
Renuntiatio Nouitij ante profeſsionem non valet. fol.58.pag.1.
Renuntians propriæ voci, & ſic excedens medietatem eligentium, non eſt legitimè electus.fol. 107.p.1.
Renuntiare iuri ſuo non licet electis in Ordine noſtro.fol.111.pag.2.
Renuntiatio beneficij qualiter fieri debeat, vt valeat ad obtinenda officia in Ordine.fol.171.pag.2.
Repræſentationes non permittantur fieri in noſtris Eccleſijs.fol.18 pag.2.
Reſeruare caſus, quos ſibi poſſunt Prælati. fol. 10. pag.1.
Reſtituti Apoſtatæ ad gratias Ordinis, non poſſunt fieri Prelati ante annos viginti.fol.92.pag.2.
Reuelantes ſecreta Ordinis vel perſonarum extraneis qualiter puniendi ſint. fo. 148 pag. 2.
Reuelare ſecretum quando liceat,& quando non.fol. 152.pag.2.
Reuertentes ad Ordinem ſine habitu, etiam legitimè diſpenſati, nō poſſunt ante decennium habere dignitatem in Ordine. fo. 89.pag.2.
Reus infamatus tenetur veritatem dicere Iudici. fol. 77.pag.1.
Reus infamatus non tenetur confiteri alia crimina de quibus non eſt infamatus fol.77.pag.1.
Romam petere ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis,nulli permittitur. fol. 168.pag.1.
Sancti Roſarij feſtum cum octauis ſolemnibus celebretur.fol.15.pag.1.

S.

SAcra Scriptura iuxta conſenſum Patrum exponenda.fol.176.pag.1.
Sacros Ordines à quibus ſuſcipi liceat.fol.189.pag. 2.
Sacerdotes celebraturi confiteantur antequam induant ſacras veſtes. fol. 19.pag.1.
Salutem animarum quænã impediant.fol.5.pag.1.
Salue Regina, dicenda poſt Completorium. fol. 16. pag.2.
Satisfactio plenaria quando intelligatur facta.fol.78. pag.2.
Poſt Satisfactionem poteſt quis officijs fungi, quibus priuatus fuerat abſq; noua reſtitutione.fo.78. pag.2.
Scapulare non deponendum induenti ſacras veſtes.fol.36 pag.1.
Scandaloſi,& incorrigibiles, in carcerem recludendi. fol.88.pag.2.
Scrutinia Prouincialium per tabellarios,aut conuerſos mittantur.fol.126.pag.1.
Scrutinium ſuper retentionem, vel amotionem Prouincialium,quomodo fieri deber.fol.140. pa. 1.
Scrutinium quod fit de Priore Conuentuali retinendo, vel abſoluendo, non fiat per ſchedulas.fo.108. pag.2.
Scrutatores electionũ cuiuſmodi eſſe oporteat. fol. 141.pag.1.
Scrutatorum impedimenta qualiter reparanda. fol. 142.pag.1.
Scandala auferri debent per criminoſorum accuſationem. fol.55.pag 1.
Secularem vitam viuentes qualiter puniendi. fol. 192.pag.1.
Sedentes in terra habeant aſſerem ligneum. fol.77. pag 2.
Seruitores in refectorio qualiter ſe gerant.fol.29.pag.2
Seruus non poteſt fieri Religioſus niſi prius manumittatur fo.42.pag.1.
Sequeſtrati, & in grauiori culpa qualiter tractandi, fol.77.pag 2.
Secreta Capituli Generalis, aut Prouincialis nullus reuelet.fol.148.pag.2.
Secretum quando ſeruandũ, & quando non. fol.152. pag.2.

Secularium teſtimonia contra Fratrem, quid operentur.fol. 152.pag.2.
Seculares ſcientiæ quomodo addiſcēdæ. fol.175.pagina 2.
Signa ad horas Canonicas duo fiant, & qualia. fol. 12.pag.2.
Silentium quibus locis tenendum.fol.37. pag.2.
Silentium in menſa,& poſt Completorium ſtrictiſſimum.fol.38.pag.2.
Singulares opiniones non recitent Lectores niſi ſtatim refellant.fo.176.pa.2.
Singularem vitam ducere qui dicantur.fol.193.p.2.
Socij aſsignentur redeuntibus à Capitulis. fol.186. pag.2.
Socij Priorum pro illo tantum anno vocem habeāt. fol.124. pag.2.
Socius ſemel electus, non poteſt in eodem Conuentu pro alio ſequenti Capitulo iterùm eligi. fol. 124.pag.2.
Socius electus pro Capitulo Prouinciali, ſi contingat electionem fieri per electores, non erit ille verus Socius, ſed alius denuo eligendus.fol.124.pag.2.
Socius Diffinitoris de Prouincia, & Socius Prioris de ſuo Conuentu aſſumēdus.fol.135 pag. 1.
Soc'i dati Epiſcopis quales eſſe debeant.fol.170. pa.2.
Studium literarum Religioni noſtræ maximè neceſſarium.fol.175.pag.2.
Studentes foueantur, & adiuuentur à Prælatis. fol. 177 pag.2.
Studentes Theologię, triennio expleto abſoluti ſunt à ſtudio.fol.177 pag.2.
Studentes miſsi extra ſuas Prouincias, elapſo triennio ſunt aſsignati in Conuentibus vnde fuerunt aſſumpti.fo.178.p.1.
Studentes extranei expleto triennio remittantur ad propria.fol.178.pag.1.
Studentes inepti priuentur cella, quæ alteri detur.fo. 183.pag.1.
Studentes quibus diebus teneantur ad chorū venire. fol.183.pag.2.
Subditi prohibentur gratias quærere à Prælatis per media extra Ordinem. fo. 174.pag. 1.
Subſcriptiones literarum, nō fiant niſi à congregatis in vno loco.fol.85 pag. 2.

Superiores intrare poſſunt Monaſteria Monialium, ex cauſa.fol.99.pag.2.
Supprior, aut Vicarius non eſt Prælatus.fol.4. pag.1.
Supprior amoto Priore poteſt Vicarium inſtituere. fol.109.pag.1.
Supprior, quomodo inſtituendus a Priore.fol. 118. pag.1.
Supprior aut Vicarius abſente Priore,non poſſunt Vicariũ inſtituere.f.118 p.1.
Supprior non poteſt eligi in ſociũ Prioris pro Capitulo Prouinciali.fol.118.pag 1.
Supprioris,& Vicarij authoritas abſente Priore. fol. 118.pag.2.
Supprioris authoritas mortuo,vel amoto Priore.fol. 118.pag.2.
Supprior extra ſuum Conuẽtum,nullum præcedit etiã ſibi ſubditum.f 119. pag 1.

T.

Tabellæ quatuor in Sacriſtia appẽſæ,quid debeãt continere.fol.19.pag.1.
Teſtamentorum executiones non fiant à Fratribus. fol.5.pag.2.
Tempus profeſsionis quomodolibet manẽtibus extra Ordinẽ,qualiter cõputandum.fol.91.pag.1.
Termini Conuentuum à Prouincialibus præfigantur.fol.94.pag.1.
Thurificatio, & aſperſio aquæ, quo ordine fiant.fo. 17 pag.1.
S. Thomæ doctrina vbique propugnanda.fol 177.p.1.
S.Thomæ articuli Theologici,quomodo explicandi à Lectoribus.fol.177.pag.1
Tranſgreſſores purè Conſtitutionum,nec habentium præceptũ annexũ, ad culpã nõ obligantur.f 6.p.2.
Tranſgreſſor obedientiæ Superiorum, quomodo puniendus.fol.74.pag.2.
Tranſgreſſores legum noſtri Ordinis ſi ex contemptu id faciant, ad culpam obligantur.fol.7.pag.1.
Tranſgredi regulam,aut Conſtitutiones ex contemptu quis dicatur. fol.7. pagina.1.
Tranſire ad Mendicantes Ordines,non licet noſtris Fratribus,nec ẽ contrariô.fo. 196.pag.1.
Tranſire ad aliam Religionẽ ſine neceſsitate, nõ eſt laudabile.fol.87.pag.2.

Tranſ-

Tranſlati in aliquam Prouinciam, ſtatim habent vocem in Conuentu in quo ſunt aſsignati. fol. 115. p. 2.
Tractare de electione non licet, niſi ante vnam diem. fol. 117. pag. 2.
Transferre Capitulum Generale à quibus poſsit. fo. 153. pag. 2.
Tunicella, & caligæ ſunt de nocte habitus noſter. fol. 34. pag. 2.
Tunicæ albæ non ſint longiores iuſto. fol. 35. pag. 1.

V.

Vadens ad Superiorem ſine licentia, ſi vagetur huc, & illuc, iudicatur apoſtata. fol. 168. pag. 2.
Venia, quam dicimus proſtrationem, quando fiat. fol. 24. pag. 1.
Veſtes noſtræ non ſint pretioſæ. fol. 35. pag. 2.
Veniam in Capitulo qualiter faciant omnes fratres noſtri. fol. 138. pag. 1.
Venditiones, aut locationes bonorum Monaſterij, qualiter fieri debeant. fol. 98. pag 2.
Vicarij Magiſtri Ordinis, vel Prouincialis, non poſſunt dare licentiam loquendi in menſa. fol. 38. pag. 2.
Vicarij prædicti abſoluere poſſunt à pœnitentia debita pro fractione ſilentij in menſa. ibidem.
Vicarij Magiſtri Ordinis, aut Prouincialium; non viſitent Monaſteria Sororum fol. 100. pag. 1.
Vicarius electus ab antiquioribus poteſt vota eligentium Priorem recipere. fo. 109. pag. 1.
Vicarius pōt inſtitui Prior, aut Frater alterius Conuentus fol. 118. pag. 1.
Vicarij electi à Patribus, amoto Priore, authoritas. fol. 119. pag. 1.
Vicarius à tribus antiquioribus quomodo eligendus. fol. 119. pag. 1.
Vicarius Prouinciæ quiſnam ſit, mortuo, vel amoto Prouinciali. fol. 121. pag 2.
Vicarius Magiſtri Ordinis, vel Prouincialium omnē habent facultatem, quam ipſi Magiſter, & Prouincialis habebant. fol. 122. pa. 2
Vicarius Prouinciæ à Superiori inſtitutus, vocem habet in electione Prouincialis. fol. 125. pag. 1.
Vicariç quomodo diſtribuēdæ in

dę in Prouincijs fol.127. pag.1.
Vicarij congregationum ex pleto officio qualiter viſi tandi.fol.128.pag.1.
Vicarius totius Ordinis quis ſit mortuo Magiſtro, vel amoto.fol.129. pag.1.
Vicarius Ordinis quid præſtet in electione Magiſtri. fol.132 pag 2.
Vicarij Prouinciæ authoritas.fol.139 pag.2.
Vicarij Generales,& particu lares ordinantur circa lo ca.fol. 140.pag.2.
Vicarius Magiſtri Ordinis in Capitulo abſente Magiſtro qualiter inſtituatur.fol.143.pag.2.
Vicarius Generalis Indiarũ non inſtituendus.f.149.p.1.
Vindicta vera,pluſquam leuis culpa eſſe ſolet. fol. 70.pag.1.
Vigilia S.Patris N.Dominici qualiter ieiunanda. fol. 28.pag.1.
Viſitare Prouinciam pertinet ad Prouincialem.fol. 157.pag.1.
Viſitatores, nec Priores ſint, nec Lectores,nec Supprio res.fol.157.pag.1.
Viſitatorum munia pręſcribuntur.fol 157.pag.2.
Vnitas cordium ſicut,& rerum, eſt in pręcepto. fol. 2.pag.2.
Vnitas Religionis vnde ſumatur.fol 2.pag.2.
Vniformitas in capillorum tonſura ſeruanda eſt.fol. 37.pag.1.
Vniuerſitates in quibus actus ſcholaſtici excercendi ſunt ad gradum Magiſterij obtinendum,enumerãtur.fol.187.pag.1.
Vocem actiuam nullus habet niſi ſit Sacerdos, & ſex annos completos habeat à profeſsione. fol. 115.pag.1.
Vocem paſsiuam non habẽt niſi qui cõpleuerunt duodecim annos à ſua profeſsione.fol.114.pag.2.
Vota quomodo ſupplenda vbi non reperiuntur, niſi duo vocales legitimi.fol. 115.pag.2.
Votum obedientię præſtat cæteris.fol.61.pag.2.
Votorum expreſsio variè fit à profitentibus in Religionibus. fol. 61. pagina.2.

FINIS.

Ordinis Praedicatorum ...

INCIPIVNT CONSTITVTIONES SORORVM ORDINIS PRÆDICATORVM.

***

PROLOGVS.

QVONIAM ex præcepto Regulę iubentur Sorores habere cor vnum, & animam vnam in Domino, iuſtum eſt, vt quę ſub vna Regula, & vnius profeſsionis voto viuunt vniformes in obſeruantia canonicę religionis inueniantur: quatenùs vnitatem quæ interiùs ſeruanda eſt in cordibus, foueat, & repræſentet vniformitas exteriùs ſeruata in moribus. Quod profectò eo competentiùs, & pleniùs poterit obſeruari, ſi ea quæ agenda ſunt ſcripto fuerint commendata: ſi omnibus qualiter ſit viuendum ſcriptura teſte innoteſcat: ſi mutare vel addere, vel minuere nulli quicquam propria voluntate liceat: ne ſi minima negligant, paulatim defluant. Ad hoc tamen in Conuentu ſuo quę præeſt diſpenſandi cum Sororibus habeat poteſtatem, cum ſibi aliquando videbitur expedire: niſi in his in quibus Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis, vel eorum Vicarij ex cauſa aliter ordinarent. Prioriſſa etiam vtatur diſpenſationibus, ſicut & alię Sorores. Vt igitur vnitati, & paci Sororum prouideremus, librum iſtum, quem Conſtitutionum appellamus, diligenter conſcripſimus, per certa Capitula infra ſcripta diſtinctum: vt quod quęretur faciliùs inueniatur. Declaramus

autem

autem quòd Conſtitutiones non obligent Sorores ad culpam, ſed ad pœnam tantum, niſi propter præceptum vel contemptum.

De officio Eccleſiæ. 1
De inclinationibus. 2
De ſuffragijs mortuorum. 3
De ieiunijs. 4
De cibo. 5
De collatione. 6
De infirmis. 7
De minutione. 8
De veſtitu. 9
De cõmutatione rerũ. 10
De communione, & lauatura capitũ, & tonſura. 11
De ſilentio. 12
De recipiendis. 13
De nouitiabus, & earum inſtructione. 14
De lectis. 15
De leui culpa. 16
De media culpa. 17
De graui culpa. 18
De grauiori culpa 19
De grauiſsima culpa. 20
De apoſtatis. 21
De creatione Prioriſſę. 22
De modo eligendi. 23
De inſtitutione Supprioriſſæ. 24
De profeſsione. 25
De circatricibus. 26.
De cellaria. 27
De labore. 28
De ędificijs. 29
De ingreſſu, & egreſſu domorum. 30
De Capitulo. 31
De conceſsione domorum. 32

DE OFFICIO ECCLESIÆ CAPITVLVM PRIMVM.

AVDITO primo ſigno ſurgant Sorores cum matura feſtinatione religioſè, & honeſtè ſe pręparando. Matutinas autem & omnes horas Canonicas ſimul audiant Sorores, niſi cum aliquibus ex cauſa fuerit diſpenſatum. Horæ Canonicæ omnes in Eccleſia tractim, & diſtinctè taliter dicantur, ne Sorores deuotionem amittant, & alia, quę facere habẽt minimè impediantur. Quod ita dicimus eſſe faciendum, vt in medio verſus metrum cum

tum pauſa ſeruetur, non pro trahendo vocem in pauſa vel in fine verſus Hoc tamen magis & minus pro tempore obſeruetur. Horæ verò de Beata Virgine poſt horas canonicas dicantur in Eccleſia. Tempore quo bis reficiuntur ſorores, legatur ante Completorium in Eccleſia: Sorores ſobriæ &c. Poſtea dicto ab ea quæ præeſt Adiutorium noſtrum in nomine Domini; & facta confeſsione, dictoq; Cōpletorio, ebdomadaria aquam aſpergat benedictam, poſteà dicatur Pater noſter, & Credo in deum. Poſt Completorium autem receptis pro tempore diſciplinis, conceditur aliquod ſpatium competens ſororibus ad vacandum ſacris meditationibus & orationibus priuatis, vſquè ad ſignum, ſimiliter & poſt matutinas; facto autem ſigno omnes egrediantur ab Eccleſia, & intrent locum dormitionis. Aliquis autem locus ſtatuatur, in quo ad preuidēdum officium diuinum ſorores conueniant præſente Prioriſſa vel alia cui commiſerit tempore opportuno.

De Inclinationibus. Cap. II.

Finitis Matutinis de Beata Virgine cū ſorores in chorum venerint, inclinent ante altare profundè, & cum ad ſedes ſuas venerint facto ſigno ab ea quæ præeſt, flexis genibus vel inclinatę profundè pro tempore, dicant Pater noſter, & Credo in Deum: & iterum facto ſigno ab ea quę præeſt ſurgant. Hora itaq. deuotè incępta, verſæ ad altare, muniant ſe ſigno crucis, & ad Gloria patri inclinet chorus contra chorum profundè, vel proſternant ſe pro tempore, vſq. ad Sicut erat. Hoc etiā faciendū eſt quotiens Pater noſter, & Credo in Deū dicuntur, niſi in Miſſa, & ante lectiones, & gratiarum actiones, in quibus inclinandū eſt ſolum ad Pater noſter, & ad Orationem Retribuere.

Idem etiam faciendum eſt ad primam collectā in Miſſa, & ad Poſtcommunionem, & ſimiliter ad orationem pro Eccleſia, & in ſingulis horis ad collectam, & ad Gloria patri quotieſcunq. in inchoatione horæ dicitur, Ad omnia autē alia Gloria patri, & ad extremos verſus hymnorum,

Ec

rum,& ad penultimum verſum cantici Benedicite, incli-nent vſque ad genua, & quando cantatur Gloria in excelſis ad Suſcipe deprecationē noſtrā;& itē in benedictione lectionis,& in capitulo ad orationem Sancta Maria.

Item quando nomen Ieſu in Collecta & in præfatione,vel in Antiphona Salue,vel in Gloria in excelſis nominatur.Quando autem nomen Ieſu aliàs nominatur in choro,Sorores eidem reuerentiam faciant capite deuotiùs inclinato,

Item in omni oratione quando nomen Domini noſtri Ieſu Chriſti,& Beatæ Virginis,& Beati Dominici nominatur,& etiam quando nomen Beatæ Virginis nominatur ad Antiphonam Salue, & in Miſſa in præfatione,& ad Gratias agamus &c. Et ſimiliter ad verſum, O Crux aue &c.Sorores in choro reuerenter inclinent,ſicut fieri debet quando nomen Ieſu,& Mariæ matris eius in Collecta nominatur.Hora itaq; prędicto modo deuotè incęp ta,poſtquā ad Gloria,poſt Venite inclinauerint, ſtet chorus contra chorū,deinde ad primū Pſalmum ſedeat vnus chorus,& ad ſecundum ſimiliter ſtet, & ſedeat alter chorus,& ſic alternent vſque ad Laudate Dnm de cælis , & ſic faciant ad omnes horas.Finita autem lectione in Matutinis,niſi fiat Officium de mortuis,illa quæ legit,inter pulpitum quod eſt in medio chori,& gradus altaris inclinationem faciat vel proſternat ſe pro tempore.In inclinationibus verò conformentur moribus earum ad quas declinant.Porò ad Salue Sancta parens, & ad Salue poſt Completorium,& Veni Sancte Spiritus,& ad Veni Creator Spiritus in die Pentecoſtes,& per totam hebdomadā, & ad Credo in Miſſa ad ex MariaVirgine,& homo factus eſt,flectant genua.

In ferialibus quoque diebus iaceant proſtratæ à Sanctus vſque ad Agnus.

In feſtis verò trium vel nouem lectionum , iaceant proſtratæ ab eleuatione corporis Chriſti vſque ad Pater noſter.In proſtrationibus idem ſeruetur in feſto trium vel

nouem

nouem lectionum. Quando Prælatus, vel quæ præeſt iniunxerit aliquam communem orationem, inclinent omnes. Similiter omnes faciant quibus aliquid facere vel dicere iniunxerit. Si autem aliquam obedientiam, vel officium, vel miniſterium aliquod cuiuis iniunxerit, humiliter ſe proſternens ſuſcipiat quod ei iniunctum fuerit. Quando etiam Sororibus quippiam veſtimenti tribuitur inclinantes, Benedictus Deus in donis ſuis, dicant.

De ſuffragijs mortuorum. Cap. III.

A Feſto ſancti Dionyſij vſque ad Aduentum pro Anniuerſario Fratrũ & Sororum, familiarium, & receptorũ per literas ad beneficia Ordinis, literatæ Sorores Pſalterium, non literatæ quingenta Pater noſter, dicant.

Idem faciat quælibet Soror pro Sorore defuncta ſui Conuentus Et idem fiat pro Magiſtro Ordinis, & pro Priore Prouinciali defunctis.

Idem etiam fiat pro Viſitatore earum, ſi dum intendit viſitationi Monaſterij, eum mori contigerit.

Idem etiam fiat pro Procuratore Ordinis, ſi in curia Romana in procurationis officio decedat. Quælibet literata pro Fratribus, & Sororibus noſtris defunctis, triginta vicibus ſeptem Pſalmos pœnitentiales dicat in anno. Non literata triginta vicibus centum Pater noſter. Anniuerſarium patrum, & matrum, tertia die poſt Purificationem Beatæ Mariæ. Anniuerſarium benefactorum, & familiarium die craſtina poſt octauas Beati Auguſtini. Anniuerſarium verò Fratrum, & Sororum, in craſtino Beati Dionyſij. Anniuerſarium verò omnium ſepulturũ in cæmiterijs noſtris, vbique fiat prima die vacante poſt octauas Viſitationis Beatæ Mariæ.

De ieiunijs. Cap. IIII.

A Paſcha vſq; ad feſtũ ſanctę Crucis reficiantur bis Sorores exceptis diebus rogationũ, & ſextis ferijs, & vigilia Pentecoſtes, & ieiunijs quatuor temporum, vigilia

ſacti Ioannis Baptiſtæ,Petri & Pauli,Iacobi ,& Beati Dominici patris noſtri,Laurentij,Aſſumptionis Beatæ Mariæ,& Bartholomęi,ac Natiuitatis Beatæ Virginis.A feſto autem ſanctæ Crucis vsq.ad Paſcha continuum teneant ieiunium,& Nona dicta comedãt ,exceptis diebus dominicis, niſi diſpenſatio fiat interdùm & ex cauſa.In toto autem Aduentu & Quadrageſima,& ieiunijs quatuor temporum,& in vigilia Aſcenſionis, & Pentecoſtes , ſancti Ioannis Baptiſtæ,Petri & Pauli,Iacobi,& Beati Dominici patris noſtri,in vigilia ſancti Laurentij,Aſſumptionis Beatæ Mariæ,& Bartholomæi,& Natiuitatis Beatæ Virginis, Matthęi,Simonis & Iudæ,& omniumSanctorum.Andreæ Apoſtoli , & omnibus ſextis ferijs,quadrageſimali vtãtur cibo , niſi in locis in quibus in dictis ſextis ferijs aliter comederetur , vel niſi præcipuum feſtum fuerit , vel niſi cum aliqua ex cauſa diſpenſetur.Quando autem feſtum habens vigiliam,in qua ſecundùm Ordinem ieiunandum eſt,euenerit in ſecunda feria, eius vigilia pręcedenti ſabbato ieiunetur,contraria conſuetudine non obſtante. Feria ij & iij. poſt quinquageſimam quadrageſimali vtantur cibo & ieiunent.In Paraſceue verò per totum diem in pane & aqua abſtinebunt. Pręcipuum feſtum dicimus ſemiduplex,& duplex, & ſuprà.

De cibo. Cap.V.

HOra competenti ante prandium vel cęnam à Sacriſtiſſa paucis ictibus campana pulſetur vt ſorores venire ad refectionem non tardent. Poſtmodum pulſetur cimbalum ſi cibus ſit paratus,aliòquin non pulſetur donec paratus ſit.Ablutis verò manibus Nolam refectorij quæ præeſt pulſet,& tunc ſorores ingrediantur, quibus ingreſſis dicat (Benedicite) quæ dicit verſiculos:& conuentus proſequatur benedictionem.Seruitrices autem incipiant ab inferioribus vſque ad menſam Prioriſſę aſcendentes Nulla ſoror à prima menſa remaneat,niſi ſeruitrices,niſi de licentia & ex cauſa, Quotquot autẽ remãſerint

come

comedāt in ſecunda,ita quòd tertiam facere nō oporteat. Nulla fiat pictantia ſeruitricibus,vel miniſtris,quæ nō ſit Cōuentui,niſi ſint infirmæ vel minutæ. Soror nō mittat ſorori pictātiam excepta Prioriſſa,ſed ſibi datam dare poteſt à dextris & à ſiniſtris tantùm. Prioriſſa comedat in refectorio,& cibarijs Conuentus ſit contenta: ſimiliter & infirmariæ,& aliæ quæ miniſtrant in officio quocunq. niſi cum aliquibus Prioriſſa diſpēſauerit ob aliquam cauſam. Pulmenta ſint in conuentu ſine carnibus præterquàm in infirmarijs. Singulis diebus ſi fieri poteſt & expedierit,duo cocta pulmēta habeāt ſorores.Poterit aūt Prioriſſa ſuper addere prout opus eſſe iudicauerit & facultas permiſerit. Si qua iuxta ſe ſedenti viderit aliquid deeſſe,de communi, requirat à miniſtra. Si qua de ſororibus ſeruiēdo vel come dēdo in aliquo offēderit,ſurgētibus ſororibus veniā petat,& facto ſigno ab ea quæ præeſt redeat ad locū ſuum.

De collatione. Cap. VI.

TEmpore ieiunij hora competenti Sacriſtiſſa ad collationem ſignum faciat: poſtea refectoraria cimbalum pulſet. Deinde ſororibus venientibus in refectorium ad ſignū illius quæ præeſt,legat lectrix pręmiſſo (Iube Domine benedicere) & ſequatur benedictio: Noctem quietam &c. Infra lectionem verò poterunt bibere quæ voluerint,facto ſigno ab ea quæ pręeſt Et dicto (Benedicite) à lectrice dataq; benedictione ab ebdomadaria. Largitor omnium &c. Finita lectione dicat quæ præeſt, Adiutorium &c. Et tunc cum ſilentio intrent ſorores Eccleſiā. Quæcunq; extra horam bibere voluerit,licentiam petat, & vnam ſociam accipiat.

De infirmis. Cap. VII

CIrca infirmas caueat ne ſit negligens Prioriſſa. Sic enim procurādæ ſūt infirmæ vt citiùs releuentur,ſicut dicit in regula beatus Auguſtinus. Poterūt autē quędā veſci carnibus prout earum grauior exigit infirmitas

vel debilitas, ſecundùm quòd Prioriſſæ viſum fuerit. Si qua verò talem infirmitatem habuerit, quę nec eam debilitet multum, nec comedendi turbet appetitum, talis nec ſupra culcitram iaceat, nec conſuetudinaria frangat ieiunia, nec cibos refectorij mutet. In domo non ſint niſi duo loca in quibus comedant debiles, & infirmę, vnus carnium & alius aliorum ciborum: niſi ſit euidens neceſſitas vel vrgens infirmitas. Si autem Prioriſſam infirmari contigerit, in infirmaria cum alijs procuretur.

De minutione. Cap. VIII.

MInutio quater in anno fiat. Prima in menſe Septẽbris: ſecunda poſt Natale: tertia poſt Paſcha: quarta circa feſtum Beati Ioannis Baptiſtæ. Præter has minutiones nulla ſibi minuat, niſi diſcretio Prioriſſę propter aliquam cauſam iudicauerit alicui aliter eſſe faciendum. Minutæ verò extra refectorium comedant cum ſilentio: & ſecundùm quòd facultas permiſerit commodiùs procurentur. Cauſa verò minutionis non comedant carnes.

De lectis. Cap. IX.

SVper culcitras non dormiant Sorores, niſi in infirmaria: ſuper ſtramina, & laneos ſaccones dormire licebit. Quæ autem culcitras petierint, ieiunent vna die in pane & aqua. Cum tunica & velo & capitegio & cinctæ dormiant: & etiam cum caligis in regionibus in quibus mulieres portare caligas conſueuerunt. Nulla quæ in communi tolerari poſſit, habeat ſpecialem locum ad iacendum; niſi forte propter rerum cuſtodiam cum neceſſitas hoc requirat. In quo caſu non minus quàm tres iaceant in loco prędicto.

De veſtitu. Cap. X.

VEſtes laneas honeſtas & non notabiliter pretioſas deferant Sorores: & in mantellis vilitas potiùs obſeruetur. Lineis non vtantur ad carnes. Pelliceum verò

inter

Inter duas tunicas habere poſſunt: quod aliquantulum breuius ſit tunicis. Linteamina autem non habeantur, ni ſi fortè Prioriſſa in infirmaria cum aliqua propter grauem infirmitatem iudicauerit diſpenſandum. Pelliceis & coopertorijs ſiluestribus Sorores non vtantur. Tunicæ vſque ad talos, ſcapularia verò, ſine quibus non vadant ſint tunicis breuiora. Socos, pepla, & capitegia, & vela habeant vt neceſſe fuerit & facultas permiſerit: chirothecas autem non habeant.

De commutatione rerum. Cap. XI.

OMnes Sorores ſingulis annis vel pluries, ſi eis dictũ fuerit omnia ſibi commiſſa Prioriſſæ ſuę exponant pariter & exhibeant, eius diſpoſitioni omnia relinquendo. Nulla etiam ciphum, vel vas aliquod, vel aliquid huiuſmodi ſibi appropriet. Item nulla habeat arcam vel aliquid quod cum claue firmetur, exceptis illis quæ propter officium ſuum non poſſunt non habere. Item nulla mittat vel recipiat ſine licentia literas vel cedulam ſcriptam etiam ſine ſigillo, nec eſt ſcriptum aliquod in tabulis vel in cera, niſi Magiſtro vel Priori Prouinciali vel Vicario oſtendat. Prioriſſa etiam cum duabus, Sororibus quas elegerit cum ſibi expedire videbitur Sororibus abſentibus ſcrutetur ſingulos lectos Sororum. Et ſi inueniat ibi aliquid, quod Soror ſine licentia Prioriſſæ habeat, illud accipiat, & eam condignè puniat. Item ſine licentia & expreſsione perſonarum quibuſcunque viris nihil dent, nec ab ipſis recipiant. Quæcunque autem contra fecerit, furti iudicio condemnetur.

De communione, & lauatura capitum, & tonſura. Cap. XII.

COmmunio poterit fieri in anno quindecim vicibus, in terminis, in quibus viſum fuerit fratribus curam Sororum gerentibus, dummodò ad præparandum ſe poſsint habere copiam Confeſſorũ. In ſeptẽ autẽ de illis

terminis poterunt lauari capita & tonderi capilli earũ Sit autem tonſura non modica vt decet religioſas perſonas.

De ſilentio, Cap. XIII.

Silentium teneant ſorores in oratorio, in clauſtro, in dormitorio, in refectorio. Alibi verò loqui poterunt de licentia ſpeciali prout & quando fuerit eis conceſſum. Si qua tamen ſubmiſsè aliquid & breuiter de neceſſarijs protulerit, non teneatur de ſilentij fractione. Omnes autem ſorores vbiq. in menſa ſilentium teneant tàm Prioriſſa quàm aliæ, excepta vna quæ maior fuerit inter eas, vel alia cui pro ſe loqui commiſerit, & tunc taceat. Nulla autem aliarum ibidem loquatur, niſi de neceſſarijs menſæ, & hoc per vnicam orationem vel dictionem breuiter & ſubmiſſè. Si qua verò hoc ſilentium fregerit ex propoſito, vel licentiam loquendi dederit, in vno prãdio aquam tantùm bibat, & vnam diſciplinam in capitulo accipiat coram omnibus ſine diſpenſatione, exceptis infirmis decumbentibus. Caueat autẽ Prioriſſa, ne ſit facilis ad dandas licẽtias loquendi ſine cauſa rationabili. Quatuor de ſororibus magis religioſis, & diſcretis aſsignentur, ſine quarum vna vel duabus vel Prioriſſa vel Supprioriſſa, nulla licentietur ire ad feneſtram locutorij ſæcularium. Nec aliquid loquatur ibi ſoror niſi in auditu ſociæ vel ſociarum. Iſta autem ſocia vel ſociæ debent accuſare eam cum qua mittitur ſi in verbo vel geſtu vel aliter in aliquo notauerint reprehenſibilem. Prioriſſa autem & Supprioriſſa cum aliquibus in prędicto locutorio non loquantur, niſi in pręſencia alicuius quatuor prædictarum vel alicuius antiquarum ſororum. Nulli detur licentia loquendi in locutorio ſęcularium cum extraneis, aut intrandi locutorium illud quamdiù horę vel Miſſa dicuntur, vel quando conuentus dormit vel comedit, niſi ex cauſa valde neceſſaria. Ad feneſtras confeſsionum nulla loquatur de alijs quàm de confeſsione ſcienter & ex propoſito, niſi fortè de pertinentibus ad officium Eccleſię cum exterioribus, & hoc

de

licentia & ſubmiſsè. Nulla confiteatur alicui ſæculari vel alicui cuiuſcunq. alterius religionis etiam fratri, niſi de licentia Magriſtri Ordinis vel Prioris Prouincialis vel illius cui ſuper hoc ſecundùm certam formam aliquis horum commiſerit poteſtatem. Item ad rotam nulla loquatur niſi illa vel illę quę propter aliquod officium ſunt ipſi rotę deputatæ, & illæ etiam non loquantur ibi, niſi de pertinentibus ad officium prędictum. Pro prima fractione ſilentij ex deliberatione commiſſa extra menſam, dicat ſoror Pſalmum Miſerere mei Deus; & pro ſecunda recipiat in capitulo diſciplinam coram omnibus; pro tertia ſedeat ſemel in terra, & hoc in prandio non in cęna. Computatio tamen iſta, inter duo capitula fiat. Prioriſſa tamē poteſt dare aliquas licentias generales loquendi Cellariæ coquinarijs, ſiue alijs officialibus, prout ratione officiorum viſum fuerit expedire.

De recipiendis, Cap. XIV.

NVLLA notabiliter iuuenis recipiatur in ſororem. Non recipiatur etiam aliqua niſi cum diligenti examinatione facta ſeorſum de moribus & vita & viribus corporalibus & induſtria animi, & vtrùm ſit coniugata & non per Eccleſiam ſeparata à viro. Examinetur etiam diligentiùs vtrùm ſit grauida, & ſi non poſsit de hoc certitudo haberi expectandum eſt donec certitudo habeatur. Item inquiratur vtrùm ſit ſerua vel ratiocinijs obligata, vel alterius profeſsionis vel occultam habeat infirmitatem, vel alia impedimenta propter quæ non expediat eam recipi. Hęc autem examinatio à Prioriſſa, & à duabus ſororibus diſcretis de conſenſu capituli ad hoc electis, fieri debet. Cum autem recipienda adducta fuerit in capitulum, proſternat ſe in medio. Interrogata verò ab ea quę præeſt Quid quęrat, reſpōdeat (Miſericordiam Dei & veſtram) Qua ad iuſſum illius quæ prӕeſt erecta, exponat ei auſteritatem Ordinis, propoſitum eius requirens. Quòd ſi reſpondeat ſe proponere cuncta ſeruare, dicat

poſt

poſt cętera (Dominus qui incępit ipſe perficiat) & Conuētus reſpondeat, Amen. Tunc depoſitis ſæcularibus veſtibus & religioſis indutis, in ſocietatem Sororum in capitulo recipiatur. Verumtamen antequam ſtabilitatem & communem vitam promittat, & obedientiam, & profeſſionem faciat, tempus probationis aſsignetur. Probationis verò tempus ſtatuimus vnius anni vel eo ampliùs prout illi, qui præeſt de prudentum conſilio videbitur expedire, vt & ipſa auſteritates Ordinis, & Sorores mores ipſius experiantur. Magiſter Ordinis vel Prior Prouincialis penſatis facultatibus domus, quæ pro tempore fuerint, aliquē certum numerū Sororū ſtatuant, vltra quem nō recipiatur aliqua in Sororē; niſi talis eſſet perſona quę ſine graui damno vel ſcandalo recuſari nō poſſet. Et tūc nō niſi de cōſilio Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis recipiatur. Nulla etiā fiat promiſsio de Sorore aliqua recipienda antequam locus vacauerit. Licebit quoq; aliquas recipere intus in Sorores conuerſas, vbi hoc expediens videbitur, in numero moderato, prout earū officijs, & adiutorijs aliæ Sorores indigebunt. Hæ autem dicant in profeſtis diebus pro Matutinis 18. Pater noſter, in Feſtis autem nouem lectionum 40. pro Veſperis 14. pro qualibet aliarum horarum ſeptē. Loco precioſa tria, pro benedictione menſę, vnum, poſt menſam pro gratijs, tria. In ieiunijs, & vigilijs, & alijs quæ earum ſtatui competunt ſe alijs conformabunt.

De Nouitiabus, & earum inſtructione.
Cap. XV.

PRioriſſa Nouitiabus Magiſtrā diligentē in ipſarū inſtructione prępoņat, quæ eas de Ordine doceat, in Eccleſiā, & vbicumque negligenter ſe habuerint, verbo, vel ſigno quantū poterit ſtudeat emendare; neceſſaria prout poteſt debet eis procurare. De apertis negligentijs cum ante eam petierint veniam, pœnitentiam dare, vel eas in capitulo proclamare. Humilitatem cordis, & corporis

doceat

doceat eas habere, frequenter purè & diſcretè confiteri, ſine proprio viuere, propriam voluntatem deſerere pro voluntate maiorum, obedientiam in omnibus voluntariè obſeruare. Quomodo vbique, & in omnibus ſe habere debeant, ipſas debet inſtruere, quòd locum vbi fuerint poſitæ vbique teneant. Qualiter ſe ad cameras contineant, vt oculos ſublimes non habeant. Quomodo vel quid orent, & quam ſilenter vt alijs rugitum non faciãt. Quomodo in capitulo vel vbicumque reprehenſæ fuerint ab ea quę pręeſt, venia ſit facienda, & quòd ſi qua Sororem ſuam aliquo modo ſcandalizauerit, ad pedes eius proſtrata veniam petat. Inſtruendæ etiam ſunt Nouitiæ, vt cum nemine contendere pręſumant. & quòd in omnibus Magiſtræ ſuæ obediant. In proceſsione ſociam ſibi collateralem attendant, nec loquãtur locis & tẽporibus interdictis, nec aliàs ſine licentia, & quôd neminem penitus iudicẽt, ſed ſi quæ ab aliqua fieri viderint (licet mala videantur) bona ſuſpicentur vel bona intẽtione facta: ſæpè enim humanũ fallitur iudiciũ. Et quòd nõ loquantur de abſẽte niſi quæ bona ſunt, quòd diſciplinas frequẽter ſuſcipiãt, & cũ duabus manibus bibant, & ſedendo, quòd libros & veſtes, & res alias Monaſterij cuſtodiant diligẽter. Et quòd ſi quid petitũ fuerit ab vna earũ quę præeſt & negauerit, non petatur ab alia, niſi negatione priore expoſita, ſed nec ſi à maiore petierint & negauerit, vadãt ad minorẽ. Item confeſsiones Nouitiarũ ante profeſsionem recipiãtur, & diligenter de modo confeſsionis & in alijs inſtruãtur. Itẽ Nouitiæ ante profeſſionẽ de debitis ſe expediant, & omnia alia ad pedes Prioriſſæ ponant. Itẽ Nouitiæ, & aliæ Sorores quæ aptæ ſunt, in Pſalmodia, & Officio diuino ſtudeant diligenter, præter cõuerſas quibus ſufficiat vt ſciãt vel addiſcãt ea quæ debent pro horis dicere. Omnes verò in aliquo labore addiſcendo vel exercendo occupentur. Item Nouitiæ non interſint capitulo de culpis, ſed in prĩcipio ſe accuſent, vel Magiſtra earum extra capitulũ culpas earũ audiat,

diat & ipſas quantùm poterit diligenter in moribus inſtruat & charitatiuè corripiat.

De modo faciendi profeſſionem. Cap. XVI.

Modus faciendi profeſsionem talis eſt. Ego ſoror N. facio profeſsionem, & promitto obedientiam Deo & Beatæ Mariæ, & Beato Dominico, & tibi ſorori N. Priorissę talis conuentus vice fratris N. Magiſtri Ordinis fratrum Prędicatorum, & ſucceſſorum eius, ſecundûm regulam Beati Aguſtini, & inſtitutiones ſororum, quarum cura prędicto Ordini eſt commiſſa: quòd ero tibi obediens aliiſq. Prioriſsis meis vſq. ad mortem. Nouitiarum autem veſtes in earum profeſsione benedicantur hoc modo: Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam, & ſalutare tuum da nobis. Domine exaudi orationem meam, & clamor meus ad te veniat. Oremus: Domine Ieſu Chriſte qui regimen noſtrę mortalitatis induere dignatus es, obſecramus immenſę largitatis tuæ abundantiam, vt hoc genus veſtimentorum, quod ſancti Patres ad innocentiæ, & humilitatis indicium ferre ſaxerunt, ita benedicere digneris, vt quę hoc vſa fuerit, te induere mereatur Chriſtum dominum noſtrum. Poſtmodum aſpergatur aqua benedicta. Ad profeſsionem nulla recipiatur infra 16. annos. Nolumus etiam quòd aliquę ſorores benedicantur, cùm Beatus Dominicus Pater noſter hoc ordinaſſe dicatur, circa illas quę fuerunt tempore ſuo. Et huiuſmodi benedictio ſoleat eſſe aliquibus occaſio vt ſuper alias ſe extollant.

De leui culpa. XVII.

Leuis culpa eſt ſi qua mox vt ſignum factum fuerit non relictis omnibus cum matura feſtinatione ſe præparauerit, vt ad locum pro quo fit ſignum veniat tempeſtiuè. Si qua deſignatum ſibi legendi vel cantandi officium non attentè compleuerit, vel reſponſorium, vel antipho-

tiphonam, vel aliud inceptura chorum turbauerit. Si qua malè legendo vel cantando offendens non ſtatim ſe coram omnibus humiliauerit. Si liber in quo legendum eſt in collatione, vel in capitulo, vel in Eccleſia cuiuſquam negligentia defuerit. Similis culpa eſt ſi qua ad menſam vel ad collationem vel ſermonem, vel capitulum, vel ad horas in Eccleſia, vel ad laborerium, commune citò non venerit, vel ad lectionem menſę notata ad benedictionem ſe tardè obtulerit. Si qua in dormitorio, vel alibi in Conuentu aliquem tumultum fecerit, vel orãtes vel legentes vel laborãtes in aliquo inquietauerit. Si pannus ad inuoluendum Calicem vel Patenam, vel Corporale, vel Stola, vel Manipulus, vel ſimilia per negligentiam cuiuſquam in terram ceciderit, vel ſi veſtes ſuas ſuo tempore, & loco ſtatuto honeſtè, & ordinatè aliqua non repoſuerit. Item leuis culpa eſt ſi qua cereum, vel aliquod vtenſilium perdiderit, vel fregerit, vel aliquod veſtimentorum ſuorum deteriorauerit, vel amiſerit. Si qua in officio vel ſermone, vel laborerio dormitauerit, vel oculos vagos habens per clauſtrum vel domum ad vanitates ſæpè direxerit. Si qua ociosis vacauerit, vel diſſolutè riſerit, vel alias ad ridendum concitauerit, vel in aliquo geſtu, vel motu, vel ſtatu, vel habitu, vel verbo reprehenſibilis apparuerit. Pro his culpis vnus Pſalmus, vel plures ſecundùm quantitatem exceſſuum prout videbitur tenenti capitulum iniungatur.

De media culpa. Cap. XVIII.

MEdia culpa eſt, ſi qua ad Gloriam primi Pſalmi nõ affuerit, & in medio chori non ſatisfecerit, vel in vigilia Annunciationis, vel Natiuitatis Domini in principio capituli non affuerit, vt pronunciatis exordijs noſtræ ſalutis & redemptionis, gratias agat corde, & corpore Redemptori noſtro. Similis culpa eſt ſi qua in choro non intenta diuino Officio, vagis oculis, & motu irreligioſo, leuitatem mentis oſtenderit. Si qua lectionem tempore

ſtatuto

ſtatuto non præuiderit,vel aliud legere,vel cantare prę-ſumpſerit quam quòd ordinatum eſt.Si qua in choro riſerit,vel alias ridere fecerit,vel in Conuentu diſſolutionem aliquam fecerit Item media culpa eſt,ſi qua à capitulo,vel ſermone,vel collatione,vel refectione communi,vel laborerio,vel hora,aliqua ex cauſa minùs rationabili remanſerit Si qua commune mandatum dimiſerit. Siquid cibi vel potus abſque benedictione aliqua ſumpſerit.Similis culpa eſt ſi qua eam à qúa proclamata eſt eadem die quaſi vindicando ſe proclamauerit,vel clamãs in proclamatione ſua iurgium fecerit.Si qua vt in loquẽdo fieri ſolet cum iuramento aliquid affirmauerit , vel negauerit,vel veniloquium dixerit.Si qua Sororem proprio nomine vocare omiſſo hoc nomine(Soror)in vſu habuerit.Pro huiuſmodi culpis Pſalmi,diſciplinæ , & venię ſecundùm diſcretionem tenẽtis capitulum imponantur, quantitate culparum penſata.

De graui culpa. Cap XIX.

GRauis culpa eſt, ſi qua cum aliqua lites habuerit, vel inhoneſtè contenderit.Si qua alicui opprobriũ dixerit,vel culpam pro qua ſatisfecerit improperauerit. Si qua in proclamatione iurgium fecerit, vel in illam à qua proclamata eſt vel quamlibet aliã maledicta,ſeu verba inordinata vel irreligioſa malicioſè inuexerit.Similis culpa eſt ſi qua diſcordias inter Sorores ſeminauerit,vel detraxerit,ſeu ſuſurratrix inuenta fuerit. Si qua mala de Sororibus,vel domo malicioſè euomuerit,vel culpã ſuã, vel alterius proteruè defenderit.Si qua mendacium ſciẽter dixerit.Si qua pro victu,vel veſtitu, vel qualibet alia re murmurauerit. Si qua ſilentium non tenere,in conſuetudinem duxerit. Item grauis culpa eſt ſi qua carnes abſq; licẽtia,& neceſsitate comederit,vel ieiunia ſtatuta fregerit. Si qua in aliquem,oculum fixerit,vel turpem ſermonem protulerit Si qua res aliquas alij deputatas quãuis non animo retinendi ſine licentia acceperit vel

vel à capitulo, vel ſermone, vel communi dormitione ſine cauſa aliqua, & licentia remanſerit. Pro huiuſmodi culpis & ſimilibus iniũgantur tres dies in pane & aqua, & tres diſciplinæ in capitulo coram omnibus recipiendæ vel plures, & Pſalmi, & veniæ prout ſecundùm exceſſus maiores, vel minores videbitur iuſtum eſſe.

De grauiori culpa. Cap. XX.

Grauior culpa eſt ſi qua per contumaciam, vel manifeſtam rebellionem ſuis maioribus inobediens extiterit, vel cum eis proteruè contendere cauſa fuerit. Si qua aliam maicioſè percuſſerit. Si qua res aliquas alij cõceſſas vel de communi (animo celandi) acceperit, vel proprium habuerit. Similis culpa eſt, ſi qua munuſcula, vel alias res ſine licentia dederit, vel receperit, vel receptas celauerit. Si qua literas, vel aliqua in ſcripto aliquo ſine licentia miſerit, vel receperit, vel legerit, vel ſibi legi fecerit. Si qua aliquid inhoneſtum domus vel Sororum, vel ſecretum aliquod extraneo cuiquam reuelauerit, vel aliquod quodcunq; crimen capitale commiſerit Pro huiuſmodi culpis quæ rea fuerit, veniam petens, ſceleris ſui immanitatem lamentabiliter proferat, & denudata vſq; ad cingulũ vapulet ad pedes ſingulatũ, primo Prioriſſæ, deinde vtriuſq; lateris ſedẽtiũ, & ſit omniũ nouiſſima in Conuentu. In refectorio quoq; ad cõmunẽ menſã nõ comedat cũ alijs, ſed in medio refectorij ſuper nudam terrã, & prouideatur ei groſsior panis, & aqua, niſi quæ præeſt ei per miſericordiã aliquid impẽdat, nec reliquiæ prãdij ſui cũ alijs miſceãtur. Ad Canonicas horas, & ad gratias poſt comeſtionẽ ante oſtiũ Eccleſiæ tranſeũtibus Sororibus proſtrata iaceat dum intrãt & exeunt. Nulla verò audeat ſe coniungere ei, vel aliquid mandare. Talis quamdiu erit in hac pœnitentia non communicet, nec veniat ad oſculum pacis, nec notetur ad aliquod officium in Eccleſia, nec vlla ei committatur obedientia. Prioriſſa verò ne in deſperationem labi poſſit, mittat ad eam quæ eſt

in tẽ-

in tali pęnitentia ſorores, quæ moneant ad pęnitentiam, prouocent ad patientiam, foueant per compaſsionem, hortentur ad ſatisfactionem, adiuuent per ſuam interceſsionem. Quibus & ſuffragetur totus Conuentus ſi apparuerit in ea debita humilitas, nec renuat quę prçeſt cum ea facere miſericordiam, & ſi videbitur ei, denuò vapulet modo ſupra licto. Eodē modo debet pœnitere ſi qua, quod abſit, in peccatū carnis lapſa fuerit, quod grauius cæteris puniri cenſemus & pluſquam omnia alia abhominamur. Poterit autem ei quę talis fuerit velum nigrum auferri quā diù fuerit in hac pęnitentia. Si verò huiuſmodi peccatum occultum fuerit, diſquiſitione ſecreta ſecundùm tempus & perſonam, cōdignam agat pęnitentiam. Si verò aliquæ per conſpirationem, vel coniurationem, vel malitioſam concordiam aduerſus Priorissam vel Superiores ſuos manifeſtè ſe erexerint ſupradicto modo pęniteant, & de cætero in tota vita ſua extremum locum ſui Ordinis teneant, & vocem in Capitulo niſi in ſui accuſatione non habeāt neq. eis aliqua obedientia iniungatur. Si qua tamen non malitioſè, ſed in veritate aduerſus Prioriſſam aliquid habuerit quod tolerari non debeat nec deceat, priùs inter ſe cum omni humilitate & charitate de ſua correctione admoneat. Quòd ſi frequēter admonita ſe corrigere neglexerit, aut contempſerit, Priori Prouinciali vel eius Vicario ſignificetur.

De grauiſſima culpa, Cap. XXI.

Grauiſsima culpa eſt incorrigibilitas illius, quę nec culpas timet admittere & pęnam recuſat ferre. Si qua igitur talis inuenta fuerit, exuta habitu ſororum, & earum ſocietate priuata, recludatur in locum ſequæſtrū & vtatur cibis qui pro grauiori culpa ſuperiùs ſunt expreſsi. Ad correctionem autē talium habeantur aliqua loca apta in quibus non ſolum prædictæ incorrigibiles, ſed etiam cōtagioſæ & ſuſpectæ probabiliter, de nocumento inferendo in perſonis vel rebus, vel de fuga poterunt

reclu-

recludi. Pro culpis verò aliquibus minoribus iſtis, poterit interdùm iniungi aliquibus, vt in eiſdem locis morentur ad tẽpus ſequeſtratę ſecundùm quod videbitur expediẽs.

De apoſtatis. Cap. XXII.

SI qua in apoſtaſia, vel fuga deprehenſa, reducta fuerit inuita, pœnam quæ ſupra determinata eſt de incorrigibili ſuſtinebit. Si qua verò fugitiua voluntariè redierit petens miſericordiam nullatenùs recipiatur in perpetuũ maximè ſi de lapſu carnis commiſſo ſuſpecta fuerit, niſi Magiſtro vel Priore Prouinciali ſuper hoc cõſultis, & expreſſo caſu aliud ex cauſa iudicetur interdùm. Cũ autem fuerit recipienda, denudata vſq. ad cingulum cum virgis in capitulum veniat, & proſtrata veniam petat, & pœnis omnibus ſupradictis de grauiori culpa, vel lapſu carnis, vel conſpiratione ſubijciatur, receptura tamen de miſericordijs ibi taxatis plùs, vel minùs, citiùs, vel tardiùs ſecundùm exigentiam exceſſus præcedentis, & ſignorum pœnitentiæ ſubſequentis.

De creatione Prioriſſæ. Cap. XXIII.

MAgiſter, vel Prior Prouincialis prouideat de Prioriſſa. Vbi talis conſuetudo fuerit vſque nunc, vt Prioriſſa â Conuentu ſecundùm formam Canonicam, vel per ſcrutinium, vel compromiſsionem, vel communem inſpirationem eligatur: omnibus iuris ſubtilitatibus, vel cauillationibus relegatis, & â Magiſtro, vel Priore Prouinciali, vel Vicario ad hoc ſpecialiter aſsignato (ſi ei viſũ fuerit) confirmetur. Conuentus autem qui petit electæ confirmationem in Prioriſſam, numerum ſcribat eligentium & nomina. Si verò infra menſem non eligerint, Magiſter vel Prior Prouincialis Conuentui prouideat de Prioriſſa. Sorores autem poſt profeſsionem ſuam, & non ante ad electionem Prioriſſæ admittantur,

E D

De modo eligēdi Prioriſſas tenore D.Bonifacij.Cap. XXIIII.

MOdus eligēdi canonicè Prioriſſas iuxta tenorē Cōſtitutionis D.Bonifacij in ſexto,eſt iſte: Cōuentus debet cōpromittere in fratres qui audiunt ſcrutinium ad eligendū illam, quam maior pars notauerit. Quo facto, & auditis vocibus omniū Sororū,nō debēt publicare vota Sororū ſigillatim,ſed dicere ſimpliciter,talis habet tot voces,& talis tot.Cū ille frater qui eſt prior interrogat ſi in aliā volūt cōſentire,ſtans debet formare decretū ſic:Ego Frater N.vice mea,& Fratrum N. & N. compromiſſariorū,& Sororū electricū conſentientiū ,ſi non omnes cōſentiāt,eligo Sororem talem in Prioriſſam Moñaſterij talis. Nunc obſeruatur forma præſcripta à Concilio Tridentino,quam habemus in Conſtitutionibus Fratrum Cap.de electione Prioris Conuentualis.

De inſtitutione Supprioriſſæ. Cap. XXV.

PRioriſſa de cōſilio diſcretarū Sororū,& Prioris Prouincialis,vel Vicarij eius inſtituat Supprioriſsā.Cuius officiū erit habere diligentiā,& curā circa Conuentū,& in alijs quātū Prioriſſa aſsignauerit ei,vel permiſerit. In quotidianis verò Capitulis nō proclametur niſi aliquādo pro magno exceſſu ſecundū quod Prioriſſę viſū fuerit. Eadem autem Supprioriſſa,mortua Prioriſſa vel amota, vices eius plenariè obtineat quouſq;Prioriſſa ſit electa & cōfirmata, & in domo præſens extiterit, niſi Magiſter vel Prior Prouincialis vel Vicarius aliter ordinauerit.

De Circatricibus. Cap. XXVI.

PRioriſſa duas Sorores diſcretas aſſignet,& ordinet Ordinis zelatrices,quæ ſint ſolicitę,& intentæ circa geſtus & facta Sororū.Et poſt Cōpletorium,& de die etiā interdum clauſtrum,& alias officinas circumeāt.Et ſi quam in aliquo ſe habentem minùs religiosè inuenerint, debebūt

In Capitulo proclamare. Viſitatorem quoque tempore viſitationis de ſtatu Religionis quomodo ſeruetur, vel nō ſeruetur, plenè informare.

De Cellaria. Cap XXVII.

CEllariā Sorores habeāt vnam de maioribus, & diſcretioribus domus, quæ per ſe, & ſocias ſibi aſsignatas cōſilio Prioriſſę, & Supprioriſſę, fideliter, & deuotè bona tēporalia procuret, quæ pecunias, pānos, frumentū, vinū, vel aliquid huiuſmodi ſine licentia generali, vel ſpeciali darè nō præſumat. Callaria corā Prioriſſa & Supprioriſſa, & tribus de maturioribus Sororibus ad hoc aſsignatis à Conuentu, computationē faciat quolibet menſe receptorum, & expenſarū. Semel autem in anno vel ampliùs, ſi viſum prout fuerit, coram Priore Prouinciali, vel eius Vicario cōputatio fiat, & ſtatus domus exponatur. Poſſeſsiones ſinè conſenſu Conuentus alienari, vel minui non poſſunt.

De labore. Cap. XXVIII.

QVia ocioſitas inimica eſt animæ, & mater, & nutrix vitiorū, nulla ſit ocioſa, ſed diligenter obſeruetur vt exceptis illis horis & tēporibus, quibus orationi, vel officio, vel aliæ occupationi neceſſariæ debēt intēdere, operibus manuū ad vtilitatē cōmunē oēs attentè inſiſtāt prout fuerit ordinatū. Cū Sororibus autē quādiu ſunt in laborē Prioriſſa, vel Supprioriſſa, vel aliquā alia ad hoc à Prioriſſa aſsignata, ſit præſens. Laborent autē cum ſilentio. Nulla recedat à communi laborerio ſine licentia, & neceſsitate. Quæ autem ſic exierit, expleta neceſsitate redeat.

De Ædificijs. Cap. XXIX.

AEDificia Sororū ſint humilia, curioſitate vel ſuperfluitate nō notanda, & apponatur cura diligēs, quòd ordinentur officinę prout meliùs fieri poterit pro Religione ſeruanda. Ante omnia detur opera quòd clauſura ſit valde alta, & fortis, ita vt, vel egrediendi, vel ingre-

diendi per clauſuram opportunitas nulla detur. Non ſit autem in clauſura Sororum,niſi vnum oſtium forte,& bonum,quod cum duabus clauibus,vel pluribus quantitate, & forma differentibus claudatur,cum vna intus, & cum alia exteriùs. Interior autem cuſtodiatur exteriùs vel intùs ſecundùm diſpoſitionem Prioris Prouincialis, vel Vicarij eius:exterior verò intus ſecundùm diſpoſitionē Priorisſę,& Conuentus.Aptetur autem in aliquo loco conuenienti ipſius clauſuræ in ipſo muro inſeparabiliter adhærens ipſi,aliquòd inſtrumentum rotundum quod rotam vocamus,per quod ita poſsint res neceſſariæ dari,& accipi,quôd dantes,& accipientes poſsint nullatenùs ſe videre.In Eccleſia verô in aliquo loco intermedio inter Sorores,& exteriores aptetur aliqua feneſtra ferrata competentis magnitudinis in qua fient ſermones,& aliquo loco apto duæ feneſtræ paruulæ ferratæ ad confeſsiones audiendas.Poterit haberi aliquod locutorium ad loquendum cũ extraneis in aliquo loco conuenienti vbi aptetur feneſtra ferrata ſimili modo, ſicut dictum eſt de feneſtra maiore in Eccleſia , vel in ipſa Eccleſia ad prædictam feneſtram maiorem fieri poterunt locutiones cum extraneis,vbi huiuſmodi locutorium non habetur.Porrò omnes ſupradictæ feneſtræ,vel feneſtrulæ ferratæ ſic diſponi debēt, vel per duplicationē ferraturæ,vel per acutos clauos,quod inter exteriores, & interiores nullus poſsit interuenire cōtactus.Itē omnes feneſtræ vel feneſtrulæ,& etiã rotæ debēt interius habere oſtia lignea bona cum clauibus diligēter firmanda.Præter ſupradictas feneſtras nulla alia habeatur niſi fortè cauſa loquendi vna alia ſimilis feneſtrulæ confeſsionum in loco competenti de licentia Magiſtri vel Prioris Prouincialis concedatur.

De ingreſſu,& egreſſu domorum. Cap. XXX.

CIrca ingreſſum,& egreſſum domorum Sororum ſummam adhibere volentes cautelam interdicimus ſub

pœna

pœna anathematis ne vnquàm aliqua Sororum egrediatur clauſuram, niſi propter periculum ignis vel ruinæ, vel latronum, vel malefactorum, aut ſimilium euentuum, quæ ſolent vergere in periculum mortis: niſi fortè de licentia Magiſtri ex cauſa aliqua transferri contigerit aliquam ad aliam domum faciendam vel factam. Regem, vel Reginā Metropolitanum, vel Diœceſanum, vel Legatum, vel Cardinalem, vel Patronum, vel Patronam, ſi ab initio fundationis eis conceſſum fuerit, licebit ingredi cum ſocietate honeſta, & moderata vbi vſque modo fuerit huiuſmodi conſuetudo. Item Magiſter, vel Prior Prouincialis, vel Viſitator ad hoc miſſus cauſa viſitationis ingredi poterit cum ſocietate fratrum matura interdùm ſed raró. Quando verò aliquis prædictorum ingreditur, Prioriſſa cum tribus antiquioribus eum ſemper comitetur. Aliæ verò non diſcurrant, ſed ſint in capitulo, vel in Eccleſia, vel in alio loco honeſto omnes præter illas quæ neceſſariò occupantur in aliquibus officijs, donec regreſſus fuerit extra domum. Nulla loquatur cum aliquo ingredientium ſeorſum ab alijs, niſi forſan cum aliquo prædictorū qui poſſunt, & debent intrare, & hoc de licentia, exceptis Priorisſa, & tribus Sororibus ad hoc deputatis. Priorisſa, & tres alię ſimul ſtent, & ſimul vadant vel binæ, & binę, nec aliqua aliarum loquatur alienis, niſi prę ſente, & audiente aliqua prędictarum. Loquatur autem cum alijs quos ex aliqua cauſa contigerit ingredi de expedientibus breuiter, & ſuccinctè. Item ſi oporteat infra terminos Sororum aliqua opera fieri neceſſaria, poterunt intrare operarij aliqui de licentia Prioris Prouincialis, vel Vicarij, & tunc Priorisſa, & Supprioriſſa, & Procuratrix, vel aliæ tres de antiquis & maturis ad hoc deputatę, operarijs loqui poterunt; ita tamen quòd vna ab alijs duabus audiatur, aliç verò nullo modo loquantur eis, nec etiam ad eos accedant. Item ſi aliquā, ita infirmari contigerit, quòd ad locum conſuetum communioni venire non poſſit, ſi oportuerit eam communicari, Sacerdos in ſuppellicio cum

ſtola corpus Chriſti deferens reuerenter, præcedentibus cum duabus Sororibus cum cereis,& vnà cum aquâ benedicta,& alia campanulam deferente, aſſociatibus nihilo minùs aliquibus de maturioribus Sororibus ad infirmariam vadat,& infirmam communicet, prout in Ordinario continetur. Si autem aliqua Soror infirmatur in tantum quòd eam inungi oporteat, tunc Sacerdos indutus, vt ſupra de Communione dictum eſt, oleum ſacræ Vnctionis deferat,& vna Sorore Crucem portante præcedentibus duabus cum cereis ad infirmariam vadat, & totus Conuentus eum proceſsionaliter antecedat. Intrans autē Sacerdos infirmariam dicat: Pax huic domui, & cætera fiant ſicut notatum eſt in Ordinario, ita tamen quòd abſterſiones cum ſtupis, fiant vel à Priorisſa, vel ab aliqua Sorore cui iniunxerit. Cauendum eſt autem ne de facili multiplicentur ingreſſus modò cauſa Communionis, modò cauſa Vnctionis ſine magna cauſa, ſed ſimul fiat vtrumque. Cum autem ſimul communicari, & inungi aliquam oportuerit. Soror aliqua Crucem portet, & Frater, ac ſocius ſacram deferant Vnctionem, & primo fiat communio deinde Vnctio, & in iſto caſu ſemper remaneat Conuentus in infirmaria vſque ad completionem Officij. Porrò vbi copia miniſtrorum ſupradictorum non habetur in promptu, vel propter aliquam neceſsitatem feſtinare oportet, omiſſa ſolemnitate prædicta de miniſtris,& apparatu, fiat quod faciendum erat ſicut fieri poterit bono modo.

De Capitulo quotidiano Cap.XXXI.

FInitis Matutinis teneatur Capitulum, vel poſt primam, vel poſt tertiam, & Miſſam, ſi Miſſa poſt primam dicatur, aliquando etiã poterit intermitti, ſi Prioriſſæ videatur. Ingreſſo Conuentu capitulum Lectrix pronunciet

nunciet lunam, & quæ de Kalendario pronuncianda ſunt,&hebdomadaria proſequatur Pretioſa,&c.Deinde Sororibus reſidentibus Lectrix prenunciet lectionem de inſtitutionibus,vel de Euangelio pro tempore, præmiſſo Iube domne,& hebdomadaria ſubiungat benedictioné,Regularibus diſciplinis,vel Diuinum auxilium, pro tempore.Et facta abſolutione pro defunctis,dicat quæ tenet Capitulum, Benedicite, & Reſponſo, Dominus, inclinent omnes. Deinde recitatis beneficijs,& recomendatis recomendandis orationibus, & dicto à Prioriſſa, Retribuere dignare &c.dictis etiam à Conuentu Pſalmis Ad te leuaui,& De profundis,Kirie eleiſon,Pater noſter,ſubſequẽtibus etiam tribus Verſiculis.Oremus pro Domino Papa. Saluos fac ſeruos tuos; & ancillas tuas. Requieſcant in pace,ab hebdomadaria dicendis cum his tribus Collectis. Omnipotens ſempiterne Deus qui facis mirabilia.Pręter de.Fidelium Deus,reſideant Sorores Tunc quæ præeſt poterit dicere breuiter ſi quid ad honeſtatem, & correctionem Sororum viderit expedire. Poſt hæc dicat quæ præeſt. Faciant venias ſuas, quæ ſe reas exiſtimant. Continuò quæ ſe reas intellexerint proſtratæ veniam petant. Deinde auditis primo Nouitiabus (ſi in Capitulo fuerint audiendę) & egreſsis: aliæ ſurgentes humiliter confiteantur culpas ſuas, & quarum culpa talis eſt quæ digna ſit correctione, pręparent ſe ad correctionem, quam tenens Capitulum faciat, vel illa cui iniunxerit. In Capitulo verò Sorores niſi duabus de cauſis non loquantur: ſcilicet culpam ſuam, vel aliarum dicendo ſimpliciter, & Prælatis ſuis tantum ad interrogata reſpondendo. Vna etiam ſtante, & loquente, nulla loquatur. Nulla faciat proclamationem, ex ſola ſuſpitione. Item nulla accuſet de auditu, niſi perſonam à qua audierit dicat. Similiter quælibet caueat ne malum quod audierit de alia alteri conferat niſi dicat à qua audierit. Auditis culpis dicitur Pſalmus Laudate Dominum omnes gentes, cùm verſu Oſtende nobis

Domine:& Domine exaudi,& Collecta Actiones noſtras &c.In fine dicat Prioriſſa: Adiutorium noſtrum.Et ſic ſoluitur capitulum.Cùm non tenetur capitulum de culpis pronuntianda ſunt ea quæ ſunt de Kalendario, & deinde pretioſa,ſiue in choro,ſiue in capitulo modo ſupradicto: exceptis recitationibus beneficiorum, & orationibus annexis.

De conceſsione domorum. Cap. XXXII.

INhibemus ſub pœna excommunicationis ne aliqua det operam directè vel indirectè ſcienter quòd aliqua domusSororum conſtruatur,vel conſtructa Ordini fratrũ Prædicatorum cõmittatur, niſi prius ſuper hoc haberetur conſenſus Capituli generalis.Eadem diſtrictione ordinamus,ne vnquàm in aliquo caſu,domus aliqua recipiatur ſub cura ipſius Ordinis,niſi cum ſufficienti prouiſione in bonis temporalibus pro neceſsitatibus Sororum.Nulli etiam libellus iſte tradatur ad tranſcribendum, vel videndum ſine licentia Magiſtri Ordinis,vel Prioris Prouincialis.

FINIS.

Expliciunt Conſtitutiones Sororum Ordinis Fratrum Prædicatorum.

Digitized by Google

INCIPIT TRACTATVS DE initio, & fundatione Regulæ, ſeu formæ vel modi viuendi Fratrum, & Sororum de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici.

TRACTATVM compilare intendo ſuper informatione, & approbatione Regulę, ſeu formæ, vel modi viuendi Fratrum, & Sororum de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici fundatoris Ordinis Prędicatorum, per diuerſos Summos Pontifices approbatam, maximè per Papam Gregorium IX. Honorium IIII. Ioannem XXII. Bonifacium IX. Innocentium VII. & Eugenium IIII. ſicut habetur diffusè in legenda Beatæ Catharinę de Senis cap. 8. quam compoſuit Reuerendiſsimus Pater Frater Raymundus de Capua, Sacræ Theologiæ profeſſor, ac totius Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis 22. Et Magiſter Thomas de Firmo eiuſdem Ordinis Magiſter Generalis 24. tranſtulit in vulgari Regulam de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici. Item inuenitur quidam liber in quo eſt Regula ſecundùm quam viuebant tempore Militię actualis contra haereticos, qui liber eſt in Conuentu Ferrarienſi, & Veneto Ordinis Praedicatorum, & eſt talis: Pateat vniuerſis fidelibus qualiter ego Frater Thomas de Senis vnà cùm Reuerendo Patre & Magiſtro fratre Bartholomæo de Senis, ambo de Ordine Prædicatorum anno Domini 1422. Venetijs exiſtentes, & quantum valuimus diligentiùs inquirentes de Regula, ſiue ſtatu Fratrum,

trum, & Sororum de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici, inuenimus quantum ad initium eiuſdem Regulæ taliter ſe habere, ſicut patet in legenda Beatæ Catharinæ de Senis ſupra dicta capitulo 8. vbi ſic dicitur: Cunctis volentibus legere notum facio prout legi pariter, & audiui à fide dignis, & in diuerſis Italiæ partibus, geſtaque Beatiſsimi Patris noſtri Sancti Dominici teſtantur: Ipſe glorioſus fidei Catholicæ pugil ac Chriſti athleta Beatus Dominicus ſicut totus zelator boni ſtatus Eccleſiæ militantis, quamuis per ſe, ac per ſuos Fratres, tam in Toloſa. quàm in Lombardia hæreticos triumphaliter debellaſſet, ita vt ſicut fuit tempore ſuæ canonizationis coram Summo Pontifice Gregorio IX. probatum legitimè, centum millia hæreticorum, & vltra conuerſi fuerunt tantum in Lombardia, tam doctrina, quàm miraculis eius. Nam ita venenoſa doctrina hæreticorum infecerat mentes hominum, quòd ferè omnia iura Eccleſiarum erant per laicos occupata, qui ea poſsidebant quaſi iure hæreditario. Ex quo cogebantur Pontifices mendicare, nec vllam habebant potentiam per quam poſſent errori reſiſtere, nec etiam clericos, aut pauperes valebant ſecundùm ſui officij debitum nutriendo iuuare. Vnde in multis partibus etiam Italiæ regnabat iſta iniquitas, quod ſanctus Pater Dominicus zelotipa mente cernens, & ſuſtinere non valens, qui pro ſe ſuiſque ſequacibus extremam elegerat paupertatē, cœpit pro diuitijs recuperandis Eccleſiæ, decertare. Aduocans igitur aliquos laicos Deum timentes, & ſibi præcipua deuotione affectos, & notos, cœpit tractare de ordinando quandam ſanctam Militiam quæ haberet iura Eccleſiarum recuperare ſimul, & defenſare, necnon & reſiſtere fideliter hereticæ prauitati. Nam illos quos voluntarios reperit, ſic induxit, quod iuramentum præſtabant ſibi, cuncta quæ dicta ſunt facere, iuxta vires. Et propter hoc exponere tam perſonam, quam illa quæ poſsidebant. Vt autem à coniugibus in hoc opere ſancto impediri non poſſent, faciebat coniuges, ſeu vxores

res eorum iurare quòd viros non impedirent, ſed potius iuuarent, & iuxta modum cooperarentur eis in omnibus ſibi poſsibilibus, & ſanctus Pater Dominicus promittebat vtrique parti copulę ſeruāti hoc, vitā æternā. Vocauit autē eos Fratres de Militia Ieſu Chriſti. Verū vt per aliquod ſaltē ſignū ſecernerentur ab alijs laicis, & aliquid ſupererogatorij operis adderent vltra conſuetudinē aliorū, dedit eis colorē habitus proprij vt ſcilicet, tā viri quā mulieres quacunque figura veſtium vterentur, album tamen ſemper portarent, & nigrū, ita quod vterq; color exterius appareret ad innocentię & humilitatis indicium. Inſuper aſsignauit eis quendam taxatum numerum Dominicæ Orationis, & ſalutationis Angelicæ, quem pro qualibet hora Canonica deberent quotidie orando perficere, vt à Diuino ſeruitio non vacarent. Poſtquam Beatus Pater Dominicus, ita bene ordinauit, migrauit ad Dominum. Crebreſcentibus eius miraculis Apoſtolicæ Sedis Pontifex Gregorius IX. ipſum cathalogo Sanctorum annotans, honorandum, & adorandum exhibuit vniuerſis. Fratres hi, & Sorores dicti de Militia Ieſu Chriſti, volentes ordinatori ſuo iam glorioſo ſingularem reddere gloriam, & honorem, decreuerunt poſt mortem mutare nomen, & vocati Fratres de pœnitentia Beati Dominici. Induxit eos ſatis ad hæc, quia Beatiſsimi Patris meritis, atque miraculis, necnon, & Fratrum ſuorum barioſa doctrina iam peſtis hæretica penè defecerat, & neceſſaria non videbatur multum ampliùs pugna exterior, ſed reſtabat tantum, vt per pœnitentiam cum hoſte interiori pugnarent. Propter quod etiam nomen pœnitentiæ ſingulariter elegerunt. Demùm creſcente quotidie turba prædictorum fidelium inter quos velut matutinum aſtrum reſplenduit Martyr, & Virgo Beatus Petrus, qui occiſus plures hoſtium conculcauit quàm viuens, deleta eſt quaſi totaliter turba vulpecularum demoliri cupientium vineam Domini Sabaoth, redditaq; fuit pax (faciente Domino) Eccleſię ſanctæ Dei. Quamobrem cauſa

ſa illius Militiæ ceſſauit ex toto,ac per conſequens,& effectus.Verùm decedentibus huiuſmodi ſtatus viris, fœminæ remanentes propter religioſam vitam, quam cum viris tenuerant,ampliùs nubere non audebant, ſed ſtatum quem ſeruauerant continuabant vſque ad mortem. Hoc cernentes aliæ non huius inſtituti viduæ quæ decreuerãt viduitatem ſeruare,cęperunt dictas Sorores de pœnitentia Beati Dominici velle ſequi,& earum obſeruantiam pro remedio ſuorum peccatorũ imitari.Vnde paulatim creſcentes in diuerſis Italiæ partibus coegerunt Fratres Prędicatores ibidem morantes ad informandum eas de modo viuendi,qui à Beato Dominico fuerat inſtitutus.Quia verò modus ille ſcriptus non erat,quidam ſanctæ memoriæ Pater,qui totius Ordinis curam gerebat vocatus Frater Munio,natione Hiſpanus,modum illum viuendi redegit in ſcriptis,quem hodie habent,& vulgariter Regulam vocant, quamuis Regula propriè dici non debeat, quia nec ſtatus de ſe propriè dicitur regularis,ex quo tria vota in qualibet Religione principalia non includit. Hæc ibi. Porrò numero & merito prædictorum Fratrum,Sororumquè ſtatu creſcente, felicis memoriæ D.Gregorius Papa Nonus in priuilegio quod incipit:Egrediens hæreticorum &c.Fratribus Militiæ Ieſu Chriſti directo. Perſonas & bona Fratrũ de Militia prædicta ſub Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſcepit,prohibẽs nihilominùs ne quis, ex ipſis aliquẽ capere,rapinis,& iniuſtis collectis,& exactionibus fatigare,vel ad aliqua illicita iuramenta aut iniuſta pręlia cogere,aut aliàs iniuſtè moleſtare præſumat.Inſuper omnibus in vera pœnitentia perſiſtentibus,qui mortis periculum pro Fide Catholica ſubierint , peccatorum omnium indulgentiam elargitur. Similiter D. Honorius Papa Quartus ſentiens odorem bonæ famæ ipſarum,conceſſit eis per Bullã,quòd tẽpore interdicti poſſent in Eccleſijs Fratrũ Prędicatorũ audire Diuina,vt patet in eius priuilegio quod incipit:Cõgruũ exiſtimãtes &c.Inſuper D.Ioãnes xxij.Papa,poſtquã promulgauerat Clemẽtinã quæ Beghinas

ghinas pariter,& Begardos excommunicatos declarauerat,per Bullã ſuam,quæ incipit:Cum de mulieribus &c. illam decretalem de Sororibus de pœnitentia Beati Dominici per Italiam conſtitutis,non debere intelligi declarauit,nec per ipſam ſtatui earum fuiſſe quomodolibet derogatum. Præterea D. Bonifacius in ſua obedientia Papa Nonus nuncupatus,per priuilegium quod incipit:Humilibus & honeſtis &c.Fratribus,& Sororibus de pœnitentia Beati Dominici directum, concedit quòd pœnitentiã ſalutarem,& Sacramentum Euchariſtiæ à Fratribus Ordinis Prædicatorum,niſi in feſto Reſurrectionis, ſuſcipere valeant.Idem quoque in alio priuilegio quod Mare magnum Bonifacij appellatur,& incipit:Sacræ Religionis &c. Quod tempore generalis interdicti Diuinis intereſſe,& Eccleſiaſtica poſsint recipere Sacramenta ab ipſis Fratribus, humaniter conceſsit.Item D.Innocentius in ſua obediẽtia Papa Septimus nominatus, prædictorum Fratrum, & Sororum Regulam,ſiue viuendi modum Apoſtolica authoritate confirmauit in Bulla quæ incipit:Sedis Apoſtolicæ,&c.Dominus quoque Eugenius Papa Quartus præfatam Regulam ſiue modum viuendi vnà cum prædicti Innocentij confirmatione ſimiliter approbauit,vt in eius Bulla patet,quæ incipit:Prouiſionis noſtræ &c.Cæterum. D.Sixtus Papa Quartus in priuilegio quod Mare magnum appellatur concedit dictis Fratribus & Sororibus de pœnitentia Beati Dominici,quòd non ſolum in Eccleſijs Fratrum Ordinis Prędicatorum,ſed etiam vbicunq; poſſunt Fratres celebrare,poſſunt Diuina audire,non ſolum ipſi & ipſæ,ſed etiam eorum procuratores,& eorum negotia gerentes,vtriuſq; ſexus.Item in priuilegio quod Bulla aurea nominatur,idem Pontifex concedit quod loca, Monaſteria,Prioriſſę , & procuratores Fratrum & Sororum, gaudeant eiſdem priuilegijs , quibus & Fratres Ordinis Prędicatorum. Idem quoq; Pontifex ad requiſitionem Reuerendiſſimi Magiſtri Leonardi de Peruſio olim totius Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſtri , per Bullam

quæ

quæ incipit:Sacroſancta &c.ſub excommunicationis pœna inhibuit omnibus communitatibus & poteſtatibus, Ciuitatum,& quibuſcunque officialibus ſæcularibus locorum,ne præſumant aliqua grauamina libertati Eccleſiæ ſtęcę contraria Fratribus,& Sororibus de pœnitentia Beati Dominici continentibus,& coniugatis, ſecundùm Regulam & inſtituta regularia Ordinis viuentibus ,ſi tamē propter hanc libertatem obtinendam habitum non ſuſceperint Bulla plumbea eſt Bononię. Prętera D. Alexander Papa Sextus ad requiſitionem Reuerendi Patris Fratris Sebaſtiani de Brixia congregationis Lombardię Generalis Vicarij,per Breue Apoſtolicum quod incipit:Conſiderantes vberes,&c.concedit quòd Fratres,& Sorores de pœnitentia Beati Dominici omni tempore poſſunt recipere Eccleſiaſtica Sacramenta,& etiam in Feſto Reſurrectionis,& in mortis articulo , cuiuſuis licentia ſuper hoc minimè requiſita , ſed tantum Prioris domus , & Vicarij Generalis congregationis Lombardiæ Ordinis Prædicatorum.Omnia ſupra ſcripta priuilegia habentur authentica in libro priuilegiorū Ordinis, impreſſo Romæ 1555. Inſuper varij, & diuerſi Eccleſiarum Pręlati videlicet Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi prædicto Ordini, & Fratribus, & Sororibus præfatis varias indulgentias conceſſere, quæ omnia enarrare longum eſſet. Hic igitur eſt Ordo à Beatiſsimo Dominico inſtitutus, de quo prodijt, & ſi non tempore, dignitate tamen primaria, glorioſa, & Beata Catharina de Senis Ieſu Chriſti ſponſa dilectiſsima, cuius geſta miranda Reuerendiſsimus Pater. Frater Raymundus de Capua olim totius Prædicatorum Ordinis Generalis Magiſter,eiuſque Confeſſor conſcripſit.Quam Dominus Papa Pius Secundus in die Apoſtolorum Petri, & Pauli Cathalogo Sanctorum adſcripſit,eiuſque Feſtum prima Dominica Maij celebrari inſtituit, cuius Bulla plumbea in Conuentu Sancti Dominici de Brixia conſeruatur. Floruerunt inſuper in dicto Ordine aliæ innumerabiles Sorores

rores magnæ perfectionis & ſactitatis, videlicet B. Angela de Sancto Seuerino, Beata Anna de Camerino, Beata Daniela de Benauento, Beata Margarita de Ciuitate Caſtelli quæ virginitatem vſque ad mortem conſeruans, multis claruit miraculis, Beata Ioanna de Vrbe veteri, ornatiſſima Virgo, & miraculis clara, Beata Helena de Piſis, Beata Maria de Venetijs, quæ pluribus virtutibus ornata extitit, de qua legenda compilata fuit, Beata Margarita Soror Ducis Sabaudiæ vxor quondam Marchionis Montis Ferrati, quæ in Conuentu Sanctæ Mariæ Magdalenæ de Alba Ordinis Prædicatorum, ſepulta iacet, Beata Sibillina de Papia, cuius corpus etiam integrum conſpicitur in Cõuentu S. Thomæ Papiæ Ordinis Prædicatorum. Fuerũt & aliç innumerabiles, quas enarrare longum foret. Exiſtunt etiam in præſentiarum multæ aliæ magnæ ſanctitatis, & pfectionis mulieres in diuerſis Italiæ partibus. Hæc omnia ſcripta ſunt, vt omnibus pateat quantum Deus glorioſus hunc Ordinem clarum venerandumque fidelibus eſſe voluerit, qui eſt benedictus in ſæcula. Amen.

INCIPIT COPIA CONFIRMAtionis Regulæ Fratrum, & Sororũ Ordinis de pœnitentia Beati Dominici fundatoris Ordinis Prædicatorum per D. Innocentium Papam Septimum, & D. Eugenium Papam Quartum confirmatæ.

EVGENIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei ad perpetuã rei memoriã. Prouiſionis noſtrę debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuũ cuilibet cõſeruetur. Hinc eſt quod nos tenorẽ quarũdã literarũ Innocẽtij in ſua obediẽtia (de qua partes infraſcriptæ tũc erãt) ſeptimi nũcupati in ipſi9 regeſtro ertũ pro eo, quod ſicut exhibita nobis nuper pro parte

dilec-

dilectorum filiorum Fratrum ac dilectarum filiarum Sororum Ordinis Fratrum Prędicatorum de pœnitentia Sancti Dominici nuncupatorum in ciuitate noſtra Eugubina degentium petitio continebat, ipſi huiuſmodi tenore ex certis cauſis ſe aſſerunt indigere, de regeſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & ad Fratrum, & Sororum Prædicatorum inſtantiam petentibus annotari fecimus, quæ talis eſt.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Sedis Apoſtolicæ prouidentia circunſpecta perſonas ſub regulari obſeruantia vacantes aſsiduè, ſtudio pię vitæ benigno fauore proſequitur, & ea quae pro earum ſtatu ſalubriter dirigendo prouidè ordinata ſunt, vt illibata perſiſtant, Apoſtolico conſueuit munimine roborare. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Fratrum, & dilectarum in Chriſto filiarum Sororum Ordinis Prædicatorum, qui quidem Fratres, & Sorores de pœnitentia Sancti Dominici nuncupantur, nobis nuper exhibita continebat: quòd ipſi quandam Regulam ſiue religiosè viuēdi formam in qua nonnulla honeſta, & rationabilia ac regulari diſciplinę congruentia ſtatuta, & ordinata fore noſcuntur, hactenùs laudabiliter obſeruarunt, prout obſeruant: quodque licet Ordo, ac Fratres huiuſmodi, & Sorores, varijs per Sedem Apoſtolicam ſint priuilegijs communiti, tamen pro ſolidiori eorum ſubſiſtentia, & clementia Altiſsimi operante de virtute in virtutem gradientes deuotiorem reddere valeant Domino famulatum, deſiderant huiuſmodi Regulam, ſeu viuendi formam per Sedem eandem approbari. Quare pro parte Fratrū, & Sororum eorundem nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt Regulæ ſiue viuendi formę huiuſmodi, robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere, illamquè per ipſos Fratres ac Sorores pręſentes, & poſteros in perpetuum obſeruari mandare de benignitate Apoſtolica dignare-

haremur. Nos igitur qui ſuper præmiſsis omnibus, & ſingulis, venerabilis Fratris noſtri Angeli Epiſcopi Hoſtienſis (cui examinationem eorundē commiſimus per ipſum faciendam, & quòd ea quæ per illam reperiret nobis referre curaret) relatione plenaria, & fideli fuimus clarius informati, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, regulam ſiue viuendi formam, quam per ſingula eius capitula clarè, & diſtinctè de verbo ad verbum præſentibus fecimus annotari, necnon ſtatuta, & ordinationes prædictas rata habentes, & grata, illa, authoritate Apoſtolica ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, & nihilominùs Regulam ſiue viuendi formam eandem per ipſos Fratres, & Sorores præſentes, & poſteros, volumus, & mandamus perpetuis temporibus inuiolabiliter obſeruari.

Tenor verò regulæ ſiue viuendi formæ huiuſmodi, ſequitur, & eſt talis.

DE RECIPIENDIS, ET EORVM CONDITIONE.

CAP. I.

IN primis, vt hic Ordo continuum, & perpetuum de bono in melius recipere valeat incrementum, quod ex receptione perſonarum benè diſpoſitarum plurimùm noſcitur dependere; volumus, & ordinamus quòd nullus recipiatur ad Ordinem huius fraternitatis, niſi per Magiſtrum ſiue directorem, & per Priorem dictæ fraternitatis, vel de ipſorum licentia ac etiam de aſſenſu maioris partis Fratrum profeſſorum fraternitatis eiuſdem, illius loci: præmiſsi tamen dili-

genti examinatione ſit honeſtæ vitę,& bonę famæ, ac de hæreſi nullatenùs ſit ſuſpectus, quinimo tanquàm ſancti Dominici ſingularis in Domino filius, ſit veritatis Catholicæ fidei iuxta ſuum modulum æmulator, ac zelator pręcipuus, qui etiam antequam habitum huius Religionis recipiat, de alienis,ſi qua habuerit, ſatisfaciat ad plenum,& proximis reconciliari, necnon paratum ſiue conditum ſuum teſtamentum tenere ſtudeat, iuxta conſilium,& ordinationem confeſſoris diſcreti. Et eadem examinatio fiat de mulieribus ingreſſum huius Ordinis petentibus. Habentibus tamen viros, non pateat ingreſſus ad conſortium dictę Fraternitatis, niſi de virorum ſuorum licentia, & conſenſu, de quo conſenſu fiat publicum inſtrumentum. Idem quo ad hoc ſeruari volētes in viris vxores habentibus, niſi obſtaret in ipſis, vel altero ipſorum cauſa,quę legitima iudicaretur conſilio diſcretorum.

De habitu Fratrum,& Sororum.
Cap. II.

OMnes autem tam Fratres,quàm Sorores dictæ Fraternitatis induantur panno albo, & nigro, qui nec in colore, nec in valore nimiam pretioſitatem prætendāt, ſicut decet honeſtatem ſeruorum Chriſti. Mantellum ſit de nigro, & Fratrum capucia ſimiliter de nigro, tunicæ verò de albo, quarum manicæ tendantur vſque ad pugnum,& ſint clauſæ. Corri[illegible] corio tantum habeant, quibus Sorores cingan[illegible] tunica. In burſis & calceamentis, & cæteris [illegible] mundanam reſecent vanitatem. Vela verò Sor[illegible] & bindæ ſint alba de panno lineo vel canabino.

De Benedictione veſtium, ſiue habitus, & de modo recipiendi ad hunc Ordinem.

Cap. III.

Recipiatur autem recipiendus in loco Capituli Fraternitatis, vel ante altare Eccleſiæ Fratrum Ordinis Prædicatorum illius loci, & à Magiſtro ſiue directore ſupradicto, vel eius Vicario. Qui Magiſter aſsiſtente induendo, & petente humiliter flexis genibus recipi, præſentibus aliquibus alijs Fratribus Prædicatoribus, & Priore Fraternitatis, vel eius vices gerente cum alijs de Fraternitate, Benedicet primò habitum eius qui debet recipi hoc modo videlicet. Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam. Dominus vobiſcum. Oremus: Domine Ieſu Chriſte, qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es &c. Poſtea verò tali habitu benedicto, & per receptum ſeorſum induto atque ad gradum altaris reuerſo, & ante Magiſtrum genuflexo, dicet Magiſter: Veni Creator ſpiritus. Et Fratres qui ei aſsiſtunt, ipſum proſequantur vſque ad finem. Deinde dicatur: Kyrie eleiſon Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter, &c. Emitte ſpiritum tuum &c. Saluum fac ſeruum tuum &c. Dominus vobiſcum. Oremus: Deus qui corda &c. & Prætende Domine &c. Et reſponſo Amen. Aſpergatur ſic indutus à Magiſtro aquâ benedicta. Omnes Fratres Fraternitatis ipſam recipiant ad oſculum pacis, & eodem modo ante altare recipiantur mulieres quemadmodum eſt de Fratribus ſupradictum.

De profeſsione, ſeu modo profitendi.

Cap. IIII.

Completo anno vel ante ſi Magiſtro, & Priori ſupradictis, vel cui cõmiſerint, & etiam maiori parti Fra-

trum profeſſorum Fraternitatis viſus fuerit idoneus ad profeſsionem recipiatur. Profitebiturque hoc modo videlicet; Ad honorem Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, & Beatæ Mariæ Virginis, & Beati Dominici, Ego N. coram vobis N. Magiſtro, & Priore Ordinis de pœnitentia Beati Dominici talis loci, profiteor me velle de cætero viuere ſecundùm Regulam, & formam Fratrum, & Sororum eiuſdem Ordinis de pœnitentia Beati Dominici vſque ad mortem. Mulieres verò eodem modo profiteantur coram Magiſtro ſupradicto, & Priorissa, vel cui ipſi commiſerint.

De permanentia in hoc ſtatu. Cap. V.

STatuimus autem, vt nullus Frater, aut Soror huius Fraternitatis, & Ordinis, poſt talem ſupradictā profeſsionem, de hoc Ordine egredi valeat, nec eiſdem ad ſeculum reuerti liceat, ſed benè poſsint liberè tranſire ad vnam de approbatis religionibus tria vota ſolemnia profitentibus.

De horis Canonicis dicendis. Cap. VI.

FRatres, & Sorores dicant quotidie omnes horas Canonicas, niſi infirmitate impediantur. Pro Matutinis dicant viginti octo Pater noſter, pro Veſperis quatuordecim, pro qualibet aliarum horarum ſeptem. Ad honorem verò Beatæ Mariæ ſemper Virginis, pro qualibet hora ſuperiùs nominata, tot Aue Maria, quot Pater noſter, dicere teneantur. Pro benedictione autem menſæ dicant vnum Pater noſter. Cum verò ſurgunt

gunt à menſa dicant ſimiliter vnum Pater noſter, pro gratiarum actione, vel Pſalmum Miſerere mei Deus, vel Pſalmum Laudate, qui ſciunt. Omnes etiam, qui ſciunt ſimbolum Apoſtolorum, videlicet Credo in Deum, dicant illud ſemel in principio Matutinarum, & etiam ante primam, & quando Completorium fuerit terminatum. Qui autem ſciunt, & dicunt horas Canonicas quemadmodum faciunt Clerici, prædicta Pater noſter, & Aue Maria dicere minimè teneantur.

De ſurgendo ad Matutinas. Cap. VII.

AD Matutinas Dominicis diebus, & feſtiuis, à feſto omnium Sanctorum vſque ad feſtum Reſurrectionis Dominicæ omnes ſurgant. In Aduentu, & Quadrageſima ſurgant etiam omni nocte. Qui verò occupantur quotidiano opere manuali, horas ſuas dicere poterũt de mane vſque ad Veſperas excluſiuè. De ſero verò Veſperas, & Completorium ſimul dicant.

De Confeſsione, & Communione, Cap. VIII.

OMnes quater in anno ad minùs, videlicet in feſto Natiuitatis Domini, Reſurrectionis ipſius, Pentecoſtes, & in feſto Aſſumptionis, aut Natiuitatis Beatæ Virginis peccata ſua confiteantur diligenter, & Euchariſtię deuotè ſtudeant recipere Sacramentum, niſi forſan ex aliqua cauſa rationabili alicui ex ipſis eſſet à ſuis Cõfeſſoribus interdictum. Qui autem ex deuotione ſua ſępiùs voluerint communicare infra annum, petita à ſuo Pręlato licentia, & obtenta, deuotionem ſuam cum Dei benedictione poterunt executioni mandare.

De ſilentio in Eccleſia obſeruando.
Cap. IX.

IN Eccleſia dum celebrantur Miſſæ, vel cantatur Diuinum Officium, ſeu actualiter ibidem proponitur verbum Dei, omnes ſilentium ſeruare ſtudeant, & orationi ac Diuino Officio diligenter intendant, niſi ex aliqua ſpeciali, & occurrente neceſsitate aliquid ſilenter loquantur.

De Reuerentia exhibenda Eccleſiarum Prælatis & Eccleſijs eorundem. Cap. X.

FRatres & Sorores Eccleſias quarum parrochiani, & parrochianæ exiſtunt, iuxta Canonicas ſanctiones, & bonos mores, & cum omni deuotione ſtudeant viſitare, & Eccleſiarum ſuarum Prælatos, videlicet Epiſcopos, & inferiores, ſummè reuereantur: ipſorumque iura abſq; omni diminutione, & fideliter eis ſoluant. Et hoc tam in decimis quàm in oblationibus, aliàs quomodolibet conſuetis.

De ieiunijs. Cap. XI.

A Dominica prima Aduentus vſque ad Natiuitatem Domini quotidie tam Fratres quàm Sorores ieiunent. Et ſimiliter à Dominica in Quinquageſima vſque ad Paſcha Reſurrectionis Domini idem obſeruent. Ferias autem ſextas ieiunabunt omni tempore, & ieiunia omnia ab Eccleſia inſtituta. Qui autem voluerint amplius ieiunare ſeu auſteritates alias facere, poterunt habita licentia à Prælato ſuo, vel de conſilio Confeſſoris diſcreti.

De Cibo. Cap. XXII.

FRatres & Sorores huius Fraternitatis vti poterunt carnibus diebus Dominicis, tertia, & quinta feria

cæteris verò diebus abſtineant, niſi ſint infirmi, aut multum debiles, vel minuti, vel niſi præcipuum feſtum fuerit illa die, aut quia eſſent in itinere conſtituti.

De Diſcurſu Fratrum, & Sororum. Cap. XIII.

VAgos, curioſoſque diſcurſus per ciuitatem non faciant. Sorores verò ſolę non diſcurrant maximè iuniores. Ad nuptias, & choreas ſiue ad diſſoluta, & mundana conuiuia, ſiue ad vana ſpectacula, nullo modo accedant. De ciuitate verò ſeu caſtro vbi habitant, non exeant etiam cauſa peregrinationis, abſque licentia ſpeciali Prælati, vel Magiſtri Fraternitatis iam dictæ.

De armis à Fratribus non ferendis. Cap. XIV.

INuaſionis, ſeu impugnationis arma ſecum Fratres non deferant, niſi propter defenſionem fidei Chriſtianæ, aut alia rationabili cauſa, & de ſuorum Prælatorum licentia.

De infirmis viſitandis, & procurandis. Cap. XV.

DEputentur per Priorem duo ex Fratribus, qui cum quempiam ex eiſdē nouerint infirmari, ipſum quā citius charitatiuè potuerint, ſtudeant viſitare, & ſtatim à principio ad recipiendam pœnitentiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta eundem efficaciter adhortentur, & ſi neceſſe fuerit miniſterium corporale (prout commodè poterunt) eidem ſtudeant adhibere. Si verò fuerit pauper, neceſſaria de bonis proprijs, vel commu-

nibus (prout facultas permiſerit) ſibi miniſtrare procurent. Et idem faciant Sorores circa Sorores ſuas infirmas.

De obitu Fratrum & Sororum, & ſuffragijs eorum. Cap. XVI.

QVando continget aliquem ex Fratribus ex hac luce migrare, cæteris confratribus qui ſunt in eadem ciuitate, vel caſtro nuncietur, vt procurent defuncti exequijs perſonaliter intereſſe, à quibus non recedãt donec corpus fuerit traditum ſepulturæ Hoc idem circa Sorores decedentes volumus obſeruari. Prçterea infra octo dies poſt ipſius defuncti ſepulturam immediatè ſequentes, quilibet Frater, & Soror dicat pro anima eius, Sacerdos vnam Miſſam: ſciens verò Pſalterium, Pſalmos quinquaginta: illiterati verò centum Pater noſter dicant, addendo in fine cuiuslibet, Requiem æternam &c. Et prçter hæc quilibet infra annum pro animabus Fratrum, & Sororum, tam viuorum, quàm defunctorum, tres Miſſas faciant celebrare, qui verò ſciunt Pſalterium, illud dicant. Et cæteri quingenta Pater noſter dicere teneantur.

De inſtitutione Prioris, & Prioriſſæ. Cap. XVII.

PRiore fraternitatis mortuo vel amoto, Magiſter ſiue director Fraternitatis cum conſilio antiquorũ de Fraternitate, inſtituat Priorẽ. Singulis autẽ annis infra octauas Paſchç, vel alio tempore, ſupradictus Magiſter habeat conſiliũ cũ antiquioribus de Fraternitate ſuper amotione, vel cõfirmatione Prioris, & ſic Priorẽ cõfirmate vel amouere poterit, ſecundum quòd ipſe cũ præfatis iudi-

iudicauerit expedire. Conſimiliter etiam de conſilio dicti Magiſtri, & aliquorum de Fraternitate magis antiquorum, poterit Prior Fraternitatis ordinare de Supprio re, vel Vicario Fraternitatis, & etiam poſtmodum confirmare, vel amouere, ſecundùm quòd eiſdem viſum fuerit expedire. Qui Supprior, vel Vicarius tantam poteſtatem habeat, quantam Prior ſibi concedet. Et hæc eadē forma in inſtitutione Priorifſæ, & Supprioriſſæ ſimili modo obſeruetur.

De officio Prioris. & Prioriſſæ. Cap. XVIII.

PRioris officium erit cum omni diligentia ſeruare in ſe quæ in Regula ſcripta ſunt, & ſolicitam dare operam, vt ab alijs confratribus obſeruentur. Si quos verò viderit tranſgredientes, aut etiam negligentes, charitatiuè corripiat, & emendet. Vel ſi magis ſibi videtur expediens, Fraternitatis Magiſtro, & directori, vt corrigat, poterit intimare. Prioriſſę etiam erit officium ſolicitè Eccleſiam viſitare, cęteras etiam Sorores excitare ad obſeruantiam regularem, diligenter etiam per ſeipſam, & alias quibus imponet obſeruare, quod in inceſſu, ſtatu, habitu, nihil per aliquam conſororem fiat, quod cuiuſquā meritò turbare poſsit aſpectum. Pręcipuè autem attendat, ne Sorores cum quocunque viro cuiuſcumque conditionis exiſtat, familiaritatem contrahant, maximè iuniores, niſi forſan talis vir Sorori illi attineat infra tertium conſanguinitatis gradum ad longius, & cum hoc exiſtens bonę vitæ, & famæ.

De correctione Fratrum, & Sororum, Cap. XIX.

SI quis notatus fuerit de aliqua familiaritate ſuſpecta, & ter admonitus per Prælatum, ſe non emendauerit

uerit excludatur ad tempus à Capitulo, & à conſortio cæterorum confratrum. Quòd ſi nec ſic ſe correxerit tunc de Fratrum conſilio diſcretorum, de ipſorum penitùs conſortio publicè excludatur, nec admittatur de cætero niſi confratribus omnibus videatur eſſe correctus.

Item ſi quis confratri, vel alteri cuicumque opprobrium dixerit, quod ſonare infamiam videatur, aut ex ira quemquam percuſſerit, vel ad locum prohibitum ire præſumpſerit, ſeu inobedientiam quamcunque cõmiſerit, aut etiam Prçlato mendacium ex induſtria dixiſſe deprehenſus fuerit, abſtinentia panis, & aquæ, vel excluſione à Capitulo, aut etiam à conſortio aliorum Fratrum, plùs, vel minùs ſecundùm conditionem perſonæ, & exigentiam delicti, grauiùs, vel leuiùs corrigatur.

Item ſi quis crimen mortale commiſerit, talis de conſilio maioris partis Fratrum profeſſorum Fraternitatis illius loci, ſecundum exigentiam culpæ, & conditionem perſonę, grauiùs, vel leuiùs puniatur, ſic tamen quod ſit cæteris in exemplum. Quam punitionem ſi ferre recuſauerit, de conſilio diſcretorum de iſto Ordine expellatur. Circa Sororum verò correctionem, illud idem volumus per omnia obſeruari.

De congregatione Fratrum, & Sororum, & inſtitutione Magiſtri, ſiue directoris eorundem. Cap. XX.

IN quolibet autem menſe ſemel certa die, & hora per ſupradictum Magiſtrum, vel eius Vicarium deputandis, ad Eccleſiam Fratrum Prædicatorum conueniant Fratres omnes Ordinis Fraternitatis, Dei verbum, & etiam Miſſam ſi hora competens fuerit pariter audituri, Et tunc per ipſum Magiſtrum ipſis legatur Regula iſta, & exponatur. Et tunc de agendis Fratres informet, & ne-

& negligentes corrigat, & emendet, prout ſecundum Deum,& iſtam Regulam ſeu viuendi formulam viderit expedire. In cuiuslibet etiam menſis prima ſexta feria,Sorores ad Eccleſiam Fratrum Prædicatorum conueniant, ſimiliter Dei verbum, & Miſſam communiter audituræ,quibus etiam legatur Regula iſta, & exponatur, de ſuiſque exceſsibus corrigantur per Magiſtrum deputatum eiſdem. Volumus autem quòd in qualibet Ciuitate,& caſtro vbi fuerint Fratres,& Sorores huiuſmodi,habeant in Magiſtrum, & directorem aliquem idoneum Fratrem Sacerdotem de Ordine Prædicatorum quem poſtulauerint à Generali Magiſtro, vel Prouinciali illius Prouinciæ dicti, Ordinis Prædicatorum, aut quem ipſi Generalis Magiſter, ſeu Prouincialis per ſe vel alium eiſdem concedere, & aſsignare decreuerit. Volentes inſuper, & ſtatuentes vniuerſos Fratres, & Sorores huiuſmodi de pœnitentia Beati Dominici vbicumque exiſtant,directioni, & correctioni ipſius Generalis Magiſtri Ordinis antedicti, & Prioris Prouincialis illius Prouinciæ eiuſdem Ordinis, pro eorundem ampliori conſeruatione, & promotione totaliter ſubiacere, quantum ad illa videlicet quæ eorundem viuendi modum, & formulam concernere dignoſcuntur.

De diſpenſatione facienda rationabili cauſa concurrente, Cap. XXI.

PRior Fraternitatis cum Fratribus ſuis, & Prioriſſa cum ſuis Sororibus, Magiſter autem,& director eis deputatus cum vtriſque in abſtinentijs, ieiunijs, & auſteritatibus alijs in ſupradictis Capitulis contentis, ex cauſa legitima, & rationabili, cum expedire viderint, poterunt diſpenſare.

De

De obligatione huius Regulæ, & viuendi Formulæ, Cap. XXII.

DEMVM quemadmodum in Conſtitutionibus Ordinis Fratrum Prædicatorum continetur, ita volumus, & ordinamus, quòd in iſta Regula, ſeu viuendi formula habeatur; videlicet quòd præter Diuina, & Eccleſiæ præcepta, atque ſtatuta in ea contenta, in reliquis huiuſmodi Regulæ Conſtitutionibus ſiue ordinationibus, Fratres, & Sorores ad culpam nullatenùs obligentur, ſed ſolùm ad pœnam. Quæ cùm à Prælato vel Magiſtro contingeret ex quauis tranſgreſsione imponi, per tranſgreſſorē humiliter & promptè ſuſcipiatur, & ſimiliter opere perficiatur, cooperante gratia Domini, & Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti. Qui cum Patre, & Spiritu Sancto viuit, & regnat Deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtrę confirmationis, communitionis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, vj. Kalen. Iulij Pontificatus noſtri anno primo.

Cæterùm vt earundem literarum tenor prędictus ſic inſertus omnimodam rei ſeu facti certitudinem faciat, Apoſtolica authoritate decernimus, vt illud idem robur, eamque vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quę haberent originales literæ ſupradictę, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quocumque vel vbicumque, ſiue in iudicio, ſiue alibi vbi fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & ſtetur firmiter in omni-

omnibus ſicut eiſdem originalibus literis ſtaretur ſi forent exhibitæ, vel oſtentę. Per hoc autem nullum ius cuiquam de nouo acquiri volumus, ſed antiquum tantummodò conſeruari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotẽtis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ 1489. pridie idus Maij Pontificatus noſtri anno nono.

De modo & Ordine recipiendi Fratres, & Sorores de pœnitentia Beati Dominici ad habitum prædicti Ordinis, qui communiter obſeruatur, rubrica.

Eſt ſciendum quòd poſtquam homo recipiendus, fuerit diligenter examinatus ab ipſis Fratribus de pœnitentia Beati Dominici, profeſsis, & à Magiſtro ipſorum receptus, & acceptatus, ſecundum quòd in Regula, & in expoſitione eiuſdem quantum ad Fratres apparet: tunc ſiue in die Capituli ordinarij quod fit quolibet menſe ſemel, ſiue in alia die ad hoc per ipſum Magiſtrum inſtituta, congregatis Fratribus alijs de Ordine Prædicatorum cum ipſo Magiſtro, ſeu directore, ac alijs quibuſcunque honeſtis viris adeſſe volentibus, apud Eccleſiam Fratrum Prædicatorum, & ante altare conſtitutis, ſiue de mane, ſiue alia decenti hora, ſecundum quod opportunitas ipſa requiret: idem Magiſter prædictus, vel alter Pater ſui Ordinis, cui ipſe commiſerit, locabitur ante altaris medium, cum facie verſa ad Fratres, & perſonas alias circunſtantes, & habitu illius qui debet indui ſuper dextra altaris poſito, & duobus etiam cereis accenſis ſuper altare poſitis, & ipſe induendus venire debet ad gradus altaris, ante præſentiam dicti Magiſtri. Et cum ſic venerit debet genuflectere, & Magiſtro interro-

terrogante: quid petis, debet manibus cancellatis deuotè, & humiliter reſpondere: Miſericordiam Dei, & veſtram, ſiue in Latino, ſiue in vulgari ſermone. Ipſe verò Magiſter, illud quod pro tunc dicendum iudicauerit dicet. Et vbi induendus ſumpto habitu debeat immediate aut modicum poſt profiteri, prout in quarto Capitulo ſupradictæ Regulæ & expoſitione ipſius quo ad Fratres apparet, benedicet habitū induēdi ſecundū quod habetur in 3 cap. regulæ dicendo in bona voce videlicet, ℣. Oſtede nobis Domine miſericordiā tuā. ℟. Et ſalutare tuū da nobis. Et Magiſter. Dominus vobiſcum. Reſponſ. Et cum ſpiritu tuo. Et Magiſter, Oremus: Oratio. Domine Ieſu Chriſte qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es, obſecramus immenſę largitatis tuę abundantiam, vt hoc genus veſtimentorum, quod ſancti Patres ad Innocentiæ, & ſanctitatis indicium ferre ſanxerunt, ita benedicere ✠ digneris, vt qui hoc vſus fuerit te induere mereatur Chriſtum Dominum noſtrum. Amen. Quo facto Magiſter aſpergat habitum, & etiam ipſum induere debentem habitum, aqua benedicta. Et ſic induendus illum deuotè ſuſcipiens, depoſitis ſæcularibus veſtibus, à Magiſtro ipſo habitu induetur. Et dum Magiſter eundem ſic ſtantem ante ſe genibus flexis induit mittendo ei clamidem nigram ſiue induendo ipſum clamide nigra, dicet; Veni creator Spiritus. Et Fratres aſsiſtentes, & alij clerici ſiqui adeſſent, vertendo ſe verſus altare proſequentes hymnum, dicent in bona voce hymnum Veni Creator Spiritus. Et conſimiliter Magiſter cum receptum induerit, vertet ſe ad Altare genuflectendo, proſequendo, atque dicendo cum eis, Mentes tuorum viſita, imple ſuperna gratia, quę tu creaſti pectora. Quo primo verſu dicto ſurgere debent omnes, & Magiſter debet ſtare, & vertere ſe ad circunſtantes, alij vero contra ſe in-

Digitized by Google

uicem, & ſic dictum hymnum pariter complere debent. Quo finito, Magiſter dicet Kyrie eleyſon. Chriſte eleyſon. Kyrie eleyſon. Pater noſter, cum Fratribus voce ſubmiſſa. Et conſequenter in bona voce ſicut ſupra dicet. Et ne nos inducas intentationem. Et Frater ſiue Fratres & ſi qui clerici fuerint aſsiſtentes reſpondebunt: Sed libera nos à malo. Et Magiſter. Verſus. Emitte ſpiritum tuum, & creabuntur. Reſponſus. Et renouabis faciem terræ. Verſ. Saluum fac ſeruum tuum. Reſponſ. Deus meus ſperantem in te. Verſ. Dominus vobiſcum. Reſp. Et cum ſpiritu tuo. Oremus. Deus qui corda fidelium, Sanctiſpiritus illuſtratione docuiſti da nobis in eodem ſpiritu recta ſapere, & de eius ſemper conſolatione gaudere. Oratio. Prętende Domine famulo tuo dexteram cæleſtis auxilij, vt te toto corde perquirat, & quę dignè poſtulat aſſequatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen. Deinde Magiſter aſpergat Fratrem nouiter indutum aqua benedicta. Qui tamen Magiſter in caſu quo plures eſſent induendi, debet in ſupradictis orationibus, & locutionibus ſemper vti numero plurali, & non ſingulari. Deinde vbi videatur Magiſtro, & Fratribus quod Frater indutus tunc adprofeſsionē recipiatur, poterit tunc profiteri, ſecundum quod in quarto Capitulo Regulæ, & in expoſitione eiuſdem quantum ad Fratres pertinet continetur, hoc modo. Quod Magiſtro porrigente manus ſuas profiteri volenti, & ipſo profitente, mittente manus ſuas in manibus Magiſtri, ad maiorem ſuę profeſsionis firmitatem, dicat tunc in bona voce intelligibili, & expreſſa. Ad honorem Dei Omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritusſancti, & Beatiſsimæ Virginis Mariæ, & Beati Dominici. Ego Frater N. coram vobis Fratre N. Magiſtro, & coram vobis Priore, aut Supriore, ſeu Vicario Fratrum Ordinis de pœnitentia ſancti Dominici talis loci, facio profeſsionem, & promitto me

to me velle viuere de cætero ſecundùm formam, & Regulam eiuſdem Ordinis de pœnitentia Beati Dominici, vſque ad mortem. Vel potiùs fiat in vulgari pro maiori euidentia.

Finis Regulæ tertij Ordinis Prædicatorum.

INCIPIT

INCIPIT

LIBER DE INSTRVCTIONE Officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum, à R^{mo}. P. F. Vmberto Mag. Generali eiuſdem Ordinis, editus.

PROLOGVS.

RELIGIONES approbatæ, ſicut in cõſtitutionibus ferè omnium Religionum diligẽter perlectis vidimus, diſtinxerunt antiquitùs officia, tradentes in ſcriptis quid cuilibet competeret officiali, vt dum hæc ſciret quilibet, nullus alterius occuparet officium, neq. ſuum negligeret: & ſic ordinatiùs & completiùs fierẽt vniuerſa. Porrò in Ordine noſtro ſunt officiales quidam, qui habent ordinariè curas pertinentes ad animas, differẽtes ſecundùm plus & minus; vt Magiſter Ordinis, Prior Prouincialis, & Prior conuentualis. Alij ſunt qui habent huiuſmodi curã ex cõmiſsione vt Supprior, Magiſter nouitiorum, Magiſter conuerſorũ, & Corrector familiæ. Et horũ quatuor, primus habet vniuerſalem in cõuẽtu, alij verò particularem circa determinatas perſonas. Alij ſunt circa cultũ diuinum, vt cantor, ſuccen-

tor, ſacriſta. Alij circa ſtudium vt Lector, Magiſter ſtudentium, Librarius, Procurator librorũ,& ſcripto rum. Alij ſunt circa cuſtodiam diuerſarum rerum quæ indigent cuſtodia, vt examinatores recipiendorum, circa cuſtodiam ingreſſus circator, circa cuſtodiam religionis zelator, Cuſtos dormitorij circa dormitorium, & portarius circa portam, depoſitarius circa res depoſitas. Alij circa varias neceſsitates Fratrum. Et horum quidam ſunt generales vt procurator, conſiliarij, eleemoſynarius; quidam particulares, & horum quidam ſunt circa neceſsitates quotidianas, vt circa conuentum refectorarius, ſeruitor menſę, lector in menſa, & corrector in menſa. Quorum primi deſeruiunt neceſsitatibus corporalibus, alij duo ſpiritualibus, & circa infirmos, infirmarius, & infirmorum cuſtos, & circa hoſpites, receptor hoſpitum: & his omnibus ſcilicet conuentui, infirmis, & hoſpitibus deſeruiens, coquinarius, & cuſtos cellarij. Alij circa indumenta, vt veſtiarius, ſartor, ſutor. Alij circa opera Dom⁹, vt præfectus operũ. Alij circa culturam horti, vt hortulanus. Sunt igitur in vniuerſum, quadraginta ſeptẽ genera officialium apud nos, ſcilicet Magiſter Ordinis, Prior Prouincialis, Prior conuentualis, Supprior, Magiſter Nouitiorum Magiſter cõuerſorum, Corrector familiæ, Cantor, Succentor, Sacriſta, Lector, Magiſter ſtudentiũ, Librarius, Curã gerens de ſcriptis. Examinator, Circator, Cuſtos Dormitorij, Portari⁹, Depoſitari⁹, Procurator, Eleemoſynari⁹, Refectorarius, Seruitor mẽſę, Le-

ctor in menſa, Corrector in mēſa, Infirmarius, Cuſtos infirmorum, Receptor hoſpitū, Coquinarius, Cuſtos cellarij, Veſtiari?, Sartor, Sutor, Præfectus operū, Hortulanus. Sūt inſuper alij quibus ordo nō indiget cōtinuè, ſed in caſibus & ad tēpus, vt ſūt Diffinitor Generalis capituli, & ſocius eius, Elector Magiſtri, Elector Prioris Prouincialis, Diffinitor capituli prouincialis, Viſitator, Prædicator generalis, & ſocius Prioris cōuētualis ad capitulum, & Confeſſor. Similiter preter hos ſunt alij, quorū officia patēt ex Ordinario, vt Hebdomadarius & miniſtri altaris, lector kalēdarum, & alij qui in tabula ſcribi ſolent. Item cum ſunt aliqui fratres qui ſciunt artes aliquas mechanicas, vt ſuere, ſcribere, radere, dolare, & huiuſmodi, debent hoc facere, prout eis iniungitur. Sed hæc non computātur inter officia. Item vbi paucitas eſt fratrum, ſolent plura officia iniungi vni: & tunc ipſius intereſt omnia quæ pertinent ad illa exequi. Videtur autem tā ex ratione, quàm ex conſuetudinibus noſtris, quòd ea quę religiones prędictæ ſuper huiuſmodi ediderūt, poſſunt apud nos diſtingui, & aſsignari modo prædicto.

Iſta quæ ſcripta ſunt de officijs Ordinis, non ſunt ſcripta ad hoc, quod inferant aliquam neceſsitatem, ſed ad hoc tantū vt fratres quibus imponuntur aliqua officia, & non ſunt in illis plenè inſtructi, poſsint hîc reſpicere ſi velint, & ſi aliquid ibi inuenitur quod eis rationabile videatur, poſſunt acceptare ſi volunt, alioquin in nullo tenentur ex vi huiuſmodi ſcripturæ, propter quod dicuntur Inſtructiones.

De Officio Magiſtri Ordinis. Cap. I.

Circa Ordinem in generali.

MAgiſtri Ordinis officium eſt de toto Ordine ſibi commiſſo gerere aſsiduam ſolicitudinem, paupertatis humilitatis, & omniū obſeruātiarū Ordinis totiuſq. ſanctitatis quantum poſsibile eſt naturę ſuę prę omnibus in ſe monſtrare indicia, vt non ſolū præſentes fratres exemplo ędificet, ſed etiam abſentes fama reficiat. Fratres præſentes verbis, abſentes verò literis promouere ad omne bonum, & Deo, & beatæ Virgini, & beato Dominico recōmendare in orationibus fratres, & ordinem inceſſanter, & ad hoc etiā bonorum ſuffragia procurare. Debet quoq. habere ſecum Regulam, conſtitutiones, priuilegiorum Ordinis trāſumpta, admonitiones capitulorum generalium, Breuiarium & Miſſale benè correcta, & hoc ſcire benè, & fratribus ſuper his ſatisfacere. Item ipſius intereſt pro poſſe laborare vt interſit capitulo generali.

Circa Capitulum Generale.

In vigilia Pentecoſtes poſt Primā, prælectis in capitulo kalendis & tabula, faciendus eſt ſermo aliquis breuis de pertinentibus ad religionem & ſtatum Fratrū ab ipſo, vel ab eo cui ipſe iniūxerit ad hoc idoneo, & poſtmodum admonitiones, circa ea quæ pertinent ad inſtans capitulum. Orationes quoq. aliquæ vel miſſæ pro ipſo capitulo ſunt fratribus iniungendæ. Poteſt etiam dare licētias aliquas generales durāte capitulo, vel de loquēdo, vel de alijs ſecundū quod

viderit

viderit expedire. Ipſius etiā eſt congregare tunc Diffinitores & in diffinitionibus minus exercitatos dirigere, de conſtitutionibus confirmatis, vel inchoatis, & de alijs actis præteriti capituli, cum neceſſe fuerit rationes quę mouerūt Diffinitores, reddere. Summa quoq. cura eſt ei adhibenda vt conſtitutiones vtiles pro Ordine procedāt, alię verò nō. Et idem circa admonitiones, & alia agenda in capitulo faciendum. Et circa huiuſmodi tūc prouidendū eſt ei, & frequenter per totū capitulū cogitandū. Literæ generales aliquę de aliqua cōſolatione & vtili exhortatione ad fratres omnes, & aliæ ad ſorores, tūc ſunt ab eo tranſmittendæ, & tā tempeſtiuè promulgādæ cum indulgentijs ſi quę nouę fuerint, vel literæ Papales, vel alia pręter acta per Ordinem mittenda, quod ante diffinitionē poſsint omnia à fratribus tranſcribi. Curandū quoq. eſt ei, quod acta modo debito, & decenter formētur, & quod omnia fiant in capitulo ordinatè. Committere etiam alicui debet quod habeat curam de literis de beneficijs concedendis, alij vel alijs de legendis illis quæ fuerint tranſcribenda. Omnibus etiam qui ſcribunt ei ſiue fratribus, ſiue extraneis de aliquo quod requirat reſcriptum, per literam decētem reſcribendum eſt rationabiliter & prout poterit gratioſè. Et vt plenius expediantur literæ, debet ſibi de pluribus prouidere dictatoribus idoneis tunc habendis. In tenendo quoq. capitulum multum curādum eſt ſibi quod diſſolutiones non fiant, quod in loquendo & in alijs, modus & forma ſcripta ſeruetur, quod pro-

 clamationes

clamationes iniquæ vel indiſcretæ,doloſæ,& friuolæ reprimantur,quod abſentes leuiter non infamentur & huiuſmodi multa. In terminatione verò capituli, in ipſo capitulo poteſt prefigere terminum infra quē recedāt fratres,ſi timetur de mora fratrum & domus grauamine.Denunciare quoq; quò proponat iter dirigere,vt ſciant fratres vbiq;,vbi poterit inueniri,ſi eo indiguerint, &tam præſentium quàm abſētium fratrum orationibus ſe recommendare. Et his factis ad abſolutionem ibidem faciendam eſt procedendum.

Circa prouincias verò. debet habere curā magnā, quod bonos prouinciales habeāt,cū ex ipſis pro magna parte dependeat bonus ſtatus Ordinis in prouincijs.Et ideò debet interdū electoribus Priorū prouincialiū literas ad hoc pertinentes dirigere, interdū etiā concedere eiſdē quod poſsint eligere de alijs prouincijs,interdū etiā circa perſonam eligendā eos dirigere.Cum autē electio deuoluta fuerit ad eum,cū diligenti diſcuſsione prout vtiliùs poterit prouidere. Itē pro cōmuni bono prouinciæ debet quandoq; ſpeciales literas ſpecialibus prouincijs mittere,ſecundùm exigentiam negotiorū & tēporis,vel viſitatores interdū ſecundū formā taxatā cū diſcretione,cū maior fuerit neceſsitas,præcipuè cū conſiliū diffinitorū in hoc concurreret,deſtinare. Itē prouincijs magis deſolatis vel min⁹ ſufficiētibus ſibi, debet eſſe fauorabilior in cōcedendis fratribus vtilibus & idoneis,ſiue ad legendū,ſiue ad prædicandū, ſiue ad alia Ordinis negotia peragenda,vel in collocādo Fratres de illis prouincijs

alibi

alibi ad proficiendum,& pro eis in huiuſmodi gradib⁹ per quos poſsint vtiliter releuari. Suū eſt etiā trāſferre fratres de prouincia ad prouinciā pro vtilitate vel Ordinis,vel fratrum transferendorū,vel prouinciç à qua vel ad quā trāſlatio huiuſmodi fuerit faciēda. Contentiones quoq; ſi quæ fuerint inter prouincias debet dirimere,& à mutuis iniurijs conſeruare eaſdē. Per fratres venientes ad capitula & aliàs cū cōmodè poterit,de ſtatu prouinciarum debet inquirere diligenter,& ad habendam notitiam qualēcunq; de regimine earum,vt acta capitulorum prouincialiū ad ſe deferantur ad capitula generalia ſi voluerit.

Circa Conuentus.

Intereſt etiam ipſius vt ad conuentus ad quos nō declinat,interdùm literas mittat conſolatorias,ſi ſint in tribulationib⁹,vel de concordia,ſi ſint inter ſe diſcordes, vel alias ſecundū quod exigunt cauſæ variæ emergentes,vel etiam mittat viſitatores ſecundū formā taxatā,ſi maior neceſsitas & Prioris Prouincialis carentia vel abſentia,vel negligentia,& inſufficiētia hæc requirant. Sanè cū declinat ad conuentum aliquē in tranſitu,ſemper debet intrare capitulū, & ibidē fratribus congregatis recōmendādos recōmēdare fratrū orationibus,& cauſam ſui tranſitus(niſi ſit res ſecreta) reſerare eiſdem. Niſi verò arcta neceſsitas ipſum feſtinare compellat, non debet,ſi audiuit aliqua notabilia ibidem corrigenda, ipſa incorrecta dimittere. Si verò non audiuit, nihilominus vel in

capitulo,vel coram ſenioribus aliquibus debet ſe offerre ad corrigendum,ſi aliquã videntur ſuam corrections requirere. Quod ſi videatur eis vt iſtis intendat,debet ſeorſum ſummatim illa quæ eos mouerẽt prelibare,& tunc ſi ei viſum fuerit, poſtea capitulum vel quo ad omnia,vel quo ad illos caſus tenere. Ante receſſum autem ſuum debet cum omnibus in refectorio,ſi fieri poteſt, comedere,& in capitulo aliquẽ ſermonẽ,vel collationem, vel admonitiones aliquas proponere fratribus,tam clericis quàm laicis ſecundùm exigentiam ſtatus eorum.& in fine conſuetam abſolutionẽ facere generalem,&ſe ſpecialiter,& negotia ſi qua grandia habet , tunc temporis fratrum orationibus recõmendare. Cum verò moram trahit in aliquo conuentu,debet tam frequenter quàm diligenter tenere capitulum.& cum non tenet, interdum tam vtiles, & tam efficaces admonitiones proponere,quòd ex eius mora nòn ſolum in eius præſentia , ſed etiã poſt receſſum ſequatur in eadem domò euidens religionis augmentum. Melius quoq. eſt,vt neceſsitates ſuas de communi prouiſione cõuentus vel aliquib' amicis Ordinis manifeſtè recipiat,quàm quòd aliquid fiat circa hoc per modum occultum, vel ab aliquo fratre ſingulariter procuretur. Cauendum eſt autem ei diligẽter ne reddat onerosum ſe in expenſis aut in ſeruitijs,quæ fratribus alijs fieri non conſueuerunt,aut faſtu aliquo tanquàm nõ ſit vnus aliorum,aut in ſeruiendo nimias fieri ſibi reuerentias,ſed potiùs laboret vt ſocietas ſua non ſolum

fratribus

fratribus,ſed etiam familiæ (cum qua etiam habenda eſt ei aliqua religioſa collatio) ſit amabilis & accepta. Non decet etiam vt extra domum facile comedat vel inter ſeculares diſcurrat. Cũ autem eum ire oportuerit inter ſeculares, cum ſocietate moderata ire eum conuenit, ne nimis magna ſocietas attribuatur pompæ, vel nimis modica apud imperitos pariat contemptum. Sed in hoc tamen ſecundum conditiones Regionum eſt temperãdum. Fratres quoq; qui occaſione eius ſuperueniunt, ne ex eorum mora domus grauetur, debet breuiter expedire, & licẽtiare curialiter commorantes ſine cauſa.

Circa Fratres.

Ad ipſum quoq. pertinet maiorum Fratrum exceſſus viriliter corrigere, minoribus ſe talem exhibere, quod ad eum non timeant accedere. Dignos honore pro meritis vel alijs conditionibus decenter honorare, irreligioſos & malè viuentes à ſua gratia, & familiaritate ad correctionem repellere. Laborantibus laudabiliter & fructuoſè pro Ordine ſe gratum oſtendere: infirmis corpore ſeu mente piè condeſcendere, proteruorum & contumacium duritiam frangere, nouitijs tentatis & afflictis, dulces conſolationes impendere, petitiones Fratrum rationabiles libẽter exaudire, cũ verò repellendæ fuerint, cauſas quare recipi non debeant prudenter explicare, querelãtium de alijs, cauſa diligenter audita, quod iuſtũ fuerit ordinare. Diſſolutiones notabiles coram ſe nun-

quàm

quàm ſuſtinere, de vtilibus vel de confeſsione loqui ſecum volentibus facilè locum dare. Fratres omnes aduenientes (niſi ſit certum quod inordinatè vadãt) cum leto vultu, & ad oſculum pacis ſemper recipere. Diſcuſſa verò cauſa itineris, eoſdem ſecundũ merita tractare. Recedẽtes ad partes remotas cũ oſculo licentiare, abſolutionẽ generalem ſi petierint eis conferre, & ſe per eos fratribus ad quos declinauerint recõmẽdare, & ſalutare eoſdem. Apoſtatis & eiectis ad ſe confugientibus audientiam præbere, ipſiſque auditis ſcribere eorum Prioribus Prouincialibus, & cõuentualibus & ſecundùm eorum relationẽ quod viſum fuerit expedire. In ſimilibus & diſsimilibus ſe ſingulorum vtilitatibus ſecundùm diuerſos ſtatus eorum, coaptare.

Circa Curiam Romanam.

Curia Romana viſitanda eſt à Magiſtro tàm pro ipſius reuerẽtia quàm Ordinis vtilitate temporibus opportunis, vbi ſi eam turbatam inuenerit in aliquo contra Ordinem vel fratres aliquos, debet ad ſedandam ipſam ſolicitè laborare. Indulgentias, cõceſsiones etiam verbo ſolo, vtiles Ordini quas poterit impetrare. D. Papæ & Cardinalium, & aliorum curialium beneuolentiam erga Ordinem captare, negotia magna ſi qua habet Ordo, pro virib⁹ promouere. Capellanis & pœnitentiarijs fratribus, & ſi qui ſunt alij in ſocietate curialium, tenere capitulum, & ipſos diligenter corrigere. Apponere etiam diligentiam quod inde cautè remoueantur, ſi qui fuerint minùs

apti,

apti,& quòd pauci ſint ibidem in ſocietate alicuius curialiũ & quòd qui fuerint, tales ſint quòd ex eorum mora in curia honor ſequatur Ordinis, & vtilitas animarum. Prouidendum eſt etiã ab ipſo quòd in conuentibus ciuitatum vbi curia fuerit, ſemper ſint ſiue de ipſa Prouincia,ſiue de alijs, fratres perſonati,diſcretione & honeſtate pollentes, & præcipuè Prior & Lector ſufficientes & famoſi. Cõſtituendus eſt ſemper ab ipſo aliquis frater in curia literatus, diſcretus,& zelator Ordinis,honeſtæ & amabilis cõuerſationis inter ſæculares, firmus in amore ſtatus Ordinis,& perſonatus,qui ſit ibidem Generalis Ordinis Procurator,habens ſuper hoc ſuas literas cum diſcretione formatas.Cui etiam cõmittenda eſt poteſtas aliqua ſuper apoſtatas Ordinis,& ſuper fratres ad curiam inordinatè veniẽtes,& etiã ſuper illos qui ordinatè veniunt,vt cũ conſilio ſuo procedãt,& circa alia quædam prout viſum fuerit expedire: & de expenſis ei neceſſarijs,debet cum Diffinitoribus Generalis Capituli per ſe ſi commodè poterit,quod expedierit ordinare, & licentias ei dare, quæ ad exequendum ſuum officium vtiles reputentur.

Circa Nationes.

Licet autem de omni fructu animarum per Ordinem faciendo ſit ei multum curãdum, tñ ſpecialiorem curam,& zelũ feruentiorem habere debet circa Barbaras nationes & Paganos, Sarracenos,Iudæos, Hæreticos,Schiſmaticos,& huiuſmodi qui ſunt extra Eccleſiã, vt per Ordinis laborẽ & ſolicitudinẽ in

viam

viam dirigantur ſalutis,& Chriſti in eis gloria dilatetur. Et ideò curandũ eſt ei, vt ſemper in Ordine ſint aliqui tractatus contra errores eorum, in quibus fratres exercere ſe valeant competenter, & vt aliqui idonei inſudent in locis idoneis ad linguas Arabicam, Hebraicam, Græcam & Barbaras addiſcendas. Et in prouincijs quæ ſunt ad huiuſmodi fructũ faciendũ aptiores, debet ſuper hoc excitare fratres & non quoſcunq. ſed qui circa fructũ huiuſmodi feruent & aliter ſunt idonei, ad huiuſmodi negotia deputare.

Circa extraneos.

Cum aliqui extranei voluerint Magiſtrum viſitare, non debet eſſe ad eum difficilis acceſſus, ſed ſine mora in loco opportuno vel exeundo ad eos, vel ipſis introductis ad eum, ſui debet præſentiam exhibere acceptabilem, affabiliter omnes recipere, & ſecundum conditiones eorum plus vel minus honorare. Si verò petitiones aliquas faciunt, ſi commodè fieri poteſt, debet omnibus libenter ſatisfacere, vel ſi non poſſunt exaudiri, de impotentia tali ſunt eis rationabiles cauſæ aſsignandæ. Caueat autẽ omninò ne inciuile aliquid in eo inueniatur, & det operam quantum poteſt vt nullus ſcandalizatus ab eo recedat. Circa legationes & alios nuncios ad ſe miſſos, ſic ſe debet habere, vrbanè in loquendo, & in neceſsitatibus eis prouidere faciendo, ita quòd recedentes occaſionem habeant bona loquendi de eo. Cum religioſis tranctandum eſt ei de ſanctitate, cum ſecularibus

laribus ſunt ei verba ſalutaria verbis ſecularibus im-miſcenda. Nulli qui manifeſtè non ſit indignus negare debet in propria perſona gratiam hoſpitalitatis, aut eleemoſynas quæ fieri cõſueuerũt in Ordine, Benefactoribus & amicis ordinis ſpecialibus; dignæ ſunt gratię reddẽdæ, & in amorem Ordinis ſunt per eius diligentiam confirmandi. Ipſi autem aliunde venientes (cum eos tales cognouerit) ſunt cũ omni deuotione ſuſcipiendi, & omnis humanitas, tam in hoſpitalitate, quam in alijs, quę nos decuerint, eſt eis ab ipſo exhibẽda. Prælati per quorum Diœceſes trãſit, & præcipuè ſub quibus morantur fratres, ſunt ab eo viſitandi, & ſi quas habent erga fratres turbationes, pro poſſe conandum eſt ei ipſos pacificare, & fratribus gratiam eorum acquirere, aut in ipſa continuandа (ſi habent) eos ſolidare. Magnates ſiue ſint Principes ſeculares, ſiue perſonæ eccleſiaſticæ, quos non expedit per fratres quoſlibet moneri vel argui, tempore opportuno cum diſcretione & modeſtia charitatiuè de ſalute ſua debet etiam commonere. Ad pacẽ Fratrum minorum cuſtodiendam diligentiam debitam debet adhibere, ipſoſq; viſitare, aut ſi non poteſt, ſe per Fratres ad eos miſſos excuſare. In viſitatione verò cũ opportunitas fuerit; collationem efficacem aliquam eis facere, eoſq; cum omni deuotione recipere & tractare, pedeſq; eorum perſonaliter intercũ lauare, & exceſſus Fratrum contra eos ſine dilatione dignè corrigere. Prouidendum autẽ eſt ei quod omnes cum quibus eum eſſe contingit, antequàm recedant

dāt ab ipſo aliquam ædificationem in verbo vel in facto reportent. Ad trahendum quoq;ad Ordinem perſonas idoneas curam debet apponere diligentem.

Circa Diuinum Officium.

Non conuenit Magiſtro libenter ſe abſentare á Diuino Officio & maximè à completorio, niſi fortè propter impotentiam corporalem, aut ſi habeat occupationes circa maiores vtilitates. Cum autem preſens fuerit in choro, debet primum locum in dextro choro tenere: tempore communionis abſolutionem in capitulo facere, & Miſſam celebrare conuentualē, fratribus infirmis vbi preſens eſt ſacrā miniſtrare cōmunionē & extremā vnctionem, & ſepelire defunctos, recipere Nouitios, recipere ad beneficia, recipere legatos & magnates in cōuentibus in quibus fuerit, in magnis ſolēnitatibus facere Officia, & alias cōuentuales Miſſas interdùm, cum requiſitus fuerit à cantore celebrare. Extra chorum verò cum maiori maturitate & diligentia quam ab alijs communiter conſueuit fieri, eſt officium dicendum ab ipſo, & celebrandum frequenter. Officium quoq; mortuorum trium lectionum, licet non ex debito teneatur, non decet ab eo prætermitti.

Circa Menſam.

Cum comedit in conuentu, non eſt ei ſuſtinendum quod ei ſingularitates notabiles fiāt. Cum verò habet vnde poſsit aliquibus aliquid mittere, illi ſunt potiùs eligendi quibus cedit ad conſolationem, vt

ſunt

unt Nouitij vel tentati & huiuſmodi, vel qui ſunt magis indigentes, vt debiles vel infirmi, vel qui pro aliqua ratione ſunt honorandi, vt qui fuerunt nobiles vel diuites in ſæculo, vel ſunt in Ordine Lectores & ſimiles. Protrahenda eſt ab ipſo comedendo ſic menſa curialiter, vt qui moroſiùs comedunt, comeſtionem interrumpere non cogantur, nec ſignum facere debet quouſq; videat, quod comeſtio communiter ſit completa. Quod ſi quis mora notabili faciat alios plus debito expectare, per ſeruitorem poteſt ipſum priuſquàm ſignum faciat, vt finem faciat cōmonere. Cum autem extra refectorium comedit in hoſpitio vel in infirmitorio, cauendum eſt ei ne occaſione ipſius ſuperfluitates fiant inconſuetæ, & maximè ſi adſunt extranei. Nec danda eſt loquendi licētia paſsim, ſed modò vni, modò plurib⁹, modò omnibus, modò nulli, ſecundū diuerſas circunſtantias ſecū comedentiū, præcipuè verò cum interſunt extranei, cautè ſunt huiuſmodi licentiæ dandæ. Intereſt autem valdè ipſius aliqua verba ædificatoria, & ſpiritualis conſolationis interſerere comeſtioni, & frequenter lectionem aliquam in menſa, in parte vel in toto habere, niſi pro reuerentia perſonæ excellentis quæ adſit intermittatur, aut de eius beneplacito fieri procuretur.

Circa Cameram.

Cum autem camera ſit ei conceſſa propter certas vtilitates Ordinis, attendendum eſt ei ne redundet

in

in damnum Ordinis talis cōceſsio, quod fieret ſi fie- rent ibi diſſolutiones, ſi protenderentur vigiliæ vltra ſignum, ſi fierent ibi comeſtiones, vel potationes, niſi tempore ſuæ infirmitatis, ſi permitteret fieri ibidem faſtum aliquem in lecto aut in aliquo apparatu. Et ideò ſunt hæc ab ipſo & ſimilia coercenda. Numquā etiam dormire debet in camera ſine duobus ſocijs & lumine.

Circa itinera.

In itinere conſtituto vt tempus vtiliter expenda- tur, ſunt ei cum ſocijs aliqui pſalmi & orationes de- uotæ dicendæ, aliquę ſalutares collationes habendæ, ſed cùm tali moderamine ne vertantur in tędiū gra- ue fratribus, quibus nō moleſtum, ſed iucundum de- bet ſe ſocium exhibere. Adiungentes ſe quoq; ei, de- bēt ab eo vel ſocijs ſemper aliqua ſalutis monita re- portare. Cum opportunitas occurrerit, nōn eſt omit- tendum quin per eum vel ſocios prædicatio fiat. Illi autem qui cauſa conſilij, vel loquēdi de ſalute ad eū acceſſerint, benignè ſunt audiendi, & cum fauore di- mittēdi. Quamuis autem fratres viatores nō debeat facilè à ſua ſocietate repellere, tamen cauendum eſt ei, ne ex multitudine Fratrum concurrentium, vel ex ſuperfluitate expenſarum, quam cohibere poſsit, grauentur hoſpites, & ſine vtilitate eorum tran- ſeat. Et de ſalute animæ eſt cum habitantibus colla- tio ſemper habenda, & ad beneficia Ordinis ſunt in- terdùm recipiendi, & laborādum vt nihil fiat in quo malè

malè ædificetur,& quòd bonus odor & gratia apud eos remaneat poſt receſſum.

Circa Literas.

Literæ ineptæ nunquàm ab eo ſunt mittendæ,ſed decenter formatæ plùs vel minùs ſecundùm exigentiam materiæ vel perſonarū quibus dirigendæ ſunt. Et ideò ſunt omnes ante ſigillationem ſolicitè reſpiciendæ. Scribētibus, diligenter eſt reſcribendum. Verba pungitiua ſunt in eius literis ſemper deuitanda,& inſerenda lenitiua & gratioſa: dandaq; eſt ei opera vt fructum quem verbis facere non poteſt, literis compleat apud abſentes, ſiue fratres, ſiue extraneos in varijs caſibus emergentibus, prout fuerit opportunum.Non ſunt etiam literæ paſsim dandæ, ſiue de beneficijs Ordinis,ſiue de precibus,ſiue de teſtimonio & ſimilibus,ſed cum multa cautela & deliberatione. Fratribus & alijs qui ſcribunt,ſcribere non omittat.

Circa Poteſtatem.

Licet autem Magiſter habeat plenam & generalem poteſtatē in Ordine, tamen nūquàm eſt ei vtēdum huiuſmodi plenitudine poteſtatis,vbi cauſa rationabilis non occurrerit.Specialiter verò eſt cauendum ei ne in temporalibus grauet Prouincias vel cōuentus vel fratrem aliquem, vtpote libros vel paramenta vnius alteri concedendo,onus pecuniæ alicui ſoluendæ imponendo & ſimilia, ſine cauſa rationabili euidenti. Officia inferiorum non debet ſibi aſſumere libenter, niſi cauſa vrgente. Licentias,quæ

per alios expediri poſſunt rarò dare debet, ſed potiùs Fratres ad prælatos ſuos mittere pro ijs. Et quas dederit, quæ ſecretum non requirant, Prioribus Prouincialibus vel Conuentualibus prout magis conuenit ſignificare debet. In concedendo verò licentiam alicui Fratri confitendi alij quàm prælato ſuo, debet habere cautelam, ſciens quòd huiuſmodi confeſsiones interdùm in graue periculum Ordinis redundant. Item in licentiando aliquem ab Ordine, cauendum eſt ei quòd nihil faciat niſi quod liceat, & quod expediat, & quod ſalutem Fratris non negligat propter onus. Cùm autem fuerit faciendum, ſic prouideatur quòd habeat locum ad quem tranſeat antequàm recedat, quòd euagationi periculoſæ non exponatur. Circa diſpenſationem & licentias quæ ſibi reſeruantur, vt de ſtudio in liberalibus artibus, de eundo ad curiam, vel quæ non conſueuerunt fieri per aliquem de facili, vt de ingreſſu mulierum in clauſtro, & ſimilia, talem mediocritatem tenere debet, quòd propter nimiam eius duritiam circa hoc maior fructus non impediatur, vel graue ſcandalum generetur, & rurſus ex nimia facilitate periculoſa diſſolutio in Ordinem inducatur. Circa ſe verò quantum valetudo permittit, ipſi parũ diſpenſationibus eſt vtendum, & cùm neceſsitas riquirit aliud, huiuſmodi neceſsitas eſt opportuno tempore inſinuanda Fratribus, vt non ſcandalizentur in ipſo.

Circa Socios

Eligendi ſunt à Magiſtro ſocij Deum timentes, Ordinis zelatores, diſcretione pollentes, religioſæ, & amabilis conuerſationis, corpore potentes, qui inter fratres ſe ſicut vnus cæterorum gerentes, nihil in hoc officio quærant niſi ſolam Ordinis vtilitatem. Horum enim commune erit officium quæ viderint in eo corrigenda interdùm cum humilitate & modeſtia ei dicere, interdùm quæ in alijs ſciuerint vel audiuerint emendanda eidem tempore ſuo referre. Agenda ei ad memoriam reducere, & circa eadem ipſum ſolicitare. Secreta quæ ad ipſum veniunt ſub diſtricto ſilentio cuſtodire. Si qua grauia vel periculoſa Ordini multum, ſciuerint in eo, Diffinitoribus vel alijs qui prodeſſe poſſunt, & non obeſſe tempore ſuo non tacere. Fratres cum eo loqui volentes, etiam in hoc timidos ad eum adducere. Aduenientes ad eum ſiue fratres, ſiue alios extraneos benignè recipere, & ad eum ipſos introducere, vel ad ipſos eum euocare. Ipſorum negotia ſi qua habent, ſolicitè promouere, & curam habere quòd charitatiuè tractentur à fratribus in hoſpitalitate & huiuſmodi, cùm fuerit faciendum; dare operam ad pacificandum eos quos turbatos viderint occaſione repulſarum petitionum, vel alia de cauſa erga Magiſtrum, & quòd in pace recedant, & cum gratia. Cùm ſenſerint murmur de factis aliquibus Magiſtri, eidē charitatiuè narrare debēt, & murmurātes pro poſſe

reddendo rationes de factis, vel quas fortè ignorant ſedare. Contra neminem ipſum prouocare, niſi fortè cauſa correctionis prout neceſſe fuerit. Horũ vnus debet eſſe cõuerſus, cuius erit officium ſpeciale, cuſtodire ſigillum, ſigillare literas, & pertinẽtia ad hęc in prõptu habere: libros Magiſtri, & veſtes aliquas cum fuerit neceſſe, portare in via, & circa neceſsitates eius corporales, ſolicitudinem gerere, & ſuſtinere labores. Alius debet eſſe notarius competens, qui magis debet laborare ad notandum ſententioſè & breuiter, quàm adornata verba multiplicare. Cùm Magiſter commiſerit ei literas ſibi miſſas, debet eidem legere & ſenſum ei referre ſummatim & plenè, & notare diligenter ad quas literas vel ad quos articulos ſit reſpondendum. Si aliquod ſecretum in eis contineri aduerterit, ſtatim ſuperſedere debet à legendo, & reportare Magiſtro. Congregationibus & ſublimibus perſonis & pro magnis negotijs, decentes literas facere, & de litera magis legibili & meliori. Literas de beneficijs & alias quæ comittuntur alijs ſcribendæ vel faciendæ, ante ſigillationem debet inſpicere, vt videat ſi ſint debito modo formatæ & ſcriptæ. Poteſt & præter iſtos (ſi viſum fuerit) tertium aſſumere ſocium, virũ conſilij & literatũ, cum quo poſsit habere cõſilium, vel de ſcripturis cõferre, modò in via, modò in domo, & in ijs quibus ſibi ſtudẽdũ eſt, ipſum adiutorem habere, vel aliqua ſibi agenda, ei interdùm cõmitere, cũ viderit expedire. Præter ſupradicta verò

ſunt alia quædam ſcripta in regula & in conſtitutionibus & ordinario aut in vſu. Alia verò quædam quæ dicere in ſingulis caſibus eſt magis rationis benè diſpoſitæ vel vnctionis, quam hominis, veluti, nihil ſubitò negare vel cōcedere, non de facili aliquid in futurum promittere, quorundam conſilijs interdùm acquieſcere, quorūdam non, de nocte Deo, de die proximis vacare, benigné omnes audire, & ſimilia quæ ſunt ei ſolicité peragenda. Quod ſimiliter intelligendum eſt de alijs officialibus infraſcriptis.

De Officio Prioris Prouincialis, Cap. II.

[Circa principium regiminis.

OFficium Prioris Prouincialis eſt, circa principium regiminis ſui cum timore & tremore incedere, per orationem ad Deum concurrere, frequēter orationes aliorum ſibi ſolicitè procurare, pro poteſtate committenda ſupra ſe in confeſſione, ad Magiſtrum recurrere, nouitates nullas citò inducere quouſq; magis per experientiam, quàm per aliam ſapientiam ſit edoctus: mutationes paucas facere, quouſq; de ſtatu Prouinciæ, conuentuū, & fratrum notitiam habeat pleniorem: fratrum Deum timentium, & religionem zelantium, & ampliori diſcretione pollentium magis conſilijs adhærere: notam fouendi partem aliquam, ſi fortè inter aliquos reputetur, declinare pro poſſe, & cauere ne ex amore priuato vel familiaritate, aliquid faciat nō facien-

dum, aut facere videatur. Item ad ipſius pertinet officium diligenter conſiderare, quæ de officio Magiſtri ſunt prædicta, & ea quæ dicuntur infrà de officio Prioris conuentualis, & ea quæ de illis competunt ſibi, ſecundùm ſtatum ſuum: & cum his quæ continentur in præſenti nota de officio ſuo, quod debet ſtudioſè perlegere, & opere adimplere. Laudabilia quæ in anteceſſoribus ſuis fuerunt prudenter inquirere, & inuenta pro viribus obſeruare, & per eorum ſocios laude dignos inſtrui & dirigi in officio humiliter & deuotè. Item ipſius eſt in chóro ſiniſtro ſtare, & quòd officium Diuinum dicatur reuerenter & deuotè, & ſecundùm modum Ordinis, tã in choro quàm extra diligentiam apponere, & de cantoribus competentibus prout poteſt cõuentibus prouidere. Item intereſt ſua, cùm Magiſter præſens non eſt, celebrare Miſſam in maioribus ſolemnitatibus, & miniſtrare Sacramenta decedentibus, & huiuſmodi, quæ ſupradicta ſunt de Magiſtro.

Circa commune bonum Prouinciæ.

Item ad ipſum pertinet commune bonũ Prouinciæ procurare ſolicitè, ſiue erga Magiſtrum, ſiue in capitulis Generalibus & Prouincialibus. Item de ijs quæ videntur corrigenda vel facienda, quę per ſe non poteſt commodè expedire, memorialia facere, & ipſa capitulorum tempore promouere. Item in emergentibus neceſſitatibus fratrum in diuerſis locis conſilium dare, ſiue per recurſum ad curiam Romanam, ſiue alijs modis prout variæ neceſſitates

tes exigunt, ad communem pacem Prouinciæ dare operam efficacem. Partes ſi quæ ſunt pro viribus auferre, inſtruendo vnitatem, & concordiam ponendo: quærelas, ſi quæ ſunt, inter conuentus de terminis vel alijs quibuſcunque citò terminare. Conuentus nouos qui euidenter reputantur vtiles procurare, de minùs neceſſarijs non curare. Regulam, Conſtitutiones, Priuilegia, Acta capitulorum, literas Magiſtri benè correctas ſecum portare, & ad exemplar ſuum vbique per conuentus facere ſcribi quæ non habentur, quæ verò habentur perlegi & corrigi diligenter, & interdùm facere legi, vbi viderit expedire. Infirma fratrum vel conuentuum aliquorum ſine cauſa rationabili nunquā debet alijs recitare. Quòd fratres vbique pacem habeant erga clerum, & populum, & prælatos, & alios, laborare. Quòd metas priuilegiorum, vel conceſsionum quæ habuit à prælatis in confeſsionibus audiendis vel abſolutionibus, & diſpēſationibus, & huiuſmodi, fratres nō trāſgrediātur, & quòd ad hæc exequenda non ponantur fratres niſi ſufficiētes monere & cauere. Diſcurſus fratrū reſtringere, nec permittere quòd diſcurrāt propter negotia quæ poſſunt per literas expediri.

Circa Conuentus.

Item circa conuentus omnes debet apponere curā quā poteſt, vt habeāt omnes, Priores idoneos, & vt in quolibet ſit lector, & aliquis vel aliqui gratioſi prędicatores, & ſimiliter aliquis vel aliqui viri conſilij.

Et vbi non poterunt haberi tot Lectores, quot ſunt conuentus, ſaltem ſit aliqua lectio vel de ſumma caſuum, de textu S. Thomæ, de Artibus, vel de hiſtorijs, vel de aliqua alia ſumma & huiuſmodi. Conuẽtus autem deſolatos & pauperes, & remotiores, magis debet habere cordi, & plùs cauere ab eorum grauamine, & eis magis ſubuenire in quibus poteſt, ſiue in fratribus concedendis, ſiue in alijs: & ad ſubueniẽdum eis, conuentus alios & fratres, animare, eoſdem quoque per literas conſolari frequentiùs, & excitare in bonum. In miſsione verò nouorum conuẽtuum, ſic ſolicitè prouidere debet de fratribus religione claris, quòd à principio religionis rigor in illis ſeruetur, & fructus animarum cum ipſis perueniat ad totã viciniã, & honor Ordinis & fama in illis partibus dilatetur.

Circa Priores.

Item circà abſolutiones Priorum qui boni reputantur, non debet eſſe facilis, nec propter eorum inſtantiam, nec fratrum aliorum importunitatem. Magis autem debet eos animare ad oneris ſuſtinentiam propter Deum & Ordinem, eoſque fouere & adiuuare in quibus bono modo poteſt, eoſque moleſtantes comprimere, pacemque eis, prout poſsibile eſt, procurare. Priores verò minùs idoneos facilè debet abſoluere, cum ſperatur quòd meliores poſſunt haberi; & quandoq; etiam ſuper eos aliquibus aliquam poteſtatem tradere, vel in recreationibus recipiẽdis, vel huiuſmodi, cum cauſa rationabilis hoc requirit.

Circa

[*Circa Fratres.*

Item ipſius eſt de fratribus periculoſis & diſſolutis ſolicitè ordinare, quòd non ponantur in locis diſſolutis, in quibus minùs viget diſciplina, ſed in domibus in quibus meliùs cuſtodiri poſsint & corrigi. Et quantum fieri licet, conditiones eorum Prioribus ad quos mittuntur, notificare debet. Et cum transferuntur de loco ad locum, prouidere vt benè aſſocientur, & certum tempus habeant pro itinere taxatum. Qui autem peſtiferi fuerint inuenti, ſecundùm quod grauiores eorum culpæ requirunt, grauiùs vel per carceres, vel percuſsiones, vel per eiectiones à fratrum ſocietate, vel aliter puniantur. Perturbatores verò conuentuum aut Priorum aliò trāſferre, colligationes in malum, per diſperſionem diſſoluere. Talem ſe debet omnibus exhibere, quòd ad confitendum eidem non timeant accedere. Extra capitulum quoque fratribus aliquibus interdùm charitatiuas facere exhortationes, prout ſtatum eorum viderit indigere. Diligēter quoque debet vbiq; aduertere, qui & quot ſint in quolibet cōuentu, qui ſint apti ad proficiendum in ſtudio, & huiuſmodi ſi ſint benè morigerati, ad ſtudium promouere, vel ad ſtudia meliora mittendo, vel in ipſis domibus proprijs libertates aliquas concedendo, vel ab occupationibus aliquibus eximendo, inſuper de libris eiſdē prouidendo. Et eos etiam de quibus eſt bona ſpes quòd poſsint eſſe vtiles ad Prioratus & officia Ordinis magis neceſſaria, in ſcientia, & huiuſmodi promouere

mouere. In recipiendis verò conuerſis pluribus, vel qui non nouerint officia in quibus poſsint Ordini deſeruire,& etiam clericis minùs idoneis, dignã debet adhibere cautelam,

Circa viſitationem.

Item viſitare frequenter Prouinciam debet prout poteſt,& frequentiùs domos quę plus indigent: cùm autem non poteſt in propria perſona, debet interdùm cùm neceſſe fuerit per alios fratres diſcretos & acceptos fratribus hoc ſupplere, taxata eis per literas diſcretè poteſtate. Cùm autem de Prouincia recedit, ſemper relinquere Vicariũ vel Vicarios per diuerſas partes Prouinciæ, & interdùm etiam cùm præſens eſt in Prouincia in aliquibus locis magis remotis Vicariũ vel Vicarios inſtituere, poteſtate eis taxatã ſemper per literas & expreſſa. Item cùm viſitatores aſsignati à capitulo Prouinciali viſitare non poſsũt, pro eis Viſitatores idoneos ſubſtituere. Porrò in viſitatione tantum debet in qualibet domo morari, quòd diligenter & plenè quod requirit viſitatio valeat exercere. Epiſcopum loci, fratres minores, & alios amicos Ordinis viſitare, vel cum ipſis eum viſitantibus competentem collocutionem,& collationem habere. Populo, clero, & religioſis(vbi hoc expedierit) prædicare, ſcandala & turbationes, ſi quas inuenerit erga aliquos religioſos, prælatos, clerum, & alios, ſedare curabit. Cum fratribus in refectorio, in officis Diuinis,& in dormitorio aliquanto tempore intereſſe. Fratribus tam clericis quàm laicis

ſui

ſui copiam facere, ſiue de cõfeſsione, ſiue de quibuſcunq; alijs loqui voluerint cum eo, ſiue in capitulo, ſiue extrà. Collationes fratrum audire, vt de profectu eorum aliquid in ſtudio eorum aduertere poſsit. Saltem ſemel audire computationem domus & ſtatum, quo ad tẽporalia. Auſcultare infirmos, puſillanimes, & tentatos, & nouitios ſingularibus collationibus conſolari, nouitijs conuerſis aliquas priuatas collationes facere. Familiam vbicunq; ſuperfluam inuenerit remouere. Si qua maioris ponderis ordinare voluerit, priùs diſcretorum conſilium conuocare. Et quãtum poteſt fieri rationabiliter dare operam vt omnes in pace & conſolatione relinquat. Et ſic inter eos in illo tantillo temporis ſtudeat conuerſari; quòd plùs eos exemplis quàm verbis ædificet & informet.

Circa Capitulum Prouinciale.

Item ad locum Capituli Prouincialis debet aliquantulùm tempeſtiuiùs alijs venire, vt cum fratribus domus tractet ſi expedierit de aliquibus ad capitulum pertinentibus, & vt fratres qui quandoq; citiùs veniunt pro aliquibus negotijs expediat. Item intereſt ſua tunc temporis literas ſibi miſſas per ſe vel per ſecretariũ reſpicere, & ea ad quæ reſpondẽdũ eſt notare, & quæ ſine capitulo poteſt facere citò expedire. Ea vero quorum reſponſio ex capitulo depẽdet, in memorialibus ponere, vel ipſas literas diſtinctè pro diuerſis cõuẽtibus ad cõfuſionẽ cauẽdam in diuerſis locis ſeruare, & quãcitò poterit expedire, illas

illas verò quæ reſponſionem non requirunt, ſtatim diſcerpere. Item prouidere debet quòd acta Capituli Generalis, & literæ Magiſtri, & ſi quæ aliæ literæ vel ſcripta emanauerint à Capitulo Generali per Prouinciam habenda, legātur ante electionem diffinitorum; & ordinetur quòd certo loco, & certo tempore cōueniant, qui habent tranſcribere, & per aliquem, vel aliquos legantur, & ad ſcribendum neceſſaria ibidem miniſtrentur de domo: ita quòd ante diffinitionē Capituli omnia huiuſmodi ſint trāſcripta, & tunc acta Capituli, & ſi qua alia mittenda ſunt in ſcriptis per Prouinciam, ſunt ab eodem Capitulo celeriter ſecundùm modum eundem ſcribēda. Item non debet dare licentias veniendi ad Capitulum ſine cauſis rationabilibus, & qui aliter veniunt, condignè cum conſilio diffinitorum in ipſo Capitulo confundere debet, & punire, vel ſegregando à Capitulo, vel ſtatim remittendo, vel aliàs, prout maior exceſſus eorum exegerit. Ordinare etiam debet quòd nimis tempeſtiuè non veniant, & quòd non nimis morentur qui venire tenentur. Item diffinitores minùs expertos in aliquibus dirigere, & de conditionibus perſonarum quarum notitiam non habent (cum de eis agitur) inſtruere eoſdem quantùm commodè, & licitè poteſt, & Ordinis vtilitas requirit. Item dare operam quòd paucæ mutationes fratrū fiant, & quæ fiunt, non fiant ſine cauſa val de rationabili, cum ex huiuſmodi mutationibus frequenter inconuenientia multa oriantur. Item ca-

uendum

uendum eſt eine in ſuis agendis ſit ita fauorabilis maioribus conuentibus & perſonis contra minores (quibus magis eſt ſubueniendũ) quòd inde ſcandalum apud eos, & turbatio ſubſequatur. Ordinandum eſt etiam ab eo quòd fratres qui tunc mittuntur de conuentu ad conuentum, certam & bonam ſocietatem, & tempus ad viam habeant arripiendam & conſumandam. Eo modo expedit tunc ordinare propter diſcurſus euitandos, quòd conuentus qui carent Prioribus, habeant poteſtatem eligẽdi, prout ſibi viſum fuerit, aliunde, & confirmare in domo vel vicino conuentu aliquo interdùm, & pronunciare quòd ad eum nulli fratres mittantur pro huiuſmodi & ſimilibus, quæ per Gartiones & literas valeant expediri.

De Officio Prioris Conuentualis. Cap. III.

[Circa ſe ipſum.

OFFICIVM Prioris conuentualis eſt, diligenter notare ea, quæ de ſupradictis officijs Magiſtri & Prioris prouincialis ſibi competunt, ſecundùm ſuum ſtatum, & ea adimplere. Item pro religione primò, & pro ſtudio ſecundò, pluſquàm pro alijs quibuſcunq; zelare. Item nõ tantum extra domum morari, quòd ea quæ ſunt intùs agenda negligat, nec tantum intùs reſidere, quòd fructus quos poteſt extra facere, minùs & damnoſé perdat. Item amore quietis, fratrum & Ordinis negotia non negligere, & rurſus propter nimiam occupationem circa curam ad alios, nimis à ſe exire. Item circa occupationes

nes odioſas,& deuotionem hominum ad Ordinem ſuffocantes,vt ſunt viſitationes,& correctiones poteſtatiuæ monaſteriorum, receptiones arbitriorum & ſimilia,ſe de facili non implicare. Circa fructum verò animarum,qui fit per prædicationes, per charitatiuas admonitiones, per conſilia, per confeſsiones,per paces, & huiuſmodi quæ magis decẽt Ordinem,& ſpiritum magis ſapiunt, libenter intendere debet. Spiritualibus quoq; exercitijs intra clauſtrum vt ſunt ſcholæ collationes, ſermones,officium Diuinum,& huiuſmodi,libenter intereſſe. Circa coquinã verò,veſtiarîam,vel hortũ, vel ædificia,& huiuſmodi quotidianas anguſtias & minoris valoris,quæ per alios officiales exerceri ſolent,occupari rarò. Item ipſius intereſt in abſentia Magiſtri vel Prioris Prouincialis,vel de eorum mandato (ſi præſentes exiſtũt) recipere nouitios. In magnis ſolemnitatibus facere officium,ſepelire fratres,infirmis miniſtrare Sacramenta,& alia ſimilia,quę ſupra dicta ſunt in officio Magiſtri. Non debet autem de facili vnquàm deeſſe à completorio. Cùm autem eſt in choro, ſtare in dextra parte debet.

Circa Maiores.

Item ad ipſum pertinet, Magiſtrum, vel Priorem Prouincialem, Viſitatorem, & omnes maiores ſuos cum debita reuerentia ſuſcipere & tractare,ſtatum ſui cõuẽtus cùm quæſierint vel expetierint,fideliter eis exponere,eorũ mandata & ordinationes, & capitulorum Generalium, & Prouincialium deuo-

té ſuſcipere, memoriæ commendare, fratribus frequenter exponere,& vt plenariè obſeruentur operam dare. Vtilitatem quoq; domus & fratrum ſuorum ſolicitè procurare,grauia ſi qua ſibi imponuntur ab eis,ſine murmure portare,eos pro ſua abſolutione vel alijs negotijs,non grauiter moleſtare,repulſam petitionum ſuarum patienter ſuſtinere,& cauſam quare hoc fiat ab eis rationabilē eſſe (licet neſciat)ſupponere,& in ſuis anguſtijs de multitudine negotiorum & impotentia ſatisfaciēdi omnibus, eis potiùs compati,quàm de repulſa huiuſmodi indignari.Pro eis quoq;orare,& alios frequēter inducere ad hoc ipſum.Si qua in eis corrigenda viderit vel de aliquo quocunq;tractare cū eis habuerit ,cum digna humilitate loqui debet eiſdem.

Circa Conuentum.

Item ipſius intereſt conuentui in victu,in veſtitu,& infirmitatibus,& alijs neceſsitatibus,prout poteſt,commodè procurare.In refectorio,in communi minutione,& raſura,& vbiq; libenter eſſe in conuentu.Singularitates in cibo vel extraordinarijs comeſtionibus,& huiuſmodi,cauere. In veſtium pretio ſequi communitatem tam in ſe quàm in alijs.Singulares prouiſiones in neceſſarijs nulli concedere, ſed de communi omnia prouidere, nunquàm apud ſe vel alium niſi cōmunem cuſtodem, & non niſi pro libris pecuniā habere.Superfluitates in hoſpitio, & infirmitorio,& horū frequentationes præter neceſſarias,reſtringere,& ī diſpēſationib⁹ circa corporalia ſe

non

non facilem exhibere. Ipſos quoque fratres in ſpiritualibus debet in capitulo informare, ad omne bonum ſanctis exhortationibus animare, magis in dulcedine ſpiritus, quàm per potẽtiam pertractare. Curandum eſt ei multùm de pace conuentus conſeruanda, prout fieri poteſt. Nec facilè deuiandum eſt ei à concordia ipſius, vel voluntate, vel conſilio, vel petitione. Debet quoque ab ipſo aſsignatos habere fratres qui audiant computationem, & ſtatum domus ſciant, & de quorũ conſilio in ædificijs procedatur. Diſpenſationes verò in ieiunijs, in abſtinentijs cum toto conuentu, nunquam ſunt faciendæ, etſi perſonis aliquibus ſit interdùm meritò indulgendum. Debita magna contrahere, vel emptiones, vel venditiones magnas, vel alia magna facere non debet, ſine conſenſu conuentus, vel conſiliariorum qui ex parte conuentus ad hoc fuerint aſsignati, & quibus ſuper his fuerit commiſſa poteſtas. Cùm autem accedet ad capitulum, vel aliàs longè, debet ſemper vicarium relinquere, ſiue Suppriorem, ſiue alium vtilem & idoneum pro religione, & prout fieri poteſt acceptum communitati fratrum. Debet autem ei poteſtatem taxare, & in ijs quæ videntur vtilia inſtruere diligenter. Item cũ egreditur ciuitate, ſemper Suppriori, vel pluribus cauſam viæ quò vadat ſignificare, & interdum ipſi conuentui, ſi maior ratio hoc requirit.

Circa Officiales.

Item ad officium eius pertinet officiales idoneos

cum

eum conſilio fratrũ diſcretorum vel conſtituere, vel abſoluere, ipſos verò cõſtitutos in ſuis officijs diligẽter informare, & poteſtatẽ quam eos habere voluerit taxare, & ſi expediens viderit in ſcriptis eiſdem tradere, licentias quoq; aliquas generales dare pro loquendo, vel de remanendo ab horis aliquibus vel alijs quibuſdam quæ ad exequẽdum officia ſua neceſſaria reputantur. Non licet autẽ ei aliqua officia ad manũ ſuam tenere, nec de ipſis ſe multum intromittere, ſed potiùs officialiũ negligẽtias corrigere, & in eis quæ faciẽda fuerint, ipſos frequenter ſolicitare & inſtruere. Fratres verò ipſos perturbãtes corripere, reprimere, & pacem eis fratrũ procurare. Cauere etiã ne occaſione officiorum ea quæ ſunt Ordinis negligant officiales, aut omittant, niſi quantum propter officium compelluntur, vel de licentia rationabiliter eis permiſſum fuerit, aut conceſſum.

Circa varietates Fratrum ſuorum.

Item ipſius eſt cognoſcere tàm interiùs, quàm exteriùs varias conditiones & complexiones, & diſpoſitiones fratrum ſuorum, & non eodem modo tractare omnes, & coaptare ſe (quantum ratio & religio permittit) ſingulis, ſecundùm eorum diſpoſitionem, & abſq; peccato, debet aliorum infirmitates, & defectus tàm morum quàm corporũ portare. Aliorum proteruiam & contumaciam humiliare, puſillanimes roborare, deſolatos & triſtes conſolari, naturaliter impatientes ad horam ſuſtinere, vitioſos debet corrigere, de ſocietate Fratrum eijcere contagio-

Tos, feruentiores plùs debito ,refrenare : periculoſos ſolicitè cuſtodire, ipsoſque , ſi contingat interdùm exire, aſſociare cautè: iuuenes de facili non exponere: maturos & idoneos ad fructum faciendum, nō permittere otio de facili torpere: inutiles ad fructum animarum,circa negotia, & officia domus occupare. Cùm autem tempus extiterit quòd Fratres ad prædicandum vel quærendū neceſſaria fuerint diſpergendi , eſt ei de hoc tractandum cum Fratribus ſenioribus,& diſcretis. Sūmoperé verò illis qui apti ſunt ad magna,vel officia Prioratuum,vel Lectoratuum,dare opportunitatem ad proficiendum in ſtudio, & ad hoc etiam compellere ipſos cùm fuerint negligentes. Sic agēdo in ſimilibus & diſsimilibus, modò priuatè,modò publicè,modò durè,modò blādè , modò verbis , modò diſciplinis , modò pœnis, modò recreationibus, modò per ſe , modò per alios Fratres diſcretos agendo, modò licentias negando, modò concedendo, dare debet ſingulorum , & Ordinis profectibus operam efficacem. In trahendis verò, & recipiendis Nouitijs, tantam debet in Deo habere fiduciam,quòd nunquàm propter onus domus aut expenſas in veſtibus, ſi pauperes fuerint,repellat aliquos qui ad Ordinem idonei reputantur. Nec rurſum debet ita eſſe facilis quòd Ordo oneretur perſonis inutilibus , & veniat in contemptum. Nullum quoq; debet licentiare ab Ordine abſque Magiſtri vel Prioris Prouincialis licentia ſpeciali.

Circa

Circa Fratres aliorum Conuentuum.

Item Fratribus & Conuentibus vicinis debet ſe fauorabilem,ſi eo in aliquo indiguerint, exhibere, eis piè in eorũ neceſsitatibus in quibus poterit ſubuenire,bona aliqua procurare. Aduenientes Fratres charitatiuè ſuſcipere & tractare, & ſecundùm quòd eorum ſtatus requirit plùs vel minùs honorare. Quãdo verò de alijs Prouincijs venerint lætiùs eos videre, & in prouiſione eorum quibus indiguerint, vt ſunt ſotulares,naulum vel veſtes interdùm & huiuſmodi,antequàm cogantur petere præuenire,& ipſos commodiùs recreare. Cauendum eſt tamen ne curialitatis cauſa ad hoſpites, Fratres ad hoc ſe extendant vt in hoſpitio nimis ſine neceſsitate rationabili detineantur,vel quòd ibidẽ diſſolutiones fiant, vel quæ ſunt Religionis diſsipentur: quin potiùs ad Capitulum euocandi ſunt, & corrigendi charitatiuè, & ad ea ſeruanda, quæ ſunt Ordinis inducendi, & ſi neceſſe fuerit compellendi.

Circa extraneos.

Item laborandum eſt ipſi ad amicos Ordinis cõſeruandos & multiplicandos, & habendã gratiam Prælatorum, magnatum, ſacerdotum, cleri, & nobilium,& ſi fieri poteſt omnium aliorum. Proinde debet omnes affabiliter recipere, eos etiam in ſuis negotijs honeſtis libenter per Fratres,& per ſe iuuare, illorum aliquos magis interdùm viſitare, ad hoſpitalitatem aliquos magis familiares recipere & inuitare, & Fratribus eis notis aliquas licentias

ſuper hoc cùm expedierit dare. In hoc tamen cauendum eſt, ne ſuperfluitates aliquæ quæ paupertatem noſtram non deceant pro eis fiant, & ne ad tantam recipiantur familiaritatem, quòd infirma noſtra videntes minùs appretient, quod ante in reuerentia habebant. Prouidendum eſt ei cum diſcretione, qui inducantur in hoſpitium, & qui in refectorium, & quòd quando comedunt in hoſpitio pauci Fratres aut interdùm nulli, cum eis comedant: cùm autem in refectorio, deputandi ſunt Fratres, qui eos aſſocient intrando & exeundo, & eos collocent in ſuis locis, hoc prouiſo quòd in menſa Prioris, non ponantur paſsim perſonæ minores, nec mutetur ordo deferendi ſcutellas, niſi pro magnis perſonis, ſicut ſunt Epiſcopi, Comites, & maiores his, & nihilominùs vltima ſcutella feratur tunc Priori, & pro huiuſmodi perſonis, & non minoribus, in refectorio remaneat ad gratias. Alij verò in Eccleſiam ſequantur Fratres, vel alij Fratres ducāt eos ad Capitulum vel ad locutorium, & ibi redditis gratijs, ducantur ad lotionem manuum in lauatorio. Maioribus verò qui remanent in refectorio miniſtretur ibi aqua ad lotionem prædictam poſt gratias, & poſteà ſecundū morem patriæ, tàm hi quàm alij prædicti ducendi ſunt ad hoſpitium ad bibendum, vel ad capitulum ad loquendum, & quocunq; ducentur habēda ſunt cum eis verba ſancta & ædificatoria. Inſtruēdi ſunt quoq; ab eo ſeruientes, & Fratres ad quos ſupradicta pertinebunt circa prædicta, & alia facienda, & proui-

prouidendum eſt quòd tales ſeruitores tunc ponantur, qui omnia expeditè faciant & decenter. Cauendum eſt autem ne in menſa Prioris collocentur niſi perſonæ dignæ reuerentia: nec etiam omnes huiuſmodi immediatè iuxtà eum collocentur, niſi magna reuerentia hoc exquirat; quod etiã ſtrictiùs ſeruandum eſt circa Priorem prouincialem, & Magiſtrum cum in illa menſa fuerint. Non debet autẽ cedere Magiſter loco ſuo qui eſt ante campanam niſi pro Rege, vel Cardinali, vel Legato, vel Epiſcopo, vel electo. Pro Abbatibus verò, & maioribus vt ſunt Cluniacenſes, Ciſtercienſes, & ſimiles, Archidiaconis, & Decanis, Magiſter poteſt aliquãtulum cedere, ita quòd campana ſit inter vtrumq; . Priores verò prouinciales vel conuentuales pro minoribus cauſis poſſunt cedere, primo, vel ſecundo modo, ita tamen quòd non ſine rationabili & decenti cauſa.

Circa fructum animarum.

Item ad officium eius pertinet ſcire clarè, & plenè, & cùm neſcit diligenter certificari ab alijs, cuiuſmodi poteſtatem habeat Ordo in confeſsionibus audiendis, in prædicationibus, in diſpenſationibus, & in abſolutionibus circa Fratres, & alijs multis. Scire etiam cuiuſmodi poteſtatem habeat ipſe ab Epiſcopo ſuo, vel Epiſcopis vicinis, circa confeſsiones, & abſolutiones tàm pro ſe, quàm pro alijs Fratribus, & quid in huiuſmodi poteſt cõmittere Fratribus, & quid non. Et cauere debet ne vltra poteſtatem quæ habetur, fiat aliquid à quocũq; . Procurãdũ

 etiam

etiam eſt ipſi quid,& quantum,& quibus expediat in huiuſmodi committere Fratribus. Ipſos verò qui noui ſunt Sacerdotes, vel etiam antiqui minùs inſtructi circa iſta inſtrui diligenter, ne circa ſalutem animarum oberrēt. Et licet quantum rationabiliter fieri poteſt ſit ei zelandum pro animarum ſalute, tamē magis expedit pro Ordine & Fratribus quòd minor potiùs fiat fructus, quàm cum fructu multo fiant Fratres occaſio periculi, vel ſcādali: dum minùs idonei laxātur indiſcretè ad prædicandum, ad conſilia danda,& ad confeſsiones audiendas,& ſimilia.

Circa temporalia.

In procurandis quoq; temporalibus ſiue per ſe, ſiue per Fratres, cauendum eſt ei quantum fieri poteſt,ne grauentur homines notabiliter,& ne fiant quæſtus inhoneſti. Cogitandum quoq; eſt ei quòd huiuſmodi ſic acquiſita,cum timore Dei,& parcitate congrua expendantur, nec propter negligentiam cuſtodiendi depereant vel prodigè conſumantur. In ædificijs verò nulla curioſitas ſed ſola Fratrum commoditas eſt attendenda qualiſcunq;, & Religionis opportunitas eſt ei quærenda. Et quia Fratres laici propter Fratrum & Religionis ſeruitia corporalia cōceſsi ſunt in Ordine, non ſunt recipiendi, nec procurandi niſi quibus neceſſariò indigent Fratres. Et attendendum eſt ei, quòd qui erunt in domo, omnes vtiliter occupentur.

Circa familiam.

Familia quoq; nō niſi neceſſaria,& de cuius hone-

ſtate

ſtate & fidelitate firma præſumptio habeatur, nullatenùs eſt habenda. Circa quam prouidendum eſt etiam, vt ipſi habeant Fratrem inſtructorem & correctorem, vt per eius diligentiam apud Fratres proficiant in his quæ pertinent ad ſalutem animarum ſuarum. Prouideatur autem quòd non ſit notabilis in laſciuia, vel ætate, vel pulchritudine, vel ornatu. Cùm autem recipiuntur fiat eis proteſtatio quòd Fratres nolunt eis teneri in aliquo, quin Fratres poſſint eos quandocunq; voluerint etiam ſine mercede licentiare vel expellere ſi ſibi à mortalibus peccatis non cauerent, vel bona domus diſtraherēt quamdiù eſſent cum eis. Prouidēdum eſt tamen ipſi quòd illi qui laudabiliter Fratribus ſeruiunt, non fraudentur iuſta retributione, etiam ſi Fratres ex pacto eis non teneantur, & quando incurrēt infirmitates vel impotentiam in ſeruitio Fratrum, non expellantur, ſed charitatiuè cum illis agatur.

De Officio Supprioris. Cap. IIII.

[Circa Priores & maiores.

Officium Supprioris eſt, cùm inſtitutus fuerit quærere diligenter à Priore & retinere memoriter, cuiuſmodi poteſtatem vult eum habere, ſiue in præſentia, ſiue in abſentia ſua, & non vltrà ſe extendere. Aliquādo etiam eadem quæ dicta ſunt de officio Prioris inſpicere, & notare quid ſibi cōuenire poſſit, ſiue ratione officij Supprioratus, ſiue ratione Vicariæ, cùm Vicarius Prioris relinquitur, & illa cū ilis

quæ conſtitutiones ſibi concedunt facere ſolicitè.
Item ipſius eſt conſeruare memoriter mandata & ordinationes Prioris conuentualis, Viſitatoris, Prioris Prouincialis, Capitulorum Generaliū,& Prouincialium,& dare operam,quòd à Fratribus plenariè compleantur. Item ipſius eſt Priorem fideliter adiuuare:quærulosorum & turbantium alios, non ſe receptorem exhibere: & de his quorum curam ei injunxit Prior,vt hoſpitum vel infirmorum & huiuſmodi, ſolicitè ſeruare vel curare. Ad ipſum etiam pertinet pacem Prioris erga conuentum, quantum poteſt, procurare : & in factis eius,quæ turbant aliquos, quãtum cõſcientia permittit, ipſum erga alios excuſare:pro his quoq; quę vtilia ſunt conuentui,ſiue corporalia,ſiue ſpiritualia apud ipſum intercedere,& grauamina ſi quæ facit,eidē ipſi charitatiuè oſtendere, & quandocunque occurrerit occaſio inter Priorem & conuentum, fidelis mediator eſſe; ideò enim Supprior eſt,& ſuper alios vt ſit mediator eorum. Ipſi etiam Priori debet maiora quando emergunt reſeruare,& quæ corrigere non valet ei denunciare,& de his quæ agenda ſunt vel conrrigenda frequenter cum eo tractare. Item notabilia quæ emerſerint in abſentia Prioris,debet eidem cùm venerit referre,licet fuerint correcta, & circa ea quæ fuerint facienda ab ipſo,cũ fuerit oblitus, vel negligens, aut occupatus alijs, ipſum debet ſolicitare. Item ipſius intereſt ſpecialiter Viſitatori & Prouinciali ſtatum domus, & Fratrum, & Prioris enarrare fideliter, &

ſuper his ſcribere Priori vel CapituloProuinciali vel Generali interdùm, cùm maior neceſsitas hoc requirit.

Circa Conuentum.

Item ipſius officium eſt de conuentu magnam & ſpecialem curam habere, & quaſi continuè cum ipſo eſſe. Cùm autem propter proceſsionem vel funus, vel alios caſus emergentes fuerit conuocandus conuentus, debet de conuocando ipſo, & de ducendo, & reducendo diligentem curam habere. Prouidere etiam debet quòd non nimis citò vel nimis tardè, ſed debito modo ſurgat, quòd ſigna quæ ipſum cõuocant debito modo fiant, quod nunquàm inutiliter moretur aliquid expectando, quòd hora debita comedat, & intret dormitoriũ, quòd nunquàm ſine rationabili cauſa extraordinariè cõgregetur, & omnia fiant decenter & ornatè. Cùm autem in abſentia Prioris tractatur de Priore in cõuentu, vel de aliquo, ſiue tempore quo tractatur de mittendo ad capitulũ, ſiue alio, debet ipſum regere, & inordinationes & inſolẽtias, ſi quæ emerſerint, cohibere. Si autẽ aliqua ordinãtur quę Priorem, & alios qui non aſſunt non expediat ſcire, poteſt imponere quòd illud nõ reueletur. Hebdomadã etiã ſuam, vbi non eſt multitudo Fratrũ nimia, debet in conuentu, ſuo tempore facere. Et in cõuentu vbique in ſiniſtro choro primũ locũ habere, & in abſẽtia maiorũ ſigna facere in choro, & in fine horarũ, fideliũ dicere, & in abſentia Prioris quę dicta ſunt ſupra de Priore, ſupplere pro eo. Item

debet

debet habere curam quòd ſigillum conuentus cuſtodiatur, & quòd nihil ſigilletur cum illo niſi negotia conuentus.

Circa Religionem.

Item ad ipſum pertinet quòd religio in domo plenè ſeruetur & diſtrictè. Et ideò curare debet, & erga Priorem laborare, quòd habeantur in domo benè correcta, & benè legibilia, regula, conſtitutiones, literæ Magiſtri, acta Capitulorum, & præcipuæ admonitiones, & quòd totum officium Eccleſiæ diligenter ſeruetur. Vt autem per obliuionē non negligantur, debet ordinare cōmunicato cōſilio Prioris ſi præſens fuerit, quòd interdū cùm plures fratres interſunt, legantur cōſtitutiones, & literæ prædictæ, aliæq; rubricæ de officijs quorū notitia frequentiùs indigent fratres. Debet etiā laborare quòd habeantur in domo, vitæ patrū & liber collationū, & huiuſmodi libri, ex quorū lectione proficiunt fratres in religione, & præcipuè iuuenes ſolicitare, quod in huiuſmodi partem ſtudij ponant, & ordinare quòd in refectorio in ſero legantur. Itē ipſius eſt aduertere defectus & offenſas, quas faciunt fratres in quocūq; officio in conuentu, vel qui aliquid de religione omittunt, vel in aliquo reprehenſibiliter gerunt ſe, & ipſos quādoq; extra Capitulū, quādoq; in Capitulo accuſare & corrigere. Itē ſi dubietas de aliquo pertinēte ad officiū vel religionē inter fratres oriatur, certitudinē debet habere à maioribus, & quòd diffinitū fuerit, facere obſeruare. Manifeſtos quoq; errores

rores & inordinatos,qui fiũt publicè in conuentu,ſtatim corrigere,maximè in abſentia maiorum.

Circa vacationem Prioratus.

Item ipſius intereſt vacante Prioratu ad tractandum de Priore creando conuocare cõuentum, & cũ conſilio Fratrũ diem ad electionẽ Prioris aſsignare, abſentes vocandos vocare,dare operam quòd bonus Prior eligatur. Ad Priorem Prouincialem mittere gartiones pro huiuſmodi negotio,vel alios, cùm neceſſe fuerit,& à miſsione fratrũ quantum cõmodè fieri poteſt, abſtinere. Item ad eum pertinet apponere curam quòd Prior citò habeatur, & interim cõuentum in bono ſtatu cuſtodiat,quòd pauca immutet, quòd nihil magnum interim attentet, niſi fortè magna neceſsitas vel euidens vtilitas hoc expoſcat, & conſilium magnum concurrat. Debet quoque Priorem cùm aliunde venerit, vel ſtatum domus vel fratrum ignorauerit,ſolicitè in huiuſmodi inſtruere, prout viderit expedire. Ipſique prout poterit ſolatio eſſe,onera ipſius circa primordia maximè,fideliter ferendo.

De Officio Magiſtri Nouitiorum. Cap. V.

Circa ſe ipſum.

OFFICIVM Magiſtri Nouitiorum eſt in primis inquirere à Priore,quam poteſtatẽ velit eũ habere ſuper Nouitios in confeſsione, & dandis licẽtijs de loquẽdo,& huiuſmodi, & in prouidẽdo eis in neceſ-

neceſsitatibus quo ad veſtes, quo ad ieiunia, & alijs huiuſmodi. Item quas licentias generales vult ei dare ratione officij quo ad perſonam ſuam, ſiue de loquendo cum omnibus, ſiue cum ſolis nouitijs, vel de intrando officinas, vel de remanendo ab horis interdùm, & cauere ne licentias petat, vel recipiat niſi quas rationabiliter reputat ſibi neceſſarias propter officium ſuum, & quòd ipſis ad aliud non abutatur. Item diligentiam magnam apponere debet circa nouitios, ſciens quòd tota ſpes eorum religionis, dependet ex informatione eorum primitiua. Se quoque eis ita amabilem debet reddere, quòd ſit eis ex hoc occaſio libentiùs in Ordine remanẽdi. Item reſpicienda ſunt ab eo diligenter ea, quæ habentur in Conſtitutionibus ad eum ſpectantia, & complenda.

Circa ingreſſum Nouitiorum.

Item cùm aliquis debet ingredi, ducendus eſt ab eo in aliquem locum extrà Capitulum idoneum antequam intret Capitulum, & ibîdem debet dicere aliqua verba ei conſolatoria, & inquirere de his quæ in Capitulo publicè ſunt inquirenda. Et ſi inuenerit in eo aliquid de impedimentis, debet hoc notificare illi qui habet eum recipere, antequàm vlteriùs procedatur, & fiat tunc quod ei videbitur faciendum. Si verò nihil talium inuenerit, nihilominùs debet ei dicere, quòd hæc inquirentur ab eo in Capitulo, & quomodo debeat reſpondere. Itẽ ibîdem debet eum inſtruere quomodo ſit venia facienda

cienda in Capitulo, deinde in choro, & ſi viderit expedire ei, ipſe Magiſter faciat, vel ab alio fratre faciat fieri coram illo, vt meliùs ſic addiſcat. Item debet eum inſtruere quid debeat facere vel reſpondere in Capitulo ad ea quæ dicentur ei, ſecundùm quòd ſcriptum eſt in Conſtitutionibus, & quid poſtmodùm ſit ei faciendum in choro cùm illuc ducitur. Item debet eum docere quomodo in Capitulo remouebit veſtes ſæculares vſq; ad tunicam, & prouidere quòd omnia pertinentia ad veſtes ſint parata in Capitulo, antequàm eum inducat. Poſteà debet eum introducere, & vſq; ad locum veniæ ducere & ibîdem propè eum ſtare & dirigere ſi neceſſe fuerit in agendis, & iuuare ad ipſum veſtiendum. Et egrediente cõuentu ipſum ducere in fine vſque ad locum veniæ ante Altare, & ibîdem interim propè eum ſtare, quouſq; finitis orationibus fuerit erigendus ab ipſo. Quo erecto ducendus eſt ab ipſo, extracto aliquantulum caputio ad receptorem, & aqua benedicta aſperſus ad oſculum recipiendus, & ab omnibus Fratribus per choros diſcurrendo, & primò per dextrum, deinde per ſiniſtrum, ipſo Magiſtro eum ſemper ſociante, & in omnibus eum dirigente. Deinde ad locum tonſionum immediatè eſt ducendus ab ipſo, prouiſo primò, quòd in hoc nullus ſit defectus. Facta autem tonſura & raſura, poſtmodum citò hora competenti ducendus eſt ad locum in quo deponat omnes veſtes ſæculares & ſotulares, & ſolum ea quæ ſunt Religionis deinde habeat.

beat. In remotione ſæcularium veſtium, & indu-
tione regularium curialialiter eſt inſtruendus.

Circa profeſſionem.

Porrò vt ſciatur quãdo ſit completus annus probationis, ſcribenda eſt ab ipſo dies receptionis, & appropinquante termino anni, animandus eſt ab ipſo ad profitendum, ſi viderit eum vtilem pro Ordine, aliter non. Et cùm petierit recipi ad profeſsionem, ante diem profeſsionis petitionem eius in Capitulo proponere debet, & de eo cum requiſitus fuerit, ſiue pro eo, ſiue contra eum, fidele teſtimoniũ perhibere: ita tamen quòd per teſtimonium vel cõſilium ſuum nulla mala ſuſpicio poſsit in cordibus fratrum de ipſo generari, de aliquibus illorum malorum ſi qua ſunt quæ ipſe per confeſsionem nouit & aliter, & ab alijs neſciuntur. Sanè cum recipiendus fuerit Nouitius ad profeſsionem, aſsignanda eſt dies profeſsionis, & ante illam inſtruere eum in omnibus quæ ei tunc fuerint agenda, videlicet qualiter venia ſit facienda, & ad verbum dicẽtis, Quid petis? reſpondendum eſt, Miſericordiam Dei & veſtram. Et cùm erectus fuerit, & propoſitum ei fuerit de voluntate profitendi, quid reſpondendum, & quomodo verba profeſsionis ſunt ei corde tenus retinenda, & quomodo flexis genibus inter manus recipientis ſunt dicenda, & quomodo antequã dicat illa, ſi vult petat quòd mutet ei in profeſsione alia vota ſi qua alia habeat. Deinde quomodo ſolus ille qui recipit ad profeſsionẽ poſt illum receptum, recipit eum ad

oſculum

oſculum pacis. Ad ipſum etiam pertinet prouidere quòd aqua benedicta, & liber in quo eſt oratio benedictionis veſtium ſint in prõptu, & benedicẽdã veſtẽ offerre benedicẽti, & deinde profeſſo tradere (quòd non ſolet fieri niſi de caputio) poſtmodum autẽ debet mittere profeſſum ad locũ ſuũ. Si autem viderit expedire, debet ſuggerere Priori quòd adhuc ad maiorẽ humilitatẽ, & informationẽ, ſit cum alijs Nouitijs in Capitulo eorũ, & ſub cura ſua ad tẽpus, ſecundũ quod vtilitas illius, & Ordinis requirit.

Circa repulſam.

Item ipſius intereſt, cũ aliquis minùs benè ſe habet in probatione, circa tẽpus profeſsionis conſulere quòd adhuc ſtet in probatione, niſi omninò ſit certum quòd nullatenus expediat quòd recipiatur, & hoc ad videndum ſi meliùs ſe habebit, cum proteſtatione tamen, quòd adhuc tanquàm Nouitius, & ſolũ ad probationẽ retinetur. Si ergo benè ſe poſteà habuerit, debet ipſi poſtmodum adiutoriũ præſtare quòd ad profeſsionem recipiatur. Si autẽ non fuerit ſpes in proceſſu tẽporis quòd benè ſe habeat, procurãdũ eſt ei tàm apud Nouitiũ, quã apud fratres quòd recedat, & dandum eſt ei conſilium & auxiliũ, quod in aliqua religione ſibi magis competenti ponatur. Non autẽ debet eſſe facilis ad repellendũ niſi magnæ cauſæ concurrant, & fratribus minùs rationabiliter motis ad repellendum eum, prout meliùs poteſt bono modo contrariũ perſuadere, & pro Nouitio ſtare. Nunquã autem repellẽdus videtur inuitus

Noui-

Nouitius pro illiteratura vel impotentia aliqua,vel deformitate corporali,& huiuſmodi defectibus, qui ab initio noti fuerunt fratribus,nec propter infirmitatem ſuperuenientem, niſi à principio receptionis facta fuiſſet proteſtatio expreſſa,quòd pro huiuſmodi caſibus,vel pro ſola voluntate, poſſent eum fratres repellere ſi vellent.Cùm autem recedere debebit, prouidendum eſt ſolicitè ipſi Magiſtro, quòd tam vrbanè & cautè & occultè, & cum omnibus bonis ſuis quæ portare voluerit recedat, quòd aliijs non ſit ſcandalum, nec ipſe ſcandalizatus recedat ſed potiùs quantum fieri poterit ædificatus, & cum amore Ordinis & fratrum.

Circa ſcholam & Capitulum.

Item ad eum pertinet laborare quòd aliquis locus ſequeſter,& remotus ab acceſſu ſæcularium,& idoneus habeatur,qui ſit quaſi ſchola Nouitiorum, ad quem ducendi ſunt cum ipſe vel alius frater habuerit loqui cum eis de eorum neceſſitatibus, & de quocunq; alio.In hoc loco inſtruēdi ſunt in cantu, & in legendo quæ neſciunt, & addiſcere poſſunt. In hoc repetendum eſt ab eis quicquid habent legere vel cantare in conuentu, & auſcultandum, & reddendum corde tenus illud quod de Pſalterio, & diuino Officio corde tenus ſcire oportet,videlicet Officium mortuorum,& de Beata Virgine, Pſalmi de horis diurnis,& veſperarum per ferias.In hoc faciēdæ ſunt eis admonitiones interdùm,vel collationes, vel collocutiones ædificatoriæ ab ipſo, vel fratribus

ad hæc

ad hęc gratioſis,ipſo procurãte,& familiares collocu tiones,& conſolationes. Cauendum tamen eſt ei,ne fratres quicunq; adiungant ſe eis ſua voluntate, niſi de ſua licentia,& quibus viderit expedire. In hoc etiã loco docendi ſunt de regula, de conſtitutionibus,de officio,& alijs,quæ in docendo locutionem requirunt. In hoc etiam loco(ſi alius aptior non habetur)tenendum eſt eis capitulum, in quo cauendũ eſt quòd Nouitius per multos dies nõ accuſet ſe,nec accuſetur,quouſq; multoties viderit quomodo alij ſe accuſant vel accuſantur,nec moleſtãdi ſunt in aliquo pro culpis quas in primis incurrũt. Si verò nõ fuerit niſi vnus Nouitius vel duo,mittendi ſunt aliqui de iuuenibus profeſsis ad capitulũ eorũ, qui corã ſe accuſando multis diebus,exẽplo ſuo eos doceant quomodo ſunt huiuſmodi facienda. Cauendum eſt autẽ ipſi Magiſtro ne in capitulo eorũ aliquid fiat, quòd alicui verecundiã inducat, & quòd modus capituli ſcriptus in conſtitutionibus benè ſeruetur,& quòd magis informationi eorũ intendat,quã punitioni culparũ. Sunt etiam inſtruẽdi quòd ad locum capituli ſui conueniant, cũ in capitulo fratrũ dicitur,exeant Nouitij,ſi tunc debet eis capitulũ teneri, vel alio tẽpore cũ teneri debet, & quomodo finito capitulo recipiant diſciplinas qui recipere debent. Et poſteà vel alio certo tẽpore,& loco aſsignato ab eo, loqui de confeſsione. Cúm autem tanta fuerit multitudo Nouitiorum quòd Magiſter non poteſt plenè ſufficere omnibus, poteſt aliquibus magis

nouis aliquos magis inſtructos aſsignare, qui circa eos curam habeant de aliquibus, prout eis videbitur expedire. Non tamen debet ita alijs imponere onus, quin ipſe nihilominùs ſit frequenter cum eis, & eis quantum poterit intendat.

Circa neceſſitates.

Item ipſis Nouitijs ſemper piè compatiẽs debet cogitare quòd competenter ſecundùm quòd Ordo, & facultates permittunt, habeant neceſsitates in victu, in veſtitu, in lecto, in infirmitatibus, & in huiuſmodi, & diſpenſare quandoq; cũ neceſsitas fuerit in vigilijs, & facilè in ieiunijs Ordinis. Cauere etiam debet ne ſingularitatibus aliquibus in abſtinentijs, vel vigilijs, vel alijs afflictionibus indiſcretis, conterant corpus ſuum. Porrò circa paupertatem & neceſsitates quas interdũ ſecundùm ordinem oportet ſuſtinere, ſic debet eos animare, & ab omni ſuperflua recreatione retrahere, vt à principio quantum fieri poteſt aſperis aſſueti ſemper Ordinẽ tollerabiliùs ferant, & declinare prout cõmodè poteſt, vt cauſa recreationis ad cõmune hoſpitiũ, vel minutionẽ, vel infirmitoriũ (vbi interdũ fiũt diſſolutiones maiores) ſed aliò ducatur. Et cũ oportebit ducere illuc, habeatur cura ab ipſo vel ab alio, quòd tardè veniãt & citò recedãt, & fratres cauti reddãtur quòd coram eis diſſolutiones nõ fiant. Ipſos quoq; debet Nouitios cõfortare quòd in quibuſcunq; aliquo indiguerint, ad eũ ſicut ad matrẽ recurrant. Et debet eos docere vbi ſit lectus vel cella ſua, vt ſi die vel

nocte

nocte ipſo indiguerint, ſciant vbi poterunt eum inuenire, & illuc ad eum recurrant. Debet etiã & docere eos quomodo in neceſsitate in loco ſilentij per vnam dictionem vel imperfectè loqui poſſunt, & quomodo in huiuſmodi locis digito ori ſuperpoſito ſciant petere licentiam loquendi.

Quo ad membra ſua.

Item ipſius officiũ eſt informare diligenter, & ſolicitè Nouitios circa hominẽ exteriorẽ & interiorẽ. Circa exteriorẽ quo ad membra ſua, vt manibus caueant ab omni tactu indecenti, & ab iniurioſo, pedibus à vagis & incertis diſcurſibus, & ne intrent loca prohibita. Cùm ſederint ne coxas nimis diſiunctas teneant, vel vnam tibiam ſuper aliam ponant, cum maturitate incedant, nec ſe moueant de facili ad eũdum ſine cauſa præmeditata. Cùm autẽ ſteterint nõ ſicut arundo mobilis, ſed potiùs appareant ſicut fixi ſuper gradum ſuum. Oculis quoq; caueant ab intuitu rei quam non licet concupiſcere, à vagatione, ab hauſtu vanitatis & aſpectu turpi & curioſo. Linguã aſſueſcant refrenare licet inuitam, & libẽtiùs audiãt qui loquãtur. Cùm autẽ loquendũ fuerit pauca ſint verba, & priùs ad limã quàm ad linguã veniãt. Omnibus autẽ cũ reuerentia loquantur per pluralem dicendo potius vos, quã per ſingularẽ tu: nunquã de fratre vel fratribus loquẽdo vocẽt eũ ſine additione hui⁹ nominis frater, nec nomẽ nouũ imponãt fratri, vel impoſitũ recitẽt vllo modo, nec aliquid cũ iuramẽto quãtũcunq; leui, more ſeculariũ proferant. Cũ

autem maiorib⁹ loquũtur, ſemper caputiũ extrahãt: vultũ non triſtẽ habeant, ſed iucundum moderatè. Os ad cachinnos vel ad riſus diſſolutos pronũ non habeant, licet ad riſus mediocres ipſum interdũ aperiri ſit tolerabile. Ceruicem & collũ erectum nõ habeant, ſed potiùs mediocriter inclinatum. Iram vel impatientiã in vultu vel actu aliquo non oſtendãt. Supercilia nõ erecta ſed potiùs depreſſa habeãt. Aures, nõ ad rumores ſæculares & otioſa, ſed ad ea quæ Dei ſunt & ſalutaria, faciles, & veloces habeant. Nares ad fœtores aliquos ſi occurrant, non ſicut delicati cum ſcandalo intuentium nimis notabiliter obturent, ſed pro odoribus in quibus malè delectati fuerant in ſæculo, iſta in pęnitẽtia patienter ferant. Quòd in faciendo venias non proſternant ſe ſuper ventrem, ſed ſuper latus, & in longum, tibiam vnam ſuper aliam tibiam tenendo. In proſtrationibus verò ſuper cubitos ſe appodient iunctis manibus ſtando. In inclinationibus verò vſq; circa genua caput deponant. In genuflexionibus, ſtent ſuper genua capite eleuato.

Quo ad veſtes.

Item quo ad veſtes informãdi ſunt, vt eas diligẽter ſecundũ modum religioſum non laſciuum ſibi coaptent, in omni loco & tẽpore prouidentes, quòd inferiores tunicæ non appareant vltrà ſuperiorem, & quòd tunicæ nõ nimis ſint ſuccinctę aut breuiatæ notabiliter, & maximè cùm tranſeunt per villas. Quòd cappa vel caputium non ſiat vltrà formam

conſti-

conſtitutionum longa:in conuẽtu, & in quocunq; loco,caputiũ non nimis ſuper oculos habeant:quòd ad camaras è contrario vadãt & ſtent capite cooperto.Quòd in cameris ſedendo veſtes circa ſe non nimis eleuent, ſed potiùs ſe ipſos honeſtè cooperiant. Quòd in diſcalceãdo & calceãdo ſe ſotularibus aut caligis,tibias non nimis eleuent.Quòd vbicunq; ſedeant caueãt ne veſtes eleuentur. Quòd cùm tunicas deponunt,retento caputio per aperturam tunicam ſuperiorem vel inferiorem ſi voluerint deponant.Et quòd cum intrant lectum aut ſurgunt vel ad miniſtrandum in Altari ſe parant,nunquam ſine caputio in capite appareant. Quòd in conuentuali loco diſcalceati vel in caligis,vel ſoccis ſine ſotularibus nunquã vadãt.Quòd ſedẽdo vel inclinãdo, cappam ſuper genua complicent,vel caputium, cũ fuerint ſine cappa. Quòd in loco conuentuali, nũquam deferant ad modum mantelli,cappam.Quòd in raſura,& lotione capitis,caputium inuerſatum retineãt, & in lotione pedum nũquã vltrà genua ſe diſcooperiãt.Quòd àd primã tunicã cingulũ & cordã pro bracali habeant. Quòd ad diſciplinas ſe parando cincti corrigia retenta & cappa,& caputio,vel caputio ſolo pro tempore, ſuperiores partes tunicarum cadere primò permittant, & poſteà cappam vel caputium ſuper caput replicent. Quòd capellum nunquam ſine neceſsitate ferre aſſueſcant, & quãdo ferunt vile ſit,& quòd nunquã in loco cõuentuali extrà caputium appareat. Quòd prouideant ne pelliceum,per

collũ vel aliâs appareat vnquã. Quòd ad extraneos cum bottis magnis nunquã vadant,& de die ſine neceſsitate nunquã ferant,quòd cũ iacent caputiũ vel in capite retineant,vel de ipſo caput cooperiant , & quòd ſic ſemper ſe cooperiãt, quòd aliquid indecẽs in eis videri nunquã contingat.Quòd lectũ poſtquã ſurrexerint decenter cooperiant,& quòd ſubtus vel circa,nihil appareat quòd videri vel non deceat , vel nõ expediat.Quòd lectiſternia & veſtes mũdè cuſtodiãt,& nõ ſub lecto,ſed in loco honeſto alio replicata reponãt,& interdũ excutiant,& tẽpore ſuo ad lauãdũ tradãt, & de mõ excutiẽdi doceãtur. Quòd cũ ſeruiũt in refectorio vel hoſpitio cappam deponant. Cùm autẽ in lauandis pedibus vel capitibus occupãtur honeſté ſe ſuccingant, caputij prima parte cum corrigia ligata. Quòd ad lectũ vel cellã alterius ſine cauſa valde neceſſaria nõ accedãt. Quòd veſtes vel ſotulares(cum alij indigent)habita licentia libenter concedant. Quòd abiectas & humiles veſtes cariùs complectantur. Quòd quando nouæ dantur veteres ſemper reddant,quæ ſunt vltra numerum in conſtitutionibus expreſſum.

Circa loca;& primò de choro.

Item ad officium eius pertinet inſtruere eos circa loca quæ eis licet intrare ſine licentia, & quæ nõ, & qñ fiunt ſigna ad quæ loca debent cõuenire ſecũdũ varietatẽ ſignorum,ſiue ad Eccleſiã,ſiue ad capitulum,ſiue ad ſcholã,ſiue ad refectoriũ, ſiue ad collationẽ,ſiue ad repetitionem officij,ſiue ad infirmitorium

torium cùm infirmi fuerint, ſiue ad mixtum Nouitiorum & huiuſmodi. [Item quòd nunquam ſe ingerant inter fratres colloquentes, niſi vocati fuerint aut adducti. Quòd in omni loco vbi conuentus fuerit congregatus, religioſiùs & maturiùs ſe gerant, & in choro præ cæteris, præcipuè quando miniſtrant ibi in aliquo officio, vel quando fiunt admonitiones. Ad orationes ſolemnes, vt in die paraſceue ad adorationem crucis, vel oblationem vt in feſto Purificationis cum cærei offeruntur & huiuſmodi, maximè verò tempore communionis: circa quæ & ſimilia inſtruendi ſunt, quomodo ſe habeant ſecundùm formam traditam in Ordinario, cuius rubricæ ad hęc pertinentes ſuis temporibus ſunt eis exponēdæ, & addēda quæ in illis minùs plenè continentur, ſicut eſt quòd mappam cum duabus manibus vrbanè ſub mēto applicēt, quòd recepta hoſtia terrā non oſculentur, ſed ſolùm aliquātulū caput inclinent, & recedāt ad locum vbi flexis genib⁹ hoſtiā conſumāt, qua cōſumpta ad calicem cū reuerētia accedāt, & alia ad hmōi pertinētia ordinatè faciāt & honeſtè. Docēdi ſunt etiā quos libros & quib⁹ horis ad chorū deferāt, & vt finitis horis reponāt eoſdē decēter, & qūo de nocte cādelas pro abſcōſis accēdāt tēpeſtiuè, & ad libros ipſas teneant, cauētes vt poterūt ne lumine lędāt oculos aliorū, & cū alijs diligēter cantēt & pſallāt.

Circa refectorium.

Item inſtruendi ſunt circa refectoriū quomodo lauādę ſunt manus, ad quod cum primò debēt venire,

veſtes replicent,ne eas deturpent,& vbi lotis manibus ſedeant. Quomodo intrantes refectoriũ, ante imaginem,quæ eſt ante menſam Prioris,aliquantulum inclinent. Quòd in prandio vel cœna ordinatè intrent,& ſedeant, & exeant, ſua loca tenentes. In collatione verò nõ exigitur iſtud. Quòd collocantes ſe ad ſedendũ nõ nimis vnus ſuper aliũ ſe cõprimãt, ſed tantũ ſit ſpatium quòd cõpetenter in illo valeãt excreare. Quòd ſe collocẽt ante præparatã aliquam portionẽ. Quòd nõ nimis citò poſtquam ſederint ad modũ ſecularium comedere incipiant, ſed cũ maturitate mappa explicata,& pane inciſo. Quòd panẽ vel aliam pictantiã ſuperfluè non ſcindant, vel in fruſta cõminuant,ſed ſolũ quantũ comedent. Quòd paraturas panis notabiles nõ faciant. Quòd vinũ(niſi tẽperatũ fuerit) tẽperare aſſueſcant. Quòd à deturpatione manicarũ,& cappæ,vel mappæ nimia, caueãt. Quòd pro modica effuſione vini,vel aquæ, vel alijs huiuſmodi minimis in fine veniam facere non oportet. Quòd ſingularitates in comeſtione non faciant: ſed comedãt quod apponitur cũ gratiarũ actione;& ſi aliquod genus ciborũ nõ conſueuerint comedere, aſſueſcãt,vt poſsint incõſueta comedere. Quòd ſcutellas qñ comederint quod placeb't, ponant in loco apto miniſtris ad tollendum. Quòd oculos vagos ad reſpiciendũ quid alij faciãt,nõ habeant. Quòd circa finem menſę aduertant qñ alij finiunt comeſtionẽ, ita vt eos in protrahendo comeſtionẽ expectare nõ faciant. Quòd cum alij replicare mappas cœperint,

& ipſi

& ipſi replicent decenter:ſemper reliquias, & panē remouendum ante ponant, vel ſeruitoribus diſcurrentibus ad tollendū, in caniſtro eorum proijciant decenter. Quòd etiam prædicta & alia huiuſmodi quę ad honeſtatē pertinent, ſeruēt etiā alibi vbicūq. eos comedere contingat, & magis qn̄ ſæculares cōtigerit intereſſe. Quòd niſi fortè aliqn̄ data fuerit licētia loquendi ab aliquo qui hoc poſsit, nihilominus ſeruent ſilentium aut valdè parum loquantur.

Circa locutorium.

Item inſtruendi ſunt quòd ad locutionem, vel ad locum alium loquendi, facilè non vadant niſi vocati fuerint, vel ex aliqua cauſa rationabili & præmeditata. Tolerabile eſt autem, vt interdùm vadant illuc ad horam, propter tollendum faſtidium, vel aliquam recreationem habendā, ſed cū licentia, ſpeciali ad hoc ſocio deputato, qui ad recreationē honeſtam eis faciendam idoneus reputetur. Verū in huiuſmodi locis non eſt loquendum de facili niſi ſedendo, & ſine clamore, & nunquā eſt coram Nouitijs diſputādum, vel contentioſè loquendum, ſed de aliquo vtili quærendum vel conferendum. Si autem ad ſæculares vocati fuerint, nunquam ſine licentia ſpeciali, & ſocio ad hoc deputato, eſt ad eos eundum. Cū autē ſunt cū eis debent dare operam vt eos ædificent, religioſè, & maturè ſe habendo, vultus hilaritatem prætēdendo, de rumoribus nō curādo, verba ſalutaria inſerendo, eos ſi peruerſi fuerint reprehendendo, & mala quæ fecerint deteſtando, & eis de religio-

ne

ne vel pœnitẽtia potiùs perſuadendo, & periculum ſtatus ſæcularis oſtendendo. Non autẽ eſt immorãdum cum eis in quacunq; locutione, ſed inuenta cu rialiter aliqua occaſione recedendũ eſt feſtinè. ¶ Itẽ docẽdi ſunt quòd ſemper libentiùs morẽtur in clauſtro cum fratribus, quã extrà cum ſæcularibus. [Itẽ quòd libentiùs in clauſtro morentur in loco ſilentij, vt ſunt cella, oratorium, & huiuſmodi, quã frequententent locutoria. [Itẽ quòd libentiùs interſint in locis omnib⁹ cũ cõuentu, quã extrà in locis alijs extrà cõuẽtũ, vt ſunt hoſpitium, infirmitoriũ, & huiuſmodi. Itẽ quòd libẽtiùs declinẽt ad loca vbi ſunt maturi & religioſi aggregati, quã vbi ſunt diſſoluti & leues. Itẽ quòd libentiùs currãt ad loca in quibus audiuntur vtilia, vt ſunt ſcholæ, & locus collationũ, quã ad alia in quibus cõtingit interdùm audiri inutilia vt ſunt hortus, & plateę curioſorum. [Item quòd libentiùs veniant ad loca in quibus in aliqua actione ſalubri occupantur, vt eſt lotio pedũ vel veſtiũ, quã inutiliter diſcurrant per domũ. [Itẽ quòd plùs diligant loca, in quibus exercentur magis vtilia, ſcilicet pertinentia, ad religionẽ & virtutem, vt eſt capitulum & oratorium, quã alia in quibus minùs vtilia, vt pertinẽtia ad ſcientiã, vel corporis neceſsitatem, vt ſunt ſcholæ, infirmitorium, refectorium & huiuſmodi.

Circa tempus.

It em inſtruendi ſunt circa tẽpus quòd ipſum nõ ſolũ qñ ſunt in occupationibus conuentualibus, ſed etiam totum reſiduum vtiliter expendant. Et ideò

inter

inter duo ſigna poſt dictum officiũ de Beata Virgine, & qñcunq; conuentus congregatur, vel cõgregatus aliquid expectat,& intrãdo lectum,& ſurgendo,vel in lecto cũ iacentes dormire non poſſunt, vel cum ſpatiãdo per hortum vel clauſtrum deãbulant ſoli,& huiuſmodi ſimilibus tẽporibus debẽt aliquas orationes dicere,vel aliquid ſalubre meditari. Similiter tẽpus quod eſt inter gratiarum actiones,& dormitionẽ in æſtate poſt prandium,in oratione,vel lectione,vel aliqua actione vtili ſub ſilentio occupent. Itẽ tempus quod qñq; cõceditur ad loquẽdum,ſi in hoc recreari moderatè voluerint, reddere ſibi vtiles recreationes huiuſmodi ad finẽ debitũ dirigendo,videlicet vt fortiores ex hoc reddantur ad Ordinis actiones,& ſeruitiũ Creatoris:vel in huiuſmodi recreationibus de repetitionibus lectionũ,diſputationum, vel ſermonum,vel alijs vtilibus cum alijs pertractãdo, vel dum his vacant, alijs, vel aliquibus quæ ſibi agẽda ſunt,vt ſi habẽt aliquid facere in veſtiaria, vel ſimilibus,tunc intẽdẽdo. Sunt etiã docẽdi quòd in cella nunquam ſint otioſi,ſed legãt, aut ſcribant, aut orent, aut meditentur vtilia. [Itẽ iuuãdo fratres in quibuſcunq; officijs vel ſeruitijs libenter occupẽtur. Quòd nõ de facili, otioſi diſcurrãt. Quòd aliqua mechanica quæ neſciunt, vt ſunt ſcribere qui neſciũt, vel ſimilia,interdùm addiſcãt. Quòd ad officiũ mortuorum extraordinarium libenter remaneant. Quòd in itinere rumores & otioſa declinent, ſed de aliquo vtili quærant vel conferant cum ſocio,

vel

vel cum aliis, cum quibus fuerint, ſiue in domo, ſiue in via, quòd aliquem librum ferant, in quo cum non meliùs fecerint & vacauerint, ſemper legant.

Circa ſeruitia.

Item ipſius eſt inſtruere Nouitios quomodo ſeruire dñt in Miſsis priuatis, in miniſterio Altaris, in côuentu, & in incenſando chorū, in refectorio, & huiuſmodi, tàm in ſpiritualibus quàm corporalibus ſeruitijs diuerſis, ſecundum quod in rubricis & in diſcriptionibus officiorum diuerſorum continetur, & addat quod minùs continetur in illis. Sunt etiā animandi quòd libenter in huiuſmodi ſeruiant, vel ſuppleant vices Fratrum cùm fuerint requiſiti, & precipuè in magis humilibus, ſicut eſt lotio pedum, mundatio domus, lotio veſtium, ſeruire infirmis, parare mortuos & huiuſmodi. Cauendum eſt tamen ei ne de facili occupentur in ſeruitijs extrà conuentum, propter diſſolutiones quas faciliùs videre ibidē poſſunt.

Circa reuerentiam.

Item inſtruendi ſunt quòd reuerenter ſe ſemper habeant & vbiq;. Quòd quando trāſeunt ante imaginem aliquam, vel Altare, vel alia Sacra, inclinēt, & caputium extrahant aliquantulum. Quòd in officio Diuino dicendo extrà chorum reuerenter ſe gerant cum maturitate dicendo, quod dicendum eſt ſolicitè prouidendo, in nullo alio ſe occupando, & humiliter inclinationes & proſtrationes bono modo faciendo. Quòd non ſolùm prelatis ſuis, immò etiam omnibus honorem exhibeant, & præcipuè ſenibus,

Sacer-

Sacerdotib⁹, Prioribus in Ordine, ſanctitate famoſis & huiuſmodi, prout variè conditiones requirunt. Fit autē reuerentia hæc multis modis, ſcilicet cùm tranſeunti aſſurgitur, cùm ante alium non nimis propè tranſitur, cùm ante alium inclinatur, aut genuflectitur, cùm ſedenti decēter aſsiſtitur, cùm iuxtà ſedentem ſedere volens aliquantulum à longè ſe collocat, vel ſedere volenti ſedens aſſurgit, vel cedit, vel loqui volens ante alium extrahit caputium, vel in humili ſeruitio miniſtrat, vel alium in via, vel in omni verbo anteponit, vel cum præire in aliquo cogitur, cum omni reuerentia hoc facit, & alijs varijs modis, quæ ſecundùm plùs & minùs ſunt exhibenda diuerſis, & præcipuè prælatis, non ſolum Ordinis ſed etiam Epiſcopis, quibus ſecundùm conſuetudinem regionum ſunt interdum manus oſculandæ, vel genuflexiones faciēdæ; ſimiliter Regib⁹ & Magnatibus.

Circa confeſſionem.

Item inſtruere debet eos circa confeſsionem quomodo plenè, & benè confiteri ſciant, ſupplendo cùm neſciunt per interrogationem de peccatorum generibus & circunſtantijs: quot & de quibus circunſtantijs debeant confiteri. Item quando recordantur vel aduertunt in ſcripturis aliquod peccatum quod ante neſciebant, vel quod non ſunt confeſsi, vel aliquod de nouo occurrerit in cogitationib⁹, vel omiſſione alicuius eorū, quæ ſunt de Ordine & ſimilibus, debent citò venire ad confitendum iſta. Item quan-

do

do poſſunt ſcribere confeſsionem, vt per ſcriptum meliùs ſciant quando erunt plenè & benè confeſsi.

Item attendendum eſt ei, quòd det eis bona conſilia quomodo expediantur de reſtitutionibus, de irregularitatibus, de votis, ſi in iſtis fuerint irretiti. Item & docendi ſunt quòd in confeſsione nihil celent, nec de pręteritis, nec de emergentibus, nec de tentationibus quibuſcunq;, nec de viſionibus aut viſitationibus ſibi accidentibus, nec de ſingularitatibus ſi quas ſupra alios facere voluerint, & quòd ſuper his & ſimilibus ſemper credant Magiſtro ſuo, ne fortè aliquo modo decipiantur. Item cùm fuerint nimis ſcrupuloſi, quomodo non oporteat eos de aliquibus vel timere, vel confiteri: cùm autem fuerint negligentes circa confeſsionem quòd certo & aſsignato tempore confiteantur. Item quomodo venientes ad cõfeſsionem debent facere veniam, & dicere Mea culpa; & erecti flexis genibus, inclinato capite, & procumbẽtes extracto caputio incipere debẽt, dicendo: Confiteor Deo, & Beatę Marię, & B. Dñico, & omnibus Sãctis, & tibi Pater quia peccaui nimis cogitatione, locutione, opere, & omiſsione, mea culpa: vel cã breuitatis, ſic dicere, Mea culpa, ego peccaui in hoc, & in hoc; & in fine dicere, Et in multis alijs mea culpa, precor te ora pro me; & recepta pœnitentia, & abſolutione, & cõpleta inſtructione, ſi in aliquo confeſſor eũ inſtruere voluerit, ſurgere debet caputiũ reponẽdo vt primò. Item quòd nunquã cũ conſcientia alicuius peccati mortalis ingrediatur

lectum

lectū de nocte, vel accedāt ad Sacramentū aliquod, vel miniſteriū Miſſæ,ſiue in cōuentu,ſiue in priuatis Miſsis,niſi priùs confiteantur.[Itē quòd nō confiteā tur niſi Magiſtro ſuo,vel Priori ſine licentia ſpeciali. Item quòd quādo per primā confeſsionē generalem non eſt eorū conſcientijs ſatisfactū plenè,poſſunt ſecundò vel pluries cōfeſsionem generalem iterare, vt tunc eis pleniùs ſatisfiat cū ſciunt meliús confiteri.

Circa Orationes.

Item circa orationem debet eos inſtruere quòd non ſolùm Pſalmos vel orationes formatas debent dicere,immò ſecūdùm varias neceſsitates modò pro peccato vel offenſa tali vel talibus remittendis, vel cauendis,vel pro talibus defectibus tollendis,vel talibus gratijs aut virtutibus conferendis, & ſimilibus deuotè ſupplicare. Item quòd in oratione ad contritionē vel deuotionem incitandam potiùs debent intendere,quàm in multis dicendis laborare. Item non ſolùm ſui,ſed etiam parentum & amicorum,familiariū, & benefactorum, & etiam peccatorum, & infidelium Deum ignorantium,& alioruū qui adhuc longè ſunt à Deo,& per diuerſa detinentur peccata, debēt memores eſſe. [Itē tēpora otioſa debent in aliqua oratione occupare,& aliquē locum ad hoc idoneū ī Eccleſia eligere, vel ante Altaria ſingula diſcurrēdo ibidem ad quodlibet aliquā orationem facere ſpālem,vel in quocunq; loco facere idē.Itē quòd in orationib⁹ cōib⁹ magis quā in priuatis debēt cōfidere,& illis libēti⁹ intereſſe,ſiue in horis,ſiue in priuatis

post

poſt Cõpletorium,poſt Matutinas,& quòd ad hæc benè & deuotè dicenda debent magnam curam adhibere,& quòd ante plenam terminationem horarum vel gratiarum à choro ſine neceſsitate non recedant,nec etiam ipſis terminatis,niſi priùs aliquantulum orént vel Deo ſe commendent. Item quòd cùm legendo vel audiendo intelligunt aliqua, in quibus peccauerunt vel omittendo vel committendo,vel aliqua bona quę eis deſunt,debent in ipſa lectione conuerti ad orationem, pro malis amouendis vel bonis adipiſcendis.Item quomodo in perplexitatibus,dubijs,& tentationibus,& difficultatibus, & in principio nouarum actionum ad orationem recurrere,& quomodo pro malis quibuſcunq; quæ vident vel audiunt tollendis vel remittendis,aſſueſcere ſupplicare;& pro bonis gratias agere,& ĩ omnibus tã proſperis quã aduerſis ſemper Deum laudare oporteat.Itẽ quomodo laborare debẽt vt in his quæ dicũt orãdo cor verſetur,quòd ſi nõ ſemper fecerint nõ tñ debẽt propter hoc deſperare quĩ orationes ſint fructuoſæ, nec propter impugnationes quas acriores interdũ ibi faciunt inimici,debent eis cedere & orationes dimittere. Item quòd in orando non debent ſe ſuper ventrem,nec ſe totos extendere, vel caput nimis inclinatum tenere,ſed potiùs ſtando ſuper genua erecti,vel aliquãtulum incuruati orare debent.

Circa ſtudium.

Item inſtruendi ſunt ab ipſo circa ſtudium quòd ſæcularibus ſcientijs neglectis, ſe totos trãsferant ad

Diuinas,

Diuinas,& inter alias à principio magis vacent vtilibus & planis,quã ſubtilioribus & obſcurioribus & præcipuè illis,quæ vtiliores ſunt ad informationem & inflammationem ipſorum: vt ſunt Meditationes B. Bernardi, Sancti Bonauenturæ, & D. Anſelmi. Liber Confeſsionum S.Auguſtini. Collationes, & Vitæ Patrum, & dicta eorum. Paſsiones & Legendæ Sanctorum. Epiſtola ad fratres de Monte Dei, D. Bernardus de gradibus ſuperbiæ. Item lib. de diligendo Deum. Et libri Fr. Ludouici Granaten. Item Tractatus de vitijs, & virtutibus, & ſimilia. Itẽ quòd potiùs intendant pauca ſapere & memoriæ cõmendare,& circa illa ſe afficere, & ſe informare,quã multa legere. Itẽ quandocũq; aliqua audiant vel legant,cõſiderent ſi poſsint ſibi ad aliquid valere,& inde aliquã ædificationẽ trahere. Itẽ quòd ſemper libenter audiãt,& ad docendũ non feſtinẽt. Itẽ quòd qñ incipiunt facere collationes vel ſermones,potiùs ſtudeãt circa bonum modum dicendi,& vtilẽ materiam,quã circa multitudinẽ verborum,& quòd ſemper multitudinẽ caueant,ſiue in audiẽdo lectiones plures & nimias,ſiue in legendo nimis, ſiue in docendo multa in collationibus, & in ſermonibus,& lectionibus,ſi quãdoq; contingat ipſos Lectores fieri. Itẽ quòd nunquam ſic ſint ardẽtes circa ſcientiã,quòd propter ſtudium negligant ea quæ ſunt Religionis,vel virtutum, vel charitatis. Item quòd nunquam de libris & ſcriptis ſuis ſint auari, ſed libenter illa alijs cõmunicent.& quòd nũquam

confidentiam de ſciendo aliquid ponant in ſcriptis, ſed potius ingenium & memoriam excitēt ad ſciendum corde tenus quicquid poſſunt.

Circa Meditationes.

Item circa Meditationes inſtruendi ſunt quòd tempus interdùm expendant, vel cùm ſunt in via, vel cùm per clauſtrum, vel hortum, vel alibi per domum quaſi ſpatiando deambulant, vel cum ſunt in orationibus ſecretis vel in cella, vel in lecto vigilando quieſcunt. Sunt autem Meditationes huiuſmodi habēdæ quandoq; circa Dei beneficia generalia vel particularia: quandoq; circa peccata ingratitudinis humani generis generalia vel propria, modò circa opera creationis, modò circa opera redemptionis vt eſt incarnatio, paſsio, & huiuſmodi, modò circa præmia bonorum, modò circa pœnas malorum, modò circa vindictas iam factas, modò circa miſericordias exhibitas, modò circa creaturas, modò circa ſcripturas, modò circa proprios defectus, modò circa profectus, modò circa fallacias demonum, modò circa miniſteria Angelorum, modò circa exēpla Sanctorum, modò circa peruerſitates peruerſorum, modo circa ſtatum ſuum interiorem, modò circa exteriorem, modò circa facta recogitando, modò circa facta faciendo, modò circa Dei omnipotentiam,, modò circa eius ſcientiam, modò circa bonitatem, modò circa ſeueritatem, modò circa eius miſericordiam, modò circa iuſtitiam, modò circa iudicia manifeſta, modò circa occulta. Sunt autem in

huiuſ-

huiuſmodi & ſimilibus diuerſæ trahendæ affectiones, modò ſpei, modò timoris, modò amoris; modò doloris, modò gemitus de malis, modò ſuſpiria ad bona, modò admirationis, modò exclamationis, modò gratiarum actionis, modò ſupplicationis, modò verecundiæ, modò reuerentiæ & huiuſmodi, quæ per experientiam melius, quàm per doctrinam addiſcuntur.

Circa alia exercitia multa.

Item inſtruendi ſunt quòd de viſionibus videndis & miraculis faciendis non curent, cùm hæc parùm valeant ad ſalutem, & interdùm in his homines illudantur, ſed potiùs curent de virtutum operibus, in quibus ſalus conſiſtit. Item quòd ſi conſolationes diuinas quas audiunt alios recipere non habent, non inde contriſtentur, ſed ſciant hoc interdùm ex cauſa ſubtrahere pium Patrem. Item quòd ſi compunctionis vel deuotionis gratiam non habent, non ex hoc reputent ſe non eſſe in ſtatu bono, dummodò bonam habeant voluntatem, cùm ipſam ſolùm reſpiciat Deus. Item circa conſcientiam dirigendi ſunt, quòd ipſi purgandæ, curam magnam habeant & apponant, quòd non nimis ſcrupuloſam vel audacem habeant, quòd contra ipſam nihil faciant, quòd erroneam ad cõſilium deponant. Item intentionem in omnibus operibus ſaltẽ à principio ad Deum erigant, & vana ſi quando aduenerint abijciãt. Itẽ quòd nullã affectionẽ carnalẽ ad aliquã perſonã habeãt ſuſpectã, vel in ſe diu durare

permittant,& quòd caueãt ne affectiones ſanctæ in carnales tranſeant. Item quòd propriã voluntatem frangere aſſueſcant,ſenſum ſingularem penitùs dimittant,priuatũ amorẽ a'd aliquid nunquã habeant. Itẽ quòd in omnibus obedientiam præponant, & propter ipſam omnia alia etiã bona dimittãt. Quòd tã ſibi,quã alijs in melioribꝰ bonis quã minoribꝰ libentiùs vacent & intendant. Quòd virtutes eorum quos audiunt laudabiliùs viuere,diligenter notent, & imitentur pro poſſe. Quæ autem ſuprà ipſorũ vires,vel naturã ſunt, potiùs admirentur,quã imitentur. Quòd ſuper lapſus aliorum non indignẽtur, ſed cõpatiantur,& ſibi à ſimilibus timeãt. Quòd de factis aliorum non cogitent,nec de domꝰ negotijs ſint in aliquo ſoliciti,ſed tantummodò de ſe. Quòd omnia agant cum diſcretione, quæ ſummè conſiſtit in hoc,vt non ſenſu ſuo ſe regant;ſed alterius,& maximè Magiſtri ſui. Quòd ea quæ audiunt in ſcripturis de virtutibus & operibus Deo acceptis,ſtudeãt exercere:& vitia ſeu mala quæ quotidè in ipſis ſcripturis plùs,& plùs cognoſcunt,diligenter cauere.

De Officio Magiſtri Conuerſorum. Cap. VI.

AD Officium Magiſtri Conuerſorum pertinet ſcire à Priore poſtquã impoſuerit ei iſtud officiũ,qualem vult eũ habere poteſtatem ſuper eos,ſiue Nouitios,ſiue Profeſſos,ſiue in confeſsionibus, ſiue in licentijs dandis, ſiue in corrigendis exceſsibus. Item reſpicere diligenter quæ prædicta ſunt de officio

ficio Magiſtri Nouitiorum, & illa quæ de illis ad Conuerſos, ſiue Nouitios, ſiue Profeſſos pertinere poſſunt, notare, & circa illos executioni mandare. Item debet eiſdem exponere de regula & conſtitutionibus quæ ad eos pertinent, & ea, quæ dicuntur in actis Capitulorum generalium, vel prouincialium, vel in Capitulo conuentuali, vel à Priore conuentuali, vel à Priore prouinciali, vel Viſitatoribus, vel à Suppriore, vel Vicarijs ipſorum, ad eos pertinentia ſolicitè retinere, & ijſdem notificare, & obſeruanda imponere, & Pater noſter, & Aue Maria, & Credo in Deum tantùm, cùm neſciunt docere, non in ſcriptis, ſed corde tenus. Item debet eis tenere capitulum tēpore & loco ad hoc à Priore aſsignato, & accuſationes fratrum clericorum, quas in capitulo ſuo, vel extrà de eis faciūt, retinere, & eos ſuper his in ſuo capitulo proclamare, & fratres clericos qui interdùm ad capitulum eorū propter hoc veniunt, recipere ad accuſandum, & exceſſus maiores Priori relinquere ad corrigendum. Ipſum quoq; Priorem conuentualem inuitare frequenter ad tenendum eis capitulum, & tàm ipſum viſitatorem, quàm etiam Priorem prouincialem (cū ad domum veniunt) de corrigendis circa ipſos, debet inſtruere. Item ſtudium debet apponere vt fiant eis exhortationes vtiles, & ad ſtatum ſuum pertinentes, ſiue ſermones, ſiue collationes, ſiue per alium, ſiue per ſe: ita tamen quòd pauca ſemper dicant eis vna vice. Procurare etiam debet quòd

 ſit

ſit aliquod ſignum in domo per quod conuocentur, vel ad ſuum capitulum, vel ad capitulum clericorum, ſecundùm diuerſitatem ſignorum, & cùm vocandi fuerint debet illa ſigna facere. Accuſationes quoque eorum contra clericos (ſi quas habent) debet ex parte ipſorum in capitulo clericorum facere, & moleſtatores eorum accuſare, & ab iniurijs aliorum prout poteſt defendere, & cum irrationabiliter aliqui inſurgunt in eos, in capitulo vel extrà, quantum poteſt cum bona conſcientia, eorum innocentiam oſtendere, & in ſua iuſtitia ſemper eos fouere. Item debet eſſe certus quòd confiteantur frequenter vel ſibi, vel Priori, vel alij de licentia ſpeciali. Et ſi negligentes fuerint ſtatuere eis certum tempus & locum in quibus confiteantur. Item debet eos in officijs quæ eis imponuntur interdùm inſtruere, quomodo illa faciant ſolicitè & plenè, & diligenter. Item illis qui neſciunt aliquam artem in Ordine neceſſariam debet aſsignare de illis qui ſciunt, aliquem qui eos doceat, & ad diſcendum eos compellere. Item debet eos ſummè incitare ad laborandum ſemper, & libenter in aliquo opere pro cõuentu, & propter hoc licentiare eos ab omnibus horis ſiue de die, ſiue de nocte, præterquam à Cõpletorio, à quo non ſunt licentiandi niſi propter ſeruitia quæ tunc ex neceſsitate ſunt facienda. In feſtis etiam ſimiliter ſunt licẽtiandi propter officia quæ tunc oportet fieri, & etiam concedendũ eſt eis quòd nunquam teneantur

ad

ad Miſſam conuentualem vel horas canonicas præter Completorium, ſed ſufficiat eos audire aliquam Miſſam priuatam,& dicere horas vbi voluerint. Illis etiam qui inſtante hora dormitionis de die laborant, poterit indulgeri ne ſurgant ad Matutinas. Coërcendi ſunt etiam à multitudine Miſſarum audiendarum,& ab audiendo horas cõuentuales, cùm propter hoc labores omittunt. Inſtruendi ſunt etiã diligenter ab eo quando ſunt inter extraneos, vt honeſtè ſe habeant, & maturè, & quòd ad menſas magnorum ſe non collocent niſi inuitati, & tunc etiam cum quadam difficultate. Item debet eſſe ſolicitus pro eis, quòd in infirmitatibus, & alijs eorũ neceſsitatibus charitatiuè miniſtrentur eis neceſſaria. Item cùm ſenſerit eos ſcandalizatos ex aliquibus ordinationibus, quæ interdùm fiunt circa eos per capitula vel maiores, quæ reputant fieri in eorũ contẽptum, piè & prudenter debet eos ſedare, oſtẽdendo quomodo non in contẽptum eorũ hæc fiant, ſed propter aliquam cauſam rationabilem, ſicut ſuprà Priores & Lectores,& alios interdùm fiunt ſimilia non in contemptum eorum, ſed propter aliquam vtilitatem Ordinis, oſtendendo quomodo in ſtatu honorabili magis ſunt apud nos, quã alij conuerſi in alijs Ordinibus. Item debet eis reducere ad memoriam quomodo faciunt eandem profeſsionem quã & clerici, vt ex hoc intelligant ſe ità obligatos ad ea quæ ſunt Ordinis,& ſic nõ negligãt ea quæ ſunt religionis. Item vbi habent dormitorium ſeparatum

debet iacere cum eis,vbi verò non habent ſeparatum debet ſaltem iacere propè eos. Debet etiam quandoq;de eis ſolicitudinem ſpecialem habere & vbiq; notare defectus & offenſas eorum,& ipſos charitatiuè corrigere vel ad partẽ, vel in capitulo. Cùm aliqui fuerint ei inobedientes, quod ſuprà vires ſuas eſt,debet maioribus referre,vt per eos meliùs emendentur.

De Officio Correctoris familiæ. Cap. VII.

FRater cui imponitur cura de familia, debet præ-ceteris fratribus curare,quòd non recipiantur in familia niſi tales de quibus ſit bona ſpes quòd honeſtè ſe habeant inter fratres. Cùm autem recepti fuerint, debet habere curam quòd ſibi,vel alij confiteantur frequenter, & de hoc debet eſſe certus. Inſtruendi ſunt etiam ab eo cùm ei confitentur ipſo procurante,quòd plenè ſint confeſsi,& quòd ſciant benè confiteri. Item informandi ſunt ab eo ſingulariter & in ſimul de modo habẽdi ſe honeſtè,& cogitandi & laborandi pro ſalute ſua,& interdùm faciẽdæ ſunt eis aliquæ collationes ab ipſo vel ab alio,ipſo procurante & ordinante, & curet quòd veniant ad ſermones qui fiunt ad populum in domo cùm poſſunt,vel ad ſermonem qui fit conuerſis interdùm ſi Priori viſum fuerit. Item quòd laborent fideliter & diligenter in ſuis officijs, & qui fuerint in coquina mundè faciant omnia,& bono modo parent quæ habuerint ibi præparare, & ea quæ neſciunt ſoli-

ſolicitè addiſcant,vel à fratribus, vel ab alijs de familia qui ſciunt, Item quòd per villam non diſcurrant niſi pro neceſsitatibus domus & cum licentia, nec pro ſeruitijs fratrum ſpecialibus dimittāt communia,niſi de licentia Prælati ſpeciali, Item debet Priori oſtendere,& apud eum procurare ſi clauſura domus eſt minùs bona,quòd ſic aptetur quòd non poſsint egredi de nocte vel hora dormitionis,ne forte ex nimia requiſitione ab eorum deuotis, videantur modo aliquo abhorreri, Item debet eſſe ſolicit⁹ quæ ſit fama de eis vel intus, vel extrà,& conſiderare facta eorum & vitam,& quod inuenerit vel per alios audierit corrigendum in eis,ad partem corrigere,vel interdùm in communi quaſi per modum capituli poſſunt eis pœnitentiæ aliquæ, tolerabiles tamen iniungi, Et eſt eis dicendum in principio quando veniunt, quòd ſi volunt eſſe cum fratribus, quòd ipſi ita corrigentur. Cauendum tamen eſt omninò ne vnquam ipſe vel alius frater eos percutiat,non ſolùm ex ira,ſed nec ludo, nec etiam cauſa correctionis. Fratres quoq; qui excedunt in eos, vel indebitè eos moleſtant, vel aliquod malum exemplum oſtendūt eis, vel in aliquo reprehenſibiliter ſe habent circa eos, debet proclamare in capitulo;& cùm minùs rationabiliter loquūtur contra eos, debet eos excuſare prout pōt cū bona conſciētia,cū non ſunt in culpa ſuper illis quæ dicūtur. Itē cū aliquis petit recipi in cōuerſum, debet fidele teſtimoniū perhibere quid ſuper hoc expediat,ma-
gis

gis attendendo Ordinis vtilitatem, quàm illius petitionem. Cùm autẽ aliquis inuenitur talis quòd non expedit fratribus, vt cum eis moretur, debet apponere curam quòd ſic vrbanè licentietur, quò d nõ ſcãdalizetur contra fratres, ſed cũ amore eorum, & Ordinis recedat, & ad id laborandũ eſt circa omnes qui recedunt à fratribus quocunq; modo. Porrò circa aduenientes gartiones debet cauere, quòd nunquã introducantur alicubi vltrà portã, niſi priùs conſtet quòd ſint apud fratres alios vnde veniunt intimi, & familiares valdè, & quaſi vnꝰ ex eis. Debet autẽ inſtare apud Procuratorẽ vel Priorem quòd fiat eis in porta vel in villa quoad iacẽdum, illud quod fuerit faciẽdum. Debet etiã laborare quòd illis qui gratis ſeruiunt, & propter Deũ fratribus, vel laudibiliùs ſe habuerunt inter eos, fratres ſint magis grati, deuoti, & in ſuis neceſſitatibus ampliorẽ eis exhibeãt charitatẽ. Ipſius etiã intereſt maiorem apponere diligentiã, quòd omnia quæ de ipſis ordinãtur in capitulis, vel à maioribus, executioni mãdentur, ſicut eſt illud quòd diuiſim iaceãt tàm illi de domo quã extranei. Quòd non habeant veſtes notabiles in pulchritudine vel ornatu, vel pretio, vel colore: & rurſus, quòd nõ habeant veſtes ſimiles cõuerſis, nec tõdeantur ad modum eorum. Quòd non recipiãtur ad ſecreta, & familiaria ſeruitia fratrũ, vt eſt lauare pedes fratrum, ſeruire in hoſpitio, in refectorio, in infirmaria, quòd carnes pro eis non parentur. Quòd nullus frater ſingularem habeat gartionẽ. Quòd quando mittũtur

ita

ità prouideatur eis in expenſis, quòd alios fratres nō grauent,&ſimilia. Et quæ non poteſt ducere ad effe ctum, debet ad Priorem deferre, & ipſum ſolicitare, vt hoc faciat obſeruari.

De Officio Cantoris. Cap. VIII.

Circa libros & ſcripta.

OFficium Cantoris eſt ſolicitare Priorem vt totum officium benè correctum habeatur in domo,& ſi negligēs fuerit circa hæc, erga maiores eum accuſare & laborare ſolicitè quòd hoc faciat emendare. Pertinet etiam ad eum libros Eccleſiaſticos corrigere diligenter,in cantu,& verbis, & pūctuationibus & accētibus & huiuſmodi,vel per ſe ſi ſcit, vel per alios ſi neſcit, adhibita authoritate Prioris:& eoſdem mundos ſeruare, & præparare, & reparare in camiſijs & coopertorijs, & in ligaturis, & malè tractantes accuſare. Item debet reſpicere diligenter totum officium,& firmare corde tenus,& maximè ea quæ ad ipſum pertinent ſecundùm quòd notata ſunt in diuerſis locis & rubricis,& in notula præſenti, quæ continet multa, quę alibi minùs plenè ſunt notata. Item oportet procurare quòd aliquod armarium habeatur in choro, vel in ſacriſtia, vel alibi, prout videbitur locus magis idoneus deputatus ad hoc,in quo libri omnes de choro reponantur,præter libellos proceſsionales, & inde per ipſum vel per alium ſi prælato viſum fuerit deportentur ad chorum tēpore officij, prout neceſſarij fuerint,& poſteà reporten-

reportentur. Ipſius autem eſt diſtribuere ipſos per chorum prout videbitur expedire, ſiue pro funeribus, ſiue proceſsionibus. Item ipſius intereſt ponere in aliqua cedula, quæ affigenda eſt parieti in Sacriſtia in loco apto, numerum Miſſarum, & orationum quæ iniunguntur in capitulo, vel à maioribus cuilibet fratri vel conuentui, vt fratres ſciãt ad quid tenentur, & quando ſoluerunt totum, & de Miſsis quæ debentur à conuentu ſpecialem curam debet habere, vt ſoluantur quàm citò commodè fieri poteſt, & facere memoriale de ſolutis. Item quando emanat aliquod mandatum quod fiat aliquod feſtum vel memoria alicuius Sãcti, vel alicuius defuncti anniuerſarium, vel memoria alicuius animæ perpetuò per orationem aliquam in Miſſa, debet hoc inſerere per ſcripturam in libris in ſuis locis. Item ipſius eſt procurare erga Prælatum quòd aliquæ rubricæ de officio quæ magis ſunt neceſſariæ ad ſciendum legantur in refectorio interdùm, maximè qñ fratres plures interſunt, & ſimiliter illę quæ habent maiorem difficultatẽ, & minùs ſunt vſitatæ, vt ſunt illæ, quę pertinẽt ad tres dies lamentationũ & ſimiles, legãtur inſtantibus diebus ad quos pertinẽt. Itẽ ad ipſũ pertinet formare literas quæ interdũ ad alia loca mittũtur pro ſuffragijs impetrandis, & procurare per quem mittãtur. Forma autem huiuſmodi literarum eſt talis: Tali die obijt frater talis in tali cõuẽtu. Similiter recipere huiuſmodi literas qñ mittũtur aliundè, & tradere ea ei qui legit kalendas, vt ea

recitet

recitet in conuentu ante illud: Commemoratio fratrum & ſororum &c. ſimiliter in rotulis qui mittuntur interdùm pro ſuffragijs ſcribere. Et ſcribi ſolet hoc modo: Titulus fratrum Prædicatorum talis loci, anima eius, & animę omniũ fideliũ defunctorũ requieſcant in pace. Orauimus pro veſtris, orate pro noſtris. Die tali fuit rotulus apud nos. Itẽ debet auſcultare fatrem qui voluerit, qui habet aliquid legere vel cantare, loco, & tempore ad hoc aſsignato. Et etiam ſi fuerint aliqui rudes in his, debet eos per Priorem facere corrigi. Interdùm etiam cùm occurrunt nouæ hiſtoriæ vel alia ad cantandum difficilia, debet conuocare conuentum hora qua videbitur Priori, vt communiter cantus huiuſmodi prouideatur & repetatur. Item ipſius intereſt facere tabulam ſemper, niſi fortè ad leuationem eius alij iniungatur à Priore. Debet autẽ ipſo procurante haberi tabula bona, & ad hoc officiũ apta, & de littera bona, per illum qui eam ſcribit, vel alium ſibi ad hoc aſsignatum, & ita tempeſtiuè quòd in Sabbato legi poſsit cum Kalendis, poſt lectionem de Conſtitutionibus, vel de Euangelio illa tabula quæ eſt pro ſeptimana, illa verò quę fit pro feſtis, & alijs diebus in menſa præcedentis diei. Debent autẽ omnes abſq. acceptione perſonarum ſcribi ad officia tempore ſuo qui poſſunt & ſciunt ea facere, niſi fortè aliquibus ex cauſa de licentia Prioris parcatur quò ad aliquod officium, hoc tamen prouiſo, quòd in feſtis & diebus quando plures cõueniunt, talis Sacerdos

dos ponatur ad officiũ, qui laudabiliter ſciat dicerẽ & maximè Miſſam. Qui autẽ ex impotẽtia, vel ignorantia, vel de licentia nõ facit illa officia, debet ſic in alijs recompenſare quæ poteſt facere, & ad illa ſcribi, vt fiat æqualitas qualiſcunq;. Cùm autẽ poſt tabulam ſcriptam aliquis de fratribus ſcriptis in ea, debet recedere, vel infirmatur, vel aliâs habet cauſam rationabilem quare non poteſt facere illud ad quod ſcriptus eſt, debet hoc notificare cantori, qui debet tunc alium ſcribere loco eius. Quotieſcunq; immutat aliquid circa tabulam poſt pronunciationẽ eius, debet notificare illi qui ſcribitur, & illi qui deletur. Porrò defectus fratrum qui deſunt, nec alios poſuerunt loco ſui, debet ſupplere authoritate ſua, per ſe vel per alios, & omnes debent eidem in hoc obedire, & facientes defectus debet tẽpore ſuo in capitulo proclamare. Frater qui per quatuor dies facit officium ad quod ſcriptus eſt, & poſteà impeditus nõ poteſt reſiduum facere, ſeptimanam feciſſe reputetur. Si Prior ordinauerit quòd aliqui fratres ſcribantur in tabula per ſeptimanam, vel quindenam, vel menſem, vel amplius ad aliqua officia quæ non pertinẽt ad Eccleſiam, vt eſt ſeruire infirmis, vel in hoſpitijs, & huiuſmodi, faciendum eſt ſecundùm modum quem dixerit, & de perſonis, & de tempore. Tabula verò ſcripta collocanda eſt in Sacriſtia, vel in alio loco idoneo eminenti, & aperto, vt poſsint ibidem legere qui eam non audierint, vel audientes non intellexerint, vel qui audierint & obliuioni

ni tradiderint,& vt ſciatur quicquid debet facere,& quos defectus quis faciat.

Circa Sedes.

[Itē ad ipſum pertinet ſtare in choro dextro, poteſt tñ cauſa officij mutare ſedē,& ſtare modò ſuprà,modò infrà,modò in choro maiori, modò in choro minori,& quandoq; tranſire ad ſiniſtrum. In feſtis verò duplicibus, & totis duplicibus licet habeat ſtare in medio chori incipiendo aliquid,tamē poteſt poſt inceptionem diſcurrere ante fratres ſui chori,ad incitandum eos ad cantandum meliùs,& interdùm in choro ſuo ſedere inferiùs vel appodiare ſe in aliqua ſede. Ipſius eſt etiam collocare nouitios vel alios fratres de nouo venientes in choro altero, prout viderit expedire & in ſuis ſedibus ſecundùm tempus quo ſteterint in Ordine collocare: quod à ſuperuenientibus quærere,pertinet ad ipſum. Cùm autem aliqui extranei intrant chorum vel ponunt ſe in oſtio, pertinet ad ipſum ſecundùm quòd digniores fuerint eos trahere ad locum honeſtum. Si autem abiectæ fuerint perſonæ,vrbanè eos trahere à ſedibus dignioribus, vel à toto choro, ſi ſine ſcandalo fieri poteſt. Ipſius etiam eſt dare operam ne extranei nimis faciliter intrent chorum, & maximè laici vel pueri. Quód ſi clerici aliqui cantent cum fratribus, ipſius eſt in pauſis, & cantu eos rectificare, vt fratribus ſe conforment,& eos in locis debitis collocare. Ad ipſum etiam pertinet ſic prouidere cum conſilio Prioris vtriq; choro

de

de fratribus qui ſciunt legere & cantare, quòd non ſit inæqualitas notabilis. Cùm autem propter abſentiam fratrũ aliquando chorus alter nimis eſt vacu᷒, debet innuere aliquibus de alio choro vt ad alterum ſe transferãt, & illi debent in hoc obedire eidem, vel ad horam, vel ad diem, vel plùs ſecundùm quòd ipſe ordinauerit. Ipſius etiam eſt nouos Sacerdotes inſtruere circa Miſſam, & prouidere eis de adiutore & inſtructore idoneo in Miſsis primis, quouſq; ſint ſufficienter edocti. Similiter omnes promotos de nouo debet in ſuis officijs inſtruere diligenter. Cùm autẽ Abbas vel Epiſcopus vel alius extraneus celebraturus eſt in conuentu, debet prouidere quòd tales ponantur ad officia qui omnia ſciant facere decenter & ordinatè, & quòd talem Sacerdotem ſibi aſsiſtentem habeãt (ſi viderit expedire) qui eos ſciat in omnibus rectificare diſcretè. Cùm autem tales celebrãt vel miniſtrant in conuentu, vel etiam fratres celebrant de quorum ruditate timet, debet accedere verſùs Altare interdùm, vt ſi voluerint aliquid ab eo quærere, habeant eius copiam, vel ipſemet eos in aliquibus præueniat, vt quando debet dici Credo vel non, vel quando debet dici Flectamus genua vel non, vel cuiuſmodi orationes debent dici & huiuſmodi, maximè quæ nõ habentur ſemper in memoria à minùs prouidis. Debet etiam notificare Sacerdoti in Miſſa vel ante, quando aliqua oratio, vel aliquæ orationes ſunt ex aliqua iniunctione dicendæ in Miſſa, vt pro infirmis, vel pace, vel huiuſmodi,

Item

Item Miſſas, quæ non debentur, vel ratione diei, vel ordinis, vel alicuius iniunctionis, non debet dicere pro arbitrio ſuo in conuentu, ſed cum conſilio Prælati. Cùm autem Miſſa fuerit celebranda, poteſt interdum inter primum ſignum & ſecundum ad Sacriſtiam ire ad ſolicitandum Sacerdotem, & miniſtros ſuper faciendis. [Item ad officium eius pertinet facere officiũ cum hebdomada pertinet ad chorum dextrum, & ſemper ita citò venire ad officiũ, & maximè in ſeptimana ſua, quòd in principio inchoationis ſit: & ita continuè & finaliter ibi manere, quòd eius abſentia non ſit defectus in aliquo. Item debet excitare dormientes in choro, & torpentes incitare ad cantandum, & pſallendum, & interdum eos ad librum ducere; ad meliùs cantandum, maximè in feſtis deuotioribus. [Item Antiphonas in choro ſuo imponendas debet iniungere, ſimiliter omnia cantanda vel legenda, quæ ex Ordinario vel tabula non ſunt determinata à quo debeant dici, debet imponere in hebdomada ſua. [Item Antiphonas de choro ſuo debet reincipere præter Antiphonas ſuper Magnificat, & Benedictus in duplicibus, & totis duplicibus. Similiter alleluia in Miſſa in hebdomada ſua cum cantatur à pluribus. [Item inchoare Pſalmum ex parte chori ſui modo mediocri, & tenere tonum, & exaltare vocem, tam in Pſalmis, quàm in alijs quando nimis dimittitur, & facere ſigna cum manus percuſſione ad pauſas in Pſalmis vel Hymnis, & alijs huiuſmodi faciendis, diſtin-

N   ctiè

ctè cum notabiliter confunduntur, & ad illos qui cōfundunt pauſas interdum accedere, ad corrigēdū eos, ſine ſtrepitu manuum, & ira, ſed cum pace & honeſtate, ne correcti perturbentur, & aſtantes offendātur. [Item Sacerdoti, in feſtis præcipuis deferre verſiculū, quem oportet dicere ante laudes. Itē qñ tardè ſurgitur ex errore ad Matutinas, facere feſtinare officiū, & abbreuiare lectiones. Itē pertinet ad eum in hebdomada ſua, in ſolēnibus Proceſsionibus, in ſepulturæ officio, in miniſtratione Sacramenti infirmis, & huiuſmodi, prouidere de miniſtris ſi non ſunt ſcripti in tabula, & ſi ſunt ſcripti reducere ad memoriā quid facere debeant. Debet etiā prouidere quòd omnes vadant ordinatè, & quòd qui facit officium habeat librum ſibi neceſſarium, & iuxta eum ſtare frequenter, & rectificare eum, & alios omnes in his quæ agenda ſunt vel dicenda. In Proceſsionibus verò ſolemnibus pertinet ad vtrunq; ſcilicet cantorē & ſuccentorē de his curā habere. Item ipſius intereſt in hebdomada ſua cū Prælatus non vult, vel non poteſt facere officia quæ ad eum pertinent, & eſt præſens, de conſilio eius imponere alicui alij huiuſmodi officia. Si autē non eſt præſens vel ei loqui non poterit, debet alicui iniungere quòd faciat officiū, hoc obſeruato quòd huiuſmodi officia ſemper iniungantur perſonis ſenioribus, & qui ſciant ipſa facere competēter. Ipſius etiam eſt corrigere errores in quocūq; errēt, ſiue ab aliquo, ſiue à cōuentu, ſiue in legendo, ſiue in cātando, ſiue in annexis officio, vt ſunt inclinationes,

nationes,proſtrationes,genuflexiones,ſeſsiones, ſtationes & ſimilia in quocunq; loco,præterquã in refectorio in lectione, & ſuper huiuſmodi facere proclamationes.Ipſius autem correctionẽ omnes ſequi debent(etiam ſi erret)dummodo error non ſit intollerabilis,& obedire ei in his quæ pertinent ad officium,licet proclamandus ſit in capitulo,& corrigendus ſuper his in quibus errauerit.

De Officio Succentoris. Cap. IX.

OFficium Succentoris eſt reſpicere diligẽter quę prædicta ſunt de officio Cãtoris,& circa ea quæ dicta ſunt de libris & ſcriptis ſollicitare Cantorẽ, & iuuare eundem diligenter,& quæ ad ſe pertinẽt de illo titulo memoriter retinere, & ſtudere in officio diligenter,& firmare corde tenus, & de diſtributione librorum in ſuo choro executioni mandare.Item pertinet ad eum iuuare Cantorem circa tabulam faciendã,vel ipſam facere pro ſeptimana ſua,vel ſemper ſi à Priore fuerit ordinatum.Defectum verò fratrum debet in hebdomada ſua ſupplere ſecundùm modum qui ſupradictus eſt de Cãtore in choro ſuo: Ipſius eſt etiam ſtare in choro ſiniſtro,& mutare ſedem ſuam poteſt ratione officij in choro ſuo cũ voluerit. In feſtis duplicibus, & totis duplicibus, poſt inceptionẽ quæ fit in Miſſa vel in choro poteſt facere quòd ſuprà notatum eſt de diſcurſu, & ſeſsione & apodiatione Cãtoris.Itẽ de extraneis collocandis vel repellẽdis,& de clericis qui cantant in choro ſuo rectificandis debet habere curã, ſicut ſupradictũ eſt

de Cãtore. Cùm autẽ chorus ſuus nimis à fratribus vacuus fuerit, ſi in alio abundant, poteſt innuere Cãtori, vt aliquos mittat ad chorum ſuũ. Ad ipſum etiam pertinet facere in ſeptimana ſua circa Miſſam quicquid ſupradictum eſt ab illo loco: (Cũ autẽ tales in Conuentu celebrant vel fratres, & cętera) vſq; ad illum locũ: (Item ad officium eius pertinet.) Item ipſius eſt cùm hebdomada ſua fuerit ex parte ſui chori, facere officium, & exequi diligẽter ea, quæ circa officium Cantoris ſupra notata ſunt ab illo loco: (Semper ita citò venire) vſque ad illum locum: (Ipſius autem correctionem) in quantum pertinent ad chorum & ſeptimanam ſuã, hoc excepto, quòd correctiones & directiones in officio non pertinent ad eum ſuper totum chorum, ſed ſolùm ſupra chorum ſuũ, niſi tẽpore hebdomadę ſuæ, præter errores intolerabiles quos ſemper poteſt corrigere Cantore non corrigente. Ad Cantorẽ verò pertinẽt illa omni tẽpore quãdo ſibi videtur expedire. [Itẽ ad ipſum pertinet acquieſcere Cantori in dubijs, & etiã ſi malè corrigat vel dicat, non debet ei contradicere in choro, ſed corrigi debet in capitulo. [Item quando Cãtor nõ eſt præſens debet ſupplere vices eius, & trãſire in eius ſeptimana ad chorum eius, & è contrario, quando Succentor vel non habetur, vel non eſt præſens in choro, debet Cãtor facere pro eo, vel alij comittere, vt ſuppleat vices eius. Cùm autẽ conſtituuntur aliqui adiutores Cantoris vel Succentoris, vel vtriuſq;, eorũ intereſt ſupplere vices eorum cũ

deſunt,

deſunt & cùm præſentes ſunt iuuare poſſunt eos in quibus fuerit de conſilio Prælati ordinatum.

De Officio Sacriſtæ. Cap. X.

OFficium Sacriſtæ eſt curam habere de Eccleſia ſæpè ſcopanda,& ab araneis, & huiuſmodi purganda & munda ſeruanda,& de choro magis,quam de naui,& de presbyterio tàm maioris Altaris,quàm minorū, quā de choro.Et vbi eſt conſuetudo in maioribus feſtis in æſtate herbas virentes vel ramunculos aliquarum arborum,& in hyeme paleas ſternere in choro,& presbyterio, & antè parua Altaria,& in ſacriſtia,& in capitulo,& habere curam de reparandis coopertorijs ne vnquā pluat ī Eccleſia, & de alijs reparādis ī Eccleſia,vel ſacriſtia,vel cæmiterio, & de ſeris , & clauib⁹ oſtiorū omniū.Et debet hęc claudere& aperire tēpore ſuo ſequēs ordinē Prioris de horis claudendi,& aperiendi oſtium Eccleſiæ de die.

Circa pulſationes.

Item ad eum pertinet omnis pulſatio quæ fit in Eccleſia , niſi quando fiunt cauſa capituli,vel ſermonum.Porrò primum ſignum ſic debet fieri quòd nō ſit nimis prolixum,nec nimis breue,ſed mediè temperatum,hoc tamen magis vel minùs pro tempore obſeruetur.Similiter ſignum quod fit pro collatione ad quod ſufficiunt quaſi quinq; ictus ex vtraq; parte cāpanæ. Secundùm verò ſic debet eſſe prolixum, quòd à principio illius poſsint conuenire fratres de omni loco in quocunque fuerint in domo ad Eccleſiam , & tunc debet ſtatim terminare cum ve-

nerint omnes, non expectato etiã ſigno Prælati. Spa-
tium verò quod eſt inter duo ſigna ſic debet eſſe tẽ-
peratũ præciſé, quòd in illo ſpatio poſsint eſſe Fra-
tres expediti de horis Beatæ Virginis quas habent
dicere, & de neceſsitate camerarum, & lotione ma-
nuum hora primæ. Ad Veſperas verò tali debet ho-
ra pulſare, quòd poſt ſecundam menſam tempore
binæ refectionis, vel poſt veſperas tempore ieiunij,
non ſit multum de ſpatio, vel tẽpore vſq; ad horam
Completorij. Ad Completorium verò tali debet
hora pulſari, quòd facto vltimo ſigno in æſtate ſit
adhuc quaſi dies, in hyeme verò quaſi nox. Spatium
verò quòd conceditur ad orandum poſt Completo-
rium, nec nimis prolixũ ſit, nec nimis breue, ſed me-
diè temperatum, & tã moderatum quod Fratres cõ-
muniter ſine faſtidio poſsint illud tempus in oratio-
ne expẽdere, quod reputatur poſſe fieri cũ tẽpus eſt
tãtũ precisé quòd poſsint in illo dici Pſalmi ſeptẽ, &
lætania. Signũ verò vltimum ſic faciendũ eſt, quòd
benè poſsit audiri vbiq; per totam domum. Cęterũ
de modo pulſandi ad Miſſam & ad funus, poteſt
conſuetudo patriæ obſeruari. Conſuetudo tñ ordi-
nis magis generalis videtur eſſe, quòd pulſatio ad
Miſſam fiat per tres interruptiones. Ad funus verò
& ad proceſsionẽ, & ad vnctionẽ faciendã cõuocan-
tur Fratres per ſignũ in cãpana factũ tantum ex vna
parte. Ad ipſũ etiã pertinet habere curã, vt ſolicitet
Priorẽ, & Fratres de bonis cãpanis habẽdis, & mode-
ratæ magnitudinis, & de habendo horologio tali
quòd

quod nõ ſit notabilẽ curioſitate vel precioſitate, magis autem detur opera quod ſit verax & certum. Et de conſilio Prioris & fratrum horam ſurgendi ad Matutinas, & Primam, & Nonam tempore dormitionis diurnæ obſeruet. Debet autem valdè eſſe ſolicitus circa pulſationes tempore ſuo & modo debito faciendas, ne earum inordinatione contingat conuentum turbari vel impediri.

Circa Luminaria.

Item ipſius intereſt cura de habendis lampadibus, & oleo, & cera, & candelis, & cereis, & candelabris competentibus, & in miniſterio circa Altare maius, & in proceſsionibus circa funera, & de miniſtrãdis his tempore ſuo, & de lampadibus, cereo paſchali, & alijs cereis circa maius altare in Miſſa, in Veſperis, in Matutinis, in Completorio accedendis, & extinguendis, & melius inflammandis, & emungendis. Similiter curam debet habere & prouidere quod non ſolum in maiori altari ſed etiam in minoribus, cerei aliqui competentes ſecundum varietates dierum & feſtorum, & candelę ſufficientes ibidem in choro ſemper ſine defectu habeantur. Debet etiã prouidere de cãdelis in hoſpitio, in infirmitorio, refectorio, & Fratribus itinerantibus & ſimilibus, vel plus, vel minus, vbi hoc ordinatum fuerit à Priore. Porrò expenſas ad ſupradicta debet accipere à Procuratore, vel de queſtu proprio, vel de oblationibus, vel alio modo ſecundum ordinationem Prioris & de omnibus computationibus ſecundum tempus

computare. Beneficia verò collata ſacriſtiæ ſpecialiter debet recitare in capitulo. Debet etiam habere ferrum & lapidem cũ quo ſolet ignis excuti ad habendum ignem, ſi fortè eſſet neceſſe, in quo caſu cõtingit ignem non inueniri in domo. [Itẽ debet prouidere quòd hoſtiæ pulchræ cum pixidibus decẽtibus, & vinum purũ, & ſanum, & bonũ, & aqua recẽs, & munda cũ ampullis honeſtis: calices, veſtimenta, libri neceſſarij pro Miſsis, carbones in patellis tẽpore magni frigoris, flabella tẽpore muſcarũ, thuribulũ cũ carbonibus, & thus in diebus feſtiuis in maiori Miſſa, & crux deferenda in totis duplicibus, cuſsini, & mappulę ad tergẽdas man⁹, & aliæ ad purgandos nares, candelabra, inſtrumenta apta ad candelas tenendas in Miſsis, & omnia alia neceſſaria pro Miſsis, tàm in maiori, quàm alijs ſemper habeantur in prõptu, & in certis & competentibus locis inueniantur, & reponantur. Cauere quoq; debet ne hoſtiæ propter loci humectationem vel aliâs corrumpantur, cũ minùs idoneæ fuerint alias miniſtrare. Debet etiam prouidere quòd in ſacriſtia in loco cõpetẽti ſemper inueniatur aqua ad lotionem manuum volentium celebrare, vel miniſtrare, & mappulæ ad extersionẽ faciendã. Solent etiam haberi ibidem à quibuſdam pectines honeſti ad capillos componendos, & forcipes ad vngues ſcindendos ab illis, qui interdùm his indigent, & hoc ibidẽ volunt facere. Debet etiã prouidere quòd ĩ ſacriſtia ſit piſcina vel peluis, in quib⁹ recipitur vltima ablutio, & quòd mũdè & honeſtè,

& ſoli-

& ſolicitè cuſtodiantur in omni munditia, & quòd in iſtis numquam alia ablutio recipiatur, vel ad alios vſus applicetur. Debet etiam procurare quòd aliqua ſcāna lignea ſint circa minora Altaria apta ad orandum, in quibus interdùm procumbere poſsint Fratres miniſtrantes, vel aſsiſtentes.

Circa Sacramenta & ſacramentalia.

Item diligentiùs quoq; debet habere diligentiam magnam quòd locus honeſtus & decentis pulchritudinis habeatur ſuper Altare, in quo corpus Domini in pixide habeatur, & heneſtè ſub claue ſeruetur. Item quòd oleum infirmorum ad faciendum extremam vnctionē ſemper habeatur in domo, & in honeſta ampulla in loco honeſto ſub claue cōſeruetur. Item ſi debent fieri ordines in domo vel confirmationes, vel cōſecrationes Eccleſię, vel Altaris, vel Epiſcoporum vel benedictio Abbatum, vel cœmiterij & ſimilia, debet prouidere cum conſilio capellani Epiſcopi, vt ſecūdùm Ordinarium eius omnia ad huiuſmodi pertinentia fiant & habeantur in promptu. Si verò fiant aliquæ coronæ, eius eſt aſsiſtere Epiſcopo & miniſtrare forcipes ad capillos incidendos, & ipſos debet recipere & comburere. Et cùm inſtat inunctio facienda pro Fratre, vel communio infirmi decumbentis, vel etiam ad Altare potentis venire, vel etiam extraordinaria communio fratris alicuius, ex alia aliqua cauſa facienda in conuentu, debet de omnibus ad hoc pertinentibus gerere ſolicitudinem, & de neceſſarijs prouidere, & conuocandos conuocare

care vel verbis interdum, vel cum pulſationibus cũ cõuentus fuerit cõuocandus. Itẽ circa funera eius officiũ eſt prouidere de foſsis faciẽdis,& de loco foſſarũ, cum conſilio Prioris. Item de cereis & candelis & candelabris,& thure,& thuribulo,& carbonibus pro thuribulo,& de cõuocandis Fratribus ſuo tempore, & de cruce deferenda,& aqua benedicta,& ſtola,& libello Sacerdoti recepturo funus, & de libellis manualibus,& alijs neceſſarijs miniſtrãdis,tam pro Fratribus quã pro extraneis defunctis curã debet habere. Itẽ debet ſi cõtingat Epiſcopũ vel Abbatẽ vtẽtem mitra vel anulo vel baculo,vel Cardinalẽ, vel Legatũ,vel aliũ dignitatis excellẽtis apud nos facere officiũ in Miſſa,vel Proceſsione,vel aliter quocunq; modo,debet cum cõſilio Capellani ſui, vel aliorũ ſociorum eius,de neceſſarijs ſecundũ ſuę dignitatis exigẽtiam prouidere, & gerere ſolicitudinẽ, quod nõ ſit defectus in aliquo,& quod fiant omnia ordinatè.

Circa ornatus & paramenta, & mundicias.

Item ad officiũ eius pertinet apponere curam quã poteſt,quod habeantur indumenta pro miniſtris, & ornamẽta pro altarib⁹ honeſta,& pulchra,& diuerſa ſecundum diuerſitatem temporum & feſtorum,ita quod in dieb⁹ feſtiuis meliora producãtur. Porrò ad ornatum altaris cuiuſlibet,præter illam mappã quæ adhæret lapidibus debet habere aliã deſuper, quæ tã longa ſit quòd quaſi vſq; ad terrã ex vtraq; parte deſcẽdat,ſuper quã palla iterum collocetur,quæ ſit adeò lõga & lata,quod quaſi totũ altare deſuper cooperiat

ſuper

ſuper quam eſt corporale collocandum. Cum autem iſta fuerint replicata, debet haberi aliquod groſſum coopertorium ad totũ cooperiendũ altare. Cogitãdũ eſt etiam ei quod habeantur aliquæ reliquiæ in vaſis pulchris & decẽtibus, vel arcellis, & cruces & imagines competẽtis decoris, & de his aliqua ſunt ponẽda in feſtis maioribus ſuper altare ad ornatum. Debet etiam habere curam quod ampullæ, piſcinæ, pelues, & alia vaſa & vtenſilia, camiſię, albæ, pallæ & tobalię & altariũ corporalia, & manutergia, & cætera omnia linea in vſus altarium vel miniſtrorum ſic frequẽter lauentur, quòd ſemper inueniãtur munda & nitida, & pręcipuè ea quæ ſunt circa altaria. Corporalia verò & panniculi pro abſterſione calicum, & manuum poſt vltimam ablutionem, lauanda ſunt ſeparatim ab alijs, & lotio in piſcinã ſacrã mittenda. Cum autem conſumata fuerint vetuſtate, comburenda ſunt, & cineres in eãdem piſcinam mittendi.

Circa cuſtodiam rerum.

Ad ipſum etiam pertinet cum de nouo ponitur in officio, facere memoriale de numero calicum, librorum, paramentorum, & omnium huiuſmodi quæ ſunt valoris notabilis, & ſunt ab eo cuſtodienda. Et cauere debet ne perdatur aliquid de iſtis, ſed poti⁹ ſecũdũ eius induſtriã augmẽtetur. Et cũ abſoluitur, ſucceſſoribus per memoriale debet rationem reddere de prędictis. Debet ętiã cauere veſtimẽtis & paramẽtis à putrefactione & corroſione, interdũ ad ventũ & calorem exponendo, non in locis humidis,

ſed

ſed ſiccis,& à tineis conſeruando. Debet curam habere quòd diſſuta reſarciantur, & læſa in aliquo, ſiue vaſa,ſiue vtenſilia,& huiuſmodi,reparentur diligenter. Vetuſta & minùs vtilia quæ poſſunt vendi,de licentia vendantur, & eorum pretia in aliqua meliora mutētur. Item debet oblationes omnes Eccleſiæ recipere, & diligenter cuſtodire, & eas procuratori integrè reddere,vel neceſſaria pro ſacriſtia de illis procurare,& reſiduum eidem procuratori, ſi quid fuerit,reddere,vel in alios vſus expēdere,ſecundùm quòd Prior duxerit ordinandum. Pro receptione verò & cuſtodia horum ſolent interdùm haberi trunci in Eccleſia, vel pixides clauſæ deſuper,cum modicis aperturis, vel alia huiuſmodi apta ad ſecuram reſeruationem. Sunt etiam habēda aliqua armaria & arcæ fortia,& apta ad cuſtodiam rerū,vel in ſacriſtia, vel extra in loco ſecuriori, vel vtrobiq;. Et ſacriſtia debet eſſe fortis in oſtijs,feneſtris,& clauibus,in qua etiam, propter rerum cuſtodiam iacere poteſt cum vno ſocio vel duobus,cùm locus ad hæc aptus fuerit & hoc,ſi Priori videbitur expedire.

Circa Ordinarium.

Ad eundem pertinet ſcire benè Ordinarium totius officij, vt per eum quandoq; Fratres rectificentur de aliquibus quæ requirunt,& ea quæ in eodem ſcripta ſunt præter ſupradicta ad eum pertinentia, vt in cinerib⁹ in capite ieiunij,& ramis in die palmarū,& ſimilib⁹ ſolicitè exequatur. Debet etiā habere curā quod Ordinarium de miniſtris & Miſſa maiori

& alijs

& alijs habeatur in ſacriſtia,vt Fratres per huiuſmodi ſcripturã certificari poſsint,cùm de aliquo dubitant de prędictis. Summas quoq; & tractatus magiſtrorum de officijs Eccleſiæ debet procurare libenter cũ poterit,vt in ſacriſtia inueniantur. Poſtremò, quia in magnis cõuentibus difficilé eſt omnia ſupradicta ab vno executioni mãdari; tñ cũ ſocius ei dat⁹ fuerit de cõſilio Prioris,poſſunt ſupradicta ſic per eos diuidi,vt vtroq; ſciẽte quid ad ſe pertineat,nec cõfidẽte de alio in his quæ ad ſe pertinent, fiãt ordinati⁹ vniuerſa.

De Officio Lectoris. Cap. XI. Circa Doctrinam.

OFficium boni Lectoris eſt conformare ſe capacitati auditorum;& vtilia,& expedientia eis vtiliter,& intelligibiliter legere: opiniones nouas refugere,& antiquas & ſecuriores tenere: ea quæ non benè intelligit nũquam dicere; à faſtidioſa prolixitate,quæ accidere ſolet ex nimia repetitione eiuſdem, aut ex inuolutione verborum, vel ex alijs cauſis,cauere ſemper. Dare operam vt ex lectionibus ſuis proficiant auditores, aut circa veritatem librorum, aut circa quæſtionũ vtilium intelligentiam: aut circa aliqua quæ poſsint ad morum ædificationẽ eſſe: literã tantum legere relicta multitudine eorum quæ dici poſſunt ad ſingula: quòd auditores ſub eo proficiãt ad ſciendum Bibliam,& hiſtorias, & ſententias, maximé lectiones,aut omnes, aut ſaltem vnam cõtinuare libenter. Tempore verò vacationum, & in alio tẽpore libenter legere debet aliquid Fratribus ali-

aliquibus in camera, qui habiles ad proficiendum in ſtudio reputãtur. Dubitantibus verò & interrogantibus de aliquo debet benignè, & charitatiuè ſatiſfacere, prout poteſt & ſcit. Cum verò exigente intelligentia & vtilitate auditorum, interdum expedit diſputare, eligenda eſt ab eo materia vtilis & intelligibilis, maximè ſi ſit diſputatio inter minùs peritos. Vt autẽ meliùs & fructuoſius officium exequatur, debet ſtudere diligenter, & præcipuè in ſcriptis, quæ communi iudicio meliora reputantur. Et vt meliùs poſsit vacare ſtudio, ab alijs occupationibus debet ſiue in domo, ſiue extrà cum poteſt, ſalua obedientia ſubtrahere ſe libenter.

Circa vitam.

Item ad ipſum pertinet, vt ſicut alios præcellit in ſcientia Diuina, ita & in exemplo totius ſanctitatis & virtutis, præcipuè humilitatis, patientiæ, & ſobrietatis. Debet etiam animare alios ſermonibus, collationibus fraternis ad omnem religionem & obediẽtiam ſpecialiter, & iuuare efficaciter prælatos. Item ad prælatos ſemper pacem habere debet, & reuerentiam dignam, & cauere ne perturbatores vel diſcoli, vel indiſciplinati apud eum refugium inueniant, vel fauorem. In refectorio vel choro debet libenter eſſe cum poteſt, & à capitulo vel Completorio nunquam ſine magna, & euidenti neceſsitate remanere. Diſpenſationes verò in ieiunijs & abſtinentijs (cum non indiget) aut nunquam, aut rarò, & cum difficultate recipere, cum verò recipit, caueat ne

in

infirmitorio, vel hoſpitio occaſione eius fiat aliqua diſſolutio, aut in vigilijs, aut ſuperfluitatibus aut inordinatis locutionibus, & ſimilibus. Item nomine Magiſtri vel Lectoris quantum in eo eſt, non debet permittere ſe vocari, ſed ſolum nomine fratris. Cùm habuerit, debet ſe ad ſocium habere non ſicut dñs, ſed ſicut ſocius & frater, nec permittere debet quod ei faciat ſeruitia quæ nõ ſolent alijs fratribus fieri, vt eſt facere lectũ ſuũ, diſcalciare eum, & ſimilia. Debet etiam cauere ne camera ſua ſit in occaſione diſſolutionis, aut ex vigilijs, aut ex frequentibus ibidem collocutionibus, vel conuenticulis, vel clamoribus, vel huiuſmodi alijs. Item non debet verecundari quin libenter quærat ab alijs dubitationes ſuas, immò quandocunque occurrunt notare debet diligenter, & cum inuenerit à quo poſsit edoceri, quicunq; ſit ille, quęrere debet humiliter & audire & retinere diligentet. Debet etiam procurare quãtũ in eo eſt, quod habeat aliquem ſublectorẽ, qui legat interdũ cum hoc requirit multitudo vel vtilitas auditorũ, & eidẽ charitatiuè in omnib⁹ aſsiſtere debet. Porrò monitiones emanantes â capitulis circa lectores debet diligenter retinere in memoria, & ſeruare. Licentijs verò generalibus de loquendo vel remanẽdo à choro, & ſimilibus, non debet vti propria auctoritate & ad libitũ ſuũ, ſed prout Priori, viſum fuerit & cã rõnabilis requirit. Poſtremò verò vt Deo & prelatis, & fratrib⁹ ſit acceptũ eius obſequiũ, nõ debet ſe reddere difficilem ad legendũ, vel quęrere in hoc ali-

aliquid, quod ſapiat vanam gloriam, vt eſt legere in maioribus conuentibus, vel anhelare ad habendum licentiam in ſolẽnibus ſtudijs, vel ferre grauiter ſi de modo legendi in aliquo corrigatur, ſed bono animo debet implere quicquid à ſuis maioribus fuerit ordinatum, & ſe corrigere libenter in his quæ fuerint ſibi dicta corrigenda.

De Officio Magiſtri ſtudentium. Cap. XII.
Circa ſtudium in genere.

OFficium Magiſtri ſtudentium eſt habere zelũ & curã ſpecialẽ de ſtudio promouendo, modis omnibus quibus poteſt. Et ideò debet habere in memoriâ ea, quæ ſcripta ſunt in Conſtitutionibus & ordinationibus, quæ emanauerint vel emanant, quotidie à capitulis vel generalibus vel prouincialibus, à Priore prouinciali, vel Viſitatoribus circa ſtudium, & dare operam vt diligenter ſeruentur. Ipſius etiam eſt notare diligenter & ſuggerere amotiones quas reputat expedire fieri fratribus, pro ſtudij promotione in domo. Debet quoq; ſolicitare Priorem & maiores, vt procurentur libri vtiles pro conuentu, negligentias verò Prioris & fratrum circa ſtudium Priori prouinciali & Viſitatoribus referre fideliter, & ſuper his accuſare eoſdem, vel in domibus proprijs, vel mittere accuſationem ad capitulum prouinciale: interdùm procurare etiã & pro poſſe ſuo laborare, quòd neceſſaria ad ſtudium, ſcilicet cellæ aptæ, atramentum pennæ, ſepum pro tempore ad lumen, & ſimilia ſine defectu habeantur in domo,

ſmo, & fratribus cum his indiguerint, miniſtrentur. Ipſius etiam eſt habere ſolicitudinē quod habeātur ſcholæ competentes, & aptæ in feneſtris & ſedibus, & cōtra pluuiam benè munitæ. Et vbi veniūt ſæculares debet prouidere quod recipiantur & collocentur honorificé iuxta exigentiam ſui ſtatus.

Circa Sermones.

Item ipſius intereſt iniungere Sermones qui ſolent in capitulo fieri in omni feſto nouem Lectionum, niſi legatur in ſcholis, & in capite ieiunij, & in Vigilia Natalis Dñi, & in alijs caſibus emergētibus, ſicut ē tēpore Capitulorum Prouincialium vel Gñalium, & qñcūq; in caſu aliquo ſunt faciendi. Nō ſunt āt ad humōi ſermones paſsim admittendi extranei, niſi vbi intereſſe voluerit cōpetens multitudo, & hoc de lnīa & cū ſcīa Prælati, & debet dici illi qui facturus ē ſermonē quod extranei dñt adeſſe, & in hoc caſu non iniūgātur ſermones alicui, niſi tali de quo credatur quod ſit idone⁹ ad laudabiliter propon̄edum. Porrò ſermones qui fiūt in Gñali vel prouīciali capitulo, debet iniūgere de lnīa & ſcīa maioris Prælati. Extraneis verò nō dñt huiuſmodi ſermones iniungi, niſi de ſcīa & volūtate Prę lati. Cū āt cōtingit ptrāſireCardinalē, vel Legatū, vel Epiſcopū magnæ literaturæ, vel Magiſtrum aliquem in Theologia, vel alium magnæ authoritatis virum, & prædicatione exercitatum, vel Miniſtrum fratrum minorum Generalem, vel prouincialem, vel aliquem de Ordine noſtro Priorem, vel Lectorem, vel fratrem alium in prædicatione famoſum, debet cum prælato conferre ſi ſit horum aliquis inuitandus ad

ad prædicandum fratribus in capitulo, aliqua die, & ſiat quod ei videbitur faciendum. Huiuſmodi verò ſermones capituli fieri ſolent vel poſt Matutinas cũ ſunt noctes prolixæ, vel poſt Primam cum hora illa non eſt in alijs occupata, vel poſt Nonam tempore dormitionis diurnæ, vel alia hora ſecundùm ordinationem Prioris, in qua fratres poſſunt commodius intereſſe. Pertinet verò ad ipſum pulſare hora cõpetenti pro ſermone huiuſmodi. Cũ autẽ horã variari cõtigerit, debet in præcedẽti capitulo, ſi hoc ſciuerit, prælato dicere vt fratribus prædicatur. Debẽt autẽ huiuſmodi ſermones fratribus tã tẽpeſtiuè iniũgi, vt ſe de modico tẽpore nõ valeant excuſare. Debet etiã dirigere fratres maximè iuniores, indicando in quibus libris inuenire poſsint opportunas materias ad prædicandum, & magis vtiles ad ſalutem audientium: & diligentiam adhibere quòd tales libri in domo habeantur, aut procurentur, quibus fratres magis proficere valeant, & circa hoc frequentiùs ſollicitare Priorẽ, aut alios ad quos ſpectabit prouidere. Vnde cum aliquis frater ſe excuſat à faciendo ſermone ſibi iniũcto, nec apparet rationabilis cauſa præter ſolam ignauiam, non debet eſſe facilis ad relaxandum eum: ſed omninò vrgere, & omnem operam polliceri. Si autem imminente die prædicationis, appareat ei quòd debeat eſſe defectus ſermonis ex cauſa quaecunque, debet rogare prælatum vel alium ad hoc idoneum quòd ſuppleat hunc defectum, vel ipſemet ſuppleat, & ille qui defectum huiuſmodi facit, ſuo tempore vel in ipſo die ſermonis in capitulo corrigatur. Si autẽ aliqui fratres adeò ſunt

inepti

inepti quòd non ſperetur quòd vnquam poſsint habere modum prædicandi, non oportet quod ſit nimis importunus iſtis, ad iniungendum ſermones. Ipſius etiam eſt præmonere fratres quibus iniunguntur ſermones, vt caueant à prolixitate ſermonum, interdum iuxtà eos ſedere, vt cum nimis prolongant ſermones faciat eis ſignum. Cum autem aliquid reprehenſibile dixerint in ſermone, debet ipſa die hora competenti charitatiuè oſtendere fratri, vt aliàs caueat circa illud: vel ſi meliùs ei videbitur & fructuoſiùs, antequam ſermo fiat in conuentu, præuidere quid ibi ſit dicendum, & blandè corrigere, ſiquid diſplicuerit, nè fortè frater concionaturus animũ deſpondeat. Porrò Sermones ad populũ in Villa vel extrà, debet alij cui Prior iniunxerit imponere, & annexa illi officio exequi, vel ipſemet, vbi propter paucitatẽ fratrũ, hoc ei committitur à prælato.

Circa Collationem.

Circa collationes quæ fieri eius opera & diligentia inter fratres ſolẽt, aduertat imprimis quod ad eas non ſunt admittendi extranei ſiue ſeculares, ſiue religioſi alterius Ordinis, niſi eſſent adeò familiares quòd in defectibus fratrum, ſi quos ibi viderent, credatur eos non eſſe ſcandalizandos. Tam verò circa collationes priuatas, quam circa publicas diſputationes, ad eum ſpecta ſuggereret Priori admonitiones quas in capitulo faciat fratribus, ad hoc vt benè ſe habeant & religioſè in omnibus prædictis. Item ad ipſum pertinet conuocare fratres aliquo ſigno ad collationes in loco apto ad hoc, ſecundum ordinationem

Prioris,& hoc ſemel vel bis in ſeptimana, vel frequẽtiùs,vbi vel quando nõ ſunt lectiones.Faciẽda eſt huiuſmodi conuocatio cum ſigno ad hoc determinato, vel poſt Nonã binæ refectionis tẽpore, vel poſt Veſperas tẽpore ieiunij,vel inter comeſtionem,& Cõpletorium in Quadrageſima, vel alia hora in qua fratres cõmodiùs poſsint intereſſe ſecundũ voluntatẽ Prioris. In huiuſmodi autẽ collationibus ſolet interdum recitari aliqua quæſtio determinata in ſcholis ab illo cui fuerit iniunctum,vel recitari aliqua ab aliquo qui eã præuiderit, ex iniũctione ſibi facta,& poſt recitationes, fratres qui volunt opponant recitanti,& ita exercitent ſe opponendo & reſpõdendo. Vel ſolet ab eo quæri aliquid de lectionibus vel quæſtionibus auditis à fratribus,vt videatur de profectu eorum. Vel ſolent fieri collationes de moralibus,vel de certa aliqua materia vt de Euãgelio,vel de Epiſtola, vel de ſumma de vitijs & virtutibus, vel de caſibus & ſimilibus: Ita quòd quilibet frater ſciat de quo titulo debeat recitare, vel de quolibet, ad voluntatem cuiuſlibet,& ab illis qui non ſunt adhuc ſufficiẽtes ad maiora, ſaltẽ aliqua notabilis authoritas recitari. Solet autẽ interdũ ordinari quod vnus chorus dicat vna vice, & alius alia vice,vel certis fratribus iniungi quod faciant collationem,alij in vna die,alij ĩ alia die,& ſic de alijs.Et de modis iſtis quis ſeruetur, fiat cum conſilio Prioris quod meliùs videbitur.Fratres autem qui non faciũt quod debuerint, vel in aliquo offendunt, vel falſum dicendo,vel authoritatem aliquam non bono modo aſsignando,vel confusè,vel prolixè loquendo,vel ibidem

dem clamosè contendendo, vel aliàs quoquomodo reprehenſibiliter ſe habendo, debet ibidē verbis corrigere, cū humilitate, & curialitate, & de exceſsibus grauioribus ſuo tempore in capitulo accuſare, Cum verò ſunt intermiſſæ aliquando collationes, & debēt reſumi, debet hoc prædici in capitulo præcedenti, & ordinari quomodo fiant.

Circa diſputationem.

Item ipſius intereſt inſtare quòd fiant diſputationes cū expedit, vel quòd non fiant, vel rarò fiant, vel quando non eſt ad hoc Lector ſufficiens, vel non ſunt qui conuenienter poſſunt opponere vel reſpondere, vel non creditur quod ſequatur inde notabilis vtilitas propter ſtatum auditorum. Cū autem fiunt, debet conferre cū lectore, quòd fiant de vtili materia. Debet ante prædicere fratribus tēpeſtiuè de quo fieri debet diſputatio, vt ſibi prouideant, & docere in quibus ſcriptis, & vbi poſsint de illa materia inuenire. Debet autem ſemper iniungere alicui vt ſibi prouideat de reſpondendo ſi neceſſe fuerit, ne ſit in hoc vnquam defectus. Debet autem iniungere fratribus qui ſunt ad hoc idonei, quòd ſemper in omni diſputatione ſint parati opponere in aliquo, & quòd ſibi in hoc prouideāt illi qui ſine præuiſione ad hoc ſufficere non putātur, Non debet autē aliquis incipere opponere vel reſpondere in ſcholis, niſi priùs ei hoc impoſitum fuerit, vel licentiam habuerit. Extranei verò quando veniūt ad diſputationes, honorandi ſunt, vt cedatur eis ab omnibus cum volunt opponere, & inuitentur ad reſpondendum, & ſi malè dicunt non confundantur, nec

contendatur cum eis, & caueatur ab eorum offenſa. Porrò ſi quis vel frater, vel lector in diſputando in ali quo reprehenſibiliter ſe habuerit, debet eum ſuper hoc ſuo tempore in capitulo proclamare. Si autē aliquis notabiliter in diſputatione ſe habeat, & non ſperetur de eius correctione, debet ei imponere ſilentium extra ſcholas in aliquo loco charitatiuè, vel ſuggerere Priori quòd hoc faciat in capitulo publicè, vel priuatim, ſi magis viſum fuerit expedire.

Circa Lectiones.

Item ad ipſum pertinet conferre cū fratribus quot Lectiones, & quæ ſint Lectiones legendæ, & ad illud quòd ei viſum fuerit vtilius inducere Lectorem. Vbi verò eſt ſtudium ſolemne, vel magna multitudo fratrum, vel aliorum auditorum, debet procurare ſi poteſt, quòd habeatur aliquis frater qui legat extraordinariè tempore vacationū, & in diebus vacationū quibus non legit lector, vel non diſputat. Item quod vbi non eſt Lector, ſaltem ſit aliqua lectio leuis, vel de hyſtorijs, vel de aliqua ſumma, vel ſimilibus, & ſi aliqui ſunt iuuenes habiles ad proficiendum habeant aliquem Lectorem in Grāmaticalibus, vel Logicalibus, & ſimilibus, prius ſuper hoc licentia impetrata. Item debet procurare quòd fiat repetitio Lectionū ſemper, vel per eū, vel per aliū, vel per alios, vel modò per iſtū, vel modò per aliū, vel vna Lectio per vnum, alia repetatur per alium, prout ab ipſo vel à Priore fuerit ordinatum. Fratres verò qui proficiunt, & non ſunt multum prouecti in ſcientia, & maximè iuniores, ſunt cōpellendi repetitioni huiuſmodi intereſſe.

Circa

[*Circa profectum fratrum in ſtudio.*

Item ad ipſum pertinet gerere ſolicitudinem circa fratres omnes & ſingulos, quomodo ſe habeant circa ſtudium, vel qui frequentant ſcholas, collationes, diſputationes, repetitiones: vel qui non libenter in cellis reſident, vel ſunt vagi, vel qui ſtudēt, in quo ſtudent, qui habent voluntatē proficiendi in ſtudio, & qui nō curant, qui ſtudent ordinatè, & qui confuſé, qui circa vtilia, qui circa curioſa, qui libenter audiunt vel interrogant quod neſciunt, & qui non: & quicquid circa hoc, & ſimilia inuenerit reprehenſibile in aliquo, ſtudeat emendare, modò per admonitiones ſecretas & charitatiuas, modò per accuſationes in capitulo, & modis alijs quibus poterit diligenter. Cū autē fuerint aliqui in Conuentu de quorū profectu in ſtudio multū ſperetur, & ſunt benè morigerati, debet laborare vt detur eis occaſio & adiutoriū ad proficiēdū in ſtudio, iuuādo eos ad hoc in quibus poteſt per ſe, & innoteſcendo hoc maioribus, intercedēdo pro eis, vt mittantur ad ſtudia meliora, aut parcatur eis ab alijs occupationibus, vt fiant eis aliquæ recreationes (ſi fuerint debiles) vt habeant aliquas licentias ab officio remanendi: & ſimilia, quæ poſſunt ad promotionē valere prædictam. [*Hæc ferè omnia ad officium Regentis pertinent iuxta Conſtitutiones noſtras Diſtinct. 2. cap. de ſtudentibus.*

De officio Librarij. Cap. XIII. Circa armarium.

OFficium Librarij eſt habere curā vt poteſt quod habeatur bonus locus pro Libraria & ſecurus, & benè aptus contra pluuiam & intēperiem, & copiam

habẽs boni aëris pro libris cuſtodiendis. Armariũ autẽ in quo libri reponuntur debet eſſe de lignea materia, vt meliùs cuſtodiantur à putrefactione, vel nimia humectatione: & habere multa intermedia & diſtinctiones, in quibus reponantur libri, & ſcripta diuerſarũ facultatũ: & diuerſi libri, & huiuſmodi eiuſdẽ facultatis ſeparatim, & non confusè: cũ ſignationibus debitis factis per ſcripturã, quæ applicãda eſt vnicuiq; interſtitio: vt ſciatur vbi inueniatur quod quæritur. Debet autẽ ipſe cuſtodire clauem huiuſmodi armarij ſeu librariæ, & aperire & claudere tempore ſuo: & habere cellam pro ſtudio (ſi locus eſt aptus) in ipſa libraria: vel de propè, vt citiùs inueniatur cùm quæritur pro aliquo negotio ad ſuum officium pertinente.

Circa libros.

Item ad ipſum pertinet habere chartam in qua ſint ſcripti omes libri conuentus, & cũ augmentantur vel minuuntur, ſcribere vel abradere in charta illa, ſicut fuerit faciendũ. Huiuſmodi autẽ chartam debet tradere ſucceſſori ſuo cum dimittit officium, & accipere à prædeceſſore cum aſſumit officiũ de nouo, vt ſic ſemper poſsit reddi, ratio de libris cũ exigitur à prȩlato, ne per obliuionem eos deperire contingat. Ipſius etiam intereſt habere curã, quòd per ſe vel per alium ſecundùm ordinationem Prioris reparẽtur, cooperiantur, & benè ligentur, & ſignentur in vno quoq; volumine in tergo cuiuſmodi libri, vel liber ſit, vel cuius ſcriptum, vel ſcripta contineãtur in illo, & in principio cuiuſlibet ponatur titulus huiuſmodi. Iſtè liber eſt talis cõuẽtus fratrum Prȩdicatorum. Et ſi fuerit dignũ quòd

dator

dator libri in memoria habeatur, addatur & dicatur, i quem dedit talis pro anima ſua. Debet etiã dare operam quod libri cõmunes ſub eo augmẽtentur, acquirendo eleemoſynas ad hoc aliquas cum poteſt, vel à nouitijs cum intrant,& habent libros aliquos, vel laborando quod de libris fratrum decedentiũ aliqui ad vſus cõmunes applicentur,& modis alijs quibus poterit diligenter. Item debet apponere curam quòd libri qui nõ habẽtur in omni gñe facultatũ habeãtur. Cũ habentur aliqui duplices vel triplices, de quibus fratres nõ multum indigent, retentis melioribus alij cũ licentia vẽdãtur,& pretiũ in alios vſus librorũ qui nõ habẽtur conuertatur,& idẽ fiat de veteribus,vel aliàs parũ valentibus. Itẽ ſemel in anno vel bis,debet omnes recolligere,& ad locum idoneũ reportare, cum ſocijs ad hoc ſibi deputatis ad vertendum,& ad videndũ ne aliquis perierit, vel ne aliquis à vermibus deſtruatur. Quòd ſi aliquẽ inuenerit deeſſe, debet diligenter laborare quod reinueniatur. Si autẽ aliquis leſus fuerit in aliquo, debet apponere curã quòd reparetur,& cauere in anteà ab his,quę libris inuenerit nocuiſſe. Et cũ viderit aliquos libros de armario otioſos, debet illos ad armariũ reportare. Itẽ ad ipſum pertinet prouidere quòd in aliquo loco ſilẽtij & apto,ſit aliquis pulpitus magnus,vel plures,in quibus ligentur aliqui libri, quibus frequentiùs fratres indigent cum habẽtur, vt eſt Biblia gloſata in totum vel in parte, Biblia ſine gloſis, Sũmæ de caſibus, Cõcordantiæ, Interpretationes, Decreta, Decretales, Diſtinctiones morales, Sermones varij de feſtis, de Dominicis per totum annũ, hyſto-

hyſtoriæ, Sententiæ, Chronica, Paſsiones, & Legendæ Sanctorũ, Hyſtoria Eccleſiaſtica, & ſimilia multa, vt cõmunitas Fratrũ in prõptu poſsit illa habere. Armariũ verò ſic debet apertũ tenere certo tẽpore, vel eſſe iuxta eũ, vel in ipſo, vt qui volunt aliquid in tranſitu videre in alijs libris qui ſunt in eo, vel aliquẽ habere ad horam breuem, poſsint copiam eorũ de facili habere.

De Officio Examinatorum. Cap. XIV.

OFficium Examinatorũ eſt reddere cautos fratres qui aliquẽ volunt examinari, quòd non præſentent aliquẽ de quo certũ ſit quòd non ſit ſufficiens, ne fiat ei qui talis eſt cõfuſio pro nihilo. Illos etiã de quibus veraciter conſtat per certos teſtes vel facti euidentiã, vel famam publicam, quòd ſunt benè ſufficiẽtes, non oportet examinare, ſed referre Priori huiuſmodi certitudinẽ. Cũ autem de aliquo propter dubiũ fuerit examinatio facienda, nõ expedit quòd fiat cũ aliqua ſolemnitate vel acerbè; ſed ita vrbanè quod ipſe qui examinatur, quòd ſit examinatus plenariè nõ aduertat, quòd fiet qñ diuiſim, vel etiã ſimul examinatores eundo per hortũ, vel alibi loquuntur latinè cũ eo, modò de rumoribus mundi, modò de rebus impertinentibus ad ſcientias, modò de ſcientia aliqua inquirendo, in qua ſtuduit, & quãtum, & vbi, & ſub quibus Magiſtris, & ſic intrãdo quaſi inſenſibiliter ad inquirẽdũ aliquid de ſcientia in qua ſtuduit, & modò transferẽdo ſe ad alios rumores, modò reuertendo ad propoſitũ. Magis autẽ attendendũ eſt ad ingeniũ, ad facundiã, ad aptitudinẽ ad addiſcendũ, & ad bonã diſpoſitionem

tionē ingenij naturalē,quā ad hoc quod multa audierit & diu.Poſſunt etiā examinare illos qui ſciūt ſcribere,imponēdo eis quòd faciāt aliquam literā de aliqua materia,quā dent eis quaſi ad vidēdū quomodo ſciūt ſcribere,& tūc poſſunt ex modo dictandi, aliquid per pēdere de ſufficiētia illius.Pñt etiā inquirere ſi ſciunt cantare & legere,vt ſi in hmōi ſunt excellentes, poſsit faciliùs cū eis in alia inſufficientia diſpēſari. Pōt autē ſufficiēs quo ad ſcīam reputari quicūq; talis eſt,quòd ex bono ingenio,& alijs bonis nālibus , & ex ſcīa iam acquiſita,vel ex alijs quæ apparēt in eo, pōt extimari quod poſsit Theologiā addiſcere,& apud fratres proficere,ad hoc vt poſsit tātum intelligere de ſcripturis, quod poſsit fieri prædicator,vel cōfeſſor ſecur⁹. Verū tñ ſecundū ſtatū,& indigentiā Prouinciarū, vel conuētuū,& abundantiā vel penuriā literatorū in natione,faciliùs ſunt aliqui recipiendi in vno loco quam in alio,& poſſunt ſecundū modum patriæ,alicubi aliqui ſufficientes iudicari,qui alibi inſufficientes reputātur. Porrò inquiſitio de moribus ſic cautè eſt faciēda, vel à ſocijs vel à notis, quòd ipſi non aduertant propter quid fiat.Hmōdi autē inquiſitio fieri debet maximè circa vitia quæ ſunt quaſi naturalia & inſeparabilia,vt innata iracūdia, ebrietas vel à debilitate naturę proueniens , vel à vitioſa conſuetudine , diſpoſitio ad furioſitatem,vel malitiam,vel percuſsionis, vel huiuſmodi perpetrandis , & de receptione talium & ſimilium, de quorū correctione vix ſpes habetur,ſummoperè eſt cauēdū. Si verò poſt examinationē de ſcientia & moribus hmōi,videatur Examinatorib⁹ quod indubitāter

reci-

recipi debeat examinatus ſic à conuentu, poſſunt ante quàm plus procedatur, inquirere leuiter de illis impedimentis recipiendorum, quæ in conſtitutionibus ſunt expreſſa, ne forté in vanum vlterius procedatur, ſi tale aliquod habeat propter quod nullo modo ſit recipiendus. De omnibus autē quæ inuenerint, debent Priori & conuentui relationē facere fideliter, nec zelo receptionis, & repulſionis, in partē aliquam declinare.

De Officio Circatoris. Cap. XV.

OFficium Circatoris debet imponi tali fratri qui ſit zelator religionis, & maturus & induſtrius ad cognoſcendum ea quæ ſunt religionis vel contrà, non præceps in zelo ſuo. Huiuſmodi ergo officium eſt circuire per totam domum, & per omnes officinas, & in Eccleſia exteriori, & vbi fratres ſolent confeſsiones audire, vel loqui, vel morari cum exterioribus, & per omnia alia loca infra ambitum clauſuræ exterioris, ſemel vel pluries in die, præcipuè cum viderit expedire, ſpecialiter poſt prādium tēpore dormitionis, & notare ſi alicubi inuenerit in quocūq; loco aliquid fieri ab aliquo fratre, ſiue maiore, ſiue minore, quod ſit contra religionem, vel debitam honeſtatem. Præcipuè autem debet circuire poſt vltimū ſignum, vel cum lumine, cū profunda nox fuerit, vel ſine lumine cum adhuc dies ſit, per hoſpitiū, & infirmitorium ad videndum ſi ſunt adhuc in locutionibus, vel aliquibus diſſolutionibus fratres aliqui, & per oſtia ſingula claudenda, ad videndum vtrum ſint benè clauſa. Et tempore Matutinarum interdum per dormitorium & cellas, ad videndū ſi aliqui remanſerint in locis iſtis. Ipſius etiam intereſt

proui-

prouidere,ne aliquod oſtiū faciat inquietudinē tempore ventoſo,& ponere repagula in oſtijs & feneſtris, cum fuerint reponenda. Cum autē pluuia ſuperinundat,debet citò ſuccurrere in locis inquibus maximè nocere poteſt,& pręcipuè circa libros. Si aliqui remāſerunt in lectis,vel ſi dicunt Matutinas qui remanent de licentia loco & tempore debito,vel ſi qui habent licentiam cauſa ſtudij,vacant ſtudio tunc; vel reuertuntur ad lectos. Verùm nō eſt eius ſingula circūeundo corrigere,ſed notare,& memoriæ commendare, & proclamare proclamandos in capitulo,& referre grauiores diſſolutiones,& magis inuſitata prælatis,vt maius apponant conſilium: & tempore viſitationis Prouinciali vel alij viſitatori ſtatum domus quo ad religionis obſeruantiam plenius indicare. Poteſt tamen aliquod leue verbum dicere interdum,vel ſignum aliquod facere in tranſitu,ad diſſolutiones aliquas compeſcendas, & præcipuè poſt vltimum ſignum vel tempore dormitionis diurnæ. Ad ipſum etiam pertinet diligenter notare, ſi clauſura domus ſit bona,ſi bona oſtia, ſi bonæ claues vbiq;,& ſi quid in his emendandum fuerit, pro hoc inſtare apud prælatos frequenter. De claudendis verò oſtijs aliquibus vel clauibus oſtiorum aliquibus cuſtodiendis,& accipiendis & reddendis,facere debet prout Prior ordinauerit. Porrò ſi conuentus adeò magnus fuerit quòd vnus circator non ſufficiat, debent aſsignari duo vel plures,& ita inter ſe diuidere officium per loca & tempora,quod nihil ex mutua cōfidentia negligatur. Si autem circatorem recedere contigerit ad

breue

breue tempus,debet alicui vices ſuas committere. Si ad longum tempus, debet ad memoriam reducere prælato, quod alicui vices ſuas imponat vſq;ad ſuum regreſſum. Item Prior & Supprior poſſunt & debẽt interdum huiuſmodi officium exercere, non obſtante quòd ſit alius circator, cum eis videbitur expedire.

De Officio Cuſtodis dormitorij.Cap.XVI.

CVſtodia dormitorij ſolet iniungi fratribus per ſeptimanas in tabula,vel alicui conuerſo,ſeu clerico qui ad alia minus vtilis inuenitur poteſt iniungi ſimpliciter. Huiuſmodi autem officium eſt claudere & aperire dormitorium ſuis temporibus. Cum autem poſt vltimum ſignum, vel ſecundam menſam tempore dormitionis fuerit claudendum, debet facere cuſtos aliquod ſignum modicum cum clauibus parum añquam claudat, vt ſiqui adhuc extrà ſunt intrare feſtinẽt. Verũ ſi fuerint hoſpites fratres, debet inueſtigare vtrũ fuerint expediti, & ſi ſic,propter eos non oportet amplius expectare. Si aũt non fuerint expediti,& intrare debent dormitorium, põt aliquantulum expectare,& ſignum eis facere quod feſtinẽt. Ad eum etiam pertinet claudere & aperire feneſtras communes dormitorij,& cellarum,& camerarum, ĩet proprias ſingularum in abſentia fratrum cum fuerint aperiendæ,cã aeris vel pluuiæ, vel caloris,vel frigoris vel venti, vel alicuius inquietudinis & huiuſmodi. Ipſius etiam intereſt prouidere ne aliquod oſtium faciat inquietudinẽ tẽpore ventoſo,& ponere repagula in oſtijs & feneſtris cum fuerint reponẽda.Cum autẽ

pluuia

pluuia ſuperinundat, debet citò ſuccurrere in locis in quib⁹ maximè nocere poteſt, & pręcipuè circa libros. Defectus autem circa oſtia, & feneſtras, & claues & repagula, & coopertura dormitorij, cellarum, camerarũ, & domorũ aliarum, & viarum ſi quæ ſunt his annexæ, debet ſignificare Priori, & inſtare vt emendentur. Item ad ipſum pertinet prouidere de oleo in lampadibus dormitorij & camerarum, & vijs inter hæc, & accendere & extinguere huiuſmodi lumina tempore ſuo. Item ipſius eſt ſi aliquæ inmunditiæ inueniantur in cameris quæ ſunt abſtergendæ, vel dormitorium ſit ſcopandum, vel cellæ, hoc per ſe facere ſi poteſt cõmodè, vel cum alijs adiutoribus ſibi datis. Item debet habere curam quod ſic ſemper ſit aptatum dormitorium, quod ſi quos intrare contigerit, nihil ibi videant quod eorum offendat aſpectum. Et debet aliorum negligentias in huiuſmodi ſupplere, faciendo circa hæc quod fieri debet, & ipſos ſuper huiuſmodi neglıgentijs in capitulo proclamare. Item ſi fuerint plura oſtia in dormitorio, debet habere locum ad ſedendum vel ſtudendum propè illud, per quod communiùs eſt ingreſſus ſæcularium de die, & alia ſi fuerint claudenda claudere. Iuxta introitum verò illius oſtij debet eſſe campanula parua, in qua faciant illi qui introducunt extraneos vel ipſe ſi preſciuerit ingreſſum iſtorum ſignum, ſi illi fratres omiſerunt facere ſignum, vt fratres qui ſunt in dormitorio vel in cellis hoc audito, caueant ne apud eos aliquid videant, quod eorum offendat aſpectum, & in quo malé ędificentur. Ipſe etiam debet eſſe ſolicitus ne per

illos

illos qui ſic intrant, vel etiam occaſione aliquorum operũ, libros aliquos vel res alias deperire cõtingat. Itẽ cauſa ſeruandi dormitorium ſecurum vel ſaluum, poteſt remanere à Matutinis, vel alijs horis, vel à prima menſa cum neceſſe fuerit, & Prior duxerit ordinandum. Si verò non hoc fuerit viſum Priori, nihilominus cum vadit ad horas, vel ad menſam, debet habere curam quòd claudantur quæ claudenda fuerint, vel ponatur ad cuſtodiam alius loco ſui. Notare quoque qui aliqua reprehenſibilia habent, vel faciunt circa lectos, & cellas ſuas, & ipſos in capitulo proclamare. Fratribus verò qui circa ſe ſunt negligentes, aut in coopertorijs, aut in cuſsinis, aut in lecti commoditate aliqua & ſimilibus, compati debet, & procurare quòd eis meliùs prouideatur.

De Officio Portarij. Cap. XVII. [*Circa ſtatum Portarij.*

CVſtodia portæ debet iniungi tali fratri conuerſo vel clerico ſi poteſt haberi, qui ſit ætate prouectus, religioſus, aſpectu gratioſus, & in actibus ſecurus contra omne vitium, diſcretus in ſenſu, prudens in reſponſis, dulcis in affectu, qui nullum multiplicibus interrogationibus fatiget, nullum dura reſponſione, aut iniurioſa vel ruſtica collocutione commoueat, qui ſcandalizatos ſciat placare, & omnes cum eo moram aliquam contrahentes, vel eidem ſe applicantes, verbis & factis ædificare ſufficiat. Hic debet habere locum aliquem aptum iuxta portam intrinſecus, in quo cum nõ habeat aliam operationem operetur aliquid, ſi eſt conuerſus, vel legat vel ſcribat, vel aliud honeſtum faciat, ſi eſt clericus. Non autem debet eſſe

vagus,

vag⁹,ſed ibi cõtinuè reſidere,niſi fortè ex cauſa rationabili interdum declinet, & alium vel ſociuṁ ſi habet loco ſui ponat. Cum autem alibi eum declinare oportet,& nullus ibidẽ remanet, ſic debet oſtium firmare, quod nullus ante ſuum introitũ poſsit intrare. In hoc quoque loco, cum ſocium non habuerit,poterit tempore dormitionis diurnæ remanere, propter aduenientes, vel vigilare, vel paululum dormitare, & in nocte à Matutinis remanere, niſi per Priorem aliter fuerit ordinatũ, videlicet vt de die dormiat,& aliquis ſit in loco illa hora pro eo, & hoc idẽ ſeruetur de remanendo à prima menſa, & collatione, hoc addito quòd cum comedit in ſecunda menſa, ordinetur,qui tunc portam cuſtodiat loco eius.Si autẽ ſocium habuerit fratrem, tunc per ſeptimanas poſſunt diuidere quis de die lectum intret,& in prima menſa comedat,& interſit collationi communi.Si verò fuerit ſæcularis ſocius, tunc ſecundùm ordinationem Prioris fiat de dormiendo de die, & comedendo in prima menſa,& de conueniendo ad collationem communem, ita quod ſocius ſemper portam cuſtodiat cum ipſe fuerit abſens. Porrò ab horis diurnis & miſſa ſemper remanere poteſt,ſi fuerit conuerſus & Miſſam audire, in manè priuatam,antequam in ſuo officio eum oporteat occupari. Si autem fuerit clericus,eodẽ modo ab horis poteſt remanere,niſi propter paucitatem fratrum ſit eius præſentia interdũ neceſſaria,& ſemper Miſſam audiat conuentualem, vel priuatam, ita tamen quòd in his caſibus aliquis ſit in porta loco eius. Si fuerint duo fratres ad portam,

Pp tunc

tunc ſi ſunt ambo clerici, vel vnus, ſemper clericus vnus ſit in miſſa maiori, ſi poteſt alius competenter upplere quæ tunc circa portæ cuſtodiam ſunt agenda.

Circa multa officia eius.

Item ad eum pertinet habere curam de portis per quas eſt ingreſſus ad curiam exteriorem, & ad clauſtrum claudendis, & aperiendis ſuo tempore, & claues vel ſeruare, vel tradere illi ſeruandas de quo Prior ordinauerit. Si aliqui de nocte pulſauerint ad intrãdum vel exire voluerint, debet inueſtigare cauſas, & cũ difficultate & non ſine licẽtia ſpeciali tunc alicui aperire. Item cum aliqui clerici vel religioſi, vel peregrini tranſeuntes petunt hoſpitium vel comeſtionem, debet vel vrbanè oſtendendo paupertatem domus vel conſuetudinem contrariam, vel procurare quod petunt, erga illos ad quos pertinet, ſi fuerint perſonæ dignæ, vel de ſcandalo ſi non fiat timeatur. Cum autem aliquæ perſonę recipiuntur ad comedẽdum ad portam intùs vel extrà, debet gerere curam de miniſtrando eis charitatiuè & mundè quod fuerit miniſtrandum, & curialiter licentiare cum fuerint expediti. Item ipſius eſt cum omnibus qui cum eo reſident vel moram contrahunt, aliquid loqui de Deo, & cauere, ne quis ſcandalizatus recedat ab eo. Item cum videt aliquos per domum diſcurrentes, debet eos pacificè & curialiter reuocare. Eos vero qui quandoque intrant ſine licentia, & non conſueuerint licentiari ad intrandum, debet ſimiliter pacificè & manſuetè inducere ad egreſſum. Cum pulſatur ad

por-

portam,citò debet adeſſe, & per feneſtram paruam aliquam,quæ ſemper debet eſſe in oſtio, antequàm oſtium apertiat reſpicere perſonam pulſantis,& ſi fuerint tales quas non oportet introduci, vt mulieres,& viles perſonæ, debet eis ſatisfacere ſicut poterit in his quæ petunt ſine introductione. Cum autem introducendi fuerint; ſi ſunt perſonæ excellentes ducat eos ad capitulum,& aduocet illos fratres qui fuerint aduocandi. Si fuerint perſonæ mediocres, remaneant propè portam, & ibi aduocentur ad eos, qui fuerint aduocandi. Si verò Prælati vel religioſi, primò ducantur ad Eccleſiam ad orandum quàm ad capitulum. Si verò fuerint fratres extranei, ducantur ad Eccleſiam, & quæratur qui det eis benedictionem, & ſignificetur ſtatim hoſpitum receptori. Si verò perſona fuerit excellens, vt Epiſcopus, vel Abbas, vel vir nobilis, magnus amicus fratrum vel ſimilis, dum venerit ad domum fratrum, debet hoc indicare Prælato, etiam ſi non petatur ab eis. Item in recipiendo aduenientes, debet habere modos diuerſos ſecundum differētiam perſonarum, omnes quidem in primo occurſu debet affabiliter recipere & iocūdè, ſi verò fuerint religioſi, cū humili inclinatione & reuerentia. Si Epiſcopi vel Abbates excellentes, cum maiori humiliatione, vel oſculando manus, vel flectēdo genua, ſecūdum morem patriæ. Si fratres minores vel noſtri extranei, vel magni familiares, cum ſummo gaudio & charitate magna. Si fuerint Principes, vel ſublimes in ſtatu ſeculari, cū magno honore, tā per ſe quā per alios fratres ad hoc idē per ipſū inuitatos. D3 etiā habere

magnam ſolicitudinem de cognoſcendis familiaribus fratrum, vt cum venerint, nullus defectus fiat circa eorum receptionem, & debet fratribus qui non cognoſcunt eos, eorum notitiam dare, & Prælatos incitare ad oſtendendum eis omnem familiaritatem & humanitatem in hoſpitio, & in alijs quibuſcunque. Item in vocando fratres ad portam, debet ſeruare modum qui à Prælato fuerit ordinatus. Ordinant autem Prælati quandoq; ex cauſa, quod aliqui fratres nũquam vadant ad portam, aut nunquàm ad mulieres, aut nunquam ad talem vel talem perſonam, aut nunquàm niſi prius dicatur eis, talis aut talis vocatur à tali, quandoq; autem dant licentiam aliquibus vt confeſſoribus, vel alijs qui poſsint ire quandocunq; vocantur, de alijs volunt vt non vadant ſine licentia ſpeciali, primò quæſita à portario non à fratre, vel ècõtrario ab ipſo, non à portario. In his ergo & ſimilibus obſeruare debet domus conſuetudinem & ordinationem Prioris. Item ipſius intereſt notare fratres qui in aliquo excedunt circa portam, aut nimis loquendo mulieribus, frequenter & leuiter veniendo & morando in porta, aut qui duros ſe exhibent ad veniendum ad cõfeſsionem & ſimilia, & referre Prælatis, vel proclamare interdum, vel facere proclamari eoſdẽ. Siquis etiam ſit defectus in ſeris, in portis, in clauibus, & repagulis pertinentibus ad ſuum officium, debet hoc indicare Priori & inſtare quod emendetur. Porrò ſi duo vel plures fuerint portarij, debent onera & officia ita inter ſe diuidere, quòd in ſpe alterius, alter defectum non faciat, ſed fiant omnia plenè & ordinatè.

De

De Officio Depoſitariorum. Cap. XVIII.

CVſtodia Depoſitorum ſolet imponi duobus vel tribus Fratribus, diſcretis & ſecuris, quorum quilibet debet habere clauem vnam de loco depoſiti, nec alij commitere, ſed apud ſe diligenter cuſtodire. Iſti autem debent habere curam quòd locus depoſitorum ſit ita firmus & ſecurus in omnem euentum, quòd nec ab interioribus nec ab exterioribus, poſsit aliquatenus temeraria manus ad depoſitum aliquod vnquam extendi. Porrò in recipiendo depoſita, cauere debent ne vnquám recipiant aliquod depoſitum ſine licentia ſpeciali vel generali, nec depoſita, recipiãt quæ ſecũdum Conſtitutiones noſtras recipi non debent, niſi fortè ex diſpenſatione Prælati expræſsé facta ſuper hoc interdum ex cauſa. Item ſecurius eſt quod ſemper illud quod recipitur, recipiatur ſignatum, vel clauſum quàm aliter, quia in rebus quæ ſunt in pondere, numero & menſura, ſi aliter reciperetur, videretur ſecundum iura quod periculum tranſiret, apud depoſitarium, & non apud deponentem remaneret, & ideò ſi periret, poſſet agi contra depoſitarium ſicut de commodato. Item debet in aliquo memoriali ſubſcribi cuius ſit depoſitum, & quid inde deponens ordinauerit, de reddendo ſibi vel alij, vel quod inde ſit faciendum, ſi contingeret non repeti, vel depo nentem mori. Item ſolet interdùm per chyrographũ, cuius vna pars ſit apud deponentem, alia apud depoſitarium, ordinari de depoſito, ſecundùm voluntatem deponentis, de modo reddendi; licet iſtud, ſecundum Iura non reputetur multum efficax ad aliquid pro-

bandum. Item cauendum eſt depoſitarijs, ne vnquam aliquid accipiant de depoſito, nec etiam pro mutuo, ſine voluntate deponentis, nec depoſitarius tenetur ſuper hoc in contrarium obedire Prælato. Item depoſitum ſemper reddi debet ſecundum formam traditam à deponente, niſi in caſibus quatuor exceptis à iure. Primus eſt, cum quis gladium deponit, & furens repetit. Secundus, cum deponens fuerit deportatus, nam bona eius, tunc in publicū deferũtur. Tertius eſt, cū fur deponit & repetit, ſed repetitio Dñi cum fure concurrit. Quartus, cum fur rem furtiuam deponit apud illum à quo ſurripuit. Et ſciēdum quia ſi res deponitur præſente Prælato & capitulo, tenetur Eccleſia illa de depoſito, aliter non, niſi ſolus ille vel illi apud quos deponitur, vt Sacriſta, Theſaurarius, & huiuſmodi. Cum autem redditur depoſitum ſemper ſub bono teſtimonio reddi debet, propter calumnias euitādas, quæ naſci poſſent ſi aliter fieret.

De Officio Procuratoris. Cap. XIX.

PRocurator licet verſetur circa temporalia, tamen quantæ virtutis debeat eſſe, debet conſiderari ex verbis beati Benedicti, de ſtatu Cellerarij (qui apud nos Procurator vocatur) ſic loquentis. Cellerarius monaſterij eligatur de congregatione ſapiens, maturus moribus, ſobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non iniurioſus, non tardus, non prodigus, ſed timens Deum, qui in congregatione ſicut pater curam gerat de omnibus, ſine iuſsione patris nihil faciat, quæ iubentur cuſtodiat, fratres non

contri-

cõtriſtet. Si quis frater ab eo fortè irrationabiliter aliqua poſtulat, non ſpernendo eum contriſtet, ſed cum humilitate, malè petenti deneget, animam ſuam cuſtodiat, memor ſemper illius Apoſtolici præcepti qui benè miniſtrat, gradum bonum ſibi acquirit. Infirmorum, infantum, hoſpitum, pauperumque cum omni ſolicitudine curam gerat, ſciens ſine dubio, quod pro his omnibus in die iudicij rationem redditurus eſt. Omnia vaſa monaſterij cũ ctamq; ſubſtantiam ac ſi altaris vaſa ſacrata conſpiciat, nihil ducat negligendum, nec auaritiæ ſtudeat, nec prodigus ſit, aut extirpator ſubſtantiæ monaſterij, ſed omnia menſuratè faciat ſecundùm iuſsionem Abbatis ſui. Humilitatẽ autẽ ſuper omnia habeat, & cum ex ſubſtantia nõ eſt quòd tribuatur, ſermo bonus reſponſionis porrigatur, vt ſcriptũ eſt: Sermo bonus ſuper datũ optimum. Omnia quę ei iniunxerit Abbas, ipſe habeat ſub cura ſua, à quibus eum prohibuerit non præſumat. Fratribus conſtitutam annonam ſine aliquo typho vel mora offerat, vt non ſcandalizentur, memor eloquij Diuini, quid mereatur qui ſcãdalizauerit vnũ de puſillis iſtis, expedit ei vt ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris. Si congregatio fuerit magna, dẽtur ei ſolatia, à quibus adiutus & ipſe æquo animo adimpleat officium ſuũ. Horis competentibus dentur quæ danda ſunt, & petantur quæ petenda ſunt, vt nemo perturbetur, neq; contriſtetur in domo Domini.

Circa actus multiplices.

Ad huius officium pertinet recipere omnia quæ

dantur domui, vel procurantur, vel obueniunt quoquomodo, niſi quando fortè Prior in aliquo aliter interdum duxerit ordinandum. Item facere & ſoluere omnes expenſas quæ fiunt in domo, niſi fortè circa Sacriſtiam, vel opera, vel alia huiuſmodi Prior aliter ordinauerit. Item recitare fideliter beneficia omnia in capitulo. Item computare de omnibus coram Priore & Suppriore, & fratribus conſiliarijs, quotiens ipſis viſum fuerit, & debet habere propriũ ſcriptum, in quo recepta & expenſa ſolicitè ſcribat quotidie, ne per obliuionem aliquid omittatur, in quo etiam ſtatum domus quo ad ea quæ debentur eidem, diligenter, & per ſingula apertè deſcribat. Item ipſius intereſt emere omnia quæ emenda ſunt tempore ſuo, vt ligna, oleum, corium & ſimilia quæ ſolent emi. Similiter vendere ſiqua vendenda fuerint, de his quæ ſub manu eius ſunt, vt bladum interdum, vel vinũ ſuperfluum & huiuſmodi. Item cum inſtat tempus ad procurandũ in aliquo, vel quærere, debet ſuggerere Prælatis tempeſtiuè, quod ordinent de fratribus ad hoc mittendis. Cum autem aliqua quæſita fuerint, debet habere curam qualiter apportentur, & apportata qualiter in locis debitis reponantur, & cõſeruentur. Item debet habere ſolicitudinem generalem, ne aliquæ res ex mala cuſtodia depereant vel malè tractentur, ne fiãt ſuperfluitates in hoſpitio, vel in infirmitorio, vel alibi: & ea quæ remanẽt diligenter recolligãtur, quòd officiales particulares, vt ſeruitor hoſpitum, ſeruitor infirmorum, coquinarius, refectorarius, & ſimiles, officia ſua diligenter faciãt, & ad hæc videnda interdum

diſcurre-

diſcurrere debet per officinas,& ſupplere defectus eorum,& ſuper huiuſmodi facere proclamationes in capitulo. Item ipſius eſt habere ſpecialem curam quotidie de conuentu,& hoſpitibus ſi fuerint procurandi,& de pitantijs,ſecundum poſsibilitatem domus,& Prioris ordinationem faciendis. Circa horā verò prādij debet ſemper viſitare coquinam, & ſi res non ſunt paratę,facere differri pulſationem cimbali. Et cum viderit expedire,vel cauſa hoſpitum,vel conuentus vt iuuet in coquina vt melius fiant omnia, poteſt à prima menſa remanere. Ad ipſum autem pertinet tempore minutionis generalis vel particularis, tēpore raſuræ,tempore lotionis pedum vel capitum cōuentus, tempore ignis faciendi propter frigus pro conuentu, cogitare & prouidere de neceſſarijs ad hoc, & pro miniſtris ad hoc neceſſarijs requirere Prælatum, vt eos aſsignet,vel in tabula pronuncietur. Itē debet habere curam de cognoſcendis amicis fratrum,& familiaribus, & cum ad domum veniunt,eos honorificè & deuotè recipere & tractare. Licet autem ſine licentia generali vel ſpeciali nihil dare debeat, tamen debet conſiderare, quibus expediat aliquando aliqua ſeruitia fieri, vel de fructibus horti, vel de mittenda aliqua pitantia,vel faciendo aliquam remuneratione̅ pro ſeruitijs exhibitis,vel in domo à gartionibus, vel extrà ab aliquibus pauperibus, licet gratis & ſimilia, & ſuggerere Priori, quod bonū videbitur in hac parte,& cum licentia eius facere quod fuerit faciendum. Circa gartiones debet habere diligentiam, vt videat qui valent, qui inutiles, qui fideles, qui neceſſarij, qui ſuper-

ſuperſti i qui religioſi, qui irreligioſi, qui ſuſpecti, qui ſecuri ſunt, & quod ei videbitur bonũ de abijciendis, de retinendis, de recipiendis de nouo, ſuggerere Priori, & cum conſilio & licentia eius facere quod fuerit faciendum. Itē ad ipſum pertinet iuxta poſſe ſuum procurare per ſe, & per alios vtilitatem domus in teſtamentis, & alijs modis quibus poterit, iuxta modum qui fuerit conſuetus in domo.

De Officio Conſiliariorum. Cap. XX.

QVædam modica frequenter oriuntur in religione, quæ Prælatus poteſt ſine cõſenſu aliorum expedire. Quædam verò ſunt adeò magna, quod nullo modo debent ſine conſilio conuentus expediri, quædam verò media ad quæ expedienda ſolent aſsignari fratres aliqui à conuentu, de quorum conſilio quę huiuſmodi ſunt expediantur, ne vel conuentus in huiuſmodi nimis fatigetur, vel Prælatus pro ſuo libitu faciens iſta, minùs ſapienter procedat. Debent ergo ad hoc aſsignari, ſi poſsibile ſit, fratres qui bonæ ſint diſcretionis, exercitati in agendis, amatores boni, in ſenſu ſuo non nimis abundantes, authoritatis competentis, & qui Dei ſpiritum habere credantur. Porrò ad horum officiũ pertinet audire cum Priore, Suppriore, & Procuratore computationem, & ſcire ſtatum domus in his quæ habentur, & quæ debet domus. Item dare conſilium circa ædificia, circa officiales creandos, vel abſoluendos, & mutandos, circa fratres ad Ordines promouendos, circa miſsionem fratrum & combinationem, vel cauſa prædicationis, vel quæſtus, circa familiam recipiendam, vel abijciendam, vel ſuſti-

nendam, circa prouiſiones in neceſſarijs emendis vel procurandis, circa diſtributionem librorum fratrum defunctorum, & ſimilia in quibus neceſſariò non requiritur de iure conſenſus conuentus. Porrò in apponendo ſigillum conuentus in aliqua litera vel charta, in alienatione, vel emptione rerum immobilium & mobilium in magna ſumma, in receptione fratrum, & ſimilium, in quibus requiritur de iure conſenſus capituli, cauere debent ne dent conſilium ſine licentia, & cum ſcientia conuentus, niſi fortè ſuper his commiſsionem habeant à conuentu, ſed referre debent talia ad conuentum.

De Officio Eleemoſynarij. Cap. XXI.

[Circa petitionem eleemoſynæ.

ELeemoſynarius dicitur, qui habet petere eleemoſynam. Porrò ad iſtud officium debet poni talis frater conuerſus qui ſit ſecurus contra omne peccatũ, affabilis in verbis, amabilis, & honeſtę conuerſationis inter homines, qui ſufficiat aliqua verba ædificatoria ſimplicia interdum dicere, prudens in obſeruando quid & quando, & qualiter, & à quibus petere debeat, non importunus notabiliter in petendo, nec tædioſum ſe reddens hominibus, nec de fructu ſui laboris, & induſtriæ ſuperbiens inter fratres. Ad huiuſmodi officium pertinet eſſe ſolicitum qualiter cautè & religiosè meliùs poſsit procurare eleemoſynas pro fratribus, ſiue in pane, ſiue in pitantijs, ſiue pro hoſpitibus, ſiue pro infirmis, ſiue in denarijs, ſiue in alijs rebus ſecundùm morem patriæ, & ordinationem Prioris. Quod autem in pecunia acquirit, debet

ſecun-

ſecundum ordinationem Prioris vel in pane vel in alijs neceſſarijs expendere, vel procuratori tradere. Debet autem ſibi familiares acquirere, qui eum & domum iuuent, & dirigant interdum in procurando aliquas eleemoſynas de teſtamentis, vel alijs eleemoſynis. Item eundo per villam, non ſe debet à ſocio ſeparare, maximè cum aliquam domum intrat, & cauere debet ne vnquam cum mulieribus longas collocutiones habeat, vel frequentes, ſedens cum eiſdem. Vbi autem eſt conſuetudo quod petitur eleemoſyna panis, clamando pro fratribus, debet ſub nomine Prędicatorum, & non alio. Ad magnates autem cum trãſeunt, nõ debet pro eleemoſyna accedere, niſi prius habita collatione cum Prælato. Et cum accedit, debet explorare modum curiæ illorum virorum, videlicet vtrum in propria perſona ſoleat ab eis peti eleemoſyna, vel ab eleemoſynarijs ſuis, vel alijs de curia ſua, & conſuetudinem curiæ ſeruare. Item cum fratres habent aliquid mandare, vel explorare aliqua, quæ per eos expediri poſſunt, & procurari in villa, debẽt hoc libenter expedire, ne diſcurſus per alios oporteat multiplicari.

Circa largitionem eleemoſynarum.

Porrò ad largiendam eleemoſynam communem ſecundùm poſsibilitatem domus, ſolet frater aliquis aſsignari, vel idem qui habet petere eleemoſynas, aut alius qui ſit pius in compatiendo, manſuetus in tolerando improbitates & moleſtias petentium, diſcret⁹ in diſtribuendo, ſolicitus in congregando quæ fuerint largienda. Ad huius officium pertinet recolligere de-

re debito tempore in refectorio,in procuratione, in hoſpitio,in infirmitorio,in coquina,tã conuentus quã infirmariæ,in domo familiæ, & vbicunq; ſolet in domo comedi,ea quæ remanent ad eleemoſynam pertinentia,& ſeruare mundè & honeſtè in vaſis proprijs ad hoc deputatis,in loco honeſto vſq; ad tempus diſtributionis. Ea verò quæ in infirmitorio colliguntur, in quibus aliquid de carnibus vel brodio carnium poteſt inueniri,ſic debet ſemper ſeparare & cuſtodire,& dare alicubi in villa,non in porta, ſecundum conſiliũ Prioris, ita quod nũquã aliquid mixtum de iſtis inueniatur in eleemoſyna communi. Eleemoſyna communis ſecundum morem patriæ, & ordinationẽ Prælati,debet vel certis perſonis dari vel communiter ad eleemoſynam venientibus ad portam,certis diebus & horis,& locis ad hoc aſsignatis. Cum autem datur ad portam,cauere debet ne ingerentes ſe improbè vel tumultum facientes percutiat, vel aſperis verbis corripiat,ſed cum omni patientia eos ordinatè, & pacificè faciens reſidere,miniſtret charitatiuè quod habet, & verbis dulcibus conſoletur eos. Siqui verò inter iſtos veniunt qui videantur magis reuerendæ & verecundæ perſonæ,ad partẽ eos ſegreget miniſtrans eis honorabilius quod poterit, & à verecundia ipſis caueat prout poteſt. Infirmis verò,& magis miſerabilibus, abundantius prout poteſt aliquid debet dare. Item debet ſolicitè curare ne ea quæ debent in eleemoſyna dari, per negligentiam pereant, vel in vſus alios transferantur. Diligenter etiam debet conſiderare,ſi ſit aliquid in domo,ſiue legumina, ſiue herbæ in horto,ſiue

to, ſiue alia quæcumq; non ſint neceſſaria fratribus, & inſtare apud Prælatum, quòd huiuſmodi in eleemoſyna largiantur.

De Officio Refectorarij. Cap. XXII.

[*Circa menſam conuentualem ordinariam.*

AD Officium Refectorarij ponendus eſt frater clericus vel conuerſus, qui ſit induſtrius, & diligens ad faciendum honeſtè, quæ huiuſmodi requirit officium. Porrò ad ipſum pertinet præparare menſam tempeſtiuè ante comeſtionem decenter & mundè, & ſic plenè in ea ſingula ponenda collocare, quòd ſeruitores non habeant ponere niſi pulmenta, ſalſas, & pitantias. Proinde debet à principio aptare mappas, ponere panem, & vinum vbi vſus eſt vini, vel in ſingulis vaſis pro ſingulis fratribus, vel in vaſæ vno pro multis ſecundum conſuetudinem, & cyphos. [Item ſal & aquam in tot vaſis quòd competenter poſſint habere qui voluerint. Item coclearia, cum fuerint apponenda aliqua ad quæ ſunt neceſſaria. Item cādelas cum decentibus candelabris cum cænatur, vel ſit collatio tardé, tot quot ſufficiēter illuminent vnumquemq;. Sic autēm aptandæ ſunt mappæ quod à parte anteriori remaneat tantùm de menſa nudum, quod vaſa pro vino, pro ſale, pro aqua, pro candelabris, & oſſa fructuum, & paraturas pomorum, & huiuſmodi inutilia remanentia, ibidem valeant collocari, ne mappam deturpent. Alia verò prædicta quę ſuper mappam collocantur, debent cooperiri de parte mappæ dependente, ſuper illa replicata honeſtè, quouſque fratres ſedentes partem illam replicent ſuper genua. Debet etiam

habere

habere curam quod tempore magni frigoris quando Prior dederit licentiam, vt ſtupha refectorij calefiat (vbi eſt vſus ſtupharum) vel vbi non eſt vſus huiuſmodi, carbones accenſi habeantur in refectorio in patellis congruis deferendis per ſeruitores, in aliquo vaſe, vel in aliquibus aqua calida, vinum calidum pro illis qui voluerint vinum ſuum calefacere. Debet etiam expeditè in ſolo caputio, & frequenter circuire per menſas ad videndum ſi deeſt aliquid alicui de communi, vel ſi quis aliquid dimittit, illud reportet, vel det alij, qui non habuerit. Si qui verò fuerint fratres qui propter infirmitatem vel alia de cauſa, de licentia vtantur aliquibus alijs quàm cõmunibus, vel aliter paratis, debet eſſe ſolicitus circa illos, vt fiat ſine defectu prout Prior duxerit ordinandum. Et debet circumeundo coram Prælato ſe præſentare frequenter, ad videndum ſi quid dixerit ei faciendum. Cum aliquis frater tardè venit, & non audet intrare ſine licentia, ipſius eſt petere pro eo licentiam, & prouidere de loco ſi fortè ſedes omnes fuerint occupatæ, & eidem miniſtrare, vel ſeruitoribus hoc ſuggerere. Si autẽ aliquos extrãneos contingat in refectorio comedere, tunc magis debet eſſe ſolicitus, ne ibi videant aliquid quod eos minus ædificet, & ſecundùm eorum ſtatum magis curare de eis, & Priori reducere ad memoriam, ſi vult eis mittere aliquid, vel vult eis aliquid melius miniſtrari, in pane meliori vel alijs quibuſcunque. Porrò ea quæ remanent, & recolliguntur de menſa, quæ non deferuntur ad coquinam, ipſius eſt ſeruare, & ſequeſtrare ſeorſum ponens

ea quæ pertinent ad eleemoſynam,& illa quæ poſſunt iterum Fratribus dari, & illa quæ magis competunt familiæ vel operarijs,quando ſunt tales quibus prouideatur in cibo, vel in huiuſmodi vſus alios reſeruare. Cæterùm cùm Fratres conueniunt ſolùm cauſa collationis, vel in die Paraſceues ad refectoriũ, non ſunt mappæ ponendæ,niſi ſolùm ea,quæ pertinent ad horam illam & diem.

Circa menſam extraordinariam.

Item ipſius eſt ſeruire nouitijs,& illis cum quibus diſpenſatur vt bis comedant tempore ieiunij, & certo tempore ad hoc facere ſignũ, & pręparare ea quę fuerint pręparanda ſine defectu, & miniſtrare illis prout à Priore fuerit ordinatum. Si autem aliquos fratres cũ licẽtia cõtingat pręoccupare horã comeſtionis cauſa egrediendi, vel poſt vtramque menſam venire, & comedere ĩ refectorio,debet iſtis ſeruire, & aſtare ipſis,& ea quæ conuentus ſunt eiſdem miniſtrare. Si aliquis extraneus ibi de licẽtia comedat, debet eidem ſeruire & miniſtrare,ſecũdũ ſtatũ,perſonæ ſuæ,& familiaritatem ad fratres,plus vel minus. Debet autem cũ tanta diſciplina & religione ſe habere in omnibus, ne occaſione officij frangat ſilentium cum aliquibus, nec clamet altè pro aliquo negotio,nec ad feneſtram coquinę tumultuoſè, nec multum niſi de neceſſarijs loquatur. Benignè autem, & manſuetè ſe habeat ad omnes.& charitatiuè, & hylariter ſeruiat, & faciat quæ fuerint facienda. Caueat tamen ſolicitè,ne alicui vel in menſa ordinaria, vel extrà miniſtret, niſi quæ ſecundum ordinem fuerint, nec miniſtrare permittat.

Et

Et licet ab acceptione perſonarum ſit ei cauendum, tamen nouitijs & magis indigentibus debet oſtendere ampliora viſcera charitatis.

Circa domum procurationis, ſiue diſpenſam.

Item ipſius eſt habere domunculam iuxtà refectorium, quæ dicitur Domus procurationis, vel diſpēſa, quam debet mundā habere, & ſic aptare modis diuerſis in feneſtris, in perticis, & in armarijs, & in archis & ſimilibus, quòd cōmodè poſsint ibi ſeruari & collocari, quæ ſunt ibi ſeruanda vel reponenda. In hac verò debet ſeruare panem, & miniſtrare per totam domū vbicumq; fuerit miniſtrandus, hoc ſeruato moderamine, quòd in infirmitorio, meliorem infirmis miniſtret, vbi varietas panis habetur. In hac etiam debet ſeruare caſeos, fructus, & cæpas, & huiuſmodi, quæ ſibi tradūtur à Procuratore, vel quotidie, vel certis diebus, ſecundùm eius ordinationem miniſtranda. In hac etiam debet ſeruare mappas, caniſtros, vtenſilia neceſſaria ad ſuum officium, niſi fortè in refectorio reponantur in alio loco apto. Tempore quoq; comeſtionis vel collationis inſtante, debet de cellario vinū apportare ad hanc, & ſi temperatum non fuerit, temperare, & inde in refectorio miniſtrare, vel tradere ſeruitoribus miniſtrandum. Ibi etiam debet in certo loco reſeruare ea, quæ pertinent ad eleemoſynam quæ de refectorio colliguntur, vt eleemoſynarius inde accipiat tempore opportuno.

Circa lauatorium & munditias, & alia quædam.

Itē ad ipſum pertinet prouidere de aqua in lauatorio & ipſum lauatorium frequenter mundare, & mundū

ſeruare.Item de manutergijs in clauſtro prouidere, & illa frequenter mundare, & interdũ alicubi remouere certa hora,propter aduenientes ea deturpantes. Item debet prouidere quòd mappę de refectorio lauētur & mundentur tēpore congruo,& quòd iuſtæ,& lagenæ, & cyphi pro ſale,& aqua, & vtenſilia,& cætera omnia quæ ad refectorium pertinent lauentur,tergantur; & munda ſeruentur,& refectorium & procurationis domus ſcopentur, & ab araneis muribus & huiuſmodi immunditijs lauentur,vel purgentur ſæpe,& diligēter prout requirit neceſsitas. Cum autē magnates comedunt in refectorio,debet prouidere quòd ſemper pulchras mappas & honeſtas,cyphos & ſcutellas,&coclearia,& huiuſmodi habeant in menſa ſua,inſuper pulchra manutergia debet habere,quæ ante eos ponātur cum comedunt,& alia ſimilia, quæ eis apponantur in manuum lotione.Debet quoq; ſolicitare coquinarios vt ſic tempeſtiuè parent omnia, quòd facto ſigno in Eccleſia omnia ſint parata, & ipſo audito & inquiſito vtrum ſint omnia parata, ſine mora debet cimbalum pulſare,ſi omnia ſunt parata,ne fratres ocioſi expectēt. Et huiuſmodi mora ſimiliter cauenda eſt in pulſando cimbalum ad collationem poſt ſignum factum in Eccleſia. Ad ipſum etiam pertinet habere curam quòd ſedes aptæ habeantur in clauſtro, in quibus ſedeant Fratres poſt manuum lotionem. Cum autem aliquid aptandum fuerit in refectorio, vel extrà, vel aliqua emundanda vel reficienda circa ea quæ pertinent ad officium ſuum,debet pro his inſtare ſolicitè erga procuratorem, vel Prelatum ſi negligens fuerit procurator.

tor. Cum autem ſcit aliquos extraneos debere comedere in refectorio, vel debere enxenia deferre, vel alàs intraturos, debet Priorem cautum reddere ne aliquos ſedere in terra permittat, quòd ſi aliqui ſederint iam & alij debeant ſuperuenire, debet hoc Priori dicere antequàm aliquos intrare contingat. Debet quoq; ſemper vel cetis horis ſic adſtare in refectorio vel circà quòd cum neceſſe fuerit poſſit facilè reperiri pręcipuè vbi magnus eſt conuentus & multæ occupationes circa refectorium occurrunt. Vbi verò propter paucitatem Fratrum modica ſunt agenda, debet cum circa refectorium non eſt occupatus, in alijs occupari libenter.

De officio ſeruitoris menſæ Cap. XXIII.

Circa primam menſam.

SEruitor ſeu ſeruitores primæ menſæ audito ſigno poſt horas in Eccleſia facto debent feſtinè ad refectorium ire, & remota cappa in caputio ſolo remanentes, iuuare refectorarium in faciendis quæ ad eum pertinent circa illam horam, ſi fortè illa non compleuit. Pulſato vero cimbalo debent incipere ponere ſcutellas, incipiendo à menſa Prioris pręcipuè vbi eſt magnus conuentus, niſi fortè propter magnum frigus & muſcas interdum dimittat, & ſi neceſſe fuerit aliquos de Fratribus qui manus iam lauerint ad adiuuandum ſe in hoc aduocare. Facta autem benedictione & reſidentibus Fratribus, ſcutellas quæ poſitæ non fuerint ponant, vel ſi nullæ poſitæ fuerint feſtinè & maturè eaſdem apportare debent, incipiendo tunc

ab inferioribus. Collocatis verò primis ſcutellis ſine mora longa apportare debet quicquid eſt iterum apportãdum ante remotionem primarum ſcutellarum, ita quòd ſi ſalſa fuerit apportanda ſeparatim ab alio, cum ferculo illo, vel ante apportetur, & idem eſt obſeruandum in tertio vel vltimò ferculo, ſi fuerint apportanda in comparatione ad præcedens. Cùm autẽ cõmuniter videntur fratres expediti de pulmento vel alio ferculo, tunc primò debent illud cõmuniter remouere, cauentes ne remoueant aliquid à conſpectu fratris qui illud non elongauerit à ſe, & ampliùs non videatur curare de illo. Ipſorum etiam eſt circuire cũ aliud non habent facere, ad vidẽdum ſi deeſt aliquid, vel aliquis eis aliquid dicere velit. Appropinquante autem fine primæ menſæ, cum omnia vaſa in quibus miniſtratur apportauerint ad coquinam, debent fructus ſi qui fuerint ſuprà in caniſtris, vel alijs vaſis decẽtibus, & paraturas fructuum, & teſtas ouorum, & nucum vel huiuſmodi, & inutilia in alijs vaſis decentibus recolligere ſeparatim, & ad procurationem deferre. Tandem cùm fratres cõmuniter ceſſant comedere, in ſportis vel alijs vaſis honeſtis recolligere panis pecias, quæ ſuperſunt. Attendendum autem eſt eis in omnibus, quòd diſciplinatè ſe habeant, & maturè incedant, ne in frangendo ſilentium, vel clamãdo, vel tumultuãdo ad feneſtrã coquinæ, vel contendendo cum aliquo, vel frangendo, vel effundendo aliquid, aliquem ſcandalizent, & præcipuè cùm extraneos contigerit intereſſe. Circa quos magis debent eſſe ſoliciti, & tantò plus quantò fuerint honeſtiores,

res,

res, vel excellentiores perſonæ. Ipſorum etiam eſt tempore comeſtionis primæ menſæ curam habere de oſtijs & feneſtris claudendis, & aperiendis, prout fuerit opportunum, & de catis, & de huiuſmodi animalibus excludendis. Cùm autem plures ſunt ſeruitores ſcripti, vbi propter paucitatem fratrum vnus tantũ ſufficit, debent inter ſe ordinare quòd vnus interdùm comedat, & alter ſeruiat viciſsim. Porrò ad ſeruitores ſecundæ menſæ pertinet quòd egreſſo conuentu de refectorio ipſi remaneant, & ibidem gratijs redditis, remotis cappis parent menſam in qua debẽt comedere qui comeſturi ſunt in ſecunda menſa, & ipſis ſeruiant portando & reportando, & alia faciendo quæ dicta ſunt ſuprà de ſeruitoribus primæ menſæ. Si autem aliqua ſuperfuerint in menſa, quæ non pertinent ad eleemoſynam, ſi poſſunt iterùm dari fratribus, illa debent colligere & ponere ſeparatim, quæ omnia facienda ſunt poſt ſecundam menſam, ſi fortè illa durante non habuerint ad hoc tempus. Si autem iſtis factis adhuc durante menſa tempus fuerit, debent in cyphis tergendis, vel in alijs ad adiutorium refectorarij pertinentibus occupari, vel ſi fratres voluerint, & eis vacauerit, legere aliquid ſubmiſſé. Finita verò ſecunda menſa, debent facere de remanentibus in illa, ſicut ſuprà dictum eſt de reliquijs primæ. Tempore verò ieiunij debent mappas & omnia (præter cyphos) remouere de menſa in prandio, & in ſuis locis reponere, ſimiliter ſemper in cœna. Cùm verò bis comeditur, debent mappas poſt prandium in menſis dimittere vſque ad cœnam re-

 plicatas

plicatas decenter. *Circa collationem.*

Ad ſeruitores verò pertinet primæ menſæ audito ſigno in Eccleſia pro collatione conuenire, & iuuare refectorarium in his quæ ad collationem pertinent, & ſeruire in collatione. Seruitores verò ſecundæ menſæ ſeruire debent illis, qui poſt conuentus receſſum à collatione immediatè habent bibere, & iuuare ſi neceſſe fuerit refectorarium, in his quæ tunc habet facere ſi poteſt breuiter abſq; completorij amiſsione. De ſcribendo verò ſeruitore vno vel pluribus in menſa, debet fieri prout Prior ordinauerit, conſiderata paucitate vel multitudine Fratrum.

De Officio Lectoris menſæ. Cap. XXIIII.

AD officium verò Lectoris menſæ pertinet prouidere diligenter lectionem, non ſolùm quò ad pũctuationes & modum accentuandi, ſed etiam quò ad ſcientiam vt ſciat ſenſum eorum quæ dicuntur, & vt ſic etiam ibi proficiat in addiſcendo. Cum autem de aliquo dubitat ſiue quò ad ſenſum, ſiue quò ad modum legendi, debet recurrere ad gloſſas & poſtillas, vel ad fratres per quos poſsit inſtrui, & maximè ad correctorem menſæ. Cum autem accipit benedictionem in prandio vel cæna, debet accipere de medio refectorij, in collatione verò de ſede in qua ſedet, facto ſigno à Prelato, vel ab hebdomadario (ſi Prelatus non fuerit preſens.) In prandio verò & cæna debet expectare quòd omnes reſideant pacificè, antequam incipiat legere. In collatione verò poſtquam aliqui licet pauci conuenerint poteſt incipere ad ſignum predictum,

tum, vel ſine ſigno illo, cum deſunt illi ad quos pertinet illud facere. Debet autē ſe ſic diſponere in ſede in qua legit, quod pro magna parte habeat vultū verſum ad conuentum, ſi loci diſpoſitio hoc permittat. Porrò in legendo debet cauere ne nimis ſubmiſsè vel clamoſè legat, nec nimis curſim ſed moroſè valdè & diſtinctè, & ſonorè, & pauſas faciat interdum competentes. Debet autem aurem apponere ad intelligendum ſi in aliquo corrigitur, & correctionem quæ fit à correctore, etiam ſi minùs benè dicit, humiliter ſuſcipere & exequi, dummodo manifeſtum errorem non dicat. Cum autem legitur de Biblia debet ſic incipere; *Talis libri, Capitulum tale.* dum incipit lectio in principio capituli, ſi autem incipit infrà capitulū, debet ſic incipere: *Talis libri Capitulo tali.* Cum incipit in principio alicuius libri ſic debet incipere: *Incipit liber talis.* Cum autem incipit in aliquo prologo, ſi ſit vnicus prologus in libro illo debet ſic incipere: *Incipit prologus in talem librum.* Si verò multi debet in primò ſic incipere: *Incipit primus prologus in librum talem*, in ſecundo verò ſic; *prologus ſecundus in librum talem*, & ſic deinceps. In Epiſtolis verò Pauli debet ſic incipere: *Incipit argumentum &c* poſteà legere argumētum, deinde dicere: *Incipit Epiſtola talis.* Si autē legit homeliam præmiſſo textu S. Euangelij, & præmiſſo, In illo tēpore & reliqua, & lectio S. Euangelij debet ſic incipere; *Homelia talis.* Cum autem legit Euangelia & venit ad Paſsionem, debet tranſire vſq; ad reſurrectionē. Vbi autē eſt cōſuetudo quod legatur tabula in mēſa in feſtis maioribus, debet eā prouidere & legere circa finē menſæ. Cū verò finitur liber debet

ſic terminare: *Explicit liber talis.* In legendo autem talem, vel talem librũ, ſiue in comeſtione, ſiue in collatione non debet aliquid propria authoritate facere, ſed quod ei dictum fuerit à Correctore in menſa. Regulam debet legere prima die poſt Dominicam quãdo non contingit extraneos intereſſe in refectorio. Ad ipſum etiam pertinet habere curam de libro in quo legitur cuſtodiendo, & portando in refectorium & reportando. In terminatione verò lectionis debet aliquod ſignũ tunc facere cum cera, vel ſperam ſuper ponere vt ſciat vbi debeat reincipere, vel oſtendere ſuccesſori, ſiue alij qui legerit loco ſui. Cùm debẽt extranei intereſſe, ſi non eſt talis Lector, qui conſueuerit benè legere, debet alij magis idoneo ad legendũ committere lectionem, vel rogare Prælatum vt hoc faciat, præcipuè cùm illi extranei literati, & intelligentes reputantur.

De Officio Correctoris in menſa. Cap. XXV.

OFficiũ Correctoris in mẽſa eſt, ordinare cũ prælato quid, quo tẽpore, ſiue in prandio ſiue in cœna, ſiue in collatione legatur. Ipſius etiã intereſt cũ cõſilio prælati obſeruare quando Fratres meliùs ſunt in domo, tunc facere legere frequẽter in anno, acta capitulorũ generalium, & prouincialium, literas Magiſtri, & conſtitutiones, & notas aliquas de rubricis magis vtiles, & frequentiùs neceſſarijs ſecundùm iudicium Cantoris. In collatione verò & in cœna debet prouidere quòd legantur libri aliqui bonæ ædificationis, & frequentiæ hyſtorias, quæ retinere valeant continentes, vt ſunt vitæ Patrum, libri collationum, & ſimiles,

miles. In prandio verò & ſi frequentiùs Biblia eſt legenda,tamẽ poſſunt interdùm vtiles libri aliqui legi. In vigilijs verò,& Feſtis,& in diebus priuilegiatis, vt ſunt dies rogationum,& huiuſmodi,poſſunt legi Paſſiones,vel Homyliæ, vel ſermones Sanctorum ædificatorij, & in die Paraſceues ſolent legi Treni Hieremiæ,vel ſermones deuoti de Paſsione.Porrò ipſius eſt prouidere diligenter lectionem,& ſtudium ſuum circa illa maximè applicare, & lectorem inſtruere cũ petierit, vel etiam ſi ipſe non petierit,præuenire eum in hoc, maximè cũ in lectione occurrerit aliquid difficile,vel dubium in accentuando,vel pronunciando. Cùm autem ſedes ſua nimis diſtat à loco lectionis,vel non eſt benè diſpoſita ad intelligendum Lectorem, poteſt de licentia eligere locum alium ad ſedendum in refectorio, propinquum Lectori ante faciem conſtituto.Cauendum eſt autem ei ne correctionibus nimis curioſis,ſeu inuſitatis vel min⁹ vtilibus moleſtet Lectores vel auditores.Si autem cõtingat quòd extraneis literati debeant intereſſe, & Lector non reputetur multùm idoneus ad legendum,prouidendum eſt ei quòd alius legat loco ipſius, & ſuper hoc Prælatum adeat.Cùm verò aliquem Lectorem viderit frequenter circa aliqua deficere, debet his obſeruatis ad aliquẽ locũ congruũ ipsũ aduocare, & ipsũ circa defectus & ignorantias ſuas inſtruere charitatiuè. Vt autẽ quæ ad iſtud officiũ pertinent meliùs fieri poſsint, debet procurare,quòd habeantur in domo aliquæ ſummæ de modo accentuandi, & pronunciandi,& ad grammaticam pertinentes,per quæ Fratres in legendo poſ-
ſint

ſint dirigi & corrector in corrigendo,& hoc debet corrector prout poterit procurare.

De Officio Infirmarij.Cap. XXVI.

INfirmarius dicitur qui habet curam generalem infirmorum,& infirmitorij. Debet autem ad huiuſmodi officium poni Frater qui ſciat eſſe patiens ad moleſtias infirmorum, & cōpatiens infirmitatibus & neceſsitatibus eorum,qui ſit dulcis eloquio,verbis cōſolatorijs affluens,& prouidus, & diſcretus in procurandis, ſeruandis, miniſtrandis& neceſſarijs,nec tenax in diſpenſanèo neceſſaria,nec prodigus in conſumendo aliqua ſine cauſa.Ad huiuſmodi igitur officium pertinet, habere curam de omnibus quæ ad infirmitorium vel infirmos pertinent generaliter,vel in caſibus varijs,& emergentibus, quæ pro aliquibus haberi debēt vel fieri, & prouidere de his quòd habeātur ſine defectu tempore opportuno.

Circa res habendas.

Proinde debet ſolicitudinem habere erga maiores quantum poteſt, quod habeatur infirmitorium ſanū & bonum,& bené diſpoſitum in officinis commodè aptatis,ſufficientibus,cōmoditate camerarum, & horto ſeu prato ad recreationem infirmorum, in quo etiam ſint aliqua loca ſeu domunculæ, & arcæ, & armaria apta ad repoſitionem rerum omnium quas ibidem ſeruare oportet, & quòd huiuſmodi domus frequenter purgetur, & munda ſeruetur & reapæretur, & reficiatur cum neceſſe fuerit diligenter. Debet etiam prouidere quòd habeantur ibidem competentia vaſa,vel vtēſilia,mappæ,cyphi, ſcutellæ,

menſæ

menſæ communes, & ſingulares pro comedentibus in lecto, inſtrumenta & huiuſmodi neceſſaria abundanter, circa coquinas, circa lectos, circa comeſtionem circa medicinalia, balnea vel ſtuphas, circa minutiones, circa raſuram, circa lotiones pedum & capitum, circa potionandos, vrinalia quoq; & ſellæ pro impotentibus ſurgere & ire ad cameras communes, ferculũ quoq; & coopertoria propria, & alia neceſſaria pro mortuis, & loca apta ad lauandum mortuos & lauatorium commune pro manibus, & receptacula aquarum, quæ effunduntur interdum, libri quoq; pro officio Diuino dicendo, & ad legendum interdùm pro conſolatione, & ædificatione infirmorum, vt ſunt, vitę Patrum, & ſimiles libri. Candelæ quoq; & oleum pro lampade & ſeruitores ſecundum exigentiam multudinis, & ſecundum conditiones infirmorum, & infirmitatum, procuranda ſunt apud prælatum. Et cauendum ne extranei ſeruiant infirmis, ſed fratres inuicem, vbi hoc poteſt commodè obſeruari. Vbi ergo extraneos aduocari compellit neceſsitas, cauendum eſt ne aliqui ad huiuſmodi recipiantur ſeruitia, niſi adeò familiares ſint, quod fratrũ ſecreta poſſunt eis reuelari ſecurè. Ipſius eſt etiã ſi nouit per ſe medicinã, vel alios medicos fratres vel extraneos abhibere cõſilium medicinæ, circa infirmos, & procurare quòd fiat quod faciẽdum fuerit pro ſalute, ordinare etiã & prouidere quid quotidie comedatur, ſiue ab illis qui veniunt ad menſam cõmunem, ſiue qui decumbunt, & habere ſolicitudinem quòd tam hoc quam medicinalia tempeſtiuè & ſuo tempore miniſtrentur,

ſicut

ſicut requirit cōditio & neceſsitas infirmorum. Neceſſaria verò pro expenſis debet à procuratore recipere, vel aliter ſi Prior duxerit ordinādum, & omnia computare, & in capitulo recitare, ſi qua ſpecialia beneficia notabilia fuerint collata infirmis. Ipſius etiā intereſt frequenter viſitare infirmos, & diſcurrere per coquinam & officinas alias ad videndum ſi fiunt omnia quę fieri debent, & ſi quid negligentiæ inuenerit, corrigere debet, & cùm commodè poteſt apponere manum ad adiuuandum. Notare etiam ſi aliqua fiat diſſolutio, vel inordinatio ibidem, & illud interdùm charitatiué corrigere, & interdùm etiam prælatis referre. Interdū etiā in capitulo ſuper huiuſmodi proclamare. Si qua verò dicta fuerint in capitulo, quæ ad infirmos pertineant, debet illa infirmis referre, & cū eorū infirmitates aggrauantur Prælatis in capiiulo dicere, vt faciat orare pro eis. Mortuos quoq; de nouo, ipſi Prælato in capitulo ad memoriam, vt Fratribus recomendentur reducere, & habere curam quòd per domos alias citò ſignificetur per Vicarium.

Circa Infirmos.

Porrò cùm aliquis de nouo mittitur ad infirmitorium, debet eum cum omni charitate ſuſcipere, & dulciter conſolari, & ſecundùm ſuam neceſsitatem de eo ſolicitè cogitare, ſiue in aſsignando locum, & lectum ſi expedit eum iacere in infirmitorio, ſiue de ſpeciali ſeruitore ſi indiget, & alijs huiuſmodi, quibus eius infirmitas noſcitur indigere. Si autem commiſſum fuerit ei à Priore quòd curā habeat de ponendo Fratres in infirmitorio, debet eſſe ſolicitus de his quibus

indi-

indigent,cùm ei dicitur,vel aduertit, & eos præuenire antequàm petere illud cogantur. Cùm verò aliquis abutitur infirmitorio, ſine cauſa rationabili ibi nimis morando,debet hoc cautè ſuggerere Prælato, vt ipſe faciat quod circa hoc fuerit faciendũ. Circa verò illos qui ex nimia humilitate,vel religione petunt licentiã recedendi antequam expediat eorum ſtatui, debet etiam Prælatum cautũ reddere,vel ipſemet debet eſſe cautus ſi data eſt ſibi poteſtas in huiuſmodi licentijs cõcedẽdis,ne cedat eis ſua religio in corporis notabile detrimẽtũ.Cùm verò nullus infirm⁹ fuerit,debet habere curã de domo infirmitorij claudẽda & cuſtodiẽda.

De Officio Seruitoris infirmorum Cap.X XVII.

SEruitor infirmorum dicitur qui deputatus eſt ad ſeruiendum infirmis,vel in communi quò ad illos qui veniunt ad menſam cõmunem,vel ſingulariter alicui,vel aliquibus cùm decumbunt.Huius autem officium eſt ſolicitum eſſe vt fiant omnia facienda ratione officij diligenter,& ſuo tempore, pium eſſe ad infirmorum neceſsitates, patientẽ ad eorum moleſtias, conſolationes charitatiuas verbis & factis impendere eis, & omnia quæ ad ſtudium vel alias occupationes quæ de neceſsitate ſalutis non ſunt,vel ordinis, poſtponere propter huiuſmodi pietates.

Circa communem Seruitorem.

Porrò qui deputati ſunt ad ſeruiendum cõmuniter omnibus,ſiue ad ſeruiendum in domo in qua comeduntur carnes, ſiue in domo recreationis, debent ſcire diligẽter illud,quod ſuprá notatum eſt circa officium refectorarij, & ſeruitorũ primæ menſæ vel ſecundæ,

circa

& innoteſcere ei de multitudine infirmorum,& conditionibus eorum,& cum multip licantur vel minuũtur, vt ſciat melius quid & quantum ſit in craſtinũ preparandum. Ipſius etiam eſt accipere & apportare panem & vinum de refectorio & cellario, prout fuerit ordinatum, & cauere ne ſuperfluè apportentur,& ne ea quæ remanent pereant, vel inutiliter conſumãtur, ſed pro eleemoſyna vel ad aliquos vſus, ſicut ordinatum fuerit, diligenter ſeruentur. Debet etiam ſæpe cũ neceſſe fuerit viſitare coquinã, & ſolicitare coquinarios,& eos iuuare cũ poteſt,& ipſi indigent, vt meliùs & citiùs omnia expediantur. Cum verò non ſunt tot infirmi vel tot faciẽda, quòd oporteat eũ morari multum in infirmitorio, debet cauere multũ ne ocioſè ibi commorans effundat ſe in diſſolutionibus,& omittat ea quæ ad ſtudium pertinent,& ad religionem, & cõuẽtum, & committere poteſt aliqua modica infirmis facienda qui poſſunt illa facere, vt eſt completio alicuius modici ſeruitij, vel quòd vnus qui non comedit ſeruiat alij, vel quòd remoueat mappas vel menſas cũ comederint aliqui & huiuſmodi, vt poſsit ipſe cũ alijs intereſſe conuentui. Cum autem expeditus fuerit de conuentu, redire debet ad videndum ſi quę commiſit facta fuerint, & ſi quid deeſt, eſt ſupplendum ab eo. Debat etiam curã habere de faciẽdis lectis infirmorũ qui nõ habent proprios ſeruitores, cum ipſi voluerint.

Circa ſeruitorem ſpecialem.

Porrò ad ſeruitorẽ deputatum alicui vel aliquibus decumbentibus pertinet eius coopertoria & veſtes,& hmõi de dormitorio apportare, ſi ipſe voluerit vel in-

indiguerit,facere lectum infirmi, procurare ei vrinalia vel alia vaſa,ſeu ſellam,& huiuſmodi quæ fuerint neceſſaria,reſeruare vrinā ad oſtendendum,aſsiſtere eidē de die & nocte cum fuerit neceſſe, iuuare eum in diſcalciando in ſurgendo,in intrādo lectum,& ſimilibus. Iacere in infirmitorio, vigilare corā eó cum fuerit neceſſe,ſeruare eum in calore,coram eo ſtare ne ſe diſcooperiat. Quærere conſilium diligenter cum infirmario de infirmitate eius à medico, & quæ medicus mandauerit exequi diligenter, ſiue in medicinalibus, ſiue in cibis,ſiue in alijs quibuſcunq;. Habere etiā curam ſpecialem de eis quæ parāda ſunt in coquina pro eo quotidie hora debita,& in hoc faciendo iuuare,vel totum facere ſi fuerit neceſſe, & de aptando menſam circa eum cōmodè, & omnibus ad menſam pertinentibus miniſtrādis, & recolligēdis, & reponendis in locis ſuis, & de calefaciendo aquam vel vinum & brodium & ſimilia. Veſtes etiam eius,& coopertoria & alia lauādā lauare, & purgare locum vbi iacet. Procurare etiam omnia quæ ſunt in caſu neceſſaria,vel cauſa balnei,vel minutionis,vel lotionis pedum,vel capitis,vel cocturæ alicuius, & ſimilium, (dūmodò in aliquod periculum mortis non ſint,vel grauis mutilationis,) & his aſsiſtere,& iuuare vel totum facē cū poteſt, cōmodè & honeſtè. Panem verò & vinum & huiuſmodi cōmunia debet accipere à cōmuni ſeruitore,alia verò quæ non habētur cōmuniter,quæ tamen ſunt neceſſaria, interdū, debet quærere ab infirmario. Ipſius etiam intereſt prouidere de lumine & libris pro officio dicendo, cum eō vel coram eo cum ipſe non poteſt, in quo etiam non

eſt

eſt omittēdum quin dicatur coram eo officium Miſſæ, cum ad miſſam ire non poteſt. Cùm verò poteſt ſed debilis eſt, eum iuuare debet, eundo & redeundo. Debet etiam aliquem librum conſolatorium & ædificatorium habere in promptu, in quo aliquid legatur coram eo interdum ad eius conſolationē. Et tàm per ſe quàm per alios fratres ad hoc idoneos, quos interdum debet ad hoc inducere, intendere conſolationi, & ædificationi eiuſdem. Si quid verò petierit, vel facere voluerit quod ſuæ contrarium ſanitati ſit, cautè debet eum aduertere. Si autem non ſit contrarium, debet ei obtemperare cùm cōmodè fieri poteſt. Deinde quicquid poteſt excogitare quod ei prodeſſe poſsit ſiue quò ad corpus; ſiue ad animam, debet totum ſiue per ſe, ſiue per alios facere, vel procurare diligenter.

Circa Sacramenta ſuſcipienda.

Porrò circà confeſsionem & vnctionem & cōmunionē petendam, ſi fuerit negligens, debet eum cautè ſolicitare, & cùm hæc facienda fuerint ſignificare illis ad quos pertinet, & neceſſaria ex parte infirmi ſolicitè procurare, & ingraueſcente infirmitate reducere ad memoriam Priori in capitulo, vt faciat orare pro eo, ſi infirmarius hoc non fecerit. Cùm verò morti appropinquauerit, debet facere ſignū cum tabula, ad conuocandos fratres ad cōmendationem faciendam, cineres & locum pręparare cum ſuper eis fuerit deponendus, & pertinentia ad hoc & ſimilia circa ſtatum illum dirigere & facere, ſocijs ad hoc cum indiguerit aduocatis, vel à Pręlato petitis. Cùm verò mortuus fuerit, de-

bet habere curam de aqua calefacienda pro ablutiõ-
ne corporis eius,& inuoluendo,& coopertorio ad hoc deputato apponendo, ipſo verò ſepulto, feretrum, & coopertorium reportare ad ſua loca. Deinde veſtes eius,& coopertoria,in quibus iacuit(ſi apportata fuerant de dormitorio)debet tradere veſtiario,vt ipſis lotis,& mundatis per eum diligenter, de illis poſteà fiat quod fuerit faciendum. Si verò coopertoria prędicta erant de infirmitorio,ipſa & capitergia, & huiuſmodi quæ cum eo fuerint, debet tradere infirmario, vt illa faciat diligenter mundari,& aptari antequàm in vſus Fratrum iterùm aſſumantur,ſotulares verò,& bottas, & conſimilia debet reddere in ſutoria. Debet quoq; infirmario reducere ad memoriam quòd habeat curã quòd in primo ſequenti capitulo recõmendetur anima defuncti fratribus, & quòd citò denuncietur per alios conuentus,& ipſius in hoc ſupplere negligẽtiam ſi fortè ipſe negligens extiterit. Si verò aliquem de familia, vel aliquem extraneum in domo aliquo caſu contigerit ægrotare,ad infirmarium pertinet vt ſecũdùm voluntatem Prælati ordinet vbi ponatur,& qualiter, & per quos ſeruiatur eidem tam charitatiuè, & ſolicitè ſecundùm exigentiam perſonæ, quòd in hoc numquàm negligentia committatur.

De Officio Receptoris hoſpitum.
Cap. xxviij.

AD receptionem hoſpitum talis frater clericus,vel laicus eſt ponendus qui induſtrius in agendis, hilaris vultu, verbis affabilis, charitatiuus in neceſſitatibus promptus in omni obſequio, diſciplinatus in

moribus

moribus,in expendendo mediocris, inhoneſtis ſolatijs carens,non tardus in labore,competenter potens, ædificatorius in verbo, & qui ſciat moribus aliorum, & diuerſitatibus varijs prudenter, & religioſé ſe conformare,& gratum cunctis ſeruitium exhibere.

Circa curam,quam debet habere.

Ad huiuſmodi officium pertinet habere curam de domo,vel de domibus hoſpitum(ſi ſunt plures)cuſtodiendis, claudendis, aperiendis tempore ſuo, mundandis, & honeſtè, & commodé aptandis, in formis, in ſedibus, in menſis,& huiuſmodi,& quòd habeatur lauatorium pro manibus intus, vel extrà in vicino, & receptacula aquarum,quæ effundũtur,vt domus non madefiat, & menſæ, & ſedes, ſiue ſedilia ſufficientia, & quòd habeatur ibidem aliqua domuncula pro procuratione, & arcæ, vel armaria, ſeu feneſtræ,& perticæ, & huiuſmodi, ad repoſitionem, & conſeruationem rerum, quas ibidem oportet ſeruari interdùm. Et quòd habeantur ibidem cyphi, & vaſa propria, & coclearia, & vaſcula pro ſale, & huiuſmodi vaſa ſeu vtenſilia prout neceſſe fuerit, ſiue ad pedum lotionem,ſiue ad alios vſus quæ debet mundare frequenter, & diligenter, & in locis debitis cuſtodire. Debet etiam curam habere de lectis eorũ parandis honeſtè, & mundè vbicunq; fuerint,& habere aliquas caligas, & tunicas,& caputia munda,& bottas ſub aliqua claue, quas poſsit indigentibus tradere, pro tempore,ad mutandum ſua, candelas etiam pro neceſsitatibus hoſpitum, ſiue in domo, ſiue in via cum recedunt, campanulam etiam aliquam cum qua fiat ſignum

cum fuerit cõmunis hora comedendi pro hoſpitibus, niſi ſit conſuetudo in illo conuentu, quod fiat in cimbalo ictibus. Porrò panem à refectorio recipiat, vinum verò à cellario, quale per procuratorem fuerit ordinatum. Quæ verò pertinent ad ſotulares, vel veſtes, à veſtiario ſi modica fuerint, vel à Prȩlato ſi fuerint magna quærere debet, & accipere. Ea verò quæ ad cibum pertinent, vel alia quæcunq; debet miniſtrare procurator, & pro eis eſt recurrendum ad eum.

Circa fratres hoſpites.

Cùm igitur intellexerit frater hoſpitarius aduentum fratrum aliquorum, qui non ſunt de conuentu ſuo, vel etiam de conuentu, qui diu ſteterunt extrà domum, ſtatim ad eos debet feſtinare, & occurrere læto vultu, & ſi non ſunt auctoritatis magnæ, debet dare oſculum pacis, ſi verò ſunt grandis auctoritatis, non debet ſe ingerere ad oſculum pacis, niſi primò inuitetur ab eis. Deinde ducere eos ad benedictionē ſi non receperunt, & quærere Sacerdotem, ſi ipſe non eſt Sacerdos, qui eam faciat, & ipſa recepta acceptis baculis, & libris, & alijs ſi qua gerunt, quæ ſunt ab eo cuſtodienda, ducere eos ad hoſpitium, & ſignificare Prȩlatis aduentum eorum. Si verò fuerit Magiſter ordinis, vel alius recipiendus à conuentu, ſua intereſt pulſare campanam capituli, ad congregandos fratres hora competenti ad benedictionem, & ipſa recepta iterum pulſare ad capitulum cum debuerit intrare capitulum, primò ſuper hoc eius inquiſita voluntate. Cùm ergo reſederint in hoſpitio, ſi tali venerint hora quòd iam comederint, debent inuitari ad potum, deinde ad requieſcen-

quieſcendum in lectis ſi voluerint, & hora hoc requiſierit,& de loco camerarum edoceri. Et ſi non eſt dies in quo eos oporteat ieiunare, inquiſito de qualitate refectionis quam illa die habuerint, debet hoc ſignificare procuratori ,vt ſecundum exigentiam neceſsitatis,debito modo paretur quod poterit haberi.Si verò nondum comederint nec audierint Miſſam,debet de Miſſa audienda,vel celebranda cum ipſi voluerint de miniſtris habendis prouidere. Si verò fuerint fatigati,& quieſcere voluerint,fiat de hoc ſi voluerint ante Miſſam, vel pòſt , & interim ſolicitare procuratorē de prouidendo quæ fuerint neceſſaria ad refectionē, & ipſe ſolicitè adiuuet in preparando,& ordinet ſi neceſſe fuerit per Prelatum, quòd aliquis, vel aliqui interim ſint cum hoſpitibus,qui eos aſſocient,& dirigāt ſi aliqua voluerint.Cùm ergo fuerint omnia preparata,ſi fuerit hora conſueta comedendi pro hoſpitibus, faciendum eſt ſignum predictum , aliter non: Quod etiam obſeruandum eſt omni tempore circa hoſpitum comeſtionem, & deinde ablutis manibus, & dicta benedictione,& collocatis fratribus ab eodem,ſecundum ſtatum eorum,proſequenda ſunt cætera quę ad menſam pertinent. Porrò in parandis & ſeruiendo, & remouendis menſis , & colligendis reliquijs, & reponendis,tàm illis quàm cyphis,& alijs huiuſmodi, obſeruanda ſunt ea quæ ſupradicta ſunt circa refectorium , & ſeruitores primæ menſæ , & ſecundæ, & ſeruitores infirmorum, prout & quantum competere poſſunt in hoſpitio. Habendus eſt etiam aliquis liber in hoſpitio ædificatorius in promptu , in quo

dum comeditur legi poſsit interdùm aliquid ab aliquo ſi viſum fuerit expedire. Ablutis verò manibus poſt refectionem offerendus non eſt potus, niſi aliqui petierint vel indiguerint, & ſit in patria talis vſus. Ordinandum verò eſt à Prælatis quod cùm comedunt hoſpites hora comeſtionis conuentus, nec ſunt expediti finita prima menſa conuentus, quod aliquis vel aliqui de fratribus qui comederunt, veniāt ad hoſpitium, & ſuppleant vices receptoris hoſpitum, vt ipſe comedere poſsit in ſecunda menſa, & facta comeſtione redire debet ad videndum, ſi ſunt omnia benè facta, & ſupplendum quod factum fuerit minùs. De lotione verò pedum, & miniſtratione potus in prandio, & cœna tempeſtiuè fiendis, debet prouidere hora tali, quòd eorum occaſione non protrahantur vigiliæ poſt ſignum dormitionis, niſi fortè propter tardum aduētum hoſpitum, ſi obſeruari non poſsit: in quo caſu ſi fieri non poſſunt omnia conſueta, fiat quod ſecundùm horam fieri poterit bono modo; ſiue in procuratione eorum, ſiue in alijs. Cùm autem ad lectos ducuntur prouidendum eſt eis de vrinalibus, vel alijs vaſis idoneis ad vrinam, & edocendi ſunt de loco camerarum ſi vſq; tunc neſciunt, & oſtendendæ ſunt eis tunicæ, & caligę, & caputia ad mutandum, ſi aliquo indigent, & ſi nox fuerit, dandæ ſunt eis aliquæ candelæ cum quibus vadant ad cameras vel alibi, & quibus dicant officium. Si verò veſtes eorum indigēt lotione, cum eorum licentia debet procurare quòd lauentur. Si verò habent magnam indigentiam in ſotularibus, vel aliqua veſte, vel fecerint aliquas rōnabiles

expenſas

expenſas in via nondum ſolutas, vt de naulo & hmõi, debet hoc oſtendere Priori, vt antequã petant, cũ eius lnĩa illud quo indigẽt offeratur eiſdem. Quantò autẽ ſunt magis extranei, vel de nationibus remotioribus, vel de maiori labore veniũt, vel ſunt maioris authoritatis ratione ſtatus ſæculi, vel ratione maioris ſtatus in ordine, vel ſi ſunt nouitij, tantò in omnibus ſunt magis charitatiuè tractandi. Quòd ſi fuerint conſueti vagationi & diſcurſui, vel de minori religione notati, tantò diſciplina religionis & auſteritatis circa eos magis eſt obſeruanda, & excluſi citò de hoſpitio mittendi ſunt ad conuentum, & ad capitulum ſuo tempore vocandi. Qui ergo digni ſunt ſecundùm ordinem prædictum officio charitatis, cùm recedere voluerint inuitandi ſunt ad manendum & morandum ſecurè, & ad hoc quodammodo ſunt cogendi. Ad benedictionem verò vocandi ſunt ab ipſo aliqui de fratribus antiquis, & præcipuè prælati, & cum oſculo & recommendatione ſui, & orationibus eorum, & aliorum fratrum ſunt per eos licentiandi, & vſque ad portam, vel plùs ſecundùm quòd prælato viſum fuerit per aliquos conducendi. Porrò in communibus & quotidianis ſeruitijs receptor hoſpitum debet eſſe ſolicitus, tempeſtiuè parare omnia diligenter, & conferre cum procuratore vt prouideat de neceſſarijs, ſecundùm multitudinem & conditiones hoſpitum, & ſeruientes in coquina pro hoſpitibus ſolicitè iuuare cùm neceſſe fuerit diligenter. Et ſi aliqua dicantur in capitulo quæ pertinent ad hoſpites, debet ipſis referre, ſi in capitulo non fuerint,

Quòd ſi aliqui in hoſpitio nimis morari voluerint, vel nimis citò recedere, debet prælato ſuggerere quod viderit expedire, ſimiliter de eis ad capitulum conuocandis, vel chorum interdùm cum circa hæc accidioſi videntur. Cùm verò fratres minores apud nos contigerit comederev el hoſpitari de noĉte, in omnibus deuotiùs & hilariùs debet eis aſsiſtere, & miniſtrare, quam fratribus noſtris.

Circa hoſpites extraneos.

Cum aliquos alios extraneos, ſiue religioſos, ſiue ſæculares hoſpitari contigerit apud nos, pertinet ad eum habere curam diligentem, ſecundùm conſuetudinem domus vel ordinationem prælati, vbi & quid comedant, vbi iaceant, & conducere eos per officinas cum illas voluerint viſitare, ducere ad refectoriũ, lotis priùs manibus cum ibi debent comedere, & in locis debitis collocare, & finita menſa cum eis remanere, & ducere eos ad Eccleſiam ad gratias, vel ducere extrà, & dicere cum eis officium, ſi fuerint magnæ perſonæ, & poſteà ipſos ad loca debita ducere, reddere etiã cautos ſeruitores menſæ quòd eis diligenter ſeruiatur ſecundùm ſtatum eorum. Si autem capitulum vel chorum vel Eccleſiã ad officium intrare debuerint: debet eos in locis debitis collocare ſecũdùm ſtatum eorũ, & cum exire debuerint, eos iterum ad debitum locum ducere. Licet autem omnes ſic tractare debeat quòd conſolati & ędificati recedant: tamen ſecundùm exigentiam ſtatus eorum & familiaritatem maiorem, vel neceſsitatem plùs, vel minùs eſt cum eis aliquid faciendum. Vtrùm autem cum fratribus in hoſpitio

comedere

comedere debeant vel alibi,& vtrùm illi ſoli, vel aliqui fratres cum eis,ad prælati diſcretionem pertinet ordinare. Si autem fuerint adeo familiares quòd quaſi fratres habeantur, non oportet omnem ſolicitudinē ſupradictam circa eos haberi.

De Officio coquinarij.Cap.XXX.

Coquinarius dicitur frater qui habet curam de coquina, & de pertinētibus ad coquinam. Ad quod debet aſsignari frater laicus,qui habeat induſtriam in parandis eis quæ ad cibos pertinent competenter honeſtè & mundè. Qui etiam ſit diſcretus in diſpenſando, & prudens in prouidendo & cuſtodiendo, & in occupationibus,non turbulentus patiens,& pacificus cum omnibus qui ſecum habent aliquid agere:& nō impotens ad officij ſui labores. Ad officium ergo huiuſmodi pertinet habere curam quantum poteſt circa domum coquinę,quod ſit benè aptata,& extraneis non peruia:& quòd munda ſeruetur,& ſuo tempore claudatur. Item quod habeantur ibidem ſcutellæ,& vaſa,& huiuſmodi vtenſilia neceſſaria & ſufficientia: & quòd diligenter cuſtodiantur,& frequenter mundentur. Item quòd prouideatur per procuratorem tempore debito, quòd habeantur ibidem in prōptu ſemper ligna,ſal,oleum,allia,cæpę,& huiuſmodi quæ quotidiè,vel frequenter ſunt neceſſaria, & in loco debito illa cuſtodiantur diligenter,& moderatè conſumātur vel expediantur. Itē quod habeantur ſub eius cuſtodia legumina,quę ſolēt comedi,in cōpetenti quātitate .Item intereſt ipſius quòd legumina, vel herbas de horto ſecūdū dies in quibus illa ſolent comedi

vel

vel alia pulmenta, faciat tempeſtiuè, & diligenter mũdari, & parari. Apponẽda eſt etiam magna cura quòd pulmenta bona ſemper habeantur in conuentu.

Circa conuentum, & hoſpites, & alios extraneos.

Scire etiam debet à procuratore tempeſtiuè quid pręter pulmenta debeat pręparare, & vtrum vnum pulmentum, vel plura, & habere diligentiam magnã quòd fratribus numquàm dentur oua putrida, vel piſces, vel alia, vel minus cocta. Cùm autem appropinquauerit hora comedendi numquàm debet dicere quòd pulſetur cimbalum, quouſq; omnia ſiue pictantiæ, ſiue ſalſæ, ſiue alia ſint ita plenè, vel ferè parata, quòd miniſtrando omnia continuè, nullam moram oporteat facere. Ipſius etiam eſt facere ſcutellas, & diuidere, & diſpẽſare pictantias, & alia huiuſmodi bona fide, & omnia ad feneſtram miniſtrare ſeruitoribus, niſi forté procurator aliquando hoc ſibi aſſumere velit, vel ipſemet aliqua de iſtis cõmittere velit pueris, vel alijs qui tunc ſeruiunt in coquina. Si autem Pręlatus ordinauerit quòd alicui, vel aliquibus paretur aliquid aliud quàm communiter paratur propter aliquam infirmitatẽ, vel cauſam, vel ad tempus, vel ſemper, debet prouidere quòd circa hoc nõ fiat defectus. Similiter debet habere diligentiam debitam circa ea quæ parantur pro hoſpitibus, ſiue operarijs, ſiue alijs quibuſcunq; quòd omnia fiant tempeſtiuè, & ordinatè, & benè, & quòd omnia quæ de menſis remanent reſeruentur ſiue ad eleemoſynam, ſiue ad alios vſus, prout eorum qualitas requirit.

Circa adiutores.

Circa familiam, quæcunq; fuerit in coquina, debet habere curã vt indoctos charitatiuè inſtruat in agendis, minùs diſciplinatos, vel morigeratos prout poterit bono modo ad honeſtatem inducat, & corrigenda circa eos, eorum indicet correctori, & caueat ne res domus diſtrahant, vel prodigè pro ſe, vel pro alijs expendant. Summé verò cauere debet vt nunquàm eos percutiat, vel conuicijs, aut maledictionibus, vel huiuſmodi verbis inordinatis conturbet, vel aliquid faciat, vel dicat coram eis, vnde poſsint habere occaſionem detrahendi ordini poſt receſſum. Debet etiam prouidere eis de cibo, & potu, & de numero, & horis comeſtionis eorum ordinare, & diſtribuere eiſdem quid in pictantijs, vel alijs fuerit diuidendum, & carnes quæ infirmis remanent eis interdùm dare, & diuidere, ſi Prelato viſum fuerit expedire. Debet etiam cautè prouidere, vt cum eis, vel ſeruitoribus hoſpitum, vel infirmorum, vel alijs accedentibus nunquàm litiget, vel clamoſé contendat: ſed in ſpiritu patientiæ, & manſuetudine omnibus ſatisfaciat prout poteſt. Cauendum eſt etiam ei diligenter ne vnquàm extranei intrent coquinam, niſi fortè aliqui coqui magnatum cùm apud nos comedunt & conuentum procurant: & tunc valdè cauendum eſt ne videant aliquid in coquina, quod eos poſsit offendere: in quo caſu cauendum eſt etiam ne cibi infirmorum cum carnibus vnquam parentur in communi coquina conuentus, ſed alibi. Vt autem omnia fiant diligenter, debet ſe extrahere ab alijs occupationibus, &

manè

manè breuem Miſſam audire, & ſuſcitare ſeruientes in coquina cum nimis dormiunt:& non ſolùm dicendo ſed manum apponendo dare operam ad omnia peragenda. Cùm autem comedere habet in ſecunda mẽſa, debet ordinare quòd aliquis de ſeruientibus in coquina interim ſuppleat vices ſuas, & dicere quid ſit ei faciendum.

Circa Infirmos.

Vbi autem in magnis conuentibus coquina infirmorum ſeparata eſt à coquina conuentus, debet ibidem eſſe proprius coquinarius, qui ſecundum modũ notatum omnia peragat quæ ad coquinam infirmorum poterunt pertinere. Cuius eſt etiam habere curam quòd plumæ, vel animalium pelles, ſi quæ ſuperfuerint, ad vſus aliquos reſeruentur. Si verò coquina infirmorum non eſt alia à cõmuni conuentus, ſed in cõmuni pręparatur pro eis: debet ibidem eſſe propriùs ſeruiens pro infirmis, ſi cõmunes ſeruitores non ſufficiant: qui diligenter ibidem pręparet quæ pro eis fuerint pręparanda, ſequeſtratim ab alijs, & diſtinctè. Si verò cõtingat quòd nullus frater ponatur in coquina pro coquinario, ſed famulus aliquis ſecularis: debet procurator ſupplere quæ prędicta ſunt de coquinario per ſe, vel per aliquem de famulis ad hoc aptiorem.

De Officio cuſtodis cellarij. Cap. xxx.

CVſtos cellarij dicitur frater qui habet cuſtodiam vini, & omnium quę ad potum pertinẽt. Ad quod officium ponendus eſt frater aliquis, qui ſciat de his quæ pertinent ad cuſtodiam vini. Et ſi neſcit, inquirere debet ab illis qui dicuntur ſcire de arte huiuſ-

modi,

modi,& exequi quæ ad hoc pertinent, ne vinum aliquo modo, per eius negligentiam deſtruatur. Porrò ad hoc officium debet habere cellarium ſecundum modum terræ in bono loco, & benè aptatum: habens vnum oſtium ex parte exteriori ad inducendum vinum; & aliud ex parte interiori ad intrandum illuc ſecretò cum fuerit neceſſe. Debet autem ſi fieri poteſt, ſic eſſe diſpoſitum quod habeat feneſtras ad Aquilonem. Cauendum etiam eſt ne vnquàm illuc intrent extranei, niſi valdè familiares fratrum ſint. Et ideò expedit aliquam domunculam, vel appēdicium fieri ante cellarium extrà, in quo reponatur vinum à ſæcularibus, poſteà introducendum eſt per fratres, vel familiam, vel alios magis familiares, ſiue per canales, ſiue alio modo. Pertinet etiam ad iſtum officialem appropinquantibus vindemijs, habere curam de dolijs diligenter parandis, & habere vtenſilia in loco debito, vel inſtrumenta, & ſimilia, quæ poſſunt eſſe neceſſaria ad ſuccurrendum, cum timetur de vini effuſione, vel ad reparationem aliquam faciendam, vel ad alios vſus. Debet etiam cum candela frequenter die, & nocte circuire per dólia, ad videndum ne aliquod periculum immineat de effuſione. Cùm autem dolia euacuata fuerint, debet ea diligenter mundare, & reponere in loco apto cuſtodiæ eorum ne putreſcant, vel deteriorentur. Ipſius quoq; intereſt frequenter temtare vina, ne corrumpantur, & tranſferre de vaſe in vas, & miſcere ad inuicem cum fuerit faciendum, & ſcire quæ meliùs ſeruari poſſint ſecundùm ordinationem procuratoris, vel Prelati,

habi-

habita cum eis collatione primò miniſtrare quæ ipſi primò dixerint miniſtranda,& ſecundùm ordinationem eorum ſcire quod vinum conuentui, quod hoſpitibus, quod infirmis, quod familiæ, quod operarijs, quod aduenientibus diuerſis dare debeat, & vtrum temperatum,& qualiter,vel purum,& vtrum in mẽſura, & quali menſura, & quod ipſi ordinauerit exequatur diligenter. Poſt comeſtionem verò debet per omnes officinas in quibus fuerit vinum,diſcurrere,& recolligere ſi quid ſuperfuerit in loco quocumque, & ponere in certo loco,vt detur poſtmodum quibus ſecundùm ordinationem Prioris, vel procuratoris viſum fuerit expedire. Solet autem ad cuſtodiam huiuſmodi reliquiarum, vel deputationem vini haberi dolium in quo omnes huiuſmodi reliquiæ reponantur, vt meliùs conſeruentur. Debet etiam prouidere quòd horis debitis inueniatur circa cellarium cùm vinum fuerit miniſtrandum, nec debet tradere niſi illis ſolis ad quos pertinet ex officio accipere, & nec illis in alijs horis, vel extrà menſuram taxatam, niſi de licentia ſpeciali. Cùm autem aliquid de vino contingit corrumpi grauiter,nunquàm poſtmodum dandum eſt fratribus, nec miſcendum cum alio vino bono,ſed ſecundùm voluntatem Pręlati fiat de eo,quod ipſe dixerit faciendum. Cùm autem tempus fuerit procurandi,vel emendi vinum, vbi emitur, vel ex toto, vel ex parte, debet hoc ita tempeſtiuè Pręlato & procuratori ad memoriam reducere, quòd valeant in tempore congruo prouidere. In claudendis verò feneſtris, & aperiendis, ſiue de die, ſiue de nocte, ſiue

in calore, ſiue in frigore, ſiue in temperie, ſiue in inquieto tempore, ſiue in vento auſtrali, ſiue aquilonari, & claudendo cellarium, & cuſtodiendo clauem diligenter, tantam debet habere curam: ne ex omiſſione aliqua contingat lædi vinum, vel in aliquo deperire. Porrò vbi non eſt vſus vini ſed ceruiſiæ, vel alterius potus, ſic facere debet circa illud genus potus omnia ſupradicta quæ competunt circa illud, & alia quæ requirit conditio potus illius, ſicut fuerit faciendum.

De Officio veſtiarij. Cap. xxxj.

VEſtiarius dicitur non frater qui facit veſtes, ſed qui eſt conſtitutus tàm ſuper eos qui faciunt veſtes, quàm ſuper illos qui faciunt ſotulares.

Circa res habendas.

Ad officium eius pertinet habere curam de omnibus quæ pertinent ad induměta, & calceamenta, & annexa his, vt ſunt cappæ, caputia, tunicæ, pellicea, & capelli, cinguli, cinctoria, vaginę cultellorum, ſotulares, conciſię ſotularium, bottæ, brachalia, ſiue cordæ, & ligaturæ ad caligas, & vnctum ad ſotulares, caligæ, ſocci, & ſimilia. Item lecti, & coopertoria pro lectis, & cuſsini, & ceruicalia, ſtramina, paleæ, & ſiſcones, & culcitræ, & capitergia pro infirmis, linteamina pro balneis, item foreli, & camiſiæ pro libris, item panni pro lotione pedum & capitum, & pro raſura, pectines, & raſoria, & bindelli pro minutione, & forcipes ad vngues ſcindendos, & ſi qua ſunt alia. Ad horum autem conſeruationem, & repoſitionem debet

habere

habere domum aliquã idoneam,& in loco apto prę-
ter illam,vel illas,in quibus operantur ſutor & ſartor,
qui debent habere duas,vel vnam in duas diſtinctam
in quibus ipſi & famuli ſeculares, ſiqui fuerint,neceſ-
ſarij,operari debent,& omnes ſub cura veſtiarij & eius
obedientia debent eſſe. Intereſt etiam ipſius curam
habere de omnibus prædictis procurandis, reparandis
reficiendis,miniſtrandis,recolligendis & conſeruandis
& expenſis pro huiuſmodi factis computandis, quas
recipere debet vel à procuratore,vel aliundè,vel ipſe-
met,vel ab alijs quętere ſecundùm ordinationem prę
lati & conſuetudinem domus. Cum autem hyemale
tẽpus appropinquauerit, debet apponere curã quòd
id quod dandum eſt fratribus pro veſtibus ſic tempe-
ſtiuè procuretur,quòd antè quã frigore fratres lædã-
tur omnia habeantur. In diſtributione verò intereſt
ipſius videre quid quiſq; habeat,vt meliùs ſciatur in-
digentia cuiuſcunq; Debet autem ſcire à prælato quæ
liceat eum dare ſine licẽtia ipſius & quæ non,& quod
iuſſerit obſeruare. Cùm autem frater aliquid petierit
de prædictis, & indiguerit,debet ei charitatiuè ſine
difficultate miniſtrare ſi poteſt ſine licentia,vel licen-
tiam procurare. Si autem non indiguerit, debet eum
charitatiuè monere,vt ſuperſedat à ſuperfluitate quã
petit. Quòd ſi noluerit,debet hoc ipſum indicare prę-
lato,& facere quod iuſſerit faciendùm. Nihilominùs
debet inſpicere fratrum neceſſitates, vel intelligere
cum ab alijs ei ſignificantur. Et licet frater indigens
nihil petat,debet ei tantò magis ſolicitè prouidere,
quantò humilitas ſua dignior eſt fauore. Cum autem
nouũ

nouum aliquid datur fratri, debet vetus reddere, niſi de licentia (ſi indiguerit illo) eum retinere contingat. Cùm autem emenda fuerint aliqua de prædictis, ſiue de bonis conuentus, ſiue ex pecunia ſpecialiter ad hoc alicui data, debent omnia eini per manum eius. Nunquam autem ſine licentia eius debet aliquis ſibi facere ſcindi veſtem, vel huiuſmodi, aut in domo, aut extra: niſi fortè ſit in itinere conſtitutus. Eius etiam eſt recipere, ſiue pannos, ſiue veſtes, ſiue denarios qui dantur pro huiuſmodi, vel conuentui, vel etiam fratri cuicunque, & cuſtodire: & facere quód de his fuerit faciendum. Ad ipſum quoque pertinet nouitiorum veſtes præparare cùm fuerint induendi, & in capitulum portare, & veſtes eorum ſeculares ſeruare, nec ſine eorum voluntate aliquid facere de eiſdem. Debet etiam prouidere receptori hoſpitum de veſtibus pro hoſpitibus ad mutandum, & familiæ de competentibus veſtibus & calceamentis ſecundùm ordinationem prelati, cùm domus ipſis ad iſta tenetur. Et aduertere ne veſtes deferant laſciuas, ſeu minùs honeſtas. Seruitoribus etiam infirmorum & hoſpitum miniſtrare debet illa, quibus indigent pro illis quibus ſeruiunt, ſiue pro lectis, ſiue pro alijs quibuſcunque ad ſuum officium pertinentibus. Cùm autem in dormitorio fit aliquis lectus de nouo, vel aliquis eſt qui non habet neceſſaria, ipſius eſt in huiuſmodi, ſiue ibi, ſiue alibi prouidere in tota domo quæcunque neceſſe fuerint. Tempore verò capituli ſuperuenientis multitudinis fratrum, cùm non ſufficiunt lecti, aut ſupellectilia domus, ipſius eſt pro-

curare de foris quod deeſt, & ſignare cuius ſit vnumquodque, & habere curam de reddendo tempore ſuo: prouiſo quòd ſi aliquid deturpatum fuerit, vel in aliquo læſum, priùs reparetur, & mundetur. Item ad ipſum pertinet habere aliqua groſſa ſcapularia pro conuerſis, quæ eis tradat quando ſeruiunt in coquina, vel cæmento, vel huiuſmodi operibus quæ ſolent veſtes deturpare. Similiter pro fratribus vel famulis qui ſeruiunt in coquina, vel pro fratribus qui raduntur, & illis qui radunt, aliquas camiſias, quibus tunc vtantur deſuper ad munditiam conſeruandam. Porrò cùm lotio communis veſtium fuerit facienda, debet de omnibus ad hoc pertinentibus, ſiue lixiuio, ſiue miniſtris, & ſimilibus curam habere, & hoc in capitulo prędicare, vt certa hora, & certo tempore deferant fratres quæ fuerint lauanda, & cum ſignis appoſitis veſtibus, tradere ſingula ipſo prę̨ſente. De quibus cuſtodiendis, & reddendis ſingulis quæ ad curam ipſius pertinent, & idem in vnctione communi ſotularium obſeruetur. Cùm autem aliqua viderit circa lectos, vel alibi, ſiue coopertoria, ſiue alia ad ſuum officium pertinentia otioſa, vel derelicta, debet ipſa recolligere ſolicitè, & bottas, & pellicia omnia, tempore certo ad veſtiariam deferre, & dare operam circa omnia quæ ſunt in veſtiaria ſic cuſtodienda, & excutienda, vel ad ſolem, vel ad aërem pro tempore exponenda, vt á tineis, vel á muribus, vel aliás non lædantur. Cùm autem frater indiget aliqua reparatione veſtis, vt cum manicis alijs indiget, vel ſoleis, & ſimilibus, ſuper his, debet prouidere quòd

fiant.

fiant. Cùm autem indiget aliquibus ſutoribus ad huiuſmodi opera peragenda, numquàm debet eos introducere ad loca fratrum ſecreta, niſi ſint valde honeſti, & familiares: ſed in loco à ſecretis fratrum remoto,in domo alicubi ſunt ponendi: vel in villa ad eos, vel ad domos proprias interdùm huiuſmodi opera ſunt mittenda, dummodò ſint talia quæ poſsint à ſæcularibus ſine ſcandalo videri. Quòd ſi ſæculares domũ frequẽtãt,debet cautos reddere fratres ne quid per manus temerarias perire cõtingat. Quòd ſi frater aliquis circa cuſtodiam huiuſmodi negligens fuerit, vel veſtes ſuas malè tractauerit, vel in aliquo circa ea quæ ad ſuum officium pertinent offenderit, pertinet ad ipſum illum in capitulo proclamare, & ſuggerere Prælato de admonitionibus,quas viderit faciendas, circa ea quæ ad ſuum officium pertinent quoquomodo. Cùm autem perpenderit quòd aliqui fratres aliquas ſuperfluitates habeant in veſtibus, & coopertorijs, & huiuſmodi, debet inſtare apud Prælatum quòd iniungat in capitulo, quòd quicumque habent aliquid extrà numerum taxatum á conſtitutionibus, vel aliter ſuperflua, ſic vel ſić, reddant infra certum tempus veſtiario. Tempore verò ſcrutinij cùm inuenitur aliquid ſuperfluum de his quæ ad ipſum pertinent, debent omnia talia ſibi tradi. Si verò aliquis frater aliunde aſportauerit aliquam veſtem,vel nimis longam,vel in aliquo notabilem,ſeu etiam ſotulares,pertinet ad ipſum huiuſmodi veſtem corrigere,vel Prælato ſuggerere quòd auferatur ei,ſi ſecundùm ordinem tolerari non debet.

Vbi autem pro veſtibus faciunt fieri fratres pannos de lana, vel empta, vel aliàs data, debet ſic hoc fieri cautè, quòd apud extraneos inde facilè non poſsit murmur exoriri.

De Officio Sartoris.Cap.xxxij.

SArtor dicitur frater conuerſus,qui ſcit artem ſcindendi & ſuendi in pannis,& in pellibus,& cognoſcēdi pannos, & ſi quid minùs plenè ſcit in iſtis debet addiſcere diligenter.

Circa res habendas.

Ad huius officium pertinet habere ſecretam aliquam domum benè feneſtratam ad habendum multùm de lumine,in qua ſit aliquod inciſorium ſcilicet locus aliquis de aſſeribus complanatis collocatus in alto,& aptus ad ſcindendum,inſuper perticæ,& arcæ, & armaria, & huiuſmodi ad repoſitionem, & cuſtodiam rerū,quæ apud eum ponuntur. Ad iſtum etiam pertinet habere forcipes,acus, fila, & ſimilia ad artem ſuam neceſſaria,in locis certis pro ſe, & ſuis adiutoribus abundanter ſecundùm quòd requirit multitudo eorum, quos oportet interdùm ad ſuum adiutorium conuocari. Non debent autem aliqui famuli recipi ad manendum in domo continuè ſine licentia Prælati,nec ad horam etiam ſine licentia veſtiarij. Debēt autem illis,qui debent in domo comedere ſecundùm ordinationem procuratoris,& quid,& quando,& vbi comedant prouidere,& de lectis ſi iacent in domo ſecundùm ordinationem veſtiarij, ſuper hoc cum Prælato collationem habere. Si verò pro pretio ſtant cum fratribus,pertinet ad veſtiarium ſoluere,& ipſius

eſt ad hoc eum inſtigare. Si verò aduerterit in eorum aliquo, aliquid propter quod non expediat, vel deceat eum in domo commorari, vtpote quia deſtruit bona domus, vel eſt malæ vitæ in aliquo, vel ſimilia, debet veſtiario ſine mora, vel Prelato ſignificare. Debet autem tam honeſtè coram eis ſe habere, quādiu ſunt apud nos, & eos in his quæ ad ſalutem pertinent dirigere, & inſtruere, quòd non ſe ingerant inter fratres, vel in loca vbi non debent, & ſimiliter quòd ipſe ex conuerſatione inter fratres, meliores fiant, & fratres ab eorum ſocietate non moleſtentur in aliquo, vel perturbentur.

Circa actus eius.

Porrò in operando ſic debet eſſe ſolicitus, quòd nō ſolùm de die, verùm etiam de nocte tempore quo fratres vigilare ſolent, operetur ad lumen, orationibus pro matutinis breuiter conſumatis. Similiter in ęſtate dum fratres dormiunt in meridie, ſi poteſt commodè ſuſtinere, & licentiam obtinere quæ de facili dari debet, & in hoc indulgeri, vt poſsit à matutinis remanere, & dormire tunc vt poſsit huiuſmodi vigiliam de die meliùs ſuſtinere. Propter opus etiàm poteſt ab horis omnibus pręterquàm à completorio remanere, & ſufficit vnicam Miſſam priuatam breuiter, & expeditè audire. Sic autem debet ſubiacere veſtiario, quòd in omnibus pręferat ea, quæ ipſe dixerit, nec ſine eius licentia debet aliquid dare fratribus, licet etiam modicum, vt capellum, vel ſocos, & huiuſmodi, nec magnū quid pro eis facere, vt eſt ſcindere tunicam, ponere nouas manicas, & ſimilia. Modica tamen vt eſt ſuere

aliquid in tunica, vel apponere modicam petiam in veſte, & huiuſmodi, debet facere ſine licentia ſpeciali. In ſcindendis verò veſtibus fratrum, debet diligenter curare quòd religioſè & non ſeculariter fiant, vel cùm aliqua laſciuia parentur, & vniformiter: & ideò debet habere formas aliquas, vel exemplaria de pergameno, vel ſigno pro caputijs, pro capellis, pro manicis, & ſimilibus, vt vniformiter & modo religioſo ad illa exemplaria faciat vniuerſa, & fiant in competenti menſura. Cùm autem aliquis pannus ei apportatur à quocunq; etiam veſtiario, & videtur reprehenſibilis in pretioſitate, vel colore, vel aliâs: nũquam debet ipſum incidere quoſq; Prȩlato oſtenderit, vt ipſo examinato ab eo iubeat quid voluerit. Cùm autem non habuerit certum opus, debet circa illa quæ reparanda ſunt, vel paranda pro futuris temporibus ſic vacare, quòd tempore neceſsitatis maioris illa expedita ſint, & tunc poſsit meliùs ſe impendere neceſsitatibus inſtantibus.

De Officio Sutoris. Cap. XXXIII.

SVtor dicitur frater laicus, qui ſcit artem faciendi ſotulares & ſuendi in corio. Cùm autem huiuſmodi officium imponitur ipſi, pertinet ad eũ ſcire omnia circa huiuſmodi materiam, quæ dicta ſunt de Sartore circa pannos: & cauendum eſt ei diligenter ne faciat ſotulares, qui in forma, vel ſtrictura, vel in aliqua alia nota, aliquid ſapiant ſæculare, ſed potiùs humilitatem & religionem: nec ſint in altitudine nimia reprehenſibiles. Cùm autem habet famulos, poſſet in miniſtrando eis cibum, officium per ſeptimanas diui-

diuidere, cum ſartore, ne vterq; inſimul occupentur in eo, quod poteſt per alterum fieri competenter. Cùm autem officinæ huiuſmodi operariorum ſunt ita extra clauſuram clauſtri quòd de nocte non poſſunt ire ad illas ad operandum, debent aliqua apportare ad dormitorium, vel ad locum aliquem intra clauſuram prædictam tempore hyemali, in quibus operentur nocte, cauentes à tumultu. Cùm autem indiget ſutor ſartore in iuuando ad vnctionem, ſartor ſutore ad lotionem veſtium & ſimilium, debent libēter mutuò ſe iuuare. Porrò cùm nō eſt aliquis in domo frater ad artem huiuſmodi, vel earum alteram exercendam, ſed famulus aliquis ſæcularis, pertinet ad veſtiarium huiuſmodi famulo committere omnia quæ ad officialem pertinent prædictum, vel aliqua, & ordinare de eo & circa eum hoc, & alia prout viderit expedire. Si verò nec frater, nec famulus ſit in domo ad iſta facienda quod valde cauendum eſt; prouidendum eſt à veſtiario quòd ſic cautè per familiares fiant quòd ex inde non poſsint oriri ſcandala, vel domus in bonis damnificari.

De Officio Præfecti operum. Cap. XXXIIII.

PRæfectus operum dicitur frater, qui conſtituitur ad exequendum circa opera illud, quod Prælatus de conſilio operariorum (ſi magnum quid fuerit) vel etiam alia ſine conſilio (dummodò non ſint magna) duxerit ordinandum. Debet autem ad huiuſmodi officium haberi, ſi poſsit, frater qui circa huiuſmodi habeat prudentiam, qui inter operarios, & alios ſæculares ſciat honeſtè, & pacificè conuerſari,

qui etiam circa agenda geret ſolicitudinem competentem, & qui à maiori bono propter huiuſmodi occupationes non euellatur. Cùm autem ſecundùm modum prędictum inſtant aliqua opera facienda de nouo, vel complenda, vel reponenda: ipſius eſt cogitare, & prouidere de materia habenda, & domum portanda, vt ſunt ligna, lapides, tegulę, arena, calx, & ſimilia. Si autem aliqua iſtorum poſſunt procurari per fratrũ ſtudium, & laborem, debet ſuper hoc ſolicitare Priorem vt fiat cum debita diligentia, tempore opportuno. Si autem oporteat iſta emi, debet cum bonis viris qui circa hoc habeant experientiam conferre, qualiter bona materia, & cum meliori foro, & quo tempore, & vbi poſſit haberi, & qualiter deferri, & exequi quod ipſi conſulerint faciendum. Et ſi ſtatim non ponatur in operibus, cùm fuerit domum apportata, vel extrà etiam quæſita, ſuum eſt prouidere quomodo cuſtodiatur diligenter ne pereat, vel deterioretur. Porrò circa opera, quæ fiunt, debet attendere, ne fiat aliquid, quod curioſitatem, vel ſuperfluitatem prętendat, & ad hoc operam dare quòd fiant opera durabilia, & humilia, & paupertati, & religioni conſona. Ad ipſum etiam pertinet conducere operarios, & ſolicitare eoſdem: & cum ſunt in expenſis domus, in cibo, & potu, debito prouidere eiſdem loco, & tempore opportuno: & ſi debent aliqui iacere in domo, de loco & lectis ſecundùm ordinationem Prelati ordinare. Debet autem attendere quòd illi, quos aſſumit ſint operarij boni, & fideles, & honeſtæ conuerſationis, & famæ; & ſi contrarium in eis inuenerit, ſunt ab eo

quàm

quàm citò licentiandi cum tali cautela quòd ſcandalizati non recedant. Sic autem ſe debet habere, & dare operam quòd fratres alij ſic ſe habeant coram eis & cum eis, quòd non videant apud fratres aliquid quod eis cedat in ſcandalum, vel offenſam: ſed magis apud fratres proficiant in his, quæ pertinent ad ſalutem. Soluere quoque eis mercedem ita tempeſtiuè, & fideliter, quòd occaſionem non habeant contra fratres murmurandi. Item ipſius intereſt notare, & videre quæ ſunt in domo reparanda, vel meliorada, ſiue in tectis, ſiue in clauſuris, ſiue in his, quæ ruinam minantur, & in alijs quibuſcumque, & oſtendere Prelato, & ſecundùm diſpoſitionem, & licentiam eius dare operam ad huiuſmodi facienda. Debet etiam diligenter computare quantum recipit, & vnde, & quantum, & in quibus expendit, & de hoc ſuo tempore reddere rationem, & procurare quòd poterit pro operibus ſi ei imponatur, & quòd datum fuerit pro operibus ſpecialiter, ſi non ad manus alias ſed ad ſuas ſecũdùm ordinationem Prelati deueniat, in capitulo recitare. Si verò frater aliquis fuerit in domo, qui ſciat in huiuſmodi operari, ſi ponatur ad operandum, huiuſmodi officiali obedire debet, & eum adiuuare in quibus dixerit ei, niſi fortè ipſi iſtud officium imponatur.

De Officio Hortulani. Cap. xxxv.

HOrtulanus dicitur frater, qui habet curam, videlicet de horto procurando: ad quòd officium ponendus eſt frater, qui habeat experientiam circa huiuſmodi, vel ſciat ſaltem habere ſolicitudinem ad inquiren-

inquirendum ab illis qui ſciunt, & exequendum ſecundùm conſilium aliorum.

Circa virgultum.

Ad huiuſmodi officium pertinet dare operam ad arbores, vites, arbuſta, & omnia ad virgultum pertinentia plantanda, inſerenda, riganda, purganda, ſeu putanda, appodianda, liganda, ſuffodienda, & ſimilia facienda prout eorum, & terræ conditio requirit. Et cauendum eſt circa huiuſmodi ne arbores, vel arbuſta, vel alia huiuſmodi inutilia habeantur, ſed ea quæ fructus vtiles, & abundè ſecundùm modum terrę producere ſolent, & varios ſecundùm tempus, & varietates, & pręcipuè tales qui infirmis proſint, vel ſaltem non ſint infirmitatum facilè generatiui. Porrò prouidere debet ne arbores altæ ſint iuxtà clauſuram, per quas poſsit aſcenſus fieri, vel deſcenſus. Item quòd nō ponantur nimis ſpiſſæ pręcipuè vbi terra ſub arboribus non ſolùm reſeruatur ad pratum, ſed ad aliquid ſeminandum, & quòd in decenti ordine, & diſtantia collocentur: vt non ſolùm ex fructibus ſed etiam recreationem faciant ex decore. Item quòd numquàm ſit tanta ſpiſsitudo arborum, vel lignorum, quin omnes deambulantes, vel reſidentes in loco quocumque poſsint competenter videri. Porrò in plantandis arbuſtis, debet attendere quòd ſint talia quæ poſsint in aliquo valere, vt vimina ad ligandum, roſæ ad aquam roſaceam, altarium ornatum, & ſimilia, & quòd hæc in talibus locis collocentur, quòd non impediant vtilitatem maiorem. Sine licentia verò Prælati non debet magnum quid nouum facere, vt arborem aliquā eradicare,

eradicare, vel plãtare in loco qui ſolet ad aliquos vſus haberi,& ſimilia quæ poſſunt fieri.

Circa terræ naſcentia.

Pertinet etiam ad eum dare operam quòd habeantur prata, ſiue pro infirmis, ſiue pro hoſpitibus, ſiue pro conuentu in locis opportunis,ſecundùm diſpoſitionem Prelati competentia,pro recreatione, & honeſta,& munda & quod huiuſmodi opus exigit,facere diligenter. Item apponere curam magnam quòd habeantur in horto ſemper abundanter herbæ tempore competenti ad faciendum olus. Item aliqua legumina quæ recentia conuentui ſolent dari, vt fabæ, & piſa noua. Itẽ porri,cæpæ,allia, cucurbitæ,cucumeres,pepones,& ſimilia prout gignere poteſt humus nationis illius. Item ſaluia,petroſelinum, & huiuſmodi herbæ, vel flores pro ſalſis, tàm ſolicitè cultiuentur quòd quocumque tempore de ipſis reperiatur copia pro ſalſamentis faciendis, pro condimento pulmenti pro pulueribus, pro medicinis idoneis. Item radices, vt paſtinacæ, & ſimilia, ſemina feniculi,& aniſi & ſimilia,quæ in varias vtilitates, & vſus cedere poſſunt, ſiue pro conuentu, ſiue pro medicinis, ſiue certo tempore conſumenda, ſiue in tempus longius conſeruanda. Debet autem in ipſo horto tales diſtinctiones,& vias facere quòd omnia ſint diſtincta, & locis debitis ſic collocata,quòd non contingat ea pedibus tranſeuntium conculcari. Vbi verò ſolent multi conuenire cauſa habẽdi ſaluiam,vel petroſelinum, & huiuſmodi modica, faciẽdus eſt aliquis hortulus prope portam vbi fieri poſsint, in quo ſint huiuſmodi de

quibus

quibus extraneis ſufficiat, ne ad interiora eos frequēter oporteat intrare.

Circa vtraq;

Item pertinet ad eius officium procurare diligenter bonos ſurculos aliunde ad inſerendum bona ſemina & huiuſmodi, pręcipuè quæ non habētur in domo: & tempora obſeruentur apta ad ſingula facienda. Item vt meliùs terra fructificet, debet habere curam de ipſa firmanda & riganda, ſi haberi valeat aqua & de fondienda, & eligendis lapidibus, & eradicandis herbis, & arbuſtis malis, ſuis temporibus, ſingulis iſtis & ſimilibus faciendis. Scire etiam debet, quo tempore qui fructus, ſemina quæ radices & ſimilia ſunt colligenda, quæ & quomodo debeant & valeant conſeruari, & vbi & apud quem ſecundùm diſpoſitionē prelati, & dare operam vt fiat circa hoc quod fuerit faciēdum. Si verò huiuſmodi hortulanus ſit conuerſus, debet proprijs manibus laborare in prædictis, & alia quę circa laborem diurnum dicta ſunt ſuperiùs de ſartore, poſſunt ad ipſum pertinere, ſi verò ſit clericus, poteſt idem, licet non tantùm laborare ſi ſciat, ſi veró ſit hortulanus aliquis extraneus ſæcularis & familiaris, pertinet ad procuratorem ipſi præeſſe, & ſecūdùm ſupradicta ordinare de ipſo. Ipſius etiam eſt cuſtodire clauem horti & claudere & aperire tempore opportuno, & cauere ne aliqui extranei indiſcretè ingredientes diſſipent horti bona. Si verò fuerint perſonæ reuerendæ, nullatenùs debet eos prohibere vel moleſtare, dare quoq; non debet aliquid de horto extraneis ſine licentia generali, vel particulari.

De

De quibuſdam communibus ad officiales multos.
Cap. xxxvi.

DEinde circa officiales ſunt quædam notanda, quę ad multos pertinere videntur. Debet ſiquidem omnis officialis, dū imponitur ſibi officium aliquod, ſi videtur ſibi quòd non habeat gratiam ad illud faciendum, humiliter excuſare ſe apud imponentem, & oſtendere ſine falſitate, vel fictione defectus ſuos circa illud officium. Quòd ſi non audierit illum imponens officium, debet in confidentia de bono obedientiæ ſuſcipere deuotè quod fuerit imperatum. Item recępto officio debet conſiderare cuiuſmodi licentiæ generales ſunt ſibi neceſſariæ ad officium exequendū pro quibus difficile nimis eſt recurrere ad prælatum aſsidue & de illis cum prælato conferre, quas debet prælatus liberaliter ei concedere. Quòd ſi nolit, debet nihilominùs facere quod poteſt bono modo, & pro licētijs huiuſmodi recurrere ad ipſum, quāquā difficilè videatur. Item cùm aliqui excedunt circa aliqua dę pertinentibus ad officium ſuum, debet ſuper his proclamare, & prælatis ſuggerere quod fiant admonitiones vtiles aliquæ circa illa, de quibus eidem videbitur expedire. Item cùm non ſufficit ſolus peragere ea, quæ ſunt officij ſui, poteſt erga prælatum pro adiutore inſtare, & cum adiutoribus ſibi datis ita ſociabiliter & amabiliter ſe habere, quòd inueniantur facilè, qui in eius adiutorium ſuſtineant aſsignari. Itē cùm contingit eum recedere de domo, vel infirmitate, vel alia impotentia ab officio præpediri, debet officium ſuum, vel alijs committere, vel ad officioles,

qui

qui in huiuſmodi habent poteſtatem, vel ad Prælatũ recurrere,&ſic diligenter aduertere,quòd ex eius abſentia defectus non fiat.Item debet diligenter aduertere,ſi qua ſcripta ſunt in conſtitutionibus,vel ordinationibus Capitulorum Generalium , vel Prouincialium , vel quotidianorum , quæ ad ſuum pertineant officium, & illa ſolicitè cuſtodire. Cùm etiam imponatur ſibi officium cui res aliquæ ſint annexæ,vt Sacriſtæ calices,paramenta,libri, & huiuſmodi, & ſic de alijs, debet cùm recipit officium ſuum ſcire quæ, & quot recipit,& in dimiſsione ſi excreuerint, vel ſi aliqua non ſuperſunt, reddere rationem.Non debet autem ſine licentia generali, vel ſpeciali aliquid dare de pertinentibus ad officium,vel intus, vel extrà nec recipere: cùm receperit etiam de licentia, debet in capitulo beneficium collatum fratribus ad ſuum officium pertinens recitare. Item expenſas quas facit pro officio ſuo recipere debet, vel à procuratore, vel aliunde ſecundùm diſpoſitionem Prelati, & de ipſis computationis tempore, vel quandocumque requiſitus fuerit reddere rationem. Item cùm officiales in aliquo non conſentiunt, non debent litigare, vel ſe perturbare, ſed ad Prelatum, vel alium recurrere, qui ſuper his habeat poteſtatem. Item cùm habent aliquos ſæculares in adiutorium, vel cum eis aliquid facere cauſa officij,debent ſic honeſtè,& pacificè cum eis,& coram eis agere vniuerſa, quòd non ſcandalizentur: & cùm ſunt de familia ad ſuum officium pertinente,curam gerere ſpecialem, & in omni tempore cauere ne vnquàm aliquem famulum , vel operarium etiam

leuiter

leuiter percutiat, vel iniurijs laceſſat, charitatiuè tamen poteſt eum corrigere, & inſtruere. Cùm verò vnum officium duobus committitur, debet ſic prouideri per Prælatum, quid ad quem pertineat, quòd in confidentia de altero aliud, vel neglgere, vel omittere non contingat. Deniq; ſuper omnia cauere debet ne ſit in aliquo negligens circa ea, quæ ad officium ſuum pertinent, & præcipuè in his, vnde turbatio, vel damnum temporale, vel ſpirituale fratrum ſequi, vel ſcandalum poſsit oriri. Cùm autem imponitur ei officium de nouo de quo non eſt conſcius benè quòd ſciat illa, quæ ſunt in illo officio facienda, debet à Prælato petere vt per aliquem exercitatum in illo officio ſe faciat in omnibus inſtrui diligenter.

De Officio Diffinitoris Capituli generalis. Cap. XXXVII.

[Circa ea, quæ ſunt agenda ante diffinitionem.

AD officium diffinitoris Capituli Generalis pertinet cùm electus fuerit præſens in capitulo, poſtulet à Priore Prouinciali huiuſmodi laborem ſibi iniungi in remiſsionem peccatorum, & ſic ipſo imponente recipiat officium humiliter veniam faciendo, & hoc ſi oportuerit eum ire in regionem longinquam. Bonum eſt etiam quòd ſuper huiuſmodi officium pro ſe & pro ſocio ſibi aſsignato teſtimoniales recipiat litteras à Priore Prouinciali & diffinitoribus, vel aliquibus alijs Prioribus de capitulo, quas non negligat propter multas difficultates, quæ ex defectu literarum huiuſmodi poſſent oriri. In ipſo capitulo in quo eligitur, debet ordinari de ſocio, ſi præſens fuerit, vtrum inſimul ire debeant & quando & per quas vias. Si

vias. Si autem alter illorum tantùm preſens fuerit, debet prędictas literas procurare, & de ſupradicta via cum abſente per literas ordinare, quòd ſi neuter pręſens fuerit, debet Prior Prouincialis prędictas literas procurare, & diffinitori, vel ſocio mittere, & qui primò recepit, alteri debet de via prędicta ſignificare. Cùm autem declinauerit ad conuentus, & in ipſo capitulo, & inter extraneos per quos tranſit, ſic in vigilijs, in ſobrietate, in ſilentio, in ſtudio, in oratione, & in omni honeſtate, & obſeruantia religionis, in collocutionibus, & verbis ædificatorijs dare debet exemplum, & conſolationem omnibus, vt euidenter appareat quòd non immeritò ad tantum negocium ordinis ſit aſſumptus. Si verò fratres aliqui per quos tranſit, vel in ipſo capitulo velint ipſi aliquid dicere de pertinentibus ad ordinem, quod ſuum officium poſsit reſpicere, debet eos diligenter audire, ſed cauere ne credat omni ſpiritui, vel ſuggeſtioni, vt loquentes plenè ſibi ſint noti, vel poſt inquiſierit à fratribus diſcretis, diligenter, & fide dignis de conditione, & diſcretione, & zelo & intentione, & motu loquentium, & in quibus, & in quãtùm debeat eis credere. Debet etiam ſcire quòd melius eſt frequenter ſequi conſilium, & ſenſum eorum qui parum ei loquuntur, quam multorum qui multum ſe ſolent ingerere ad loquendum, & ſolent de ſingulis iudicare, nec eſt ſecurum conſcientiam ſuam ex huiuſmodi auditu formare, quouſque conſtet ſibi pleniùs de auditis. Item poſtquam factus eſt diffinitor, debet diligenter reſpicere acta capituli pręcedentis, & conferrę cum fratribus diſcretiș tàm ſuper illis, quàm

ſuper

ſuper alijs quęcunq; ad vtilitatem ordinis poſsint in capitulo promoueri, & ſuper his per totum annum frequenter cogitare & conferre, vt ſit meliùs inſtructus circa huiuſmodi, vt meliùs ea poſsit promouere in capitulo, ad quod debet dare operam habendo in aliquo memoriali conſtitutiones nouas, vel admonitiones, & alia huiuſmodi, quæ videntur ei promouenda, quæ proponere debet inter diffinitores tempore opportuno.

Circa diffinitionem.

Item ad capitulum debet ita tempeſtiuè venire, ne mora eius diffinitores alij ex hoc impediantur à procedendo in agendis, & cùm in domo fuerit, ſic officium & Miſſam dicere vel audire tempore congruo, quòd eorũ occaſione, vel alia nõ impediatur, quin ſemper ſit cũm ipſis tempeſtiuè, vel in capitulo, vel in loco diffinitionum. Cùm autem in capitulo reſederit, ſic in loquendo, iudicando, & in omnibus, ſocijs ſuis debet deferre, & ſibi eos anteponere, & in omnibus maturè, honeſtè, & commodè agere, iuſtè & rigidè tamen, & ſic ſine perſonarum acceptione pro tẽpore ſe habere, quòd nec præſũptuoſus, vel inutilis, vel remiſſus, vel ſine zelo religionis valeat ab aſtantibus reputari. Porrò in diffinitionibus non debet contentioſè aliquid agere, vel clamoſè, nec eſſe multùm confirmatus in ſenſu ſuo ſuper his, quæ ante deliberauerat, vel alijs quibuſcumq; emergentibus, præcipuè cùm in diſcuſsione videt validiores ad oppoſitum rationes, vel videt illos qui magis exercitati ſunt & diſcretiores habentur, à ſua ſententia diſcrepare, quòd ſi fortè

in aliquam declinat ſententiam, quæ ante pronunciationem diffinitionum videbatur ſibi nimis bona, poteſt & debet illam ſententiam reuocare ante diffinitionem prædictam. Summoperè cauendum eſt ſibi cùm ſit iudex, ne aliquo caſu faciat aliquid pro perſona aliqua, vel conuentu, vel Prouincia, vel natione, vel contra, quod ſapiat acceptionem quamcunq; neque vnquam debet declinare in aliquam ſententiam quæ ad eneruationem Ordinis, vel minorationem ſtatus eius cedere poſsit, vel in aliquam ordinationem quæ intolerabilis communitati fratrum reputetur, vel poſsit eſſe tranſgreſsionum occaſio plurimarum: ſed ſic in omnibus cum zelo ſancto, & diſcretione intendat, quòd in patriam reuertens, ſuper aliquo, quod fecerit modico tempore poteſtatis ſuæ non reportet conſcientiam remordentem. Si verò aliqua ſibi iniuncta fuerint à condiffinitoribus facienda, vtpote legere literas, vel ſcribere aliqua memorabilia de his quæ leguntur inter diffinitores, vel habere curam, de liquibus quæ inter eos recitantur, vel aguntur, ita quòd circa hoc omiſsio, vel negligentia nulla contingat. Si verò fratres aliqui velint ſibi tradere literas aliquas, vel aliqua pertinentia ad diffinitores, debet ea recipere, & diffinitoribus in cōmuni præſentare. Debet etiam introducere quandoque fratres, qui habent negotia, cùm commodè poteſt, ad eos. Ipſius etiā eſt prouidere quantum poteſt ne ipſe, vel alij diffinitores tantum occupentur circa aliqua perſonalia, vel localia, vel minùs vtilia, quòd communia, & vtiliora currente tempore expedire

pedire non poſsint. Item de hijs negotijs,quę pertinēt ad Prouinciam ſuam, debet conferre cum ſocio ſuo, vt ea cum communi conſilio (ſi talia ſunt quæ vtriq; ſunt communicata, vel communicari poſsint) expediat diligenter, & non confuſè. Proinde ſi habentur literæ aliquæ, aut negotia aliqua pertinentia ad ſolum Magiſtrum, debent ante capitulum quàm citò poſſunt ei literas præſentare, & negotia proponere ordinatè, ſcilicet ea quæ Prouinciæ ſunt primò, quæ ſunt conuentus, vel conuentuum aliquorum ſecundò, quæ ſunt fratris, vel fratrum tertiò, quæ ſunt eorum qui nō ſunt de Ordine quartò. Si verò pertinent ad diffinitores, obſeruata hora ab ipſo diffinitore, debet ingredi ſocius, & cùm diffinitore reddere literas, vel proponere negotia ordine ſupradicto, & debent habere curam de expediendis negotijs, & reſcribendo cùm fuerit reſcribendum. Si verò ſunt negotia impertinentia ad Magiſtrum, vel ad diffinitores, vt ſunt emptio librorum, & ſimilium, debent cum licētia Magiſtri (ſi fuerint neceſſaria) vel Prioris domus (ſi ad eum pertinuerint) adiutorio (ſi indiguerint) illa prout poterunt honeſtè, & religioſè expedire. Si verò fuerit aliquod negotium tale, quod inter vtrumque non ſit communicandum, debet ille cui commiſſum eſt, vel ad quē pertinet, illud prout commodè poterit expedire. Cùm autem inter diffinitores agitur de Prouinciæ ſuæ ſtatu, vel aliquibus ad eā pertinentibus, debet ſuper quibus requiritur ab eis, vel à Magiſtro per ſe fidele teſtimonium dare, loquendo de ſingulis, de ſcientia, vel credulitate, vel neſcientia,

prout conſcientia ſua reperit vniuerſa. Si autē aliquid habet referre de ſua prouincia, debet omnia ſic recitare diſtinctè vt ſciatur à diffinitoribus quid dicat de motu ſuo, quid ex parte capituli Prouincialis, vel diffinitorum capituli Prouincialis, vel conuentus, vel conuētuum, vel fratris, vel fratrum aliquorum.

Circa ea, quæ fuerint agenda poſt diffinitionem.

Poſtremò determinata diffinitione, ſua intereſt dare operam quòd omnia, quæ ad ſuam pertinent Prouinciā, quæ nondū ſunt expedita, expediantur: & vbi in regreſſu inuenerit fratres turbatos de aliquibus in capitulo ordinatis, reddere eis rationem ſuper iſtis, & eos vt commodè poterit ſedare: in capitulo verò ſuo Prouinciali, debet reddere omnia, & conferre quæ ad ipſum pertinent, quæ de capitulo generali emanauerint, vt ſunt acta capituli generalis, literæ Magiſtri, literæ vel indulgentiæ nouæ ſi quæ ſunt impetratæ de nouo, & ſimilia: & habere curā quòd ibidē publicētur; & conſtitutionibus inchoatis de nouo, vel admonitionibus, ſi qua obſcuritas inuenitur, vel admiratio oritur, declarare intellectum, & rationes aſsignare, quæ diffinitores mouent ad iſta. Si verò Magiſter vel diffinitores commiſerint ei aliqua verbo, vel literis in ſua Prouincia, vel alibi nuncianda, vel exequenda, quod iniunctum fuerit diligenter executioni mandare.

De Officio Socij Diffinitoris Capituli Generalis.

Cap. XXXVIII.

Officium ſocij diffinitoris Capituli Generalis eſt huiuſmodi. Cùm officium ſibi fuerit iniunctū, debet cum venia & humilitate recipere; deinde cum diffini-

diffinitore de agendis (ſi pręſens eſt) verbo, vel ſi abſens eſt, per literas pertractare, & ei tamquam maiori in eis quæ communiter ad eos pertinent obedire: habere etiam curam ſpecialem de petitionibus Prouinciæ, & literis capituli Prouincialis, vel cõuentuum, vel fratrum portandis, de negotijs alijs, vt ſunt cauſæ, vel quęſtiones, vel alia quęcumq; proferendis, & cum conſilio diffinitoris, & autoritate ipſius ſuo tempore promouendis. Si autem contingat eum ire cum diffinitore, licet Prior ſit in ordine, debet eum tamquã Priorem habere, & procurare erga Priorem Prouincialem, quòd hoc ipſum ordinetur ab eo.

Circa capitulum.

Porrò cùm in loco capituli fuerint, debent in dicendo officium, in celebrandis Miſsis, in iacendo prope eum, ſi fuerit ordinatum, in ſcribendo, vel exequendo aliqua pro eo, ſi voluerit, & ſimilibus, ei aſsiſtere, reuerenter, & diligenter iuuare: negotia quoq; prout poterit debet eidem reducere ad memoriam, & cum eodem, ſi vult conſilium, promouere: literas quoq; ad Magiſtrum & diffinitores pertinentes, quas habet cum eius conſilio, reddere tempore opportuno. Item dum diffinitor vacat diffinitionibus, debet habere curam ſpecialem de literis Magiſtri, & indulgentijs nouis, ſi ibi fuerint, & ſub autentico ſigillo habendis, & ſimilibus, quæ oportet ad profectum ſuæ Prouinciæ deferre, & ſolicitare Magiſtrum ad reſcribendum illis qui ſcripſerunt de ſua Prouincia. Debet etiam literas procurare de beneficijs, quę fuerint procurandæ pro perſonis ad ſuam Prouinciam pertinentibus, &

proſequi cauſas ſuæ Prouinciæ,ſi que fuerint,vel agẽdo,vel reſpondendo quantum de iure poteſt, & alia negotia ſuæ Prouintiæ, quantum poteſt ſine diffinitore expedire, & pro iſtis cùm poteſt ad eum recurrere, & omnia huiuſmodi ſic ſolicitè expedire,quòd facta diffinitione non oporteat moram contrahere propter iſta. Si verò diffinitores, vel Magiſter inquiſierint aliquid ab eo de pertinentibus ad Prouinciam ſuam,vel ipſe aliquid de iſtis habeat dicere eis, debet circa iſta fideliter & diſcretè procedere, ſicut ſupradictum eſt de diffinitore.

Circa regreſſum.

In regreſſu verò magis ſpecialem curam debet habere de actis,& literis,& alijs huiuſmodi reportandis quàm diffinitor, licet vterq; habeat de his cogitare,& reddere omnia,quibus fuerint reddenda.In capitulo verò Prouinciali debet acta, literas Magiſtri, & indulgentias,quę ſunt nouæ,& alia pertinentia ad capitulum illud,reddere diffinitori, & laborare cum eo vt legantur,& fiat de eis quod fuerit faciendum.Si verò Magiſter, vel diffinitores aliqua cõmiſerint ei agenda cum diffinitore, vel ſoli, debet exequi diligenter prout fuerit ſibi dictum.

Circa ſucceſsionem in diffinitione.

Quòd ſi oporteat eum diffinitorem eſſe ſecundùm formam conſtitutionum propter mortem,vel impedimentum diffinitoris: tunc ad eum pertinent omnia quæ de diffinitore ſunt prędicta. Si verò antequã receſſerit de Prouincia ſua,cõtingat illud impedimẽtum tali tempore,quod hoc Prouinciali poſsit ſignificare,

care, debet illi innoteſcere, & cum eius conſilio ſociũ accipere, qui prędicta de ſocio prout poterit cõpleat diligenter. Si verò in via diffinitor impediatur, vel tam tardè, quòd non poſsit habere recurſum ad Priorẽ Prouincialem, tunc ſicut poterit prouideat de ſocio. Deniq; tam ad diffinitorem, quã ad ſocium pertinet cùm ſunt noui & inexperti in iſtis, dare operã vt per expertos circa huiuſmodi in his quæ neſciũt inſtruãtur: & ipſi cùm inſtant agenda, debent diligenter notare quomodo ſe habeant illi, qui magis ſufficientes in huiuſmodi reputantur, & eiſdem prout potuerint ſe conforment.

De Officio Electoris Magiſtri. Cap. XXXVIIII.

AD Officiũ electoris Magiſtri pertinet quòd poſtquã electus eſt poſtulet, vt ſupradictũ eſt de diffinitore, ſi oporteat eum ire longiùs, à Priore Prouinciali huiuſmodi laborẽ ſibi iniungi in remſsionẽ peccatorum, & iniũctum ſuſcipere cum venia humiliter & deuotè, & hoc ſi fuerit pręſens in loco electionis. De literis quoq; teſtimonialibus idẽ ſeruetur, quod de diffinitore eſt ſupradictũ: de ſocio verò & via & tempore eundi, debet facere ſecundũ conſiliũ Prouincialis. Porrò in via inter fratres, inter extraneos, in conuentibus, in capitulo, & vbiq;, debet illam honeſtatẽ & religioſitatem ſeruare quę de diffinitore ſuperiùs ſunt prædicta. Pro negotio verò electionis, debet à tẽpore ſuę electionis orare deuotè, & orationes a ſanctis perſonis cùm poterit impetrare: vt ſecundùm volũtatem Dei, & vtilitatem Ordinis tàm ipſi, quàm alij dirigantur. Cùm autem aliquos fratres inuenerit

diſcretos, & Deum timentes, exercitatos in negotijs ordinis, & perſonarum, habentes ordinis notitiam: debet libenter cum eis conferre in ſancta, & ſimplici intentione, vt per eos in aliquibus pertinentibus ad negotium pleniùs informetur. Cauendum eſt autem ei ne propter auditum, aut notitiam leuem ad eligendum aliquem inclinetur, niſi priùs per fide dignos, & qui talem magis de propinquo nouerint, pleniùs inſtruatur: nec vnquam ſic debet animum ſuum in aliquem firmare, quin ſi aliquid meliùs ex collatione aliqua poſtmodũ appareat, paratus ſit ad alium transferre vocem ſuam. Illud quoq; diligentiſsimè precauendum eſt ei, ne notio, vel familiaritas, vel confidentia preſumpta de aliquo, vel turbatio contra alium, vel deſpectio quæcumq;, vel aliæ ſimiles, vel diſsimiles cauſæ, quæ Spiritum ſanctum nõ ſapiunt, eum moueant in aliquo contra aliquem, ſed ſolùm pura, & ſancta intentio, & recogitatio, ſolùm Dei voluntatẽ, & vtilitatem ordinis inueſtigans: debet etiam attendere quòd licet in huiuſmodi perſona ſint multa attendenda, ſi reperiri poſſent in aliquo, vtpote conditio generis, & perſonæ, ſcientia, fama, auctoritas, notitia, gratia prędicandi, & inter homines conuerſandi, & talia multa: tamen ſuper omnia videntur attendenda, vitæ ſanctitas: diſcretio naturalis: experientia prælationis: zelus ſanctus; animoſitas ad mala perſequenda, & bona promouenda: maturitas in agendis cùm oportuerit: condeſcenſio ad infirma: firma de Deo fiducia in ſolitis, & grauibus cùm emergunt. Cæterum verò tamquàm pernicioſum, & viliſsimum eſt procul

abijcien-

abijciendum,ne vnquàm inducat,vel inducere ſuſtineat quemcunq; circa huiuſmodi negotium ad aliquid, niſi quòd puré ſanctitatem ſapiat,& virtutem: ſed ſic in omnibus cum timore Dei diligenti deliberatione procedat,& votum ſuum ſolùm in Deum,& ordinis transferat vtilitatem:habens præ oculis quòd nihil faciat vnde malam reportans conſcientiam,gemere habeat in omnibus diebus vitę ſuę,cùm aliquid fecerit quod poſtmodum nunquàm poterit emendare. Si verò facto ſcrutinio publico nondum valet electio,nec videatur per proceſſum quòd valere poſsit niſi mutet vocem ſuam, multò meliùs eſt mutare vocē (dummodò cum bona conſcientia fieri poſsit) quàm diu diſcordiam ſuſtinere. Sed in mutatione illud videtur ſecurius,quod cùm oportet mutari propter cōcordiam, illorum ſequatur conſcientiam, & ſenſum, qui ſecundùm ſuam conſcientiam, & ſenſum melioris,& ſanioris ſententiæ,reputantur. Denique omnia quę acta ſunt in ſecreto,ſic debet habere ſecreta,quòd numquàm ex ore eius egrediatur aliquid vnde poſsit aliquid de illis percipi, vel poſsit aliquis frater percipere quòd talis,vel tales fratres elegerunt hūc,vel illū reprobauerunt,vel illi contrarij fuerunt,& ſimilia quę poſſunt inducere turbationem.Debet etiam eſſe cautus quòd in collatione facienda de aliquibus eligendis ante electionem inter electores ſuos,non eſt ſecurum conſentire, propter occaſiones denigrationis famæ multorum,& alia mala multa,quæ ſolent inde ſequi. Porrò in regreſſu cùm declinat ad fratres, debet laudare quantumcunq; poteſt cum bona conſcientia

quòd

quòd factum eſt, & ſuper hoc fratrum animos conſolari.

De Officio electoris Prioris Prouincialis. Cap. XL.

AD Officium electoris Prioris Prouincialis pertinet, vt cùm electus fuerit conferat cum Priore & conuentu de literis ſuper hoc habendis, & de ſocio in via, & faciat prout ſuper hoc duxerit ordinandum: in alijs autem, quæ ad electionem pertinent, obſeruet habito reſpectu ad Prouinciam, omnia quæ ſupradicta ſunt de electione Magiſtri, habito reſpectu ad ordinem vniuerſum. Multùm autem attendere debet quòd talis eligatur (ſi fieri poteſt) qui ſit ad pacem, & conſolationem communem Prouinciæ, dummodò aliæ circunſtantiæ bonæ concurrant: & libentiùs debet procurare quòd aliquis de Prouincia eligatur, dummodò ſit ſufficiens, & habeatur vtilis, quàm aliunde etiam ſi magis ſufficiens habeatur, de quo non ſperetur quòd poſſit haberi, niſi cum magna anguſtia animi ſui, & anhelaret ad recedendum quã citiùs poſſet. In formatione verò decreti, ſi opus fuerit, debet in omni caſu ſine difficultate qualibet teſtimonium perhibere veritati.

De Officio diffinitoris Capituli Prouincialis.
Cap. XLI.

AD Officium diffinitoris Capituli Prouincialis pertinet, vt poſt electionem audiat negotia fratrũ modò ſequeſtratim, modò cũ alijs diffinitoribus, prout ipſi requirunt, & ipſe poterit vacare: recipere etiam literas, vel memorialia, quæ ad diffinitores pertinent cùm ei porriguntur, vt ea inter diffinitores præſentet tempo-

tempore opportuno. Poſtquam autē inchoatū fuerit capitulū, debet cū Priore Prouinciali in loco diffinitorū in capitulo ſedere, hoc ordine ſeruato inter diffinitores, vt qui primò ſedent in choro, primò ſedeāt inter eos. Cauendum eſt autem ei ne aliquid faciat pro fratre, vel conuentu, vel contrà, quod ſapiat priuatum amorē, vel turbationem, vel vindictam contra alium: ſed tantùm ea quę ſapiunt æquitatem & bonū. Item ne ſit facilis ad mutationes faciendas ſiue in abſolutionibus Priorum multorū, vel traslationibus lectorū & fratrum: niſi quando poſt diſcuſsionem diligentē manifeſta ratio reperitur. Item non tantùm intentus ſit circa particularia facta, quòd commune bonū & magis quod pertinet ad ſtatum totius Prouinciæ negligatur. Porrò circa conuentus nouos & remotos, & deſolatos, vel præ paucitate fratrum, vel paupertate, vel propter aliqua ſcandala ibi orta, vel alijs de cauſis, vt releuentur à grauaminibus, & benè prouideatur eiſdem & in aliquo non grauentur: ſimiliter circa ſtudium & omnia pertinentia ad id promouenda. Item circa fratres, qui notati ſunt de ſcandalo turbationis, & periculoſi reputantur reprimendis, & refręnandis, & in talibus conuentibus collocandis, vbi ſub diſciplina & cuſtodia bona alicuius cuſtodiantur, & ſimilibus quæ ſunt maioris neceſsitatis, debet habere curam maiorem quantum in eo eſt. Sunt & alia quædam notata in capitulo de officio Prioris Prouincialis circa fratres, quæ pro magna parte eidem quantum ad officium ſuum in modico tempore pertinent, conſideranda ſunt & ſolicitè obſeruanda.

Item

Item pertinet ad eum cum alijs diuidere viſitatoribus domos viſitandas,& alia quædam,quæ in conſtitutionibus expreſſa ſunt, & in admonitionibus Capituli Generalis quandoq; inſeruntur:inſuper,& multa alia de illis, quæ ſupra notata ſunt de officio diffinitoris Capituli Generalis,quæ omnia ſunt ab eo conſideranda diligenter,& prout competunt obſeruanda. Deinde finita diffinitione cùm aliquos turbatos viderit de aliqua ordinatione, non debet ita ſe ſuper aliquo excuſare(licet in illo non conſenſerit)quòd ſuper ſocios ſuos calumnia deuoluatur,vel quæ acta ſunt inter eos de quibus oritur turbatio,per quos factum ſit reueletur.

De Officio Viſitatoris. Cap. XLII.

Circa ea,quæ præcedunt viſitationem.

AD officium viſitatoris pertinet, ſi laborioſa fuerit ſua viſitatio,poſtulet à Priore Prouinciali laborē in remiſſione peccatorum ſibi iniungi. Socium quoq; de eius ordinatione,ſi poteſt ei loqui, vel ſcribere, vel ſi hoc non poteſt de ordinatione Prioris ſui conuentualis aſſumere debet. Si verò ante tempus viſitandi contigerit eum infirmari, vel aliter impediri: debet Priori Prouinciali hoc indicare, vt de alio prouideat qui ſuppleat vices eius. Porrò tempus ad viſitandum debet eligere tale in quo fratres meliùs poſsint haberi in domo, ſine damno prędicationis,vel prouiſionis temporalium, & quòd non concurrat cum viſitatione Prioris Prouincialis,vel nimiùm ſit vicinum viſitationi, vel capitulo ſequenti,vel pręcedēti Prouinciali,

vel Generali, ſi fuerit in Prouincia illa celebranda. Cùm autem venturus eſt ad domum aliquam, debet primò ſignificare tempus aduentus ſui, vt fratres abſentes commodè conuocari poſsint. Non debet autē ad conuocandos fratres inferre neceſsitatem, qui ſine magno damno domus, aut ſalutis animarũ conuenire non poſsint, niſi magna, & rationabilis cauſa, & neceſſitas hoc requirat.

Circa quædam in generali.

Intereſt etiam ipſius portare ſecum literas Magiſtri & alia, quæ emanauerunt à Capitulo Generali, vel Prouinciali, & facere ea legi, quæ emanauerunt illo anno à Capitulo Generali, vel Prouinciali in præſentia ſua, in capitulo, vel in menſa cùm fratres communiter interſunt. Debet autem ſummatim in omni cōuentu videre, & inquirere ſi habentur libri officij Eccleſiaſtici benè correcti. Item ſi habentur libri ſcholaſtici ſufficienter, ſi habentur paramenta Eccleſiaſtica, & huiuſmodi, quæ pertinent ad cultum Dei competentia. Item quomodo ſit Diuinum Officium, & quomodo proficitur in ſtudio. Itē qui, & quot fratres ſunt in domo, qui multùm reputentur idonei ad proficiendum in ſtudio, quos exigentibus meritis ad hoc expediat promoueri, quot boni prædicatores, quot boni in conſilijs, quot boni ad confeſsiones, ſi qui graues in moribus, vel notati publicè de ſcandalo, ſi multi grauibus, & longis infirmitatibus prægrauati, ſi habentur competenter temporalia, & qualiter. Item ſi habitant inter deuotos homines, ſi domus eſt onerata multitudine fratrum, vel paucos habet, ſi ſunt fratres

de illa natione,vel aliunde, ſi libenter morantur fratres in illo conuentu,vel inuiti, ſi habent pacē fratres cum Prçlatis & ſimilia multa,vt tempore ſuo his cognitis in genere,ſciat meliùs Priori Prouinciali,vel diffinitoribus conſulere de his quæ circa domū illā fuerint ordinanda,& ipſe nihilominùs faciat bonū quod poterit,quantū officium ſuum ſe extēdit. Porró ante tempus viſitationis ſuæ,non pertinet ad eum facere aliquam inquiſitionem ex officio, licet ipſe poſſit audire aliqua, ſi aliqui gratis ad hoc ſe ingeſſerint, vel ſine inuitatione aliqua gratis dicere voluerint,in quibus tamen nō ſunt expēdendi dies multi, ne in fraudem prolongandi dies officij hçc fieri videantur.

Circa capitulum.

Cùm autem primò capitulum intrauerit ad officiū exercendū, poteſt aliquam breuem collationē facere fratribus de aliqua ſpirituali materia & vtili ſi voluerit, deinde recommendare fratrum orationibus illos quos voluerit.Poſtmodū facere iniūctionē,& admonitiones de pertinentibus ad officiū;ſicut viderit expedire. Solet autē in cōmuni viſitatione capituli vbi aliqua ſpecialis cauſa hoc requirit, iniungi vniuerſis abſq; præcepti expreſsione quód quilibet dicat ei illud,quod ſibi videtur dicendū ſecundū ſuā cōſcientiā pro bono Ordinis ſiue in capitulo, ſiue extrà ſecūdùm quod requirit natura negotij, videlicet quod dicendū eſt in capitulo,dicat ibi,& quod extrà dicendū eſt,dicat extrà. In admonitionibus veró ſolent fratres reddi cauti , ne aliquid dicat contra aliquem ex aliqua turbatione vel motu inordinato, ſed ſolùm ex ſince-

ritatę

ritate fraternæ charitatis, & amore Ordinis. Item ne taceant aliquid dicendum, vel ex familiari amore perſonæ, vel timore quocunque, vel alia quacunque ex cauſa minús religioſa. Ipſis etiam Prælatis & fratribus poteſt iniungi, ſi videatur expediens, quód occaſione eorũ, quę dñr bono, & conſueto modo cõtra aliquẽ nihil poſtmodũ durè agant. Cúm etiã ſit conſuetũ quòd ipſi Priores inſtante viſitatione ſoleant animare in capitulo fratres ad dicendum fideliter omnia quæ videntur eis dicenda. Item quód caueant quód nõ dicant inutilia, vel quæ aliàs ſunt correcta, vel quę ſecretè ſunt dicenda non dicãt in publico, & ſimilia. Item quód in proclamando ſe habeant modeſtè & formam conſtitutionum obſeruent diligenter. Hæc quoq; & ſimilia plura, vel pauciora poſſunt dici ſecundũ quod ratio ſuggeret, ſtatui domus, & circunſtantijs ad hoc pertinentibus conſideratis. Poſt huiuſmodi veró iniunctiones, & admonitiones antequam procedatur ad culpas audiendas, dandum eſt aliquod tẽpus fratribus ad loquendum ſibi ſecretó, ſi voluerint, vt ex aliquibus auditis magis inſtructus, ſciat meliús quid ſit agendum. Si veró ſibi videatur, poteſt vocare aliquos, & maximé diſcretos, & magis dignos fide etiam ſi gratis non veniant, ad inquirendum de ſtatu domus leuiter & ſummatim. Ex his veró quę ſibi dicuntur ad partẽ, non multùm expedit quód conſcientiã ſuã formet, niſi poſtquã diligentiùs inueſtigauerit de conditionibus perſonæ loquẽtis, ſi forté eum non cognoſcat, & diſcretione, & zelo, & motu, & modo. Ex his autem quæ dicuntur in oculto, non debet

ad

ad aliquam ſententiam contra aliquem in aliquo prō cedere, niſi in publico recitentur. Inſtruere etiam debet ſibi loquentes in ſecreto, cum loquuntur de talibus, quæ ſolent, & poſſunt in proclamationibus dici, quòd non benè liberant animas ſuas, niſi in publico illa dicant. Si autem viderit aliquos paratos ad dicendum aliqua in publico, quę dici ſic non ſolent, nec debent, debet eos inſtruere charitatiuè, ſi ex ſimplicitate hæc faciunt, quid eis ſit agendum. Si verò ſibi videatur malitioſé, terroribus, & cōminationibus debet eos in iuſtitia refrænare, & cōdignè punire poſtmodum, ſecundùm quantitatem exceſſus, ſi procedunt. Porrò cum prelibatis prędictis, tenetur capitulum de culpis, ſic cum debito moderamine, & diſcretione cuncta ſunt eidem agenda, vt viſitatio quæ inducta eſt ad correctionem malorum, non ſit occaſio exceſſuum augendorum. Proinde ſolicitè curandum eſt ei, quòd forma capituli quæ ſcripta eſt obſeruetur, quòd malè accuſantes reprimat, & refrænet, & quòd benè accuſantes iuuet, quòd dubia diligenter inquirat, quòd accuſato det licentiam, & tempus ad reſpondendum, quòd in friuolis non permittat occupari, quòd ea quę digna ſunt reprobatione cùm audiuntur, valde verbis reprobet, & inſinuet eſſe horrenda, quòd laudabilia ſic cōmendet, quòd ad ſimilia animet audientes, quòd iniungendo pœnitentias prouidè diſcernat quantitates culparum, & prout poſsibile eſt ſine tranſitione puniat iuſto modo, & pluſquàm in quotidianis capitulis puniri ſoleant exceſſus, ne viſitatio veniat in contemptum. Ante iniunctionem verò pœnitentiæ

aggrauet

aggrauet culpas,quas audiuit dignas maiori reprobatione in quolibet accuſato, vt per hęc audientes inducantur efficaciùs ad cauendum. Ad hoc ſi in his quæ in ſecreto,vel in publico, in domo,vel etiam extrà domum audiuit, videatur quòd circa aliqua maiora ſit pleniùs aliquid inquirendum, de quibus per cõmunem modum ſupra dictum viſitandi nondum ei eſt ſatisfactũ,poteſt procedere ad pręcepta,vel omnibus,vel aliquibus facienda, in publico,vel in ſecreto, ſecũdùm quòd negotij natura requirit. Cauendũ tamen ne faciat aliquid contra aliquem iniurioſè. In grauibus verò ne ità parcat alicui, quòd culicẽ excolare,& camelũ glutire videatur. Sũt & alia ei diligenter obſeruanda,quæ in conſtitutionibus, & admonitionibus capitulorum, & ſuprà in capitulo de officio Prioris Prouincialis circa viſitationẽ ſunt cõſcripta. Cùm autem ad terminationem viſitationis accedere voluerit,ſi vult aliquas ordinationes, vel admonitiones arctiùs cuſtodiendas relinquere, debet primò ſuper his cum diſcretis fratribus conferre, & eorũ ſenſui qui nouerunt pleniùs ſtatũ domus,& patriæ,quã ſenſui ſuo credere.Poteſt autem & huiuſmodi in ſcriptis in aliquo memoriali relinquere in cuſtodiã Supprioris, vt ſciatur tempore ſuo ſi illa fuerint correcta, vel obſeruata , & ipſe poteſt memoriale retinere.Finaliter autem,& principaliter debet intendere ad hæc, & laborare quòd per viſitationẽ ſuã ſequatur correctio exceſſuum,pax,& tranquillitas relinquatur. Propter quod ſi videt aliquam turbationẽ, debet ante determinationem viſitationis dare operam ad quietandũ,

ſi religio in aliquo depereat reformetur, obedientia, concordia, deuotio, & omne bonum in fratribus augeatur.

Circa quædam poſt viſitationem.

Si verò fratres, vel conuentus rogauerit eum, vel ſuper aliquibus promouendis apud Priorē Prouincialem, vel ad diffinitores capituli Prouincialis, vel Magiſtrum, vel alibi, ſi ſibi rationabilia videtur, debet eis libenter acquieſcere, & ſuper his memoriale facere, & proponere ea tempore opportuno, nec fratrū defectus niſi ſolùm Prouinciali vel diffinitoribus vel Magiſtro prout eſt ſecundùm ordinē faciendum dicat, ſed potiùs bona de conuentibus viſitatis prædicet, prout ſecundùm conſcientiam facere poterit bono modo.

De Officio Prædicatoris generalis. Cap. XLIIII.

AD Officium Prædicatoris generalis pertinet, cū ad hoc aſſumitur, cum venia ſuſcipere illud officiū, & ad capitulum Prouinciale venire, niſi de licentiá vel ex cauſa remanſerit. Cùm autem non venerit, debet ſe excuſare per literas continentes cauſā abſentiæ ſuæ. Ipſe etiā eſt de corpore capituli Prouincialis, & pertinet ad ipſum electio diffinitorū Prouincialis & Generalis capituli, & viſitatorum, & diſcuſsio petitionum capituli eiuſdē, & ſimiliter quæ ad ipſos pertinent. Et ideò ſolet ſpecialiter talibus cōcedi, quòd habeāt ſpeciale ſigillum. Ad hoc etiam debet apponere curam quòd habeat maiorem notitiam fratrum de Prouincia, & exercitium circa ea, quę in capitulo ſunt agenda, vel pertinent ad communem ſtatum domus, vel Prouinciæ. Debet etiam frequen-

tiùs

tiùs & libentiùs vbiq; prædicare, præcipuè ſi gratiam habeat prędicandi. Non eſt autem propter hoc officium exemptus in aliquo ab obedientia Prioris ſui, vel à communi vita fratrum aliorum, niſi quo ad hoc quod poteſt ſine licentia ſpeciali ire ad capitulum Prouinciale, vt prædictum eſt. Sed de ſocio & tempore eundi, ſtare debet ordinationi Prioris ſui, dummodò ſic ordinauerit, quòd ſperetur quòd poſsit illuc commodè peruenire.

De Officio ſocij Prioris Conuentualis euntis ad capitulum Prouinciale. Cap. XLIIII.

[Circa quædam ante capitulum

PRiori conuentuali ituro ad capitulum Prouinciale eligendus eſt in ſocium frater, qui poſsit laborem vitę ſecundùm formam Ordinis ſuſtinere, qui commodè exercitium habeat, vel ſaltem aptitudinem ad ea quę in capitulo agenda, quòd etiã fidelis reputetur ad agendum pro omnibus, ſiue pro conuentu, ſiue fratribus ſingulis, ſiue Prælatis, ſiue Lectore, quod ſecundùm veritatem fuerit faciendum. Ad huiuſmodi ergo officiũ pertinet accuſationes Prioris ſi quæ fuerint, petitiones & literas, & negotia quæcũque, ſiue conuentus, ſiue fratrum ſingulorum recipere, & portare ad capitulum, & dare operam quòd illa quæ ſigillanda ſunt, ſigillentur.

Circa capitulum.

Cùm autẽ fuerit in capitulo, pertinet ad eum ſicut ad membrum, cùm ſit de corpore, circa omnia quæ ad cauſam pertinent, ſicut prædictum eſt de Prædicatore generali. Specialiter verò negotia conuentus,

vel fratrum ſuorum debet procurare, videlicet literas miſſas Priori Prouinciali, vel diffinitoribus, vel alijs reddere tempore opportuno. Accuſationes Prioris ſui in capitulo diſcretè, & ſimpliciter proponere, prout fuerint formatæ. Si autem aliquas alias de motu ſuo facere voluerit, eas ſequeſtratim, & diſtinctè ab alijs opponere. Petitiones ſingulorum fratrum ad Prouincialem, ſi quæ ſibi commiſſæ fuerint oſtendere & procurare. Si verò à Prouinciali, vel diffinitoribus aliquid ab eo fuerit inquiſitum, de ſtatu Prioris, vel conuentus, vel fratrum aliquorum, ſic ſimplicem veritatem dicere debet, quòd pro aliquo, vel contra aliquem nunquam inclinet ſe, niſi quantum requirit æquitas & veritas omni motu inordinato excluſo. Cùm autem aliquid dicit, debet huiuſmodi diſtinguere diſcretè, quid dicit de motu ſuo, quid de aliorum, & quorum, quid de voluntate conuentus, vel totius, vel maioris partis, & quæ ſit pars illa maior, ſi expedierit enarrare. Item pertinet ad ipſum oſtēdere Priori Prouinciali indigentias domus, quas habet, aut in lectore, aut in prædicatoribus, aut in fratribus expeditis in conſilijs, aut in confeſſoribus, aut in cantoribus, aut in conuerſis, ſecundùm varia exercitia, aut in paucitate fratrum, & ſimilibus, & grauamina, aut in infirmis, aut in diſcolis, aut in nimia multitudine fratrum, & ſimilibus, & laborare debet per ſe, & per fratres ſibi notos & amicos ſui conuentus, vt domui ſuæ per Priorem, & diffinitores vtiliter prouideatur. Cauendum eſt ei ne de motu ſuo, vel aliorum de ſuo conuentu, qui ad partes locuti fuerint, ſibi procuret aliquid, quod ad

turbatio-

Digitized by Google

turbationem conuentus, vel fratrum de conuentu ſuo, qui meliores, & diſcretiores reputantur valeat prouenire.

Circa quædam poſt diffinitionem.

Verùm ſi contingat Priorem ſuum abſolui, vel poſt diffinitiones omitti aliquid eorum, quæ in ſuo cõuentu ſunt neceſſaria, vt prouiſio de lectore, & huiuſmodi, tunc cum illis qui fuerint in capitulo de domo ſua, vel etiam aliorum fratrum de quibus conuentus ſuus confidit, debet tractare quid poſsit fieri pro domo ſua, ſiue in poſtulando quos poſsit eligere, ſiue in confirmationis commiſsione, ſiue in prouiſione de lectore & ſimilibus. Deinde in regreſſu non debet moram contrahere, ſed ſicut poterit bono modo ad conuentum ſuum feſtinare. Et ſi aliqua negotia fuerint, quæ expediat eis tàm citò ſcire, debet hoc quàm citò poterit per literas intimare, ſi ante aduentum ſuum hoc præſciri expediat. Cùm autem venerit, cauere debet ne rumores inutiles de capitulo referat, vel infirma, vel aliquid vnde fratres turbet contra Priorem Prouincialem, vel diffinitores, vel aliquos fratres qui minùs fuerint fauorabiles vel contrarij in ſuis negotijs: ſed potiùs ea referat quæ ad conſolationem, & pacem fratrum debeat prouenire: & det operam pacificare fratres in communi, & ſingulariter, ſi aliquos eorum viderit turbatos ſuper hijs quæ acta ſunt in aliquo, vel omiſſa, ſuper his reddens prout poterit excuſationem rationabilem.

FRater qui confeſsiones auditurus eſt, neceſſarium eſt vt ſciat quãtum poteſtatis habet. Item vt ſciat quę & qualiter à confitente inquirere debet. Item oportet eum eſſe cautum circa abſolutiones, & circa excommunicationes, diſpenſationes, & alias ſatisfactiones, & circa caſus matrimoniales, & circa pœnitentiarum iniunctiones, & ſimoniarum reſignationes, & circa modum ſe habendi ad confitentem, & ſpecialiter circa ſecretum confeſsionis.

Circa poteſtatem.

Circa poteſtatem notandum eſt quòd frater cui nõ eſt dictum à Prælato ſuo, vel ab alio qui poſsit ei dare iuriſdictionem quòd audiat confeſsiones, de nullo peccato mortali poteſt abſoluere. Ille autem qui habet ptãtem á Diœceſano, videre debet quam poteſtatem habeat, & ad maiorem certitudinem, bonum eſt quòd de hoc literas habeat, vel memoriale aliquod.

Circa inquiſitionem.

Circa inquiſitiones, notandum eſt quòd duo ſunt genera interrogationum, quę à peccatore confitente quærendę ſunt. Quędam enim pertinent ad ipſam perſonam confitentis: quædam verò ad facta perſonæ. Illæ verò quæ pertinent ad perſonam naturaliter ſunt priores: vnde niſi Sacerdos ſciat, poteſt inquirere à confitente vtrum ſit clericus, vel laicus: & ſi clericus, vtrum religioſus, vel non, & vtrum habeat beneficium Eccleſiaſticũ, vel non, pręcipuè cum cura animarum. Si laicus, inquiri poteſt cuius officij ſit, & vtrum in matrimonio ſit, vel ſolutus: & vtrum pa-

ter familias, vel de familia alterius. Cognito verò qualis ſit perſona, ſecundùm ſtatum ſuum, vel perſonæ, poſſunt fieri aliquę aliæ interrogationes. Mulieres verò præcipuè inquirendæ ſunt de ijs quæ ad eas pertinent. Milites inquirendi ſunt precipuè de rapinis & iniurijs, de venditione iuſtitiæ, de profuſione pecunię cauſa adulationis, vel hiſtrionatus facta: de vana gloria & laboribus, & doloribus, quos pro ea habent: & ſumptibus quos propter ea faciunt. Mercatores verò querendi ſunt de mendacijs, & periurijs, & venditione ad terminum in fraudē vſurarū facta, & de alijs fraudibus. Burgenſes verò inquirendi ſunt de ſocietate, de modo, & cauſa congregandi diuitias. Inquirendi ſunt etiam de inuidia: mos enim ciuium eſt alios alijs inuidere. Illi verò qui ſunt de familia alicuius potentis, inquirendi ſunt vtrum domino ſuo fideles extiterint, de adulatione, de mendacijs, de rapinis, de prauis conſilijs, de iniqua acceptione munerum, vtrum domino præcipienti aliquod impium, obedierunt. Clerici verò inquirendi ſunt de perceptione ſimoniaca beneficiorum & ordinum: & ſi deſeruiunt prout beneficia ſua requirunt: & an dicant officium ſecundùm quòd ordo eorum requirit: & de modo diſpenſandi reditus ſuos. Alij qui habent curam animarum, inquirendi ſunt, vtrum ſint ſoliciti, quomodo de cibo ſpirituali filijs ſuis prouideatur: & alijs quæ ad regimen animarum pertinent. Inquirendi ſunt agricolę de fraudatione ſui laboris, & vtrū reddāt quæ ſūt Cęſaris Cęſari, & quę ſūt Dei Deo: de falſis teſtimonijs, & de vſurpatione alienarum

rum terrarum,& de inuidia ,& de accuſatione proximorũ apud Deũ. De fide non eſt tutũ interrogationẽ facere,licet aliqui magnifaciãt, niſi in caſu in quo illa perſona ſuſpecta eſſet de fide. De peccatis verò occultis, vt eſt de peccato contra naturam, nõ eſt inquirendũ niſi cauté, ne aliquid manifeſtetur ſimplicibus,quod ipſi neſciant, quod poſsit eis eſſe occaſio peccandi.Modus autem inquirendi poterit eſſe talis: Poterit quæri vtrum inſultus carnis aliquando patiatur,& ſi reſponderit quod ſic.poterit quæri vtrum titillatio ducat eum ad aliquid faciendum, & ſi ſic, quod eſt illud, & ſic nihil ei manifeſtatur, ſed datur ei occaſio manifeſtandi ſe. Aliqui tamen quærũt vtrum vigilando ſemen effuderit abſq; naturali vſu mulierum,& ſi reſponderit quòd ſic;qua occaſione ei accidit.Sed inexperti opus carnale,non intelligerent quid eſſet effuſio ſeminis. [*Circa abſolutiones verò.* Notandum eſt quòd nõ eſt requirendũ ab eo,qui cõfitetur iuramẽtum,vel votũ, vel alia,obligatio quòd abſtineat à mortali . ſed ſufficit quòd habeat bonũ propoſitũ,& bonã volũtatem abſtinendi, & ſpecialiter à luxuria:& quòd remittat odiũ, ſi quod habet cõtra aliquẽ:& quòd velit ſatisfacere pro poſſe de iniurijs,ſi quas fecit: & quòd pœniteat de omni peccato mortali,quod fecit,ad minùs in generali.Si autem dicit ſe nolle vel non poſſe abſtinere ab aliquo mortali, non eſt iniungenda pœnitentia, ſed ſignificandũ eſt ei quòd ſi decederet in tali ſtatu dãnaretur. Verùm dandum eſt ei aliquod conſilium,quod faciat vt Deus illuſtret cor eius ad pœnitentiam, & dicendũ

eſt

eſt ei ne in tali ſtatu cõmunicet. [*Circa excommunicationes.* Notandum eſt, quòd ille qui audit confeſsiones, non debet ſe intromittere de alicuius abſolutione excommunicationis, niſi ſciat ſe poteſtatem habere, & niſi ſciat formã ſecundũ quã debet fieri abſolutio. De qua forma breuiter notandum eſt, quòd minor excommunicatio abſoluitur ſolo verbo: maior abſoluitur ita: Authoritate qua fungor abſoluo te ab omni vinculo excommunicationis, vel ſpecialiter ab excõmunicatione, qua ligatus es pro hoc facto, vel à tali iudice. De poteſtate autẽ talium abſolutionum breuiter notandũ eſt, quòd ille qui audit confeſsionẽ non poteſt abſoluere ſua authoritate ab aliqua maiori excõmunicatione, quã alius iudex tulerit, qui ſit maior, vel par ei. Item notãdum quòd abſolutio excõmunicationis debet præcedere abſolutionem peccatorum. ¶ *Circa diſpenſationes.* Notandum eſt quòd circa diſpenſationes nullus debet intromittere ſe de aliqua diſpenſatione votorum, vel irregularitatum, niſi ſciat ſe habere poteſtatem licẽtiandi, & diſpenſandi: neceſſe eſt etiam vt ſciat ſecundũ quam forman debet fieri diſpenſatio votorum. Dicat ergo peccatori, vt quæ vouit impleat, donec ſibi conſultum ſit ab eo, qui cum eo poſsit diſpenſare.

Circa verò reſtitutiones. Notandum eſt quòd non eſt alicui danda pœnitentia, niſi voluntatem habeat reſtituẽdi proximo quod ei abſtulit, niſi proximus voluerit ei remittere. Caueat verò ne det ei dilationem: nec iniungat quòd inde faciat eleemoſynas: ſpoliato enim debet illud reſtituere, vel hæredi eius quàm citiùs

titius potuerit, niſi ſpoliatus det ei dilationem, vel nõ poſsit inuenire cui reſtituendum eſt. Tunc etiam debet erogari de conſilio Eccleſię in pios vſus, & niſi peccator habeat voluntatem ſic faciendi, nõ eſt ei iniungenda pęnitentia. Si verò occultũ eſt factũ, inſtruẽdus eſt peccator quomodo occultè reſtituat, vel occultè dilationẽ petat, ſcilicet per aliquam honeſtã perſonã, præcipuè Sacerdotem cui in confeſsione reueletur, quòd tacito nomine peccatoris negotium procuret

Circa iniunctiones pœnitentiarũ. Similiter oportet eẽ cautũ vt paruas iniũgat: meliùs eſt enim ponere homines in purgatorio, quã in inferno, habet enim Deus vbi purget filios ſuos ſi non purgẽtur hîc. Dicat etiã qñ numerũ orationũ iniungit: quòd ſi alıqñ ñ dixerit non ei ad culpã imputetur, ad minùs mortalem. Item non iniungatur pœnitentia alicui ſi habet officium quod ſecundũ conſcientiã ſuã ſine peccato mortali facere non poſsit, niſi deſerat id officiũ. Itèm ſi habeat aliquam aliã peccandi occaſionem, ex qua veriſimile eſt, quòd non poſsit ſibi cauere à peccato mortali niſi eam à ſe remouerit; vt eſt cohabitatio mulieris ſuſpectæ, cum qua peccare conſueuit, pœnitentia nõ detur ei, niſi occaſionem illam à ſe remoueat.

Circa verò ſimoniacos. Notandũ eſt quòd ille qui per ſimoniam adeptus eſt aliquod beneficium, non debet recipi ad pœnitentiam, niſi habeat propoſitum renunciandi illi beneficio purè, & ſimpliciter, quæ autem diſpenſatio poſsit poſteà fieri cum eo, inuenies in Summis in tractatu de ſimonia. Forma verò abſoluendi à peccatis hæc eſt; Facta generali confeſsio-

ne

ne in latino, vel in romano, á peccatore, & dicta illa oratione Miſereatur &c. Abſolutionem &c. Et ego abſoluo te ab omnibus peccatis tuis in nomine patris &c. Debet autem tunc eſſe fides tam Sacerdotis, quã eius qui confitetur, quòd niſi per culpam confitẽtis ſteterit, remittentur peccatori peccata ſua tunc, & gratia Dei infunditur, ſi priùs non erant dimiſſa & gratiam non habebat. Si verò priùs peccata dimiſſa & gratiã priùs habebat, tũc augetur Dei gratia.

Circa modum habendi ſe ad confitentem.

Item ad officium confeſſoris pertinet omnes confiteri volentes benignè & affabiliter recipere, & præcipuè illos qui raró confiteri conſueuerunt. Omnes autem qui neſciunt modum ſtandi in confeſsione debet inſtruere vt ſtent flexis genibus, inclinato capite, apodiãdo ſe ad dexteram vel ad ſiniſtram Sacerdotis. Antequam veró incipiat cõfiteri, poteſt illis, qui non ſunt aſſueti confiteri frequenter, aliqua verba dicere de pertinentibus ad confeſsionem, vt quærere de patria ſua, vel humõi, vt confitens interim ſumat audaciam ad confitendum. In pœnitentia verò iniungenda, debet reminiſci quòd prꝫter ea quæ iniũgit ſpecialiter, imponat ei etiã omnia bona quæ fecerit in remiſsionẽ omniũ peccatorum, & dèt ei poteſtatem cuicumque confiteri poterit, quòd laxare poſſit de pœnitentia ſibi iniuncta ab eo, ſi fortè viderit expedire. Debet etiam diligenter obſeruare Confeſſor, quòd ſemper libentiùs & priùs audiat confeſsiones illorum qui magis indigere reputantur, vel qui raró venire ſolent, vel qui ſunt extranei,

vel qui ſunt in ſtatu maiori, vel de quorum confeſſione maior vtilitas ſecutura ſperatur.

Porrò circa mulieres cauere debet ne vnquam audiat earum confeſsiones, niſi in publico, & vbi ab aliquo, vel ab aliquibus videatur. Illis verò quæ vocãtur beghinæ, & frequenter volunt confiteri, certum tempus aſsignet ad confitendum, extrà quod ipſas non audiat, nec in alijs collocutionibus frequentibus ſe eis exponat vmquam, & ſemper poti⁹ duris & rigidis verbis vtatur ad eas, quam mollibus.

Deinde circa ſecretum confeſsionis ſic debet eſſe cautus, ne vnquam directè, vel indirectè, de longe vel de prope, in genere, vel in particulari poſsit aliquid percipi de ore eius, quod aliquam notam habeat de aliqua reuelatione quantumcũq; leui. Nec etiam debet in ſpeciali laudare aliquem, cuius confeſsionẽ audiuit, de virginitate, vel innocentia & huiuſmodi, ne apud ſapientes cùm de alio orietur verbum, quẽ etiã audiſſet, & nõ ita laudaret, poſſet oriri ſuſpitio, quod idem non eſſet in illo.

De Officio Prædicatoris communis. Cap. XLVI.

[Qualis debet eſſe in ſe.

PRædicator cõmunis habet officium ſpeculi quantum ad bonum exemplum, & habet officium lucernæ ardentis quantum ad prædicationis verbum. Vnde neceſſe eſt vt concordet in ipſo vita, & doctrina, ne quod per vnam manum ædificat, per aliam deſtruat. Prætendat itaq; Prædicator in habitu humilitatem, in moribus honeſtatem, in verbis diſcretionem, in zelo animarum charitatem, in cibo &

potu ſobrietatem,in agendis maturitatem.

Qualiter ad ſocium.

Prędicator egrediens difficultatē non faciat in ſocio,ſed acceptet illum quē ſibi Prior aſsignauerit.Ad hæc etiam niti debet vt quēlibet ſocium ſuſtineat, vt poſsit quemlibet ſuſtinere:in via,& in hoſpitijs, non ſe notabiliter ſeparet à ſocio.Itē concordes ſint adinuicem & pacifici, nec loquātur ſimul aſperè, aut contentioſè,&præcipuè corā ſecularibus mutuò ſe honorent,ac ſupportent. Si ad vnū mota fuerit quęſtio aliqua, alter non reſpondeat per eo, dummodo ille ſit ſufficiens reſpōdere,pro via non litigent,ſi quandoq; errauerint nō propter hęc ſe obiurgent. Iterū ſi ambo ſūt Prędicatores & ęqualē habēt gratiā, maior in via non ſibi ſolēniores ſtationes eligat, ſed prędicationes ſuas diuidant, prout paci ipſorum & ſaluti animarū viderint expedire, niſi Prælatus aliter cum ipſis ordinauerit.De nocte meliorem lectum maior notabiliter non eligat,nec in alijs ſe ſuper ſocium extollat.

Qualiter in hoſpitijs.

Prędicator nō ſolùm domi ſtudeat,ſed etiā in hoſpitijs & in via,ædificatoria extrà libenter dicat.Non fatiget homines,alios cibos,quā pręparauerint poſtulando,aut etiam aliquos refutando.Item non habeat in conſuetudine cibos menſæ diuerſis mittere, vel diuidere ,vel etiā eleemoſynas dare pro arbitrio ſuę voluntatis Item in bonis conſuetudinibus cōformet ſe his cū quibus cōuerſatur.Sunt etiā alia,quę apud homines ſunt indecētia,ſicut dormire in mēſa, vel loqui dum quis cibum in ore tenet,& hmōi: hęc vbiq; ſunt vitanda.

vitanda. Item qñ ꝑdicator propter æſtum, vel propter viæ laborẽ ſitim patitur, poteſt in mẽſa, vel añ per hauſtũ aquæ illã reſtringere, vel vinũ cum aqua meliùs tẽperare. Committat ſocio verbũ quandoque in menſa, nec ibi dicãtur otioſa, ſed ſerioſa; & de paſsione Domini non debet fieri mentio, niſi cum omni reuerentia, & maturitate.

Quid prædicandum.

Cùm prædicator proponit verbum Dei attendat quid dicat, quia materia ſermonis eius eſt, Deus, angelus, homo, cœlũ, diabolus, mundus, infernus præcepta, conſilia, S. ſcriptura, virtutes, vitia. Itẽ magis illa ſtudeat ſemper prædicare, per quæ magis videatur poſſe fructificare.

Quibus prædicandum.

Attendat etiã quibus dicat, vt ſecũdũ hoc ſermonẽ ſuum formet. Quibuſdam enim competunt ſubtilia, quibuſdã plana, & ſimplicia, quibuſdã inſtructiua, quibuſdã motiua, quibuſdã terribilia, quibuſdã gaudioſa. Conſideret ergo quid clericis conueniat, vel laicis, quid religioſis, vel ſecularibus, quid militibus, aut ruſticis, quid ſanis, aut infirmis, quid iuuenibus, aut antiquis, quid obſtinatis, vel humilibus, ac deuotis.

Qualiter prædicandum.

Studeat quandoque prædicare breuiter, feruenter, vtiliter, faciliter & decenter: multùm deniq; nitatur quòd tractim prædicet, & diſtinctè. Item ſi fratres minores añ ſermonis inchoationem ſuperuenerint, verbum prædicationis eis exhibeat, niſi rationabile quid obſiſtat. Si verò quæſtuarij ſuperueniunt habentes literas

teras

teras Apoſtolicas vel Epiſcopi, ſtudeat vt in pace ſit cum eis.

Quæ ſunt vitanda in prædicatione.

Non prædicet ſine pręmeditatione, niſi ſciat aliàs quid dicere velit, vel dẽat. Itẽ vitet qñ bono mõ poteſt, prædicare immediatè poſt prãdiũ id. n. tẽpus eſt tã audientib⁹, quã loquentib⁹ min⁹ aptũ: ſed ſi oportet fieri, tẽperãtius ſumat cibũ & potũ. Itẽ ñ capiatur in irã cõtra impedietes pręedicationẽ, vel cõtra pueros ibi flẽtes, aut etiã cõtra dormiẽtes, ſed benignè moneat eos. Item caueat in ſermone deriſiones pñtiũ, vel derogationes abſentiũ: ſpecialiter autem vitã clericorũ, vel religioſorũ corã populo nũquã arguat: nec eos directè vel indirectè quaſi ſub pallio notet, quia de talib⁹ nõ ſequitur ędificatio, ſed frequenter ſcandalum & turbatio plurimorum. Item videat diligentiſsimè Prædicator neqñ de verbo Dei faciat ſibi viam vindictæ, vt videlicet in ſermone ſuas perſequatur iniurias. Item dubia pro veris non prędicet, nec fabulas vanas aut ſcurrilia quę poſſunt ſermonẽ facere contemptibilem, vel minus autenticum. Item non verecundetur idem prædicare ſæpiùs, dummodò bonum ſit & vtile, nec etiam id omittat dicere quod aliàs prædicauit. Demq; tam in ſermonibus publicis, quàm in collationibus priuatis aduertat Prædicator circunſtantias quæ cõtinentur in hoc verſu: *Reſpice quid, cur, vbi, cui, quomodo, quando loquaris.*

Explicit liber de inſtitutione officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum. Reuerendiſsimi patris Fratris Vmberti præfati Ordinis Generalis Magiſtri.

De officio Magiſtri Ordinis cap. 1.
De officio Prioris Prouincialis. 2.
De officio Prioris conuentualis. 3.
De officio Supprioris. 4.
De officio Magiſtri Nouitiorum. 5.
De officio Magiſtri Conuerſorũ 6.
De officio Correctoris familiæ 7.
De officio Cantoris. 8.
De officio Succentoris. 9.
De officio Sacriſtæ. 10.
De officio Lectoris. 11.
De officio Magiſtri ſtudẽtium. 12.
De officio Librarij. 13.
De officio Examinatoris. 14.
De officio Circatoris. 15.
De officio Cuſtodis dormitorij. 16.
De officio Portarij. 17.
De officio Depoſitarij. 18.
De officio Procuratoris. 19.
De officio Conſiſtoriorum. 20.
De officio Eleemoſynarij. 21.
De officio Refectorarij. 22.
De officio Seruitoris menſæ. 23.
De officio Lectoris menſæ. 24.
De officio Correctoris in menſa. 25.
De officio Infirmarij 26.
De officio ſeruitoris infirmorũ. 27.
De officio Receptoris hoſpitum. 28.
De officio Coquinarij. 29.
De officio Cuſtodis cellarij. 30.
De officio Veſtiarij. 31.
De officio Sartoris. 32.
De officio Sutoris. 33.
De officio Præfecti operum. 34.
De officio Hortulani. 35.
De quibuſdam communibus ad officiales multos. 36.
De officio Diffinitoris capituli Generalis. 37.
De officio ſocij diffinit. capituli Generalis. 38.
De officio electoris Magiſtri. 39.
De officio electoris Prioris Prouincialis. 40.
De officio Diffinitoris capituli Prouincialis. 41.
De officio Viſitatoris. 42.
De officio Prædicatoris generalis. 43.
De officio ſocij Prioris cõnuentualis ad capitulum Prouinciale. 44.
De officio Confeſſoris. 45.
De officio Prædicatoris communis. 46

FINIS.

DE IVDICIIS
IN
ORDINE FACIENDIS
TRACTATVS.

1. PRaelati non damnēt aliquem ad pœnam grauioris culpæ, aut carceris, niſi in iudicio confeſſum, vel conuictum, & in ſcriptis. Et ſi ſecus factum fuerit; totum ſit irritum, & inane. Prologus Conſtitutionum.

2. Ad confeſsionem delicti à reo habendam, vel ad conuincendum reum in iudicio, quamquam ex Bonifacij VIII. & IX. Conſtitutionibus non teneātur Prælati rimas, & apices iuris ſequi, & in correctionibus fratrum iuris ordine poſtpoſito, ſecundùm cōſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſolùm facti veritate inſpecta procedere: quædam tamen in huiuſmodi correctionibus ita neceſſariò requiruntur, vt illis omiſsis, iudicia nullius ſint roboris, aut iniqua. Scriptum nāq; eſt Deuter. 16. Iuſtè quod iuſtum eſt, proſequeris. Bonif. VIII. in 3. Conſtit. Bonif. IX. in 2. d. c. 17. Conſtit. Ord. & Romæ 1601. Ordinatione 24.

3. Duo enim ſunt in quolibet iudicio, vnum eſt, quod ad ſolemnitatem, vel ſubtilitatem iuris, alterum, quod ad ſubſtãtiam, & integritatem iudicij ſpectat. Quæ ad ſolemnitatem, vel ſubtilitatem iuris pertinent, vocantur apices, & rimæ, pro prorogandis, vel abrogandis iudicijs adinuentæ; quales ſunt, trina citatio in ſcriptis concepta, & non aliter, per interualla cum teſtibus intimata: deinde iudicij dies non feſtus, locus non priuatus, conteſtatio litis cum ſolemnitate inchoata, dilationes interlocutoriæ, exceptiones fruſtatoriæ, appellationes dilatoriæ, aduocatorum contentiones, & iurgia, ſententia ſedendo, vel ſtãdo prolata. Poterit iſta Prælatus omittere, neque trinam citationem facere, non in loco Capituli, ſed in cubiculo ſuo tribunal erigere, quocumq; die ſiue feſto, ſiue profeſto iudicium inſtituere: hora quacumque, ſiue diurna, ſiue nocturna, ſiue ante ortum, ſiue poſt occaſum ſolis examinare; bandum ſeu intimationem diei, & loci iudicij intermittere, & alias quaſcumque accidentarias iuris ſolemnitates non ſeruare. Quæ ad eſſentiam, & integritatem iudicij pertinent, ſunt illa, quæ ad ipſius veritatis realem perfectamq; cognitionem, ac legitimam, vel defenſionem, vel damnationem reorum neceſſaria eſſe videntur, aut Diuino, aut naturali iure introducta, aut euidentiſsima ratione ab omnibus ſtabilita. Pegn. can. 104. verſ. fin. in 3. p. Direct. Inquiſit. ex Clemẽt. lib. 5. tit. de verb. ſignif.

4. Ex his euidens eſt, quid ad eſſentiam, & integritatem iudicij neceſſariò requiratur. Nimirum, primò petitio, ſeu delatio criminis, 2. articuli, 3. probationes, 4. Iura-

4. Iuramentum de non calumniando, & de veritate non malitioſè dicenda. 5. Citatio rei, & teſtium, ſiue realis, ſiue ſcripto recepta. 6. Examen rei, partium, & teſtium. 7. Defenſiones reo concedendæ. 8. Confeſsio, vel conuictio rei. 9. Inſtrumentum actionis, ſeu proceſſus. 10. Sententia definitiua. 11. Pœna. 12. Appellatio.

De petitione, ſeu delatione criminis. Cap. I.

IVDEX, cùm perſonam publicam ſuſtineat, non ſecundùm priuatam notitiam, aut conſcientiam, aut veritatem ſibi priuatim cognitam procedat, ſed ſecundùm publicam ſcientiam ad iudicium exercendum accedat. Nauar. conſ. vnico. de officio Iudicis n. 5.

2. Publicam ſcientiam Iudex de crimine ſibi comparat, vel ab accuſatione, vel à denunciatione iuridica, vel à clamoroſa inſinuatione, quam infamiam vocant, vel à notorietate facti, vel demùm ab indicijs grauiſsimis facti, ſiue permanentis, ſiue tranſeuntis. Facti permanētis delicta ſunt, quorum veſtigium aliquod poſt illa commiſſa ſenſibile manet, vt homicidium, ſtuprum, incendium, percuſsio ſi cicatrix, vel liuor, vel vulnus relinquatur, furtū cum fractura, &c. Facti tranſeuntis dicuntur illa eſſe delicta, quorum nulla poſt ipſa perpetrata ſenſibile, aut viſibile manet veſtigium, vt conuitium, blaſphemia, iniuriæ verbales, fornicationes, percuſsio ſine ſigno relicto, furtum ſine fractura, &c. 3. Iudici itaq; in primis conſtare debet de corpore delicti, ſiue per accuſationem, ſiue per denunciationem, iuridicam, ſiue per inquiſitionem; quæ oritur vel à notorietate facti, vel ab infamia, vel

ab indicijs violentis, adeò vt nullus poſsit proceſſum iudiciarium contra aliquem ſibi ſubditum inſtituere, niſi contra accuſatum, aut iuridicè denunciatum, aut legitimo modo infamatum, aut in flagranti crimine notorio deprehenſum, aut deniq. indiciatum. Commun. ſent. Doct.

De modo procedendi per Inquiſitionem. Cap. II.

1. INQVISITIO fit quando Iudex ex officio ſuò inquirit delicta ſubditorum, occaſione viſitationis, quam Prelati regulares facere tenentur.

2. Inquiſitio eſt duplex: Vna generalis, quando Prelati accedunt ad Conuentum, & pręceptum formale in ſcriptis proponunt, vt ſi aliqua ſunt corrigenda in Cõuentu fratres reuelent. Altera ſpecialis quãdo pręceſsit notitia de aliquo ſingulari delicto, & perſona delinquente, & Pręlatus ad inueſtigationem, punitionemq; ex officio procedit.

3. Ex officio Iudex procedit ad inquiſitionem, tũc cùm crimen aliquod eſt perpetratum, & eſt omninò occultus criminoſus; vel ſi non eſt omninò occultus, non eſt tamen aliquis contra eum accuſator, ſed tantùm vel in inquiſitione, criminis alicuius reuelator, vel infamię delator, vel ipſe reus in notorietate facti publicè deprehenſus ſui ipſius reuelator.

4. Inquiſitionem itaq; ex officio, debet pręcedere euidentia facti, & publica ſcientia, non autem priuata. Hęc autem oritur, vel ex notorietate facti, vel ex infamia publica, quę eſt aut de ipſo facto, aut de indicijs certis, & claris, vt docet S. Tho. cum Caieta. 2. 2. q. 67. a. 2. & q. 69. a. 1. & 2. & cõmuniter omnes DD.

Namq;

Namque & ipſe Deus,cùm proceſsiſſet ad inquiſitionem Caim,motus eſt à notoria ſanguinis effuſione,& ad Pentapolitanos puniendos ex publico clamore: Qui clamor cum non eſſet contra Iudam furantē, & proditorē,licèt priuatim ſciret, quòd eſſet fur,& proditor,nō tamē proceſsit contra eū ex ſcientia priuata.
5 Inquiſitio ex officio non ſe extendit,niſi ad crimina, de quibus aliquis laborat infamia, non autem ad aliqua alia occulta. Ita docet Caietanus 2.2. q.69. ex c.inquiſit.habentur, inquit,hæc verba: Inquiſitio fieri debet ſolummodò ſuper illis, de quibus aliqui clamores præceſſerūt. Quæ decretalis(ait) ità exigit præcedentē infamiam ſuper aliquo crimine, quòd etiam ſi duo,vel plures,etiam iurati affirmant, aliquem,crimen aliquod eiſdem videntibus commiſiſſe, de quo aliqua non laborat infamia,non eſt propterea contra eum procedendum, aut inquirendum. Omnia enim iudicia ſicut ad publicam poteſtatem, ſic etiam non ad priuatam, ſed publicam ſcientiam ſpectant. Caueant ergo(ita monet idem Caietanus)ſuæ,& ſubditorum conſcientię Prælati illorum Religioſorum,qui diffamato de vno, pręcipiunt de alijs, de quibus non eſt infamatus: peccant enim pręcipiendo, & ſubditi non tenentur obedire. Nequè excuſantur Prælati huiuſmodi, ex eo quòd inquirunt de aliquo, de quo fuit ſuſpicio aliquando; oportet enim infamiam, ſeu clamoroſam inſinuationem pręcedere,& non ſimplicem ſuſpicionem, aut pręſumptionem. Ita Doctores omnes,vt refert Rodericus tom.2.q.5.art.7. & 9.& q 113.art.3.& q.19.art.8.

6. Inquirens ex officio debet habere ſummariam probationem, & quidem ſemiplenam, ſi contra perſonam inferioris conditionis: omninò autem plenariam, ſi contra inſignem, antequàm citet reum ad inquirendum, vel puniendum. Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 6. ex communi ſententia Doct.

7. Porrò quantum ad reuelationem occultorum, ſeu ſecretorum quorumcumquè hæc infraſcriptę regulę, tàm à iudicibus Prælatis, quàm à ſubditis ſcientibus, vel committentibus aliquid in occulto obſeruentur, & ante oculos habeantur.

Primò, ſecretum in ſacramentali confeſsione auditum nullus Sacerdos, quomodocumquè pręcipienti Prælato, neque directè, neque indirectè, nec verbo, nec nutu, nec ſigno, nec ſcripto, neq; quouis alio excogitabili modo audeat reuelare. Quòd ſi fecerit, pœna ſacrilegij puniatur.

Secundò, ſecretum ab aliquo ſub fidem ſilentij receptum, ſi vergit in prœiudicium, vel periculum Ordinis, aut perſonarum, vel ex eius retentione imminet periculum ſcandali, vel ruinæ, vel graue damnum, aut incommodum alicuius fratris, vel communitatis, cui poteſt obuiari per reuelationem ſecreti, Prælato pręcipienti in genere, tenetur ſubditus illud reuelare; quia ſicut iuramentum non eſt vinculum iniquitatis, ſic ſecretum promiſſum, vel commiſſum, non debet eſſe vinculum, aut velamen ſcandali, ruinę, & maximi damni proximi, vel communitatis. Non tamen tenetur de illo crimine ſibi ſub ſecreto commiſſo illum accuſare, niſi poſsit hoc ſufficienter probare, quia nullus

ſus tenetur ad id, quod nequit perficere.

8. Habita informatione de crimine, citet reum, vel per ſcripturam, ſi abſens eſt, vel per realem ipſius ad ſuum tribunal, & ad locum iudicij vocationem. Locus autem iudicij eſt camera Prioris, vel aliquis alius locus, vbi iudicialiter agatur contra reum.

9. Citato, & comparenti reo infamato, ſeu denunciato, debet in primis iudex dare in ſcriptis, vel verbo tenus ſignificare cauſam propter quam ſit citatus, ſeu vocatus antequàm illi preceptum de veritate dicenda faciat, & antequàm ille reſpondere teneatur.

Forma procedendi per viam Inquiſitionis.

Quando Prælatus, vel Viſitator non habet accuſationem, vel denunciationem, ſed perſonæ graues, & zelantes notum faciunt Prælato delictum graue, ſic proceditur.

Die Menſis Anno

Cum perueniſſet ad notitiam, vel ad aures R. P. Prioris, vel Viſitatoris publica quadam fama deferente in Conuentu N. tale delictum ſcandaloſum fuiſſe patratum quod attendentes delictum vergere in Dei offenſam, in iacturam Religionis, ex debito officij viſum eſt iuridicas informationes capere à fide dignis, quæ poſſent veritatem patefacere, & ideò vocatus R. P. N. coram R. P. exiſtente in ſua cella, vel Conuentu in propria habitatione, & facto ſibi precepto formali &c. & premijs debitis admonitionibus.

Interrogatus, an ſciat, vel ſaltem imaginetur cauſam ſuæ vocationis, & præſentis examinis &c. & ſcri-

batur latino, vel vernaculo ſermone eius reſponſio, & ſi affirmat, addatur.

Et ei dicto, quòd ſeriatim dicat, vel narret quicquid ſcit de huiuſmodi re, vel facto &c. omnia notentur, & animaduertat, vt exprimantur omnia neceſſaria, & circunſtantiæ, ſcilicet delictum, delinquens, complices, locus delicti, tempus præciſum quando commiſſum, occaſio ſiue cauſa, toties, & quoties, teſtes, qui fuerunt præſentes, aut de viſu, aut de auditu, & alia ſimilia.

Si verò teſtis dicat ſe ignorare cauſam ſuæ vocationis, & examinis.

Interrogatus, an ſciat aliquod delictum fuiſſe patratum, vel verba dicta in eo Conuentu, vel congregatione, quod vergat in dedecus Religionis &c.

Et ſi affirmet, dicatur, vt referat omnia, & explicet circunſtantias, prout ſuprà.

Et ſi neget, monitus, vt caueat à mendacijs, & veritatem dicat, quia datur inſiſtens informatio, &c.

Et ſi neget, dicatur, impono tibi ſilentium &c. obtēta eius ſubſcriptione, & notetur. Tunc fuit dimiſſus &c.

De modo procedendi per denunciationem. *Cap. III.*

1. DENVNCIATIO eſt duplex: Altera Euangelica: Altera iudicialis: Euangelica eſt, quæ ſequitur correctionem, in qua primò admonetur ſecretò frater delinquens; deinde emendatione non ſequuta, adhibentur teſtes, poſteà hæc denunciatio Euangelica, quæ ad eum finem tendit, vt Prælatus, nō

vt

vt Iudex, ſed vt pater, admoneat delinquentem. Iudicialis ea eſt, quæ ſequitur Euangelicam, quando illa non prodeſt. Differunt autem inter ſe valdè hæ duæ denunciationes; nam Euangelica fit ore tantùm ſine ſcriptura, & figura iudicij: Iudicialis verò, ſi fit de graui crimine in ſcriptis redigenda eſt. Finis Euangelicæ eſt ſola emendatio delinquentis, qua habita deſiſtit; iudicialis verò etiam ſi emendationem peccatoris intẽdat, adhuc tamen ſatisfactionẽ offenſæ ex poſtulat ſiue publicam, ſiue priuatam, ad differentia maccuſatoris, qui, vt dictum eſt, publicam vindictam legis in ſuo rigore petit. Euangelica ſoli innititur charitati, iudicialis verò, partim charitati, & partim iuſtitiæ. Vndè hæc media eſt inter denunciationem Euangelicam, & accuſationem. Omiſſa igitur Euangelica, de iudiciali aliqua dicamus,

2. Peccata ſunt duplicia, quædam publica, quædã occulta. In publicis nõ tenetur denunciator prẹmittere correctionem fraternam, quia hẹc tantùm de occultis fieri prẹcipitur. Qui autẽ publicẽ aliquẽ offẽdit, non ſolùm eum, cùm peccat offendit, ſed etiam alios videntes, quos turbat. Peccata autem occulta adhuc ſunt ſubdiuidenda; nam quædam ſunt in nocumentum corporale, vel ſpirituale proximi, vt proditio Ciuitatis, vel auerſio hominis à fide, & in horum denunciatione non debet premitti correctio, quia nõ ſolùm in te peccat, ſed etiam in alios, niſi forſan firmiter exiſtimares, quód proditor, vel hæreticus per correctionẽ à delicto auerteretur, quod difficile creditu eſt, & ideó talia delicta denuncianda ſunt. Quædam verò peccata

peccata omninò occulta ſunt, quæ malum inferunt tantùm peccanti, vel ei etiam in quem peccatur per offenſam, vel notitiam ſolam, & in his denunciandis, ſecreta monitio debet præcedere. Sunt tamen aliqui caſus à Theologis præſcripti, in quibus non tenetur præmittere correctionem ſecretam denunciationi iudiciali; ſcilicet, quando nulla eſſet ſpes emendationis; quando ſibi iuſtè timeret de malo inferendo, quando in delicto graui periculum eſſet in mora; quando ageretur de delicto in perniciem multitudinis, & quando punitio delicti eſſet ob ſcandalum maximè neceſſaria.

Forma procedendi per viam denunciationis.

Die Menſ. Anni

Coram R. P. exiſtente in Conuentu &c. ſpontè ſe ſe obtulit P. N. ætatis annorum tot, qui medio præcepto formali expoſuit, vt infrà, & legatur præceptum in forma.

Et per extenſum notetur series facti, & conteſtes, & tempus, & locus, & ſi delictum eſt talis naturæ, vt aliqua veſtigia relinquantur, ante omnia debet conſtare in proceſſu, ſcilicet vulnus in corpore, fracturæ ſcrinij, ſi furtum fuerit factum, & alia ſimilia &c. & apponētur in proceſſu dicta negatiua, vel dubia, videlicet, nō recordor, quo tempore, loco, vel occaſione, &c.

Non fiant interrogatoria ſuggeſtiua, videlicet, eſt ne verum, quód furatus eſt, vel vulnerauit fratrē, &c.

In fine examinis interrogetur, an ea, quæ dixit, odio, vel amore depoſuerit, an Dei gloria, & pro correctione fratris, &c.

Et poſt

Et poſt hæc legatur eius depoſitio, & notetur in proceſſu, & ſi verbum voluerit addere, ſcribatur, &c. & ſcriba terminabit examen his verbis:

Quibus habitis dimiſſus fuit impoſito ſibi ſilentio ſub eodem precepto, & ſubſcribatur: Ego F. &c. affirmo, vt ſupra. Deinde ſcriba concludat: Acta ſunt hæc per me F. N. ſcribam aſſumptum pręſentibus pro teſtibus F. & F. qui ſe ſubſcribent.

Poſt hæc procedendum ad examen teſtium hac forma, videlicet. Eodem die, vel &c. vocatus P. N. coram eodem Priore, Viſitatore exiſtente in eodem loco &c. & facto ſibi precepto, &c.

Interrogatus, an ſciat, vel imaginetur cauſam pręſentis examinis, & ſi dicat ſcire, vel imaginari, dicat, &c.

Si negat. Interrogatus, an ſciat aliquod delictum patratum in Conuentu, quod vergat in offenſam Dei, & in ſcandalum, vel dedecus Religionis. Et ſi perſiſtat in negatiua, moneatur vt dicat veritatem, & ſi recuſabit &c. dimittatur, impoſito ſilentio, & ſe ſubſcribat &c.

Et ſi affirmabit, explicabit omnes circumſtantias, temporis, loci, & conteſtium, & occaſionis &c. prout in denuntiatione.

Et examinentur teſtes, qui ex certa ſcientia erunt informati, & ſi reſultabunt grauiora indicia contra reum, & ſit periculum de fuga, poterit carcerari, vel arreſtari in cella, &c.

De modo procedendi per viam accuſationis. Cap. IIII.

1. Nullus

1. NVLLVS poteſt aliquem accuſare de crimine, quod non poteſt probare, vt docet D. Thom. & habetur in gloſſa Conſtitutionum de ſolemni celebratione Capituli, vbi dicitur: Fratres, ne aliquem accuſent de crimine, niſi viderint ipſum delinquere, quòd ſi de auditu eum tantúm accuſent, nouerint id ſibi non licere, niſi probare poſsint quòd nedum ab alijs audierint, ſed etiam, quód in rei veritate accuſatus illud crimen commiſit.

2. Qui ſciuerit aliquod crimen vergens in damnum ſpirituale, vel temporale communitatis (quod tamen probare poteſt, vt dictum eſt,) tenetur ex precepto reum accuſare, vnde accuſandi ſunt nedum illi, qui totius Religionis diuiſionem moliuntur, ſed etiam, qui Prouinciam, aut numeroſum Conuentum conturbant, vel ſuis delictis infamia notabiliter inurunt.

3. Accuſationes ſemper debent fieri in ſcripto, quapropter in Conſtitutionibus dicitur, vt nullus condemnetur ad pœnam grauioris culpæ, vel ad carceres niſi confeſſus, aut conuictus in ſcriptis, vt dictum eſt.

4. Tenetur autem Iudex preſertim priuatus, accuſationem ſibi factam proſequi vſque in finem, quamuis poſsit etiam, vel accuſationem in principio non admittere, aut inceptam diſsimulare, aut ſuſpendere quotieſcumque viderit id cedere in bonum commune, quod preferendum eſt particulari; ſi verò ex abolitione, vel diſsimulatione, aut ſuſpenſione accuſationis nullum auxilium bono communi additur, Iudex quilibet accuſationem debet proſequi, & non debet, neq; poteſt ab incœpta accuſatione ceſſare.

5. Quando

5. Quando Prælatus procedit per accuſationem, debet ipſam accuſationem ab accuſante accipere in ſcriptis,ſub hac forma: Coram vobis R.P.F.N. Prouinciali, vel Priore, Ego F.N. propono accuſando, & in ſcriptis proponendo accuſo Fratrem N.quòd commiſit furtum in Eccleſia N. vel quòd tale peccatum fecit, & quia hoc eſt grauiſsimum ſcelus, & enormis iniquitas, ideò peto iuſtitiam deſuper fieri, & offero me per preſentes ad probandum, faciens prędictam accuſationem,& proponens tàm verbo,quàm ſcripto. Dat N.in noſtro Conuentu N. die mens. Anni Ita eſt F. N. manu propria.

6. Vbi diligenter animaduertendũ eſt,quòd Prælatus non tenetur,neque poteſt vocare Patres à conſilijs etiam ſi ſint Patres Prouinciæ, vt aſsiſtant ipſi in actuali formatione proceſſus,cùm hoc debeat eſſe ſecretiſsimum, & ad ſolum iudicem cum ſuo notario pertineat. Deinde formato corpore delicti, de quo reus accuſatur,& lecto infraſcripto precepto,debet examinare teſtes ſupra formatos, & ordinatos articulos ſub forma infraſcripta.

In primis vocato altero ex teſtibus,qui producuntur ab accuſatore,& accepto aliquo Religioſo pro notario,legat ſequens preceptum ipſi teſti.

Nos F. N. Prouincialis, vel Prior Prouinciæ, vel Conuentus N. authoritate officij noſtri,in virtute Spiritus ſancti,& ſanctæ obedientiæ ſub formali precepto mandamus tibi F.N. vt nudam, & ſimplicem veritatem nobis dicas ad interrogata: In nomine Patris, & Filij,

& Filij, & Spiritus ſancti, Amen. Poteſt enim addi pœna excommunicationis ſi enormitas delicti illam expoſtulauerit.

Facto pręcepto, ſic poteſt inchoari examen. Die Menſ. Anni In Conuentu N. vocatus fuit coram admodum R. P. F. N. Prouinciali, vel Priore, F. N. de N. & facto illi in ſcriptis formali pręcepto de veritate dicenda ad interrogata.

Interrogatus primò, an ipſe ſciat fratrem N. habuiſſe aliquas pecunias, vel monile, vel gemmas &c. Reſpondit: Ego vidi, vel audiui à F. N. quòd F. N. habebat decem aureos, vel vnum adamantem, vel auream catenam penes ſe.

Interrogatus ſecundò, an alter eſſet cum ipſo, quãdo hoc vidit, vel audiuit. Reſpõdit: Erat mecum F. N. & F. P.

Interrogatus tertiò, an ipſe ſciat, vnde F. N. habuiſſet illas pecunias, gemmas &c. Reſpondit: Ipſemet F. N. dixit ſe habere à P. &c.

Interrogatus quartò, an ſciat quid fecerit ex illis pecunijs F. N. Reſpõdit: Aliquibus emit ſibi pallium, aliquibus chirothecas, aliquibus pileum &c.

Interrogatus quintò, an aliàs vidiſſet, vel audiſſet ipſum fratrem N. feciſſe ſimilia, vel circa iſta habeat aliquid aliud dicendum. Reſpõdit: Nihil ſcio, ſi fecit; audiui tamen aliqua quorum non bene recordor, nec aliud habeo dicendum circa prędicta.

Acta ſunt hæc per me fratrem N. de N. loco ſcribę, & notarij in hac cauſa vocatum, & prędicto fratri N. de

de verbo ad verbum lecta, ab eòque in confirmationem veritatis depoſita,& fideliter ſcripta propria manu ſubſcripta eadem die,& anno;ſicque dimiſſus fuit facto priùs illi eodem præcepto formali de non reuelandis his ſiue directè,ſiue indirectè &c.

Ita eſt Frater N.manu propria.

7. Sic examinatis teſtibus omnibus,vocatur reus,& quidem ſi abſens fuerit,debet citari ſub hac forma:

Nos Frater N.non valentes,nec volentes cuiquam petenti negare iuſtitiam, neque contra inauditum, aut abſentem proferre ſententiam; tibi P.F.N. notum facimus, quód contra te obijciuntur quædam, quæ formam accuſationis ſequuntur. Propterea ad requiſitionem eius,qui te accuſare intendit primò,& ſecundò,ac tertiò peremptoriè te vocamus, ac in virtute Spiritus ſancti,& ſanctæ obedientiæ ſub præcepto formali,& ſub pœna conuicti, vel carceris, vel &c. tibi præcipimus, vt intrà ſex dies, vel horas quarum duas pro primo, duas pro ſecundo, & duas vltimas pro tertio,& peremptorio termino aſsignamus,coram nobis in Conuentu N.comparuiſſe, & te præſentaſſe debeas reſponſurus his,quorum accuſatus fueris: aliàs ſi contumax fueris,ad ſententiam procedemus, & ad alia,quę contumacibus inferri ſolent.De harum autē tibi facta præſentatione, latori præſentium fidem dabimus. Dat.&c.

Poſtquam autem præſens fuerit reus, fiat illi tale præceptum:

Nos Frater N, Prouincialis, vel Prior Prouinciæ, vel Conuētus N. cùm coram noſtro officio accuſatio officio-

officioſa pręſentata ſit contra te fratrem N. quod cõtra votum paupertatis (vt ſuprà) per occultam rerum, vel pecuniarum retentionem, vel acceptionem feceris, nec volentes cuiquam petẽti negare iuſtitiam ad iudicium deſcendentes, te primò, ſecundò, & tertiò admonemus, & hortamur ad veritatem dicendam, tibique in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obedientiæ ſub formali pręcepto, & pœna conuicti (vel etiam excommunicationis) pręcipimus, vt ſine tergiuerſatione meram, ſimplicem, & integram veritatem reſpondeas ad interrogata. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti Amen. Dat. &c.

8. Prędicta citatio, vel pręceptum, vel vtrumque ſimul ante rei examen ſcribendum erit, & immediatè ſic proſequendum.

Eadem igitur die in Conuentu N. vocatus fuit ante officium eiuſdem P. Prouincialis R. F. N. & facto, & lecto illi pręfato pręcepto de veritate dicenda.

Interrogatus primò, An ipſe habeat, vel habuerit aliquas pecunias, monile, vel gemmas. Reſpõdit: Ego nõ habeo, ſed habui ante duos menſes à Placido meo benefactore.

Interrogatus ſecundò, Quot florenos habuit. Reſpondit: Decem aureos.

Interrogatus tertiò, Quid fecerit ex ipſis pecunijs. Reſpondit: Emi res mihi neceſſarias, videlicet pileum, chirothecas, & alia.

Interrogatus quartò, Quid ex alijs pecunijs fecerit. Reſpondit: Emi mihi aliquoties vinum propter indiſpoſitionem ſtomachi.

Interro-

Interrogatus quintò, An cum licentia Prælati acceperit, vel expenderit iſtas pecunias. Reſpondit: Nõ accepi licentiam.

Acta ſunt hæc per me fratrem N. de N. & ſecundùm formam pręſcriptam pręfato fratri N. lecta, ab eoque eadem die, & anno manu propria ſubſcripta. Ita eſt frater N. manu propria. Si neſciat ſcribere, dicatur ſic: Et cum neſciret ſcribere coram fratre N. & P. teſtibus vocatis fecit crucem. ✠

Ita eſt frater N. manu propria.

Ita eſt frater P. manu propria.

De teſtibus. Cap. V.

1. IN duobus caſibus tenentur teſtes ſe ſpontè exhibere, ſcilicet, quando crimen eſſet in damnum Communitatis, & quando ſcirent aliquem iniuſtè condemnari; tunc enim debent facere, quod in ſe eſt, vt eum liberẽt, propalando veritatem alicui, qui poſſit prodeſſe.

2. Requiſitus teſtis tenetur dicere veritatem, quando delictum non eſt occultum, quia occulta ſoli Diuino iudicio ſubſunt; & etiam ſi delictum fuiſſet manifeſtum, ſi tamen teſtis de illo habuit notitiam ſolùm in confeſsione ſacramentali, non poteſt illud prodere quantumcumque eſſet contra bonum commune.

3. Duo teſtes conteſtes omni exceptione maiores plenè poſſunt probare delictũ (iuxtà illud, In ore duorũ, vel triũ ſtat omne verbũ) & ad maiorẽ certitudinẽ tres, qui tamen nec vllus illorum debet eſſe accuſator, aut denunciator. Si autem teſtes deponant contra

ſuum Prælatum exactiori diligentia vtendum eſt, vt habetur in formulario noſtrarum Conſtitutionum, nam Prælati, quos oportet alios arguere, & caſtigare, multorum captionibus obijciuntur.

4. Teſtimonium ex auditu debile eſt, & aliquando etiam ſi multiplicentur talia teſtimonia, vix vnius teſtis auctoritatem habent. Nam centum poſſunt audiuiſſe ab vno, & quantum valet illius teſtimonium, tantum valet omnium ſimul. Rurſus vnus poteſt audiuiſſe á centum, & illis abeuntibus, aut abſentibus ſolus relinquitur.

5. Teſtis falſum deponens peccat mortaliter, quia agit contra duo precepta: ſcilicet, Non periurabis, & Nō dices falſum teſtimonium contra fratrem tuum. Et etiam peccat dicendo mendacium, non tamen mortaliter neceſſariò, niſi ſit pernicioſum.

6. Teſtes conteſtes debent interrogari de cauſa ſcientiæ, per quem modum ſciunt crimen illud fuiſſe commiſſum, vtrum ſcilicet per auditū, vel per viſum. Et ſi per auditum, vtrum ab aliquo qui viderit illud, ſciant: ſi per viſum, quando, vbi, quo preſente, quomodo, quoties factum viderunt. Quamobrem interrogandi erunt de his circunſtantijs: Quis, cui, cur, quomodo, quando, vbi, quibus videntibus, quibus ſocijs, quibus auxilijs, &c. Teſtes conteſtes ſi deponunt de auditu, probant infamiam, & ſequitur inquiſitio: ſi deponunt de facto, ſequitur pœna. Et quando aliquis de vno peccato iterabili actu per teſtes conteſtes conuincitur; poteſt de iteratis actibus eiuſdem peccati in ſpecie, & numero cæteris paribus, concurrentibuſque

per

per teſtes ſingulares, ſi eſt factum iterabile, vt carnis peccatum cum vna, vel vno, vt ſunt etiam detractiones famoſæ, blaſphemiæ, furta &c. conuinci; & tunc poſſunt idonei reputari ſocij, ſiue ſint eiuſdem Ordinis, ſiue non, & contubernales, vbi factum eſſe dicitur, & iniuriam, vel contumeliam paſsi. Secùs ſi de nullo primùm actu per cõteſtes conuictus eſt, & poſt accuſatur à pluribus non conteſtibus, ab vno de vno actu, à ſecundo de alio eiuſdem ſpeciei; tunc talis non conuictus, nec poteſt ſententialiter condemnari. Sed ſi alia concurrunt, poteſt inquiri, ſicut fuit decretum apud Perpinianum 1327. & apud Ferrariam 1362.

7. Teſtes conteſtes, vel ſingulares quoque deficientes in primo capitulo, non ſunt admittendi ad ſequẽtia per c. 3. q. 10. Quòd etiam à concilio 7. Carthagineñ. confirmatur, in quo ſic ſtatutum legitur: Placuit vt quotieſcumque clericis ab accuſatoribus multa crimina obijciuntur, & vnum ex his, de quo priùs egerint, probare non valuerint, ad cætera iam non admittantur. Idem decretum eſt in concilio 3. Arelateñ. in quo ſic habetur: Eos qui falſa fratribus capitula obiecisse &c. & rationabiliter: qui enim ſemel impoſtor, ſemper impoſtor.

8. Inter indicia ponendum eſt, quod à Conſtitutionibus poſitum eſt, de mala familiaritate ſuſpecto. Si quis autem de mala familiaritate notabiliter ſuſpectus fuerit, & poſt admonitionem à Prælato de conſilio diſcretorum fratrum, coram eiſdem ſibi pluries factam, ſe non correxiſſe deprehenſus fuerit; præcipiatur ei in virtute ſanctæ obedientiæ per Prælatum

coram illis, coram quibus monitus fuerat, ſi pręſentes fuerint, vel coram alijs diſcretis de conſilio eorundē, vt à tali familiaritate deſiſtat. Quòd ſi tale pręceptum tranſgreſſus fuerit, poſtquàm hoc legitimè conſtiterit, tamquàm reus, & conuictus de ſuſpecto crimine habeatur.

De Reo. Cap. VI.

1\. REVS tenetur dicere veritatem ad interrogata, quando interrogatur ſecundùm ordinem iuris, ideſt; quando interrogatur à iudice competenti, & quando pręcedit infamia contra reum, vel indicia manifeſta, vel ſemiplena probatio, quo caſu reus negans veritatem, peccat contra dilectionem Dei, cuius eſt iudicium, & contra dilectionem proximi, tùm ex parte iudicis cùm negat quod debet fateri, tùm ex parte accuſationis, quem reddit mendacem, & dignum pœna.

2\. Non eſt licitum reo dicere mendacium, etiam quando interrogatur contra ordinem iuris prędictū, quia hoc eſt intrinſecè malum, ac propterea nūquam eſt licitum; poterit tamen tacere veritatem modo à Doctoribus pręſcripto.

3\. Quando per pręceptum veritas haberi non poteſt, & vrgent indicia grauia circa delictum enorme, tunc deueniendum eſt ad ſequeſtrationem, quæ tria bona parit. Primò, quæ cùm ſit pœnalis, monet reum ad fatendum delictum. Secundò impedit, ne quærat, quid depoſuerint teſtes, vel eos ſubuertat. Tertiò retinet, ne fugā arripiat, & hi ſunt, qui dicuntur arreſtati, ad differentiam deſtinatorū ad carceres per ſentētiam.

4\. Poſtre-

4. Poſtremum medium ad indagandam veritatem, quando prędicta non ſufficiunt,eſt tortura,& tormēta corporalia:in Religione autem vſitatæ ſunt abſtinētiæ,diſciplinæ,& huiuſmodi.

5. Numquam contra abſentem,vel inauditum debet ſententia proferri, & ſi petierit tempus, debet illi competens tempus concedi ad reſpondendum: ſi petierit procuratorem aliquem ex fratribus,qui pro ipſo reſpondeat,pręſertim quando fuerit ignarus,non debet renuere Prælatus illum cōcedere, & ſi reus adhuc negauerit modo ſupradicto,debet poni ad torturas,& tandem debet proferri ſententia.

6. Reus patienter eſt interrogandus, & multis interrogationibus vrgendus ſuper delictum,de quo cōtra ipſum extant indicia omni poſtpoſita paſsione, & reſpectu humano,Deum pre oculis habēdo,&veritatem,nec vnquam promittenda eſt impunitas, ſi confiteatur, niſi eſſet complex aliorum delinquentium, & aliter non poſſet veritas haberi.

7. De reo enim eſt nomē,progenies,Ciuitas,cōditio, qualiter ſe aliàs habuit in moribus, quomodo ſe habeat in examine, an palleat, rubeat, timeat, titubet, vacillet,audacter proferat,omnia ſunt ſcribenda.

8. Cauendum eſt ab interrogatorijs ſuggeſtiuis.

9. Improbandæ ſunt reſponſiones datæ, quæ falſitatem,aut impoſsibilitatem, ſeu inueriſimilitudinem pręſeferunt, exempli gratia: Et ſibi dicto,quomodo audeat negare &c.quia in proceſſu &c. ipſe confeſſus eſt &c.vel etiam conſtat ex dictis plurium &c.omnia verò interrogata ſunt extendenda, neque interrumpendus eſt reus.

 10.Reus

10. Reus interrogandus eſt, an habeat inimicos, & quos, & dicat cauſam inimicitiæ per extenſum.

11. Si reperiantur in camera rei indicantia aliqua, vel ſcripturæ, aut ſimilia, illi oſtendenda ſunt pro recognitione, quæ eſt facienda per ſimilia verba; Ad omnem bonum finem, & effectum &c. oſtenſa fuit illi ſcriptura talis &c. qua viſa, inſpecta, lecta, & diligenter conſiderata, dixit &c. hæc eſt mea ſcriptura, non viciata, non cancellata, non ſuppoſita, ſed à me verè ſcripta & principium; & finis ſcripturæ ſcribenda ſunt in hunc modum, Quę incipit &c. finis verò &c.

12. Denegatis defenſionibus, numquàm poteſt procedi ad torturam. Cathaldus de ſindicatu num. 165. Ibi adde quod dicitur: Quamobrem offerendæ ſunt defenſiones completo proceſſu, per decretum temporis pręſentis. Tunc Iudex &c. volens venire ad expeditionem cauſæ, & cauſarum obtulit N. ſuas defenſiones, ſi quas facere intendit, ac decreuit copiam proceſſus, habitis priùs teſtibus pro ritè examinatis, & confrontatis. Saluo tamen iure officij, ac ſine preiudicio vlterioris proceſſus, & examinis, aſsignato illi termino trium dierum plùs, & minùs pro arbitrio &c. omni meliori modo &c. poteſt enim, ac debet ex iuſta cauſa prolongari terminus dierum &c. Itaq; priùs reus debet clarè habere teſtes pro ritè examinatis, tamen cum clauſula, ſaluis ſibi exceptionibus contra perſonas, & dicta teſtium, ac repetitione, quatenus opus fuerit &c. nec ante hanc approbationem danda eſt copia proceſſus reo, vel procuratori ſuo. Si verò nō habet illos pro repetitis, citandus eſt ad danda interrogatoria

rogatoria, & tunc hæc fiunt, quando reus non eſt cōfeſſus delictum.

13. Audita rei confeſsione, ſi aliqua reſultant, quæ habeāt vim plenæ, aut ſemiplenæ probationis, iubeatur ire in arreſtum, ſed Prælatus aduertat quod id faciat circumſpectè. Si enim aliquis eſt inſignis auctoritatis, vel opinionis, ex cuius detentione maior eſſet infamia, damnum, vel ſcandalum Cōmunitati, quàm ex delicto, de quo eſt infamatus, non tamen conuictus, neque plenariè confeſſus; ſi deinde non eſt periculum de fuga alicuius, qui nondum eſt plenè conuictus, aut confeſſus, non procedat inquirens ad realem detentionem ipſius. Nam hæc eſt iniuria irreparabilis, & infamia, quę numquàm ex perſona, & Communitatę abolétur, etiam ſi poſtmodum ſententialiter abſoluatur reus. Secus ſi ſit perſona mediocris, vel inferioris conditionis, & eſt periculum euidens de fuga illius, & non oritur ſcandalum. Ex mente Concilij Tridentini ſeſſ. 25. c. 6. & ex communi ſententia Doctorum.

14. Reo in arreſto detento debet inquirens dare locum, & tempus defenſionis, porrectis illi articulis, de quibus in proceſſu; deinde probationibus, nominibus teſtium, copijs indiciorum, inſuper, & nota propriæ confeſsionis, & inquirere, an ſcilicet velit aliquid opponere contra deponentes, aut depoſitiones, & an velit ſuæ confeſsioni aliquid addere, vel explicare, vel corrigere; vt communiter habent Doctores ex exceptione illa Act. 25. quæ dicit: Non eſt conſuetudo Romanis damnare hominem aliquem, priuſquàm is, qui

 accuſatur

accuſatur pręſentes habeat accuſatores, locumque defendendi habeat ad abluenda crimina. Defenſionē verò tàm neceſſariam eſſe aiunt Doctores ex multis deciſionibus Rotæ, vt neque ipſi diabolo,ſi adeſſet in iudicio deneganda eſſet. Doctores etiam plurimi apud Franciſcum Pegna, atque Eymericum aſſerunt, neminem poſſe defenſioni renunciare; pręſertim quæ ex exceptionibus contra teſtes, quibus inter alia poteſt obijci,inimicitia,quę oritur ex iurgijs, conuicijs,minis,verberibus, & alijs pręuijs,tùm etiam ex ſtudijs factionis contrariæ.

15. Propoſitis articulis, interrogetur reus per pręceptum,vel ſub excommunicationis ſententia;An fecerit,ſcilicet, An acceperit pecuniam à tali, & an eam cælauerit animo proprietario. Si negat,ſurgens compurgator dicat per conſcientiam ſuam, quòd credit ipſum veritatem dixiſſe,& quòd credit ipſum ab impoſitis criminibus innocentem eſſe.

16. Si crimen eſt notorium, vel accuſator offerat ſe ad probationem,non debet Prælatus recipere purgationem,etiam ſi infamatus offerat ſe daturum.

17. Recuſans canonicam purgationem,quia pręſumitur eſſe reus, debet canonica animaduerſione puniri.

18. Deficiens in canonica purgatione, regularis non debet puniri pœna ordinaria, c. ſignificaſti dę adult. nam tunc Iudex procedit ex pręſumptione, quæ valde ambigua eſt, & moderationem ſententiæ extorquet,c.affert.de pręſumpt. & Silueſter in verb. canonica purgatio,& communiter Doctores. Vnde etiam tunc non exprimitur cauſa in ſententia lata.

19.Inter

19. Inter pœnas extraordinarias numeratur correctio verbalis, quæ pro ratione criminis, & perſonæ vſurpanda erit. Sotus de ratione tegendi ſecr. membr. 2. q. 4. concluſ. 3.

20. Inter pœnas ordinarias, eſt priuatio vocis, abſolutio ab officio, priuatio gradus, & honoris, carcer, deportatio, & reliqua in cap. de grauiori, & grauiſsima culpa.

De ſententia. Cap. VII.

IVDEX ſententiam diffinitiuam prolaturus, debet in narratiua ſummariè articulos proponere, & cauſas, quę ad ſententiam ferendam mouent exprimere, ſententiamque in ſcripto conceptam, ſedens in loco iudicij pro tribunali ipſe proferre, quæ poterit formari in hunc modum: Nos frater N. &c. in cauſa contra te fratrem N. &c. coram nobis pendēte, & per proceſſus in ſcripto formatos deducta, ad vltimam concluſionē per diffinitiuam ſententiam procedere volentes, cùm per publicam famam, ſeu potiùs infamiam, vel cùm per plurium religioſorum, & bonæ conſcientiæ fratrum denunciationem ad noſtram notitiam perlatum fuiſſet te fratrem N. ſupradictū, pecuniam à D. N. clàm recepiſſe, neque ad depoſitum commune detuliſse, certiùs informandi, vtrum clamorem opere compleueris, ad examen deſcendimus. Adhibitis ergo, & ſub iuramento examinatis teſtibus idoneis, in certam, & probatam facti cognitionem venimus, quam è veſtigio confirmauit confeſsio tua, primùm in arreſto excuſſa, & demùm extrà illud repetita. Ideòque ſedentes in camera noſtra in ſella, quam pro tribu-

tribunali, & loco iudicij elegimus Deum, & iuſtitiam pre oculis habentes, Chriſti nomine inuocato, pronũciamus, & ſententiamus contra te, videlicet, quia tu pecunias clàm accepiſti, eaſque in depoſito communi non repoſuiſti; ideò te in pœnas in Conſtitutionibus noſtris expreſſas, & huiuſmodi culpæ appoſitas damus, videlicet te præfata pecunia priuamus, eamque Conuentui applicamus, teque carceri addicimus, & addictum eſſe declaramus per tres annos ibidem ieiunijs panis, & aquæ ſemel in qualibet hebdomada macerandum; reſeruantes nobis, & diſcretioni Præſidentis facultatem moderandi, vel diſpenſandi in prędictis &c. Acta, lata, & lecta fuit hæc ſententia in camera noſtræ reſidentiæ per me fratrem N. pręfato fratre N. præſente, & audiente, & teſtibus infraſcriptis, qui propriâ manu ſubſcripſerunt die 23. Februarij 1620.

2. Si aliquis ſenſerit ſe eſſe grauatum, poterit gradatim appellare, & Apoſtolos, ſeu dimiſſorias litteras ad ſuperiorem iudicem petere, & Prælatus quandoq; non debet eos illi denegare.

3. Iudex ſi aliquem deprehenderet in flagranti crimine, iudiciario ordine prętermiſſo, adeòq; nullis datis reo defenſionibus poteſt ſententiam in grauioribus proferre; quemadmodum S. Paulus notorium quendam Corinthium ſathanæ per excommunicationis ſententiam, nullo ſeruato iudiciario ordine tradidit 1. Corinth. 5.

Forma condemnandi conuictum per accuſatorem.

Nos F. N. &c. in cauſa, & cauſis contra te F. N. coram

nobis

nobis pendente, ac per proceſſus in ſcripto formatos deducta, cùm per accuſationem à F. N. coram nobis cum inſcriptione propoſitam, accuſatus fueris quod furtum T. cõmiſeras, & per productos idoneos teſtes ſub præcepto examinatos, datis tibi defenſionibus, idem furtum feciſſe conuictus fueris, nos verò vt ad finem cauſæ per diffinitiuam ſententiam procedere vellemus inſtanter fuerimus requiſiti, vt iuſtitiæ deferamus ad ſententiam hoc modo deuenimus, videlicet quòd ſedentes in camera noſtra in ſella quam pro tribunali, & loco iudicij elegimus, Deum & iuſtitiam pre oculis habentes, accuſatione, atteſtationibus, defenſionibus, & dictis vtriuſque partis auditis, & viſis, & omnibus diligenter inſpectis, peritorum etiam conſilio deſuper habito, Chriſti nomine inuocato, dicimus, pronunciamus, & ſententiamus te fratrem B. quamuis non confeſſum, conuictum tamen eſſe criminis furti talis, & tanquàm conuictum, & reum damnamus, cumque aliter non ſis ſoluendo, decernimus vt per pœnas culpæ ſatisfacias: & miſericorditer tecum agẽdo, arcto carceri per tres annos addicimus ibidem tribus diebus qualibet hebdomada per annum integrum panis, & aquæ ieiunio, ac ſingulis menſibus vna feria ſexta diſciplina circulari in Capitulo, & proſtrationibus ante ianuam refectorij trãſeuntibus ante, & poſt prandium fratribus flagellandum, affligendum, & humiliandum. Reſeruantes tamen nobis facultatem remittendi, & moderandi pœnas prædictas, vel totaliter relaxandi, ſi confeſſus culpam humiliter petieris veniam, & emendationem promiſ-

promiſeris. Acta, lata, & lecta fuit hæc ſententia in camera tali, per me fratrem T. præſente & audiente præfato fratre B. & teſtibus infraſcriptis, qui propria manu ſubſcripſerunt die 9. Martij. Anno 1620.

Forma ſententiæ contra accuſatorem qui in probatione defecit.

Nos F. N. &c. Recolẽtes nos ex iuſtitia debitores eſſe æqualitatem conſtituendi, & attendentes te fratrem A. magna vſum iniquitate, cùm per accuſationem inſcriptione appoſita venerandum religioſum B. criminis proprietatis, & furti accuſaſſe, nec tamen intra tempus conſtitutum teſtes legitimos, & ſufficientes (prout te obligaueras) produxiſſe, vel nec productis teſtibus, & ſub præcepto examinatis, ſufficienter probaſſe, quod propoſueras contra eum, propter quod, ſi conuictus fuiſſet, pœnam grauioris culpæ, & carceris pati debuiſſet, ac propterea incidiſſe te in talionem: idcircò vt in caput authoris recidat malitia eius, & cæteris exemplo ſis non perpetrandi ſimilia, ſedentes in cella noſtra, in ſella quam pro tribunali, & loco iudicij elegimus, Deũm & iuſtitiam præ oculis habentes dicimus, pronunciamus, & ſententiamus te fratrem N. præfatum, fuiſſe, & eſſe iniquum accuſatorem, & malitioſum infamatorem, ac ſubinde pœna talionis damnamus ad arctum carcerem per tres annos in quem ſtatim induci debeas, ibique &c. reſeruantes &c. non tamen contra noſtrarum Conſtitutionum tenorem. Acta, lata &c.

1. NE crimina ſint impunita, debet Prælatus conuicto, vel confeſſo pœnam ordinariam in Conſtitutionibus expreſſam infligere.

2. Renuncianti ſuis defenſionibus ex his, quæ reſultant in proceſſu, attenta perſonæ qualitate, & criminis grauitate, debet pœnam, vel extraordinariam, vel ſi ordinariam, non tanto tempore, neque cum tanta rigiditate, quantam ſi admiſsis, petitiſq; defenſionibus conuictus meruiſſet imponere.

Reliqua de pœnis habentur in Conſtit. d. 1. cap. 16. & ſequentibus.

De appellationibus. Cap. IX.

1. DENVNCIAMVS fratribus noſtris, olim apud Carcaſſonam ſtatutum fuiſſe, quòd quicumq; frater repertus fuerit (iudicio eius ad quem ſpectat) ſine cauſa rationabili à quocumq; Superiore ſuo appellaſſe, carcerali cuſtodiæ mancipetur.

2. Denunciamus etiam Bonifacium Papam VIII. Pont. Max. ſtatuiſſe huius, qui ſequitur tenoris Conſtitutionem: Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus, quòd prædictus Magiſter, & alij Præſidentes in dicto Ordine, ad quos id pertinuerit pro tempore in correctionibus fratrum eiuſdem Ordinis, iuris ordine poſtpoſito, ſecundùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis procedere liberè, & licitè poſsint, & valeant, quodque nullus ex fratribus, & ſororibus Prædicatorum Ordini ſubiectis aliquem, vel aliquam ex fratribus, ac ſororibus huiuſmodi coram quocumque iudice, qui non

non ſit de dicto Ordine ex quacumque cauſa conuenire, nec à correctione quacumque, ſeu alias ab aliquo Prælato, vel fratre dicti Ordinis quauis occaſione appellare, aut contra eos quærelam proponere audeat; aut valeat, niſi priùs coram conuentuali, ſeu Prouinciali Priore, ſeu Magiſtro Ordinis, & ſucceſsiuè in Capitulo Generali dicti Ordinis cauſam, & quærelam ſuam propoſuerit verbo, vel ſcripto.

FINIS.

INDVLGENTIÆ REGVLARIBVS conceſſæ.

SAnctiſsimus D. N. Paulus PP. V. per literas datas Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 23. Maij M. DCV. Pontificatus Anno 1. quarum initium eſt, Romanus Pontifex: omnes Indulgentias, Religionibus conceſſas abrogauit, & anullauit, atq; de nouo conceſsit perſonis religioſis ſequẽtes gratias, quas declarauit pertinere tantũ ad eos qui intra clauſtra degunt, aut extrà cum licentia Superiorum legitima cauſa conceſſa. Primò, recipientibus habitũ religionis cauſa profitendi in Ordine, ſi eodem die verè pœnitẽtes, & cõfeſsi ſacram Euchariſtiam ſumpſerint, plenariam indulgentiam conceſsit. Item nouitio pœnitenti, & confeſſo ſacra cõmunione ſuſcepta, qui expleto anno probationis religionem profeſſus fuerit ſimiliter plenariã indulgẽtiã. Itẽ quilibet religioſus intra

tra clauſtra viuens, in principali feſto ſui Ordinis confeſſus, & ſacra cõmunione refectus, aut celebrans, ſi preces fuderit pro Chriſtianorum Principum concordia, hęreſum extirpatione, Ro. Pont. ſalute, S. Ro. Eccleſ. exaltatione, ſimiliter plenariã. In articulo mortis verè pœnitens, & cõfeſſus, ac ſacra cõmunione refectus, vel ſi id nequiuerit, contritus, ſi nomẽ IESV ore vel corde inuocauerit deuotè, etiam plenariam indulgentiam. Promotus ritè ad presbyteratum, confeſſus primam Miſſam celebrans, & religioſi eodem die cõmunione refecti, aut celebrantes, qui Miſſæ interfuerint, plenariam indulgentiã. Qui de licentia Superiorũ per decẽ dies à negotijs alieni in cella morabũtur, aut ab aliorũ conuerſatione ſeparati operã dederint lectioni librorũ ad ſpirit⁹ deuotionẽ inducẽtiũ, addẽtes meditationes & cõſiderationes myſteriorũ fidei, diuinorũ beneficiorũ, quatuor nouiſſimorũ, paſsionis Dñi, orationũ iaculatoriaı ũ, aut vocaliũ ſaltim duab⁹ horis p dies ſingulos, & noctes faciẽdo eodẽ tẽpore cõfeſsionẽ generalẽ, aut annualẽ, aut ordinariã, & cõmunicãtes, aut celebrãtes, quoties his exercicijs vacauerint, plen. indul. Itẽ viſitãtes ſuas ipſorũ Eccleſias, & orãtes pro Chriſtianorum Principũ cõcordia, cõſequẽtur eaſdẽ indulgẽtias quas cõſequũtur viſitãtes Eccleſias vrbis Romæ, & extra eã perĩde acſi perſonaliter in dieb⁹ ſtationũ illas viſitarẽt. Itẽ recitãtes quinquies P. noſter, & totidẽ Aue Maria ante altare ipſorũ Eccleſiarũ quolibet die quinq; annos, & totidẽ quadragenas. Itinerãtes de licentia Superiorũ, aut degẽtes extra clauſtra tãquã prædicatores aut lectores eadẽ cõſequẽtur recitãtes prędicta ante

quod-

quodcumq; altare. Qui per menſem integrum ſingulis diebus per dimidiam horam orationi mentali vacauerint, & vltima Dominica illius menſis confeſsi, ac communione refecti fuerint ſexaginta annos, & totidem quadragenas: Qui pœnitentes proprias culpas, & imperfectiones in Capitulo confitebuntur, & ſpiritualiter communicantes, & exercitium virtutis facientes, tres annos, & totidem quadragenas. Quoties de licentia Papæ, & ſuorum Superiorum miſsi fuerint in ditiones infidelium, aut hæreticorum, aut etiam catholicorum ad docendum, & prædicandum pro eorum ſalute, ſi confeſsione, & cōmunione ſe ad tātum opus pręparauerint, quādo itineri ſe accingent, plenariam indulgentiam, & iterùm quando Prouincias illas ingredientur, plenariam ſimiliter conſequentur. Item ſi Prælatus in viſitatione generali orationem quadraginta horarum indixerit, quilibet religioſus qui per duas horas interfuerit etiam diuerſo tempore, & orauerit pro Chriſtianorum Principum &c. confeſſus & communicatus, plenariam indulgentiam cōſequetur.

Omnes iſtæ indulgentiæ conceſſæ intelliguntur omnibus monialibus in clauſura viuentibus, etiam Ordinarijs ſubditis.

Digitized by Google

FORMVLARIVM PRINCIPALIUM actuum, ad officium Prioris Prouincialis & conuentualis Ordinis Prædicatorum ſpectantium,

CVM FORMA ELECTIONVM ET CApitulorum faciendorum iuxta nouam Conſtitutionum editionem, reformatum.

OPTIMA totius Ordinis noſtri diſpoſitio conſurgit, cum partes omnes in ſeipſis benè diſpoſitę fuerint, & alterę cum alteris congruo loco cōuenerint. Idcircò ſuppoſita cura Reuerēdiſ. Magiſtri Ordinis, cui totū Ordinem moderari incumbit, erga ſingulas prouincias, Priores Prouinciales ſūma ope niti oportet, vt ſinguli conuentus optimo iure gubernentur. Quod profectò efficiēt cùm eorum capita & membra præcipua, ſana & integra fuerint. Iis enim rectè decenterq. diſpoſitis, facilè cætera cōponentur & velut in harmonico inſtrumēto, ex diſparibus vocibus concors & ſuauis reſonabit melodia. Debet igitur P. Prouincialis prouidere, primùm de

Prioribus ac Præſidentibus Conuentuum,de Inquiſitoribus,& Viſitatoribus,Lectoribus, quorum opera cæteri dirigantur. Deinde ſingulorum fratrum, vel benè facta gratijs & fauoribus promouere, vel minùs bona,aut etiam mala,monitis & correctionibus emendare,vel (vt alij caueant) caſtigare & puni re: de quibus omnibus non nihil hoc libello agitur. Priores eliguntur, confirmantur, viſitantur, deponuntur; quorum omnium formulas hìc ſubijcimus.

De Electionibus.

ECcleſiæ noſtræ,Priuilegio D.Gregorij Papæ ix. & Innocentij iiij. ac aliorum ſummorum Ponti ficum dicuntur Conuentuales.Conuentus autẽ iuxta cap.Rom.1558. ſex ad minùs fratribus vocem in capitulo habentibus, conſtat; qui rectè dici poteſt collegium,quod iuxta leges.ff. de verb.ſignif. l. Neratius,tribus perficitur: ergo ad illum iure communi,ſui capitis & Prioris electio pertinet.

Electio non poteſt fieri in aliquo cõuentu, niſi is qui tali officio præeſt, ſit penitùs ab eodem amotus.

Nec poteſt fieri ſub conditione,videlicet,ſi eũ ab officio amoueri contigerit.Nec poteſt vltra menſem à notitia mortis vel amotionis differri. d. 2. c. 2. 3. Si autem differatur ita quòd nullus actus ab electoribus fiat,deuoluitur ad ſuperiorem poteſtas eligendi cap.Toloſæ 1304.& Rom.1542. Et ſi caſſetur, nõ poteſt ab electoribus denuò fieri,niſi eis intimetur caſſatio, per verbum caſſo, vel caſſamus d. 2. cap. 2. 1.

Eligen-

Eligendus in Priorem 1. debet eſſe profeſſus in ordine tacitè vel expreſsè. 2. debet eſſe Sacerdos, quia curam gerit animarũ, & fuiſſe in habitu 12. annis à profeſsione. 3. Illegitimè natus non poteſt eligi ſine diſpenſatione, quam poteſt dare Prior Prouincialis. 4. Qui ſemel electus, vel poſtulatus fuerit, confirmatore electionem eius vel poſtulationem aliqua rationabili cauſa caſſante, non poterit pro illa vice ſecundò eligi vel poſtulari, ſine licentia confirmatoris. Quòd ſi electores, caſſata eius electione vel poſtulatione, eundem ſine licentia confirmatoris vel ipſius ſuperioris denuò elegerint vel poſtulauerint, electio nulla erit, & poteſtas prouidendi de Priore, ad ipſum Prouincialem deuoluitur, ex cap. apud Montempeſulanum 1271. & Florentiam 1272. ¶ 5. Non poteſt eligi aut confirmari, niſi ſciat grammaticè loqui abſque falſa latinitate, & competenter proponere verbum Dei, d. 2. cap. 2. 3. ¶ 6. Qui non poteſt ſequi chorum, dormitorium, refectorium & communia prout decet, ex cap. Cenomanen. 1491.

Elector debet eſſe in ſacris Ordinibus, non irregularis, Narbon. 1354. poſt ſex annos à profeſſione d. 2. cap. 2. 5. Tranſlatus autem de habitu conuerſorum ad clericalem, poſt annos ſeptem à ſuſceptione habitus clericalis, Brugis 1369. Si verò de aliena Prouincia fuerit, admittitur poſtquam per annum continuum in illa Prouincia aſſignatus, moratus fuerit. Electores debent eſſe præſentes in Cõuen-

tu,quamuis non interſint capitulo ſeu loco electionis. Et ſi fuerint infirmi, debent ſcrutatores ad eorũ cameras ire,& illorum vota ſcrutari & recipere. Quoniam electio in ordine noſtro nõ poteſt fieri per procuratorem, licet ſecundum iura fieri poſſit.

Modus faciendi electionem Prioris Conuentualis.

CVM electio Prioris Conuentualis eſt facienda, primo debet Supprior vel Vicarius per literas vocare,& citare omnes vocales abſentes, nõ tñ pluſquam per vnam dietam diſtantes, & eis terminum ſtatuere,& dare conueniens temporis ſpatium intra quod cõmode cõuenire poſſint. 2. Vocatis & expectatis abſentibus, ad diem præfixã vocari debent vocales per ſonum campanæ ad locũ electionis, & premiſſo tractatu ſaltem in communi de perſona eligẽda, debet interrogare vocales, ſi eis placet locus & tẽp⁹ pro electione. 3. Debet facere proteſtationẽ, quod non intendit excludere aliquem admittendum, nec admittere quenquam excludendum. 4. Ad cautelã facere abſolutionem à cenſuris. 5. Inuocetur ſpiritus ſancti gratia per hymnũ, Veni creator. añam, Veni ſancte. Kyrie eleiſon, Chriſte, Kyrie eleiſon, Pater noſter. ver. Emitte ſpiritum. Oratio. Deus qui corda. 6. Debet aſſumere ſecum duos qui diutius habitũ poſt profeſsionem portauerunt,& cum eis accedere ad bãcum præ foribus capituli paratum: qui duo ſcrutatores nõ debent eſſe cęci, neq. ſurdi, quòd ſi aliquis prę-

ſentium

ſentium in conuentu,cuius intereſſet ſedere ad bancum,eſſet aliquo prædictorum,vel alio quocunq. legitimo impedimēto impeditus,debet,non antiquior in habitu illi ſuccedens,ſed alius per electionem capituli loco illius ſubrogari,& ipſis ſcrutatoribus,poteſt(ſi maiori parti capituli placuerit)quartus adiungi.Ille videlicet qui per ſchedulas electorum, à tribus illis recipiendas,à pluribus, licet medietatem votorum non excedant,nominatus fuerit,& ſi plures, æqualia vota habere contingat,antiquior in habitu ordinis præferatur,ita quod primo ſuffragio ſemper ſcrutator habeatur,pro ea dūtaxat electione. 7. Scrutatores,tres vel quatuor(ſi quartus electus fuerit) ad bancum ſedentes,in aliquod vas, ſingulas à ſingulis electoribus acceptas ſchedulas inferāt,inuolutas ſeu clauſas,in quibus nomen eligendi tantum ſcriptum ſit,abſq.nomine eligentis hoc modo: Eligo Fratrē N. 8. Schedulas effundant, & antequam ipſas aperiant numerent, & ad numerum vocalium conferant, & ſi equales numero non ſint,ſtatim eas comburant,& iterū alias ſchedulas modo conſimili accipiāt. Quas ſi cum vocalium numero conuenire inuenerint,aperiāt,& nomina eorum qui in eiſdem nominati ſunt ſcribant,cum numero votorum quem habet vnuſquiſq. & facta collatione numeri ſchedularum ad numerū & nomina ſcriptorū in ſchedulis, eas ſtatim comburant.Deinde ad medium capituli venientes, ſcrutinium publicent vniuſcuiuſq. in ſchedulis nominati nomen, & numerum votorum quem habet

 expri-

exprimẽtes. Et ſi nullus à pluribus vltra medietatem nominatus fuerit, iterùm ad recipiendum ſchedulas procedant vt priùs, donec aliquis, à maiori parte vltra medietatem fuerit nominatus, niſi fuerit de gremio eligentium, quia tunc oportet, vt habeat vnum votum ſuprà maiorem partem vltra medietatem. ¶ 9. Inuento quòd aliquis eſt nominatus à maiori parte, modo iam dicto, primus ſcrutator (licet ipſe in ſchedulis non nominauerit electum) formet decretum, niſi fortè ipſe fuerit ſic nominatus, quia tunc ſecundus ſcrutator debet publicare vota, & formare decretum, quod his verbis formari debet: Ego F. N. vice præſentium electorum, eligo F. N. in Priorem huius Conuentus N. in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, Amen. ¶ 10. Habeantur literæ paratæ, & in literis ſcrutinij ſcribantur confirmatori ea tantùm, quæ in capitulo publicantur, iuxta formam inferiùs expreſſam, & ſic, à ſingulis ſcrutatoribus ibidem ſubſcriptę & ſigillo, coram omnibus clauſæ, mittantur ad confirmatorem, niſi ſit præſens in Cõuentu: quia tunc non oportet claudere, aut ſubſcribere literas.

De Poſtulationibus Priorum.

POSTVLATIONES admiſſæ ſunt in Ordine noſtro ex conceſsione apoſtolica, per literas Alexandri Papæ IIII. & Sixti ſimiliter IIII. quibus conceditur confirmatori Prioris tam Prouincialis, quàm Conuentualis, vt poſsit confirmare aliquem de illis fratribus, quos ipſi electores, vel maior

ior

ior pars eorum per literas ſuas ab eo petierint, ſeu poſtulauerint, quando ad ipſum pro electi confirmatione mittunt, ſi ex aliqua cauſa electionem ab ipſis fratribus eiuſdem Ordinis quorum intereſt factam, non confirmari contingat. Et ideò non oportet eſſe ſolicitum ad quærendum, & ſciendum, quid ſecundùm iura vel ſacros Canones ſeruandum ſit in poſtulationibus, ſed ſufficit noſſe practicam Ordinis, quæ tamen in verbis literarum apoſtolicarum ſuprà poſitis eſt expreſſa,& in cap.Rom.1553. declarata, quod ly per ſuas literas, intelliguntur literæ ſcrutinij electionis.

Cùm ergo ad electionem proceditur per ſcrutinium iuxta formam cap. Bonieñ. per ſchedulas,tacito ſeu omiſſo nomine eligentis, ſolùm nomen eligendi ſcribatur cum nomine vel nominibus poſtulatorum ſic: Eligo Fratrem A. & poſtulo Fratrem B. & F. C. & F.D. & quot quiſq; voluerit,& ſi plures vltra medietatem fuerint, præter electum poſtulati, debent coram omnibus legi cum electo, & in literis ſcrutinij ſeu decreti ad confirmatorem mittendis ſcribi debent ſic: F. A. in electione habuit tot vota, & F. B. in poſtulatione tot, & F. C. & F. D. &c. dummodò ſint plura vltra medietatem.

Forma literarum ſcrutinij,ſeu decreti electionis mittendarum ad confirmatorem.

REVERENDE Pater &c. Vacãte Prioratu, noſtri Conuentus N. poſt expletũ trienniũ Reuerẽdi

 Patris

Patris F.N. in officio Prioratus eiuſdem, vel propter abſolutionem R.P. F.N. vel propter aſſumptionem R.P.F.N. ad Prioratum N. ſoliciti fuimus nobis de capite & paſtore prouidere, ne diutius abſq. legitimo capite permanentes, aliquod damnum pateremur. Ideòq. citatis per me F.N. Suppriorem, vel Vicarium eiuſdem conuentus, & vocatis ac expectatis omnibus & ſingulis, quorũ intererat, aut intereſſe putabatur ad electionem conuenire; die 6. Maij, ad cõſuetum ſonum cãpanulæ, capitulum ingreſſi ſumus, cumq. locus & tẽpus eligendi cunctis placuiſſet, proteſtatus ſum me nullum admittendum excludere velle, nec excludendum admittere, facta generali abſolutione à cenſuris, & omnibus vocalibus Sacramẽto Euchariſtiæ refectis, inuocata deinde gratia Spiritus ſancti cuius nutu cuncta reguntur: omnibus deniq. & ſingulis præmiſſis quæ in huiuſmodi electionibus præmitti debent & ſolent, ego cum duobus in habitu Ordinis, à profeſsione antiquioribus, ad menſam coram omnibus paratam acceſsimus, ibiq. vota omnium & ſingulorum in ſchedulis accepim⁹. Quibus acceptis, enumeratis atq. apertis & demum lectis, nominibuſq. eligendorũ in ſcripta redactis, atq. ad numerum collatis, inuentum eſt, quod F.A. à maiori parte vltra medietatem per dictas ſchedulas in electione nominatus fuit. Nam cum eſſemus octo, vel nouem, habuit quinq. vota. Item F.B. &. F.C. & F.D. fuerunt poſtulati, cum enim eſſemus nouem F.B. habuit ſeptem poſtulationes, F. C. ſex & F. D.

quinq.

quinq. Tunc ego cũ prædictis ſcrutatoribus ad medium capituli veniens,& librum conſtitutionũ noſtrarum tenens,formaui decretum hoc modo: Ego F.N.Supprior,vel Vicarius huius conuentus N.vice preſentium electorum eligo R. P. F. A. in Priorem huius conuentus N. & poſtulo F.B. & F.C. & F. D. ad idem officium in nomine Patris,& Filij,& Spiritus ſancti,Amen.Cum ergo electio noſtra ſit ritè facta,& de perſona,tã moribus & religione,quam prudentia & doctrina prædita,rogamus Reueren. P.V. vt eam probare,& electum omninò vel ſaltem vnũ ex poſtulatis cõfirmare & nobis concedere dignetur, cui nos & conuentum noſtrum commendamus.Romæ 6.Maij 1619.Si autẽ aliqua contradictio vel oppoſitio fiat ab aliquo, debet ſcribi in eiſdem literis, vel alijs ſeparatis cũ decreto tamen mittendis, puta: Duo fratres,videlicet.F.N.&F.P.noluerunt huic noſtrę electioni conſentire,vel oppoſuerunt ei,quod facta fuerat per practicas& minas, quod tamen non probauerunt.Deinde ſubſcribantur hoc modo:Ego F.N.Supprior vel Vicarius & primus ſcrutator ſubſcripſi manu propria.Ego F.P.2.ſcrutator ita eſſe confirmo. Ego F.M.3.ſcrutator ita eſſe confirmo. Et ſic claudãtur literæ,& tranſmittantur.

De confirmatione Prioris &c.

CONfirmator,in electionibus ſeu poſtulationibus per ſcrutinium, ſi hoc ſolum ſeruatum viderit, quod maior pars medietate conſenſerit ante publicatio-

ſcationem ſcrutinij, poteſt eas pro canonicis approbare. Et ſemper intelligitur ſupplere defectus electionis qui eius ſubſunt poteſtati, quando ſine clauſula diminutiua confirmat electionem, ex Conſtitutionibus diſtinſt.2. cap.2.

Forma literarum confirmationis Prioris electi per ſcrutinium.

IN Dei filio ſibi dilecto Reuerendo Patri F.N.&c. Ordinis Prædicatorum F. N. eiuſdem Ordinis & Prouinciæ B. Prior Prouincialis ſalutem.

Cùm fratres Conuentus noſtri N. ſuo legitimo Priore deſtituti conueniſſent, vt ſibi & ſuo Cõuentui prouiderent, diuino (vt credimus) numine inſpirati, te cuius probitatem, religioſum zelum, in agendis prudentiam atque doctrinam, apprimé nouerant, vnanimi voto (vel ſi electio non ſit vnanimis) canonicè elegerunt, noſque rogarunt, vt eorum electionem probare: teque illis concedere, præficere, & confirmare vellemus. Quorum votis & petitionibus facilè condeſcendimus; licet enim tibi tua tecum tractare, ac ſolitudines in corde ædificare, & inibi quam ſuauis eſt dominus guſtare cupienti, durum videri credamus poſt gregum veſtigia detineri, eorum diſtrahi curis infirmitatibus infirmari, paſsionibus angi, & concuti: confidimus tamen, quod ſolita prudentia, conſiderabis te non tibi ſoli eſſe natum, & charitate chriſtiana fretus, alienos profectus proprijs commodis antepones, ac demùm Chriſti, & Apoſtolorum eius

eius exemplo, rem tuam omnem, & ſi opus fuerit, etiam vitam pro fratrum ſalute contemnes. Ideóque his, atque alijs animi tui dotibus, & virtutibus, nobis ingentia promittentes, prudentumque patrum confirmati conſilio, dedimus, præfecimus & confirmauimus, & authoritate officij noſtri, ac præſentium tenore, te Venerandum Patrem F.N. damus præficimus, & cōfirmamus Priorem, caput, & paſtorem præfati cōuentus N. datūq; præfectū & confirmatū decernimus, & declaramus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus S. Amen. Damuſq; tibi, in & ſuper dicto cōuentu, & fratribus, ac perſonis etiā vtriuſq; ſexus tertij Ordinis noſtri ad ipſum quauis ratione ſpectantibus, omnem in ſpiritualibus ac temporalibus authoritatē & poteſtatem, quā cæteri Priores in noſtro Ordine & Prouincia, vel eodē conuentu ritè confirmati, de iure vel approbata cōſuetudine ſeu etiam ex priuilegijs, habere conſueuerunt. Inſuper inſtituimus te Vicariū noſtrum, ſuper Monaſteria. A. & B. cum eadem authoritate, quorū curā per te vel alium ſeu alios gerere poſsis. Et quanquam de tua voluntate, & prōpto animo cōfidamus, tamen vt meritorū cumulus per obedientiā tibi non deſit; In virtute ſanctæ obedientiæ tibi præcipimus, vt intra quatuor horas, dicta Prioratus ac Vicariatus officia ſuſcipias. & ad illorū exequutionē quātocyus te accingas. Eodem quoq; pręcepto præcipimus omnibus, & ſingulis ad dictū cōuentū & Monaſteria quomodolibet pertinētibus, vt te tanquā verum & legi-

legitimum ſuum & dicti conuentus Priorem,& Vicarium reſpectiuè ſuſcipiant,habeant,ac venerẽtur. Non obſtãtibus quibuſcunq.In quorum fidem his officij noſtri ſigillo munitis,manu propria ſubſcripſimus. Dat.Romæ 10.Maij 1619.

Alia introductio ad idem.

IN Dei filio &c.Non te lateat, conuentum noſtrũ N.ſuo Priore deſtitutum remanſiſſe,ac ſubinde, à Fratribus eius legitimè adunatis, te cuius ſufficientiam probè nouerãt, vnanimiter (vel)canonicè fuiſſe electum,vel poſtulatum, prout planiſsimè cõſtat, ex eorum ad nos miſſo decreto,quo requiſiti ſumus, vt eorum electionem confirmare,teq.illis concedere vellemus. Nos ergo tuam ad hoc ſufficientiam exploratam atq.cõpertam habentes,eorum votis abſq. alio examine poteramus facere ſatis,veruntamen vt res ſpectatior prodiret atq. probatior, ſeniorum prudentiumq. patrum conſilium habere,iudiciumq. & ſententiã expectare maluimus,quæ tibi dura & grauis propter onus fortaſſe videbitur,ſi tamen ad brauium & præmium ,quæ ex eiuſmodi curſu te manẽt oculos mentis direxeris,ſi charitatem qua Chriſti mẽbra complecti debes tenere volueris,onus aut omninò non ſenties,aut cum ſuauitate portabis, vel ſaltem cum patientia perferes,atq. in eandem ſententiam manibus ac pedibus ibis.Quæ,quia de tua prudentia, religione, probitate & charitate nobis promittimus,idcircò electionem prædictam tãquam canoni-

nonicam probauimus, & eorundem fratrum votis condeſcendentes, te eis conceſsimus atq. prefecimus; ac authoritate officij noſtri & præſentium tenore te &c.

Alia ad idem.

IN Dei filio &c. Summus Pater familias, qui cōtractiorem noſtri Ordinis vineā, opera Beatiſsimi Patris noſtri Dominici plantauit, ad partes illius fructuoſius excolendas, operarios continuè conducere non deſiſtit. Id eum nunc feciſſe credimus, cum in Conuentu noſtro N. huius vineę portione non contemnenda, per fratrum illius canonicam, vel vnanimem electionem, ad eius ſpiritualem culturam vocatus es, prout ex eorum decreto quod cōfirmari petierunt latiſsimè patet. Vide igitur & conſidera quod ad opus peteris, ad laborem vocaris. Attamen, ne viribus fatigeris, non deſpondeas animum. Opus quidem arduum eſt, & humeros poſcens pluſquam Athlanteos. Tu Chriſti tantum viſcera & amorem indue, illum ſolum in omnibus intuere, & cum apoſtolo, in eo qui te confortat omnia poteris. Quæ quia te facturum confidimus, & prudentum conſilio moniti & impulſi ſumus, ideo eorundem votis & petitionibus ſatisfacere decreuimus. Quare, authoritate officij noſtri &c.

Forma literarum ſcrutinij Prioris Conuentualis ad Capitulum Prouinciale.

Reue-

REuerendi Patres, poſt humilem commendationem &c. Inſtante celebratione capituli noſtri Prouincialis hoc anno in Conuentu N. noluimus debito, quo iuxta Conſtitutiones noſtras tenemur, habere ſcrutinium ſuper cõfirmatione vel amotione Venerandi P. noſtri Prioris vllo pacto deeſſe, ideòq; vocatis per me F. N. Suppriorem, vel Vicarium conuentus N. & adunatis fratribus dicti conuentus, ad diem 8. Maij, vt moris eſt intrauimus capitulum, & cum duobus in habitu Ordinis poſt profeſſionem antiquioribus, ad bãcum coram omnibus acceſſi, & primò quidem electo per ſchedulas ſocio Prioris, Venerando P. Fratre N. ſcrutinium deinde ſuper confirmatione noſtri Venerandi Prioris habuimus hoc modo, videlicet: Ego F. N. Supprior vel Vicarius & primus ſcrutator peto confirmationem.
Ego F. A. 2. ſcrutator peto confirmationem.
Ego F. B. 3. ſcrutator peto confirmationem.
Ego F. C. peto amotionem.
Ego F. D. Renuncio voci meæ.

Quod ſcrutinium habitum & per nos ſubſcriptum coram omnibus clauſimus, & conuentus noſtri ſigillo ſignatum dedimus ſocio predicto, deferendũ veſtris RR. PP. quibus nos & conuentum noſtrum commendamus. Barcinone 8 Maij. 1619.
Ego F. N. Supprior, manu propria.
Ego F. A. 2. ſcrutator manu propria.
Ego. F. B. 3. ſcrutator manu propria. *A tergo, ſeu ſuperſcriptio*; Scrutiniũ Vẽ. Prioris Conuentus N.

Forma

Forma literarum ſocij Prioris Conuentualis, ad Capitulum Prouinciale.

NOS infraſcripti fidem facimus, & atteſtamur qualiter Venerandus Pater F. N. electus fuit, à maiori parte vocalium noſtri Capituli & Conuentus N. in ſocium noſtri Reuerendi P. Prioris ad Capitulum Prouinciale habendum in Conuentu N. hoc anno 1619. Nam in electione eius quæ (ſeruatis quæ ſeruanda fuerant) habita eſt per ſchedulas, cùm eſſemus octo vel nouem, ipſe habuit ſex vota. Cùm ergo ſit electus à maiori parte, & ſocius factus: rogamus vt tanquam ſocius admittatur. In quorum fidem his manu propia ſubſcripſimus. Non oportet has literas claudere, aut munire ſigillo, ſed ſufficit ſubſcriptio ſcrutatorum, ſic:

Ego F. N. Supprior vel Vicarius, ita eſſe atteſtor.
Ego F. A. 2. Scrutator, confirmo, vt ſupra.
Ego F. B. 3. Scrutator confirmo, vt ſupra.

Electores peccantes in forma eligéndi, aut in materia electi, ſunt ea vice priuati iure & voce ad eligendum, poteſt tamen P. Prouincialis (ſi ei placuerit) illos habilitare, vt ad nouam electionē procedere poſsint, & voci reſtituere ſic:

In Dei filio ſibi dilectis Venerandis Patribus Suppriori, vel Vicario, & fratribus vocalibus Conuentus N. Ordinis Prædicatorum F. N. Prior Prouincialis &c. Examinato diligēter decreto electionis veſtræ quā feciſtis de Venerando Patre F. N. in Priorē veſtri conuentus, & iudicio peritorum benè diſcuſſo

percepi-

percepimus vos commiſiſſe talem defectum in forma, vel materia &c. ac propterea incidiſſe in pœnā priuationis vocis, ita quod pro hac vice non poteſtis eligere Priorem, & quia veſtram electionem (cùm iure ſubſiſtere non poſſet) caſſauimus, & irritauimus, Conuentus veſter adhuc remanet abſq; Priore. Nos ne hanc ob cauſam detrimentum patiatur, poteſtatem eligendi quæ ad nos deuoluta erat, hac vice vobis reſtituimus & conferimus, voſq; & veſtrum quēlibet ad eligendum habilitamus. Mandantes vobis, vt ad nouam electionē, ea diſcretione & prudentia procedatis, quæ nullius vitij, vel intolerabilis defect⁹ accuſari poſſit, eumq; vobis eligatis quem vos habere, & nos confirmare poſsimus. Bene valete, & pro nobis Deum orate.

Forma eligendi Priorem per R. P. Prouincialem, quando ad illum propter aliquem defectum poteſtas eligendi deuoluta eſt.

IN Dei filio &c. Cum Fratres vocales Conuentus N. in electione quam fecerunt de Venerando Patre F. N. in Priorem Conuentus eorum, intolerabiliter defecerint, eligendo illegitimè natum ſine diſpenſatione, vel à nobis, vel à iure prohibitum, vel non formando decretum electionis, vel excludendo talem admittendum, & ob id non ſolum illi à iure eligendi quod habebant ceciderint, ſed etiam poteſtas eligendi ad nos deuenerit ac tranſlata fuerit: nec volentes Conuentum præfatum, diutiùs cum grauioris

grauioris alicuius damni periculo ſine Priore perma nere: idcircò ad prouidendum de Priore procedentes, diſcretorum patrum ſuper hoc habito conſilio & iudicio, te Venerandum Patrem F. N. de cuius religione, prudentia, zelo & doctrina confidimus, ad hoc munus deſignauimus, ac authoritate officij noſtri & præſentium tenore, eligimus, damus, præficimus & confirmamus Priorem, caput, & paſtorem præfati conuentus N. & ſic electum datum, præfectum & confirmatum declaramus, in nomine Patris & Filij & Spiritus ſancti, Amen. Damuſq; tibi &c. vt ſupra.

Corripiuntur Priores per literas priuatas clauſas, quarum tenores arbitrio R R. Prouincialiũ dimittimus: ſuſpenduntur autem ab officio multis cauſis, quas explicare poteſt in literis ſub hac forma:

NOS F. N. Ordinis prædicatorũ Prouinciæ N. Prior prouincialis, certiores facti à fide dignis te Venerandũ Patrem F.N. publicè iurgatum fuiſſe cum Dño N. & ipſum in iurgio percuſſiſſe, cum ſcãdalo plurium adſtantium, & ex tua ipſius confeſsione de eodẽ cõfirmati, nec valentes modò cauſam diffinire, ſcientes tamen eam nonnullam ſatiſfactionẽ apud ſcãdalizatos expoſcere, ſuſpendimus te ab officio prioratus, & tibi in virtute ſãctę obediẽtię præcipimus, vt nullum actũ ad officiũ prioratus ſpectãtem exerceas, donec re iudicialiter cognita, per noſtram diffinitiuam ſententiã, vel tanquam reus damneris, vel vt innocens declareris. In quorum fidẽ &c.

Forma excuſatoria Prioris Prouincialis, nolentis confirmare electum vel poſtulatum.

VEnerandi Patres. Accepi decretum electionis veſtræ, de Venerando Patre F. N. in Priorem conuentus veſtri N. cum poſtulatione pro F. N. ad idem officium, cui adiunxeratis preces pro illius cõfirmatione, quibus propter bonos reſpectus, & rationabiles cauſas, adhærere vel condeſcendere non potui prout velletis, & propterea tam electionem quã poſtulationem caſſaui, & præſentium tenore, caſſo & irritas eſſe declaro, adhortans vos, vt me excuſatum habere velitis, & ad alterius electionem denuò procedatis, valete. *A tergo.* Venerandis Patribus, Suppriori vel Preſidenti & vocalibus Conuentus N. Ordinis Prædicatorum.

Forma inſtituendi Suppriorem.

NOS F. N. &c. Requiſiti vt Conuentui N. de Fratre qui Supprioratus officiũ competenter exequi, & honeſtè gerere poſſet prouidere vellemus, te Venerandum Patrem F. N. conſiderationis oculo reſpeximus, & in tuam ſufficientiam direximus intuitum, ſperantes tua induſtria & prudentia prædicto Conuentui pro eodem officio ſufficienter eſſe prouiſum, & propterea authoritate officij noſtri & præſentiũ tenore, te in dicto Conuentu aſsignamus remouẽtes aſsignationẽ tuã, à quocũq; alio conuẽtu & loco, & ſic aſsignatũ inſtituim⁹ & facimus Suppriorem, cum omni authoritate & poteſtate, quam ceteri Suppriores in noſtra Prouincia, iuxtà cõſtitutiones

ſiones & approbatam conſuetudinem habere ſolẽt: Mandantes tibi in virtute ſanctæ obedientiæ, vt quàm primùm, commodè tamẽ, potueris, in dictum Conuentum te conferas & præfatum Supprioratus officium diligenter exequaris. Dat. Romæ ſub noſtro ſigillo, die 10. Maij &c.

Forma Inſtituendi Vicarium ſuper tota Prouincia.

IN Dei filio &c. Cúm ad celebrandum noſtrum iamiamq; inſtans Generale Capitulum proficiſci debeamus, & eſſe extra Prouinciam, ne propterea detrimentum patiatur, ſi abſq; capite directore permaneat, vices noſtras in & ſuper ea tibi committere decreuimus. Ideôq. authoritate officij noſtri & præſentium tenore, te Venerandum Patrem F. N. præfatum damus, inſtituimus, & præficimus Vicarium noſtrum Generalem in & ſuper tota noſtra Prouincia N. Atq; ita datum, inſtitutum & præfectum declaramus, in nomine Patris & Filij, & Spiritus ſancti, Amen. Damuſq; tibi in & ſuper ea & omnibus ac ſingulis Cœnobijs, Monaſterijs, Cõuentibus, locis ac domibus, necnon omnibus & ſingulis fratribus, ſororibus, ac vtriuſq; ſexus perſonis tam capitibus quã membris, etiam tertij ordinis ad eam quomodolibet pertinentibus, omnem in ſpiritualibus & temporalibus authoritatem, quam nos habemus, & ſpecialiter, cõfirmãdi (ſi opus eſſet) nõ tñ abſoluẽdi Priores, & generaliter omnia faciẽdi quæ nos facere poſſumus, etiã ſi mãdatũ exigerẽt ſpeciale, quæ authoritas, poteſtas & officiũ incipiat, duret ac locũ habeat, quam-

diu fuerimus extra Prouinciam. Mandantes tam tibi, quàm omnibus & ſingulis ſuprà nominatis in virtute ſanctæ obedientiæ, tibi quidem, vt dictum Vicariatus officium ſuſcipias, & diligenter exequaris: illis verò vt te tanquam Vicarium noſtrum ſuſcipiāt, habeant, ac venerentur. Non obſtantibus quibuſcunq. In quorum fidem &c.

Si verò inſtituatur Vicarius Nationis vel partis Prouinciæ, formetur ſic.

IN Dei filio &c. Negotiorum multitudo & grauitas, meiq; corporis & virium imbecillitas non permitunt me ſingulis quibuſq; partibus noſtræ Prouinciæ (prout vellem, & ipſis opus eſſet) intendere, & quia meliùs & diligentiùs ſingula prouidentur, cùm frequentiùs & propiùs diſpiciuntur, tibi R. Patri F.N. qui in Natione N. degis & ex propinquo crebriùs inueſtigare, & penitiùs noſſe, & religioſo zelo atq; prudentia, malè vel minùs benefacta corrigere, & bona promouere ſufficis, in eadem Natione vices noſtras committere decreuimus. Ideòq; authoritate officijs noſtri & præſentium tenore te R. Patrem F. N. præfatum damus, inſtituimus, & præficimus Vicariū noſtrū, in & ſuper Natione N. noſtræ Prouinciæ, ac ſuper omnibus & ſingulis Conuētibus, Monaſterijs, locis ac domibus, necnō omnibus, ac ſingulis fratribus, ſororibus, ac vtriuſq; ſexus perſonis etiā tertij Ordinis, tam capitibus quā mēbris ad dictā Nationem quomodolibet pertinētibus, omnem in ſpiritualibus & temporalibus authoritatem

ritatem & poteſtatem,quam huiuſmodi Nationum Vicarij,ex Conſtitutionibus noſtris, vel approbata conſuetudine habere ſolent.Mandantes &c.

De viſitatoribus.

VISITATORES iuxtà Conſtitutiones antiquas d. 2. c. 11. in Capitulo Prouinciali à P. Prouinciali & Diffinitoribus inſtituebantur, ſed in Capitulo Bonoñ. 1275. in Conſtitutiones redactum fuit capitulo 3. vt R. P.Prouincialis totam Prouinciam ſuam per ſe (ſi poterit) vel Vicarios idoneos teneatur ſingulis annis viſitare: quibus authoritatē ſuam cōmittat,prout ſibi videbitur expedire:poteſt igitur ex Conſtitutionibus ipſe ſolus inſtituere Viſitatorem.

Forma inſtituendi Viſitatorem.

IN Dei filio &c. Cùm vultum pecoris noſtri (iuxtà ſapientis præceptum) cognoſcere teneamur ex officio, diuerſæ tamen & graues occupationes, quibus nunc detinemur obſiſtunt, ne id per nos ipſos agere valeamus. Verùm tamen tua nobis explorata, & comperta prudentia,& fides, tanti apud nos valet, vt quod per te gerimus, nos ipſos geſsiſſe putemus. Quapropter cùm cōuentus noſtri N. & N. hoc anno viſitati non fuerint, & nos de ipſorum diſpoſitione certiores fieri cupiamus,eorumdem viſitationē tibi commiſsimus. Ideòq; authoritate officij noſtri, & præſentium tenore, te Venerandum Patrem F. N. inſtituimus & facimus Viſitatorem præfatorum conuentuum:damuſq; tibi,in & ſuper eis,& omni-

bus & ſingulis perſonis ad eos pertinentibus, tàm capitibus quàm membris, omnem in ſpiritualibus & temporalibus authoritatem & poteſtatem, quam cæteri Viſitatores ex Conſtitutionibus noſtris, vel approbata conſuetudine habere ſolent. Mandantes tàm tibi &c.

Viſitator taliter inſtitutus, cùm primùm peruenerit ad conuentum, accepta benedictione, & facta breui oratione, conuocari faciat fratres ad capitulũ, ibiq; legi ſuas literas, vt innoteſcat omnibus eius authoritas. Inde exponat ſuccinctè quæ intendit à fratribus audire, tàm circa eſſentialia Religionis & tria vota, quàm circa ceremonialia, & ceteras obſeruantias Regulæ & Conſtitutionum, iuxtà ea quæ in eis expreſſa ſunt d. 2. c. 11. Inde ſuper his faciat præceptum in virtute ſanctæ obedientiæ, vt fratres dicant ſibi confidenter, & zelo Religionis abſq; vlla paſsione, quæ dicere tenentur. Inde vadat ad ſepulturas fratrum comitatus à conuentu, & dicto cum fratribus pſalmo, De profundis. Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon, Pater noſter. A porta. Orationẽ Abſolue quęſum⁹. Inde viſitet infirmos ſi qui ſunt. Locũ ſuæ profeſsionis vel gradus vbiq; teneat niſi in Capitulo dũ actus viſitationis exercet. In inquirendo, examinando, impendere poteſt quot dies iudicauerit neceſſarios, & opportunos, tres verò dies tantũ iuxtà Conſtitutiones expendat in corrigendis, & diſponendis his quæ occurrunt, & per viſitationem inuenit, & nihil præter victum accipiat.

Forma

Forma inſtituendi Inquiſitorem.

IN Dei filio &c. Quamquam cæleſtis pater familias, per Apoſtolos & apoſtolicos viros, in fertiliſsimo Eccleſię agro puriſsima credibilium fidei ſemina ſeminauerit, iniqui tamē & inimici homines (iuxtà parabolā Euangelicam) ceſſantibus vel dormientibus agricolis infęlicia non ceſſant hęreſum ſuperſeminare zizania, & niſi vulpibus illis per Inquiſitores tanquam per Samſonem, ignis ſuæ cenſuræ quo Philiſthæorū cadentium ſegetes cremantur, alligaretur ad caudas, breui tempore, dominicam meſſem à zizanijs præfocatam plangeremus: Nobis ergo quibus apoſtolico priuilegio, cōceſſa eſt facultas huiuſmodi Cenſores & Inquiſitores inſtituendi, operoſiùs laborādum eſt, vt hoc munus illis cōmittatur, qui ſcientiæ lumine adulterina ſemina à veris diſcernere norint, qui prudenter ijs quæ diſcreuerint, remedia adhibere ſufficiant, qui demùm zęlo fidei ſuccenſi, velint & animi fortitudine valeāt, quæ prudenter diſpoſuerant ad effectum perducere. Et quia de tuo feruenti zelo, conſtanti fortitudine, efficaci prudentia, catholica doctrina, & vitæ integritate cōfidimus, eiuſmodi munus tibi iniungere decreuim⁹. Cùm igitur in Ciuitate & Diœc. N. propter amotionem, vel obitum Reuerendi N. inquiſitionis officiū vacet, nobiſq; illi prouidere incumbat, authoritate Apoſtolica nobis, & noſtro officio commiſſa, & præſentium tenore, te Reuerendum P. F. N. decernimus, inſtituimus, & facimus Inquiſitorem hæreticæ

prauitatis in præfata ciuitate & diœc. N. factumq; inſtitutum,& decretum declaramus, cum omnibus gratijs, priuilegijs, immunitatibus, authoritate & poteſtate, quibus cæteri Inquiſitores ritè inſtituti, Summorum Pontificum indultis & priuilegijs, ac ſecularium Principum, Regum, vel Imperatorum conceſsione, quomodolibet potiri, & gaudere conſueuerunt. Vt autem tam præclarum ſanctumque munus & opus, non vacet obediĕtiæ merito: in virtute ſanctæ obedientiæ tibi præcipimus, vt intra horam dictum Inquiſitionis officium ſuſcipias, ac iuxtà gratiam tibi à Domino præſtitam, diligentiùs exequaris. In quorum fidem his officij noſtri ſigillo munitis manu propria ſubſcripſimus &c.

Forma dandi facultatem alienandi, iuxtà Breue Clementis Papæ VII. conceſſum Prouinciali Romano, & Magiſtro Ordinis ſuper ſibi ſubditis in Italia Conuentibus, Monaſterijs, & locis.

IN Dei filio ſibi dilectis, Venerandis Patribus Priori & Fratribus noſtri Conuentus N. Ordinis Prædicatorum. Expoſuiſtis nobis, quòd pro victu, ſuſtentatione, & neceſsitatibus Fratrum veſtri Conuentus coacti fuiſtis multa exponere, propter quod, ære alieno ac debitis obnoxij remanſiſtis & remanetis, ad quorum ſolutionem cum redditus annui, ac eleemoſynæ quotidianæ minimè ſufficiant, neceſſe eſt vendere aliquid immobile, vt creditoribus pro iuſti-

tia ſa-

tiâ ſatisfiat : ideòq; rogaſtis nos, vt agrum ſeu fundũ terrę quē conuētus veſter habet in loco N. inter alia bona ad ipſum ſpectantia minùs vtilem, vendendi licentiam vobis concedere vellemus: Nos igitur qui iuſtitiam per debitorum ſolutionem ſeruari cupimus,& agrum ſeu fundum illum in loco N. cuius valor annuus cētum aureos non excedere, & vobis minùs vtilem eſſe credimus, authoritate Apoſtolica nobis per literas in forma Breuis, à fel. record. Clemente VII. collata, & præſentium tenore vobis dictum agrum ſeu fundum ſub ſuis finibus & terminis latiùs in contractu exprimendis, vēdendi ſeu aliâs iuſto contractu alienandi, licentiam & facultatem concedimus: diſpoſitione fel. record. Pauli Papæ II. cui per eaſdem literas derogatur, & alijs in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunq;: dummodò ad hoc accedat aſſenſus duorum tertiorum veſtri Capituli, & pretium in dictorum debitorum ſolutionem realiter, & cum effectu conuertatur. In quorum fidem &c.

Alia pro eodem.

IN Dei filio &c. Expoſuiſtis nobis, habere vos præ manibus vnam domum vel poſſeſsionem veſtro conuentui accommodam, quam ſi emeretis non modica vobis proueniret vtilitas, ſed cũ pretium pro eius emptione non poſsitis habere niſi ex aliorum immobilium venditione, rogaſtis nos vt aruum, ſeu hortum, ſeu ſyluam vel domum &c. in loco N. poſitam minùs vtilem & incommodam, vendendi licentiam

centiam vobis dare vellemus. Nos igitur bonam ſpiritualium diſpoſitionem, quæ ex temporalibus benè diſpoſitis & adminiſtratis ſeruatur, in conuentu veſtro teneri, & augeri cupientes, & de prudentia atq; conſcientia veſtra confidentes, quòd non niſi vtilitatem publicam, & commodum cõmune quæretis, petitionibus veſtris facilè cõdeſcẽdimus. Ideòq; authoritate Apoſtolica &c.

Forma inſtituendi Lectorem principalem.

NOS F. N. Ord. Præd. & Prouinciæ N. Prior Prouincialis. Cùm ex commiſsione Reuerendiſsimi Magiſtri Generalis noſtri Ordinis, vel Capituli Generalis, Conuentui N. debeamus de Lectore principali prouidere, te venerandum Patrem F. N. cuius doctrinam, docendi facilitatem, & elegantiam diſſerendi, nec non probitatem & religioſos mores non paruo tempore ſumus experti, delegimus, cui munus præfatum in aliorum profectum, & tuæ obedientiæ meritum demandemus. Ideòq; authoritate vt ſuprà nobis commiſſa te F. N. præfatum damus, inſtituimus, & facimus, & ſic datum inſtitutum, & factum aſsignamus Lectorem principalem in Conuentu N. cum omnibus gratijs, priuilegijs, & exemptionibus, quibus huiuſmodi Lectores potiri, & gaudere conſueuerũt. Mandamuſq; tibi in virtute ſãctæ obediẽtiæ, vt dictum lectoratus officium ſtatim ſuſcipias, & ad illius executionem, & tuam pro eo aſsignationem, quantocyus, commodè tamen potueris, te accingas. Dat.

Forma

Forma licentiæ ad Epiſcopatum.

IN Dei filio &c. Æterna Dei ſapientia Chriſtus, ſicut vnà cum Patre & Spiritu ſancto in humano corpore diſparibus gradibus & officijs membra diſtinxit, ita in myſtico Eccleſiæ, quoſdam pedum aut manuum vicem gerere, quòſdam verò quaſi oculos eſſe decreuit: & licet illi quidẽ magis neceſſarij ſint & ampliori (iuxtà Apoſtolum) honore circundati, hi tamen illorum ſunt facti Rectores, qui cæteros dirigere & illuminare ſufficiant. Eiuſmodi fuerũt primùm Apoſtoli, nũc autem ſunt Apoſtolici viri, plebium præſules, quos mundi lumina, ſalem terræ, ciuitates in ſublime poſitas Dominus appellauit. Ad horum conſortiũ nuper te tuis egregijs meritis Sũmus Pontifex extulit, cùm ciuitati N. præfecit Antiſtitem, munus certè arduum & humeris etiam angelicis formidandum, quod tu (quæ tua eſt modeſtia) declinans ad noſtram quam profeſſus es obedientiam confugiſti, vel hac ſaltem ratione, vt communia noſtri Ordinis ſuffragia non amitteres, quin etiã vt (ſi iugo collum dare neceſſe eſt) ad illud ſapienter fortiterq; ferendum, per illa iuueris, Nos igitur prudẽtiam tuam, doctrinam religioſoſq; mores, & regiminis experientiam cognoſcentes, quãquam modeſtiam tuam laudamus, magis tamen Summi Pontificis propoſitum efferimus, Eccleſięq; N. de tua promotione gratulamur, ac tibi Epiſcopatum prædictum acceptandi, licentiam & facultatem (quòd ex nobis eſt) præſentium tenore concedimus, ſuffragia

quoq;

quoq; merita & beneficia noſtri Ordinis non ſolùm illęſa & integra tibi manere, ſed etiam maiori cumu lo (ſi poſsibile eſt) ſuperaddi volumus, & decernimus. In quorum fidem his officij noſtri ſigillo munitis manu propria ſubſcripſimus &c.

Alia ad idem.

IN Dei filio &c. Quoniam iuxtà Conſtitutiones noſtras quicunq; ſine licentia P. Prouincialis præſulatum receperit, ſuffragijs, ſocietate, & omnibus beneficijs Ordinis, in morte & in vita priuatur: tu R. Pater, qui ob egregias animi tui dotes, & præclara merita Epiſcopus factus es, eiuſmodi ſuffragia magnifaciens, eorum communione & participatione priuari nolles, licentiam præfatam tibi dari deſideras: Nos igitur commune bonum priuato præferentes, & fructum animarum in eadem ciuitate ex tua promotione ſperantes, facultatem & licentiam ſuſcipiendi prædictum Epiſcopatum, præſentium tenore tibi concedimus, ſuffragijs verò meritis, & beneficijs Ordinis, non modò non priuari, ſed eorum maiori cumulo te ditari & munerari volumus. Hortamur nihilominùs præſtantiam tuam, vt bonæ & religioſæ educationis reminiſcens, talem te Epiſcopum præbeas, qualem Timotheo delineauit Apoſtolus. Dat. &c.

Forma promouendi ad Magiſterium ſacræ Theologiæ.

PROMOTOR habeat anulum & birretum nigrum paratum, & ſedens expectet promouendum,

dum, qui flexis genibus ad pedes promotoris, interrogetur ab eo: Quid petis? & reſpondeat humiliter: Peto promoueri ad gradum Doctoratus & Magiſterij ſacræ Theologiæ. *Promotor*: Promittis tenere, ſeruare, docere, & defendere doctrinam ſanã & catholicam, iuxtà determinationem ſanctæ Matris Eccleſię Catholicæ Romanæ? *Promouendus*: Promitto & ſpondeo in hac forma:

Profeſſio fidei iuxtà formam Bullæ Pij Papæ IIII.

EGO F. N. firma fide credo, & profiteor omnia & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quò Sãcta Romana Eccleſia vtitur, videlicet: Credo in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia ſæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundùm ſcripturas. Et aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterùm venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſan-

ctum

ctum, Dominum, & viuificantem, qui ex Patre ſi-
lióq; procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adora-
tur, & conglorificatur, qui loquutus eſt per Prophe-
tas. Et vnam ſanctã Catholicam, & Apoſtolicã Ec-
cleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſsionem
peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorũ.
Et vitam venturi ſæculi, Amen. Apoſtolicas, & Ec-
cleſiaſticas traditiones, reliquaſq; eiuſdem Eccleſiæ
obſeruationes, & Conſtitutiones firmiſsimè admit-
to, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxtà eũ
ſenſum quẽ tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cu
ius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſa-
crarum Scripturarum, admitto: nec eam vnquã niſi
iuxtà vnanimem conſenſum Patrum accipiã, & in-
terpretabor. Profiteor quoq; ſeptẽ eſſe verè, & pro-
priè ſacramenta nouæ legis, à Ieſu Chriſto Dño in-
ſtituta, atq; ad ſalutẽ humani generis, licet nõ om-
nia ſingulis neceſſaria; ſcilicet, Baptiſmũ, Confirma-
tionẽ, Euchariſtiã, Pœnitentiam, Extremam vnctio-
nem, Ordinem, & Matrimonium, illaq; gratiam cõ-
ferre, & ex his Baptiſmum, Cõfirmationem, & Ordi
nẽ ſine ſacrilegio reiterari nõ poſſe. Receptos quoq;
& approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritꝰ in ſupradicto
rum omnium ſacramentorũ ſolẽni adminiſtratione
recipio, & admitto. Omnia & ſingula quæ de pecca-
to originali, & de iuſtificatione ĩ ſacroſancta Tridẽti-
na Synodo diffinita, & declarata fuerũt, amplector,
& recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo ve-
rum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro vi-

uis

uis & defunctis,atq; in ſanctiſsimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe verè,realiter,& ſubſtantialiter corpus, & ſanguinē vnà cum anima , & Diuinitate Dñi noſtri Ieſu Chriſti, fieriq; conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem,quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantùm ſpecie,totum,atq; integrum Chriſtum, verumq; ſacramentum ſumi.Conſtanter teneo,Purgatorium eſſe,animaſq; ibi detētas fidelium ſuffragijs iuuari.Similiter,& Sanctos vnà cū Chriſto regnantes venerandos atq; inuocandos eſſe,eoſq; orationes Deo pro nobis offerre, atq; eorum reliquias eſſe venerandas.Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis,necnon aliorum Sanctorum habendas,& retinendas eſſe,atq; eis debitum honorem,ac venerationem impartiēdam. Indulgentiarū etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe,illarūq; vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctā Catholicam , & Apoſtolicā Romanā Eccleſiam omniū Eccleſiarum matrem , & magiſtram agnoſco.Romanoq. Pōtifici beati Petri Apoſtolorū Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario,veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia à ſacris Canonibus , & œcumenicis Concilijs,ac præcipuè â ſacroſancta Tridentina Synodo tradita,diffinita & declarata,indubitanter recipio atq; profiteor, ſimulq; contraria omnia atque hæreſes quaſcunq; ab Eccleſia damnatas,& reiectas,

& anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſpontè profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſsimè, Deo adiuuante, retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari (quãtum in me erit) curaturum. Ego idẽ F.N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

P*romotor*. Quoniam ſapientiam vocaſti amicam, & amator factus formæ illius, quæſiſti eam tibi ſponſam aſſumere: ecce Deus dat tibi eam ſponſam, vt ſemper tecum ſit, & cor tuum poſsideat. In ſignum ergo: Accipe anulum in manu tua, & ego authoritate Apoſtolica per literas &c. mihi commiſſa, Inſtituo, creo, & facio te Doctorem & Magiſtrum in ſacra Theologia, doque tibi poteſtatem & facultatem publicè legendi, docendi, interpretandi, exponendi, & declarandi ſacram Theologiam, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. Amen.

Deinde ſurgat, & faciat promouendum ſedere in ſua ſella dicens:

PROMOVEO te ad gradum Magiſterij ſacrę Theologię, annumerans te conſortio Doctorum & Magiſtrorum dictæ facultatis: ita collocet & ſedere te faciat Dominus cum Principibus, vt ſolium gloriæ teneas.

Deinde

Deinde imponit biretum capiti eius dicens:

ACCIPE infulam ſeu birretũ nigrum, inſigne Magiſterij, ſic ornet te Deus corona gloriæ.

Deinde eleuet eum, & dans ei oſculum dicat:

ECCE odor filij mei, ſicut odor agri pleni, creſcere te faciat Dominus in millib⁹, & benedicat tibi in ſæcula ſæculorum, Amen.

Forma literarum promotionis ad Magiſterium.

IN Dei filio &c. Graues & honeſti labores illi, quos ab adoleſcētia, multis annis in diuerſis gymnaſijs, bonas literas quaſi fugientes perſequendo tuliſti, & deinde pluribus in locis legendo, diſſerendo, diſputando, & humanã Diuinamq; Philoſophiam alios docẽdo, multa cum laude & fructu proſequutus fuiſti, meritò requirunt glorioſum fructum honoris, quo nullum maiorem poſſunt interim virtutibus exhibere mortales: Nos quoq; decet excellentiæ quæ in te eſt, vel naturalis ingenij, vel ſcientiæ tot laboribus, & incommodis acquiſitæ, illum præbere, præſertim cum ex obedientia, pro Religione hæc omnia ſubieris. Cùm igitur, ad ſcholaſticos gradus etiam Magiſterij fueris à Prouincia tua petitus, & iam quatuor annos in vniuerſitate N. non paruo fructu ſententias legeris, alioſque actus omnes feceris à quos iuxta Conſtitutiones aut Capitulorũ Generalium Ordinationes facere debueras, ac demùm per examinatores deputatos examinatus, idoneus ac ſufficiens habitus & iudicatus fueris. Nos prædictorum omnium rationem habentes, ac de eis ple-

nius & certius informati authoritate Apoſtolica nobis per literas in forma Breuis cōmiſſa te R.P. F. N. ad gradum Magiſterij promouemus, datiſq; anulo in digitum tuum,& infula ſeu birreto nigro inſigne Maigſterij tuo capiti impoſito,facimus,inſtituimus, & creamus Magiſtrum & Doctorem ſacræ Theologiæ, ac numero & conſortio Doctorum & Magiſtrorum annectimus, inſerimus, & incorporamus: dantes tibi facultatem & poteſtatem,publicè legendi,interpretandi,diſputandi, exponendi, & declarādi ſacras literas, & Diuinam ſcripturā,cum omnib⁹ gratijs, priuilegijs,indultis,immunitatibus,exēptionibus, voce & loco,quibus cæteri huiuſmodi Magiſtri & Doctores in Ordine noſtro ritè promoti, de iure vel approbata conſuetudine potiri, & gaudere conſueuerunt: eadem Apoſtolica authoritate diſpēſando ſupplentes,& ſupplendo diſpenſantes tecum in & ſuper omnibus & ſingulis defectibus, & alijs quibuſcunq; quæ huic promotioni, ex Apoſtolicis decretis,aut ex noſtris Conſtitutionibus, vel Capitulorum generalium ſeu prouincialium ſtatutis, ordinationibus, & conſuetudinibus obijci poſſent. Mandantes omnibus & ſingulis, noſtræ obedientiæ ſubiectis in virtute ſanctæ obedientiæ,vt te tanquā Magiſtrum & Doctorem (vt præfertur) habeāt,ſuſcipiant,&admittant,gratijſq;priuilegijs,indultis,fauoribus &c. voce & loco prædictis,vti & potiri faciant & permittant,non obſtantibus quibuſcunq;. In quorum fidem &c.

Forma

Forma licentiæ ad arctiorem vitam.

IN Dei filio &c. Religioſa conſuetudo tua, quam in noſtro Ordine multis annis tenuiſti, ſpem nobis faciebat, in eadem te perſeueraturum, ac apoſtolicum prçceptum ſeruaturũ, quo præcipit, vt quiſq; in qua vocatus eſt vocatione permaneat: ſed poſtquam tanta te vidimus inſtantia poſtulare facultatem ad arctiorem vitam eremitarum N. tranſeundi, Spiritum ſanctum cuius fortè duceris impulſu nolumus impugnare, quin potius, vbi ſpiritum Domini vel credimus, vel ſuſpicamur, ibi libertatem eſſe volentes, præſentium tenore, libertatem & facultatem (quod noſtrum eſt) tibi concedimus, ad Ordinem ſeu ad vitam ſolitariorum eremitarum trãſeundi, ibîq; per ſolemnem profeſsionẽ Deo te dedicandi. Reſeruantes nobis quã nunc habemus ſuper te iuriſdictionem, donec eidem Ordini ad quẽ tranſieris per ſolemnem profeſsionem fueris obligatus. In quorum fidem &c.

Alia ad idem.

NOS F. N. Vniuerſis & ſingulis ad quorũ notitiam hæ noſtræ peruenerint, fidem facimus, & atteſtamur, nos V. P. Fratri N. ad ſuæ petitionis inſtantiam, dediſſe, prout etiam tenore præſentium damus, & concedimus facultatem & libertatem ab Ordine, habitu, & inſtitutis noſtris trãſeundi ad Ordinem Camalduleñ. eremitarum, quem ipſemet ſub arctioris vitæ ſpecie, ſuæ complexioni magis accommodum, & opportunum delegit. Reſeruantes

nobis quam nunc habemus ſuper eum iuriſdictionem, donec in eo Ordine per ſolemnem profeſsionem obligetur. In quorum &c.

Forma diſpenſandi illegitimè natos fratres profeſſos.

NOS F. N. &c. Cupientes vt fratres noſtræ curæ crediti, religioni cui addicti ſunt in omnibus ad quæ Spiritus ſanctus eos vocare dignatus fuerit, liberè valeant deſeruire, te venerandum Religioſum F. N. quem religioſa vita, ſpectabiles mores, catholica doctrina, & in agendis prudentia, & honeſti labores commendabilem reddunt, authoritate Apoſtolica nobis, & officio noſtro commiſſa, & præſentium tenore, ad omnia & ſingula officia, gradus, dignitates, & ordines etiam Sacerdotij, etiam Prioratus conuentualis & prouincialis, etiam Prædicatoris generalis, ac Magiſterij in ſacra Theologia, & Diffinitoris tàm Prouincialis quàm Generalis Capituli, & electoris etiã Magiſtri Ordinis, à quorum ſuſceptione vel exequutione ob defectũ natalium iuxtà Conſtitutiones noſtras eſſes impeditus, habilitamus, & habilem facimus, non obſtantibus quibuſcunq;. In quorum fidem &c.

Forma mittendi Prædicatorem.

NOS F. N. &c. Requiſiti à Reuerendiſsimo D. Epiſcopo N. vel à Reuerendis DD. Canonicis Eccleſiæ N. vel à præſtantibus officialibus Ciuitatis N. vel oppidi N. vt eorũ Eccleſiæ de idoneo prædicatore pro hac quadrageſima, vel vt eorũ Eccleſiæ virum qui conciones habere dignè poſsit

hac

hac proximè futura Quadrageſima prouidere vellemus, te venerandũ F. N. cuius doctrinæ copiã & ſynceritatẽ, in dicendo facundiã & efficaciã, in moribus religionẽ & grauitatẽ nouimus, deſignauimus atq; decernimus cui præfatũ munus demandemus: Mãdamuſq; tibi in meritũ obedientiæ, vt opportuno tẽpore ad dictã ciuitatem te conferas, habiturus in ei⁹ Eccleſia cõciones hac proximè futura Quadrageſima, atq; ita te geras & habeas, vt qui nũc exiens vadis mittendo verbi ſemina, poſt Paſcha rediens, manipulorũ ſpiritualium fructus vberes referas.

Alia ad idem.

NOS F. N. Recolentes Ordinem noſtrũ ad animarum ſalutẽ prædicatione quærendã ſpecialiter inſtitutũ, & te venerandum Patrem F. N. zelo ſalutis earũ accenſum, tua catholica doctrina, atq; naturali facũdia, arte, & gratia diſſerẽdi, id poſſe præſtare, religioſis moribus, quæ dixeris comprobare, & demũ verbis & exẽplis ad ædificandam Eccleſiam ſufficere, Eccleſiæ N. ad quã pro hac proximè futura Quadrageſima, petit⁹ fuiſti prædicator, vel à tuis patribus concionator decretus fuiſti, cõcionatorem definimus, damus, & deputamus: Mandantes tibi in meritum obedientiæ, vt opportuno tempore Ciuitatem N. adeas, & in eius Eccleſia N. cõciones habeas hac Quadrageſima, ac ea peracta ad Conuentũ tuũ reuertaris. Hortamur deniq; te vt cõcionatoris munus ſuſcipiens, verbum Dei tanquam ex Deo, corã Deo, in Chriſto loquaris &c.

Forma licentiæ peregrinandi in terram ſanctam.

In Dei filio &c. Quoniam in hac vita peregrinum te (iuxtà apoſtolicam ſententiam) eſſe cognoſcis, ad terram in qua Deus ipſe factus homo peregrinum ſe facit, religionis cauſa peregrinandi licentiam tibi à nobis dari petiſti. Nos ergo eò faciliùs tuis petitionibus condeſcendimus, quò vehementiùs cupimus, vt eidem Domino noſtro Ieſu Chriſto, per ſpiritum (quæ noſtra perfectio eſt) renaſcaris, mundō moriaris, inque vitæ nouitate reſurgas, atq; in cęleſtibus tota mente verſeris, ac propterea, ad natiuitatis, mortis, reſurrectionis & aſcenſionis eius loca videnda, ibiq; orandum vbi ſteterunt pedes eius, proficiſcendi licentiam & facultatem concedimus per præſentes. Commēdamuſq; te omnibus & ſingulis conuentuum & locorum noſtrorum præſidētibus & fratribus, ad quos eundo vel redeundo ex itinere declinaueris, vt te recipiāt & hoſpitaliter cum charitate pertractent. In quorum fidem &c.

Alia communis & teſtimonialis.

NOS F. N. &c. Harum exhibitorem Venerandum P. F. N. Sacerdotem, vel ſtudentem, vel &c. ad N. cum obedientia & noſtra benedictione exeuntem, commēdamus omnibus & ſingulis conuentuum & locorum noſtri Ordinis præſidentibus ac fratribus, ad quos &c. vt ſuprà.

Forma licentiæ ſcribendi in Confraternitate Roſarij.

NOS F. N. certiores facti te Venerandum Patrem F. N. non vulgarem deuotionis affectū gerere

gerere ad Beatiſsimam Virginem Dei genitricem, ac propterea cupidum propagandi cultum eius,& deuotionem erga illam per cõfraternitatem Roſarij pectoribus fidelium inſerendi: præſentium tenore tibi cõcedimus vt vbicunq; fuerint huiuſmodi confraternitates, nomina omnium in eis recipi volentiũ ſcribere, Roſaria benedicere, & quando ex obedientia ad prædicãdum exieris, vbi non fuerit dicta confraternitas eam erigere, & inſtituere aliquem qui eius curam habeat, & recipi volentes ſcribat, Roſaria benedicat deputare, & omnia & ſingula facere poſſis, & ille poſsit quæ per fratres noſtros ad id in noſtris Eccleſijs deputatos fieri ſolent & poſſunt: dummodo pro huiuſmodi ſcriptura, benedictione &c. nihil recipiatur. In quorum fidem his noſtro ſigillo munitis manu propria ſubſcripſimus.

Alia forma ad Eccleſias extrà Ordinem.

NOS F. N. &c. Attendentes ad vberes, odoratoſq; fructus, quos in ſanctæ Eccleſiæ horti concluſi roſeto protulerunt, atq; indies magis proferunt roſea illa plantaria, quæ Roſarium Beatæ Mariæ virginis appellantur, vbiq; illa plantari vellemus. Modus enim Deum orandi ijs ineſt adeò facilis, vt omnibus ſit peruius, adeò numeri myſterio, & ordine ac varietate diſtinctus, vt omnibus poſsit eſſe iucundus, adeò frugifer, vt ad chriſtianæ perfectionis apicem compendioſiſsimé ducat, Orationem quippe Dominicam, & Angelicam ſalutationem, quibus Roſariũ conſtat, nullus chriſtianus ignorat. Pſalteriũ

proinde dicitur, quòd angelica ſalutatione centies, & quinquagies in eo repetita, Pſalmorũ Dauidici Pſalterij numerum referat: vtq; varietate delectet, ad quamque decimam, vnam interſerit orationem dominicam. At verò ſi ritè perſoluitur fructum reddit ampliſsimũ: nam præter hoc quod Chriſti vita quæ in eo per multa myſteria recolitur meditando, mens inſtruitur, reficitur, & ſpirituali conſolatione pingueſcit, heroicæ illæ virtutes in eadem velut in firmamento ſydera fulgentes, ad conſimilia faciendum, meditantis animum trahere ſufficiunt. Ad quę præſtanda ſi quid fortè ex noſtra infirmitate deficeret, Beatiſsimæ Virginis interceſsio, in eodem ſæpius implorata facilè impetrabit. Cui rei ſodalium Confraternitatumq; toto orbe diffuſarum, in meritorũ participatione communio ſuffragatur. Indulgentiæ demùm, peccatorumq; remiſsiones, à diuerſis Summis Pontificibus huiuſmodi ſodalibus & confraternitatibus collatæ, ad hæc plurimùm conferunt. His forſan aut alijs, bonis tamen rationibus moti Chriſti fideles oppidi N. vel eccleſiæ N. cupientes tanto ditari theſauro, Confraternitatem huiuſmodi in eadem habere, & Altare pro ea deputare cupiunt, atq; vt dictarum indulgentiarum poſsint eſſe participes, noſtram ſuper his licentiam petierunt. Nos igitur glorioſiſsimæ virginis Mariæ cultũ augere, & fidelium animos ad veram pietatẽ & deuotionẽ per hæc accendere cupientes, tibi Reuerendo N. vel vobis in Chriſto dilectis fidelibus oppidi N. præſentium

tiũ tenore concedimus,vt in Eccleſia N. Confraternitatẽ Roſarij huiuſmodi inſtituere & habere,Altare pro ea deputare poſsitis,cui nunc primùm Reuerẽdum D.N. Rectorem & directorem damus & nominamus,& poſt eum ſucceſsiuè,qui per confratres pro tempore deputabitur; cui nomina omnium in eadem recipi volentium ſcribendi,Roſaria ſeu coronulas benedicendi,& omnia & ſingula faciendi quæ per fratres noſtros ad id in noſtris Eccleſijs deputatos fieri ſolent & poſſunt,facultatem cõcedimus: dummodò pro huiuſmodi receptione,ſcriptura,benedictione,& alijs ſimilibus nihil exigatur aut recipiatur, ne pietas in quæſtum, & deuotio degeneret in auaritiam. Volumus autem pro recognitione,quòd nomina eorum qui nunc primùm ſcribentur,ad Conuẽtum noſtri Ordinis, Eccleſiæ veſtræ propinquiorem deferantur. In quorum &c.

Forma recipiendi ad beneficia Ordinis.

IN Dei Filio &c. Deuotus veſtræ charitatis affectus,quem ad noſtrum Ordinem vos habere multiplici & grata fratrum noſtrorum relatione cognouimus,meritò requirit,vt beneficia Ordini noſtro Dei benignitate collata vobis gratiùs impertiamus. Quare de omnipotentis Dei miſericordia & liberalitate confiſi, omnium Miſſarum,orationum, prædicationum, ſtudiorum, vigiliarum, ieiuniorum abſtinentiarum, laborum, cæterorumq; bonorum operum ac meritorum,quæ per fratres & ſorores noſtras Diuina bonitas(in noſtra Prouincia) vel in orbe fieri

dederit

dederit vniuerſo,communionẽ, & participationem concedimus & elargimur: voſq; ad ipſius Ordinis (vel Prouinciæ) beneficia & ſuffragia recipimus, & admittimus, in vita pariter & in morte, vt multiplici ſanctorum ſuffragiorum præſidio adiuti, hîc augmentum gratiæ, & in futuro vitam percipiatis æternam. In quorum fidem &c.

Forma tenendi Capitulum quotidianum.

POſtquam Prior ingreſſus fuerit Capitulum, dicat: Benedicite, & reſpõſo ab omnibus: Dñs, dicat Prior: Recitentur beneficia quæ ſunt recitanda. Quibꝰ recitatis, Prior dicat: Multa ſunt beneficia patres & fratres in Chriſto dilecti, quæ continuè nobis à Deo cõferuntur, quibus viuimus & ſuſtẽtamur. Vnde ne Dño Deo, & benefactoribus noſtris inueniamur ingrati recõmitto Miſsis & orationibus veſtris bonum ſtatum S.S. Romanæ Eccleſiæ, capitis eius Summi Pontificis, & Collegij Reuerendiſsimorum Dñorum Cardinalium, maximèq; Reuerendiſsimi Dñi Protectoris Ordinis noſtri: ſtatum omniũ Prælatorum Eccleſię ſanctę Dei, maximè aſſumptorum de Ordine noſtro: ſtatum Reuerendiſs. Dñi Patriarchæ, vel Archiepiſcopi, vel Epiſcopi huius Ciuitatis cum toto clero & populo ſuo. Quoad Ordinẽ noſtrum recommendo ſtatum totius Ordinis noſtri in generali. In ſpeciali autem ſtatum Reuerendiſs. Magiſtri Ordinis, & Reuerendi Procuratoris Ordinis cum ſocijs eorundem, & omnium Prouincialiũ, & Priorum Ordinis, & permaximè Reuerendi Pa-

tris

tris Prouincialis, & omnium Priorum noſtræ Prouinciæ, & mei ipſius qui plurimùm indigeo. Quo ad ſtatum tẽporalem recõmendo Miſsis, & orationibus veſtris in cõmuni ſtatum totius chriſtianitatis: in particulari verò ſtatũ ſereniſsimi Imperatoris, & omnium Regum, Ducum, Principum, Dominorum, & cõmunitatũ totius chriſtianitatis, maximè autẽ huius dominij, ſub quo viuimus & ſuſtẽtamur: & ſereniſsimi Regis, vel Principis, vel magnificæ cõmunitatis ipſius, vt Dominus pacem & tranquillitatem eis cõcedere dignetur ad regendum populum ſibi cõmiſſum. Recõmendo etiam vobis ſtatum benefactorum, parentum, conſanguineorum, amicorum, beneuolorum, & affectorum noſtrorum, & totius Ordinis noſtri, & maximè huius Conuentus, & ciuium huius Ciuitatis, & maximè talem. N. qui maximè nobis afficitur, & bonam eleemoſynã contulit. Item talem N. qui grauiter infirmatur, vel eſt in tali N. vel tali N. neceſsitate, tribulatione, vel anguſtia conſtitutus. Recõmendo etiã omnes Chriſtianos qui ſunt in tribulatione, in captiuitate, in ſeruitute infidelium, & in quibuſcunq; anguſtijs paupertatis vel infirmitatis conſtituti. Multæ ſunt etiã perſonæ, quæ in tribulationibus & anguſtijs poſitæ ſæpè rogant cõmendari orationibus veſtris, habẽtes deuotionem in eis. Illas igitur ſecundùm fidem earum vobis recommendo. Quo ad ſtatum defunctorũ in generali recommendo Miſsis, & orationibus veſtris animas omnium fidelium defunctorum.

In

In particulari verò animas parētum noſtrorum, fratrum, & ſororum, Ordinis amicorum, & benefactorum qui nobis annuales, ſiue quotidianas eleemoſynas contulerunt, vel pro quibus à ſuis nobis collatæ ſunt & conferuntur, & maximè illarum pro quibus eleemoſynæ præcedentes recitatæ fuerunt. Inſuper recommendo animam talis fratris, N. vel talis perſonæ N. quæ his diebus ex hoc ſeculo migrauit. Et ſi quæ eſſent obligationes, vel eleemoſynæ datæ pro aliquibus animabus pro quibus non eſſet ſatiſfactum; ego accepto animas illas ad participationē Miſſarum, & omnium bonorum noſtrorum donec fuerit pro eis ſatisfactum coram Domino Deo. Hos igitur nominatos, & alios meritò nominandos tàm viuos quàm defunctos Miſsis & orationibus veſtris recommendo, pro quibus omnibus in præſentiarum dicemus ad Dominum. Prior ſurgens dicat orationem, Retribuere. Pſal. Ad te leuaui, cum Gloria patri. De profundis, cū Requiem, Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon. Pater noſter. Et ne nos. ℣. Oremus pro domino Papa. ℟. Dominus conſeruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat in terra, & non tradat eum in animam inimicorum eius. ℣. Saluos fac ſeruos tuos & ancillas tuas. ℟. Deus meus ſperantes in te. ℣. Requieſcāt in pace. ℟. Amē. Dominus vobiſcum. Oremus. *Oratio*: Omnipotens ſempiterne Deus, qui facis mirabilia magna ſolus, prætende ſuper famulum tuum Papam noſtrū, & ſuper cunctas congregationes illi commiſſas, ſpiritum

ritum gratiæ ſalutaris,& vt in veritate tibi complaceant, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Prætende Domine famulis & famulabus tuis dexteram cæleſtis auxilij, vt te toto corde perquirant,& quæ dignè poſtulant aſſequantur. Fidelium Deus omnium conditor & redemptor,animabus famulorum famularumq; tuarum,remiſsionem cunctorum tribue peccatorum, vt indulgẽtiam quã ſemper optauerunt pijs ſupplicationibus conſequãtur: Qui viuis & regnas per omnia ſecula ſeculorũ. ℟. Amen.

Forma ad induendum Nouitios.

CVM aliquis,recipi ad Ordinem petit, Prior de conſenſu Capituli eligat tres examinatores qui recipiendum examinent,an ſit aptus Religioni noſtræ, an ſit boni ingenij & competentis litteraturæ, & quantò tempore ipſe habuit hanc voluntatem, & qua ratione ingrediatur, ſi propter deuotionem, vel fugam laboris, vel neceſsitatem, vel parẽtum rigiditates, & ſi eſt coniugatus, vel ſeruus, vel habet reddere rationem de adminiſtratione,vel ſit debitis obligatus, vel profeſſus alterius Religionis, vel habeat occultam infirmitatem, an ſit illegitimus, & cuius ætatis. Cùm igitur quilibet de his eum examinauerit,referant Priori & Capitulo quid ſibi videatur de illo. Tunc Prior quærat conſenſum fratrum,& ſi maior pars conſenſerit, ſi in clericum eſt recipiendus, poterit recipi: ſi verò fuerit conuerſus, requiritur authoritas Prouincialis, & cõſenſus duarum

ſum partium vocalium. Vocales autē hîc ſunt omnes clerici profeſsi. Interim magiſter Nouitiorū inſtruat eum quomodo ſe habere debeat in capitulo,& quomodo ſe proſternat,& ad petitionem Prioris petentis quid petat, quod reſpondeat: Miſericordiā Dei & veſtram. Cùm igitur ducendus eſt ad capitulum, magiſter Nouitiorum eum ducat vſq; ad medium capituli, & oſtendat ei locū veniæ faciendæ. Qui toto corpore in terram proſtratus,& manibus in modum crucis extenſis, Priori petenti quid quærat,reſpondeat: Miſericordiam Dei & veſtram. Tunc Prior faciat eum ſurgere & dicat ei: Fili chariſsimè in iſta petitione tua duo petis, ſcilicet miſericordiā Dei,& noſtram,ſed miſericordiam Dei tibi dare non poſſumus, ſed benè credimus te fuiſſe eā conſecutum,quia Dñs Deus te inſpirauit ad ingreſſum huius Religionis. Noſtram autem miſericordiā tibi dare non poſſumus ſine quibuſdam conditionibus,quas ſi non haberes, aut non proponeres obſeruare,nō poſſes habere miſericordiā noſtrā. ¶Nam in primis ſi eſſes cōiugatus, & matrimoniū cōſumaſſes cū vxore tua,non poſſemus te recipere, quia tu illi eſſes obligatus. ¶ Secundò ſi eſſes ſeruus emptitius, ſimiliter non poſſemus te recipere, quia eſſes in poteſtate domini tui. ¶ Tertiò ſi haberes debita magna quæ ſoluere nō poſſes,aut eſſes obligatus reddere rationē alicuius adminiſtrationis per te factæ de reb⁹ alterius,donec de illa eſſes expeditus,non poſſemus te ſimiliter recipere,quia Religio eſt pauperrima, &

non

non poteſt ſoluere debita aliorum. ¶ Quartò, ſi eſſes profeſſus alterius Religionis, quia illi eſſes obligatus non poſſemus te recipere. ¶ Quintò, ſi haberes aliquam ocultam, vel manifeſtam infirmitatem ſimiliter non poſſemus te recipere, quia Religio propter labores ſuos corpora conſumit & non reſtaurat,& fratres multa habent agere ,quæ ſi infirmis continuè ſeruire deberent,non poſſent peragere. Habes tu aliquam vel aliquas iſtarum conditionum? Quo reſpondente,Pater non, dicat Prior:Ad conſequendam miſericordiam noſtram non ſufficit non habere prædicta, ſed etiam oportet quòd intelligas quæ habeas ſeruare in Religione,ne poſteà dicas te fuiſſe deceptum vel non crediſſe tot ardua eſſe in ea. In primis oportet te ſeruare tria vota principalia Religionis,ſcilicet obedientiam, paupertatem,& caſtitatem. ¶ Quantum ad obedientiam ſcias quòd eris obligatus ſeruare regulam & conſtitutiones noſtras,& obedientias maiorum tuorum, ita quôd non extimes te vllam habere libertatem, ſed totaliter eſſe ſubiectum & priuatum propria voluntate. Nam non poteris manducare,vel bibere ſine licentia, nec ad aliquem locum accedere, nec tibi aliqua placita facere ſine voluntate tui prȩlati.Et ſi velles ſtare Barcinone & tui Superiores voluerint quòd Romæ,aut Florentiæ,aut Mediolani, aut in Francia, vel in Hiſpania, teneberis obedire eis,& non tibi complacere. Quantum ad paupertatem ſimiliter non poteris habere aliquid,

quantum

quantumcunq; modicum quòd poſsit dici tuum, vel quod tu poſsis dicere hoc meum eſt, ſed ea quæ tibi erunt conceſſa, erunt ſubiecta voluntati Prælati tui, qui ea tibi auferre poterit quotieſcunq; voluerit, & tu non habebis contra eum ius aliquod. Nec poteris tenere pecunias, & ſi tibi datæ fuerint non poteris eas expendere, nec aliquid de tibi conceſsis donare, alienare, vel commutare ſine licentia Prælati tui quantumcunq; minimum ſit. Circa caſtitatem teneberis non ſolùm ſeruare caſtitatem corporis, ſed etiam mentis, ideſt quòd non cogites de rebus inhoneſtis, nec delecteris in illis, & vltra hoc non poteris loqui turpia, aut facere alios actus turpes, & inhoneſtos & lubricos nutus, & fixionem oculorum in mulieres, & ita te exiſtimes in hoc tanquam non eſſes homo, ſed lapis vel lignum. Et ad melius ſeruanda iſta, Regula & Conſtitutiones ordinauerunt aliqua ad corporis macerationem, ſcilicet vigilias, quia quando placebit tibi dormire, tunc oportebit te ſurgere ad Matutinas, vel ad faciendas alias obedientias. Item ieiunia, quia vltra omnia ieiunia Eccleſiæ, tenebris ieiunare à feſto S. Crucis vſq; ad Paſcha, exceptis dieb⁹ Dominicis, & etiã in omnibus ferijs ſextis totius anni. Et non poteris comedere carnes vnquam ſine neceſsitate, infirmitate, vel licentia. Et quia Religio eſt diſcreta, & non vult à Religioſo niſi id quod poteſt, ſcias quòd accedente aliqua neceſsitate, Prior vel Prælatus tuus poterit diſpenſare tecum in huiuſmodi auſteritati-

bus

bus aliquando, maximè in vigilijs & ieiunijs. Item oportebit te ambulare longa itinera pedeſtrē, & aliquando ſine pecunijs quæſtuando victum. Item oportebit te ire per villas ad quæſtuandum grana, vinum, & alia pro victu fratrum, pro pane quærendo cum ſacca, & neceſſe erit tibi etiam aliquando portare veſtes laceratas & viles, & pati multa incommoda & multos labores; & quando iſta feceris adhuc habebis tribulationes & reprehenſiones, & vilificationes, quas omnes oportet te ferre patienter, quæ & ſi graues ſint, habent tamen magnam mercedem, ſcilicet vitam æternam, quam tibi ex parte Dei firmiter promitto, ſi prædicta obſeruaueris. Vis ergo obſeruare omnia prædicta pro poſſe tuo? Quo reſpondente quòd ſic, dicat Prior: Dñs qui incepit ipſe perficiat. Et conuentus reſpōdeat, Amen. Tunc magiſter nouitiorum ducat eum ad Priorem, & faciat eum genuflectere coram eo, & veſtiarius ſimiliter portans veſtes præparatas, eas Priori porrigat, & Prior primò eum induat tunica, & poſteà cingat cingulo, poſteà ponat ei ſcapulare & caputium & vltimò cappam. Quo induto, omnibus flectentibus genua, Cantor incipiat in cantu, hymnum: Veni Creator ſpiritus; & fratres bini & bini vadant cantando hymnū ad chorū. Poſt Priorē verò ſequatur magiſter nouitiorū ſecū ducēs nouitiū vſq; ad gradus Altaris maioris, & ibi faciat eū proſterni. Cōpleto hymno, & dicto Kyrie eleiſō &c. Pater noſter. Ver. Emitte ſpiritū, & ℣. Saluū fac &c. & orationibus. Deus qui

corda.& Prætende, à Priore dicendis; Magiſter nouitiorum ducat nouitium ante Priorem, & faciat eum genufle&tere & diſcooperire, & Prior aſpergat ipſum aqua benedicta, poſtmodùm verò recipiat eũ ad oſculum pacis, & poſt Priorem ſimiliter omnes fratres primò in choro dextro, poſteà in ſiniſtro, & interim cantetur: Te Deum. Quo facto Magiſter ſuus eum ad Priorem reducat; qui ſi vult, tunc poteſt ei nomen mutare. Poſteà dicat: Ecce fili tu recepiſti miſericordiam noſtram ex parte, quia tibi dedimus habitum noſtrum ad probationem: reſtat tibi facere profeſsionem, vt ipſam miſericordiam noſtram poſsis habere completè. Et quia fortè mores Religionis non placebunt tibi, aut mores tui non placebunt nobis: ideò authoritate Eccleſiæ, & Ordinis tibi concedo vnum annum, vt tu poſsis probare mores noſtros & nos mores tuos. Et ſi tibi placebit nobiſcum viuere, & nobis placebit conuerſatio tua, recipiemus te ad profeſsionem: aliâs & nos & tu erimus in libertate. Conare ergò iugum hoc pro amore Dei libenter ferre, & Magiſtro tuo in omnibus obedire tanquam mihi. Tunc Prior dicat: Adiutorium noſtrum &c.

Forma & modus faciendi profeſsionem.

Circa finem anni poſt receptionem, Prior in capitulo mandet Magiſtro nouitiorum quòd referat quomodo nouitius ille ſe habuerit. Qui fideliter referens mores eius & aptitudines ad Religionẽ noſtram, dicat opinionem ſuã, an ſit recipiendus ad

profeſ-

profeſsionē.Poſteá Prior requirat cōſenſum capituli.Quo accdēte,cōpleto anno Magiſter Nouitiorū ducat nouitiū in capitulo corā Priore, & facta proſtratione& petita miſericordia Dei & Ordinis,& expoſitis ei per Priorē impedimētis,& auſteritatibus vt ſupra in receptione nouitij notatū eſt,& nouitio promittente ſe illas ſeruare velle, Prior dicat: Dn̄s qui incepit ipſe perficiat,& cōuentus reſpondeat, Amē. Tunc accedens nouitius genuflectat ante Priorem & Prior accipiat manus nouitij inter manus ſuas,& liber conſtitutionum ſuper manus vtriuſque ponatur, & ille qui profitetur legat: Ego frater talis &c. vt vbi habetur. Poſteà ſolus Prior recipit ipſum ad oſculū pacis. Completa profeſsione, Prior benedicat ſcapularē ſicut in conſtitutionibus ſcriptum eſt. Si fuerint plures nouitij recipiendi mutetur in ſuprapoſitis numerus ſingularis in pluralem.

Forma generalis abſolutionis, qua fit in capitulis vel ſolemnitatibus magnis.

QVando facienda eſt generalis abſolutio in Capitulo vel choro fratres omnes ſe proſternant. Et dicto Confiteor & Miſereatur, ſurgat Prior ſolus & dicat: Si tenemini aliquo vinculo, vel aliquibus vinculis excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti inquantum ſe extendunt gratiæ, & priuilegia Ordini noſtro indulta, mihi cōmiſſa & vobis conceſſa, ego abſoluo vos, & reſtituo vos ſacroſanctis Sacramētis Eccleſiæ, cōmunioni & vnitati fideliū, In nomine Patris,& Filij & Spirit⁹ ſancti Amē. Itē eadem

 authori-

authoritate ego diſpenſo vobiſcũ ſuper irregularitate, vel irregularitatibus, ſi quam vel ſi quas contraxiſtis,& habilito vos executioni ordinum,& officiorum veſtrorum. Item eadem authoritate, Ego abſoluo vos ab omni tranſgreſsione Regulæ & Cõſtitutionum & Ordinationum & admonitionum maiorum veſtrorum,& ab omni pœnitentia oblita & negleṫa, & maximè à pœna,quæ debetur propter fractionem ſilentij inter duo capitula,& ab omnibus alijs, de quibus conſueuit fieri abſolutio in conſimilibus capitulis, vel ſolemnitatibus, vt ſitis abſoluti, hîc & ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti,habeatiſq; vitam æternam,& viuatis in ſecula ſeculorum Amen. Poſteà iniungat pœnitentiam ad arbitrium ſuum.

Forma tenendi capitulum pro ſcrutinio Prioris, & electione ſocij Prioris euntis ad capitulum Prouinciale.

PRimò, Supprior, vel Vicarius Conuentus, debet intrare capitulum cum fratribus vocalibus, & ſtatuere diem electionis ſocij,& ſcrutinij Prioris.

Secundò, exhortetur fratres ad eligendum pacificè, & quietè,& concorditer ſocium Prioris.

Tertiò, obſeruentur omnia quę canonicè obſeruantur in electione Prioris.

Quartò eligatur ſocius à maiori parte.

Quintò, fiat ſcrutinium Prioris.

Sextò, ſcribantur accuſationes Prioris in ſcrutinio.

Septimò,ſigilletur ſcrutinium per Suppriorem, vel

Vica-

Vicarium conuentus coram toto conuentu ſigillo conuĉtus, & nullo modo publicetur ante ſigillationem vel pòſt,& ſic ſigillatum detur ſocio.
Octauò,ſcribantur in carta petitiones, quæ fiunt à conuentu.
Nonò, ſcribantur in eadem carta nomina fratrum, quos conuentus petit amoueri,& nomina illorum quos petit aſſignari.
Decimò, ſcribantur in eadem carta obitus fratrum, qui à tempore capituli Prouincialis proximè præteriti in dicto conuentu obierunt.
Item ſcribantur debita conuentus in eadem carta, Hæc carta ſigilletur ſigillo conuentus,& detur ſocio vt eam portet ad capitulum Prouinciale.
Item ſocius debet deferre capitulo nomina fratrum ſui conuentus,cum expreſsione ordinum & officiorum ſuorum conſcripta in vna carta particulari,hoc ordine.
¶ Iſti ſunt fratres qui aſsignati ſunt in conuentu N. de N.

Sacerdotes.

In primis Frater.N.Prior.
Frater.N.de N.Supprior
Frater. N. Magiſter nouitiorum.
Frater.N. Sacriſta.
Frater.N.Syndicus,& ſic de ſingulis officialibus.
Frater.N.
Et hanc cartam ſimiliter præſentare debet R.Prouinciali,& Diffinitoribus capituli.

Forma electionis Reuerendiſſimi Magiſtri Ordinis fratrum Prædicatorum.

1. In primis cãtetur Miſſa de Spiritu S. cũ orationibus de Beata Virgine, & de Beato Dominico.
2. Diſponatur locus electionis cum diſco, attramento, papyro, & pennis.
3. Aſsignentur Conſtitutiones, & rubricæ alicui, vel aliquibus poſtmodum lecturis.
4. Inueſtigetur ab electoribus, qui ſunt tres antiquiores Prouinciales, & quis inter eos eſt antiquiſsimus. 5. Congregentur fratres ad capitulum.
6. Publicetur determinatio examinatorum vocũ.
7. Legatur Bulla ſi qua legenda eſt. 8. Legatur rubrica, & cõſtitutio. 9. Moneantur Priores Prouinciæ vt ſint parati ad introducendum patres electores in conclâui, & ad ipſum cuſtodiendum.
10. Ordinentur cuſtodes pro conclâui.
11. Imponantur Miſſæ & Orationes.
12. Fiat proteſtatio.
13. Fiat generalis abſolutio.
14. Includantur electores in conclâui.

Ante omnia iſta, debent fieri tres examinatores vocum, vnus de Hiſpania, vnus de Italia, vnus de Gallia.

In conclaui fiant iſta.

1. Legatur rubrica & cõſtitutio de electiõe Magiſtri.
2. Deinde flexis genibus & deuotè dicatur hymn⁹, Veni creator &c. cum ℣. & oratione; & habeatur liber pro hymno & oratione dicendis.

3. Inue-

3. Inueſtigetur ſi aliquis elector eſt abſens.
4. Exponatur per Vicarium de tempore procedendi,ſcilicet an velint illo tempore ad electionem procedere.
5. Tres antiquiores Prouinciales vadant ad diſcum.
6. Recipiāt in aliquod vas ſchedulas inuolutas iuxtà formam in electione Prioris conuentualis poſitam.
7. Redigant omnia in ſcriptis in conſpectu omnium ſecretè, & in eadem domo & loco.
8. Fiat collatio numeri ad numerum.
9. Formetur electio per antiquiſsimum Prouincialē ſi ipſe non eſt electus, & ſi eſt electus,tunc alius antiquior immediatè ſub eo formet decretum; iuxtà ordinationem Capituli Generalis.

Deinde incipiatur in conclaui Te Deum laudamus, & fratres ab extra ipſum proſequantur.Et conueniant omnes fratres ad locum conclauis,& per Prouincialem antiquſsimū recitetur proceſſus electionis breuiter & ſuccinctè, & formetur decretū vt ſuprà. Poſteà conueniant fratres ad Eccleſiam,& duo Prouinciales antiquiſsimi ducant Magiſtrum Ordinis ante gradū Altaris, & Magiſter flexis genibus proſtratus iaceat,& antiquiſsimus Prouncialis dicat verſum, & orationem. Ver. Saluum fac ſeruum tuum. Dominus vobiſcum. Oremus. *Oratio.*

Concede quæſumus omnipoets De⁹,vt famulū tuum quem ad regimen animarum noſtrarū elegim⁹,dono tuę gratiæ proſequaris,vt te largiente cū ipſa tibi noſtra electione placeam⁹;per Chriſtum.

Poſ-

Poſteà iidem antiquiſsimi Prouinciales Magiſtrum eleuent,& ipſum ponant in ſede ſua in choro dextro.
Et interim pulſetur ad capitulum,& fratres ſine proceſsionis ordine intrent capitulum,& Magiſter vltimò. Et poſitus in loco ſuo, fratrum orationibus ſe commendet, & alia quæ vult proponere proponat; & moneat fratres circa ſpiritualia, & actus ſcholaſticos,& bonos mores,& vt dent memorialia & ſcrutinia.
Surgat magiſter completo capitulo & dicat: Adiutorium noſtrum &c.

Forma celebrandi Capitula Generalia, vel Prouincialia ſecundùm conſuetudinem fratrum Prædicatorum.

In hebdomada præcedende aſsignationem futuri capituli, fiant quę ſequuntur.
Conſilium de examinatoribus vocum teneatur per Patres nationum ſimul cum Prouinciali.
Collatio in capitulo fieri debet.
Statuantur cuſtodes nę ſeculares impediãt capitulũ.
Pronuncientur in capitulo vel in menſa ęxaminatores vocum.
Statuatur vnus qui ſcribat nomina fratrum aduenientium.
Prouideatur de fratribus vocandis conuẽtuum propinquorum ad proceſsionem.
Diſponantur prædicatores per totum capitulum.
Ordinentur circuli, diſputationes cathedrales,& fratres

tres qui habent tenere concluſiones.

Tertia die ante inceptionẽ capituli fiant hæc. [*Die Iouis vel Veneris.* Scribantur nomina Patrum vocandorum ad conſilium die ſequenti pro electione Diffinitorum, & ponatur ſchedula quòd mane tempeſtiuè veniant ad conſilium.

Mandetur vocalibus quòd in mane ſequenti conueniant ad capitulum.

Scribatur tabula officialium capituli.

Scribatur tabula vocalium pro ſcrutinio Diffinitorum.

Scribantur mandata neceſſaria.

Scribãtur in vna tabula, vel quaterno, nomina conuentuum, & dimittatur ſpatium pro fratribus aſſignandis: & ita fiat de alijs fiendis in capitulo, puta de ordinationibus, pœnitentijs & cæteris pro actis capituli.

Die ſequenti fiant hæc. *Die Sabbati.*

Mane teneatur cõſilium de Diffinitoribus capituli.

Habito conſilio vadant ad capitulum.

Fiant publica mandata neceſſaria.

Legatur tabula officialium capituli.

Audiantur examinatores vocum.

Petantur voces fratrum ſi placet ſententia.

Fiat proteſtatio.

Fiat generalis abſolutio.

Prouincialis, Prior, & Supprior vadant ad diſcũ, & audiant vota fratrum, & ſit ibi papyrus, atramentũ & calami.

Acceptis

Acceptis ſchedulis præſentibus vocalibus vadant ad infirmos, ſi qui ſunt in domo.

Publicetur per Superiorem electio.

Vocentur electi ad medium, & imponatur eis officium diffinitionis, & poſteà ſedeant in locis ſuis ſuper omnes alios, quem locum teneant durante ipſorum authoritate.

Poſt electionem Diffinitorum, fiat ſermo literalis.

Petatur aſſenſus Diffinitorum ad omnia quæ priùs ordinata ſunt, & eorũ authoritate confirmentur.

Dicatur Prioribus, & ſocijs conuentuum, & fratribus, vt dent in ſcriptis fratres iuuenes, quos nouerunt aptos ad ſcientiam.

Mandetur ſocijs conuentuum quòd portent ſcrutinia, memorialia, petitiones, & debita conuentuum, & ſi qua voluerint proponere Diffinitorio, ponant in ſcriptis.

Ordinentur ſacculi pro Diffinitoribus.

Ordinentur capſa, campanula, & alia neceſſaria pro Diffinitorio, & de ſeruitoribus.

Inuitentur per Priorem, ſeculares, & religioſi ad ſermonem craſtinum.

Statuatur dies proceſsionis, & qui debeant ſe præparare, & committatur alicui vel aliquibus.

In Diffinitorio fiant iſta.

Accedat Prouincialis & Diffinitores ad locum Diffinitorij, & aperiantur ſcrutinia conuẽtuum.

Committatur alicui de Diffinitoribus dictamen ordinationum.

Audiantur

Audiantur Priores & Socij, & mittatur pro eis.
Audiantur Viſitatores, vel Vicarij nationum ſi qui ſunt, & mittatur pro eis.
Sit in Diffinitorio aliquod folium in quo cōſcripta ſint nomina omnium Priorum Prouinciæ de per ſe, & iuxtà nomen cuiuſlibet Prioris, ponatur nomen Socij conuentus ſui, & Viſitatoris, & Vicarij nationum, vt quando Diffinitorium mittit pro aliquo Priore, mittatur etiam pro Socio & Viſitatore, & Vicario nationis, ſi fuerint præſentes.
Proponatur in menſa quòd ſi fratres volunt aliquid proponere in Diffinitorio citò ſe expediant, & tales volentes proponere audiantur.
Videantur petitiones conuentuum, memorialia fratrum, & literę dominorū, & cōmunitatū ſi quę ſunt.
Videatur numerus fratrum iuxtà conuentus Prouinciæ.
Examinentur qui Priores ſint abſoluendi.
Diſponantur aſsignationes fratrū pro conuentibus.
Fiant Prædicatores generales.
Aſsignentur ſtudentes.
Dentur pœnitentiæ.
Fiant Vicarij in cōuentibus, in quibus Priores ſunt abſoluti.
Aſsignentur ſuffragia pro viuis & mortuis.
Dentur Socij Prouinciali, vel Diffinitori euntibus ad Capitulum generale.
Aſsignetur ſequens Capitulum Prouinciale.
Inſtituantur Iudices ad cauſas.

Taxetur

Taxetur pœna in eorum literis.
Audiantur Iudices.
Approbentur eorum ſententiæ.
Prouincialis reddat computum de receptis & expenſis Prouinciç.
Fiat ratiocinium de receptis & expenſis capituli.
Prouideatur Prouinciali & Diffinitorib⁹ & alijs qui laborauerunt pro capitulo.
Fiant literæ reſpõſiuæ dominis & communitatibus.
Die ſequenti fiant iſta. *Die Dominico vel die lunæ.*
Declarentur Iudices ad cauſas.
Exponantur examinatores literarum de beneficijs.
Videatur ſi qua præter conſueta ſint dicenda in capitulo. [Pulſetur ad capitulum.
Poſt Benedicite, legitur conſtitutio de ſolemni celebratione capituli à principio vſq; ad finem illius §. ſcilicet, Finito ſermone.
Dicatur Veni creator ſpiritus, cũ verſu, & collecta.
Detur benedictio ſermocinanti, & fiat ſermo.
Finito ſermone legatur conſtitutio ab illo loco, Finito ſermone.
Recitentur obitus fratrum.
Fiat commẽdatio viuorum & defunctorum, dicatur pſal. Ad te leuaui, & De profundis, cum verſibus & collectis, vt dicitur in eodem capitulo, vbi ſuprà.
Die ſequenti fiant iſta. *Die martis.*
Egrediantur qui non ſunt de corpore capituli.
Legantur qui deficiunt & excuſentur.
Culpæ audiantur ſingulorum de capitulo.
Quando

Quando Priores dicunt culpas ſuas,petantur Viſitator, Vicarius illius nationis,& ſocius conuentus.
Committatur audientia reliquarum culparum.
Die ſequenti. *Die Mercurij.*
Teneatur conſiliū de Diffinitore mittendo ad capitulum Generale.
Pulſetur ad capitulum.
Mandetur fratribus quòd non diſcedant.
Prouincialis, Prior,& Supprior vadant ad diſcum.
Scrutentur per ſchedulas vota fratrum, & publicetur electio. Vocetur electus ad medium, & imponatur ſibi officium diffinitionis.
Die ſequenti fiant iſta. *Die Iouis.*
Procedatur ad ſcrutiniū Prouincialis per Diffinitores. Sigilletur in conſpectu omnium. Requirātur petitiones. Scribatur in ſcrutinio nomen Diffinitoris & ſocij. Aſsignetur ſcrutinium Diffinitori ſi præſens eſt in capitulo.
Die ſequenti fiant iſta. *Die Veneris.*
Pulſetur ad capitulum. Legatur conſtitutio de. Capitulo generaliſsimo, ibi, De ſolutione autē quæſtionum &c. Poſt Benedicite, recitētur beneficia. Exhortētur fratres vt benignè & humiliter ſuſcipiāt quæ acta ſunt. Legātur acta capituli. Priores abſoluti veniant ad medium capituli & conſignent ſigilla conuentuum ſuorum. Fiat mandatum quòd nullus ſocius conuentuum recedat de capitulo ſine actis. Significetur iter Prouincialis. Fiat generalis abſolutio. Conſignentur Diffinitoribus aut

Vicarijs

Vicarijs conuentuum,vel ſocijs ſigilla conuentuũ. Terminetur capitulum per Adiutorium noſtrum.

Poſteà iſta fiant.

Videatur de contributionibus perſoluẽdis.[Exhortentur fratres ad benè exequẽda officia ſua,& Priores ad recipiendos Nouitios bené natos,& aptos pro Ordine.[Dentur fratribus literæ reſponſiuæ dñis,& cõmunitatibus, quas portent. [Solicitentur fratres vt citò vadant ad cõuentus ſuos. [Ordinetur vnus quaternus in quo ponãtur pũcta literarũ directarũ aut Capitulo,aut Magiſtro Ordinis vel Prouinciali,& ſcribatur datũ,& dies qñ fuerunt receptæ.[Ordinetur de reſponſionibus literarum receptarum.

Circa proceſsionem generalem Capituli.

Scribantur ſigillatim oẽs fratres iuxtà gradus ſuos. Prouideatur de via proceſsionis. [Ordinetur vbi debet cantari Miſſa. [In quibus ſit magis cãtandum. Si alicubi debet pauſari proceſsio. [Fiant ordinatores proceſsionis,qui præuideant viã, & cum ſilentio corrigãt fratres.[Sint fratres præparati cum reliquijs Sanctorũ.Prædicti fratres & cantores ſint raſi. [Fiãt plures ordines de cantoribus. [Scribantur xij. fratres qui ſint primi parati in proceſsione. [Publicetur proceſsio in prædicatione. [Ante proceſsionem Prouincialis intret capitulũ, & declaret modũ proceſsionis,& hortetur fratres, vt diſcretè & honeſtè incedant,& faciat aliqua mãdata ſuper hoc. [Inter Miſſarum ſolemnia fiat ſermo. [Finita Miſſa oẽs proceſsionaliter redeant ad conuentũ. [Sint in pro-

ceſsion e

ceſsione duæ cruces cum quatuor ac colytis, vna in principio, alia in medio.

Iſta ſunt mandata obſeruanda in Capitulis Generalibus & Prouincialibus.

Nullus recedat à capitulo abſq; licentia. [Fratres ſint ſoliciti circa celebrationē Miſſarum, & ſequelā chori. [Fratres ſint ſoliciti intrare capitulum qñ pulſatur, & ſimiliter circa proceſsiones fiendas poſt Completorium. [Omni die veniant ad proceſsionē quę fit poſt Miſſam conuentus. [Officium Diuinū diurnū, pariter & nocturnum in Eccleſia deuotè dicatur. [Nullus recedat niſi prius conſignauerit pānos, & clauem cellæ officiali deputato. [Nullus tranſmutet pannos de loco ad locum, nec deponat ſchedulas. [Nullus mittat extrà conuentum vtenſilia capituli, & conuentus, nec etiam cibaria.

Nullus contrahat debita in ciuitate.

Nullus accedat ad loca ſuſpecta & inhoneſta.

Nullus dormiat extrà conuentum abſq; licentia Prouincialis. Quilibet ſit cautus in portando, & tenendo ignem in cella de nocte.

Nullus cōmittat defectum in officio ſibi cōmiſſo. Fratres ſint obedientes officialibus capituli, ſecundùm quòd fuerint ab eis requiſiti.

Nullus frater vadat ſolus in ciuitate, aut ſine cappa.

Nullus frater accedat ad aliquod Monaſterium monialium abſq; licentia Prouincialis.

FINIS FORMVLARII.

MA-

MAGISTRORVM ORDINIS SERIES.

BEATVS DOMINICVS INSTITVTOR, & primus Magiſter Ordinis Prædicatorum.

2. *Fr. Iordanus Saxo.*
3. *S. Raymundus de Penyafort Barcinonen.*
4. *Fr. Ioãnes Teutonicus.*
5. *Fr. Hubertus Burgũd⁹.*
6. *Fr. Ioan. Vercelleſ. Ital.*
7. *Fr. Munio Zamorenſis Hiſpanus.*
8. *Fr. Stephanus Biſuntinus Burgundus.*
9. *Fr. Nicolaus Taruiſinus Italus.*
10. *Fr. Albertus Clauarus Genuenſis.*
11. *Fr. Bernardus Vizicenſis Gallus.*
12. *Fr. Aymericus Placentinus Italus.*
13. *Fr. Berengarius Gallus.*
14. *F. Herua⁹ Natalis Brito.*
15. *Fr. Barnabas Vercellẽſis.*
16. *Fr. Hugo Capanus Gall.*
17. *Fr. Gerard⁹ ꝺ Domaro.*
18. *Fr. Petr⁹ ꝺ Palma Burg.*
19. *Fr. Guarinus de Giaco Gallus.*
20. *Fr. Ioãnes de Molẽdino.*
21. *Fr. Simõ Lingonẽ Burg.*
22. *Fr. Helias Raymũdi Petragoli.*
23. *Fr. Raymũd⁹ ꝺ Capua.*
24. *Fr. Thomas Firmanus Italus.*
25. *Fr. Leonard⁹ Stacij Ital.*
26. *F. Bartholomæ⁹ Texerij.*
27. *Fr. Petrus Roſchini Gallus.*
28. *Fr. Guido Flamocheti Gallus.*
29. *Fr. Martialis Auribelli Gallus.*
30. *Fr. Cõradus Aſtẽſis Ital.*
31. *Fr. Leonardus Manſuetus Italus.*
32. *Fr. Salu⁹ Caſſeta Sicul⁹.*
33. *Fr. Bartholo. Comatius.*
34. *Fr. Barnabas Saxonus Neapolitanus.*

35. Fr.

35. *Fr. Ioahimus Turrianus Venetus.*

36 *Fr. Vincentius Bandellus Italus.*

37. *Fr. Ioannes Cleree Gallus.*

38. *Fr. Thomas de Vio Caietanus.*

39. *Fr. Garſias de Loayſa Hiſpanus.*

40. *Fr. Franciſcus Sylueſter Ferrarienſis.*

41. *Fr. Paulus Butigella Papienſis.*

42. *Fr. Ioannes de Fenario Vaſco.*

43. *Fr. Auguſtinus Recuperatus.*

44. *Fr. Albertus Gaſcius Hiſpanus.*

45. *Fr. Frãciſcus Romæus Italus.*

46. *Fr. Stephanus Vſuſmaris Genuenſis.*

47. *Fr. Vincentius Iuſtinianus Chienſis.*

48. *Fr. Seraphinus Caballi Brixienſis.*

49. *Fr. Paulus Conſtabilis Ferrarienſis.*

50. *Fr. Sixtus Fabri Lucenſis.*

51. *Fr. Hippolytus Beccaria de Mõte Regali.*

52. *Fr. Hieronymus Xauierre Hiſpanus.*

53. *Fr. Auguſtinus Galaminius Braſichellen.*

54. *Fr. Seraphinus Siccus Papienſis.*

INCIPIVNT COMPENDIOSA Chronica, Reuerendiſs. Magiſtrorum Generalium Ordinis Prædicatorum.

DOMINVS noſter & Saluator Ieſus Chriſtus verus Samaritanus, infundens miſericordiſsimè ſauciato vulneribus pleno, vinum & oleũ, immò vt verus pater familias meſſem

videns quamplurimam, operarios autem paucos, nouiſsimè diebus iſtis miſit operarios in meſſem ſuã, poſuit quoq; meſſores ad fructus vberes in agro Dominico colligendos, fratres de Ordine prædicatorum, qui prædicando verbo pariter & exemplo, confeſsiones audiendo, ac per alia virtutum exercitia, hæreticorum propulſarent vitia & extirparent, mundum errabundum verbo doctrinæ illuſtrarent tenebris profugatis. Qui ſupradicti fratres cum adhuc floruit charitas, affuit benignitas, viguit hominum compaſsio, in ſpiritus feruore abiectis ſarcinis mũdanarum facultatum, calceati pedes in præparatione Euangelij, pro proximorum ſalute multis laboribus & vigilijs ac periculis, non ſolùm apud chriſtianorum nationes, verùm in diuerſarum regionum partes ſe diſperſerunt, morti ſe pro Chriſto expoſuerunt, & quotidie perſeuerant reddere Domino populum acceptabilem, etiam in terris infidelium, Saracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorũ, Cumanorum, Æthyopum, Syrorum, Iberorum, Gazarorũ, Gothorum, Ruthenorum, Iacobitarum, Nubianorum, Neſtorianorum, Georgianorum, Armenorum, Perſarum, Indorum, Tartarorũ, aliorumq; infidelium nationum, vt proteſtantur in ſuis priuilegijs Alexander IIII. Innocentius IIII. Clemens IIII. Bonifacius VIII. Ioannes XXII. & Gregorius XI. Hi enim diuina gratia cooperante, laudabilibus incrementis ſucceſſiuè ſanctæ Eccleſiæ profuerunt, qui aſsiduè flores proferẽtes copioſius

honeſ-

honeſtatis, producunt vberius fructus vitæ. Hæc enim euidẽs vtilitas vniuerſali Eccleſiæ proueniens, beatiſsimis Apoſtolicis, & ſummis Põtificibus nota, promeruit, ipſum Ordinem Prędicatorum & fratres ſpeciali fauore proſequi, defenſare priuilegijs, ac cõmunire ſpecialibus Sedis ante dictæ multiplicibus gratijs, vt apoſtolicæ gratiæ fauoribus quaſi rore irrigati maioribus, ſemper tribuẽte Domino cõſurgat & dilatetur ipſorum incrementum. Ne ergo tam glorioſorum virorum noſtri Ordinis fratrum laudabilia opera, ipſa negligentia, quæ eſt mater ingratitudinis, & gratiæ inimica aboleret, curaui poſt terga metẽtium cum humili Ruth hinc inde ſpicas per modum chronicę ab Ordinis noſtri origine, glorioſorum fratrum magis ſtudioſorum ſolicitudinem circa doctrinam & ſcripta pluſquam vitam cæpi colligere: quoniam multorum vitæ glorioſæ in vitas fratrum ſunt collectæ, vt legentibus normam & formam cæteriſque traderem imitandi, atque ea quæ oculi mei minimæ reperire, potuerunt eiſque nota ſecundùm diſcretionem patriarum, nationum, atque terrarum ipſi ad hunc tractatum addere atq; apponere curent, in laudem & gloriam nominis Domini noſtri Ieſu Chriſti. Qui cum Patre & Spiritu Sancto viuit & regnat Deus vnus in ſæcula ſæculorum, Amen.

DE ORIGINE BEATISSIMI DOMINICI *Patris noſtri, & inſtitutione Ordinis Prædicatorum.*

ANNO igitur M. CC. III. tempore Innocentij III. qui cœpit anno Domini M.C.XCVIII. & ſedit annis XVIII. menſibus IIII. diebus XXIII. & huius Innocentij Pontificatus anno VI. Beatus Dominicus Ordinis fratrum Prædicatorum Magiſter & inſtitutor primus, natione Hiſpanus, de villa quæ dicitur Calaroga Oxomenſis Diœceſis, vir ſciētia Dei plenus, vita ſincerus, religione cōſpicuus, incepit Ordinem fratrum Prædicatorum mente concipere, & voto tractare, in partibus Tholoſanis primordia computando, cū primùm Tholoſam aduenit. Siquidem XII. Abbates Ciſtercienſis Ordinis cū vno Apoſtolicæ Sedis legato mittuntur ab hoc Innocentio Papa in terrā Albigenſium, vt fidem catholicam prædicarent, & hæretica venena pro viribus propulſarent. Quibus de Hiſpania Didacus Oxomenſis Epiſcopus habens in comitatu ſuo Beatū Dominicum pro hæreticis cōuertendis adiungitur. Poſt biennium autem redeuntibus ad propria legato Sedis Apoſtolicæ, & XII. Abbatibus dictis, & Domino Didaco Oxomēſi Epiſcopo, Beatus Dominicus cū paucis ſibi adhærentibus ſolus permanſit ibidē, in indefeſſa continuatione prædicationis, & in impugnatione hæreſis ferè per annos decem, vſq; ad tēpus Lateranēſis Cōcilij, quod celebratū fuit anno Dñi M.CC.XV. ſub eodē Innocētio mēſe Nouembri

bri. Hoc tēpore vidēs Beat⁹ Dominicus quòd aliqui nobiles in partibus Tholoſanis egeſtate compulſi, tradebeant filias ſuas hæreticis nutriendas & erudiendas, immò potiùs peſtiferis erroribus imbuendas: earum miſeratus calamitatem inſtituit monaſterium de Pruliano ad earum ſuſceptionem. Vbi ancillæ Dei virtutibus & numero plurimùm excreſcentes, deuotum Altiſsimo exhibēt famulatum. Et hoc fuit primum monaſterium ſororum Ordinis. Poſteà ſucceſsiuè beatiſsimus pater Dominicus poſt Ordinis cōfirmationem, inſtituit monaſterium ſancti Sixti de vrbe, ad mādatum domini Papæ Honorij III. in quo centum & quinq; ſorores incluſit. Ab his ergò omnia alia monaſteria ſororum Ordinis originem habuerunt. Et ſic Ordo iſte ſororum qui ſecundus Ordo appellari poteſt, originē habuit à beato Dominico. Profectus eſt itaq; beatus Dominicus cum Fulcone Epiſcopo Tholoſano ad dictum Cōcilium generale, cum quo adijt Innocentium Papam, petens vt ſibi dignaretur confirmare Ordinem, qui Prædicatorum diceretur & eſſet. Qui cùm ſtatim nō acquieſceret, nocte viſum eſt eidem Pōtifici in ſomnis quòd Lateranenſis Eccleſia grauem ſubitò minaretur ruinam. Quod dum timens aſpiceret, ex aduerſo vir Dei Dominicus occurrebat, humeriſq; totam illam caſuram fabricam ſuſtentabat. Euigilans autem, & viſionem intelligens, petitionem viri Dei hilariter acceptauit, hortans, vt ad fratres ſuos rediens, regulam aliquam approbatam ſibi eligerent,

rent, & ad ipſum rediens confirmationem ad libitũ reportaret. Eodem tempore, cùm Innocentius Papa quædam ſcripta dirigere vellet pro negotijs fidei ad partes tholoſanas, deliberauit ſuper his ſcribere beato Dominico,& his qui cum eo erant. Accito autem notario ait: Sede, ſcribe ſuper his fratri Dominico,& ſocijs eius in hæc verba. Et ſtãs paululum ait: Noli ſcribere ſicut prædixi, ſed ſic: Fratri Dominico & cum eo prædicantibus in partibus tholoſanis &c. Et aliquantulum plùs conſiderans dixit: Scribe ſic: Magiſtro Dominico & fratribus Prædicatorib⁹ &c. Et ex tunc cœperunt vocari nomine iſto, quod os Domini nominauit, tàm in curia, quàm alibi. Per illud tempus dum beatus Dominicus Romæ in Eccleſia ſancti Petri oraret, apparuerunt ei Beatiſsimi Apoſtoli Dei Petrus & Paulus, quorum beatus Petrus baculum, beatus verò Paulus librum porrigebant dicentes: Vade prædica quia ad hoc miniſterium es electus. Reuerſus eſt igitur beatus Dominicus ad fratres ſuos Tholoſæ conſiſtentes. Erant autẽ fratres numero xvi. Quos conuocans apud Prullianũ inuocato primùm Spiritu ſancto Regulam beati Auguſtini Doctoris,& prædicatoris egregij, ipſi pariter re,& nomine Prædicatores futuri, vnanimiter elegerunt; quaſdam arctioris vitæ conſuetudines quas ſibi per formam Conſtitutionum obſeruandas ſtatuerunt inſuper aſſumentes. Electa autem Regula, beatus Dominicus Romam rediens, inuenit Innocentium Papam apud Peruſium defunctũ,

& Ho-

& Honorium III. electum, à quo Ordinis confirmationem impetrauit.

De habitu fratrum Prædicatorum dato per beatam Virginem, & de Prophetia Abbatis Ioachim, & de inſtitutione fratrum & ſororum tertij habitus.

ANNO itaq; Domini M.CCXVI. xj. kalendas Ianuarij, in craſtino ſancti Thomæ Apoſtoli, Romæ apud S. Sabinam Ordo fratrum Prædicatorum eſt confirmatus, Pontificatus Domini Honorij Papæ III. anno primo. Nec eſt prætereūdū quòd confirmatione Ordinis habita, beatus Dominicus, & alij primitiui fratres habitum quē habemus non ſtatim deferre cęperunt, ſed ſuper pelliceis vſi ſunt ad modum canonicorum regularium, cuius Ordinis fuerat beatus Dominicus vſq; ad ingreſſum Magiſtri Reginaldi Decani Aurelianenſis ad Ordinem noſtrum, qui ipſo anno cōfirmationis ingreſſus eſt. Huic Magiſtro Reginaldo grauiter decumbēti, & à medicis deſperato, nocte quadā Beata Virgo apparēs ſalutari vnctione perunxit eum, atq; ſanauit, eiq; habitū Ordinis oſtendens, ait: En habitus Ordinis tui. Qua reuelatione facta fratres habitu Ordinis cęlitus ſignato vti cęperunt. Venerabilis autē Abbas Ioachim Floriacenſis Ordinis inſtitutor, fratribus ſuis habitum quem dictus Magiſter Reginaldus à Beata Virgine acceperat prophetikè demonſtrans, in quodam monaſterio ſui Ordinis, quod eſt in Calabria depingi, & etiam in Eccleſia S. Marci de Venetijs opere muſiuo fieri fecit, dicens: Citò ſurget

in Eccleſia Dei nouus Ordo docentium ,cui præerit vnus maior, & cum eo, & ſub eo erunt XII. præfatum Ordinem regentes. Quia ſicut Iacob Patriarcha cum xij. filijs ingreſſus eſt Ægyptum, ſic ipſe cũ xij. illis in illo Ordine poſt ipſum ingredientur , & illuminabunt mundum. Diuina prætereа prouidentia Beatum Dominicum ſecundùm quòd de beato Iob ſcriptum eſt cap. 5. ſcieſq; quòd multiplex erit ſemen tuum,& progenies tua vt herba terræ, nobili prole fęcundauit. Diſpergente namq; Beato Dominico fratres ſuos tãquam quoſdam radios, immò quædam luminaria,vbiq; terrarum cœperunt in breui tempore copioſé multiplicari. Eodem tẽpore dũ per totam Italiam, & etiam per partes tholoſanas hæreticorum , & illis credentium perfidia in tantũ diffuſa eſſet,quòd quaſi nullus catholicus eis poſſet reſiſtere,adeò etiam iura Eccleſiæ à laicis fuerãt occupata,quòd Pontifices & Clerici mendicare cogebantur: inſuper & venenoſa hæreticorum veſania adeò multorum, & potentium animos ſubuerterat, quòd ſine magna fideliũ multitudine non poterant coërceri quin ſuos errores publicè prædicarent, & in ſcholis docerent. Volens igitur feruentiſsimus fidei zelator Beatiſsimus pater Dominicus , tàm bona & iura Eccleſiæ defendere, quã hæreticorum venenoſa figmenta detegere, aduocatis quibuſdam viris fidelibus ſibi deuotis,cæpit cum eis de Eccleſię defenſione , & de hæretica perfidia extirpanda tractare. Et vt competentiùs talia perficere poſſet , inſtin-

ctu Spiritus ſancti cogitauit nouum Ordinem catholicorum laicorum facere in pœnitentia viuentium, qui eum adiuuarent ad hæreticorum perfidiam abolendam & Eccleſiam & fidem catholicam defendendam. Et quos voluntarios inueniſſet, faciebat iurare quòd omnia bona ſua, & vitam corporalem pro his exponerent. Quapropter cũ multos tales inueniſſet, eos fratres de militia Ieſu Chriſti appellauit. Et vt vxores eorum eos non impedirent, faciebat etiam eas iurare quòd in negotio Eccleſiæ, & fidei defenſandæ nullum maritis præſtarent impedimentum. Vt autem tales manifeſtè ab alijs diſcernerentur, tàm viris quàm eorum vxoribus habitum album & nigrum contulit, & eis certum numerum orationum indixit, cum quibuſdam ieiunijs, & alijs abſtinentijs, fratreſq; & ſorores de militia Ieſu Chriſti appellauit. Igitur cùm miniſterio Beati Dominici, & aliorũ fratrum Prædicatorum auxilióque & armis militum militiæ Ieſu Chriſti, hæretici fuiſſent quàm pluriniùm debellati & deſtructi, in tantum quòd in canonizatione Beati Dominici probatum fuit quòd pluſquam centum millia hæreticorum per doctrinam merita & miracula Beati Dominici fuerant ad fidem conuerſa, poſt obitum Beati Patris Dominici, & eius ſolemnem canonizationem viſum eſt tàm patribus Ordinis quàm ipſis confratribus militiæ Ieſu Chriſti, ad honorem Beati Dominici ſui inſtitutoris mutare nomen militiæ in nomen pœniten-

nitentiæ,& appellari voluerunt fratres & ſorores de pœnitẽtia B.Dominici. Qui ſub vtroq; nomine & titulo diuerſa priuilegia à Sede Apoſtolica habuerunt, & nouiſsimè per D. Innocentium Papã VII. iſte Ordo fuit pleniſsimè cõfirmatus,& gaudet omnibus priuilegijs,quibus gaudent fratres Ordinis. Et ſic beatiſsimus P. Dominicus tres Ordines inſtituit & fundauit ad laudem Patris & Filij,& Spiritus S.

De receptione Conuentuum Bononienſis & Pariſienſis, & primis Capitulis Generalibus,& obitu B. Dominici & Magiſtri Reginaldi.

ANNO Dñi M.CCXVIII.fratribus Prædicatoribus data eſt domus S.Iacobi Pariſius à Magiſtro Ioãne Decano S.Quintini,& Vniuerſitate Pariſiẽſi.Inde miſſus fuit frater Petrus Cellani Lemouicã, vbi factus eſt primus conuentus Franciæ. Et ſtatim poſt miſsi ſunt fratres Remis & Aurelianis,& eodem anno conuentus ibi receperunt. Hoc tempore multi magni,& literati viri Archidiaconi, Decani,Abbates,Priores,Doctores omnium facultatum Ordinem intrauerunt. Inter quos Bononiæ fuerunt Magiſter Rolandus Cremonenſis ſummus Philoſophus,qui primus Pariſius ex fratribus in Theologia rexit, & ſummam glorioſam compilauit. Magiſter etiam Clarus qui pœnitentiarius Papæ exiſtens & Regens in iure Canonico Ordinem intrauit. Magiſter quoq; Moneta famoſiſsimus in toto orbe terrarũ,qui Summam Theologiæ contra hæreticos cõpilauit. [**Anno Dñi M. CCXIX.** miſsi ſunt fratres de

de Roma Bononiã à beato Dominico,quos ipſe poſteà ſubſecutus eſt, & miſsit inde fratrem Reginaldum Pariſius iam antea à Regina cæli perunctum. Qui Pariſius veniens Ieſum Chriſtum & hunc crucifixum prædicabat verbo pariter & exemplo. Vbi paulo poſt obdormiens in Domino,in Eccleſia ſanctæ Mariæ de Campis ſepultus eſt,quia fratres ius ſepulturæ nondum habebant. Hic vir beatiſsimus fratrem Iordanum Theutonicũ eo tempore ad Ordinem receperat,qui tunc temporis Pariſius erat Sacræ Theologię bachalaureus. ¶Anno Dñi M.ccxx. fuit celebratum Bononiæ primum capitulum Generale à beato Dominico. Et anno ſequenti ſcilicet, M.ccxxi. beatus Dominicus ſecundum capitulum generale celebrauit Bononiæ.In quo capitulo ordinatum eſt ne poſſeſsiones, vel reditus fratres noſtri retinerent,ſed & his quę habuerunt penitus renunciauerunt.In eodem capitulo frater Iordanus prædictus, qui nondum in Ordine annum compleuerat factus eſt Prouincialis Lombardię fundatis iam per orbem circiter lx.conuentibus, qui in octo Prouincias erant diſtincti, ſcilicet Hiſpaniam, Franciam, Lombardiam, Romanam, Prouinciam Prouinciæ, Theutoniã,Vngariam, & Angliam. Poſt iſtud capitulum generale ſtatim, à confirmatione Ordinis anno vi. obijt beatus Dñicus 5. die menſis Auguſti Põtificat⁹ dñi Honorij Papę III.anno 5. & Bononię ſepultus eſt. Contigit in diebus illis Reuerendiſs.virũ dñm Vgolinũ Cardinalẽ Oſtięſẽ Apoſtolicę ſedis lega-

legatum in Lombardîa, qui poſteà fuit Summus Pontifex & Gregorius IX. appellatus eſt, Bononiam Domino ordinante adueniſſe. Propter quod multi & magni viri & Eccleſiarum prælati aderant tunc preſentes. Hic cognita beati viri morte aduenit, & officium Miſſæ perſoluens, corpus eius ſanctum cum digna deuotione ſepulturæ mandauit. Nouerat quidem ſanctam eius conuerſationem in Domino, & ſpirituali eum dum viueret ſibi adſtrinxerat amoris amplexu. Qui etiam præſens extiterat, quando idem pater ſanctus Romæ, Neapoleonem domini Stephani Cardinalis nepotem à mortuis orãdo ſuſcitauit. Aderat etiam cum prædicto legato Reuerendiſsimus Patriarcha Aquilegienſis, pluresq; Epiſcopi & Abbates, aliorumque prelatorum multitudo non parua, qui omnes eius ſacro funeri interfuerunt, & dictus Reuerendiſsimus Cardinalis eum proprijs manibus ſepeliuit. Quo tempore quidam frater Bernardus Bononienſis demoniacus multùm fratres vexabat, cuius grauis vexatio fuit vna de cauſis quibus moti fratres Salue Regina poſt completorium decantari inſtituerunt apud Boneniam, & inde per totum orbem illa deuotio glorioſiſsimæ Virginis eſt diffuſa. Eodem anno frater Paulus vngarus cum quatuor ſocijs miſſus fuit ad Vngariam ad prædicandum. Hic actu erat legens in iure canonico quando intrauit Ordinem. Hi igitur totã Prouinciam peragrantes, magnum fructum fecerunt in populo. Et multiplicatis ibidem fratribus, miſsi ſunt aliqui

aliqui à dicto fratre Paulo in terram quæ Structiuni dicitur quam hæretici & ſchiſmatici incolebant: vbi poſt multas tribulationes tādem Domino largiente mirabiliter profecerunt. Deinde memores dicti fratres deuotionis beati Dominici, qui ire volebat ad prędicandum Cumanis, qui nullam penitus Dei notitiam habebant, ordinauerunt mittere fratres ad dictam terrā. Quam ingreſsi ſed exire compulſi, & denuò regreſsi ad eam prædicare cæperunt. Et duobus ex ipſis ab infidelibus martyrio coronatis, alij in prædicationis officio perſeuerantes conuerterunt primò Ducem vnum ex ipſis nomine Bruchi, qui in fidei chriſtianę confeſsione deceſsit. Poſteà verò aliū Ducem maiorem nomine Bribrech cum mille de familia ſua, quem Rex Vngarię Andręas de ſacro fōte leuauit. Qui ſimiliter ſuſceptis ſacramentis Eccleſiæ, fideliter deceſsit. Fratres igitur perſeuerantes ibidem fructum maximum fecerunt & conuentus cæperunt. Cùm hæc agerentur & feruor fratrum magis ad cōuerſionem paganorum accreſceret, Dei occulto iudicio venerunt Tartarorum exercitus, qui non ſolùm prædicationem prædictam impediuerunt, verumetiam circiter nonaginta fratres ad regnum cæleſte per coronam martyrij tranſmiſerunt. Poſt Tartarorum autem expulſionem miſsi ſunt alij fratres, qui indefeſſé Dei verbum prædicantes multa millia ex eis conuerterunt & baptizauerūt.

Item miſsi fuerunt a domino Papa in Boſinam & Dalmatiam fratres ad hæreticos conuertendos.

Qui prædicationi & diſputationibus inſiſtentes multos hæreticos ad fidem cõuerterunt, licet aliqui fratres ab eis martyrio coronati fuerint, & duo Cõuentus Ordinis quos ibi habebamus igne cremati. In partibus etiam trãſmarinis multi fratres miſsi ad prædicandum ibidem à Saracenis martyrio coronati ſunt. Inter quos paſſus fuit Epiſcopus Ordinis noſtri cum quatuor fratribus in captione Anthiochię. Frater etiam Guido de Longimella, vir deuotus, & ſanctus in eiſdem partibus cum vno ſocio paſſus eſt martyrium.

De Magiſtro Iordane ſecundo Ordinis Generali, & tranſlatione, ac canonizatione Beati Dominici.

ANNO Domini M. CCXXII. frater Iordanis Theutonicus de Prouincia Saxonię, & ipſe natione Saxo, de villa quæ dicitur Borterge, diœceſis Maguntinæ verus Iſraëlita electus eſt in ſecundum Magiſtrum Ordinis, in Capitulo Generali Pariſius celebrato. Erat enim tunc Prouincialis Lombardię. Sub hoc Magiſtro fuit Ordo merito, & numero dilatatus. Qui ferè annis xv. optimè regens & dirigens Ordinem, mille fratres, & ampliùs manu ſua fertur ad Ordinẽ recepiſſe, & habitu induiſſe. Migrauit autem ad Chriſtũ anno Dñi M. CCXXXVI. xij. Februarij multis clarus miraculis. [Anno Domini M.CCXXIIII. menſe Auguſti in vigilia B. Laurẽtij, venerunt fratres primò in Magdeburg ciuitatẽ Saxonię, miſsi à Capitulo Pariſiẽſi & Magiſtro Iordane

dane ad petitionẽ Reuerendiſsimi Dñi Archiepiſcopi Magdeburgenſis,& quorundam aliorum Epiſcoporum & nobilium, & ſecundo anno introitus fratrum primum Prouinciale Capitulum eſt ibidẽ celebratum,ſuperuenientibus tãtum decem fratribus extraneis, quia in Prouincia Theutoniæ tantũ quatuor conuentus erant,ſcilicet Friſacenſis, Colonienſis, Argentinenſis, & Magdeburgenſis. [Anno Domini M.CCXXVII.mortuo Honorio Papa,D. Gregori⁹ IX.qui antea dñs Hugolinus Oſtiẽſis appellabatur, de quo ſupradictum eſt, in Pontificali cathedra ſublimatus eſt,& ſedit annis xiiij. Eodem anno in Generali Capitulo tertio Pariſius celebrato ſub Magiſtro Iordane, erant ſuperadditæ Prouincijs iam dictis aliæ quatuor Prouinciæ, ſcilicet Polonia,Dacia, Grecia, & Terra ſancta. Et ſic Ordo à ſua confirmatione anno xj.erat diuiſus in xij. Prouincias, ſcilicet Hiſpaniam, Franciam, Lombardiã, Romanam,Prouinciam, Theutoniam, Vngariam, Angliam,Poloniã,Daciam,Græciam,& Terrã ſanctam. [Anno Dñi M.CCXXXIII.crebreſcentibus per totã Italiam S. Dominici euidentibus miraculis,fideliũ duxit deuotio corpus ſancti Patris humili loco repoſitum ad altiorem locũ debito cum honore transferre.Facta eſt ergo hæc tranſlatio in Capitulo Generali Bononiæ poſt annos xiij. à ſepultura viri ſancti. Ad quam tranſlationem conuenerunt de mandato Domini Papæ Gregorij viri Reuerẽdiſsimi,videlicet Archiepiſcopus Rauennas,

&

& Epiſcopus Mutinenſis poſtmodum Sabinenſis, Brixienſis,& Tornacenſis, necnon & Magiſter Ordinis dulcis pater Iordanis cum diffinitoribus Capituli, Poteſtas quoq; Bononienſis cū ciuibus multis Bononienſibus, aliarumq; ciuitatum non paucis ciuibus honoratis,cum fratribus & clericis, laicíſque affuerunt. Ex cuius ſacris oſsibus tanta prodijt odoris fragrantia, quòd non defuncti cadaueris ſepulchrum,ſed pigmentorum, & odoramentorum omnium apotheca patuiſſe videretur. Oſtendit etiam Dn̄s multa miracula in eadem tranſlatione,ad laudem & honorem Sancti ſui, anno Domini quo ſuprà, Pontificatus verò Domini Gregorij IX. anno vij. à confirmatione autem Ordinis anno xvij. à tranſitu verò Beati Dominici xiij. Sit ergò per omnia benedictus Deus. Eodem anno conſtitutus Peruſij præfatus Dominus Gregorius Papa, præſentibus Archiepiſcopis & Epiſcopis, aliarumq; Eccleſiarum Prælatis multis, fidelem Chriſti famulum Beatum Dominicum Sanctorum cathalogo ſolemniter canonizando adſcripſit,perhibens tale de eo teſtimonium, Quòd ita dubitabat de ſanctitate ei9,ſicut de ſanctitate beatiſsimorum Apoſtolorū Petri & Pauli: quia vt prædictum eſt magnam familiaritatem adinuicem habuerant. Conſummatū eſt ergo totū Canonizationis officium apud Peruſium ſolemniter,anno,& temporibus præſcriptis, ſub Reuerendiſſimo & ſanctiſsimo patre Magiſtro Iordane Generali Ordinis Magiſtro II. & directę ſunt literæ

Apo-

Apoſtolicæ per omnia regna Eccleſiæ hoc atteſtantes, in quibus ipſius vitæ ſinceritas, & gloriæ ſublimitas Chriſti fidelibus declaratur. Sub iſto Magiſtro Iordane fratres primò fuerunt licentiati Pariſius ad legendum, & ipſe primus fuit qui literas à capitulo Generali ad Prouincias Ordinis mittere cæpit. Scripſit idem pater ſuper Apocalypſim poſtillam gratioſam. Item ſuper Priſcianum minorẽ. Itẽ quædã Grãmaticalia delicata. Scripſit præterea libellum de Ordinis initio, qui incipit: Filijs gratiæ &c. Sub iſto patre Ordinẽ intrauit vir eximiæ literaturæ, frater Ioannes de S. Ægidio Magiſter in Theologia, & multi alij excellentes viri, quorum ſcripta vſq; in hodiernũ diẽ eorum ſapientiã, & doctrinã demonſtrãt. De hoc glorioſo Patre, & dulciſsimo, vide librum qui vitas fratrum dicitur, in tota tertia parte.

De S. Raymundo Ordinis noſtri Magiſtro Generali III.

ANno Dñi M.ccxxxviij. poſt trãſitũ B. Iordanis electus eſt Bononiæ abſens in Capitulo Generali in Magiſtrũ Ordinis tertiũ, frater Raymundus, natione Cathalanus Barcinonẽſis. Hic fuit excellentiſsimus Doctor in iure Canonico, in quo multis annis rexit Bononiæ. Trãſeunte autẽ Epiſcopo Barcinonẽſe per Bononiã, cũ magnis precibus eum ſecũ ad patriã reduxit, & Canonicũ, & præpoſitum Eccleſiæ Cathedralis eum fecit: vbi poſtmodum feria 6. in paraſceue Ordinem Prædicatorum eſt ingreſſus. Audita autẽ fama ſanctitatis, & doctrinæ eius dñs Sabinenſis Cardinalis Apoſtolicæ Sedis legatus cũ

licet renitētem in ſocium legationis aſſumpſit,& diu ſecum tenuit. Cumq; eum vellet Romam ſecum ducere, nullo modò acquieuit. Qui tamen Romam reuerſus multa de eo dño Papæ bona narrauit. Summus vero Pōtifex Grego.ix. literas præceptorias direxit, mandans ei vt ad ſe veniret. Qui obediens apoſtolicis literis, Romam veniens, ab eodem Pontifice factus eſt pęnitentiarus & confeſſor Papæ,& aduocatus ac expeditor cauſarum pauperū. Nec multò poſt mandauit ei quatenus Decretales in vno volumine compilaret, quo in iudicijs & Scholis nunc omnes vtuntur. Tandem propter vigilias & labores quos in curia contraxerat, maximè quia nunquam carnes comedere voluit, nec cibaria ordinis mutare, in grauē incidit ægritudinem & magnam: à qua cum Romæ minimè liberari potuiſſet, habita cum magna difficultate licentia, ad conuentū Barcinonenſem redijt. In quo exiſtens, capitulum generale ipſum abſentē elegit in totius Ordinis magiſtrum. Et quia dubitabant eum nolle acceptare magiſterium, diffinitores Capituli generalis miſerunt ad eum quatuor magnos viros vſq; Barcinonam qui ei perſuaderēt quod Ordinis curam acceptaret, inter quos fuit frater Vgo qui poſteà fuit primus Cardinalis Ordinis noſtri. Qui timens Ordinis ſcandalum, ad preces illorum patrum electionem cum multis lachrymis acceptauit. Hic ſanctus pater multis claruit miraculis in vita & in morte, & Ordinem per biennium ſapientiſsimè gubernauit. Hic etiam conſtitutiones Ordinis in

nis in duas partes diuiſit ſicut ſunt nunc, cum anteà ſatis eſſent confuſæ. Compoſuit etiam ſummam de caſibus valdè vtilem, quę Summa Raymũdi appellatur. Cum autem per biennium Ordinem rexiſſet glorioſè, in capitulo Generali Pariſius, allegãs debilitatem ſuam generalatui ceſsit. Qua propter magna tur batio in Ordine exorta eſt, propter eius ceſsionẽ. Vnde ſtatutũ fuit hoc in cõſtitutionibus, quod magiſtri ceſsio nullo modo admitteretur de cętero, niſi propter perpetua impedimẽta. Vixit autem in conuentu Barcinonenſi per xxv. annos poſt hanc ceſsionem, & anno Domini. M.cclxxv. multis miraculis clarus, in feſto Epiphanię Domini migrauit ad Chriſtum. Hunc Clemens PP. VIII. cathalogo Sanctorũ ad ſcripſit anno Domini. 1601.

De Magiſtro Ioanne Theutonico Magiſtro Ordinis noſtri IIII. & Domino Vgone Cardinali, & Beato Petro martyre.

ANno Domini M.ccxli. poſt renunciationem Magiſtri Raymundi, electus fuit in quartũ Magiſtrũ Ordinis noſtri, in capitulo Generali Pariſius, frater Ioannes Theutonicus, quondam Epiſcopus Boſinẽſis in Vngaria, natione Vueſtphalus Bremẽſis diœceſis. Hic Prouĩcialis Vngarię exiſtẽs factus Epiſcopus Boſinenſis, impetrauit ab Epiſcopatu ceſsionẽ nulla ſibi prouiſione retẽta. Poſtmodũ effectus Prouincialis Lõbardię eligitur in magiſtrũ. Cumq; renueret nec vellet acceptare, allegãs exceptiones Epiſcopatus, è cõtrariò porrecta eſt litera Dñi Papę Grego-

rij IX. quā propter ipſum fratres impetrauerāt, quæ ipſum totaliter Ordinis obediētiæ ſupponebat. Igitur cōpulſus Ordinis magiſtratū ſuſcepit, & tanquā vir Deo plenus, ac in omni virtute cōſpicuus, xij. annis cū dimidio Ordini pręfuit, & virtutibus & miraculis, tā in vita quā in morte clariſsimus, Argentinæ obijt, pridie nonas Noučbris, anno Dñi M. cclij. & illo anno non fuit celebratum generale Capitulum. Anno Dñi M. ccxlij. apud Auinionetū tholoſanæ diœceſis in camera comitis Tholoſani, martyrizati fuerūt pro fide Chriſti frater Gulielmus Arnaldi de Mōtepeſſulano Inquiſitor hęreticę prauitatis, & frater Bernardus de Rupe forti, ac frater Garſias de Aura, omnes de Ordine Prędicatorū, qui poſtmodū multis claruerūt miraculis. Anno Dñi M. ccxliij. poſt biēnalē vacationē Sedis Apoſtolicæ electus eſt in Papā Innocentius IIII. natione Ianuēſis, & ſedit annis xj. & menſibus vj. Hic primo anno ſui Pōtificatus fecit primū Cardinalē Ordinis fratrū Prædicatorū fratrē Vgonem de S. Theodorico Prouincialem Franciæ, qui fuit primus poſtillator totius Bibliæ, & eam tàm excellenter poſtillauit, quòd hucuſq. parē non habuit. Scripſit etiā ſuper quatuor ſentētiarū libros. Item librum quem ſpeculum Eccleſiæ appellauit. Et ſicut primis temporibus cùm ſolus Origenes cæteros omnes Doctores, & ſcriptores vinceret in ſcribendo, ipſe in Canticis ſcribens ſeipſum vicit, ſic temporibus his, ſolus Vgo cùm poſtillatores omnes vinceret & excelleret ſuis poſtillis, ipſe ſeipſum in

in Pſalterio,& in Iſaîa,& inEuangelijs ſuperauit,nō tātùm extenſiuè in quatuor ſenſibus quemlibet latiùs,& diffuſiùs proſequendo, ſed etiam intenſiuè de quolibet gratioſiùs & impermixtiùs diſſerendo. Legis enim verba per legem explanauit, nec phyſica,nec alia quælibet intermiſcēs,nec muſas poëticas interponens,ſed legem per legē expoſuit gratioſè. Fuerunt ab initio naſcētis Eccleſiæ in terra ſancta,& maximè in Carmelo eremitæ multi,ſicut patet ex chronicis,& ex multis Sanctorum vitis. Horū cōuerſationē vidēs felicis recordationis D. Albertus Patriarcha Hieroſolymitanus multùm eos ſpiritualiter in Domino nutriebat. Et in ſcriptis modū vitæ eorum redigens, ſeparatim in cellulis per totū montē Carmeli antea habitantes,ſub cura vnius eorū ipſos adunauit,& per profeſsionis vinculum pariter colligauit, & per Sedē Apoſtolicam confirmari curauit. Qui poſt multos annos ad Papā Innocentium IIII. veniētes Lugdunū,pro eo quod Regula grauis erat, nec eis in ciuitatibus,& villis habitare licebat; obtinuerūt quòd negotiū totū committeretur venerabilibus patribus, videlicet Domino Vgoni de ſancto Theodorîco presbytero Cardinalì,& fratri Guilielmo Epiſcopo Antacanenſi, qui ambo erant de Ordine Prædicatorum. Qui eis ſpecialē regulā ſcripſerunt,quam ex tunc profitentur & tenent:primò per tātos viros ſcriptā,& ſecundò per Innocentium Papam IIII. bullatam & confirmatam. Per idem tempus paſſus eſt pro fide Chriſti, & ab hæreticis

veneno extinctus, frater Pontius Hiſpanus Inquiſitor hæreticæ prauitatis apud Vrgellum Cathaloniæ ciuitatem: & ibidem in Eccleſia Cathedrali multis clarens miraculis honorificè ſepultus.

Anno Domini M. CCLII. Fr. Petrus Veronenſis Ordinis Prædicatorum hæreticæ prauitatis Inquiſitor, ab hæreticis martyrio coronatus eſt. Hic Prior Comenſis exiſtens, à Domino Innocentio Papa IIII. Inquiſitor miſſus contra hæreticam prauitatem, ab hæreticis paſſus, nonis Aprilis ſabbato in albis, dum pro exequenda inquiſitione contra eos properaret, occiſus fuit. Hic vir beatiſsimus à teneris annis fidem Catholicam defendens Ordinem Prædicatorum ingreſſus, virtutibuſque, ac miraculis decoratus, Euangelicam prædicationem per totã Italiam cum mirabili gratia & fructu diſſeminans, ac virgo permanens, nulliuſque mortalis peccati macula vnquam fœdatus, martyrioq; coronatus, tribus decoratus, coronis cœlum conſcendit. Hunc dum infinita miracula ad eius tumulum, & per multas mundi partes fierent, Dominus Innocentius Papa prædictus, nondum anno elapſo à paſsione eius, ſanctorum martyrum cathalogo adſcripſit, ſtatuitq; feſtum eius iij. Kalendas Maij ab vniuerſali Eccleſia celebrari, quia dies paſsionis eius frequẽter inter Paſchalia feſta occurrit. Paſſus eſt cum eo frater Dominicus ſocius eius, qui ab eodem lictore quatuor ictibus lætaliter vulneratus, quinta poſt die obijt.

De

De Magiſtro Vmberto Generali Ordinis Magiſtro, & B. Thoma Aquinate, & B. Alberto Magno.

ANno Domini M.CCLIIII. mortuo Magiſtro Ioanne Theutonico, electus fuit apud Budam prouinciæ Vngariæ in Capitulo Generali in magiſtrum Ordinis quintũ Magiſter Vmbertus natione Burgundus ex prouinciali Franciæ, cunctis exiſtens religionis exemplar, & imago. Hoc tempore quidã Canonicus Maſconenſis videlicet Gulielmus de ſancto amore qui Pariſius legebat, ex quibuſdam authoritatibus ſacræ Scripturæ, & Doctorum per eum malè intellectis, vel potiùs malignè ad ſuũ propoſitum adductis, magnum libellum Domino Innocentio porrexit, in quo probare nitebatur quod fratres non poterant de eleemoſinis viuere, nec mendicare, niſi cum damnatione animarum ſuarum. Multa inſuper alia hæretica & falſa conflans, Ordines Mendicantium valde vexauit. Eodem etiam tempore idem Innocentius fulminauit bullam terribilẽ contra Mẽdicantes, præcipiens in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obediẽtiæ, & ſub pœna excõmunicationis latę ſentẽtię, quòd nullo modo dieb⁹ dñicis & feſtiuis parrochianos alienos ĩ ſuis Eccleſijs recipe rent ad Diuina, nec eorum confeſsiones audirent ſine ſpeciali licẽtia ſacerdotum parrochialium, nec in Eccleſijs ſuis ante Miſſarũ ſolẽnia prædicarẽt, ſed in prima parte diei oẽs parrochiani ad parrochias ſuas ad audiendas Miſſas accederent, nec in Eccleſijs parrochialibus, vel qñ Epiſcopus prędicaret, vel faceret

 ſolem-

ſolemniter coram ſe prędicare, minimè prędicare poſſent, & quòd de funeralibus portionem canonicã (etiam non requiſiti) infra octo dies dare tenerentur Sacerdotibus parochialibus, de quorum parochia eſſent defuncti. Iſtis anguſtijs & tribulationibus ſic fratres nimiùm vexantibus, ordinatum fuit, quòd fratres dicerent poſt matutinas ſeptem pſalmos & litanîas cum orationibus beatæ Mariæ & beati Dominici. Quę dum in quodam conuentu dicerentur, quidam frater deuotus vidit beatam Virginem rogantem dulciſsimum filium ſuum, atq; dicẽtem: Fili exaudi eos, Fili exaudi eos. Nec mora, & ecce exaudiuit eam Dominus, nam Gulielm⁹ de ſancto amore prędictus ad inſtantiam magiſtri Vmberti citatus, Romæ in publico conſiſtorio coram Domino Alexandro Papa IIII. à beato Alberto magno diſputando confuſus, priuatus beneficijs quæ poſsidebat, combuſtoq; libro eiuſdem in publico conſiſtorio, quem contra medicãtes dictauerat, è clero expulſus fuit. Contra hunc etiam ad mandatum Magiſtri Ordinis ſcripſit libellum vnum ſanctus Thomas de Aquino, qui prenotatur cõtra impugnãtes Religionem. Innocentius etiam in ſua ſentẽtia permanens; dũ eſſet Neapoli graui infirmitate percuſſus, aduertens quòd malè egerat religioſos moleſtando, ad cor rediens, dixit: Propter iniquitatem corripuiſti hominem, & tabeſcere feciſti animam meam. Et his dictis expirauit. Cui ſuccedens dominus Alexander Papa IIII. bullam Innocentij contra medicantes reuocauit,

cauit,& nullius roboris eſſe voluit,& aliam ampliſsimis fauoribus refertam Ordini gratioſiſsimè conceſsit. Ex quo tempore Cardinales & prelati dicere ſolebant in quodam ſolatio: Cauete à litanijs fratrum predicatorum,quia mirabilia faciunt.¶ Anno Domini Mcclv. mortuo eodem Papa Innocētio, ſucceſsit ei Alexander iiij. natione campanus,& ſedit annis vij. Hic Alexander anno pontificatus ſui primo (vt prædictum eſt) predictas literas Innocentij reuocauit,& libellum Gulielmi predicti condemnauit, & publicè in Eccleſia cathedrali Ananiæ in ſui & omnium prelatorum præſentia comburi fecit. Hic etiā magnus amicus religoſorū fuit, & plura & inſignia eis priuilegia conceſsit. [Hoc tempore claruit frater Gulielmus de peyranta diœceſis Viēnenſis,vir deuotus & verax, qui ſummam de virtutibus & vitijs,& ſermones de tempore,& de ſanctis,ac expoſitionem profeſsionis,quę eſt in regula ſancti Benedicti,& librum de inſtitutione Religioſorum, & de regimine principum,& alia multa compoſuit. [Hoc etiam tēpore diuiua prouidēte clementia duo magna luminaria ex Ordine predicatorum mūdo apparuere,ſcilicet luminare maius,ideſt B. Thomas de Aquino vt preeſſet diei, & luminare minus,ideſt D. Albertus magnus,vt preeſſet nocti. De quibus poſſet dici illud propheticum Zacharię 4. Iſti ſunt duę oliuę,videlicet fundentes oleum,duo filij olei,& duo filij ſplendoris. Et Apocal. xj. Hi ſunt duæ oliuæ & duo cādelabra lucentia ante Dominum,vt luceant omnibus

qui in

qui in domo domini ideſt in ſancta eccleſia ſunt. Verùm quia dominus Albertus magnus beatum Thomam de Aquino præceſsit, primò de eo agetur. Albertus cognomento magnus Philſophorum omnium totius Chriſtianitatis ſol præclariſsimus, & generalis, natione Suevus de oppido Louuingenſi, prope Auguſtenſem Ciuitatem ad quatuor milia-ria, ex genealogia militarium natus, xvj. ætatis anno ordinem fratrum Prędicatorum propter deuotionem & ſtudium Paduæ, vel vt alij dicunt Coloniæ ingreſſus eſt. Cumq; ſtudio intenderet diligenter, fortè ad maiorem beatiſsimæ Virginis gloriam cui Albertus maxima deuotione afficiebatur, & deuota mẽte ſeruiebat, adeò labilis memoriæ & hebetis ingenij erat, quod nihil proficere poterat. Proficiẽtib⁹ autem ſocijs cum nihil ipſe proficeret, deliberauit omninò ordinem relinquere. Cumq; in iſto propoſito inſiſteret, in viſione raptus, ſibi videbatur, quod apponebat ſcalam ad murũ cõuentus vt extrà conuẽtum & ordinem recederet. Cumq; ſcalam aſcendiſſet vidit in ſummitate eius quatuor venerãdas matronas, quarũ vna repulit eum & ad terram deiecit. Cumq; iteratò ſcalam aſcendere vellet, à ſecunda veneranda perſona ſecundò repulſus fuit & ad terram deiectus. Cum autem tertiò idem attentaret, à tertia venerãda perſona interrogatus fuit de cauſa aſcenſus ſui per illam ſcalam. Cui verecundo vultu reſpondit: Domina video quod ſocij mei in Philoſophia proficiunt, & ego nihil addiſcere poſſum. Propter hunc

igitur

igitur ruborē,diſcedere ab hoc ordinē propono.Cui illa. Illa domina quàm vides hic, eſt mater Dei, Regina cæli, & mater Miſericordiæ, & nos ſumus eius ancillæ. Recommitte te ei, & nos te adiuuabimus vt ipſa intercedat pro te ad filium ſuum, pro docili ingenio tibi concedendo. Quo audito, lætatus in his quæ audiebat,dixit. Valde libenter. Vnde rogo vos vt ſitis mihi adiutrices. Cumque vnà cum ipſis reginam gloriæ rogaret, dixit illi beatiſsima Virgo. In qua ſcientia vis docilis fieri,in Theologia an in ſcientia naturali? Cui cum reſponderet,quod in naturali Philoſophia & annexis ei ſcientijs libentius vellet proficere, & talis fieri qualis nunquam fuit aliquis vel futurus eſt in ea,reſpondit beatiſsima Virgo Maria. Habebis quòd rogaſti. Sed quia nō quęſiſti ſcientiam filij mei, in vltimo vitæ tuæ omnem ſcientiam tuam amittes, & eris obtuſi ingenij ſicut modò exiſtis. Annuente ergo glorioſa Virgine vt orationi deuotioni & ſtudio vacaret,ſic facere promiſit. Recedēte viſione ad ſe rediens, mandatum Virginis exequi ſatagens, quicquid legebat pleniſsimè intelligebat. Et ſi aliquando aliquam difficultatem habebat orationibus apud beatā Virginē inſtabat, & quòd proprio ingenio non poterat, pręcibus impetrabat. Frequenter autem rogabat ipſam beatā Virginē ne permitteret eum Philoſophorum rationibus à veritate fidei auerti, ſed in fidei ſoliditate eius animā firmaret. Quæ apparuit ei & conſolans eum ait. Eſto fidelis in ſtudio perſeuerans, quia Deus te tanta copia

ſapientiæ

ſapientiæ ditabit, quòd per libros doctrinæ tuæ totã Ecclesia illuminabitur. Tamen ante mortem tuam à te omnis ſyllogiſtica ars auferetur, ne in fide vacillare poſsis, & vt in ſinceritate fidei perſeueres. Hãc viſionẽ de ſeipſo narrauit Albertus Magnus prædictus in vltima lectione quã legit, in qua ipſa viſio cõpleta eſt, & verificata. Igitur vir iſte ſanctus & præclariſſimus poſt adeptam diuinitùs ſcientiã (vt prædictũ eſt) primò legit ſententias in cõuentu Hildenſemẽſi Prouinciæ Saxoniæ, ex cuius conuentus refectorio naturali arte muſcarum multitudinẽ taliter abegit, quòd de cætero vſq; in pręſens nulla muſca potuit ibi viua cõſiſtere. Poſtea legit in Vapingo, poſt in Ratiſpona duobus annis, deinde Pariſius poſt ſententias glorioſæ lectas Magiſter factus, ibidem trib⁹ annis reſedit. Deinde Coloniam reuerſus, legere cępit glorioſiſsimè. Quo tempore ſanctus Thomas de Aquino ipſum audiuit, & eius diſcipulus fuit. Poſt hæc Magiſter Albert⁹ fuit Prouincialis Theutonię, & illo tẽpore Monaſteriũ ſororum de Suſato, Colonień. diœceſis quod dicitur Paradiſus, inſtituit, & ſorores ĩ eo introducẽs ſua bñedictiõe ſtabiliuit. Exinde à Papa Vrbano IIII. propter quoſdã errores eliminãdos ad curiã vocat⁹, ad ei⁹ petitionẽ & DD. Cardinaliũ B. Ioannis Euangeliũ, & Epiſtolas Canonicas, inaudito modo exponendo legit. De quo aduerſarij veritatis obſtupeſcẽtes confuſi ſunt. Frater Guilielmus corinthiẽſis Author libri de Apibus refert in eodem libro, quòd quidã Canonicus regularis de

Bauaria vir ſanctus & bon⁹,qui pro ſuis negotijs ad curiam venerat,vna dierum exiſtens in Eccleſia ſancti Petri orans ad exceſſum mētis raptus vidit ipſam Eccleſiam ſerpentibus totam plenam, quorum horribili ſibilo tota Roma replebatur. Cùmq; ille miraretur,vnus frater Prędicatorum Ordinis ſibi incognitus Eccleſiam intrauit. Qui licet à ſerpentibus multipliciter impediretur, violenter tamen reſtitit, & eos à ſe repellens aſcendit ambonē,in quo diebus ſolēnibus ſolet legi Euangelium. Et perlecto ſancti Ioannis Euangelio vſq; ad Verbum caro factum eſt, omnis illa multitudo ſerpentium à ſibilo ceſſauit, & de dicta Eccleſia effugata eſt. Reuelatūq; eſt illi diuino reſponſo,quòd ille erat frater Albertus Theutonicus. Poſt hæreſum igitur expugnationē Vrbanus Papa fecit eum Epiſcopū Ratiſponenſem. Quā dignitatem cum tribus annis adminiſtraſſet,videns vir ſanctus quod armis & magnis tumultibus ſe implicabat,reſeruatis ſibi quibuſdam redditibus, Epiſcopali curę renūciauit,& Colonię ad Ordinē redijt,ac continuè per annos 18.legit gratioſiſsimè. Conſtrui autē fecit in conuentu Colonienſi chorū quo Diuinę laudes perſoluūt ſuis expenſis,normamq; ædificandi ſecundùm veram Geometriā ædificātibus dedit. Totus deniq; ſtudio intentus,& bonis operibus ſicut oliua fructifera intentus,feruenter clero,& populo prędicabat: conſilia petentibus ſaluberrima dulciter & affectuosè dabat, deuotione pręcipua vigebat,locū ſepulchri ſui quotidiè viſitabat,& officia ibidem pro

ſe ac ſi

ſe ac ſi eſſet defunctus dicebat. Quotidie poſt lectiones factas totũ pſalteriũ dicebat. Ad beatiſsimam verò Virginẽ multũ deuotus, ſequentias eius quæ pro Sabbatis aſsignantur cũ cantu dictauit. Et dum componeret ſequentiam de aſſumptione eiuſdem Virginis beatiſsimæ quæ incipit: Salue mater Saluatoris, & veniſſet ad verſum. Salue mater pietatis, parũ ſubſtitit, & deliberans quid ſubderet, ſubitò ſcripſit, & totius Trinitatis nobile tricliniũ. Et ecce beatiſsima Virgo ei apparens dixit: Gratias tibi ago bone Alberte, quia me ſalutaſti tali ſalutatione, quali ab alio nunquam prius ſalutata fui. Hic Doctor clariſsimus infinita propemodum ſcripſit quæ vulgatiſsima ſunt, & in fine vitæ ſuæ libellũ de ſacramẽto Altaris cõpilauit. Et infinita penè alia opuſcula cõpoſuit ad laudẽ Ieſu Chriſti, quæ hic non enumerãtur. Tandẽ per trienniũ ante mortẽ ſuã, dum ſemel Coloniæ legeret omnẽ memoratiuam amiſit. Et recordatus viſionis & ſponſionis B. Virginis, prædictã viſionẽ quã adoleſcens habuit omnibus narrauit, & ait: Ego filij decetero non legã, ſed cõfiteor publicè coram vobis me omnes articulos fidei veraciter credere, & de eis nil penitus dubitare, ſupplicans mihi exhiberi Eccleſiaſtica ſacramenta tempore opportuno. Et ſi quid dixi vel ſcripſi fidei vel bonis moribus incongruum, ex nunc ipſum reuoco, omnem doctrinam meam ſanctæ matris Eccleſiæ Romanæ, correctioni ſubdens. Et ſic de cathedra Magiſtrali deſcendens, omnibus lachrymantibus ac eum oſcu-

lanti-

lantibus vſq; ad mortem in magna ſimplicitate per manſit, nihil de his quæ religionis ſunt prætermittens. De eius autem mirabili doctrina ſequens metrum compoſitum fuit. Cunctis luxiſti ſcriptis, præclarè legiſti. Mundo luxiſti, quia totum ſcibile ſciſti. Anno igitur Dñi M. cclxxx. ânnis ſex, & octo mẽſibus poſt obitum B. Thomæ de Aquino die xv. Nouẽbris anima illa ſanctiſsima carne ſoluta eſt, & per Reuerendiſs. dñm Siffridum Colonienſem Archiepiſcopum, accedentibus omnibus congregationibus collegiorũ Colonienſis ciuitatis, necnõ & dominorum omnium in circuitu, & totius Ciuitatis concurſu, in choro conuentus Colonienſis Ordinis Prædicatorũ ante maius Altare ſepultus fuit. Cuius ſepulchro tale eſt epitaphium inſculptũ. Fęnix doctorum paris expers Philoſophorũ, Princeps Doctorũ vas fundens dogma ſacrorũ, Hîc iacet Albertus præclarus in orbe diſertus, Præ cunctis certus aſſertor arte repertus, Maior Platone vix inferior Salomone, Quem tu Chriſte bone Doctorũ iunge coronæ, Annis bis denis minus actis, ac mille tricenis, Chriſti naſcentis de corporis exit habenis. Quinta poſt feſtum Martini luce moleſtum, Omne petẽdo Deũ tranſiuit agens iubileum. Qui legit hos verſus, mox ad tumulum retrouerſus, inclina dicat collectam cum requieſcant. Cùm autem poſt aliquot tẽpus corpus eius in tumba poſitum, fuiſſet requiſitũ, cum poſitũ fuiſſet ſupinum vt moris eſt, repertum fuit genuflexum, ac in faciem incuruatũ prout orare

ſolebat

ſolebat dum viueret. ¶ Non ceſſauit autē Deus eius gloriam reuelare poſt mortem, quam felix in patria poſsidebat. Magiſtro ſiquidem Theodorico Lectori Treuerenſi in cella ſua ſtudenti quædam ſancta, & nobilis mulier, quæ ei in vita ſua confiteri conſueuerat xv. diebus poſt mortem ſuā apparuit, dicens ſe fuiſſe à Deo miſſam, vt eum de tribus certificaret, quorum veritatē ſcire volebat. Et cùm quæſiſſet ab ea, Quomodo ſe haberet, reſpondit: In cōſpectu ſum ſanctiſsimæ Trinitatis, quieta gloriæ beatitudine. Cùmq; ab ea quæſiſſet, quæ ſcire deſiderabat, & illa reſpondiſſet optimè ad omnia, ait illi: Cognoſcis ne fratrem Albertum Theutonicum qui nuper in Colonia defunctus eſt, qui fuit frater Ordinis noſtri? Cui illa: Optimè. Ad quā Magiſter: Vbi eſt? inquit. Et illa: Gaudet lætitia inenarrabili longè ſuper nos. Fratri etiam Conrado de Dusborgh, eiuſdem Dñi Alberti ſocio, & miniſtro pro eius anima oranti, poſt matutinas in Eccleſia fratrum in Colonia, vigilanti poſt receſſum aliorum fratrum, apparuit Dñs Albertus Magnus corporaliter, pretioſiſsimis veſtibus Pōtificalibus indutus, habens in infula ſuper frontem gemmā ſpecioſiſsimā, quæ ſolares radios emittens totam Eccleſiam illuminabat. Qui ab eo requiſitus qualiter ſibi eſſet, reſpondit: Humani ſenſus non ſunt capaces gloriæ meæ; claritas autem, quæ ex gemma frontis meæ procedit, ſignificat inexplicabilem gloriam in claritate ſcientiæ, quam tradidit mihi Dominus, qua totam Eccleſiam ſuā dignatus

eſt

eſt illuſtrare meo miniſterio & labore. Et euanuit ex oculis eius,ad fruitionem Sanctę Trinitatis,nunc & in perpetuum manſurus accedens. Hęc breuiſsimè de vita beati Alberti magni dicta ſufficiant.Floruit etiã hoc tempore frater Vincẽtius Beluacẽſis Ordinis prędicatorum, qui ſcripſit quatuor magna ſpecula, ſcilicet naturale, doctrinale, morale, & hyſtoriale,Beato Ludouico francorum rege ei libros miniſtrante. Scripſit etiam librum gratię,& epiſtolam conſolatoriam ad eundem ſanctum Ludouicum ſuper morte ſui primogeniti.Scripſit etiã libellum de laudibus beatiſsimæ Virginis ex dictis ſanctornm concatenatum & multa alia.

De Magiſtro Ioanne Vercellenſi & de Beato Thoma Aquinate,& inſtitutione feſti corporis Chriſti.

ANno Domini M. cc. lxij.obijt dominus Alexander Papa.4.ſpecialis patronus fratrum prædicatorum, & ſepultus eſt Viterbij in Eccleſia cathedrali,cui ſucceſsit Dominus Vrbanus 4. natione Gallicus, & ſedit annis tribus, menſe vno, & diebus 4. Anno Domini M.cc.lxiij.Magiſter Vmbertus v.Ordinis Magiſter Magiſterio ceſsit. Hic enim religionis exemplar & cerimoniarum pater totum officium quo Ordo vtitur ordinauit, quam ordinationen Dominus Clemens Papa 4.poſtea approbauit & confirmauit.Scripſit etiam hic pater ſanctus ſuper regulam ſancti Auguſtini egregrium volumen. Item libellum dę vij.gradibus contemplationis. Item de tribus votis religionis eſſentialibus, librum præterea de omnibus officijs Ordinis miro ordine dictauit,vt quilibet

frater ſciret quid ſua intereſſet, cum ei aliquod officiũ imponeretur. Scripſit etiam ſuper Conſtitutiones, ſed non perfecit morte præuentus. Cum igitur hic glorioſus pater annis nouem Ordinẽ laudabiliter rexiſſet, magiſtratui ceſsit anno M. cclxiij. in capitulo Lugdunenſi, & ſuperuixit annis. xi. obijtque plenus bonis operibus anno Domini M. cclxxiiij. in cõuentu Valentino Prouinciæ. Hic etiam ordinari fecit librum de vitis fratrum prædicatorum. ¶ Anno Domini M. cclxiiij. in capitulo Pariſienſi electus eſt in Magiſtrum Ordinis. vi. Frater Ioannes de vercellis Prouincialis Lombardiæ, magnæ prudentiæ & ſapiẽtiæ vir. Hic transferri fecit corpus beati Dominici in arcam de alabaſtro valdè pulchram, in qua etiam nunc requieſcit, quam ipſe fieri procurauit, hoc anno Domini M. cclxvij. Hic etiam totum Ordinem viſitauit cũ baculo ſuo pedeſter ſemper incedendo. Qui vt melius oculata fide mores fratrũ exploratos haberet, ſuperueniebat conuentibus incognitus, & diligenter obſeruabat qualiter religio ſeruaretur. Vnde cum ſemel ad quẽdã conuentũ valde famoſum Theutoniæ debuiſſet accedere, dimiſsis ſocijs extra ciuitatem, ipſe cum vno fratre hora prandij cõuentum ingreſſus eſt. Cumq; quereretur ab eis qui eſſent, reſpõderũt quod erãt fratres Lombardi. Quod Prior qui in refectorio prãdebat audiens, hoſpitiũ minimè eis preparari iuſsit, ſed ſeruitori dixit. Vade & prepara illis Lombardis in vltimo loco illius menſæ. Quod cum factum fuiſſet, & malè fuiſſent procurati, vidẽs Magiſter Ordinis quod Prior & fratres alij haberẽt bonos piſces, & eis ſolũ fer

culum

ſulum datum fuiſſet,vocato ſeruitore,dixit.Bone frater:dicatis patri Priori,quod placeat ei dare nobis etiã modicum de piſcibus,quia laſsi ſumus, & ieiunamus. Quod cum Priori à ſeruitore dictum fuiſſet,Prior alta voce clamauit.Non habemus piſces pro Lombardis. Magiſter Ordinis hoc audito patienter ſuſtinuit.Finitò prãdio ſicut Magiſter ordinauerat, dum fratres gratiarum actiones peragerent,ſocij Magiſtri ad portam conuentus pulſauerunt.Et intromiſsi,dum perteretur ab eis qui eſſent, reſponderunt. Socij ſumus Reuerendiſsimi magiſtri ordinis. Et illi: Vbi eſt,inquiunt, magiſter ordinis? Quibus ſocij magiſtri dixerunt. Nunquid non venit ad vos iam diu pater vnus antiquus cum baculo & vno ſocio? Conſternati illi,& verecundia ac confuſione repleti, quid agerent neſciebant. Tunc magiſter ordinis mandauit pulſari ad capitulum.Et ingreſſus capitulum aſſumpſit pro themate.Non habemus,piſces pro Lombardis. Et increpata duriſsimé inhumanitate Prioris & fratrum,facta viſitatione Priorem abſoluit, & fratres & conuentum in melius reformauit. Hic beatiſsimus pater ordinem rexit annis feré.xx. & ob eius ſingularem ſapientiam & prudentiã,aliquibus legationibus domini Papę lau nabiliter functus eſt, & dum eſſet vltra montes electus fuit in Papam a dñis Cardinalibus,ſed antequam electio ei fuiſſet p̃ſentara, apud Montẽ peſulanũ ſanctiſsimè diem clauſit extremũ,anno dñi.M.cclxxxiij. Horum præcedẽtium Magiſtrorum. Vmberti, videlicet & Ioãnis tempore claruit etiã aliud luminare maius, ſcilicet ſanctus Thomas de Aquino, qui genere

nobiliſsimus vtpote in linea paterna natus ex genere comitum Aquinorum, qui dñr comites de Loreto & de belcaſtro, & antiquitùs dicebantur de Frangipanis Romanis,quę fuit progenies ſanctiſsimi Gregorij Papæ primi huius nominis, & progenies eſt antiquiſsima. Retulit Dñs Bernardus comes de Loreto ſe habere vnum inſtrumẽtum apud ſe pertinens ad progeniẽ ſuam in quo Boetius ſenator ſummus philoſophus & Theologus,qui aliàs ſanct⁹ Seuerin⁹ apellatur pro teſte inducitur,in quo ipſa domus de Loretò, & de Bel caſtro vocatur de Frangipanis,vt reperitur in quadam chronica antiqua in Conuentu ſanctorum Ioannis & Pauli de Venetijs. In linea verò materna habuit matrem Neapolitanã Theodorã nomimne etiã nobiliſsimam. Ex hac ergo clariſsima progenie ortus beatiſsim⁹ Thomas,Ordinem predicatorum infra annos puberta tis ingreſſus eſt. A quo nullis parentum blanditijs, vel tribulationibus potuit amoueri,ſed poſt plures eorum perſecutiones, miſſus fuit Coloniam,ad ſtudendum ſub Magiſtro Alberto magno,quo in loco exiſtens dum eſſet deuotus, ſtudioſus, & taciturnus,nec die nec nocte chorum neglexit, refectorium & alia cõmunia frequentans, nihil in eis faſtidiebat. Quo effectum eſt,vt præclariſsimę ſcientiæ apicem appręhenderit. Vnde miſſus Pariſius pro baccalario,curſum ſuum laudabiliter exercuit,cum tanta omnium, admiratione, & præclaro nouoque legendi modo quod ſchola eius quotidie replebatur. Quo tempore ſcripſit ſuper quatuor Sententiarum libros. Triginta autem annorum exiſtens,factus eſt ſacræ Theolo-

gię

giæ magiſter. In quo magiſterio annis fere xx. permanens multa præclara & magna, conſcripſit volumina, quæ per manus doctiorum verſantur. Et quia officium corporis Chriſti edidit congruè, cauſa tanti feſti inſtituendi hîc ponetur. Cum Beatus Thomas ad mandatum D. Vrbani Papæ IIII. dictaſſet opus continuum ſuper quatuor Euangeliſtas, pro præmio laboris Dominus Papa ei Epiſcopatum obtulit, quem tamen ipſe noluit acceptare. Vnde rogauit eundem vt pro reuerentia eiuſdem ſacramenti, feſtum inſtitueret particulare de eo ad laudem Saluatoris, & in recompenſationem ſui laboris. Quod Papa libentiſsimè fecit concurrentibus maximè ad hoc quibuſdam reuelationibus factis, ac miraculis circa huius ſacratiſſimi ſacranenti venerationem. Ad preces igitur ſancti Thomæ prædictum feſtum inſtituens, ordinauit officium per eundem dictari, quod per vniuerſalē Eccleſiam tali celebritate dici poſſet. Quod & factum eſt. Nam officium quod per totam Eccleſiam ſolemniter cātatur in tali celebritate, eſt illud quod S. Thomas dictauit. Et ita feſtum corporis Chriſti eſt quaſi feſtum ſancti Thomæ & fratrum Predicatorum, quia ad eius inſtantiam, & remunerationē laboris eius, inſtitutum fuit. Tempore huius Pontificis Vrbani. IIII. apud vrbem veterem vir ſanctitate & doctrina mirabilis dominus Vgo Cardinalis ad dominum migrauit. Cuius corpus Lugdunum ad Eccleſiam fratrum Prædicatorum cum magna ſolemnitate tranſlatum eſt & ſepultum, cum tali epitaphio, In hoc ſepulchro iacet vir laudabilis Vgo de ſancto Theodorico,

Deo & hominibus gratioſus,tituli S. Sabinæ quondam præsbyter Cardinalis. Hic habetur vt luminare magnum Eccleſię,Ordinis Prędicatorum lucerna,Pariſius doctor Theologiæ egregius , famoſus Diuinarũ ſcripturarum tractator,& expoſitor luculentus , verbi Dei prędicator eximius , oliua pietatis , palma iuſtitiæ , ſpecies honeſtatis, religionis patronus, veritatis pręco,pater pauperum, & ſolatium miſerorum , qui obijt apud vrbẽ veterem anno Domini M.cclxij. xiiij. kalẽdas Aprilis.Hic dominus Vgo fuit Cardinalis legatus in Theutonia & in ea legatione laudatiſsimè ſe habuit.Eodem tempore floruit frater Gulielmus Brabãtinus ſacræ Theologiæ baccalarius,qui ad inſtantiã ſancti Thomæ omnes libros naturalis & moralis Philoſophiæ & Metaphyſicę Ariſtotelis,de Greco in latinum tranſtulit, & librum de apibus,& de naturis rerum compoſuit. Hic Vrbanus fratrẽ Annibaldũ Romanum ſecundum Cardinalem Ordinis fecit.Qui vir doctiſsimus,in ſententias pręclara commentaria fecit, in quo Cardinalatu vixit annis decẽ,& beato fine quieuit.Anno dñi M.cclxvi.Vrbano 4.migrante Peruſij, electus eſt in Papam dñs Clemens IIII.natione Prouincialis,& ſedit annis tribus,menſibus ix.& dieb⁹ xi. Hic põtifex multũ ordinẽ noſtrũ dilexit,ac varijs priuilegijs decorauit. Qui moriens Viterbij in Eccleſia fratrum Prędicatorum, quorũ vitã & abſtinentiã dudũ imitatus fuerat,corpus ſuum ſepeliri iuſsit. Quod etiã factum eſt. Ab hoc ſanctiſsimo Pontifice cum quidã miles peteret,in quẽ ordinẽ meliùs ſibi eſſet ingredi, ſcilicet in ordinẽ Prędicatorum,vel Minorum, eidem

literas

literas infraſcriptas: direxit videlicet. *Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio P. militi ſalutem & Apoſt. benedict. Quæris à nobis conſiliũ quod apud te rectius poteris inuenire. Si enim tibi Dominus inſpirauit, relicto ſeculo, vitæ frugem appetere melioris, Dei ſpiritum ſicut nec poſſumus ſi nec volumus prohibere, præſertim cum filium habeas benè diſciplinarum (vt credimus) qui tuæ domui ſciet prouidere. Quod ſi propoſito non mutato ſciſcitaris vlterius, quem tibi ex fratrum Prædicatorũ & Minorum ordinibus præeligendum credimus, id præcipuè conſcientiæ tuæ relinquimus. Magis enim tu ſcire poteris vtriuſq; Ordinis obſeruantias, quæ non ſunt pares in omnibus, & in diuerſis articulis excedentes & exceſſæ. Alterius quidem iſtorum Ordinum lectus eſt durior, nuditas grauior, & (vt nonnulli indicant) paupertas profundior: & alterius cibus parcior, longiora ieiunia, & (vt quamplures autumant) ſanctior diſciplina. Neutrum ergo neutri præficimus, ſed in vna & arctiſſima paupertate fundatos, ad vnum tendere credimus, ſalutem ſcilicet animarum. Et ideò ſiue hunc ſiue illum elegeris, arctam viam aggredieris, & per portam intrabis anguſtam ad terram mellifluam, & præ cæteris ſpacioſam. Vnde hoc apud te pondera, hoc diligenter aduerte, quis magis animo tuo placeat, quemq; ſperes melius portaturum. Et ſic vni conuerſatione adhæreas, vt amore ab altero non diſcedas. Frater enim prædicator eſt reprobus, qui minores non diligit, & execrabilis frater minor, qui vel odit Prædicatorum Ordinem vel contemnit. Datum Peruſij xiij. Kalendas Maij. Pontificatus noſtri anno 2.* Intrauit autem prædictus miles Ordinem Prædicatorum, & etiam filius eius poſt eum.

Anno Domini M.cclxxj.electus fuit in Pontificē dñs Gregorius X. vir ſanctus & iuſtus; poſtquam per bienniū vel triennium Cardinales in contētione fuiſſent, & ſedit annis tribus menſibus duobus & diebus, xv. Hic fecit Cardinalē fratrem Petrū de Tharātaſio magiſtrum in Theologia virū doctiſsimū, qui poſteà fuit Sūmus Pōtifex. Hoc tēpore in Ordine Prædicatorū plurimæ fulſerunt præclariſsimæ ſtellæ, tā in ſanctitate vitæ, quā doctrinæ amplitudine, vltra eos qui ſuprà nominati ſunt. [Quorum primus fuit Petrus de Tharantaſio prædictus qui ſcripſit poſtillas ſuper Geneſim, Exodū, Leuiticū, Numeros, Lucā, ſuper omnes Epiſtolas Pauli, ſuper quatuor Sententiarū libros, De vnitate formarū, De materia celi, De ęternitate mūdi, De intellectu & volūtate. Huius contēporaneus fuit frater Ægidius de Liſciuijs baccalarius in Theologia, qui ſcripſit duos libellos De vnitate formarum. Item De immediata viſione Diuinę eſſentię. Itē eodem tēpore floruit frater Robertus natione Anglicus Archiepiſcopus Cantuarienſis ac Cardinalis Portuenſis, qui ſcripſit ſuper Porphyriū, prædicamēta, Peryermenias, ſex principia, diuiſionū, Priorum, Poſteriorum, Thopicorum, Elēchorum, ſuper Boëtiū, ſuper Priſcianum minorem, de natura relationis, ſophiſtriam grammaticalem, ſophiſtriam logicalem, librum De ortu ſcientiarum, De rebus prædicabilibus, De vnitate formarum. Item ſuper libros Phyſicorum, de cœlo & mundo, de generatione & corruptione, ſuper libros Metheororū, De anima, ſuper metaphyſicā, & omnes paruos naturales, & ſuper quatuor libros ſententiarum. Frater

etiam

etiam Vlricus Theutonicus baccalarius in Theologia,ſcripſit ſuper librum Metheororum,ſuper ſententias,& ſummam Theologiæ magnā & ſubtilem. Frater Gerardus de Mida baccalarius in Theologia, ſcripſit ſuper Metaphyſicam,& ſuper Eccleſiaſten. Frater Tidericus de Vriburgh magiſter in Theologia ſcripſit de origine prędicamentorum,de tēpore, de Iride, De mēſuris rerum, De defenſione priuilegiorum Ordinis,De tribus difficilibus,De quidditatibus rerū,De generatione lucis,De viſione beatifica.Frater Ioannes Pariſienſis magiſter in Theologia, ſcripſit ſuper quatuor libros Sententiarum.Itē librum de iride, & cōtra corruptorium S.Thomæ.Itē in libros Metheororum. Item libellum De tranſubſtantiatione panis & vini in ſacramēto Altaris. De vnitate eſſe & eſſentię, De aduentu Chriſti,&Apologeticum.Frater Iacobus de Voragine Archiepiſcopus Ianuenſis ſcripſit legendā Sanctorū abbreuiatam. Item ſermones Dñicales, Quadrageſimales,& de Sanctis per totum annum val de bonos & vtiles,& Mariale B.Virginis. Frater Ioānes de Vriburgho Lector,ſcripſit Sūmā Confeſſorum in caſibus valdè notabilem. Item Confeſsionale, pro audiendis confeſsionibus. Frater Hermānus de Minda Prouincialis Theutoniæ ſcripſit De interdicto, & inquiſitionibus criminum,& epiſtolas ſingulares.Frater Ioānes Chriſtophori de Minda ſcripſit ſuper quatuor Euangelia,ſuper Apoſtolum totum,ſuper Canonicas Epiſtolas,ſuper librum Elenchorū,& ſuper librū de Anima.Frater Vgo Gallicus qui fuit Archiepiſcopus Lugdunenſis,& Cardinalis Hoſtienſis,ſcripſit ſuper

per quatuor libros ſententiarũ. Item de vnitate formæ. Item de viſione immediata Diuinæ eſſentiæ. Itẽ contra corruptorium beati Thomę. Frater Gulielmus de Altono Anglicus magiſter in Theologia. Hic ſcripſit poſtillã ſuper Matthæũ. Item de decem virginibus. Item ſuper Eccleſiaſten. Frater Thomas de Suetonia Anglicus, qui ſcripſit ſuper prædicamẽta, & ſex principia. Item compleuit ſcriptum S. Thomæ ſuper librum Peryermenias. Item ſcripſit ſuper librum Priorum. Item de vnitate formę. Item duo Quolibeta. Itẽ de relatione. Item ſummã Theologię. Item ſuper pſalterium. Item quęſtiones difficiles pro declaratione dictorum ſancti Thomę. Frater Richardus Clapoel Anglicus magiſter in theologia ſcripſit ſuper quatuor libros ſententiarum. Item contra corruptorium ſancti Thomæ. Item de vnitate formarum. Item de immediata viſione Diuinæ eſſentiæ. Eodem tempore Gregorius x. congregauit cõcilium Lugdunenſe, ad quod vocauit ſanctum Thomam propter eius eminentem ſciẽtiam, Qui dum de Neapoli Romam accederet, in itinere infirmat⁹ deuotiſsimè apud monaſteriũ Foſſę nouæ Ciſtercienſis Ordinis Terracinenſis diœceſis, ad dominum migrauit, ætatis ſuæ anno quinquageſimo inchoante, & ſepultus fuit in illa Abbatia ſub depoſito tamen, cuius Abbatiæ conſanguinei eius erant patroni, multis miraculis clariſsimus. Mortuo Gregorio x. anno dñi 1275. Creatus eſt in Papam dñs Innocẽtius V. Cardinalis de ordine Predicatorũ, Petrus de Tharantaſio anteà vocatus, de quo ſupra dictũ eſt. Qui primò fuit magiſter in Theologia, poſteà Archiepiſ-

piſcopus Lugdunēſis,& Cardinalis Hoſtienſis,ac demum Innocentius Papa v. appellatus. Hic vita moribus & ſcientia excellenter decoratus,infra ſex menſes à ſua creatione Romę obijt,& in Eccleſia Lateranēſi ſepultus fuit. Anno Domini 1276.mortuo Innocentio v.electus eſt in Papam Adrianus v. qui cum ſediſſet menſe vno & diebus ix.obijt in Viterbio & ibi ſepultus fuit. Poſt eum ſucceſsit Ioannes xxi.Petrus Hiſpanus anteà vocatus, qui ſedit menſibus octo, & obijt Viterbij.Anno Dñi 1277.Nicolaus 3.de Vrſinis natione Romanus Pōtifex creatur, qui ſedit annis tribus.Hic anno Pontificatus ſui primo,fratrem Robertū Anglicum prædictum ordinis Prædicatorum fecit Cardinalem Portuenſem. Idem Papa dñm Latinum de frangipanis,ideſt de progenie ſancti Gregorij Papę primi,Cardinalem Hoſtienſem creauit,virum ſanctū prudentem & doctum.Qui in Cardinalatu vixit annis.xvij.& obijt anno 1294.Item anno 1280. dñs frater & magiſter Albertus magnus de quo ſuprà habitum eſt migrauit à ſeculo.Anno 1231.electus eſt in Papam Martinus 4.Ante iſtum Martinum reor magiſtrum Ioannem Vercellēſem Magiſtrum ordinis noſtri ſextum, fuiſſe electum in Papam.

De magiſtro Munione & eius Generalatu, ac multis viris excellentibus ſui temporis.

ANno dñi 1285.poſt obitum Martini 4. electus eſt in Papam Honorius 4. qui ſedit annis tribus.Eodem anno electus eſt in Magiſtrum ordinis 7.in capitulo Generali Bononiæ magiſter Munio Prior prouīcialis Hiſpanię, & rexit ordinem annis 6. laudabiliter & pru-

& prudenter. Hũc Nicolaus Papa IIII. aſſumptus ex Ordine Minorum abſoluit à Generalatu, toto Ordine reclamãte. Qui ſuperuiuẽs ix. annis aſſumptus fuit ad Epiſcopatum Palentinũ in Hiſpania. Et inde ad curiam vocatus abſolutus eſt ab Epiſcopatu per Bonifacium VIII. Tãdem pius hîc pater inter manus fratrum ad Dñm migrauit, ſepultus in Cõuentu ſanctæ Sabinæ Romæ. Fuit autẽ vir magni animi, & patientiæ ſingularis in aduerſis. Hîc pater ſanctus regulã fratrũ & ſororum de pœnitentia B. Dñici dictauit quam nũc habent, cũ prius ſub quibuſdã conſuetudinibus à B. Dñico eis traditis viuerent, & Ordinẽ illum plurimum auxit & gratijs cõmuniuit. Anno Dñi 1292. poſt Honorium IIII. cepit Nicolaus IIII. & ſedit annis 6. menſibus 8. diebus 16. Hîc fuit de Ordine Minorũ, & fecit Cardinalẽ dñm Vgonẽ 2. Galhcum de Buliono Archiepiſcopũ Lugdunen. de quo ſuprà, qui poſt mortem dñi Latini factus eſt Epiſcop⁹ Hoſtienſis. Eodem tẽpore Henricus de Gandauo, qui Doctor ſolemnis appellatur Pariſius, Fr. Iacobus de Viterbio ordinis Eremitarũ, & magiſter Godifridus de fontibus, multa cõſcripſerunt, quibus lucidiſsimã ac veridicã S. Thomæ doctrinã impugnare nixi ſunt. Cõtra quos ſuſcitauit Dñs ſpiritũ glorioſorũ Doctorũ Ordinis Prædicatorũ, qui doctrinã impugnatã glorioſiùs defenſarẽt, fundarent & declararent. Quorum primus fuit Robertus Ortford Anglicus, qui contra Henricum de Gãdauo ſcripſit in his in quib⁹ vult impugnare S. Thomã. Item contra primum Ægidij vbi aduerſatur doctrinæ S. Thomæ. Frater Bernardus Claramontenſis Epiſco-

Epiſcopus,& baccalarius in Theologia, ſcripſit contra Henricum. Itẽ contra Godifridũ de fontibus, & cõtra Iacobum Viterbienſem Auguſtiniẽſem in his quib⁹ latrant contra S.Thomã. Idem ſcripſit ſuper quatuor libros Sententiarum. Frater Gulielmus de Maſſebt Anglicus Magiſter in Theologia ſcripſit contra Henricũ de Gãdauo, vbi S,Thomam impugnare conatur. Item contra corruptorium corruptorij. Itẽ quęſtiones de Angelis. ¶Anno Domini 1292. in Capitulo Romæ celebrato elect' eſt in magiſtrũ Ordinis frater Stephanus Biſuntinus magiſter in Theologîa,& pręfuit duobus annis. Hic obijt anno 1295. in conuentu Lucano. Scripſit autẽ ſuper Eccleſiaſten. Item libellũ de authoritatibus Sanctorum,& Philoſophorũ. Itẽ librum exẽplorũ per alphabetum narrationum. Item poſtillam ſuper Apocalypſim. Huius tẽporibus fuerunt viri literati multi in Ordine Prædicatorũ. Inter quos fuit frater Bernardus de Trilla Hiſpanus Magiſter S. Theologiæ, qui ſcripſit poſtillas ſuper Eccleſiaſten, & librũ Sapientiæ, tria Quolibeta, ſuper Ioannem, Quæſtiones de ſpiritualibus creaturis, Quęſtiones de anima cõiũcta, Quęſtiones de anima ſeparata, Quęſtõies de differẽtia eſſe,& eſſentię, Quæſtiones ſuper totã Aſtrologiam,& Quæſtiones de poẽtia Dei. Frater Oliuerius Brito magiſter S. Theologiæ ſcripſit ſuper quatuor libros ſententiarum,& ſuper librum Elenchorum. Frarer Nicolaus de Gorã Gallicus ſcripſit poſtillas ſuper Eccleſiaſticum, ſuper canonicas Epiſtolas, ſuper Mattheũ,& Lucã, ſuper totum Apoſtolum, ſuper Pſalteriũ, ſuper Apocalypſim. Itẽ diſtinctiones & themata.
Anno

¶ Anno Domini 1293. mortuo Nicolao IIII. electus fuit Celeſtinus v. qui ſedit menſibus v. Quo papatui renunciante, electus fuit Bonifacius 8. Anno Domini 1296. electus eſt in magiſtrum Ordinis ix. frater Nicolaus de Taruiſio Prouincialis Lombardiæ in capitulo Argentinenſi, qui in pace & humilitate Ordinem rexit duobus annis, & fuit magnus amator cõmunitatis. Sub cuius magiſterio Prouinciæ Ordinis cum prius eſſent 12. diuiſæ fuerunt in 18. Prouincias. Hic ex magiſtro Ordinis aſſumptus fuit ad Cardinalatũ per Dominũ Bonifacium 8. vt infrà dicetur. Anno Domini 1300. in Capitulo Generali Marſiliȩ electus fuit in x. Magiſtrũ Ordinis frater Albertus Ianuẽſis bachalarius in Theologia, vir religioſus, & prȩfuit tribus menſibus. Hic obijt in conuentu Ananiȩ in vigilia ſancti Auguſtini. Anno Domini 1301. electus fuit in magiſtrũ Ordinis 11. in Capitulo Generali Coloniȩ cȩlebrato frater Bernardus de Vizico, de prouincia Tholoſana Prouĩcialis Prouinciȩ Prouĩciȩ & præfuit duobus annis & 4. menſibus. Obijt autem in conuentu Treuerenſi in feſto ſancti Lamberti.

De Domino Papa Benedicto xi. Ordinis noſtri.

ANno Domini 1303. mortuo Bonifacio 8. electus eſt in Papam 11. Kalendas Nouembris dominus magiſter Nicolaus de Taruiſio olim Generalis Ordinis, & tũc Cardinalis Hoſtiẽſis, & appellatus fuit Benedictus xi. de quo ex chronica Ordinis fratris Bernardi de Caſtris ſancti Vincentij ſic habetur. Eadẽ Romana Eccleſia geminata lætitia gratulatur ſe habuiſſe pſulẽ & paſtorem dominũ Bñdictum 11. qui prius dictus eſt frater

frater Nicolaus de Taruiſio. Hic 14. ætatis ſuæ anno Prædicatorũ Ordinẽ eſt ingreſſus, in quo 14. annis primis ſtuduit & laudabiliter profecit. Et in alijs 14. annis ſequentibus exercuit officium Lectoriæ, & 14. annis alijs in prælationis officio in Ordine laborauit. Hic Prior Prouincialis Lombardiæ exiſtens, factus fuit Magiſter Ordinis, in Capitulo Generali Argentinæ, anno Dñi 1296. Hic præfuit magiſterio annis duobus cũ dimidio in pace & humilitate, & æquitate magna, magnus amator cõmunitatis. Deinde creſcentibus eius meritis & præconijs claræ famæ, vocatus eſt de magiſterio ad Cardinalatus titulum & honorem, per dominum Bonifacium Papã VIII. dum eſſet ipſe in Prouincia Prouinciæ. Cui per nũcios Dñs Bonifacius Papa infraſcriptas direxit literas Apoſt. videlicet: *Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilecto filio fratri Nicolao de Taruiſio quondam Magiſtro Ordinis fratrum Prædicatorum, in ſacroſancta Romana Eccleſiæ presbyterum Cardinalem aſſumpto, ſalutem & Apoſtolicam benedictionẽ. Inter cæteros Ordines in agro plantatos Dominico, ſacrũ fratrũ Prædicatorũ Ordinẽ dileximus hactenus, & diligere non ceſſamus, ad ea quæ proſperum ſtatũ eius ſuiq; honoris incrementa reſpiciunt, paternis ſtudijs intendentes. Volentes itaq; perſonam tuam, quam laudabilis fama refert, ac fide digna clamat aſſertio, claris virtutum inſignijs decoratam, & in te præfatum Ordinem multipliciter honorare, te nuper de fratrum noſtrorum cõſilio, in presbyterum Cardinalem S.S. Romanæ Eccleſiæ duximus aſſumendum. Quocirca diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum tibi onus à Domino prompta deuotione ſuſcipiens, te*

ſubmoto

ſubmoto dilationis obſtaculo praepares, ad noſtram praeſentiā quantocyus acceſſurus. Datū Reatæ nonis Decēbris, Pontificatus noſtri anno 4. Præfatā literam cum bulla recepit ipſe dñs Nicolaus in Leſinhano propè Narbonā. Et ſequenti manè intrauit Narbonam. Et in capitulo fratrum pñtibus fratribus, & dñis Ciuitatis, & multis ſolēnibus viris fecit legi literas apoſtolicas, & renunciauit magiſterio Ordinis lachrymabiliter, & cardinalatū acceptauit. Hîc igitur primò Cardinalis presbyter fuit tituli S. Sabinæ, & poſtmodum tranſlatus fuit ad Epiſcopatū Hoſtiēſem, in quibus dignitatibus māſit quaſi annis quinq;. Tādē mortuo Bonifacio VIII. factus eſt Sūmus Pontifex, & Benedictus XI. fuit appellatus. In quo Pontificatu vixit menſibus 8. diebus 17. & migrauit apud Peruſiū 1304. nonis Iulij die Martis hora quaſi nona omnibus eccleſiaſticis ſacramētis deuotè ſuſceptis, & ſepultus fuit in Eccleſia fratrum Prædicatorum Peruſij ante Altare ſub terra, ſicut ipſe mandauit dum adhuc viueret, ne in alto poneretur, ſed ſub terra ex magna humilitate quā habebat. Et licet modico tempore vixerit, multa tamen bona fecit, & meliora ſperabantur. Nā conſtitutionem Bonifacij de Sepulturis reuocauit tāquam nimis rigidam, & aliam fecit quæ incipit. Inter cunctas, in fauorē religioſorum. Prætereà duos Cardinales ex Columnenſibus reconciliauit quos Bonifacius acriter fuerat perſecutus. Hîc etiam fecit ſucceſsiuè tres Cardinales de Ordine Prædicatorum videlicet dñm Nicolaum de Prato in titulum Hoſtieñ. fratrem Guilielmum Anglicum. Item fratrem Gualterum Anglicum Confeſſorem

ſſorē regis Angliæ in presbyteros Cardinales. Conceſsit etiā priuilegia multa religioſis, & eos tenerrimè dilexit. De hoc ſanctiſsimo virò legitur, quod cum mater eius quæ erat pauperrima audiſſet eum Pontificem creatum, venit Romam ad videndum eum. Cumq; ab amicis pretioſis veſtibus ſericis fuiſſet induta, ad præſentiam pontificis eſt perducta. Quam cum pontifex ita pompoſé indutam vidiſſet, abhorruit factum, & dixit: quæ eſt iſta domina, quam antè me præſentaſtis? Et illi: Beatiſsime pater, eſt mater ſanctitatis veſtræ. Qui licet optimè eam cognoſceret, ait: Mater mea eſt vna paupercula, vilibus veſtibus induta, & iſta eſt ita benè induta quod non cognoſco eam pro matre mea. Vnde eam extra ducatis quia non cognoſco eam vt matrem meam. Quæ educta & veſtibus vilibus quibus anteà veſtiri conſueuerat reinduta, ad conſpectum pontificis præſentata fuit. Quam pontifex de cathedra deſcendens amplexatus eſt, & dixit circunſtantibus: Filij iſta eſt mater mea paupercula, & non illa diues & pretioſé induta. De quo multum ædificati fuerunt omnes, attenta eius maxima humilitate. Ordo fratrum Seruorum beatæ Mariæ qui dicitur ortum habuiſſe à beatiſsimo Petro martyre Ordinis noſtri, licet alij dicāt quod non originē habuit ab eo, ſed magnū incremētū receperit, a dño Benedicto Papa xj. Ordinis fratrum Prædicatorum fuit confirmatus, ob magnam deuotionem quam ad ipſum martyrem glorioſum hēbat. Et quia ſicut ſcriptum eſt, quid ſe humiliat exaltabitur, quia iſte ſanctus Pontifex ſe valdé humiliauerat, ideo

poſt mortem eius adiecit dominus eum magniſicare ſuper terram, coruſcatione miraculorum, vt per hoc oſtenderet, quòd fœlix viueret in excelſis. Quædam hic inferiùs annotaui, prout accepi ex literis fide dignorum in curia exiſtentium, qui viſu vel auditu de eis certiùs potuerũt, informari, & quædam ex eis poſt modùm audiui relatione plurium confirmari. Quæ quidem breuiter & ſummatim ponam, dimiſſa omni hiſtoriæ longitudine. Ipſa die obitus beati Benedicti Papæ, qua ſancta illa anima cęlum conſcendiſſe credita eſt, tantus fuit concurſus populorum circa corpus eius in palatio adhuc poſitum, venientium ad pedum oſcula beatorum, & in craſtinum in Eccleſia fratrum Prædicatorum dum officium cantaretur, & ſuper ſepulchrum, ipſo etiam tumulato, quòd præſſura gentium à nemine potuit cohiberi. Cęperuntq; varijs languoribus laborantes, beati Benedicti Papæ ſuffragium implorare, moxq; Diuinam adeſſe virtutem percipere & ſentire. Mater cuiuſdam fratris Ordinis Prædicatorum, quæ per 14. annos continuos dolorem capitis continuum ſuſtinuerat, deuotè ſibi deuouens, protinus eſt curata. Homo quidam filium habens paruulum, qui tribus diebus ſine cibo & potu fuerat, de vita ipſius pueri quaſi deſperatus, ad ſepulchrum beati Benedicti eundem attulit. Et quia tulit cum Reguli ac Cẽturionis fide & deuotione quęrens ſalutem filij, ſtatim beati Benedicti meritis ſanitatem recepit, & per ſe in Eccleſia deambulare cœpit, qui prius fuerat deportatus. Mulier quædam brachium alterum curuum & quaſi aridum habebat,

bat, cum quo nil agere poterat. Quæ benedictionis & ſalutis ibidem petens auxilium, a Benedicto Domini protinus eſt curata, ita quòd ſic cum eo, ſicut cum altero omnia poterat operari. Quædam etiam mulier & quidam puer penitus nil videntes, ad Benedicti ſepulchrum perducti, ſtatim fuerunt eius meritis ad lumen priſtinum reſtituti. Quidam domicellus vicecancellarij, impotens factus in vno brachio, audiens tantà miracula beati Benedicti Papæ meritis diuinitùs perpetrari, cum fide & deuotione ad eius ſepulchrum veniens, fuit ibidem continuò liberatus. Quandam mulierem à fluxu ſanguinis quē per annum paſſa fuerat liberauit. Puerum vnum ad ambulandum penitùs impotentem in pedibus & tibijs, ex retrò iam multis annis, ibidem ſuis meritis inſtaurauit, & greſſum reddidit, præſente populo & teſtimonium perhibente. Quædam mulier dæmoniaca ad ſepulchrum Benedicti Papæ adducta fuit, in eiſdem diebus paulò poſt ipſius tumulationem, quam diabolus multum vexabat & torquebat, & vociferare præ anguſtia miſerabiliter compellebat. In qua diabolus mulieris vtens labijs, latinum congruè, admirantibus audientibus, loquebatur. Muliere igitur iuxta ſepulchrum poſita, vnus frater prædicator, præſentibus omnibus qui aderant clericis & laicis in multitudine copioſa, & duobus fratribus minoribus, incepit dæmonem adiurare dicens: Adiuro te ex parte Dei & ſerui ſui Papæ Benedicti vt exeas inde, & dimittas iſtam mulierem. Tunc reſpondit dęmon verbis latinis. Quomodo

credis quod Benedictus me hinc expellat, cum Franciſcus me nõ potuerit expellere? Prædicta namq; mulier prius adducta fuerat apud Aſsiſium ad Beati Frãciſci tumulum. Tunc frater dixit. Scio quod vterque habet poteſtatem à Deo expellendi te. Sed Deus poteſt iſtam gratiam reſeruare ſancto Papæ Benedicto, quã non fecit S. Franciſco hac vice: Tunc dixit dæmon. Rogo te vt non vexes me amplius, nec infeſtes, quia per 16. annos in hac muliere manſi. Et iteratò cœpit frater eum adiurare ex parte B. Papæ Benedicti, vt prius & dicere Euangeliũ ſecundũ Ioannem. In principio erat verbum. Cumq; peruenisſet ad finẽ, & dixiſſet. Et verbum caro factum eſt, continuò exiuit diabolus, & dimiſit mulierẽ ita conquaſſatam & vexatã, quòd multo tẽpore nihil potuit loqui. Poſtquam autem reſpirauit, viribus aliqualiter iam reſumptis, deuotè laudes, & gratias egit Deo, & ſancto Benedicto, nec vlterius locuta eſt latinum, quod non didicerat nec ſciebat, nec recordata eſt quòd vnquã taliter fuerit locuta, ſed cũ ſibi dicebatur de hoc, plurimum mirabatur. *Oratio* Deus qui beatum Benedictum Põtificem tuum benedictionis tuæ gratia ſubleuaſti ad cælum, populum tuum quæſumus noua benedictione gratiæ tuæ ſanctifica, & à cunctis malis imminentibus eius meritis & precib⁹, tua nos virtute defende, per Chriſtum. Anno Domini 1304. Clemẽs Papa V. eligitur in Papam poſt longam contentionem Cardinalium, & ſedit annis 8. Hic tranſtulit curiam vltrà montes, quæ continuè ibidem manſit vſq; ad Gregorij XI. Pontificatum, qui Diuina reuelatione per beatam

tam Catherinā Senenſem Ordinis de pœnitētia beati Dominici ſibi factam, curiam ad vrbem Romanam reduxit. Hic Clemens fecit concilium generale apud Viennam Galliæ, & multas conſtitutiones præſertim contra religioſos. Ex Ordine Prædicatorum ſucceſsiuè tres Cardinales creauit, quorum primus fuit dominus Nicolaus de Farinula, qui tunc erat confeſſor Regis Franciæ. Hunc conſtituit presbyterum Cardinalem tituli ſancti Euſebij. Secundus fuit dominus Thomas Anglicus magiſter in Theologia, quē fecit presbyterum Cardinalem tituli ſanctæ Sabinæ. Tertius fuit frater Guilielmus Petri Barbacenſis magiſter in Theologia, quem ex Lectore ſacri Palatij fecit presbyterum Cardinalem tituli ſanctæ Ceciliæ, poſtmodum autem per dominū Ioann. XXII. factus eſt Cardinalis Epiſcopus Sabinenſis. Anno Domini 1308. electus fuit in Magiſtrū Ordinis 12. Fr. Aymericus Placentinus Lombardus, tunc Lector Bononiēſis, in cap. Generali Tholoſano. Hic legerat in Ordine annis 23. tàm in Philoſophia quàm in Theologia, & Ordinem gubernauit annis 7. Hic etiam in Capitulo Neapolitano ceſsit magiſtratui, & pluribus annis ſuperuiuens, tandē Bononiæ die 7. Iulij 1327. diem clauſit extremū ibidem ſepultus. Anno Domini 1312. electus fuit in Capitulo Generali Carcaſſonæ in Magiſtrum Ordinis 13. Fr. Berengarius de prouincia Tholoſana. Hūc Papa Ioannes XXII. miſit legatum in Franciam, & poſteà cōceſsit ei Archiepiſcopatum Compoſtellanū. Claruit his temporibus Fr. Albertus de Brixia Doctor præcipuus, cui reuelata fuit à beato Auguſtino

gloria S. Thomę. Hic cum eſſet apprimè doctus, ſummam de officio ſacerdotis valdé vtilem & bonam cõpilauit, & dies ſuos in ſanctitate vitæ, & commendatione beati Thomæ compleuit. Hoc tempore floruerunt Doctores inſignes in Ordine, videlicet Magiſter Robertus Olchot Anglicus, qui ſcripſit ſuper librum Sapientiæ elegantiſsimè. Item ſuper 7. prima capitula Eccleſiaſtici. Itẽ Moralitates pulchras. Item floruit Ioannes de ſancto Geminiano, qui ſermones perpulchros conſcripſit de tempore, Dominicales, etiã & Quadrageſimales, de Sanctis, & pro defunctis ad omnẽ ſtatũ. Item librũ de ſimilitudinibus. Itẽ F. Vgo de Prato, qui ſermones Dominicales, & Quadrageſimales, ac cõmunes ſolemnes cõpoſuit. Itẽ F. Henricus de Arimino, qui Summã de quatuor virtutibus cõpilauit egregiè. F. etiã Gratiadeus de Aſculo, qui in Logica & Philoſophia multa compoſuit. Itẽ F. Dominicus Tholoſanus, qui in Diuinã ſcripturã Cõmentaria magna dictauit. Floruit quoque eodem tempore F. Bartholomæus de Piſis compilator Summæ Piſanæ, & nonnullorum aliorum voluminum. F. quoq; Raynerius Piſanus, qui Summam magnam Theologicam compilauit, circa iſta tempora fuit.

De beato Iacobo de Venetijs qui iacet Forliuij, & de canonizatione ſancti Thomæ de Aquino.

ANno Dñi 1314. obijt Forliuij beatus F. Iacobus de Venetijs 83. annorum exiſtens. Hic enim multis virtutibus & gratijs adornatus, omnibus ſanctitatis exemplar fuit, poſt mortem verò magnificis continuè miraculis coruſcauit & coruſcat. Anno Domini

1316,

1316. Ioannes XXII. Papa conſecratur in Auinione, & ſedit annis 19. Huius tempore factus eſt Generalis Ordinis noſtri Magiſter F. Herueus natione Brito, electus in Capitulo Generali Lugduni celebrato anno Domini 1318. Hic Ordinem gubernauit annis 15. & plus. & ſepultus fuit in Narbona anno Domini 1333. Tempore iſtius magiſtri Heruei canonizatus fuit ſanctus Thomas de Aquino Ordinis noſtri, per dictum Dominum Papam Ioannem XXII. 15. Kalen. Augusti, in Auinione. Hic Magiſter Herueus fuit ſolemnis Magiſter in Theologia, & multa ſcripſit, videlicet cõtra Henricum de Gãdauo 15. quodlibeta, & cõtra Durandũ, vbi ipſe Durandus impugnat S. Thomã. Scripſit ſuper quatuor libros Sentẽtiarum, & octo Quodlibeta. Item de Verbo. Item Quæſtiones de peccato originali. De Æternitate mundi, de Congnitione primi principij, de Beatitudine, de Virtutibus moralib⁹, de Ordine ſecundæ intentionis ad primam, de Secundis intentionibus tractatus duos, de Paupertate Chriſti & Apoſtolorum, de Sacramentis, de Poteſtate Papę. Plura etiam eius opera habentur quę hic breuitatis gratia dimittuntur. Scripſit eodem tempore frater Durandus ſenior ſcripta diuerſã, duo ſuper Sententias, & duo Quodlibeta. Item tractatum contra Ioannem XXII. de Viſione Diuinæ eſſentiæ. Scripſit etiam frater Durandus de ſancto Portiano ſuper Quatuor libros ſententiarum, & duo quodlibeta. Item frater Nicolaus Traueth Anglicus ſcripſit ſuper Boetium de Conſolatione, ſuper Declamationes Senecæ, & ſuper Auguſtinum de Ciuitate Dei.

Londoñ.de ordine Minorum. Hi ſermones facti fuerunt idibus Iulij.Poſteà d.Papa,15.Kalen.Auguſti,in feſto S.Alexij cantauit Miſſam,& iterum ſermonem habuit de eodem,ſumpto themate.Magnus es tu, & faciens mirabilia.Poſteà per Regẽ & Reginam,& Comitem S.Seuerini,& prælatos diuerſorum Ordinum facta ſunt magna feſta in Conuentu. Ad quos venerunt domini Cardinales cum magna lętitia.Anno ſequenti d. Stephanus Epiſcopus Pariſienſis de conſilio Epiſcoporũ,& Archiepiſcoporũ,ac 23.magiſtrorum in Theologia & 39.baccalariorum,quoſdã articulos qui videbantur tangere doctrinam S.Thomæ condemnatos per vniuerſitatem Pariſieñ. per literas reuocauit. Quæ literæ Pariſius in feſto S. Thomæ coram vniuerſitate poſt ſermonẽ publicatæ fuerũt, cũ omnium gaudio & lętitia ad laudem Saluatoris. Eodem tempore floruit frater Robertus domus Auinioñ. genere nobilis,ſed ſanctitate nobilior,qui prædixit peſtilentiam futuram ante annos 30. quàm cęperit,quæ ſecuta eſt infallibiliter ſicut prædixit. Prædixit etiam propheticè multa alia quæ completa ſunt ex magna parte.Claruit autem multis miraculis in vita & in morte. Inter cætera autem,cum ſacrum corpus eius ad ſepulchrum deferretur,Diuina virtute ita in altum eleuatum eſt, quòd Subdiaconus cum cruce non potuit ipſum tangere, & ſic eleuatum diuinitùs delatum eſt vſque ad ſepulchrum. Anno Domini 1324. electus eſt in Capitulo generali Burdegalenſi prouinciæ Toloſanæ in magiſtrum Ordinis 15. Fr. Barnabas Vercellenſis, qui Doctor exiſtens in Iure Canonico Ordinem

dinem intrauit,& in magiſterio vixit annis 8. & obijt Pariſius. Anno Domini 1333. in Capitulo Generali Diuionenſi electus eſt in magiſtrum Ordinis 16. frater Vgo Campanus prouincialis Franciæ magiſter in Theologia, & rexit Ordinem annis 12. qui obijt in curia die 6. Auguſti. Anno Domini 1344. Papa Ioannes XXII. iam moriturus, ſe & doctrinam ſuam in omnibus ſubiecit correctioni ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & ſic mortuus eſt. Hoc tempore floruit in Tuſcia apud Caſtrum Montis politiani beata Agnes de eodem Caſtro. Quæ ſanctimonialis de Ordine prædicatorum effecta, admirabili vita & miraculis quampluribus claruit. Huius corpus venerabile aliquando liquorem ſudat, valentem ad multorum ſalutem, qui deuotè ad eam accedunt. Corpus eius nũquam ſepultum fuit, ſed nec humanitùs perunctum, ſed ſolo liquore ex ſe ſe defluente ita eſt conſeruatũ, vt integrum adhuc per omnia perſeueret. Huius admirabilem vitam, magiſter Raymundus de Capua diligenter conſcripſit. Beata ſoror Helena de Vngaria, quę habuit 5. ſtigmata Chriſti, & magnę perfectionis mulier in Vngaria, ſanctimonialis Ordinis Prædicatorum fuit. Huius diſcipula beata Margarita Regis Vngariæ filia ſimiliter ſanctimonialis, mirabilibus virtutibus refulſit. Anno Domini 1340. corpus beati Petri martyris transfertur ad tumbam pretioſam, præſentibus domino Archiepiſcopo Mediolañ. Ioãne de Vice comitibus, Magiſtro Ordinis Vgone, & diffinitoribus Capituli generalis, ac multis nobilibus. Quo tempore miracula glorioſa quamplura facta

ra facta ſunt, Anno Domini 1344. Dominus Benedictu Papa 12. Ordinis Ciſtercienſis creatur, & ſedit annis 8. Huius tempore floruit beatus F. Venturinus de Bergamo prædicator excellentiſsimus, qui mirabilem fructum per totam Italiam fecit, adeò vt innumeras paces fecerit inter capitales inimicos. Et licet iniuſtè multas tribulationes ex ſuſpitionibus dicti Benedicti Papæ paſſus fuerit, tamen omnia patienter ſuſtinuit. Tandem conſolatus per domiuum Clemẽtem VI. ſanctiſsimè obijt in Nigroponte ſeu Euboea inſula in Eccleſiaſtico & chriſtiano exercitu contra Turcas. Huius vita habetur plena omni ſuauitate, quæ hominem ſanctiſsimum luce clariùs oſtendit. Defuncto Benedicto XII. paucis mortem illius flentibus, Clemens VI. in Papam conſecratur, & ſedit annis 10. & menſibus 7. [Eodem tempore ſcilicet M. cccxlij. in Capitulo Generali Carcaſſonenſi electus eſt in Magiſtrũ Ordinis 17. F. Gerardus de ſancto Adomaro de prouincia Toloſana magiſter in Theologia abſens, & eodem anno aſſumptus eſt in Cardinalem tituli ſanctæ Sabinæ per dictũ dominum Clementem VI. [Anno ſequenti electus fuit in Magiſtrũ Generalẽ Ordinis 18. F. Petrus de Palma magiſter in Theologia prouinciæ Franciæ, cõuentus Biſuntini, & obijt in officio poſt annũ vnum. Anno 1346. in Capitulo Generali Briuẽſi prouinciæ Toloſanæ, electus fuit in Magiſtrum Ordinis 19. F. Guarinus, prouinciæ Franciæ, magiſter in Theologia, qui rexit Ordinẽ duobus annis, & obijt in conuentu Gratiopolitano. Anno Domini 1347. electus eſt in Magiſtrũ Ordinis 20.

in

in capitulo Barcinonenſi Frater Ioannes de Molendino magiſter in Theologia lector ſacri Palatij,& infra bienniū aſſumptus fuit in Cardinalem per dominum Clementē 6. Anno Domini 1348. peſtis graſſata eſt per totam Europā,& ita deſæuijt in homines,quod vix decimus remanſerit. Et fuit impleta prophetia fratris Roberti ſuprapoſita. Anno Domini 1352. in capitulo generali Caſtrenſi Prouinciæ Prouinciæ, electus fuit in magiſtrum Ordinis 21. F. Symon conuentus Lingonēſis Prouinciæ Franciæ, ſacræ Theologiæ magiſter & præfuit ordini annis 13. Anno Domini 1355. mortuo Clemente, electus fuit in Papā Innocentius 6. ſeditq; annis 9. diebus. 15. Hoc tempore F. Henricus de Erfordia Mindenſis, prouinciæ Saxoniæ ſcripſit chronicā glorioſam ab origine mundi vſq; ad annum. 1355. in quatuor magnis voluminibus. Item Cathenā auream in pulchro volumine. Itē Tractatum de conceptione Virginis glorioſæ & alia multa. Anno Domini 1363. cæpit Vrbanus 5. natione Prouincialis & ſedit annis 8. menſe vno diebus 20. Iſte Vrbanus mādauit corpus beati Thomæ quod 75. annis ſub depoſito in monaſterio Foſſæ nouæ iacuerat, ad conuentū Tholoſanum Ordinis Prædicatorum transferri, Quod quidem magnis & multiplicibus coruſcans miraculis, cum magna ſolemnitate tranſlatum fuit. Anno Domini 1367. electus fuit in magiſtrū Ordinis 22. Helyas de Toloſa magiſter in Theologia, qui tranſtulit corpus beati Thomæ de Italia Tholoſam, in conuentu ſuo vt dictum eſt. Huius tempore floruit ſacratiſsima & admirabilis virgo Catherina de Senis, tertij Ordinis

de pę-

de pęnitentia beati Dominici. Cuius excellentiſsima vita, & doctrina profundiſsima, eam multipliciter cõmendant. Obijt autem anno 1380. & Sanctorum Cathalogo aſcripta fuit anno 1461. per Pium II. Pontificem maximum. Huius vitam virtutibus admirandã magiſter Raymũdus de Capua Ordinis generalis Magiſter deſcripſit. Huius Ordinis fuère quam plures ſorores Deo deuotiſsimæ diuerſis temporibus, quæ miraculis claruère. In primis in ciuitate Vrbeuetana fuère duæ virgines glorioſæ & innocentes, videlicet beata Vanna & beata Daniela huius ſtatus & Ordinis, quæ in vita & morte miraculis claruère. In ciuitate Caſtelli fuit alia beata ſoror Margarita nomine, quę etiam in vita & poſt, mirabilibus & inuſitatis miraculis coruſcauit. Cuius corpus adhuc integrum in eadem ciuitate apud fratres Prædicatores cunctis videre volentibus patenter oſtenditur. In ciuitate Florentiæ fuit ſoror Ioanna nũcupata, continentis vitæ, quæ etiam miraculis coruſcauit. In ciuitate Piſana fuit ſoror Pina eximiæ pietatis & conuerſationis ſanctæ. In ciuitate Venetiarum fuit ſoror Maria, quæ ſingulariſsimæ & admirabilis vitæ fuit. Item in ciuitate Senarum eſt alia ſoror Catherina magnæ virturis adoleſcentula, quæ iacet in Eccleſia Campi regij in capella ſancti Dominici. Anno Domini 1370. Gregorius XI. natione Prouincialis creatur in Papam, & ſedit annis 8. Hic Diuina reuelatione ſibi per beatam Virginem Catherinam Senenſem facta, curiam ad proprium locum reduxit, quæ per annos. 74. fuerat per diuerſos Pontificeş vltra mõtes detenta.

De Generalatu Magiſtri Raymundi de Capua, & de Beato Vincentio Valentino, & alijs incidentibus illorum temporum.

ANno Dñi 1380. fuit electus Bononiæ in Generalē Magiſtrum Ordinis 23. pro obedientia Vrbani VI. F. Raymundus de Capua Magiſter in Theologia, vir ſanctus & doctus, qui fuit Confeſſor ſanctæ Catherinæ de Senis. Hic pater cæpit ordinem reformare in conuentu ſancti Dominici de Venetijs, à quo poſteà, & Lombardia, & Thuſcia, & Sicilia, & Trinacria, & Olandia, Vngaria, & Alemania, Hiſpania, & Francia pro magna parte reformatæ ſunt. Hic Ordinem rexit annis 19. & in conuentu Nurimbergenſi prouinciæ Theutoniæ totus contractus ad Dominū migrauit, anno Domini 1390. [Poſt Vrbanum VI. 1390. electus eſt in Pontificem Bonifacius IX. qui ſedit annis 14. menſibus 9. Huius anno 11. ſcilicet anno Domini 1401. electus fuit Vtini in Capitulo Generali Magiſter Thomas de Firmo ſacræ Theologiæ Doctor, in 24. Generalem Ordinis. Hic fuit vir magnæ prudentiæ, & multa priuilegia Ordini obtinuit. Hic etiam ordinauit quòd Prouincia Lombardiæ inferioris vocaretur Prouincia ſancti Dominici, & per tria Capitula Generalia fuit probatum. Hic rexit Ordinē annis 10. & Ianuæ mortuus requieſcit. Hoc tempore claruit ſanctiſsimus pater beatus Vincentius Valentinus Ordinis Prædicatorum, vir in primis eximiæ ſcientiæ, vitæ ſinceriſsimæ, ac in Apoſtolorum gratijs multū ditatus. Hic enim per annos 40. quotidie prædicauit, celebrauit, & alia præclariſsima opera fecit.

Ex cuius prædicatione veriſsimè comprobatum fuit quod pluſquam 25. millia Iudæorũ, & octo millia Saracenorum ad fidem catholicam ſunt conuerſa, & vltra centum millia hominum peruerſorum & deſperatorum ac publicorum peccatorum, ad vitam bonam venerunt. Hic plures mortuos viuens adhuc in corpore, & multò plures poſt mortem ſuſcitauit, & alia ſigna innumerabilia fecit. Inter cętera dona Apoſtolorum quæ habuit, linguarum gratiam habere promeruit. Nam prædicans in ſuo idiomate Cathalano, ab omnibus quarumcunq; linguarum intelligebatur. Hic plenus virtutibus anno ætatis ſuæ 70. in Britãnia ciuitate Venetẽſi ad dominum migrauit anno 1418. & à Calixto III. canonizatus fuit. Anno Domini 1404. electus eſt in Papam dominus Innocẽtius VII. Hic Summus Pontifex confirmauit Ordinem fratrũ & ſororum de pœnitentia ſancti Dominici, ad inſtantiam fratris Thomæ de Senis viri ſanctiſsimi. Hic Põtifex ſedit annis duobus. Hoc tempore claruit Forliuij beatus F. Marcolinus, vir eximiæ ſanctitatis, & miraculorum gratia inſignis. Anno Domini 1306. electus fuit in Papam dominus Gregorius XII. natione Venetus, vir ſanctitatis eximiæ, & ſedit annis tribus. Hic fecit Cardinalem fratrem Ioannem Dominici de Florentia, & miſit eum legatum ad Imperatorem Sigiſmundum pro vnione Eccleſiæ procuranda. Qui tãdem obijt legatus in Vngaria tempore Martini V. Hic dominus Gregorius papatui ſpontè renunciauit in concilio Coſtantiẽſi, propter vnionem faciendam. Anno Domini 1409. conuenerunt Cardinales duorum

rum pontificum Gregorij ſcilicet & Benedicti 13. qui in ſua obedientia ſucceſſerat Clemẽti 7. & facto Concilio Piſis elegerunt dominum Petrum de Candia magiſtrum in Theologia, famoſiſsimum tũc Cardinalem & Archiepiſcopum Mediolanenſem in Papam, & Alexandrum quintum appellauerunt. Hic glorioſum priuilegium fratribus Mendicantibus conceſsit quod incipit: Regnãs in excelſis, quod nimio zelo Pariſienſes & alij in concilio Cõſtãtienſi impugnare voluerunt, ſed minimè potuerunt. Hic obijt Bononiæ & ſepultus eſt in conuentu ſancti Franciſci. Huic ſucceſſit dominus Ioannes 23. Balthaſar coſſa anteà vocatus, & ſedit annis 6. Hic conuocauit concilium in Cõſtantia ciuitate Alemaniæ, vbi depoſitus fuit, & in caſtro recluſus. Tandem liberatus & Cardinalis effectus Florentiæ obijt. Anno Domini 1416. electus fuit in generalem Ordinis Magiſtrum 25. F. Leonardus de Florentia magiſter Theologiæ, in Capitulo generali Florentiæ, qui fuit vnus de electoribus Papæ, electus in concilio Conſtantienſi. Hic multum laborauit in dicto concilio pro priuilegijs Ordinis contra Pariſienſes & alios. Hic Ordinem rexit annis 10. & menſibus 7. Huius tempore claruit doctiſsim⁹ F. Ioannes Capreoli Toloſanus, qui ſcripſit ſuper quatuor libros ſentẽtiarum egregiè in defenſionẽ doctrinæ ſancti Thomæ, contra eam impugnantes. F. etiam Franciſcus de Rethſa in vniuerſitate Viennenſi, qui legendo in ſcholis Prouerbia, continuauit annis 12. & ampliùs iſtud thema ſemper reiterando: Primi & puriſsimi fructus eius, applicando ſemper ad beatam Virginem

& multa volumina pulchra & magna de eadem ſcribendo. Scripſit etiam ſuper Salue Regina integrum volumen,& multa alia. Eodem tempore claruit magiſter Iacobus de Suſato conuentus Colonienſis, qui fuit Inquiſitor contra hęreticos, & ſcripſit quatuor libros ſententiarum ad literam, ſuper librum ſapientiæ, ſuper epiſtolam ad Hebręos. Item ſuper Matthęũ tria magna volumina, ſuper epiſtolam ad Titum duo magna volumina, ſuper Miſſam vnum volumen, tractatum de veritate conceptionis beatæ Virginis. Item de origine & vnitate Eccleſię. Item tractatum de hora mortis Chriſti. Item chronicam vnam. Item mappam mundi. Item ordinauit priuilegia ordinis cum defenſione eorundem. Item collationes breues, & latinos ſermones. Item diſtinctiones breues & longas pro arte colligendi. Item chronicam breuem ordinis ex qua pro maiori parte iſta excerpta eſt. Hoc tempore facta eſt diuiſio Prouinciarum aliquarum ordinis, ſcilicet Hiſpaniæ, in Prouinciam ſancti Iacobi, & Portugallię. Item prouinciam regni, in Prouinciam Siciliæ & Trinacriæ & ſic factę ſunt 20. Prouinciæ. Anno domini 1415. renunciante Gregorio 12. & legato Marchię declarato, abſolutiſq; per concilium Io. 23. & Benedicto 13. tanquam ſcandalizantibus Dei Eccleſiam, Martinus 5. natione Romanus de Columneſium nobiliſsima familia vnanimiter ab omnibus Cardinalibus & alijs electoribus ad hoc conſtitutis electus fuit, vir tanto dignus magiſtratu, qui multa & pręclara in dicto concilio ordinauit. Anno Domini 1426. electus fuit in Magiſtrum ordinis 26. per viam

compro-

cōpromiſsi magiſter Bartholomæ⁹ Texerij Prouincia lis Prouinciæ. Hic vir Deo acceptiſsimus qui Prouinciam illam ſanctiſsimè per 7. annos rexerat, valde doctus erat, & ſanctæ vitæ, & abſens à capitulo generali. Hic ſuſcepto generalatu ipſum annis 24. rexit, & conuentum Bononienſem, & alios multos in Italia conuētus reformauit, priuilegia multa impetrauit, & diſpenſationem quòd fratres habere poſſent poſſeſsiones obtinuit. Hic pater in ſenectute bona migrauit ad Dominum anno ſalutis 1445.

De magiſtro Fr. Martiale, & viris illuſtribus ſui temporis.

ANno dñi 1430. creatus eſt Sūmus Pontifex Dñs Eugenius 4. natione Venetus, homo ſingularis prudentiæ & religioſiſsimæ vitæ, qui ſedit annis 16. Hic ordinem plurimùm dilexit, & fratrem Ioannem de Turrecremata Hiſpanum ſacræ Theologiæ Doctorem ac ſacri palatij magiſtrum, Cardinalē tituli ſancti Sixti creauit. Hic fuit doctiſsimus, & infinita quaſi ſcripſit. In primis ſuper totum Decretum plura ingentia volumina per modum quæſtionum modo Theologico, quem etiam librum Gratiani parùm diſtinctum ipſe in diſtinctiorem formam redegit. Item de poteſtate Papæ inſigne, ac magnum volumen. Item de cōceptione Beatæ Virginis magnum volumen: de ſacramēto Altaris: ſuper Pſalterium: quæſtiones ſuper Euāgelia occurrentia: expoſitionem regulæ ſancti Benedicti, & multa alia. Sepultuſq; eſt ad Mineruam Romæ: quam Eccleſiam ipſe multùm ornauit, & primum clauſtrum conſtruxit & pingi fecit cum quibuſdam

contemplationibus à ſe editis. Hoc tempore claruit doctiſsimus vir magiſter Ioannes de Monte nigro, qui publicé in concilio diſputauit contra Græcos, & eos ſuperauit. Hic multa compoſuit, & præcipuè tractatum de Conceptione beatæ Virginis. Magiſter quoq; Leonardus de Vtino vir excellentis doctrinæ hoc tēpore claruit. Hic cōpoſuit ſermones Dominicales & Quadrageſimales valdè notabiles, & ſermones aureos de Sanctis. Fecit etiam alia quamplura opuſcula tàm in Philoſophia quàm in Logica, quæ in ſuo conuentu habentur. Floruit etiam hoc tempore F. Petrus Hieremię Siculus, qui Bononiæ ad Ordinē receptus, poſtmodum ad Siciliam profectus, magnam partem illorū cōuentuum reformauit. Hic ſanctus pater multos doctos & pulchros ſermones cōpilauit, & ſanctè in Domino obdormiuit. F. quoq; Manfredus excellentiſſimus ac fructuoſiſsimus prædicator, & hæreticæ prauitatis Inquiſitor, vir bonus & ſanctus, qui magnum fructū prædicando fecit, & poſtmodum Romę ſancto fine quieuit. Hoc tempore etiam floruit Dominus F. Antoninus Archiepiſcopus Florentinus vir doctus & ſanctus, qui Summam in 4. partes diſtinctam compilauit, inſuper confeſsionalia tria, vnum latinum & duo vulgaria. Item ſermones plurimos, & nouiſsimè Chronicam ab initio mundi vſq; ad tempora ſua. Claruit poſt mortem miraculis pluribus, vtpotè qui ſanctus ac pater pauperū in vita ſua fuerat. Anno 1451. electus eſt in magiſtrum Ordinis 27. F. Petrus Rochim & infrà 15. dies obijt. Anno 1452. electus fuit Romæ in Capitulo generali in Magiſtrum Ordinis 28 F. Guido

Flamo-

Flamocheti,qui infrà annū ſuæ electionis obijt.Anno Domini 1453.electus fuit canonicè in magiſtrum Ordinis 29. F. Martialis Auribelli de Auinione Prouinciæ Prouinciæ,ſacræ Theologiæ magiſter,tenaciſsimę memoriæ,& prudentiſsimus ac doctiſsimus. Hic animo conſtans multas perpeſſus eſt perſecutiones iniuſtas. Huius Generalis tempore canonizat⁹ fuit beatus Vincentius, cum maxima ſolemnitate.Et tanta fuit multitudo virtutum & miraculorum eius recitata, quòd omnibus verſum eſt in ſtuporē.Inter alia autē probatum eſt,quòd poſt mortem, 28.mortuos ſuſcitauerat. Hic etiam multos conuentus in Italia, Flādria, Olandia & alijs prouincijs reformauit. Et poſtquā nouem annis Ordinem fęliciter rexerat, quibuſdam id querentibus à Pio pontifice,à Generalatu abſoluitur. Anno Domini.1447.dominus Nicolaus Papa V.electus ſedit annis 8. Hic vir doctiſsimus fuit,& Ordinis amicus ſatis,vtpotè à quo ſapiētiā hauſerat Bononiæ cōſtitutus.Quo defuncto anno Dñi 1455.creatus fuit pontifex Calixtus I I I.& ſedit annis 3.& menſibus 3. Hic canonizauit beatum Vincentium,vt prædictum eſt. Anno Dñi 1458. electus fuit in Papam Pius I I. Senēſis, qui contra Turcas multa facere tētauit, ſed morte pręuentus non perfecit. Sedit autem annis 5. menſibus 11.diebus 26.Hic poſt diligentē inquiſitionem vt moris eſt factam,beatam Catherinam Senenſem ſanctorum Cathalogo aſcripſit cum magna ſolēnitate. Anno huius pōtificis 4.ſcilicet 1462. magiſter Conradus de Aſt prouinciæ Lombardiæ electus fuit in magiſtum 30.Ordinis, poſt abſolutionē magiſtri

 Martialis.

Martialis. Qui ordinem rexit annis 3. & poſteà ceſsit Generalatui in cap. Nouarienſi 1465. in quo magiſter Martialis iterùm eſt concorditer reaſſumptus ad Generalatum. In quo vixit vſq; ad annos dñi 1473. & in conuentu ſuo Auinionenſi ad Dominum migrauit. Tempore huius Pontificis ſurrexit magna altercatio inter fratres Prędicatores & Minores, de materia ſanguinis Chriſti, an videlicet diuinitas fuerit ſeparata à ſanguine Chriſti in Cruce effuſo, fratribus Pręmicatoribus aſſerentibus pro parte negatiua, & adducētibus rationes & auctoritates ſanctorum doctorũ, & etiam contrariæ opinionis condemnationē factam in Eccleſia Cathedrali Barchinonēſi de mandato domini Clementis Papæ 6. fratribus autem Minoribus deducentibus pro parte affirmatiua opiniones Franciſci Maysonis. Tandem poſt longas diſputationes concluſum & ſententiatum eſt, pro opinione fratrum Pręmicatorum. Sed ob ſcandalum euitandum, vtriq; parti ſilentium impoſitum fuit. [Hoc tempore claruit doctiſsimus vir frater Gabriel Caſſafages Barcinonenſis, & conuentus S. Catharinæ filius, magiſter Theologiæ, qui in dicta materia ſanguinis Chriſti publicè coram Pontifice diſputando palmam & victoriam eſt conſecutus. Floruerunt etiam cum eo ibidem Fr. Iacobus Brixienſis, ſacræ Theologię doctor, Inquiſitor hæreticæ prauitatis ſtrenuiſsimus, ac magiſter Vercellinus de Vercellis, vir apprimè doctus, & eruditus, & hi erāt ex parte conuentus Bononien. ad iſtam diſputationem tranſmiſsi. Floruerunt etiam eo tempore magiſter Ioannes de Neapoli Pręmicator excellentiſsi-

mus,& F. Ioannes de Piſtorio in tota Italia famoſiſſimus. Quorum prior beatæ Catharinæ Senenſis preconia, poſterior verò beati Vincentij miracula predicando, magnum fructum fecerunt in populis. Anno dñi 1464. Dominus Paulus 2. Venetus in Papam eligitur & ſedit annis 6. & menſibus x. Huius tempore magiſter Martialis reaſſumptus eſt ad Generalatum de eius mandato. Anno dñi 1471. electus eſt in Pontificem Dominùs Sixtus Papa 4. ordinis Minorũ, & ſedit annis 13. Hic priuilegia ordinis ampliauit, & gratias multas dedit. Anno dñi 1474. electus fuit Romæ in capitulo generali ex lectore ſacri palatij magiſter Leonardus de Peruſio in Generalem 32. & rexit ordinem annis 7. & Romæ obijt. Hic valde remiſſus fuit & maximè in cauſa ſtigmatum beatæ Catharinæ. Anno dñi 1480. electus fuit in Generalem magiſtrum 33. procurãte Sixto Pontifice, magiſter Saluus Caſeta Siculus, & rexit ordinem 2. annis & 3. menſibus. Hic iuſſu Põtificis in Theutoniam legatus directus, corpus beati Alberti Magni transferri fecit. Quod quidem ita integrum eſt repertum, ac ſi de nouo fuiſſet poſitum, licet 200. anni ab eius obitu eſſent decurſi. Cuius brachium ipſe inde ad Pontificem detulit, quod nunc eſt in conuentu Bononienſi. Regreſſus autem cum pileum ſe habere ſperaret, in ſepulchro moriens collocatus eſt Romæ in conuentu Mineruæ. Anno domini 1484. electus eſt in magiſtrum ordinis 34. F. Bartholomęus Comacius Bononienſis magiſter Theologiæ & 9. menſibus ordinem rexit. Anno domini 1484. electus eſt in Summum Pontificem

dominus Innocentius Papa VIII. & ſedit annis 7. & menſibus 11. [Hoc tempore in Ordine Prædicatorū claruit Magiſter Alanus Brito, vir deuotiſsimus & doctiſsimus, cui beatiſsima virgo vt Roſarium prædicaret, manifeſtè apparens, reuelauit. Item Magiſter Iacobus Sprenger Theutoniæ Prouincialis, qui prædictum roſarium plurimum dilatauit. Item F. Dominicus de Flandria vir doctiſsimus, qui ſuper Metaphyſicam Ariſt. magnum volumē compoſuit. Item ſuper libros Poſteriorum, & libros de Anima, & multa alia præclarè, & ſubtiliter ſcripſit. Claruit etiam Magiſter Petrus de Bergomo, vir inter omnes ſui temporis doctiſsimus, qui multis annis regens Bononiæ, tabulam ſuper omnia opera ſancti Thomæ compoſuit, & multos præclaros diſcipulos reliquit, præſertim Reuerendiſs. P. F. Vincentium Bandellum, olim Generalem noſtri Ordinis, & Magiſtrum Thomam Brixienſem virum ſanctum & integerrimū, ac doctiſsimū, & alios plures. Sub eo etiā ſtuduit magiſter Paulus de Soncino, qui quæſtiones acutiſsimas in libros Metaphyſicæ compoſuit, ac plura alia eleganter dictauit. Hoc tempore etiā Paduæ claruit ſapientiſsimus & doctiſſimus vir, magiſter Franciſcus de Neritono, qui multos inſignes diſcipulos reliquit, præſertim autem Reuerendiſs. D. D. Dominicum Grimanum Cardinalē, omnium doctrinarum genere eruditiſsimum, Reuerendum quoq; d. Antonium Pizamanum Feltrēſem Epiſcopum, virum doctiſsimum, & omnium virtutū ſplēdore clariſsimum, & alios Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac Doctores plurimos, cuius fama in æternum manebit.

manebit. ¶ Magiſter etiã Valentinus Camers magnæ ſcientiæ vir hoc tempore floruit. Anno Dñi 1485. electus eſt in Capitulo Generali Venetijs in magiſtrum Ordinis 35. Magiſter Barnabas de Neapoli, vir bonus, qui vixit in generalatu menſe vno. Anno Domini 1486. electus eſt in Magiſtrũ Ordinis 36. magiſter Ioachimus Turrianus Venetus, in Capitulo generali Venetijs, & rexir Ordinem annis 13. & menſibus 2. Hic pater dulciſsimus & humaniſsimus, in benignitate & charitate Ordinem gubernauit, nulli moleſtus niſi malis, omnibus bonis bonus. Tempore huius patris, multa officio Diuino ſunt addita, & quatuor octauæ ſolẽnes inſtitutæ, & memoriæ ſanctorũ quæ erant in kalendario, in feſta 3. lectionũ ſunt permutatæ. Hic etiam multa bona reliquit officio Generalatus, & conuentui ſuo multos libros Græcos & Latinos magni pretij, ac in ornatum Eccleſiæ perpulchros pannos & pretioſos. Obijt anno Iubilei 1500. Romæ cum magna Ordinis mæſtitia, qui patrem fratrum ſe amiſiſſe dolebat, & ibidem ſepultus quieſcit. Huius tempore floruit magiſter Vincentius Merlin? Venetus præclaræ ſcientiæ vir, qui annis pluribus in Vniuerſitate Patauina, ſumma cum laude Metaphyſicam docuit. Anno Domini 1492. Alexander VI. electus fuit in Papam, & ſedit annis 11. Hoc etiam tẽpore floruit F. Thomas Donatus, Venetus origine, & eiuſdem ciuitatis Patriarcha, qui laudabiliter in Ordine annos 44. percurrens, in officio prædicationum, & prioratuum, ac multorum aliorum laborum exercitijs, tandem per annos 12. Patriarchatu non ſine ma-

gnis

nis curis, & corporis lãguoribus, ac diuturna cęcitate laudabiliter adminiſtrato, migrauit à ſeculo ſeptuagenarius, toti clero ac Ciuitati, optimam ſuę adminiſtrationis famam relĩquens. Claruit quoq; hoc tempore Reuerendus pater F. Antoniusde Brixia, Brixienſis Inquiſitor, magnæ prudentiæ vir, qui pręclaros ſermones à ſe editos poſteritati reliquit. Hic pater prędicationis tuba, per totam Italiam per multos annos gratioſé intonuit, & multorũ conuentuum Prior extitit. Floruit hoc tempore etiam vir pręclariſsimus & doctiſsimus magiſter Paulus de Monelia Ianuenſis, qui cùm poſt Prouincialatum Lombardiæ ſuperioris, ſacri palatij magiſter effectus, plures annos in dicto officio cum magna gloria & omnium Pręlatorũ curiæ gratia peregiſſet, per D. Alexandrũ 6. Epiſcop⁹ Chij effectus, in legatione eiuſdem Pontificis in Buda Vngariæ ad Dominum deuotiſsimè migrauit. Hoc etiam tempore floruit ſanctiſsima virgo Columba apud Peruſium ordinis de pœnitentia beati Dominici, cuius miri actus leguntur. Anno 1498. nõ minori ſanctitatis apud multos, & doctrinæ apud omnes opinione floruit F. Hieronymus Sauonarola Ferrarien. Qui è congregatione Lombardiæ, congregationem Tuſciæ, ſeu ſancti Marci de Florentia erexerat, ac regularem obſeruantiam promouerat. Hic poſt reformatos mores & regimen Ciuitatis Florentiæ, facinoroſorum rabie, cum duobus, Dominico videlicet & Sylueſtro, noſtri ordinis fratribus, in publica platea (ſicut ipſe prędixerat) crematur, ſparſis poſteà in Arnum amnem, eorum cineribus. Multa prędixit futura. Complura ad

Catho-

Catholicæ fidei confirmationem,& morum reformationem doctiſsimè,ac religiosè ſcripſit. Conciones eius quæ vel ex ore prędicantis exceptę, vel ex annotatis ab ipſo ſummatim & per capita,per alios extenſæ fuerunt,apud multos adhuc habentur in pretio, quod contra tepidos quendam ad amorem Dei, & ſui contemptum, vitalem ſpiritum ſpirare videantur. Rationalem, Moralem, ac Naturalem Philoſophiam ad compendium exerté, clariſsimèque reduxit. Huius opus eſt, liber de Triumpho Crucis, ſeu Chriſtianæ fidei. Item de ſimplicitate Chriſtiana, & alia complura. Apud Ferrariam celebris habita eſt Soror Lucia Narnien. cuius obtentu Illuſtriſs. Dux Ferrariæ monaſterium ſolemniſsimum conſtruxit. Anno domini 1501. in capitulo generali Romæ celebrato electus fuit vnanimiter & concorditer nemine diſcrepante Reuerendiſsimus Pater frater Vincētius Bandellus de Caſtro nouo Terdonenſis diœceſis, Lombardus, in Magiſtrum ordinis 37. & ordinem rexit annis v. & menſibus 3. Hic in adoleſcentia ſua prędicatorum ordinem ingreſſus religioſiſsimè vixit, ac literis intentus, magnum ſapientię, & doctrinę culmen conſcendit, Quam cùm per 20. annos legendo, diſputando, & ſcribendo, charitatiuè & ſine inuidia communicaſſet, Cathedram magiſtralem ſumma cum laude Bononiæ eſt conſecutus, ibidem per plures annos Regens exiſtens, quo tempore multos diſcipulos apprimè eruditos reliquit. Inter quos fuit ordinis noſtri monile prępicuum dominus F. Paſcaſius Hiſpanus, Epiſcopus Burgēſis Hiſpaniæ, vir doctus, ſanctus, eleemoſynarius & omni

& omni virtute adornatus. Scripſit autem prædictus Reuerendiſs. pater Generalis de Conceptione beatiſſimæ Virginis tria volumina ſucceſsiuè, & tractatum de poteſtate Papæ, & quædam alia, quæ quidem omnia ſapientiam eius oſtendunt. Item fecit declarationem ſuper Conſtitutiones Ordinis, ex actis Capitulorum generalium excerptam, quæ per capitulum Mediolanenſe 1505. fuit acceptata & approbata. Dictauit quoque, vt beatiſsimæ Virginis deuotiſsimus, Officia eiuſdem, de feſto Sanctificationis, & de Viſitatione eiuſdem. De hinc Prior Bononiæ bis, & totidem vicibus Generalis Vicarius congregationis Lombardiæ, Prior Mediolani factus, ac Principi, & omnib⁹ curialibus gratiſsimus, talia nō requirens, Diuino nutu Generalis Ordinis, omnibus vnanimiter cōſentientibus electoribus electus eſt. Quo in magiſtratu iuſtitia, rectitudine & humanitate, ſubditis mirum in modū ſatisfecit. Hic igitur pijſsimus pater, poſt labores diuturnos in Ordine, tàm in ſtudendo quàm in legendo & gubernando toleratos, poſt viſitationem Prouinciarum Romanæ, Lombardiæ, Sabaudiæ, Franciæ, Olandiæ, Flandriæ, Hiſpaniæ, Prouinciæ Prouinciæ, & nouiſsimè Regni Siciliæ, in vigilia ſancti Auguſtini 1506. in conuentu Montis alti Calabriæ, ſeptuagenarius migrauit ad Dominum, corpus ſuum Neapoli in conuentu ſancti Dominici mandans tumulari. Fecit duo Capitula generalia, quibus ſanctiſsimas ordinationes pro vtili Ordinis reformatione ſtatuit. Cōuentum Pariſienſem, & alios multos, præcipuè autem in Prouincijs vltramontanis, reformauit. Sub ei⁹

etiam

etiam Generalatu emanauit bulla à dño Iulio Papa II. de temporalitate prelatorum Ordinis. Floruit hoc tẽpore vir doctiſsimus Magiſter Dominicus de Mortario Reuerendiſs. Patris Generalis ſocius, qui poſteà quàm per 15. annos, & vltrà in Ordine legiſſet, & multos excellentes diſcipulos inſtituiſſet, Bononiæ plenꝰ virtutibꝰ & bonis operibus beato fine quieuit. Anno 1503. Alexandro VI. ex hac luce ſubtracto, Pius III. Seneñ. Pij II. Nepos, electus Summus Pontifex, vixit dies 30. Cui Iulianus de Ruere Cardinalis ſancti Petri ad vincula, Sixti IIII. ex fratre nepos ſuffectus eſt, ac Iulius II. vocatus, ſedit decẽnio. Hic bullam de temporalitate Prælatorum Ordinis edidit, ſuggerente Oliuerio Caraffa Illuſtriſs. Cardinale, & noſtri Ordinis protectore. Qui vt Magnificus, & Ordinis amator erat, ita omnem affectum & operam ad eius impẽdebat profectum, & Romæ Cõuentum S. Mariæ ſuper Mineruam, ædificijs, & annuis redditibus ornauit. Anno 1506. die ſancti Auguſtini, defuncto Magiſtro Vincentio Bandello, opera eiuſdem Illuſtriſs. Protectoris, inſtitutus eſt Vicarius Ordinis. F. Ioannes Clereæ Nortmannus, qui Chriſtianiſsimo Frãcorum Regi Ludouico XII. à confeſsionibus erat, vir vitæ regularis zelantiſsimus, & anno 1507. apud Ticinũ ſeu Papiam 6. Iunij, Sabbato videlicet poſt feſtum Trinitatis, ſecundis ſuffragijs, Magiſter Ordinis electus fuit, magna bonorum expectatione, quòd reformationem Ordinis, quam Pariſius fratribus, & Pythſiaci Monialibus induxerat, in cęteris Conuentibus, ac domibus proſecuturus eſſet, quod quidem fecit in ciui-

tate

tate Parmenſi, Conuentũ, ac monaſterium ad regularia inſtituta reuocando, itidem facturus in reliquis niſi eodem anno in ferijs Diuj Laurentij, ex vrbe à ſummo Pontifice reuerſum Papiam, mors rapuiſſet. Triſtitiam porrò quam de illius obitu boni conceperant, ſolata eſt præſtantiſsimi tàm ſcientia & prudentia, quàm religione & charitate præditi viri fratris Thomæ De vîo, Caietani promotio. Qui anno 1508. in feſto Pentecoſtes, in generali capitulo Romæ habito, ſummo omnium conſenſu & gratulatione, ad Magiſtratum Ordinis euectus eſt. Huius viri acutiſſimum ingenium, ac doctrinæ profunditatem probant, & manifeſtiſsimè conteſtantur ſcripta per eum doctiſsimè tã in humana, quã in Diuina philoſophia, In librum quippè ſancti Thomæ, de ente & eſſentia ſubtiliſsima commentaria edidit, adhuc adoleſcens, Iuuenis verò libros prædicabilium, prædicamentorum, ac poſteriorum, & de Anima Ariſtotelis, commentarijs, & quęſtionibus illuſtrauit, Summam deinde ſancti Thomæ, iam vir, & Magiſter Theologus commentatus eſt. Cùmq; in primam partem doctiſsimus, & admirabilis in ſpeculabilibus haberetur, tam acutè deinde in ſecundam partem moralia tractauit, tam copioſè, exactèq; Martini de Magiſtris argutias, & ratiocinationes enucleat, reuellit, elidit, vt neſcias qua parte eum magis admireris. Iam grandior natu & à Leone 10. inter Cardinales renunciatus, ſacras literas & ſacramenta adorſus, in tertiam partem proſequutus eſt cõmẽtaria, librum pſalmorum, & Nouũ teſtamentum præter Apocalypſim, pentatheucum,

hiſtoriales,ac ſapientiales libros explanauit ad literā, Prophetas expoſiturus,tria tantùm Iſaię capita explicuit,reliqua prępeditus expectata morte, abſoluere nō potuit. Opuſculorū quatuor tomos,ſummā quoq; de caſibus de ſuo cognomine Caietanam nuncupatā, compendioſam, ac reſolutam, tāquam memoriale quoddam pro doctis edidit. Eius porrò prudentiā, ac religioſum zelum videre licet ex his,quæ Magiſtratū Ordinis gerens,tam prudēter,quàm ſanctè diſpoſuit. In ſingulis Prouincijs habere ſtudebat viros probos, communis boni,regulariſq; vitæ zelatores, quorum opera & conſilijs vterentur ad cognoſcēdum,&diſponendū,quę autoritatē eius expoſcerent. Nihil negligebat,minima quæq; curabat, ſed tanta dexteritate, vt ordinarijs prælatis non eſſet oneri,neq; moleſtiæ, Cùmque ipſe omnia faceret, nihil tamen facere videretur. Illud idem probant conſtitutiones, ipſius ſolicitudine in cap. Genueñ.1513. inchoatæ,quæ Neapoli anno 1515. confirmatæ in cap. demùm Romæ 1518. inter alias relatæ fuerunt,quamquam ipſe,eo capitulo non præfuerit Ordini, quippe qui anno præcedente.ſ.1517. Kal. Iulij à Leone 10. epiſcopus Caietanus, & presbyter Cardinalis tt. ſancti xiſti creatus fuerat. Vixit verò ad annum 1533.& 5.id⁹ ſeptembris, Romæ laneis interulis,vt ſemper anteà more Ordinis veſtitus,defunctus eſt,atq;ad Mineruam,pręforibus Eccleſiæ in tumulo, quem ſibi viuens ſub terra parauerat,conditus eſt. Intereà Cōciliū Lateraū.quod ſub Leone x.cōſumatum eſt, Iulius 2. inchoauerat, et ſi nō ob alud,hac ſaltē ratione,vt Cōciliabulū Piſanū labe-

labefactaret, ſupprimeretq;. Iurauerat namq; Summus Ponti. Concilium genetale, pro reformatione Eccleſiæ, & pace inter Chriſtianos Principes componenda, ſe habiturum. Dumq; cunctatur, & rem trahit in longum, quidam Cardinales, contra eius voluntatem & authoritatem, Epiſcopos & Chriſtianos Principes ad Generale (quod dicebant) concilium Piſas conuocarunt. Vbi fratrum noſtri Ordinis fides, & erga Sedem Apoſtolicam obſeruantia emicuit. Requirentibus namq; illius ſathanicæ congregationis prælatis, clericos, parochos, ac religioſos eiuſdem Ciuitatis, vt ſecum ſentirent & communicarent, faciemus, reſpondebant illi, quod fratres ſanctæ Catherinæ (id enim noſtræ ibidem Eccleſiæ nomen eſt) facere videbimus. Incolebant eo tempore cænobium illud, fratres congregationis Tuſciæ ſeu ſancti Marci, caputq; eiuſdẽ congregationis, quem Vicarium Generalẽ nuncupabant, vir per omnia laudabilis, Theologiæ, Canoniciq; Iuris doctiſsimus F. Bartolomæus Rondininus Fauentiñ. illò ſe cum pluribus doctis viris cõtulerat, contra prædictos futurus, & fratres ſuos cõfirmatur⁹. Hunc illi blandis, & mollibus verbis tentant, promiſſis ingentibus pulſant, aſperis demùm, ac minis vrgẽt, vt in ſuam ſententiam trahant. Sed ille fundatus, & in Apoſtolicæ confeſsionis petra ſolidatus, ratiocinationum iacula in autores retorſit, conuicit, & confudit aduerſarios, erectoſq; in expectationem animos clericorum, cõfirmauit, ſummum quoq; Pontificem, diuerſis vijs clàm per literas, certiorem de omnibus fecit. Intercipiuntur quædã literæ ab his qui ciuitati

Piſarum

Piſarum prę̨erant, Indèq; de patria, & vita fratres periclitari cœperunt, ſed inualeſcēte lumine fidei, & vincente veritate, expulſi illi qui conciliabulum agebant Mediolanum ſe contulerunt, ſicq; laqueus contritus, & fratres liberati ſunt. At non minori virtute, fideiq; conſtantia paulò antè ſe geſſerant fratres noſtri in Ciuitate Bononiæ, cum idem Summus Pont. contra Bētiuolos, qui ſibi tyrannidem in ea vſurpauerant, anathemati ac interdicto eam ſubiecíſſet, Paratos, enim ſe exibuerunt, inde exules & extorres potiùs fieri, quā rem Diuinam publicè facere, aut Eccleſiaſtica cenſura notatos ad Diuina recipere. Floruerunt hoc tempore viri literis, vitæ ſanctitate, & regiminis prudentia inſignes, Inter quos F. Mattias de Pace in ſtudio Salmantiñ. F. Didacus de Aſtudillo in Hiſpanijs, In Galijs F. Gulielmus Pepinus Ebroiceñ. Guilielmus alter parui. Quem Chriſtianiſiſsimus Frācorum Rex Franciſcus, ob vitæ integritatem & rectitudinem, prudentiamq; in conſulendo, & concionando facundiam & efficaciam, ſuæ iuuentutis aſciuit moderatorem. In Italia F. Chriſoſtomus Iauellus, cuius laboribus & ſcriptis in Logica & Philoſophia iam nunc fruuntur ſtudioſi. F. Silueſter Prierias, qui ſancti Thomæ doctrinā ex diuerſis eius libris & locis, in duo cōflauit volumina, conflatumq; vocauit, Summam de caſibus de ſuo nomine Silueſtrinam compoſuit, Auream roſam in Euāgelia totius anni cum caſibus & quęſtionibus nōnullis, ſermones Quadrageſimales, opus de ſtrigibus, & alia quædā, quæ manifeſtè docent quanta ſiti hauſerit ille copiam è fonte Thomiſticæ doctrinæ. Claruit

in Teutonia F. Conradus Kœlinus, qui totam ſecundam partem Summæ ſancti Thomæ, in clariſsimam formam digeſsit magnis commentarijs, ſed maximè probatur in Primam ſecũdæ. Fecit & reſoluit doctiſſimè nonnullas quodlibetales quæſtiones. His heroibus annectere non verebor Viraginem in Hiſpanijs, opinione ſanctitatis admirabilem ſororem Mariam de ſancto Domini, cotantæ apud ſuos exiſtimationis, tantæque famæ, vt nemo ſe putaret illo tempore nobilẽ, qui filiam, aut aliam quãpiam ſibi neceſsitudine iunctam, regularibus inſtitutis erudiendam illi non commendaſſet. Quo factum eſt, vt in ſolitudine, prope oppidũ Petrahxæ monaſterium creuerit, in quod vltra trecentas, & circiter quadringentas virgines, eaſdemq; nobiles adduxit, ſub tanta religionis obſeruantia, tantoq; ſpiritus feruore, victuſque & veſtitus auſteritate, & ſimplicitate, vt priſcum illum naſcentis Eccleſiæ feruorem referre viderentur. Mirabile prorſus erat, ibi videre tot nobiles, tenerè ac molliter educatas puellas, cibi, potuſq; horrere delicias, panis & aquæ prandia, cinere prelibato, in delicijs habere, potũ compunctionis lachrymis temperare. Veſtium ſuarum ipſaſmet, linum ac lanam pectere, ipſas nere, ipſas texere, ac proprijs manibus ſuo vſui coaptare. Huius Magiſtri tempore, anno videlicet 1513. defuncto Iulio ſecundo Leo X. Medices patria Florentinus, Cathedram Petri tenuit annis octo. Hic inchoatũ ſub Iulio Lateraneñ. Cõcilium proſequutus eſt & clauſit, in quo mendicantium priuilegia, nonnihil perſtricta fuerunt, & quædam adempta, ſed

paulo

paulò mox, idem ipſe Pontifex (vt erat facilis ingenij) eadē per partes reſtituit & alia ſuper addidit. At quies, & vnio Chriſtiani populi, ex Concilij celebratione ſperata, & parta, parũ, ſed prauis initijs intertubata eſt, authore quodam Martino Luthero, ab ordine hæremitarum ſancti Auguſtini primum apoſtata, deinde hæreſiarcha. Hic primò contra Indulgentiarios, & indulgentias, & (quod hæreticis familiare eſt) contra Summi Pontificis poteſtatē dogmatizare cœpit, deinde tantum fidei ſeu fiduciæ, ſeu verius præſumptioni humanæ in Chriſtum inniti, vt bonis operibus, & libero hominis arbitrio detraheret. Inde proceſſu temporis, hæreſum & dogmatum tanta lues, hæreticorum, & dogmatizantium tanta colluuies, & in tot ſciſſa capita ſubſequuta eſt, ac in tot partes vnica Chriſti tunica ſciſſa, & lacerata, tantumque profecit impietas, vt in quibuſdam partibus eliſa, funditusq; ſit euerſa religio. Ex ordine noſtro coniectamur cæteros. Nam in Anglia, Dacia, Scotia, Boēmia penitus, interijt: vix apparet in Vngaria, Saxonia, Polonia, Teutonia: labitur in Prouincia, & inferiore Germania, laborat in Toloſana, & Francia, languet in Græcia, & Terra ſancta, in Prouincijs Italiæ, & Hiſpaniarum reſtitui cœpta ſanctioris vitæ diſciplina. In Tridētino Cōcilio, quod anno 1564. clauſum fuit, ordo noſter pre alijs pollere viſus eſt, vt ſuo loco fuſius. Verum enimuero, quemadmodum in naturalibus euenit, vt vnius corruptio, ſit alterius generatio, & (iuxta Paulū) fractis per infidelitatem Iudaicis ramis, inſertæ ſunt gentes, radiciſq; & pinguedinis olearum ſociæ factæ:

Ita caſus quarundam Prouinciarum, Nouarũ fuit natiuitas, Nauigatio ſiquidem Hiſpanorum duce quodam Chriſtophoro Genueñ. nouum per Oceani vaſtitatem aperuit orbem ad polum Antarticum & Antipodas, vbi tam magnæ ad meſſem repertæ ſunt ſegetes, vt in Capitulo Generali Salmaticeñ. 1551. in quinque Prouincias diſtributa ſit illius amplitudo regionis, vt ibi annotabitur. Anno 1518. R. Thomas de Vio Caietanus qui Magiſtratum cum Cardinalatu, Sũmi Põtificis iuſſu tenuerat, Capitulum Generale Romæ habẽdum indixit, Vbi magiſtratu ſe abdicatum declarans, Vocales vt ad electionem liberè procederent hortatus eſt. Quorũ cõmunibus ſuffragijs, electus eſt Magiſter 39. F. Garſias à Loayſa Prouincialis Hiſpaniæ, qui reformationi per prędeceſſorem in quibuſdã Prouincijs inchoatæ, inquibuſdam promotæ animum adijciens, nõnihil profecit in Hiſpanijs, quorum ingenia callebat Hiſpanus. At minùs fæliciter ſuccesſit in Italia, vbi congregationes minùs in regularis vitæ vigore confirmatæ, alijs vitæ laxioris admixtæ, eas non modò non prouexerunt ad optimum, ſed ne quidem in bono confirmare potuerunt, quin potius in ſuo ipſæ ortu conciderunt, & in partu extinctæ ſunt. Habuit Capitulum Generale, apud Valliſoletum Hiſpaniæ Prouinciæ anno 1523. & paulò poſt à Carolo V. ſereniſsimo Romanorum Imperatore, & Hiſpaniarum Rege in confeſſorem aſcitus, Oxomeñ. Epiſcopatum in Hiſpanijs accepit, & ordinis Magiſtratum depoſuit anno 1524. Demum à Sũmo Pontif. Clemente 7. anno 1530. inter Cardinales ad titulum ſanctæ Suſannæ

renun-

renunciatus, deinde ex Epiſcopatu Oxomē ad Saguti-nū, è Saguntino demū ad Hiſpaleñ. promotus, Regij Conſilij præfectus obijt in Hiſpanijs anno 1545. Huius Magiſtri tēpore, anno videlicet 1520. Adrianus 6. Flandrus, Petri Cathedram vir eruditus & pius moderatus eſt duobus annis, cui anno 1523. ſuffectus eſt Clemens 7. Medices Florentinus, in numero Pontificum 228. atq; annos decem menſeſq; totidem ſedit, ſi tamen ſediſſe dici potuit, qui tot agitationibus affectus, & afflictus fuit. Primò quidem ſeditione quorundam, ſpoliato palatio Vaticani, vix euaſit in Adriani molē, quam dicunt Arcem ſancti Angeli, deinde ab exercitu Cæſareo capta Roma, atq; direpta, in eadem Arce quò cū multis, abſque cōmeatu confugerat, ſeſe dedere, ac è militum manibus pecunia ſe redimere coactus fuit Chriſti Vicarius. Sed hæc alijs relinquamus, nos noſtri ordinis, & æui incidentia percurramus. Hoc tempore F. Franciſcus de Victoria, eximiæ doctrinæ vir, Cathedram Salmantiñ. claram fecit, Hiſpanorum ingenia ad Theologica ſtudia prouocauit, excitauitque ad veram Philoſophiam: cuius ſtudium æmulatus eſt F. Didacus, ipſi carne germanus, ſed cōcionibus aptior, & magis intentus. Quorum religionem ſectatus eſt F. Dominicus à Montemaiori, qui dum reſtitutioni vitæ regularis impenſiùs incumbit, à facinoroſis occiſus fuit. Bonorum quoque ſtudiorum æmulæ Galliæ, dederunt nobis F. Raymundum Toloſanum, reformationis parentem, & fidei zelantiſsimum defenſorem, qui munus cenſuræ hæreticorum, ſiue Inquiſitionis fideliter exequens apud Tolo-

ſates,coactus eſt exulare,& patria domeſticis, & amicis relictis, mori. Dederunt, & F. Ioannem de Fenario, teſtimonio Caietani doctiſsimum. F. Carolum quoque Pinellum Britonem, cuius doctrinæ fluidam vbertatem, Roma mirata eſt. Nec defuit Italia mater ingeniorum proferre F. Martinum Iuſtinianũ Genueñ. F.Gaſparem Peruſinum Gymnaſij Patauini Metaphyſicum,cui collegas adiunxerunt ſe F. Nicolaus Columbus, & F. Sebaſtianus ambo Peruſini, ſed ille Philoſophus,iſte Aſtrologus magis,quibus tãquam margaritum auro colligamus F. Franciſcum Silueſtrum Ferrarieñ,qui plures annos Bononieñ.ſtudium rexit, & ſolemniſsimis diſputationibus clarum ſe fecit. Illuſtrauitque clariſsimis cõmentarijs, libros ſancti Thomæ contra gentes, libros quoq; Phyſicorum,& Poſteriorum Ariſtotelis. Tandemq; ad Vicariatum ordinis promotus vir egregia forma, principibus atq; magnatis gratus anno 1525.in capitulo Romano ad Magiſtratũ ordinis,40.vnanimiter aſsumptus fuit. Et licet corpore grauis, tamen Prouincias ordinis viſitando luſtrauit ex officio, reſtituendæ vitæ regulari,quam in congregatione Lombardiæ à teneris imbiberat,pro viribus intendens, ſicq; in conuentu Rutheneñ. in Gallijs mortuus eſt 24. Septembris 1528.Secutum eſt interregnum,ad annum 1530.quãdo in feſto Pentecoſtes, in capitulo Romæ habito F. Paulus Butigella ex eadem congregatione Lombardiæ,omnium ſuffragijs, ex ordinis Vicario factus eſt ordinis Magiſter 41. vir in regendis, & moderandis cœnobijs famoſus, ſed moderando ordini parum

inten-

intendere potuit, infirmitatibus, & celeri morte præpeditus, quippe qui anno ſequẽti, die 9. octobris. obijt Neapoli. Eo tempore, duæ congregationes in Italia, religionis opinione celebres, & vitæ regularis obſeruantia conſpicuæ, in Prouincias erectæ ſunt, ſuppreſſo nomine, & titulo congregationis; huius præcipua cauſa hæc affertur: Clemens 7. in ſuis quas paſſus erat tribulationibus inter cætera vouiſſe fertur, ſi Deus illi quietem præſtitiſſet ac libertatem, daturum ſe operam, vt ordines Mendicantium ad antiquam viuendi formam reuocarentur. Perſuaſumque illi fuerat, id facilè ſe conſequturum, ſi capita ordinum, ex reformatis, ſeu (quod dicebant) ex obſeruantibus aſſumerentur, caput verò, & Magiſtrum in ordine Prædicatorum ſemper eiuſmodi futurum, ſi electores illius ex reformatis fuiſſent: quod tunc futurum ſperabatur ſi titulus Prouinciæ illis congregationibus datus fuiſſet. Propterea Summus Pontifex congregationem vtriuſq; Lombardiæ in duas Prouincias partitus, Prouinciæ ſancti Dominici, ſeu Lombardiæ inferioris, & Prouinciæ ſancti Petri Martyris, ſeu Lombardiæ ſuperioris titulum contulit. Congregationem verò Tuſciæ ſeu ſancti Marci in Prouinciam Romanam reformatam erexit, atq; his tribus Prouincijs tunc primum Priores Prouinciales, Apoſtolica poteſtate præfecit, hac lege, vt ſuos conuentus, ideſt fratrum obſeruantium per ſe immediatè regerent, conuentus verò cæteros per vicarios moderarentur, quoad reformationem, quam Pontifex intendebat ipſi etiam apprehenderent. Alij aliam huius Apoſtolicæ diſpoſitionis

cauſam aſsignabant,ſed mihi,hæc maximè probatur vera.Congregationis Lombardiæ proceres & patres, præfatam diuiſionem ,regularis vitæ detractiuam & deſtructiuam arbitrantes,egerunt cum ſummo Pont. vt congregatio integra remaneret, prouinciæ tamen titulo gauderet,ſicq; duæ præfatæ prouinciæ in vnam vtriuſq; Lõbardiæ prouinciã coierunt,ſub vno Priore prouinciali quem ex ſuis tantùm eligerent, excluſis fratribus conuentuum non reformatorum , qui olim gaudebant & titulo & priuilegijs Prouincialium. Idẽ etiam factum eſt in Romana prouincia, Indéq;ſequutum eſt quód fratres conuentuum non reformatorum tam in dictis duabus prouincijs Lombardiæ quã in Romana,vbi ſenſerunt ſe excluſos, ſubiectionem à Prouincialibus declinauerint,& caput cuius cura dirigerentur,ſibi ex ſuis præfici petierint & obtinuerint quem Vicarium nuncuparunt.Qui ex illis & ab illis electus , inſtar Prioris Prouincialis ſuis conuentibus præ eſt, omnibuſq; priuilegijs gaudet quibus Priores Prouinciales,præter vocem in electione Magiſtri Ordinis,& in Capitulo generali,Ita nouum nomẽ Vicariarum inuectum eſt in Ordinem.Erant tres in Italia videlicet ſancti Dominici , Romana , & ſancti Petri martyris.Anno 1532.In generali capitulo Romæ habito ad Feſtum Penthecoſtes F.Ioannnes de Fenario Morlanẽ,Vaſco Prouĩciẽ Tholoſanẽ, cõmuni voto, ex Procuratore & Vicario Ordinis ad Ordinis Magiſtratum 42. electione peruenit. Hic reformationi quã ſummus Pontifex intendebat vehementer fauit, habuitq; Generale capitulum Lugduni 1536,Deinde,

Franciſco Chriſtianiſsimo Regi Francorũ, vel propter verbum(vt dicebatur) liberius prolatum & repetium ſuſpectus, vel propter depoſitionẽ Prioriſſæ Prulliani contra quorundam procerum Regni voluntatem inſenſus, vel ob aliam quæ nos latuit cauſam, iuſſus eſt non exire ſepta conuentus Toloſani. Sicq; ſextum à ſua promotione annum complens Die 6. Iulij anno 1538. Toloſę, paulò anteà libertate donatus, diẽ clauſit extremum. Intereà Clemente 7. ad patres relato anno 1532, Alexander Farneſius, Patria Romanus ad ſummum Pontificatum euectus, Paulus hoc nomine tertius dictus eſt, ſeditq; annis 15. integris, vir certè ſuo ſæculo omnium prudentiſsimus, qui rem Eccleſiaſticam, & pontificiam dignitatem magna ſemper maieſtate ſeruauit. Concilium Tridentinum primò Mantuæ poſteà Vincentiæ, III. Tridenti indixit, ac celebritate magna inchoari fecit anno 1545. Quod tandem Anno 1563. 4. decembris abſolutum & clauſum eſt, ſub Pio 4. Hic Paulus ordinem noſtrum præcipua dilectione complexus eſt, & fouit ſemper. Ipſe F. Nicolaum Scombergium Archiepiſcopum Capuanum Cardinalitio galero donauit, anno 1535. virum prudentem & in agibilibus induſtrium, qui biennio ſuperuixit. Ipſe anno 1538. retulit inter Cardinales F. Ioannem Epiſcopũ Burgẽ. ex Familia à Toleto. qui poſteà Archiepiſcopatum Compoſtellanum accepit, & primò Sancti Xiſti, deinde ſancti Clementis, deinde ſancti Pancratii presbiteri titulo decoratus, indè Epiſcopus Albanus, & demùm Tuſculanus factus, mortuus eſt anno 1557. & ſub depoſito ad Mineruã commenda-

mendatus. Ipſe F. Thomam Badia Mutineñ, qui multis annis Magiſter ſacri palatij multos, & graues labores pro fidei Catholicæ defenſione pertulerat, honorarẽ volens, non ſemel tantum; ſed etiam ſecundò, duobus diuerſis Generalibus capitulis pro electione Magiſtri habitis, propoſuit vt ad magiſtratum ordinis eligeretur. Cùmque Capitulum ſuis petitionibus parùm morigerum in hac parte fuiſſet expertus, vim inferre noluit ordinis libertati, ſed aliunde remunerationem honeſtiſsimam viro parauit; & fecit preſbyterum Cardinalem tituli ſancti Silueſtri, anno 1542. Qui ſuæ profeſsionis non immemor, ſimplicitatem victus, veſtituſque, & morum, quam in ordine ſemel imbiberat, etiam Cardinalis retinuit. Obijt autem 1547. Sed dum Pauli 3. dilectionem, & affectum erga ordinem proſequor, aliquantiſper euagatus ordinem hiſtoriæ prętergreſſus ſum: ad ipſam ergo regredior. Anno 1539. in Capitulo Generali Romæ in feſto Pentecoſtes habito F. Auguſtinus Recuperatus Fauentinus, procurator, & Vicarius ordinis factus eſt Magiſter ordinis 43. vir ſagax, & acri ingenio, qui reformationem in conuentu ſancti Dominici Neapoli tentauit, & quamdiu ipſe ibidem fuit profecit nonnihil, ſed eo diſcedente, poſt non multum temporis, res in deterius lapſa eſt, & defecit. Magiſter ordinis lecto decubuit, ac in vigiliã ſancti Thomæ Apoſtoli anno 1540. magiſtratum cum vita depoſuit. Indictum fuerat Generale Capitulum Barcinonæ in Prouincia Aragoniæ, ac propterea, Pater Prouincialis eiuſdem Prouinciæ, tamquam

ordinis

ordinis Vicarius, ordinis regimen iuxtà conſtitutiones aſſumpſit, ſed Summi Pontificis authoritate, tranſlatum fuit Capitulum ad conuentum Mineruæ Romanæ Prouinciæ, atque hanc ob cauſam F. Angelus Ghiaccetius Florentinus illius Prouinciæ Prouincialis, & iure conſtitutionum, & literis Summi Pontificis, factus eſt Vicarius ordinis, ſtetitque toto interregno, ad annum 1542. quando in feſto Pentecoſtes Romæ in Generali Capitulo, concordi obedientia, & communi ſubiectione F. Albertus Caſaus Hiſpalen. Prouinciæ Bethicæ egregius apud Hiſpanos concionator, ex procuratore ordinis, ad ordinis magiſtratum electus eſt 44. Is paulò poſt ex Vrbe in Hiſpanias, viſitando reuerſus eſt. Dùmque Genuam pretergreditur ſancti Dominici Genueñ. famoſum Cœnobium, fratribus vitæ regularis Prouinciæ vtriuſque Lombardiæ noſtri ordinis, tradidit incolendum. Ipſe verò, languens, Valliſoleti ſubſtitit vbi 16. Nouembris 1544. migrauit ad Chriſtũ. Eius corpus elatum Hiſpalim, honeſtiſsimo conditum eſt loco ad ſanctum Paulum. Vacauit Magiſtratus ad annũ 1546. Hoc interregno celeberrimus conuentus noſter ſancti Marci Florentiæ, datus fuit fratribus cõgregationis Lombardiæ ordinis Heremitarum ſancti Auguſtini, expulſis ex eo fatribus noſtri ordinis, abſque beneplacito aut cõſenſu, immò etiam ſine ſcitu Sedis Apoſtolicæ. Quam rē ægerrimè tulit Paulus 3. ſuſpicatuſq; eſt, vel quòd ſuſpicatus fuiſſet videri voluit, negotium iſtud religionis, & fidei cauſa factum eſſe, quod in oculis eius, in portis Vrbis, fratres noſtri

noſtri ordinis qui fidei propugnatores, & accerrimi Sedis Apoſtolicæ poteſtatis aſſertores, habiti ſemper fuerant, nulla ipſorum (quæ allegaretur) culpa, è domo propria, & domo tam inſigni pulſi eſſent; ac fratres illi, alienam domũ occupaſſent; nec diſsimulauit, quin etiam, minis & cenſuris Hæremitanos abire iuſsit, noſtris verò domum & conuentum ſuum reſtitui, omnibus. ſ. qui inde eiecti fuerant, vt videlicet qui contumelia aut ignominia affecti fuerant, iidem ipſi honore afficerentur. Quod magno Dei beneficio factum eſt, ſexageſima quinta die poſtquam inde extruſi fuerant, expertuſq; eſt ordo noſter, quanta apud Pręlatos Eccleſiæ & Principes ſæculi eſſet opinione, quantoq; coleretur affectu & reuerentia. Fauit huic cauſæ pręſentia F. Bartholomæi Spina Piſani, religioſiſsimi viri, & rerum fidei ardentiſsimi zelatoris, tunc Magiſtri ſacri palatij, cuius ſinceritate, zelo, & eruditione delectatus Paulus familiariſsimè illo vtebatur, & libẽtiſsimè quicquid hac in cauſa ſuggeſsiſſet, audiebat. His temporibus floruerunt in ordine doctiſsimi viri F. Ioãnes Benedicti, Pariſieñ. Academiæ lumen & decus, cui indiuiduus comes, ex eodem conuentu Ebroyceñ Gallicanæ congregationis adiunctus eſt F. Thomas Laurẽtij, ſed quantum iſte in regimine valuit, tantum ille Ioãnes doctrina pręcelluit. Hunc Henricus Francorũ Rex ordini vallis ſcholarium Generalẽ pręfecit. Cœpit hic ordo cum noſtro, ſub eadem Auguſtini regula eodemq; habitu, ſed ille intra vnam vallẽ ſeſe in duodecim Cœnobijs aut monaſterijs coërcuit, noſter verò in orbis latitudinẽ ſe diffudit. Floruit & F. Stephanus

nus Paris Aurelianeñ. qui poſtquã Prouinciam Franciæ multis annis religioſé rexerat, vir in dicendo facund:ſsimus & efficax, ad Epiſcopatum Abeloneñ. aſſumptus eſt, Rothomagenſiq; Eccleſiæ ſuffraganeus datus, quam Ciuitatem, quandiu vixit, in Catholicæ ſidei cõmunione continuit, ſed eo per mortem ſublato, Rothomagum, vi hæreticorum ceſsit & armis. Duos adhuc ex eadem congregatione recenſebo, doctrina precellentes viros F. Mattheum Ori, & aureæ linguæ F. Petrum Deaurati. Protulit & Hiſpania viros doctrina & religione inſignes F. Petrum Soto, ſed prę eo tanquam luminare maius F. Dominicum Soto, vtrumq; Carolo V. Romanorum Imperatori ſucceſsiuè à confeſsionibus, vtrumq; doctrinã ſuam Concilio Tridentino, ſcriptis quoque toti orbi declarantem. Nec deſijt Italia dare nobis, F. Vitũ â Mathera, ſyduſque alterum longè clarius, F. Vincentium Vincentinum, ſtudij Bononieñ. moderatorem, cui adde collegam nominis & officij F. Vincentium Placentinum. Sed & in Romana Prouincia, obijt F. Iacobus Siculus, ſanctiſsimæ vir exiſtimationis. His impar nullo pacto fuit F. Franciſcus Romæus Caſtilioneñ: qui F. Ioanni de Fenario datus comes & Prouincialis Terræ Sanctæ, Gymnaſijs Galliarum & Hiſpaniarum, quæ cum eodem Magiſtro ordinis viſitando attigit, doctrinæ profunditate, & eleganti facilitate diſſerendi extitit admirabilis, ſed non minor religionis exemplo. Demùm defuncto eodem Magiſtro Generali ad ſuos reuerſus, primùm ſuæ Romanæ Prouinciæ Pater Prouincialis; deinde procurator ordinis à

Magiſtro

Magiſtro Alberto factus eſt,& eo mortuo, Vicarium Ordinis egit, in interregno,donec anno 1546. in capitulo generali Romæ in feſto pentecoſtes habito, ex procuratore, & Vicario Ordinis in Magiſtrum Ordinis aſſumptus eſt, 45. Quod officium ſex integris annis geſsit, aliquando Tridentino concilio detentus, aliàs luſtrandis prouincijs intentus Capitulum Generale apud Salmanticam habuit anno 1551.& inde reuerſus Synodo Tridentidæ duranti interuit, eaq; per Iulium 3. ſuſpenſa Romam reuerſus eſt. Vbi 20. Iulij 1552. à poplexia ereptus eſt,& ad Mineruam ſub marmoreo lapide ſepultus, anno 1550 inchoante vacante ſede S.Petri poſt obitum Pauli III, Ioannesmaria de monte patrum ſuffragio ſummum pontificatum adeptus eit,& Iulius hoc nomine 3. appellatus. Hic pro Iubileo portas de more aperuit,& facultatem exeundi Italia quam Paulus 3. Magiſtro Ordinis, propter Cōcilium noluerat impertiri, facilè conceſsit, præſertim, vt Capitulo Salmantiñ poſſet præeſſe. Nec prætereundum quòd Magiſtro Generali per Gallias iter facienti & Conuentus ex officio viſitanti, Rex Francorum Henricus per literas inhibuit ne progrederetur, perſuaſus enim fuerat (licet falſò) magiſtrum Ordinis cum pompa & familia multa, grauare Conuentus, qui in veritate ſunt pauperes, ſed reuera qui id perſuaſerant Regi, timebant viſitationem, cum alioqui Magiſter Ordinis maxima ſimplicitate & exigua familia comitante procederet. Hanc veritatem aperuit & ſuggeſsit Regi illuſtri D. Michael à Turre Cenedeñ. Epiſcopus, apud Regem

Nuncius

Nuncius Apoſtolicus, cui cum propter affectum & beneuolentiam multum debeat ordo noſter, vel ex hoc maximè debet, quòd eius opera & inſtantia Rex ipſe certior factus, ſuis literis ampliſsimam facultatem & poteſtatem in toto regno fecit, magiſtro Ordinis ſuper conuentus & perſonas. In capitulo Salmantiñ. authoritate Summi pontificis decreta eſt reformatio Breuiarij præſertim in lectionibus Sanctorum, in quibus incerta, dubia & apochripha quædam dicebantur ineſſe, & hoc onus iniunctum eſt Reuer. P. F. Angelo Bettino Florentino in Magiſtri Generalis ſocietate, Prouinciali Angliæ, qui vt vir erat ingentis induſtriæ, præſtitit egregiè, quod ab vno homine in hac re poterat expectari. Eadem authoritate additum eſt commune vnius ſanctæ, nec Virginis nec Martyris, & dies Dominica quæ priùs ſub ſimplici officio celebrabatur, iuſſa eſt pro ſolemnitate ſub duplicis officio celebrari. In capitulo verò immediatè ſequenti hoc idem confirmatum eſt, & decretum, vt officium Beatæ Virginis à matutinis Dominicæ per totam diem intermitteretur. Multa quoq; alia circa diuinum officium mutata ſunt ibidem, quorum qui cupit habere notitiam, videat acta eiuſdem capituli Salmantiñ. In eodem quoq; capitulo decretæ ſunt vniuerſitates pro exercitatione & curſu graduandorum, extrà quas non liceat ad gradus promoueri. Ibi etiam diſcretę & ſuis limitibus determinatę ſunt quinq; Prouinciæ Indiarum Maris Oceani. Quarum quædam priùs erectę fuerāt, quædā tunc deſignatæ & inſtitutę fuerunt: harum omnium prima eſt Sanctæ crucis, cui

data

data eſt Inſula Hiſpaniola,cum adiacentibus, videlicet de Cuba,ſancti Ioannis,Portus diuitis,& Iamica. Secunda ſancti Iacobi de Mexico,quæ habet nouam Hiſpaniam à terra Tequantepeque excluſiuè,vſq;ad Floridam. Tertia ſancti Ioannis Baptiſtæ del Peru,à portu Nominis Dei incluſiuè,& vltrà,quouſq; terminetur.Quarta ſancti Vincentij de chiappa,à Tequantepeque incluſiuè,vſq;ad oppidum de Nata Hiſpanorum per littus antarcticum, & à littore Arctico, ad oppidum de Guazaqualco incluſiuè, Quinta ſancti Antonini de nouo regno Granatæ, cum Regno Popayan,vſq; ad prouinciam de Quito excluſiuè,& per terram interiorem quouſq;terminetur,per littus verò maris,ab oppido de Acla quouſq;terminetur. Anno 1553. Ad feſtum Penthecoſtes indictum fuerat capitulum Generale,celebrandum Romę per R.P.F.Stephanum Vſus maris Genueñ. tunc procuratorē Ordinis,& Vicarium authoritate apoſtolica factum, in quo idem ipſe, maxima pace,ſummo omniũ conſēſu & gratulatione,aſſumptus eſt ad magiſtratum Ordinis, Vir profecto eo munere dignus, quippe qui ad regendum fratres videretur natus, tanta illi comitas, tanta facilitas,tanta erga omnes beneuolentia,vt omnes tanquam pater filios admitteret, tantus deinde zelus,& legum obſeruantia,& grauitas,vt ab omnibus reuereretur,ſicq; & timeretur à malis,& coleretur à bonis,Eccleſiaſticarũ ceremoniarum callentiſsimus, Chorũ frequētabat. Apud doctos eruditus,ſimplicioribꝰ verò non moroſus, apud magnates honorabilis, apud minores humilis. Delicta rationibus,non contu-

meliis

melijs,aut conuitijs arguebat,efficax in dicendo,prō-ptus & argutus in reſpondēdo, in decernēdo ſolidus, omnibuſq; numeris adeò abſolutus fuit, vt in eo nihil, quod ad regimen fratrum ſpectat deſiderari poſſet. Tantum autem cōmodum inuidit Ordini mors præpropera,quæ illum 3.Martij 1557.ſubſtulit. Corpus eius ſolemni pompa ſub marmoreo lapide ad Mineruam,præ gradibus presbyterij conditum eſt. Non deſijt autem hoc breui tempore regularem vitā promouere,viſitatis ex officio Italiæ Prouincijs,& Florētino ſanctæ Mariȩ Nouellæ illuſtri Cœnobio regulari vitæ reſtituto.Quin etiam ſuæ diſciplinæ,& inſtituti reliquit alumnum,& ſucceſſorem F. Vincentium Iuſtinianum, qui ſibi ſex annis, quibus procuratorē, vel etiam Vicarium Ordinis egit,& quatuor quibus Magiſtratum geſsit,amanuenſis,& à ſecretis, comeſq; indiuiduus fuit,de quo mox.Interea verò Iulio III. per mortem ſubtracto, anno 1556. Marcellus II. Politianus 22. dies Petri Cathedram tenuit, ad quam poſt eius mortē, Ioannes Petrus Caraffa Neapolitanus aſſumptus eſt, & Paulus IIII. dictus. Is in adoleſcentia ſua noſtri Ordinis habitum geſsit aliquot menſes. Deinde Caroli V. Hiſpaniarum Regis, & Romanorum Imperatoris Curiam,inde Romanam coluit, ingenio,& memoria pollens, non fruſtra literis Græcis, & Latinis operā dedit,ita vt Græcè,ac Latinè,Hiſpanicè quoq;, atq; Italicè ex tempore dicere poſſet, ac perorare. Humanam Philoſophiam ſed longè magis Theologiam calluit, Iuris vtriuſq; non ignarus,Epiſcopatum Theatinum aliquandiu tenuit,cui tempore

Clementis Papæ 7. ſub ſpecie ſanctitatis,& quietioris vitæ vale fecit, alijs quibuſdam ſe comitantibus, qui ſimili ſtudio,beneficijs Eccleſiaſticis, & non tenuibus redditibus renunciauerant. Ex his Clericorum in cōmuni ex oblatis viuentium conflata eſt congregatio Theatinorum, è qua primus ipſe inſtitutor prodijt, à Paulo 3. inter Cardinales relatus. Tum verò Theatinum præſulatum,non iam Epiſcopali, ſed à Clemēte 7. Archiepiſcopali titulo honeſtatum reſumpſit, & Marcello defuncto,Sūmi Pontificatus munus adeptus eſt.Circa hæc tempora protulit Ordo noſter viros doctrina claros, & Eccleſiæ pugiles. Hæreſum namq; ac hæreticorum occaſione,quorum ſolent feruere pręcordia,& pacem turbare ſanctorū (iuxtà B.Auguſtini ſententiam) proficit Eccleſia. Nam multa ad fidem catholicam pertinentia,dum hæreticorum callida inquietudine exagitantur,vt aduerſus eos defendi poſſint,& conſiderantur diligentiùs,& intelliguntur clariùs, & inſtantiùs prędicantur, & ab aduerſario mota queſtio,diſcendi exiſtit occaſio.Hinc ergo noſtro Ordini duæ datæ ſunt occaſiones claritatis, vna ſcilicet literario ſtilo cum hæreticis congrediendo,altera,cenſuram in hæreticos exercendo. Nunc de priore dicamus. Qui ad Magiſterium ſacri palatij vocati ſunt, neruos intenderunt contra hæreſes, & vires expenderunt hęreticis impugnandis,expugnandiſq;. Quorum labores etiam temporaliter remuneraturi, vel induſtria ad cōmune Eccleſiæ bonum, & altiorem gradum vſuri Summi Pontifices, ad pręſulatus,& infulas promouerūt cōplures. Hinc F. Hieronymus Mozzarellus

Bono-

Bononien. à ſacro palatio, ad Archiepiſcopatum Cōpſanum promotus eſt. Inde etiam F. Ægidius Foſcararius Nobilis, Bononien. Epiſcopatum Mutinen. iuſſus eſt gubernare, fidemq; catholicam in eo ſtatuere, & confirmare. Quod ſanctiſsimis exemplis, & catholica prædicatione preſtitit, vir pius, & doctus. Nec eo minus fecit F. Iacobus Naclatus in Epiſcopatu Clugien. niſi quod etiam ſcriptis Eccleſiam ædificauit, in quaſdam Apoſtolicas Epiſtolas æditis cōmentarijs. Item ſuper Pſalmum 90. Dedit etiam ſacræ Scripturæ medullam: ita enim opus ab ipſo editū inſcribitur. Alia etiam meditatus non minus ſanctè, quàm doctè. Promotus eſt ad preſulatum Canarien. F. Melchior Cano vir doctiſsimus, & paulò mox quam fuerat ſacratus, Epiſcopatui liberè ceſsit, & inter fratres tamquam vnus è fratribus, Prouinciæ ſuæ Hiſpaniæ factus eſt Prior Prouincialis, in quo munere mortuus eſt. Si omnes qui hac occaſione promoti ſunt recenſere voluero, in immēſum creſcet volumen, ſed ne omnes omittam F. Petri Bertani Mutienſis ad Cardinalatum titulo ſanctorum Marcellini, & Petri promotio me cogit, ad quam ex Epiſcopatu Fanen. à Iulio Papæ 3. anno 1551. promotus fuit, dum apud Carolum V. Imperatorem, Sedis Apoſtolicæ Nuncius eſſet. Mortuus eſt, & ſepultus Romæ ad ſanctā Sabinā. Nec tamen laborum ſuorum glorioſo fructu fraudādi ſunt, qui non promoti ad altiorem gradum, in laboribus perſtiterunt, quales fuerunt F. Petrus Paulus Aretin. gracili quidē, & exigua corporis habitudine, ſed magna ſcientia, & ardenti zelo, & Fr. Daniel Cremen.

quem ſequutus eſt F. Thomas Mārique auito genere illuſtris, ingenio ſolers, doctrina clarus, iudicio ſolid° & propoſiti prudenter admiſsi tenaciſsimus, qui primò Procurator Ordinis ad vrbem vocatus, inde Magiſter ſacri Palatij factus, in opere, & officio deceſsit. Alteram claritatis occaſionem relaturo, prænarranda mihi eſt tàm Magiſtri Ordinis, quàm Sūmi Pontificis electio. Anno 1558. poſt obitum F. Stephani regebat Ordinem R. P. F. Petrus Martyr de Lugano quem Sūmus Pont. Paulus 4. ob eximiam de illius prudentia, religione, & ſanctitate opinionem, Ordini Vicarium, & ſibi cōfeſſarium aſciuerat, ac data ſibi de ſuo penu annona, faciebat in Apoſtolico palatio cōmorari: vtq; vtriq; operi poſſet ſufficere R. P. F. Vincētium Iuſtinianum Prouincialem Angliæ, rerum, perſonarum, & ſtatus Ordinis callentiſsimum, ei dedit adiutorem. Sed in Capitulo Generali Romæ ad Penteceſten habito, idem F. Vincentius omnium conſenſu primo ſuffragio Magiſter Ordinis electus eſt, & à Sūmo Pont. comprobatus, vir ingentis animi, ſummæ prudentiæ, & ad regimen natus, & demùm F. Stephani ſui præceſſoris dignus alumnus, & hæres, qui ſuo officio, & muneri intentus, Ordinem inuiſit, ac pro poſſe, antiquo candori reſtituere curauit. Eodem anno Paulus 4. obijt, & Ioannes Angelus Mediolaneſi. in eiuſdem anni exitu, Petri Sedem aſcendit, Pius, & ipſe 4. appellatus. Hic reſtituit, & clauſit Concilium Tridentinum, vrbem Romam publicis ædificijs ornau t, Ciuitatem Leoninam auxit, & muniuit grauibus expenſis; & tandem anno 1565. celeri, & inopinata

morte

morte deceſsit. Altera claritatis occaſio vt plenius capiatur paulò altius ordienda eſt. Creſcentibus, & inualeſcentibus hæreſibus, opus fuit opportunis antidotis, & remedijs. Quorum vnum idq; precipuum fuit, cenſuræ, & Inquiſitionis officium, quod per fel. rec. Paulum 3. Romæ inſtitutum, rexit, & tenuit aliquando, Ioannes Petrus Caraffa, tunc Cardinalis Theatinus. Is in hæreticis, & hæreticorum libris perquirendis, ac proceſsibus formandis, vti cœpit opera, & miniſterio fratrum noſtri Ordinis, primùm quidem cuiuſdam Fr. Theophili Calabri, deinde Fr. Michaëlis Ghiſlerij Alexandrini è Prouincia vtriuſq; Lombardiæ. Officio poſtmodum Inquiſitionis, ad Magiſtratũ maieſtatis, & authoritatis proue&o, & per plures Cardinales tãquam per vnum, ipſumq; tremendum tribunal peragi cœpto, F. Michaël hæreticorum, & arreſtatorum curam habiturus, ſcripturas quoq; proceſſus, & examina ſeruaturus, opus habuit adiutore, ſicq; alium noſtri Ordinis, & ſuæ Prouinciæ ſibi adiunxit. Inde per Paulum 4. Nepeſinus Epiſcopus factus, F. Thomam Scotum quem habuerat adiutorem, reliquit principalem. Iſque Commiſſarius factus adiutorem ſubſtituit, ſicque per ſucceſſionem obtinuit vſus, & conſuetudo in legem tranſiſſe videtur, vt munus iſtud Ordini per fratres Prouinciæ Lombardiæ debeatur. Et quamquam aliorum Ordinum quidam illud ambierint, petierint, & fortè meriti fuerint, non tamen obtinere potuerunt. Inde F. Hieronymus Politius ad Epiſcopatum Triuicañ. Inde F. Thomas Scotus ad preſulatum Interamneñ Inde, ſed multò prius,

 F. Mi-

F. Michael ad Nepeſinum. Qui etiam ab eodẽ Paulo 4. 15. Martij 1557. inter Cardinales relatus eſt, & cognominatus Alexandrinus, ad titulum tamen ſanctæ Mariæ ſuper Mineruam, quem titulum licet aliquãdo mutauerit in ſanctæ Sabinæ, reſumpſit tandem, & tenuit, donec miſerante Deo, ad Summum Pontificatum Spiritu ſancto agente, & corda Cardinalium in Conclaui tangente, hoc ipſo tempore, quo religioſorũ Ordines peſſundati, deiecti, & ſemiſepulti videbãtur, ad eorum releuationẽ, & reſtitutionẽ euectus eſt. Michael igitur, qui quaſi Deus (iuxtà nominis interpretationẽ) vel humilitas Dei quę celſior eſt hominibus, admouit manum Petri nauiculæ, tot hæreſum fluctibus agitatæ, infidelium armis tam dirè vexatæ, tot malis chriſtianorum moribus labefactatæ, iamiamque mergendæ, ad eius libertatem, & in portus tranquillitatem eam reducendam. In huius rei certiſſimam ſpem erecti ſunt, qui eius inculpatos mores, vitæ integritatem, rectitudinem, ſimplicitatem, & pietatem quas ſemper tenuit, intuebantur: tum maximè quòd carni, & ſanguini non conceſſurum crediderunt quod vel hoc vno manifeſtum fuit, quod cum pro altero F. Michaële noſtri Ordinis, & inſtituti, cuius ipſe matri auunculus, & ipſi abauunculus erat, complures proceres, & Cardinales inſtarent, ſupplicarentque vt ſuo eum Cardinalitio galero (de more) donaret, & ornaret, Epiſcopum ac legatum crearet; non exaudiuit, nec in defectu ætatis ad Epiſcopatum legitimæ (agebat enim quintum, & vigeſimum annum) diſpẽſare voluit. Nec prius Cardinalem fecit, quam de illius

moribus,

moribus,religione, ſcientia, & ingenio ab his qui eius familiarem cõſuetudinem habebant, eumq; penitius nouerant, certior fieret. Tum demum illis aſſenſit. Atq; vt ſibi eſſet in quo confidenter arcana deponeret,& ad quem(vt illi allegabant) alijs facilior pateret acceſſus, die 6. Martij in quatuor temporum feria 4. retulit in Collegium Cardinalium,ſuumq; illi cognomen,& titulum indidit,ac F. Michaelem Bonellum, Cardinalem Alexandrinum appellari voluit, tituli ſanctæ Mariæ ſuper Mineruam, vbi religionis habitum acceperat, religioni per profeſſionem ſe addixerat,religioſos mores ac bonas literas Philoſophiæ, & Theologiæ didicerat, ac paulò poſt fecit Eccleſiaſtici regiminis quaſi conſortem, & in agendis exequtorem,ac ſuæ baculum ſenectutis,vt quæ ipſe Pontifex ſanctè,prudenterque meditatus eſſet, Cardinalis induſtriè,& fortiter exequeretur; d ata illi in ſpiritualibus,temporalibus, ac mixtis ampliſſima poteſtate, ac ne vel errore,vel ob rerum magnitudinem ac nouitatem terrore deficeret,aut deflecteret,ſed haberet ſemper ad quem in arduis, & dubijs confidenter recurreret, quemve conſuleret,graues,& peritiſſimos, & preſertim R. P. F. Euſtachium Lucatellum doctrina, induſtria, & rerum agendarum experientia preſtantiſſimum, ſuique inſtituti religioſum tunc in Romana Curia totius Ordinis procuratorem,illi adiunxit. Sed ad Magiſtrum Ordinis Fr. Vincentium redeo, qui ſuo muneri diligenter intendens, viſitatis ex parte Galliarum Prouincijs, habuit Generale Capitulum Auinioni 1561. Inde reuerſus in Italiam Tridentum

ad Concilium conceſſit, vbi & magnæ doctrinæ, & maximæ prudentię ſibi nomen vendicauit, conciliauitque omnium religioſorum, & prelatorum animos. Erant quippè illi preſto è ſuo Ordine decem, & octo Antiſtites, ijdemq; docti, nec non inſignes Theologi viginti ſeptem, quorum vnus fuit ille F. Franciſcus Forerius Luſitanus, qui deputationi ad cenſuram librorum ſecretarius in eodem concilio datus, indicis librorum ordinandi, & in eam formam, qua legitur edendi author extitit. Cui etiam poſt concilium à Sũmo Pontifice vnà cum duobus alijs è noſtro Ordine aſſumptis Antiſtitibus Leonardo ſcilcet Marino Archiepiſcopo Lancianeñ. & Ægidio Fuſcarario Epiſcopo Mutineñ. Breuiarium & Miſſale Romanũ reformandi, cathechiſmumq; ſelectiſsimum conficiendi, cura commiſſa eſt. Quod munus ipſi fideliter exequuti ſunt multis laboribus, quorũ multitudine & grauitate preſſus Mutineñ. Antiſtes, dum opere confecto ad ſuam Eccleſiam iter adornat, vrinę difficultate detentus, & affectus, intra ſex dies moritur Romę, atque Mineruam elatus eſt, quãquam vtriq; operi perficiundo adiunctus (ſi non prefectus eſt) Gulielmus Syrletus Cardinalitia dignitate, ſed magis doctrina illuſtriſsimus, qui demùm poliendo cathechiſmo cum F. Thoma Manrique ſacri Palatij, & F. Euſtachio Lucatello, noſtri Ordinis procuratore laborauit, perſtititq; indefeſſus, admiſſo etiam iudicio aliorum complurium doctiſsimorum, & emũctarum narium virorum. Sed hec longè poſt. Igitur tot tantorumq; virorum & multitudine, & dignitate

fretus,

fretus, ac fauore fultus, magna conſtantia,ſed & modeſta libertate, ſtabat,& loquebatur pro religioſis,religioſorumque Ordinibus, ac eorum priuilegijs, & exemptionibus, quas ex toto quidam moliebantur auferre: contra quos fermé ſolus remanſit, deſpondentibus animos cœteris. Et nihilominus in Capitulo Generali,quod è veſtigio poſt Tridentinum Concilium Bononiæ habuit, tanta modeſtia, tantaque obedientia executionem quorumdam illorum admiſit,ac eiuſdem obſeruantiam precepit,vt aliorum Ordinum fratribus, aduerſus eam in Romana Curia reclamantibus, eiuſdem Capituli ſtatuta, atq; decreta,ſint à iudicibus obiecta. In eodem Capitulo propter Concilium Tridentinum ſtatutus eſt modus ad electiones procedendi per ſchedulas. Itemque vt nouitij poſt ſextumdecimum annum profiteantur, vtq; miniſteria ſacri Altaris, vbi eſt multitudo fratrum non niſi ab ordinatis miniſtris exerceantur, & alia quædam quæ qui plenè noſſe cupit, legat acta eiuſdem Capituli. Ipſe quoque Magiſter Ordinis,vt erat vaſto animo atque magnifico, magnis pecunijs fabricas inſignes fecit in Conuentu Romano ad Mineruam,cùm pro ſuo,& procuratoris Ordinis vſu, & habitatione, tùm etiam pro hoſpitibus qui ex alijs Prouincijs ad vrbē veniunt, ne in cameris conductitijs, & tabernis vt antea,degere cogerentur,& officij ſui munus proſequuturus traiecit in Hiſpaniam,vnde viſitatis eius Prouincijs, ad indictum Antuerpiæ Capitulum Generale ſuo tempore proficiſceretur: habens in comitatu ſuo R.P. F. Seraphinum Brixieñ. Magiſtrū

& Terræ

& Terræ ſanctæ Prouincialem, cuius affectuoſæ diligentiæ, & eximiæ charitati, præter innatam modeſtiam, & comitatem, vt multum boni debeant, pietas, & religio, zeluſque vitæ regularis acceſſere. Quem etiam non minùs clarum, & amabilem fecit, quòd pro catholica fide ſanguinem dedit, paratus etiam ponere vitam, eo tempore quo Romæ domus ſanctæ Inquiſitionis incenſa eſt. Igitur regreſſus ex Hiſpania poſtquàm feliciter gubernauit Ordinem annis duodecim, aſſumptus eſt à fel. recordat. Pio Quinto Pontifice ad Cardinalatum tituli ſancti Nicolai, & poſtmodum à Gregorio XIII. ad titulum S. Sabinæ, ſub quibus Pontificibus, vt erat vir magni animi, etiam grauiſsima negotia ſibi cõmiſſa tractauit cum laude, & tandem migrauit ad Dominum 26. Octobris anni 1582. Ipſe verò F. Seraphinus Caballi Brixienſis, in Generalem Magiſtrum 48. electus eſt Romę anno 1571. vir ſanè integerrimus, qui Capitulum Generale celebrauit Barcinonę in Aragonia anno 1574. & viſitatis Conuentibus Flandriæ, ſecundò regreſſus in Hiſpaniam, tandem Hiſpali defunctus eſt cum magna ſanctitatis opinione, atque apud S. Paulum honorificè ſepultus in ipſo feſto pręſentationis B. Mariæ Virginis, cuius Roſarij deuotiſsimus erat & promotor, anno 1578. Poſt hunc in Capitulo Generali Romę anno 1580. ex Magiſtro ſacri Palatij electus eſt in Generalem Magiſtrum 49. F. Paulus Conſtabilis Ferrarien. annuente Papa Gregorio XIII. qui virum inſignem doctrinam, & religionis zelum optimé nouerat. Hic viſitatis Prouincijs Regni, & Siciliæ, cum

Venetias

Venetias perueniſſet curſum ſuum iubente Domino conſumauit ibidem migrans ad Chriſtum die 17. Septembris anni 1582. Hoc tempore floruerunt ſanctiſſimi viri, in Aragonia F. Ludouicus Bertrandus cuius habentur clariſsima opera, F. Ludouicus Granatenſis multorum librorum ſcriptor illuſtris non ſolùm in Prouincia Bethicæ, ſed in toto terrarum orbe, frater Bartholomæus de Martyribus Archiepiſcop⁹ Bracarēſis in Portugallia, & frater Alexander Capaccius Florentinus, alijq; complures, quorum geſta non poſſunt hoc tam breui compendio enarrari, ſed in maioribus Chronicis requirenda erunt lectori. Anno 1583. in Capitulo Generali Romæ electus eſt in Magiſtrum Generalem 50. frater Sixtus Fabri Lucenſis ex Magiſtro ſacri Palatij, & Ordinem rexit ſex annis, ſed multis corporis infirmitatibus præpeditus, potiſsimùm podagra, vnde cùm Hiſpaniam viſitaſſet, regreſſus inde ad Capitulum Generale quod Romæ indixerat in feſto Pentecoſtes, anno 1589. Sixtus V. Pontifex maximus eum tam graui pondere duxit liberandum, & exinde electores in eius locum ſuffecerunt fratrem Hippolytum Maria Beccaria de mōte Regali, virum doctum, & deuotiſsimum, 51. Magiſtrum. Hic Capitulum Generale celebrauit Venetijs anno 1592. & aliud etiam Valentiæ in Aragonia anno 1596. tertium verò Neapoli anno 1600. ibiq; clarus miraculis migrauit ad Dominum, poſtquàm ſummis laboribus viſitaſſet totum ferè Ordinem, non ſolùm Prouincias Italiæ, Galliæ, & Hiſpaniarum, ſed Vngariam, Auſtriam, Boëmiam, Morauiam, Sleſiam, Poloniam, & Ruſsiam.

Floruit

Floruit in hoc tempore Valentiæ in Aragonia, frater Dominicus Anadon eximiæ charitatis erga pauperes, cuius habentur mira opera typis excuſſa, Frater etiam Hieronymus Bernerius de Corregio Cardinalis à S. D.N. Sixto V. galero rubro donatus ad titulũ S. Thomæ in Parione, quem poſtea Clemens Papa VIII. fecit Epiſcopum Albanẽſem, & deniq; Paulus V. Pontifex trãſtulit ad Portuenſem. Vixit in Cardinalatu annos 25. multis, & magnis muneribus in Romana Curia functus, inter quæ religionis obſeruãtias tenaciſsimè curauit retinere, atq; etiam in cæteris obſeruantiam regularem perpetuò zelatus eſt. Defuncto vt diximus Generali Magiſtro apud Venetias, congregatum eſt Capitulum Romę anno 1601. in feſto Pentecoſtes, & ibidem ſummo conſenſu electus eſt in Magiſtrum quinquageſsimum ſecundum frater Hieronymus Xabierre Hiſpanus Cæſarauguſtanus ex Prouinciali Priore Aragoniæ, vir doctus, & pius, & verè ad magna natus. Hic poſt annos quinq; à ſua aſſumptione pergens in Hiſpaniam celebrauit Capitulum Generale Valliſoleti anno 1606. ipſius Domini Regis Hiſpaniæ, & Reginæ, multorumque Principum preſentia illuſtratum. Exinde factus eſt eidem Regi à ſacris confeſsionibus, & eiuſdem opera renunciatus eſt inter Cardinales S. R. E. à Paulo V. Pont. ad titulum S. Sixti, anno Domini 1607. & anno ſequenti die 2. Septembris deuotè ſuſceptis Eccleſiæ ſacramentis migrauit ad Chriſtum depoſitis omnibꝰ quæ temporaliter eidem arridere videbantur bonis, quæ tamen à tàm ingenuis animi viro ſemper fuiſſe

contempta

contempta ſatis oſtendit eiuſdem Epiſtola, quæ ipſis actis Capituli Generalis præpoſita eſt. Cadauer eius delatum eſt ad Conuẽtum S. Dominici Cæſaraugustanum,& ibidem in Capitulo marmoreo ſepulchro honorificè conditum opera illuſtriſsimi D.F. Ludouici de Aliaga olim eius ſocij, nunc verò Generalis Hiſpaniarum Inquiſitoris, & Regij Confeſſoris, atq; de conſilio ſtatus Philippi III. Hiſpaniarum Monarchæ. Plures hoc tempore floruerunt ſanctitate inſignes, in quibus F. Antonius Vincentius Domenech Cathalanus ex Conuentu Barcinonenſi, qui in monaſterio S. Dominici Gerundæ, miraculorum gloria nitet,& F.Petrus Ioannes Guaſch Magiſter in Theologia,obſeruantia religionis preclarus,qui in Conuẽtu S. Raymundi de Peñaforti à ſe fundato ſepelitur quorum magnalia in maioribus Chronicis Ordinis requirenda ſunt. Anno Domini 1608. celebratum eſt Capitulum Generale Romæ in feſto Pentecoſtes in quo ſummo conſenſu electus eſt in Generalem Magiſtrum 53.F. Auguſtinus Galaminius Braſichellenſis Prouinciæ Lombardiæ, ex Magiſtro ſacri Palatij,qui viſitatis omnibus Italiæ Prouincijs,& ad regularem obſeruantiam excitatis, venit in Gallias, vt collapſam ibi religionem reformaret,atq; cœptis ibidem in aliquibus locis reformationis initijs faueret. Is celebrato ibidem Capitulo Generali Pariſijs anno 1611.dum maiora molitur,& profectionẽ in alias Prouincias parat,reuocatus eſt Romam à Paulo V. Pon. Opt.Max. & factus eſt presbyter Cardinalis tituli B.

Mariæ

Mariæ de Ara Cæli. Vnde anno ſequēti 1612. indicto Capitulo Generali Romæ ex Vicario Generali Ordinis electus eſt in Generalem Magiſtrum 54. Fr. Seraphinus Siccus Papienſis, qui viſitatis Prouincijs Italiæ celebrauit Capitulū Generale Bononiæ anno 1615. & exinde venit in Hiſpaniam, eius omnes Prouincias viſitans, celebrauitque Generale Capitulum Vliſsiponæ anno Domini 1618. curauitq; quàm diligentiſsimè opera plurium præſtantiſsimorum virorum Ordinis noſtri vt Conſtitutiones Ordinis cum ſuis gloſsis denuò ederentur, reſecatis pluribus non neceſſarijs, & iam reuocatis: & adiectis etiam quibuſdam ex Capitulis Generalibus per annos retrò quinquaginta celebratis, vt pleraq; clariora haberentur. In hoc autem Chronicorum Breuiario ſciat lector prætermiſſos à nobis fuiſſe modernos ſcriptores Ordinis noſtri propter nimiam copiam, quam non facilè potuiſſemus in paucas paginas contrahere, niſi etiam codex in immenſum excreſceret. Antiſtites etiam ex noſtro Ordine aſſumptos poſterioribus his temporibus omiſimus, quia non valebant in compendium redigi, cùm in ſola Aragoniæ Prouincia ſuperſtites habeam⁹ quinq; Prælatos, videlicet Illuſtriſſ. D. Valētinum Archiepiſcopum F. Iſidorum Aliaga, Reuerēdiſſ. DD. F. Simonē Bauça Epiſcopū Maioricenſem, F. Andream Balaguer Epiſcopum Oriolæ, Fr. Ioannē Bap. de la Nuza Epiſcopum Barbaſtrenſem, & F. Raphaelem Riphoz Epiſcopū Helenēſem, qui ex Vicario Generali totius Ordinis ad Præſulatum euectus eſt, quorum eximias laudes poſteri loquētur. Ceterū

qui

qui hæc ſcire volet, habet Ordinis hiſtoriam à Reuerendiſ. D. Fr. Ioanne Lopez Epiſcopo Nicopolitano vulgari ſermone conſcriptam, & propediem annales Ordinis prodituros in lucem, conſulere poterit.

FINIS.

Series chartarum.

† A.B.C.D.E.F.G.H.I.K.L.M.N.O.P.Q.R.S.T. V.X.Y.Z.Aa.Bb.Cc.Dd.Ee.Ff.Gg.Hh.Ii.Kk.Ll. Mm.Nn.Oo.Pp.Qq.Rr.Sſ.Tt.Vu.Xx.Yy. a.b.c.d. e.f.g.h.i.k.l. omnia ſunt integra folia.

BARCINONE.
Apud S. Catherinæ Martyris Cœnobium Excudebat Sebaſtianus Mathenad Anno
M.DC.XX.

ANT 131969

XVI.
B.
58.

Digitized by Google

7586

Digitized by Google

Digitized by Google